

„Erasmus+“ *vadovas*

*Jeigu versijos skirtingomis kalbomis nesutampa,
vadovaujamas versija anglų kalba.*

2 versija (2022): 2022 01 26

Turinys

A DALIS. BENDRA INFORMACIJA APIE PROGRAMĄ „ERASMUS+“	4
KOKIE YRA PROGRAMOS „ERASMUS+“ TIKSLAI IR YPATUMAI?	6
PROGRAMOS „ERASMUS+“ PRIORITETA	7
B DALIS. INFORMACIJA APIE ŠIAME VADOVE APTARIAMUS VEIKSMUS	35
1 PAGRINDINIS VEIKSMAS. ASMENŲ MOBILUMAS MOKYMOSI TIKSLAIS	37
AUKŠTOJO MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJŲ STUDENTŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAI	40
„ERASMUS“ AKREDITACIJA PROFESINIO MOKYMO, BENDROJO UGDYMO IR SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO SRITYSE	76
PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR ŠIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ MOBILUMAS	84
BENDROJO UGDYMO ĮSTAIGŲ MOKINIŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMAS	101
SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO SRITIES BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMAS	115
MOBILUMAS MOKYMOSI TIKSLAIS JAUNIMO SRITYJE	129
„ERASMUS“ AKREDITACIJA JAUNIMO SRITYJE	130
MOBILUMO GALIMYBĖS „ERASMUS“ AKREDITUOTOMS ORGANIZACIJOMS, VEIKIANČIOMS JAUNIMO SRITYJE	136
JAUNIMO MOBILUMO PROJEKTAI. JAUNIMO MAINAI	138
SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMO PROJEKTAI	150
JAUNIMO DALYVAVIMO VEIKLA	163
JAUNIMO MOBILUMO PROJEKTAI. „DISCOVEREU“ ĮTRAUKTIES VEIKSMAI	179
VIRTUALIEJI MAINAI AUKŠTOJO MOKSLO IR JAUNIMO SRITYJE	189
2 PAGRINDINIS VEIKSMAS. ORGANIZACIJŲ IR INSTITUCIJŲ BENDRADARBIAVIMAS	196
PARTNERYSTĖ, KURIA SIEKIAMA BENDRADARBIAVIMO	199
BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖ	207
NEDIDELIO MASTO PARTNERYSTĖ	215
PARTNERYSTĖ, KURIA SIEKIAMA MEISTRIŠKUMO	223
PROFESINĖS KOMPETENCIJOS CENTRAI	224
„ERASMUS+“ MOKYTOJŲ AKADEMIJŲ INICIATYVA	235
„ERASMUS MUNDUS“ VEIKSMAS	242
INOVACIJŲ PARTNERYSTĖ	257
INOVACIJŲ ALJANSAI	258
PERSPEKTYVINIAI PROJEKTAI	276
GEBĖJIMŲ STIPRINIMAS AUKŠTOJO MOKSLO SRITYJE	294
GEBĖJIMŲ STIPRINIMAS PROFESINIO MOKYMO SRITYJE	311
GEBĖJIMŲ STIPRINIMAS JAUNIMO SRITYJE	319
GEBĖJIMŲ STIPRINIMAS SPORTO SRITYJE	327
EUROPOS SPORTO RENGINIAI, KURIAIS NESIEKIAMA PELNO	334

3 PAGRINDINIS VEIKSMAS. POLITIKOS PLĖTOTĖS IR BENDRADARBIAVIMO RĖMIMAS	340
INICIATYVA „EUROPOS JAUNIMAS KARTU“	342
„JEAN MONNET“ VEIKSMAI	351
„JEAN MONNET“ VEIKSMAI AUKŠTOJO MOKSLO SRITYJE	352
„JEAN MONNET“ VEIKSMAI KITOSE ŠVIETIMO IR MOKYMO SRITYSE	368
„JEAN MONNET“ POLITINIAI DEBATAI	377
C DALIS. INFORMACIJA PAREIŠKĖJAMS	386
D DALIS. SĄVOKŲ ŽODYNAS	408

A DALIS. BENDRA INFORMACIJA APIE PROGRAMĄ „ERASMUS+“

„Erasmus+“ – 2021–2027 m. ES švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programa. Švietimas, mokymas, jaunimo veikla ir sportas yra labai svarbios sritys, prisidedančios prie piliečių asmeninio ir profesinio tobulėjimo. Kokybiškas ir įtraukus švietimas ir mokymas, taip pat savaiminis ir neformalusis mokymasis padeda tiek jaunimui, tiek kitų amžiaus grupių dalyviams įgyti prasmingam dalyvavimui demokratinės visuomenės gyvenime, kultūrų tarpusavio supratimui ir sėkmingam patekimui į darbo rinką reikalingą kvalifikaciją ir įgūdžius. Remiantis Programos sėkme 2014–2020 m., dar labiau stiprinamos „Erasmus+“ pastangos suteikti daugiau galimybių didesniai dalyvių skaičiui ir platesniam organizacijų ratui, daugiausia dėmesio skiriant kokybiniam poveikiui ir prisidedant prie įtraukesnės ir darnesnės, žalesnės ir skaitmeniniam pasauliui pasirengusios visuomenės kūrimo.

Europos piliečiams reikia įgyti daugiau žinių, įgūdžių ir gebėjimų, reikalingų sparčiai besikeičiančioje ir vis judesnėje, daugiakultūriškesnėje ir labiau skaitmenizuotoje visuomenėje. Studijos, mokymasis ir darbas kitoje šalyje turėtų tapti įprastu dalyku, o galimybė be gimtosios kalbos išmokti dar dvi kalbas turėtų būti suteikta kiekvienam. Ši programa yra svarbus elementas, padedantis siekti Europos švietimo erdvės, 2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų plano, Europos jaunimo strategijos ir Europos Sąjungos darbo plano sporto srityje (2021–2024 m.) tikslų.

COVID-19 pandemija parodė, kad galimybė mokytis yra kaip niekad svarbi užtikrinant greitą ekonomikos atsigavimą ir kartu skatinant lygias galimybes visiems. Šio atsigavimo kontekste programos „Erasmus+“ įtraukimas pasiekė naują lygį, nes dabar remiamos tiek Europos, tiek kitų pasaulio šalių gyventojų asmeninio, socialinio, edukacinio ir profesinio tobulėjimo galimybės, siekiant nė vieno nepalikti nuošalyje.

Kad būsimos Programos kokybinis poveikis būtų didesnis nei dabartinės, reikėtų siekti labiau ir geriau pritraukti įvairių amžiaus grupių ir įvairios kultūrinės, socialinės ir ekonominės padėties žmones. Vienas pagrindinių siekių yra priartinti Programą prie mažiau galimybių turinčių asmenų, įskaitant neįgaliuosius ir migrantus, taip pat atokiose vietovėse gyvenančius arba socialinių ir ekonominių sunkumų patiriančius Europos Sąjungos piliečius. Siekiant šio tikslo, Programos dalyviai, ypač jaunimas, taip pat bus skatinami įsitraukti ir mokytis dalyvauti pilietinėje visuomenėje, didinant informuotumą apie bendras Europos Sąjungos vertybes. Programa toliau bus siekiama suteikti jaunimui daugiau galių ir skatinti juos dalyvauti demokratiname gyvenime, visų pirma remiant veiklą, susijusią su 2022 metais – Europos jaunimo metais, apie kuriuos 2021 m. rugsėjo mėn. paskelbta pranešime apie Sąjungos padėtį.

Be to, norint ateityje užtikrinti tvarų Europos ekonomikos augimą ir sanglaudą, labai svarbu ugdyti skaitmeninius įgūdžius ir kompetencijas bei įgūdžius tokiose perspektyvinėse srityse kaip kova su klimato kaita, švari energija, dirbtinis intelektas, robotika, didžiųjų duomenų analizė ir t. t. Programa, kuria skatinamos inovacijos ir padedama mažinti Europos žinių, įgūdžių ir gebėjimų spragas, gali labai prie to prisidėti. Kad taptų konkurencingesnės, ES įmonės turi naudotis talentais ir inovacijomis. Ši investicija į žinias, įgūdžius ir gebėjimus bus naudinga asmenims, institucijoms, organizacijoms ir visuomenei, nes prisidės prie tvaraus ekonomikos augimo ir padės užtikrinti lygias galimybes, gerovę ir socialinę įtrauktį Europoje ir už jos ribų.

Kitas uždavinys yra susijęs su visoje Europoje paplitusia nepakankamo dalyvavimo demokratiname gyvenime tendencija ir su tuo, kad trūksta žinių ir suvokimo apie Europos reikalus ir jų įtaką visų Europos piliečių gyvenimui. Daugelis žmonių nenoriai įsitraukia ir dalyvauja savo bendruomenės ar Europos Sąjungos politiniame ir socialiniame gyvenime ar patiria sunkumų tą darydami. Europinės tapatybės ir jaunimo dalyvavimo demokratinuose procesuose stiprinimas yra labai svarbus Sąjungos ateičiai. Šį klausimą taip pat galima tikslingai spręsti organizuojant neformaliojo mokymosi veiklą, kuria siekiama ugdyti jaunuolių įgūdžius, gebėjimus ir jų aktyvų pilietiškumą.

Pagal Europos Sąjungos ekonomikos tvarumo prioritetus planuojant projektus turėtų būti numatoma tausoti aplinką, o žaliaji praktika turėtų būti įtraukta į visus jų aspektus. Dalyvaujančiosios organizacijos ir dalyviai turėtų rengti savo projektus vadovaudamiesi aplinkosauginiu požiūriu – tai skatins juos diskutuoti ir mokytis apie aplinkos problemas, vers susimąstyti, ką būtų galima padaryti savo lygmeniu, ir tai padės rasti alternatyvių ekologiškesnių veiklos vykdymo būdų.

Norint suteikti žmonėms daugiau galių ir bendrųjų gebėjimų, sumažinti mokyklos nebaigiančių asmenų skaičių, pripažinti formaliojo, neformaliojo ir savaiminio mokymosi būdu įgytą kompetenciją, ypač svarbu remti ir palengvinti švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto sričių organizacijų tarpvalstybinį ir tarptautinį bendradarbiavimą. Tai padeda skleisti idėjas, perduoti geriausią patirtį bei žinias ir ugdyti skaitmeninius gebėjimus – taip prisidedama prie kokybiško švietimo ir drauge stiprinama socialinė sanglauda. Programa „Erasmus+“ yra vienas ryškiausių Europos Sąjungos sėkmės pavyzdžių. Ji grindžiama daugiau kaip trisdešimties metų Europos švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programų pasiekimais ir tiek europine, tiek tarptautine partneryste.

Šis programos „Erasmus+“ vadovas parengtas pagal Europos Komisijos patvirtintą metinę „Erasmus+“ darbo programą, todėl ateityje galės būti keičiamas atsižvelgiant į ateinančių metų darbo programose nustatysimus prioritetus ir veiksmų kryptis. Šio vadovo įgyvendinimas taip pat priklauso nuo to, ar, ES biudžeto valdymo institucijai patvirtinus tam tikrų metų biudžetą, bus skirti biudžeto projekte suplanuoti asignavimai, ar bus taikoma laikinųjų dvilyktųjų dalių sistema.

KOKIE YRA PROGRAMOS „ERASMUS+“ TIKSLAI IR YPATUMAI?

BENDRASIS TIKSLAS

Bendrasis Programos tikslas – mokymosi visą gyvenimą, švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto priemonėmis remti žmonių išsilavinimą, profesinį ir asmeninį tobulėjimą Europoje ir už jos ribų, taip prisidedant prie tvaraus ekonomikos augimo, kokybiškų darbo vietų kūrimo, socialinės sanglaudos, inovacijų skatinimo ir europinės tapatybės stiprinimo bei aktyvaus pilietiškumo. Todėl Programa yra svarbi Europos švietimo erdvės kūrimo priemonė, remianti Europos strateginio bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje ir susijusių sektorialių darbotvarkių įgyvendinimą. Be to, ji labai padeda toliau vykdyti bendradarbiavimą jaunimo politikos srityje pagal 2019–2027 m. Sąjungos jaunimo strategiją ir plėtoti europinį sporto aspektą.

KONKRETŪS TIKSLAI

Konkretūs Programos tikslai yra:

- skatinti pavienių asmenų ir grupių mobilumą mokymosi tikslais, taip pat bendradarbiavimą, kokybę, įtrauktį ir lygias galimybes, meistriškumą, kūrybiškumą ir novatoriškumą švietimo ir mokymo srities organizacijose ir politikoje;
- skatinti jaunimo mobilumą neformaliojo ir savaiminio mokymosi tikslais ir aktyvų dalyvavimą, taip pat bendradarbiavimą, kokybę, įtrauktį, kūrybiškumą ir inovacijas jaunimo organizacijose ir jaunimo politikoje;
- skatinti sporto sektoriaus darbuotojų mobilumą mokymosi tikslais, taip pat bendradarbiavimą, kokybę, įtrauktį, kūrybiškumą ir inovacijas sporto organizacijose ir sporto politikoje.

PROGRAMOS „ERASMUS+“ PRIORITETAI

Įtrauktis ir įvairovė

Pagal Programą siekiama skatinti lygias galimybes ir didinti prieinamumą, įtrauktį, įvairovę ir teisingumą vykdant visus Programos veiksmus. Siekiant šių tikslų svarbų vaidmenį atlieka organizacijos ir patys mažiau galimybių turintys dalyviai, todėl, atsižvelgiant į šiuos tikslus, Programoje numatyta būtent jiems skirtų priemonių ir išteklių. Organizacijos, planuodamos savo projektus ir veiklą, turėtų vadovautis įtraukiu požiūriu, kad tie projektai ir veikla būtų prieinami įvairiems dalyviams.

Siekiant šių tikslų labai svarbų vaidmenį atlieka nacionalinės agentūros, kurios turėtų siekti, kad jų remiami projektai būtų kuo įtraukesni ir įvairesni. Remdamosi bendrais Europos lygmens principais ir priemonėmis, nacionalinės agentūros parengs įtraukties ir įvairovės planus, padėsiančius tenkinti mažiau galimybių turinčių dalyvių poreikius ir remti su šiomis tikslinėmis grupėmis šalyje dirbančias organizacijas. Ne mažiau svarbūs veikėjai remiant ir įgyvendinant įtraukties ir įvairovės priemones yra SALTO metodiniai centrai, padedantys įgyvendinti programas, visų pirma kaupiant žinias ir planuojant bei vykdant nacionalinių agentūrų darbuotojų ir programų dotacijos gavėjų gebėjimų stiprinimo veiklą. Centralizuotai valdomų programų dalių atveju ne mažiau svarbų vaidmenį atlieka Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA). Trečiojoje valstybėje, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, priartinti Programą prie strategijos tikslinių grupių labai padeda ES delegacijos ir, jei yra įsteigti, nacionaliniai „Erasmus+“ biurai ir „Erasmus+“ ryšių punktai.

Siekiant įgyvendinti šiuos principus, parengta visos Programos sritis apimanti **Įtraukties ir įvairovės strategija**¹, kuria siekiama palengvinti prieigą prie finansavimo kuo įvairesnėms organizacijoms ir užtikrinti didesnę mažiau galimybių turinčių dalyvių aprėptį. Strategija taip pat yra pagrindas įgyvendinti tuos pagal Programą remiamus projektus, kuriais siekiama spręsti įtraukties ir įvairovės klausimus. Šia strategija siekiama padėti įveikti kliūtis, kurių gali kilti įvairioms tikslinėms grupėms siekiant pasinaudoti galimybėmis Europoje ir už jos ribų.

Toliau pateikiamas nebaigtinis tokių galimų kliūčių sąrašas gali būti atskaitos taškas imantis veiksmų, kuriais didinamas prieinamumas ir mažiau galimybių turinčių asmenų aprėptis. Dalyvavimui gali trukdyti toliau nurodytos kliūtys – tiek pavieniui, tiek kartu su kitomis kliūtimis.

- **Negalia**, įskaitant fizinius, psichikos, intelektinius ar jutiminius sutrikimus, galinčius, drauge su kitomis kliūtimis, kliudyti asmeniui visavertiškai ir sėkmingai dalyvauti visuomenės gyvenime lygiomis galimybėmis su kitais².
- **Sveikatos problemos**. Gali kilti kliūčių dėl sveikatos problemų, įskaitant sunkias ar lėtines ligas ir bet kokią kitokią fizinę ar psichikos sveikatos būklę, dėl kurios sunku dalyvauti Programoje.
- **Su švietimo ir mokymo sistemomis susijusios kliūtys**. Su kliūtimis gali susidurti asmenys, kuriems dėl įvairių priežasčių sunku mokytis, mokyklos nebaigę asmenys, nesimokantys ir nedirbantys jaunuoliai (NEET) ir menkų įgūdžių suaugusieji. Nors įtakos tam gali turėti įvairūs veiksniai, mokymosi sunkumų, kurie gali būti susiję ir su asmeninėmis aplinkybėmis, daugiausia kyla dėl struktūrinių kliūčių švietimo sistemoje ir (arba) kai joje nepakankamai atsižvelgiama į konkrečius asmens poreikius. Kliūčių dalyvauti gali kilti ir tada, kai dėl mokymosi programos struktūros sunku išvykti mokytis į užsienį, nors tai yra mokymosi dalis.

¹ „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso įtraukties ir įvairovės strategijos įgyvendinimo gairės (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity_lt).

² Jungtinių Tautų neįgalųjų teisių konvencija (<https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>).

- **Kultūrų skirtumai.** Kultūrų skirtumus kliūtimi gali laikyti asmenys iš bet kokios aplinkos, tačiau mažiau galimybių turintiems asmenims jų poveikis gali būti ypač didelis. Dėl tokių skirtumų gali kilti didelių sunkumų mokytis apskritai, ir ypač migrantų ar pabėgėlių kilmės asmenims, visų pirma neseniai atvykusiems migrantams, tautinių ar etninių mažumų atstovams, gestų kalbos vartotojams, tiems, kuriems kyla kalbinės adaptacijos ir kultūrinės integracijos sunkumų ir t. t. Kad ir kokioje Programos veikloje būtų dalyvaujama, vartojamos užsienio kalbos ir kultūrų skirtumai tam tikrus žmones gali atgrasyti ir sumažinti jų dalyvavimo naudą. Kultūrų skirtumai gali net atgrasyti potencialius dalyvius nuo paraiškų Programos paramai gauti teikimo, taigi, jie gali sukliudyti net žengti pirmą žingsnį.
- **Socialinės kliūtys.** Kliūtimi gali tapti socialinės adaptacijos sunkumai, pavyzdžiui, nepakankami socialiniai gebėjimai, asocialus ar rizikingas elgesys, esamas ar buvęs nusikalstamumas, esamas ar buvęs piktnaudžiavimas narkotikais ar alkoholiu arba socialinė marginalizacija. Kitų socialinių kliūčių gali kilti dėl šeimos aplinkybių, pavyzdžiui, kai asmuo pirmas savo šeimoje siekia aukštojo išsilavinimo arba turi vaikų (ypač vienišos motinos ir vieniši tėvai), yra artimąjį slaugantis asmuo, išlaikytinių turintis asmuo arba našlaitis, arba yra praeityje gyvenęs ar dabar gyvenantis institucinės globos įstaigoje.
- **Ekonominės kliūtys.** Kliūtimi gali būti ir nepalankios ekonominės sąlygos, kaip antai žemas gyvenimo lygis, menkos pajamos, būtinybė besimokantiems asmenims užsidirbti pragyvenimui, priklausomybė nuo socialinės gerovės sistemos, ilgalaikis nedarbas, mažų garantijų padėtis ar skurdas, benamystė, įsiskolinimas, finansinės problemos ir t. t. Kitų sunkumų gali kilti dėl nepakankamo paslaugų (ypač paramos mažiau galimybių turintiems asmenims) perkeliavimo – tokios paslaugos turi „judėti“ kartu su dalyviais, kai jie vyksta į tolimą kelionę ir ypač į užsienį.
- **Kliūtys, susijusios su diskriminavimu.** Kliūčių gali atsirasti dėl lyties, amžiaus, tautybės, religijos arba tikėjimo, seksualinės orientacijos, negalios ar dėl kelių veiksnių (dviejų ar daugiau iš minėtų su diskriminavimu susijusių kliūčių) sąveikos.
- **Geografinės kliūtys.** Kliūtimi gali būti gyvenimas atokioje ar kaimo vietovėje, mažose salose ar periferiniuose ir atokiausiuose regionuose³, priemiesčiuose, nepakankamai išvystytų paslaugų vietovėse (kuriose mažiau viešojo transporto, menkai išvystyta infrastruktūra) ar nepakankamai išvystytose trečiųjų valstybių vietovėse ir t. t.

Skaitmeninė transformacija

COVID-19 pandemijos akivaizdoje išryškėjo, koks svarbus skaitmeninis švietimas siekiant Europai būtinos skaitmeninės transformacijos. Visų pirma akcentuojamas padidėjęs poreikis išnaudoti skaitmeninių technologijų potencialą mokant ir mokantis bei visuotinai ugdant skaitmeninius įgūdžius. Vadovaujantis 2021–2027 m. **skaitmeninio švietimo veiksmų plano**⁴ strateginiais prioritetais, Programa siekiama prisidėti prie siekio įtraukti besimokančius asmenis, pedagogus, su jaunimu dirbančius asmenis, jaunimą ir organizacijas tiesiant kelią skaitmeninės transformacijos link.

Programa bus remiamas pirmas strateginis Veiksmų plano prioritetas – aukštos kokybės skaitmeninio švietimo ekosistemos plėtra stiprinant gebėjimus ir kritinį visų tipų švietimo ir mokymo įstaigų supratimą apie tai, kaip naudotis skaitmeninių technologijų teikiama galimybėmis mokant ir mokantis visais lygmenimis ir visuose sektoriuose bei rengti ir įgyvendinti švietimo įstaigų skaitmeninės transformacijos planus.

Programa taip pat bus siekiama remti antrą strateginį Veiksmų plano prioritetą padedant įgyvendinti veiksmus, kuriais siekiama stiprinti visų žmonių (įskaitant mažiau galimybių turinčius jaunuolius, studentus, darbo ieškančius asmenis ir darbuotojus) skaitmeninius įgūdžius ir ugdyti kompetenciją visais visuomenės lygmenimis. Daugiausia bus siekiama

³ Europos Sąjungai priklauso devyni atokiausi regionai. Tai yra Prancūzijos Gviana, Gvadelupa, Martinika, Majotas, Reunjono sala ir Sen Martenas (Prancūzija), Azorų ir Madeiros salos (Portugalija) ir Kanarų salos (Ispanija).

⁴ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_lt.

skatinti bazinių ir pažangesnių skaitmeninių įgūdžių bei skaitmeninio raštingumo, kurie yra tapę kasdienio gyvenimo būtinybe, ugdymą ir suteikti galimybių žmonėms manevruoti algoritmų kupiname pasaulyje ir visapusiškai dalyvauti pilietinėje visuomenėje bei demokratijoje.

Šiems dviem strateginiams Veiksmų plano prioritetams įgyvendinti bus įsteigtas Europos skaitmeninio švietimo centras, padėsiantis stiprinti bendradarbiavimą skaitmeninio švietimo srityje ES lygmeniu ir prisidėsiantis prie mokslinių tyrimų gerosios patirties mainų, bendros veiklos bei mokslinių tyrimų eksperimentų. Centro tikslas – remti valstybes nares užtikrinant glaudesnę tarpsektorinį bendradarbiavimą ir į skaitmeninį švietimą žvelgiant iš mokymosi visą gyvenimą perspektyvos. Centras susies nacionalines valdžios institucijas, privatųjį sektorių, ekspertus, tyrėjus, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjus bei pilietinę visuomenę kuriant lankstesnę skaitmeninio švietimo politiką ir praktiką.

Pagal Programą aktyviau naudojantis informacinėmis, ryšių ir technologijų priemonėmis ir derinant fizinį mobilumą su virtualiuoju mokymusi ir virtualiuoju bendradarbiavimu taip pat turėtų būti pasiekta didesnė tikslinė grupė tiek Sąjungoje, tiek už jos ribų.

Aplinka ir kova su klimato kaita

Aplinkos ir klimato politikos veiksmai yra svarbūs nūdienos ir ateities ES prioritetai. **Komunikatas dėl Europos žaliojo kurso⁵** yra naujoji Europos augimo strategija; jame pripažįstama, kad bendrojo ugdymo įstaigoms, mokymo įstaigoms ir universitetams tenka svarbus vaidmuo įtraukiant mokinius, tėvus ir platesnę bendruomenę ir skatinant pokyčius, kurie yra būtini siekiant, kad iki 2050 m. Europa sėkmingai taptų neutralaus poveikio klimatui žemynu.

Dėl to programa „Erasmus+“ bus svarbi priemonė, padedanti formuoti su klimato kaita susijusias žinias, įgūdžius ir nuostatas ir remti darnų vystymąsi tiek Europos Sąjungoje, tiek už jos ribų. Programa „Erasmus+“ leis padidinti mobilumo galimybes perspektyvinėse žaliosios ekonomikos srityse, kuriose skatinamas kompetencijų ugdymas, didinamos karjeros perspektyvos ir dalyviai įtraukiami į tas dalykines sritis, kurios yra strategiškai svarbios darniam vystymuisi, itin daug dėmesio skiriant kaimo plėtrai (tvariai ūkininkystei, gamtinių išteklių valdymui, dirvožemio apsaugai, ekologiškam žemės ūkiui). Be to, programa „Erasmus+“, kurios esmė yra mobilumas, turėtų būti siekiama anglies dioksido poveikio neutralumo skatinant darnųjį transportą ir aplinkos atžvilgiu atsakingesnę elgesį.

Aplinka ir kova su klimato kaita taps horizontaliuoju projektų atrankos prioritetu. Pirmenybė bus teikiama tiems projektams, kurių tikslas – plėtoti kompetenciją įvairiuose žaliuosiuose sektoriuose, įskaitant tuos, kuriuose švietimas ir kultūra prisideda prie darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo, kurti žaliųjų sektorių įgūdžių strategijas ir metodikas, į ateitį orientuotas mokymo programas ir iniciatyvas, kuriomis remiamas dalyvaujančių organizacijų požiūris į aplinkos tvarumą.

Pagal Programą remiamas novatoriškos praktikos taikymas siekiant, kad besimokantys asmenys, darbuotojai ir su jaunimu dirbantys asmenys taptų tikraisiais pokyčių skatintojais (pavyzdžiui, tausotų išteklius, mažintų suvartojamą energiją, atliekas ir anglies pėdsaką, rinktųsi aplinką tausojančią mitybą ir mobilumo priemones ir t. t.). Be to, pirmenybė bus teikiama projektams, pagal kuriuos vykdant švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto sričių veiklą skatinami su asmeniniais prioritetais, kultūros vertybėmis ir informuotumu susiję elgesio pokyčiai ir apskritai būtų remiamas aktyvus darnaus vystymosi įsipareigojimas.

⁵ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_lt.

Todėl dalyvaujančiosios organizacijos ir dalyviai planuodami savo veiklą turėtų siekti integruoti žaliąją praktiką į visus projektus – tai skatins juos diskutuoti ir mokytis apie aplinkos problemas ir apmąstyti, ką būtų galima padaryti savo lygmeniu, ir tai padės jiems rasti alternatyvių ekologiškesnių veiklos vykdymo būdų.

Tokios platformos, kaip „eTwinning“ ir EPALE, toliau siūlys pagalbines medžiagas ir lengvins veiksmingos švietimo apie aplinkos tvarumą praktikos ir politikos mainus. „Erasmus+“ yra galinga priemonė, leidžianti pasiekti ir įtraukti pačius įvairiausius mūsų visuomenės subjektus (bendrojo ugdymo įstaigas, universitetus, profesinio mokymo paslaugų teikėjus, jaunimo ir sporto organizacijas, NVO, vietas ir regionines valdžios institucijas, pilietinės visuomenės organizacijas ir t. t.).

Dalyvavimas demokratiname gyvenime, bendros vertybės ir pilietinis aktyvumas

Programoje „Erasmus+“ atsižvelgiama į ribotą piliečių dalyvavimą demokratinuose procesuose ir menkas žinias apie Europos Sąjungą ir mėginama jiems padėti įveikti sunkumus, kad jie galėtų aktyviai įsitraukti ir dalyvauti savo bendruomenių veikloje ar Sąjungos politiniame ir socialiniame gyvenime. Sąjungos ateičiai užtikrinti itin svarbu nuo mažens didinti piliečių supratimą apie Europos Sąjungą. Didinti supratimą apie Europos Sąjungą ir puoselėti priklausymo jai jausmus gali ne tik formalusis švietimas, bet ir neformalusis mokymasis.

Programa remiamas aktyvus pilietiškumas ir mokymosi visą gyvenimą etika; skatinama ugdyti socialinius ir tarpkultūrinius gebėjimus, kritinį mąstymą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis. Pirmenybė teikiama projektams, pagal kuriuos organizuojant formaliojo ar neformaliojo mokymosi veiklą suteikiama galimybių dalyvauti demokratiname gyvenime, visuomeninėje ir pilietinėje veikloje. Ypač daug dėmesio skiriama informuotumo ir supratimo apie Europos Sąjungą – ypač apie ES bendrąsias vertybes, vienybės ir įvairovės principus, taip pat jos socialinį, kultūrinį ir istorinį paveldą – didinimui.

Jaunimo srityje buvo parengta Jaunimo dalyvavimo strategija⁶ – taip sukurta bendra sistema ir padedama Programa skatinti jaunimo dalyvavimą demokratiname gyvenime. Strategija siekiama padidinti jaunimo dalyvavimo Programoje kokybę; ji papildo svarbiausius ES jaunimo politikos dokumentus, kaip antai ES jaunimo strategiją ir ES jaunimo tikslus. Prie Strategijos pridedamas Jaunimo dalyvavimo rinkinys⁷, kuriuo siekiama praktiškai paskatinti jaunimo dalyvavimą kiekviename iš Programos veiksmų, dalijantis žiniomis, rekomendacijomis, priemonėmis ir praktinėmis gairėmis. Rinkinio moduluose itin daug dėmesio skiriama naujiems horizontaliesiems projektų prioritetams.

PROGRAMOS „ERASMUS+“ PAGRINDINIAI BRUOŽAI

Toliau aprašyti svarbiausi Programos bruožai.

Dalyvių apsauga, sveikata ir saugumas

Programos „Erasmus+“ projektų dalyvių apsauga ir saugumas yra svarbūs Programos principai. Visiems programoje „Erasmus+“ dalyvaujantiems asmenims turėtų būti suteikta proga visapusiškai pasinaudoti asmeninio ir profesinio tobulėjimo bei mokymosi galimybėmis. To turėtų būti siekiama saugioje aplinkoje, kurioje gerbiamos ir ginamos visų asmenų teisės, jų fizinė ir emocinė neliečiamybė, psichikos sveikata ir gerovė.

⁶ <https://www.salto-youth.net/rc/participation/ypstrategy/>

⁷ <https://participationpool.eu/toolkit/>

Kiekviena organizacija, dalyvaujanti programoje „Erasmus+“, turi turėti veiksmingas procedūras ir priemones, kuriomis skatinamas ir užtikrinamas veiklos dalyvių saugumas, apsauga ir nediskriminavimas. Mobilumo veikloje dalyvaujantys nepilnamečiai (mokiniai, profesinio mokymo įstaigose besimokantys ir kiti jaunuoliai), kai reikia, turėtų būti lydimi suaugusiųjų. Lydintys suaugusieji turėtų užtikrinti, kad mobilumo veiklos mokymosi komponentas būtų pakankamai kokybiškas, ir garantuoti nepilnamečių dalyvių apsaugą ir saugumą.

Be to, visi pagal visus programos „Erasmus+“ pagrindinius veiksmus organizuojamoje mobilumo veikloje dalyvaujantys mokiniai, studentai, stažuotojai, pameistria, suaugę besimokantys asmenys, jaunimas ir darbuotojai turi būti apdrausti nuo su jų dalyvavimu šioje veikloje susijusios rizikos. Tinkamiausią draudimo paslaugą pasirenka Programos remiamo projekto organizatoriai, atsižvelgdami į vykdomo projekto pobūdį ir į tai, koks draudimas yra prieinamas toje šalyje. Tačiau dalyvių nebūtina papildomai drausti su konkrečiu projektu susijusiu draudimu tada, kai jie jau yra apdrausti pagal projekto organizatorių draudimo politiką.

Bet kuriuo atveju draudžiama:

- jeigu aktualu, kelionės draudimu (įskaitant bagažo sugadinimą ar praradimą);
- civilinės atsakomybės draudimu (įskaitant atitinkamai profesinės civilinės atsakomybės arba civilinės atsakomybės draudimą);
- draudimu nuo nelaimingų atsitikimų ir sunkių ligų (įskaitant nuolatinį ar laikiną nedarbingumą);
- mirties draudimu (įskaitant repatriaciją, kai projektai vykdomi kitoje šalyje).

Tarpvalstybinės veiklos dalyviams labai patartina turėti Europos sveikatos draudimo kortelę. Tai nemokama kortelė, kurią turint laikinai viešint bet kurioje iš 27 ES valstybių, Islandijoje, Lichtenšteine ir Norvegijoje galima tokiomis pat sąlygomis ir kainomis (kai kuriose šalyse nemokamai), kaip ir toje šalyje apdraustiems asmenims, pasinaudoti būtinosiomis valstybės teikiamomis sveikatos priežiūros paslaugomis. Daugiau informacijos apie kortelę ir apie tai, kaip ją gauti, galima rasti adresu <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559>.

Galiausiai, jeigu projektuose dalyvauja jaunuoliai iki 18 metų, dalyvaujančiosios organizacijos turi iš anksto gauti jų tėvų arba jiems atstovaujančių asmenų leidimą.

Daugiakalbystė

Daugiakalbystė yra viena iš svarbiausių Europos Sąjungos projekto dalių ir reikšmingas ES siekio suvienyti įvairovę simbolis. Užsienio kalbų mokėjimas – svarbus gebėjimas, padedantis geriau pasirengti dalyvauti darbo rinkoje ir kuo geriau išnaudoti prieinamas galimybes. ES yra užsibrėžusi pasiekti, kad kiekvienas pilietis nuo mažens turėtų galimybę išmokti bent dvi užsienio kalbas.

Kalbų mokymosi ir kalbų įvairovės skatinimas yra vienas iš konkrečių Programos tikslų. Nepakankamas kalbų mokėjimas yra viena didžiausių kliūčių dalyvauti Europos švietimo, mokymo ir jaunimo programose. Teikiamomis kalbinės paramos galimybėmis siekiama, kad mobilumas būtų veiksmingesnis ir efektyvesnis, kad gerėtų mokymasis ir taip būtų prisidėta prie konkretaus Programos tikslo.

Programos dalyviams, dalyvaujantiems mobilumo veikloje, bus teikiama kalbos mokymosi parama. Šia parama bus daugiausia siūloma naudotis per „Erasmus+“ internetinės kalbinės paramos (angl. *Online Language Support*, OLS) platformą, kuri pritaikyta prie konkrečių sektorių poreikių, nes e. mokymasis turi privalumų mokantis kalbos, pavyzdžiui, yra prieinamesnis ir lankstesnis. „Erasmus+“ internetinė kalbinė parama (OLS) teiks galimybę dalyviams įvertinti, praktiškai naudoti ir tobulinti kalbos žinias. Kartu su OLS gali būti siūloma ir kitokių formų kalbinė parama, padedanti tenkinti konkrečių tikslinių grupių (pavyzdžiui, gestų kalbos ar Brailio rašto vartotojų) kalbų mokymosi poreikius, ir tai gali būti finansuojama pagal specialią finansinio įtraukties rėmimo kategoriją.

Taip pat bus skatinamas kalbų mokymas ir mokymasis pagal bendradarbiavimo projektus. Siekiant tobulinti kalbų vartojimo įgūdžius diegiamos inovacijos ir geroji patirtis gali apimti, pavyzdžiui, mokymo ir vertinimo metodus, pedagoginės medžiagos rengimą, mokslinius tyrimus, kompiuterizuotą kalbos mokymąsi, taip pat užsienio kalbų vartojimą verslo įmonėse.

Europos Komisija įsteigė **Europos kalbų ženklą (EKŽ)** apdovanojimą, kuris suteikiamas už aukštą kokybę, taip padedant dalytis sėkmingų daugiakalbystės srities projektų rezultatais ir skatinant visuomenę labiau domėtis kalbų mokymusi. Nacionalinės agentūros kasmet ar kas dvejus metus suteiks Europos kalbų ženklą švietimo ir mokymo organizacijoms, užbaigusioms decentralizuotą „Erasmus+“ projektą ir pasiekusioms puikių rezultatų kalbų mokymosi ir mokymo srityje. Nacionalinė agentūra gali nuspręsti suteikti EKŽ ne tik atrinktiems „Erasmus+“ projektams, bet ir kitoms iniciatyvoms, pagal kurias vadovaujamosi visapusišku, įtraukiu ar novatorišku požiūriu į kalbų mokymą ir mokymąsi.

Tarptautinis aspektas

Programa „Erasmus+“ apima svarbų tarptautinį aspektą (t. y. bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės) mobilumo, bendradarbiavimo ir su politika susijusio dialogo srityse. Ji padeda Europos organizacijoms spręsti pasaulinius su globalizacija, klimato kaita ir skaitmenine pertvarka susijusius uždavinius, visų pirma intensyvinant tarptautinį mobilumą ir bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis, ir stiprina Europos Sąjungos, kaip pasaulinės veikėjos, vaidmenį. Programa stiprina visuomenės ryšius per mobilumą, mainus ir gebėjimų stiprinimą, prisideda prie socialinio atsparumo, žmogaus socialinės raidos, įsidarbinamumo, aktyvaus dalyvavimo, užtikrina reguliarias žmonių bendradarbiavimo galimybes propaguojant vertybes, principus ir bendrais prioritetais grindžiamus interesus. Ši veikla padeda spręsti kokybės, modernizacijos ir įsidarbinamumo uždavinius, nes didina švietimo aktualumą ir reaktyvumą siekiant žalio ir tvaraus socialinio ir ekonominio atsigavimo, augimo ir klestėjimo trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, taip prisidedant prie žmogaus ir institucinės raidos, skaitmeninės pertvarkos, ekonomikos augimo ir darbo vietų, gero valdymo, taikos ir saugumo. Trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, jaunimo įtraukimas yra svarbus atsparesnės visuomenės, kurios pamatiniai principai yra tarpusavio pasitikėjimas ir kultūrų tarpusavio supratimas, kūrimo proceso elementas.

Įgūdžių ir kvalifikacijų pripažinimas ir patvirtinimas

Pagal programą „Erasmus+“ remiamos ES gebėjimų, įgūdžių ir kvalifikacijų skaidrumo ir pripažinimo priemonės, visų pirma „Europass“, „Youthpass“, Europos kvalifikacijų sandara (EKS), Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistema (ECTS), Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinė sistema (EQAVET), Europos kokybės užtikrinimo registras (EQAR), Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo asociacija (ENQA), taip pat ES mastu veikiančios švietimo ir mokymo srities tinklai, padedantys taikyti šias priemones, visų pirma nacionaliniai akademinio pripažinimo informacijos centrai (NARIC), „Euroguidance“ tinklai, nacionaliniai „Europass“ centrai ir EKS nacionaliniai koordinavimo punktai. Bendra šių priemonių paskirtis yra užtikrinti, kad gebėjimai, įgūdžiai ir kvalifikacijos būtų lengviau pripažįstami ir geriau suprantami tiek konkrečioje šalyje, tiek užsienyje, visuose švietimo ir mokymo lygmenyse ir darbo rinkoje, nepriklausomai nuo to, ar tie gebėjimai, įgūdžiai ir kvalifikacijos įgyti formaliojo švietimo ir mokymo būdu, ar kitais mokymosi būdais (pavyzdžiui, per darbo patirtį, savanorišką veiklą, mokymąsi internetu).

Prieinamos priemonės, kuriomis galima naudotis siekiant šių tikslų, turėtų padėti atsižvelgti į tokius naujus reiškinius, kaip švietimo tarptautinimas ir vis dažniau naudojamas skaitmeninis mokymasis, ir padėti kurti lanksčias mokymosi trajektorijas, atitinkančias besimokančių asmenų poreikius ir tikslus. Ateityje šias priemones taip pat gali reikėti tobulinti siekiant didesnio nuoseklumo ir supaprastinimo, kad besimokantys asmenys ir darbuotojai galėtų laisvai judėti mokymosi arba darbo tikslais.

Jaunimo srityje tokiomis teminėmis strategijomis⁸ kaip „Youthpass“ ir Europos mokymo strategija siekiama toliau remti pokyčius minėtose srityse.

Daugiau informacijos: http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/skills-qualifications_lt.htm.

Informavimas apie projektus ir jų rezultatus siekiant kuo didesnio poveikio

Informuoti apie projektus ir jų rezultatus yra ypač svarbu siekiant užtikrinti jų poveikį įvairiais lygmenimis. Priklausomai nuo konkretaus veiksmo, pareiškėjai, prašantys finansavimo pagal programą „Erasmus+“, privalo savo komunikacijos veiklą planuoti taip, kad dalytųsi informacija apie projektą ir pasiektų rezultatus per visą projekto gyvavimo ciklą ir jam pasibaigus. Projektų paraiškos bus vertinamos pagal atitinkamus kriterijus, kad būtų atsižvelgta į šiuos aspektus. Taip pat „Erasmus+“ finansavimo gavėjai turės stebėti ir kokybiškai bei kiekybiškai įvertinti savo komunikacijos veiklos sėkmingumą. Komunikacijos ir sklaidos veiklos lygis ir intensyvumas turėtų būti proporcingi įvairių atitinkamų programos „Erasmus+“ veiksmų tikslams, taikymo sričiai ir uždaviniams.

Vykdydami komunikacijos ir sklaidos veiklą ir pristatydami savo projektą (pavyzdžiui, per renginius, interneto svetainėse ir leidiniuose) paramos gavėjai turi aiškiai nurodyti, kad tai veiklai buvo skirta Europos Sąjungos parama. Jie visų pirma turi užtikrinti, kad visa komunikacijai skirta medžiaga būtų paženklinta Europos Sąjungos emblema, ir laikytis dotacijos sutarties ar sprendimo dėl dotacijos nuostatų⁹. Jeigu šių nuostatų nesilaikoma, gavėjo dotacija gali būti sumažinta.

Siekdami parengti gerą komunikacijos ir sklaidos planą pareiškėjai turi atsižvelgti į šiuos dalykus:

- **komunikacijos tikslus**, kuriais nustatoma, ką norima pasiekti komunikacijos veikla, t. y. didinti informuotumą, propaguoti visuomenės vertybes, užmegzti naujus būsimos partnerystės ryšius arba daryti įtaką politikai ir praktikai;
- **auditoriją arba tikslinę grupę**, t. y. asmenis, kuriuos norima pasiekti ir kurie galėtų naudotis gautais rezultatais. Juos reikėtų apibrėžti kuo konkrečiau; tai gali būti plačioji visuomenė, suinteresuotieji subjektai, ekspertai ir kiti interesantai, sprendimus priimančios asmenys, žiniasklaida ir t. t.;
- **komunikacijos kanalus ir veiksmus**, kuriais pasiekama tikslinė auditorija: pareiškėjai turi rinktis tokius kanalus ir veiksmus, kurie yra veiksmingiausi ir labiausiai atitinka pasirinktų tikslinių grupių poreikius (pavyzdžiui, socialinius tinklus, renginius, leidinius);
- **projekto rezultatus** (sukurtus produktus ir rezultatus), tokius kaip gerosios patirties vadovas, praktinė priemonė arba produktas, mokslinių tyrimų ataskaita ar mokslo darbas, įgytos žinios ir įgūdžiai ir kt. Rezultatais taip pat turėtų būti dalijamasi arba skatinama naudotis per „Erasmus+“ projektų rezultatų platformą (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects_en);
- **laiko planavimą**: reikia efektyviai planuoti įvairios veiklos vykdymo laiką (susiejant šią veiklą su darbo planu ar nustatytais orientyrais), susitarti dėl realiai pasiekiamo tikslo, taip pat užtikrinti lankstumą atsižvelgiant į projekto pažangą, kintančius tikslinės auditorijos ar grupės poreikius ir politikos arba procedūrų kaitą;
- **pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius**: veiklos rezultatų rodikliai yra naudinga valdymo priemonė, naudojama stebint komunikacijos ir sklaidos veiklos įgyvendinimo pažangą (ir, prireikus, atliekant pakeitimus) ir vertinant, ar sėkmingai siekiama tikslų.

Reikalavimas suteikti atvirąją prieigą prie mokomosios medžiagos, parengtos įgyvendinant programą „Erasmus+“

⁸ Strategijas rasite adresu <https://www.salto-youth.net/>

⁹ Gairių, kaip naudotis Europos Komisijos vaizdine tapatybe, įskaitant Europos Sąjungos emblema, pateikta adresu https://ec.europa.eu/info/resources-partners/european-commission-visual-identity_en#documents.

Siekiant remti mokymą(si) ir darbą su jaunimu pagal programą „Erasmus+“ skatinama suteikti atvirąją prieigą prie projektų rezultatų. Visų pirma „Erasmus+“ dotacijų gavėjai įsipareigoja užtikrinti, kad plačioji visuomenė galėtų nemokamai pagal atvirąją licenciją naudotis bet kokiais švietimo ištekliais ir priemonėmis, sukurtais įgyvendinant pagal Programą remiamus projektus, t. y. dokumentais, medijomis, programine įranga ar kita medžiaga. Turėtų būti galima lengvai (nemokamai ir be apribojimų) susipažinti su šia medžiaga ir ją gauti, o atviroji licencija turėtų suteikti galimybę plačiajai visuomenei naudotis šiais ištekliais, juos pakartotinai naudoti, pritaikyti ir jais dalytis. Tokie ištekliai vadinami atviraisiais švietimo ištekliais (AŠI) (angl. *Open Educational Resources*, OER). Tokie ištekliai šiuo tikslu turėtų būti įkelti į tinkamą ir viešai prieinamą platformą tokiu skaitmeniniu formatu, kad būtų galima prireikus juos keisti. Programos „Erasmus+“ dotacijų gavėjai skatinami taikyti pačias atviriausias licencijas¹⁰, tačiau jie gali rinktis ir tokias licencijas, kuriomis nustatomi tam tikri apribojimai, pavyzdžiui, ribojami kitų asmenų gebėjimai naudoti sukurtus išteklius komerciniais tikslais arba kiti asmenys įpareigojami taikyti tą pačią licenciją sukurtiems antriniams kūriniams, jei tai atitinka projekto ir medžiagos pobūdį ir jei tokiu atveju plačioji visuomenė tebeturi galimybę naudotis tais ištekliais ir juos pakartotinai naudoti, pritaikyti ir jais dalytis. Atvirosios prieigos reikalavimo laikytis privaloma; jį taikant nepažeidžiamos dotacijų gavėjų intelektualinės nuosavybės teisės.

„Erasmus+“ atviroji prieiga prie mokslinių tyrimų ir duomenų

Programos „Erasmus+“ dotacijų gavėjai skatinami skelbti mokslinių tyrimų rezultatus atvirosios prieigos būdais, t. y. kad juos būtų galima pasiekti nemokamai ir be prieigos apribojimų. Dotacijų gavėjai taip pat skatinami šioms mokslinių tyrimų rezultatams taikyti atvirąsias licencijas. Kai įmanoma, įgyvendinant projektus surinkti duomenys turėtų būti paskelbti kaip atvirieji duomenys, t. y. pagal atvirąją licenciją, tinkamu formatu ir naudojantis tinkama atvirųjų duomenų platforma.

KOKIA YRA PROGRAMOS „ERASMUS+“ STRUKTŪRA?

Siekiant programos „Erasmus+“ tikslų, 2021–2027 m. numatoma įgyvendinti toliau nurodytus veiksmus.

1 PAGRINDINIS VEIKSMAS. ASMENŲ MOBILUMAS

Pagal šį pagrindinį veiksmą remiama:

- **besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumas:** galimybės mokiniams, studentams, stažuotojams ir jaunimui, taip pat dėstytojams, bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojams, su jaunimu dirbantiems asmenims, sporto treneriams, švietimo įstaigų ir pilietinės visuomenės organizacijų darbuotojams įgyti patirties dalyvaujant mokymo ir (arba) profesinėje veikloje kitoje šalyje;
- **jaunimo dalyvavimo veikla:** jaunimo inicijuojamos ir neformaliųjų jaunimo grupių ir (arba) jaunimo organizacijų vykdomos vietos ir tarpvalstybinio lygmens iniciatyvos siekiant padėti jaunimui įsitraukti į demokratinį gyvenimą ir mokytis jame dalyvauti, didinant informuotumą apie Europos Sąjungos bendrąsias vertybes ir pagrindines teises, vienijant jaunimą ir politikos formuotojus vietos, nacionaliniu ir Europos lygmenimis ir padedant siekti Europos Sąjungos bendrųjų tikslų;

¹⁰ Pavyzdžiui, kūriniams plačiai naudojamos licencijos „Creative Commons Attribution“ arba „Creative Commons Attribution-Share Alike“, programinei įrangai – „GNU Public License“ ir „GNU Lesser Public License“, duomenų bazėms – „Open Database License“.

- **„DiscoverEU“:** veiksmas, teikiantis 18 metų amžiaus jaunuoliams galimybę pirmą kartą pavieniui ar su grupe išvykti į trumpą kelionę po Europą. „DiscoverEU“, kaip savaiminio mokymosi veikla, siekiama padėti dalyviams išsiugdyti priklausymo Europos Sąjungai jausmą ir padėti jiems atrasti jos kultūros įvairovę. Taip pat siekiama suteikti jaunuoliams įgūdžių ir gebėjimų, padedančių jiems branginti gyvenimą, ir įkvėpti juos keliauti tvariai ir apskritai išugdyti atsakingą požiūrį į aplinką. „DiscoverEU“ apima bendrus veiksmus, dėl kurių jaunuoliai gali kreiptis tiesiogiai per Europos jaunimo portalą, ir įtraukties veiksmus. „DiscoverEU“ įtraukties veiksmai yra skirti mažiau galimybių turinčiam jaunimui, kad iniciatyvoje „DiscoverEU“ jis galėtų dalyvauti vienodomis sąlygomis su kitais.
- pagal Programą mobilumo veiklos užsienyje dalyviams suteikiama **galimybių mokytis kalbų**. Šia parama bus daugiausia siūloma naudotis per „Erasmus+“ internetinės kalbinės paramos (angl. Online Language Support, OLS) priemonę, kuri prireikus bus pritaikyta prie konkrečių sektorių poreikių, nes e. mokymasis teikia privalumų mokantis kalbos, pavyzdžiui, yra prieinamesnis ir lankstesnis. Ypatingais atvejais, kai nuotolinis mokymasis internetu nebus geriausia priemonė tikslinei grupei pasiekti, bus siūloma naudotis papildomų formų kalbine parama.
- **Virtualieji mainai aukštojo mokslo ir jaunimo srityje:** internetinė žmonių veikla, kuria skatinamas asmenų iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių kultūrų dialogas ir socialinių emocinių įgūdžių ugdymas. Ši veikla gali būti vykdoma nedidelėse grupėse; ją visada moderuoja tinkamai parengtas moderatorius.

2 PAGRINDINIS VEIKSMAS. ORGANIZACIJŲ IR INSTITUCIJŲ BENDRADARBIAVIMAS

Pagal šį pagrindinį veiksmą remiama:

Partnerystė, kuria siekiama bendradarbiavimo, įskaitant:

- **bendradarbiavimo partnerystę.** Pagrindinis bendradarbiavimo partnerystės tikslas – sudaryti sąlygas organizacijoms gerinti savo veiklos kokybę ir aktualumą, plėtoti ir stiprinti partnerių tinklus, didinti jų pajėgumą vykdyti bendrą veiklą tarpvalstybiniu lygmeniu, skatinti jų veiklos tarptautinimą, keistis nauja praktika ir metodais ar juos plėtoti, dalytis idėjomis ir jas kvestionuoti;
- **nedidelio masto partnerystę.** Šiuo veiksmu siekiama didinti Programos prieinamumą nedideliu mastu veikiančioms subjektams ir sunkiai pasiekiamiems asmenims bendrojo ugdymo, suaugusiųjų švietimo, profesinio mokymo, jaunimo ir sporto srityse. Skiriant mažesnes dotacijų sumas organizacijoms, nustatant trumpesnę trukmę ir paprastesnius (palyginti su bendradarbiavimo partneryste) administracinius reikalavimus pagal šį veiksmą siekiama įtraukti visuomenines organizacijas, naujus Programos dalyvius ir mažiau patirties turinčias organizacijas, šalinant mažesnius organizacinius pajėgumus turinčių organizacijų kliūtis dalyvauti Programoje.

Partnerystė, kuria siekiama meistriškumo, įskaitant:

- **Europos universitetus.** Pagal šį veiksmą remiamas aukštojo mokslo ir studijų institucijų tinklų kūrimas „iš apačios į viršų“, didinant tarpvalstybinio bendradarbiavimo užmojus ir tuo tikslu rengiant bendras ilgalaikes kokybiško švietimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų strategijas, grindžiamas bendra vizija ir bendromis vertybėmis;
- **profesinės kompetencijos centrus.** Pagal šią iniciatyvą remiamas principu „iš apačios į viršų“ grindžiamas požiūris į profesinę kompetenciją, įtraukiant įvairius vietos suinteresuotuosius subjektus, kad profesinio mokymo įstaigos galėtų greitai pritaikyti įgūdžių ugdymą prie kintančių ekonominių ir socialinių poreikių. Jie veikia tam tikrame vietos kontekste, kur kuria inovacijoms, regioniniam vystymuisi ir socialinei įtraukčiai palankias įgūdžių ekosistemas, ir taip pat per tarptautinio bendradarbiavimo tinklus bendrauja su kitų šalių profesinės kompetencijos centrais. Šie centrai teikia jaunuoliams pirminio mokymo, o suaugusiems – kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo galimybių, siūlydami lankstų, savalaikį ir dinamiškos darbo rinkos reikmes atitinkantį mokymą žalosios ir skaitmeninės pertvarkos kontekste;
- **„Erasmus+“ mokytojų akademijų iniciatyvą.** Šio veiksmo bendrasis tikslas – sudaryti mokytojų švietimo ir rengimo

paslaugų teikėjų europinę partnerystę, steigiant vadinamąsias „Erasmus+“ mokytojų akademijas, kuriose bus plėtojamasi mokytojų rengimo europinės ir tarptautinės perspektyvos. Mokytojų akademijose bus remiama daugiakalbystė ir kultūros įvairovė, plėtojamas mokytojų rengimas pagal ES švietimo politikos prioritetus ir padedama siekti Europos švietimo erdvės tikslų;

- **veiksmą „Erasmus Mundus“.** Šiuo veiksmu siekiama didinti aukštojo mokslo ir studijų institucijų meistriškumą ir jų tarptautinimą pasaulio mastu per Europoje įsteigtų aukštojo mokslo ir studijų institucijų bendrai vykdomas ir bendrai pripažįstamas magistrantūros studijų programas; šioje veikloje gali dalyvauti ir institucijos iš kitų pasaulio šalių.

Inovacijų partnerystę, įskaitant:

- **inovacijų aljansus.** Šiuo veiksmu skatinamas aukštojo mokslo ir profesinio mokymo, verslo ir mokslinių tyrimų sektorių – vadinamojo žinių trikampio – pagrindinių dalyvių strateginis bendradarbiavimas siekiant skatinti švietimo ir mokymo sistemų inovacijas ir modernizavimą, kad būtų nustatomi ir suteikiami reikalingi būsimas darbo rinkos poreikius atitinkantys įgūdžiai, žinios ir gebėjimai Europos tvariam augimui ir konkurencingumui svarbiose strateginės reikšmės srityse;
- **perspektyvinius projektus.** Šiuo veiksmu bus siekiama skatinti inovacijas, kūrybiškumą ir dalyvavimą, taip pat socialinį verslumą įvairiose švietimo ir mokymo srityse. Juo bus remiamos perspektyvinės ir svarbiausios Europos prioritetus atitinkančios idėjos, kurias būtų galima plačiai diegti, taip gerinant švietimo ir mokymo sistemas, ir kurios galėtų padaryti esminį novatorišką metodikos ir praktikos poveikį visų rūšių mokymuisi ir aktyviam dalyvavimui siekiant Europos socialinės sanglaudos.

Gebėjimų stiprinimo projektus, įskaitant:

- **gebėjimų stiprinimo projektus aukštojo mokslo srityje.** Šiuo veiksmu remiami tarptautinio bendradarbiavimo projektai, grindžiami daugiašale aukštojo mokslo srityje veikiančių organizacijų iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, partnerystė. Jais siekiama prisidėti prie trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukštojo mokslo – kaip tvaraus socialinio ir ekonominio vystymosi veiksnio – aktualumo, kokybės, modernizavimo ir prieinamumo;
- **gebėjimų stiprinimo projektus profesinio mokymo srityje.** Šiuo profesinio mokymo srities veiksmu remiami tarptautinio bendradarbiavimo projektai, grindžiami daugiašale profesinio mokymo srityje veikiančių organizacijų iš ES valstybių narių, Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, partnerystė. Jais siekiama prisidėti prie trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, profesinio mokymo – kaip tvaraus socialinio ir ekonominio vystymosi veiksnio – aktualumo, prieinamumo ir reaktyvumo;
- **gebėjimų stiprinimo projektus jaunimo srityje.** Šiuo veiksmu remiamas organizacijų iš ES valstybių narių, Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, bendradarbiavimas ir mainai jaunimo srityje bei vykdoma neformaliojo mokymosi veikla, daugiausia dėmesio skiriant organizacijų, dirbančių su jaunuoliais už formaliojo švietimo ribų, gebėjimų stiprinimui ir užtikrinant aktyvų jaunuolių dalyvavimą;
- **gebėjimų stiprinimo projektus sporto srityje.** Šiuo veiksmu remiami tarptautinio bendradarbiavimo projektai, grindžiami daugiašale sporto srityje veikiančių organizacijų iš ES valstybių narių, Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ar trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, partnerystė. Siekiama remti sporto veiklą ir politiką trečiojoje valstybėje, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, kaip vertybių puoselėjimo ir švietimo priemonę asmeniniam ir socialiniam vystymuisi skatinti ir glaudesnės bendruomenės kurti.

Europos sporto renginiai, kuriais nesiekama pelno. Šiuo veiksmu bus padedama paruošti, organizuoti ir vykdyti sporto renginius, kuriais nesiekama pelno ir kuriuos vienoje šalyje arba keliuose šalyse rengia sporto srities ne pelno organizacijos arba viešosios įstaigos. Šiais renginiais bus siekiama didinti „Erasmus+“ veiksmų sporto srityje matomumą, taip pat – informuotumą apie sporto svarbą skatinant socialinę įtrauktį, lygias galimybes ir sveikatinamąjį fizinį aktyvumą.

Interneto platformos, pavyzdžiui, „eTwinning“, **Europos suaugusiųjų mokymosi e. platforma (EPAL)**, „School Education Gateway“, **Europos jaunimo portalas**, teiks virtualiojo bendradarbiavimo erdves, partnerių paieškos duomenų bazes, praktikos bendruomenių veiklą ir kitokias internetines paslaugas bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojams, su jaunimu dirbantiems asmenims, sprendimus priimantiems asmenims ir kitiems specialistams, taip pat mokiniams, jaunimui ir suaugusiems besimokantiems asmenims Europoje ir už jos ribų.

3 PAGRINDINIS VEIKSMAS. POLITIKOS PLĖTĖS IR BENDRADARBIAVIMO RĖMIMAS

Pagal šį pagrindinį veiksmą remiama:

Iniciatyva „Europos jaunimas kartu“ (orientuota tiek į visuomeninio lygmens jaunimo organizacijas, tiek į didesnes organizacijas), kuria remiama tarpvalstybinė partnerystė. Pagal šį veiksmą vykdoma veikla turėtų būti prisidedama prie platesnio jaunimo įtraukimo, kad būtų išgirsti visų balsai, ir pritraukiami patys įvairiausi jaunuoliai, priklausantys ir nepriklausantys jaunimo organizacijoms, įskaitant mažiau galimybių turinčius jaunuolius. Veikla turėtų būti vykdoma per įvairius tradicinius ir skaitmeninius kanalus, sudarant sąlygas partnerystei ir tinklams ir pritraukiant dalyvauti bei suteikiant prieigą visuomeninėms NVO ir jaunimo judėjimams.

Be to, pagal šį pagrindinį veiksmą remiami:

- veiksmas, kuriais siekiama parengti ir padėti įgyvendinti ES švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto politikos darbotvarkę, įskaitant aukštojo mokslo, profesinio mokymo, bendrojo ugdymo įstaigų ir suaugusiųjų mokymosi sektorių darbotvarkes, visų pirma sudarant sąlygas valdyti ir taikyti **atvirusius koordinavimo metodus**;
- Europos **politikos eksperimentų** vykdymas, vadovaujamas aukšto lygio valdžios institucijų ir apimantis praktinius politikos priemonių bandymus keliuose šalyse, remiantis patikimais vertinimo metodais. Pagal ES jaunimo strategiją taip pat bus teikiama finansinė parama sistemoms, kuriose veikia nacionalinės darbo grupės, kiekvienos nacionalinės institucijos sudarytos palaikant ES jaunimo dialogą nacionaliniu lygmeniu;
- veiksmas siekiant rinkti svarbius įrodymus ir žinias apie švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto sistemas ir politiką nacionaliniu ir Europos lygmenimis, kad būtų galima lengviau formuoti pagrįstą politiką. Įrodymai bus renkami ir analizuojami per **ES masto arba tarptautines apklausas ir tyrimus, taip pat remiantis konkrečių temų ir šalių specialiosiomis žiniomis**;
- veiksmas, kuriais sudaromos palankesnės sąlygos **įgūdžių ir kvalifikacijų skaidrumui ir pripažinimui, taip pat mokymosi kreditų perkėlimui** siekiant skatinti kokybės užtikrinimą, remti neformaliojo ir savaiminio mokymosi rezultatų patvirtinimą, įgūdžių valdymą ir orientavimą. Ši sritis taip pat apims paramą nacionalinio ir Europos lygmenų įstaigoms ir tinklams, sudarantiems palankias sąlygas mainams visoje Europoje, ir lanksčių mokymosi trajektorijų, susiejančių įvairias švietimo, mokymo ir jaunimo sritis, taip pat formaliojo, neformaliojo ir savaiminio mokymosi aspektus, kūrimą;
- veiksmas, kuriais skatinamas **politinis dialogas su suinteresuotaisiais subjektais Europos Sąjungoje ir už jos ribų**, pavyzdžiui, per konferencijas, renginius ir kitą veiklą, dalyvaujant švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto politikos formuotojams, specialistams ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams, siekiant didinti informuotumą apie atitinkamas Europos politikos darbotvarkes ir populiarinti Europą kaip perspektyvių studijų ir mokslinių tyrimų vietą;
- **bendradarbiavimas su tarptautinėmis organizacijomis** (tokiomis kaip EBPO ir Europos Taryba), turinčiomis pripažintą kompetenciją ir analitinių pajėgumų, siekiant didinti švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto sričių politikos poveikį ir pridėtinę vertę.

„JEAN MONNET“ VEIKSMAS

„Jean Monnet“ veiksmų srityje bus remiama:

„Jean Monnet“ veiksmas aukštojo mokslo srityje. Šiais veiksmais remiamos aukštojo mokslo ir studijų institucijos Europoje ir už jos ribų siekiant skatinti dėstymą ir mokslinius tyrimus Europos integracijos temomis bei politines diskusijas dėl Sąjungos politikos prioritetų ir mainus tarp akademinės bendruomenės ir politikos formuotojų. Remiami šie papildomi veiksmai: **„Jean Monnet“ moduliai** – vienos ar daugiau Europos Sąjungos studijų disciplinų trumpos mokymo programos; **„Jean Monnet“ profesūra** – ilgesnis Europos Sąjungos studijų specializaciją turinčio

dėstytojo darbas, skiriamas pavieniams universitetų profesoriams; „Jean Monnet“ kompetencijos centrai – vietos, kuriose kaupiamos įvairių Europos studijų disciplinų aukšto lygio ekspertų žinios, taip pat inicijuojama tarpvalstybinė veikla ir užmezgami sisteminiai ryšiai su kitų šalių akademinėmis institucijomis;

- **„Jean Monnet“ veiksmai kitose švietimo ir mokymo srityse.** Šiuo veiksmu skatinama didinti ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo įstaigų žinias apie Europos Sąjungą. Siekiama suteikti galimybių švietimo paslaugų teikėjams kurti ir teikti švietimo turinį besimokantiems asmenims, mokytojų rengimo paslaugų teikėjams, kad mokytojams būtų teikiamos metodikos ir naujausios žinios apie Europos Sąjungos reikalus, skatinamos diskusijos ir bendrojo ugdymo bei profesinio mokymo įstaigų atstovų ir suinteresuotųjų subjektų keitimasis informacija apie Europos Sąjungos dalykinių sričių studijas. Remiami šie papildomi veiksmai: **mokytojų rengimas** – struktūrinių mokymo apie ES reikalus pasiūlymų mokytojams rengimas ir teikimas; **ES mokymosi iniciatyva** siekiama skatinti geresnį supratimą bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo sistemoje (ISCED 1–4 lygmenys);
- **„Jean Monnet“ politiniai debatai: „Jean Monnet“ aukštojo mokslo tinklai,** suburti atsižvelgiant į konkrečią su Komisijos prioritetu susijusią temą, rinks, dalyvis ir su partneriais aptars mokslinių tyrimų išvadas, dalykų turinį ir patirtį, produktus (tyrimus, straipsnius, dalykų turinį ir t. t.). **Kitų švietimo ir mokymo sričių tinklai,** dalijimasis komandinio mokymo gerąja patirtimi šalių grupėje;
- **parama paskirtosioms institucijoms.** Pagal veiksmą remiamos institucijos, kurios siekia Europos interesus atitinkančių tikslų ir teikia Sąjungai, jos valstybėms narėms ir piliečiams kokybiškas konkrečių prioritetinių dalykinių sričių paslaugas. Šių institucijų pagrindinė veikla ir aprėptis apima mokslinius tyrimus, įskaitant būsimai politikai reikalingų duomenų rinkimą ir analizę, tarptautinių organizacijų būsimų darbuotojų ir valstybės tarnautojų (ypač teisės ir valdymo srityse) tiesioginį ir nuotolinį mokymą, renginių Sąjungos prioritetinėmis temomis organizavimą, taip pat konkrečių rezultatų ir bendros informacijos sklaidą plačiai visuomenei.

KOKS YRA BIUDŽETAS?

Bendras orientacinis Programai iš ES biudžeto skiriamas septynerių metų (2021–2027 m.) finansinis paketas – daugiau kaip 26 mlrd. EUR¹¹. Metinį biudžetą tvirtina biudžeto valdymo institucija. Su įvairiais ES biudžeto tvirtinimo etapais galima susipažinti adresu

https://ec.europa.eu/budget/explained/management/deciding/deciding_detail/decide_detail_en.cfm

Informacijos apie konkrečių veiksmų biudžetą pateikiama 2022 m. „Erasmus+“ metinėje darbo programoje

(https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/annual-work-programmes_en)

¹¹ Preliminarų finansinį Programos paketą sudaro 24,574 mlrd. EUR dabartinėmis kainomis ir papildoma 1,7 mlrd. EUR suma 2018 m. kainomis.

KAS ĮGYVENDINA PROGRAMĄ „ERASMUS+“?

Europos Komisija

Už programos „Erasmus+“ įgyvendinimą visų pirma atsako Europos Komisija. Ji valdo Programos biudžetą ir reguliariai nustato jos prioritetus, tikslus ir kriterijus. Be to, ji vadovauja bendram Programos įgyvendinimui, tolesnei susijusiai veiklai ir vertinimui Europos lygmeniu ir stebi, kaip tai atliekama. Europos Komisijai taip pat tenka bendra atsakomybė už struktūrų, atsakingų už Programos įgyvendinimą nacionaliniu lygmeniu, priežiūrą ir veiklos koordinavimą.

Europos lygmeniu už įvairių programos „Erasmus+“ veiksmų įgyvendinimą atsako Europos Komisijos Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA). Be šio Vadove teikiamos informacijos, atitinkami dokumentai ir paraiškų formos, susijusios su šio Vadove pristatomais ir vykdomosios įstaigos valdomais veiksmais skelbiama Finansavimo ir konkursų portale: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>.

Vykdomoji įstaiga yra atsakinga už šių projektų valdymą per visą jų gyvavimo ciklą – pradedant Programos viešinu, dotacijų paraiškų nagrinėjimu ir projektų stebėsenos vietoje ir baigiant projekto ir Programos rezultatų sklaidą. Ji taip pat atsako už specialius kvietimus teikti paraiškas dėl kai kurių į šį vadovą neįtrauktų Programos veiksmų.

Europos Komisija, visų pirma per vykdomąją įstaigą, taip pat atsako už:

- pagal Programą remiamų sričių tyrimus;
- mokslinių tyrimų ir faktais grindžiamos veiklos vykdymą per „Eurydice“ tinklą;
- Programos matomumo ir poveikio visai sistemai didinimą vykdamas Programos rezultatų sklaidos ir panaudojimo veiklą;
- įstaigų ir tinklų, remiamų pagal programą „Erasmus+“, sutarčių valdymo ir finansavimo užtikrinimą;
- konkursų teikti paslaugas pagal šią Programą valdymą.

Nacionalinės agentūros

Programa „Erasmus+“ dažniausiai įgyvendinama netiesioginio valdymo būdu, o tai reiškia, kad Europos Komisija biudžeto vykdymo užduotis patiki nacionalinėms agentūroms; taip siekiama kuo labiau priartinti „Erasmus+“ prie dotacijų gavėjų ir pritaikyti ją prie nacionalinių švietimo, mokymo ir jaunimo sistemų įvairovės. Šiuo tikslu kiekviena ES valstybė narė ar Programos asocijuotoji trečioji valstybė yra paskyrusi vieną ar kelias nacionalines agentūras (jų kontaktinius duomenis žr. adresu https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/contact_lt). Šios nacionalinės agentūros remia ir įgyvendina Programą nacionaliniu lygmeniu ir veikia kaip tarpininkės tarp Europos Komisijos ir dalyvaujančių vietos, regiono ir nacionalinio lygmens organizacijų. Jų užduotys yra:

- teikti tinkamą informaciją apie programą „Erasmus+“;
- užtikrinti sąžiningą ir skaidrų savo šalies finansuotinių projektų paraiškų atranką;
- stebėti ir vertinti Programos įgyvendinimą savo šalyje;
- remti projektų paraiškų teikėjus ir dalyvaujančiąsias organizacijas per visą projektų gyvavimo ciklą;
- veiksmingai bendradarbiauti su nacionalinių agentūrų tinklu ir Europos Komisija;
- skatinti ir užtikrinti Programos matomumą;
- skatinti skleisti ir naudoti Programos rezultatus vietos ir nacionaliniu lygmenimis.

Be to, nacionalinės agentūros atlieka svarbų tarpininkų vaidmenį kokybiškai plėtojant ir įgyvendinant programą „Erasmus+“, nes jos:

- vykdo projektus ir veiklą (kaip antai mokymo ir bendradarbiavimo veiklą bei tinklaveiką), apimančius ne vien projektų gyvavimo ciklo valdymo užduotis, kuriais remiamas kokybiškas Programos įgyvendinimas ir (arba)

- skatinama tobulinti Programos remiamų sričių politiką;
- remia naujus Programos dalyvius, mažiau patirties turinčias organizacijas ir mažiau galimybių turinčias tikslines grupes, siekdamas pašalinti visaverčio dalyvavimo Programoje kliūtis;
 - siekia, bendradarbiaudamos su išorės organizacijomis ir nacionalinėmis institucijomis, didinti Programos poveikį atitinkamose jų veiksmų srityse šalies ir Europos Sąjungos mastu.

Nacionalinės agentūros teikia paramą vartotojams visais Programos įgyvendinimo etapais, nuo pirmojo kontakto teikiant paraišką iki projekto įgyvendinimo ir baigiamojo vertinimo. Šis principas neprieštarauja atrankos procedūrų teisingumo ir skaidrumo principams. Jis veikia pagrįstas idėja, kad, siekiant užtikrinti lygias galimybes, tam tikroms tikslinėms Programos grupėms būtina suteikti didesnę pagalbą, naudojant jų poreikiams pritaikytas konsultavimo, orientavimo, stebėsenos ir ugdomojo vadovavimo sistemas.

Atitinkami kvietimai teikti paraiškas dėl „Erasmus+“ nacionalinių agentūrų valdomų veiksmų skelbiami „Erasmus+“ interneto svetainėje¹² ir viešinami nacionalinių agentūrų interneto svetainėse.

¹² https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources_lt.

KOKIOS KITOS ORGANIZACIJOS DALYVAUJA ĮGYVENDINANT PROGRAMĄ?

Be minėtų institucijų, įgyvendinant programą „Erasmus+“ prisideda toliau nurodyti išteklių centrai ir informacijos biurai, platformos, žinių ir ekspertų tinklai.

IŠTEKLIŲ CENTRAI IR INFORMACIJOS BIURAI

SALTO METODINIAI CENTRAI

SALTO metodinių centrų tikslas yra sistemiškai didinti programos „Erasmus+“ kokybę ir poveikį teikiant nacionalinėms agentūroms ir kitiems švietimo, mokymo ir darbo su jaunimu srityse dirbantiems subjektams praktinės patirties, išteklių, informacijos ir vykdant mokymo veiklą konkrečiose srityse. Be kita ko, ši veikla apima kursų, seminarų, praktinių seminarų, pažintinių vizitų, forumų, bendradarbiavimo ir partnerystės grindžiamos veiklos organizavimą pagal „Erasmus+“ prioritetines temas.

ŠVIETIMAS IR MOKYMAS

Švietimo ir mokymo srityje SALTO centrai:

- siūlo Europos mokymo veiklos platformą;
- leidžia suinteresuotiesiems subjektams, be kita ko, didinti savo organizacijų pajėgumus, kad būtų galima visapusiškai pasinaudoti „Erasmus+“ teikiamomis galimybėmis, dalytis gerąja patirtimi Europos šalyse, rasti partnerių ar didinti savo projektų poveikį Europos lygmeniu.

JAUNIMAS

Jaunimo srityje SALTO-YOUTH centrų darbas daugiausia yra susijęs su ES jaunimo programų („Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso) kokybės ir poveikio didinimu ir Europos darbo su jaunimu rėmimui ir plėtotei. Be kita ko:

- skatinamas neformaliojo ir savaiminio mokymosi pripažinimas visoje Europoje;
- kuriami ir dokumentais patvirtinami mokymo ir darbo su jaunimu metodai ir priemonės;
- įvairiais mokymais, priemonėmis ir praktiniais leidiniais bei rekomendacijomis didinama jaunimo projektų kokybė;
- visoje Europoje aktyviai skatinamas darbo su jaunimu įtraukumas;
- apžvelgiama Europos mokymo veikla, su jaunimu dirbantiems asmenims pristatoma Europos mokymo kalendoriuje; teikiama mokymo vadovų ir asmenų, galinčių pasidalyti patirtimi darbo su jaunimu srityje, duomenų bazė;
- koordinuojamas priemonės „Youthpass“, skirtos palaikyti jaunimo mobilumo ir darbo su jaunimu veiklos neformaliojo ir savaiminio mokymosi rezultatų patvirtinimą, įgyvendinimas.

Jaunimo srityje SALTO centrai vykdo veiklą teminėse (dalyvavimo ir informavimo, įtraukties ir įvairovės, mokymo ir bendradarbiavimo) arba geografinėse (Rytų partnerystės šalys ir Rusija, pietinio Viduržemio jūros regiono šalys, Vakarų Balkanų šalys) srityse.

Daugiau informacijos: www.salto-et.net ir www.salto-youth.net.

„Otlas“ – jaunimo srityje dirbančioms organizacijoms skirta partnerių paieškos priemonė

Viena iš SALTO jaunimo metodiniuose centruose prieinamų priemonių yra „Otlas“ – centralizuota internetinė partnerių paieškos priemonė jaunimo srityje veikiančioms organizacijoms. Organizacijos gali registruotis „Otlas“ sistemoje nurodydamos savo kontaktinius duomenis ir interesus sritis ir pateikti partnerių projektų idėjoms įgyvendinti paieškos anketas.

Daugiau informacijos: www.salto-youth.net/otlas arba <https://www.otlas.eu/>

Nacionaliniai „Erasmus+“ biurai

Atitinkamose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, (kaip antai Vakarų Balkanuose, rytinėse ir pietinėse Viduržemio jūros regiono šalyse, Rusijoje ir Vidurinėje Azijoje) įgyvendinti programą „Erasmus+“ Komisijai, vykdomajai įstaigai ir vietos valdžios institucijoms padeda nacionaliniai „Erasmus+“ biurai. Šiose šalyse jie yra pagrindinis ryšių punktas šių šalių suinteresuotiesiems subjektams, dalyvaujantiems programoje „Erasmus+“ aukštojo mokslo, profesinio mokymo, jaunimo ir sporto srityse. Šie biurai padeda didinti informuotumą apie programą „Erasmus+“, jos matomumą, aktualumą, veiksmingumą ir tarptautiškumą.

Nacionaliniai „Erasmus+“ biurai atsako už:

- informacijos apie „Erasmus+“ veiklą (įskaitant veiklą aukštojo mokslo, profesinio mokymo, jaunimo ir sporto srityse), kurioje gali dalyvauti atitinkamos šalys, teikimą;
- potencialių pareiškėjų konsultavimą ir rėmimą;
- aukštojo mokslo reformos ekspertų (HERE tinklo) vietos grupės veiklos koordinavimą;
- dalyvavimą atliekant tyrimus ir organizuojant renginius;
- paramą dialogui politikos klausimais;
- ryšius su vietos valdžios institucijomis ir ES delegacijomis;
- savo šalies pirmiau nurodytų sričių politikos raidos stebėjimą.

Nacionaliniai ryšių punktai

Atitinkamose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, (kaip antai Lotynų Amerikos ir Karibų regione, Užsachario Afrikoje, Artimuosiuose Rytuose, Afganistane, Azijoje ir Ramiojo vandenyno regione) Komisijai, vykdomajai įstaigai ir vietos valdžios institucijoms padeda nacionalinių ryšių punktų tinklas, teikiantis gaires, praktinę informaciją ir pagalbą visais dalyvavimo programoje „Erasmus+“ klausimais aukštojo mokslo, jaunimo, profesinio mokymo ir sporto srityse. Šie ryšių punktai, į kuriuos gali kreiptis visi atitinkamos šalies suinteresuotieji subjektai, padeda didinti informuotumą apie programos „Erasmus+“ tarptautiškumą, jos matomumą, aktualumą, veiksmingumą ir poveikį.

Nacionaliniai akademinio pripažinimo informacijos centrai (NARIC)

NARIC tinklas teikia informaciją apie kitose Europos šalyse įgytų diplomų ir studijų laikotarpių pripažinimą, taip pat konsultuoja dėl užsienio akademinio diplomų pripažinimo toje šalyje, kurioje įsteigtas atitinkamas NARIC centras. NARIC tinklas teikia patikimų patarimų ne tik tiems, kurie vyksta į užsienį darbo arba tolesnio mokymosi tikslais, bet ir institucijoms, studentams, konsultantams, tėvams, mokytojams ir potencialiems darbdaviams.

Europos Komisija remia NARIC tinklo veiklą skatindama šalių keitimąsi informacija ir patirtimi, geriausios praktikos nustatymą, šios srities sistemų ir politikos lyginamąją analizę, taip pat diskusijas švietimo politikai aktualiais klausimais ir jų analizę.

Daugiau informacijos: <https://www.enic-naric.net/>

„Eurodesk“ tinklas

„Eurodesk“ tinklas teikia informacines paslaugas, informuodamas jaunimą ir su jaunimu dirbančius asmenis apie švietimo, mokymo ir jaunimo galimybes Europoje ir apie jaunimo dalyvavimą Europos veikloje.

Visose ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse veikiantis „Eurodesk“ tinklas, kurį Europos lygmeniu koordinuoja Briuselyje veikiantis „Eurodesk“ biuras, atsako į klausimus ir teikia informaciją apie finansavimą, renginius ir leidinius. Jis taip pat padeda nuolat atnaujinti Europos jaunimo portalo turinį.

Europos jaunimo portale teikiama Europos ir nacionalinio lygmens informacija ir siūloma Europoje gyvenantiems, besimokantiems ir dirbantiems jaunuoliams patrauklių galimybių. Informacija teikiama 28 kalbomis.

Europos jaunimo portalą rasite adresu <http://europa.eu/youth/>. Daugiau informacijos apie „Eurodesk“: <https://www.eurodesk.eu>

PLATFORMOS IR PRIEMONĖS

„Erasmus+“ projektų rezultatų platforma

„Erasmus+“ projektų rezultatų platformoje galima rasti su visais pagal programą „Erasmus+“ finansuotais projektais susijusią informaciją ir rezultatus. Organizacijos gali pasisemti idėjų iš gausios prieinamos informacijos apie projektus ir naudotis įgyvendinant programą „Erasmus+“ pasiektais rezultatais ir sukaupta patirtimi.

Galima atlikti projektų paiešką naudojant reikšminius žodžius, taip pat pagal pagrindinį veiksmą, metus, šalį, temą, rezultatų pobūdį ir t. t. Siekiant atsižvelgti į naujausius projektus, paieškos kriterijus galima išsaugoti ir nuolat atnaujinti pagal iš anksto nustatytus kriterijus. Ypač akcentuojami gerąja patirtimi laikomi projektai, nustatyti pagal jų svarbą politikai, poveikį ir komunikacijos potencialą.

„Erasmus+“ projektų rezultatų platformą rasite adresu <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/>.

„School Education Gateway“

„School Education Gateway“ – internetinė Europos bendrojo ugdymo platforma, šiuo metu prieinama 23 ES kalbomis. Tai yra vieša interneto svetainė, todėl ji yra visiems (t. y. taip pat ES nepriklausančiose šalyse) prieinama internetu. Pagrindinė šios svetainės auditorija – įvairūs Europos bendrojo ugdymo suinteresuotieji subjektai: mokytojai ir mokyklų vadovai, profesijos mokytojai ir instruktoriai, ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros darbuotojai, pagalbos mokantis specialistai, švietimo organizacijų atstovai, tyrėjai, vietos ir regioninės valdžios institucijos, inspekcijos ir kitos centralizuotos agentūros, švietimo ministerijos. Tokia plačia suinteresuotųjų subjektų aprėptimi ir turinio įvairove siekiama sustiprinti Europos bendrojo ugdymo politikos ir praktikos sąsajas, remti mokyklų ir profesinę raidą, suteikti interesantams tinklaveikos ir bendradarbiavimo priemonių jų projektams ir mobilumo galimybėms paremti.

„School Education Gateway“ siūloma įvairaus turinio: Europos projektuose nustatytos veiksmingos praktikos pavyzdžių; Europos bendrojo ugdymo ekspertų mėnesinių straipsnių ir pokalbių su jais vaizdo įrašų; internetinių kursų mokytojams ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams, kad jie galėtų plėtoti savo praktiką; tokių išteklių kaip leidiniai, mokomoji medžiaga ir vadovėliai; informacijos apie bendrojo ugdymo naujienas ir renginius; teminės informacijos, pavyzdžiui, apie įtrauktį (su specialiu Europos priemonių rinkiniu mokykloms) ir svarbiausius bendruosius gebėjimus. Mokytojai ir mokyklų darbuotojai, ieškodami mokymosi ir mobilumo galimybių profesinio tobulėjimo tikslais galimybių (vietoje organizuojami kursai, darbo stebėjimas, mokymo užduotys ir t. t.), kurios gali būti finansuojamos pagal „Erasmus+“ 1 pagrindinį veiksmą ir yra pritaikytos 2 pagrindinio veiksmo (ar kitų ne „Erasmus+“) projektų partneriams, gali naudotis paieškos priemonėmis.

Visas „Erasmus+“ priemonės ir reikiamą informaciją rasite adresu <https://schooleducationgateway.eu>.

„eTwinning“

„eTwinning“ yra bendrojo ugdymo (nuo ikimokyklinio iki vidurinio lygmens imtinai) įstaigų mokytojų ir mokyklų darbuotojų bendruomenė, veikianti saugioje platformoje, prie kurios gali prisijungti tik nacionalinių paramos organizacijų patvirtinti mokyklų darbuotojai. Dalyviai gali įsitraukti į įvairią veiklą: vykdyti projektus kartu su kitomis bendrojo ugdymo įstaigomis ir klasėmis, diskutuoti su kolegomis ir plėtoti profesinę tinklaveiklą, naudotis įvairiomis profesinio tobulėjimo galimybėmis (internetu ir tiesiogiai). „eTwinning“ yra finansuojama pagal programos „Erasmus+“ 2 pagrindinį veiksmą.

Iniciatyvoje „eTwinning“ dalyvaujantys mokytojai ir bendrojo ugdymo įstaigos yra remiami nacionalinių paramos organizacijų, kurie yra kompetentingų nacionalinių institucijų paskirtos organizacijos. Jie padeda bendrojo ugdymo įstaigoms registruotis, ieškoti partnerių ir vykdyti projektus, plačiau informuoja apie šį veiksmą, skiria apdovanojimus ir kokybės ženklus ir organizuoja mokytojų profesinio tobulėjimo veiklą.

Nacionalinių paramos organizacijų darbą koordinuoja centrinė paramos tarnyba (CSS), kuri taip pat yra atsakinga už „eTwinning“ platformos plėtrą ir mokytojų profesinio tobulėjimo veiklos organizavimą Europos lygmeniu. 2022 m. pradžioje „eTwinning“ platforma bus sujungta su „School Education Gateway“ – taip siekiama racionalizuoti prieigą prie informacijos ir priemonių.

Visų centrų sąrašas ir daugiau informacijos pateikta adresu <https://www.etwinning.net/en/pub/community/countries.cfm>.

EPALE

Europos suaugusiųjų mokymosi elektroninė platforma (EPALE) yra Europos Komisijos iniciatyva, finansuojama pagal programą „Erasmus+“. Ji yra atvira suaugusiųjų mokymosi specialistams: bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojams, pedagogams ir savanoriams, taip pat politikos formuotojams, tyrėjams, žurnalistams ir akademinės bendruomenės nariams, kurių veikla susijusi su suaugusiųjų mokymusi.

Svetainėje pateikiama naujausia informacija apie šios srities raidą, kviečiama naudotis interaktyviaisiais tinklais ir taip užmegzti ryšius su kitais dalyviais visoje Europoje, diskutuoti ir dalytis gerąja patirtimi. Kartu su daugybe priemonių ir įvairiu turiniu EPALÉ siūlo konkrečių priemonių, kurios yra itin aktualios esamiems ar potencialiems „Erasmus+“ dotacijų gavėjams. Keli pavyzdžiai:

- kursų ir renginių kalendorius;
- partnerių paieškos priemonė, padedanti rasti partnerių rengiamam ES finansuojamam projektui arba rasti ar kitiems pasiūlyti darbo stebėjimo galimybių;
- kursų katalogas, kuriame lankytojai gali rasti pačių įvairiausių internetinių ir neinternetinių kursų;
- praktikos bendruomenės, teikiančios papildomų galimybių palaikyti ryšius su panašių interesų turinčiais asmenimis ir organizacijomis;
- bendradarbiavimui skirtos erdvės, užtikrinančios saugią aplinką, kurioje projekto partneriai gali parengti savo projektą;
- **„Erasmus+Space“** – saugi ir patikima priemonė, skirta visų pirma „Erasmus+“ 1 ir 2 pagrindinių veiksmų projektų koordinatoriams ir partneriams, kad jie galėtų įgyvendinti mišriojo mobilumo ir (arba) bendradarbiavimo veiklą ir naudotis šia priemone projekto valdymo ir rezultatų sklaidos tikslais;
- išteklių centras, kuriame projekto dotacijos gavėjai gali rasti pagal projektą arba jų organizacijoje parengtos medžiagos ir (arba) skelbti straipsnius, mokomąją medžiagą, ataskaitas, vadovus ir bet kokią kitą medžiagą, ir kuris teikia papildomų sklaidos galimybių;
- tinklaraštis, kuriame projektų dalyviai gali dalytis savo patirtimi arba pateikti vaizdo įrašus, kuriuose neformaliai ir vaizdingai parodo savo veiklos rezultatus.

ES finansuojamų projektų dalyviai skatinami šioje platformoje dalytis informacija apie savo veiklą ir rezultatus per jos tinklaraščio įrašus, naujienų skyrelį, pranešimus apie renginius ir kt.

EPALE administruoja centrinę paramos tarnyba ir ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių paramos organizacijų tinklas, atsakingas už aktualios informacijos teikimą ir suinteresuotųjų subjektų skatinimą naudotis platforma ir prie jos prisidėti. EPAL rasite adresu <https://epale.ec.europa.eu/>.

SELFIE

SELFIE (*Self-reflection on Effective Learning by Fostering the use of Innovative Educational technologies* (Su veiksmingu mokymusi susijusi savianalizė skatinant novatoriškų švietimo technologijų naudojimą)) – nemokama, daugiakalbė, internetinė savianalizės priemonė, padedanti bendrojo ugdymo mokykloms ir profesinio mokymo įstaigoms didinti skaitmeninius pajėgumus.

Priemonė „SELFIE mokykloms“ anonimiškai renkamos mokinių, mokytojų ir mokyklos vadovų nuomonės apie tai, kaip jų įstaigoje naudojamos technologijos. Tai daroma pateikiant trumpus teiginius ir klausimus ir taikant paprastą 1–5 balų skalę. Pagal šią informaciją priemonė sukuria ataskaitą – momentinį mokyklos stipriųjų ir silpnųjų pusių technologijų naudojimo srityje vaizdą (asmenukę (SELFIE)). Priemonė SELFIE, parengta daugiau kaip 30 kalbų, prieinama visoms Europos ir kitų šalių pradinėms, vidurinėms ir profesinėms mokykloms. Ja naudotis gali visos mokyklos – ne tik turinčios pažangią infrastruktūrą, įrangą ir technologijas.

COVID-19 pandemija išryškino didžiulį perėjimą prie skaitmeninių technologijų prasidėjus nuotoliniam darbui ir mokymuisi, įskaitant profesinio mokymo srityje. Taip pat paaiškėjo, kad sudėtinga toliau vykdyti profesinio mokymo dalį sudarantį mokymąsi darbo vietoje įmonėse, todėl dar svarbiau skubiai skaitmeninėmis priemonėmis užtikrinti, kad profesijos mokytojų ir įmonių instruktorių dialogas būtų veiksmingesnis.

Įgyvendinant Skaitmeninio švietimo veiksmų planą kuriama mokytojams skirta nauja priemonė. Ši priemonė („SELFIE mokytojams“), kuri 2021 m. rudenį pradės veikti visomis oficialiomis ES kalbomis, leis mokytojams įsivertinti savo skaitmeninę kompetenciją ir pasitikėjimą ir greitai gauti grįžtamąjį ryšį apie stipriąsias vietas ir spragas bei sritis, kuriose galima tobulėti. Priemonė naudotis ir mokymo planą rengti mokytojai gali ir dirbdami grupėmis.

2020 m. pradžioje atliktoje galimybių studijoje dėl SELFIE pritaikymo mokymuisi darbo vietoje profesinio mokymo įstaigose padaryta išvada, kad priemonė SELFIE mokymosi darbo vietoje atveju yra reikalinga siekiant suartinti profesinio mokymo įstaigas ir įmones, kad šios kartu aptartų, kaip geriausia integruoti skaitmenines technologijas švietimo ir mokymo sistemose. Priemonė SELFIE mokantis darbo vietoje ne tik susieja tris mokyklų vadovų, profesinių mokyklų mokytojų ir besimokančių asmenų požiūrius, bet ir papildo juos ketvirtuoju – įmonių instruktorių – požiūriu. 2020 m. rudenį devyniose šalyse buvo pradėti sėkmingi bandomieji projektai, kurių metu priemonė SELFIE buvo taikoma mokymuisi darbo vietoje, įskaitant pameistrystę, ir kuriuose dalyvavo daug suinteresuotųjų subjektų. Tikimasi, kad mokymuisi darbo vietoje skirta priemonė SELFIE bus visiškai parengta iki 2021 m. vidurio.

Priemonę SELFIE parengė Jungtinis tyrimų centras ir Švietimo, jaunimo, sporto ir kultūros generalinis direktoratas. Daugiau informacijos apie SELFIE rasite adresu https://ec.europa.eu/education/schools-go-digital_en

„HEInnovate“

„HEInnovate“ gairėmis ES ir kitų šalių aukštojo mokslo ir studijų institucijoms siūloma ištirti savo inovacinius ir verslumo pajėgumus atliekant savianalizę pagal vieną ar kelis iš aštuonių galimų aspektų. Šie aspektai yra:

- lyderystė ir valdymas;

- organizaciniai pajėgumai: finansavimas, žmonės ir paskatos;
- verslumo mokymas ir mokymasis;
- verslininkų rengimas ir rėmimas;
- skaitmeninė transformacija ir gebėjimai;
- keitimasis žiniomis ir bendradarbiavimas;
- tarptautiškumas;
- poveikio vertinimas.

„HEInnovate“ taip pat yra praktikos bendruomenė ir jos ekspertai aukštojo mokslo ir studijų institucijoms siūlo praktinius seminarus inovacijų diegimui ir dėstytojų pasirėngimui gerinti siekiant plačiau skleisti šį požiūrį nacionaliniu lygmeniu. Interneto svetainėje pateikiama mokomosios medžiagos. Platformoje taip pat pristatomi atvejo tyrimai ir liudininkų pasakojimai skirtingiems su inovacijomis susijusių ES aukštojo mokslo ir studijų institucijų įvairiems požiūriams iliustruoti. Bendradarbiaujant su EBPO, atlikta nemažai šalių apžvalgų; jos skelbiamos „HEInnovate“ ir EBPO interneto svetainėse. „HEInnovate“ šalių ataskaitose išdėstyti skirtingų ES valstybių narių požiūriai į inovacijas ir verslumą.

Igyvendinant pagal „Erasmus+“ finansuojamus projektus, tokius kaip Europos universitetų aljansas ir Inovacijų aljansas, raginama prireikus naudotis „HEInnovate“.

„HEInnovate“ rasite adresu <https://heinnovate.eu/en>.

Europos jaunimo portalas

Europos jaunimo portale teikiama Europos ir nacionalinio lygmens informacija ir siūloma Europoje gyvenantiems, besimokantiems ir dirbantiems jaunuoliams patrauklių galimybių. Taip pat skatinamas jaunimo dalyvavimas demokratiname Europos gyvenime visų pirma per ES jaunimo dialogo ir kitas iniciatyvas, siekiant didinti jaunimo įtaką politikos formavimui. Europos jaunimo portale taip pat teikiama kitiems jaunimo srityje dirbantiems suinteresuotiesiems subjektams skirta informacija 28 kalbomis. Ją galima rasti adresu https://europa.eu/youth/EU_lt.

Europos studento pažymėjimo iniciatyva

Europos studento pažymėjimo iniciatyva siekiama, kad būtų paprasčiau dalyvauti mobilumo veikloje mokymosi ir mokymo tikslais, todėl skaitmenizuojami visi pagrindiniai studentų mobilumo organizavimo elementai pradedant informacijos teikimu iki baigiant paraiškų teikimu bei pagalba įsikuriant priimančiojoje bendruomenėje užsienyje. Pagal šią iniciatyvą aukštojo mokslo ir studijų institucijos ir studentai dabar gali naudotis „Erasmus+“ mobiliąja programėle ir „Erasmus“ be popierinių dokumentų tinklu („Erasmus without Paper Network“), kurie ateityje bus tobulinami, siekiant naudotojams suteikti naujų paslaugų ir funkcijų.

Naudodamiesi „Erasmus+“ mobiliąja programėle studentai gali vienoje vietoje internetu gauti visą reikiamą informaciją iki mainų laikotarpio užsienyje pradžios, jo metu ir jam pasibaigus. „Erasmus+“ mobiliojoje programėlėje informacijos apie dalyvavimą Programoje gali rasti ir kitų sektorių besimokantys asmenys. Programėlę galima parsisiųsti iš „App Store“ ar „Google Play“. Daugiau informacijos: erasmusapp.eu.

„Erasmus“ be popierinių dokumentų tinkle aukštojo mokslo ir studijų institucijos, prisijungusios prie centrinio ryšių kanalo, gali sklandžiai, saugiai ir paprastai keisti studentų mobilumo duomenimis, ir tai prisideda prie visiškai skaitmenizuoto mobilumo valdymo, įskaitant elektronines mokymosi sutartis ir skaitmeninius tarpinstitucinius susitarimus. Aukštojo mokslo ir studijų institucijos, norinčios prisijungti prie „Erasmus“ be popierinių dokumentų tinklo, informacijos apie prisijungimą, taip pat naudingų gairių ir mokomosios medžiagos gali gauti šio tinklo kompetencijos centre: <https://cc.erasmuswithoutpaper.eu>

ŽINIŲ IR EKSPERTŲ TINKLAI

Tinklas „Eurydice“

Tinkle „Eurydice“ daugiausia dėmesio skiriama visų lygmenų švietimo struktūrai ir organizavimui Europoje ir siekiama padėti užtikrinti geresnį Europos sistemų tarpusavio supratimą. Asmenims, atsakingiems už Europos švietimo sistemas ir politiką, šis tinklas teikia visą Europą apimančią lyginamąją analizę ir konkrečią šalių informaciją, susijusią su švietimo ir jaunimo sritimis, kuri turėtų jiems padėti priimti sprendimus.

„Eurydice“ – gausios informacijos šaltinis, apimantis išsamius nacionalinių švietimo sistemų aprašymus ir apžvalgas (Nacionalinės švietimo sistemos ir politika), lyginamąsias temines ataskaitas konkrečiomis Bendrijai aktualiomis temomis (Teminės ataskaitos), rodiklius ir statistinius duomenis (Pagrindiniai duomenų rinkiniai), taip pat su švietimu susijusių faktų ir skaičių rinkinį, apimantį, pavyzdžiui, nacionalines švietimo struktūras, mokyklų mokslo metų kalendorius, mokytojų atlyginimų ir privalomo mokymo laiko įvairiose šalyse ir įvairiais švietimo lygmenimis palyginimą (Faktai ir skaičiai).

Tinklą sudaro centrinis koordinavimo padalinys vykdomojoje įstaigoje ir nacionaliniai padaliniai ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotose trečiojoje valstybėse, taip pat – Albanijoje, Bosnijoje ir Hercegovinoje ir Juodkalnijoje.

Daugiau informacijos – vykdomosios įstaigos svetainėje: <https://eacea.ec.europa.eu/homepage>.

Jaunimo nacionalinių korespondentų tinklo vikis

Pagal ES jaunimo strategiją ir siekiant pagerinti jaunimo klausimų išmanymą Europoje teikiama finansinė parama nacionalinėms struktūroms, padedančioms kurti jaunimo vikį („Youth Wiki“) – interaktyviąją priemonę, kuri naudojama teikiant nuoseklia, atnaujinamą ir patogią naudoti informaciją apie jaunimo padėtį Europoje ir nacionalinę jaunimo politiką.

Finansinė parama teikiama nacionalinių institucijų paskirtoms ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių įstaigoms, kad jos galėtų imtis veiksmų ir parengti informaciją apie šalį, palyginamuosius šalies aprašymus ir rodiklius, padėsiančius abiem pusėms geriau suprasti Europos jaunimo sistemas ir šios srities politiką.

Aukštojo mokslo reformos ekspertų (HERE) tinklas

Nacionalinės aukštojo mokslo reformos ekspertų grupės atitinkamose Programos asocijuotose trečiojoje valstybėse (kaip antai Vakarų Balkanuose, rytinėse ir pietinėse Viduržemio jūros regiono šalyse, Rusijoje ir Vidurinėje Azijoje), siekdamos skatinti aukštojo mokslo reformas ir pažangą, dalijasi žiniomis su vietos valdžios institucijoms ir suinteresuotaisiais subjektais. Jos padeda plėtoti atitinkamos šalies aukštojo mokslo politiką. HERE tinklo veikla grindžiama kolegialiais tarpusavio ryšiais. Kiekvieną nacionalinę grupę sudaro 5–15 narių. HERE tinklo nariai yra aukštojo mokslo ekspertai (rektorai, prorektorai, dekanai, patirties turintys mokslininkai, tarptautinių ryšių skyrių darbuotojai, studentai ir t. t.).

HERE tinklo misija yra remti:

- atitinkamos šalies politikos formavimą, remiant aukštojo mokslo srities modernizavimą, reformų procesus ir strategijas, glaudžiai bendradarbiaujant su atitinkamomis vietos valdžios institucijomis;
- aukštojo mokslo srities politinį dialogą su ES;
- mokymo ir orientavimo veiklą, skirtą vietos suinteresuotiesiems subjektams, visų pirma aukštojo mokslo ir studijų institucijoms ir jų darbuotojams;
- „Erasmus+“ projektus (visų pirma tuos, kuriais siekiama gebėjimų stiprinimo), skleidžiant jų rezultatus ir

pasiekimus, visų pirma gerą patirtį ir novatoriškas iniciatyvas, ir naudojant juos mokymo tikslais.

Nacionalinės grupės ES profesinio mokymo priemonių įgyvendinimui užtikrinti

Nacionalinių profesinio mokymo ekspertų grupių tikslas – kaupti žinias ir skatinti taikyti ES profesinio mokymo priemones ir principus pagal programą „Erasmus+“ ES finansuojamuose projektuose. Susijusios ES profesinio mokymo priemonės nustatytos atitinkamuose ES profesinio mokymo politikos dokumentuose, tokiuose kaip Kokybiška ir veiksminga pameistrystės europinė sistema ir Tarybos rekomendacija dėl profesinio mokymo (pavyzdžiui, EQAVET sistema, ES pagrindiniai profiliai, absolventų karjeros stebėjimas ir kt.). Visų pirma ekspertai turėtų teikti pagalbą pagal „Erasmus+“ programą ES finansuojamų projektų dotacijų gavėjams, siekiant į projektus integruoti pirmiau minėtas ES profesinio mokymo priemones.

EQAVET nacionalinių kokybės užtikrinimo orientacinių punktų tinklas

Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinės sistemos (EQAVET) nacionalinius kokybės užtikrinimo orientacinius punktus steigia nacionalinės institucijos, o juose susiburia susijusios organizacijos, įskaitant nacionalinio ir regioninio lygmens socialinius partnerius ir visus suinteresuotuosius subjektus, siekiant padėti įgyvendinti Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinę sistemą, kaip apibrėžta Tarybos rekomendacijoje dėl profesinio rengimo ir mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo¹³.

EQAVET nacionaliniai kokybės užtikrinimo orientaciniai punktai siekia 1) imtis konkrečių iniciatyvų EQAVET sistemai įgyvendinti ir plėtoti, 2) informuoti ir suburti įvairius suinteresuotuosius subjektus, kurie padėtų įgyvendinti EQAVET sistemą, 3) padėti vykdyti įsivertinimą, kuris yra papildoma ir veiksminga kokybės užtikrinimo priemonė, 4) teikti atnaujintą nacionalinių ir (arba) regioninių kokybės užtikrinimo susitarimų, sudarytų pagal EQAVET sistemą, aprašymą ir 5) dalyvauti ES lygmeniu vykdomuose tarpusavio vertinimuose dėl kokybės užtikrinimo profesinio mokymo sistemos lygmeniu.

EKS, „Europass“ ir „Euroguidance“ – nacionaliniai centrai

Kiekvienoje šalyje šie trys nacionalinių centrų tinklai veikia per vieną subjektą –

Europos kvalifikacijų sandaros nacionalinį koordinavimo punktą (EKS NKP).

EKS NKP, kuriuos skiria nacionalinės institucijos, padeda joms:

- kurti, įgyvendinti ir peržiūrėti nacionalines kvalifikacijų sandaras ir susieti jas su Europos kvalifikacijų sandara (EKS);
- peržiūrėti ir prireikus naujinti nacionalinių kvalifikacijų sandarų lygmenų ar sistemų sąsajas su EKS lygmenimis.

EKS NKP priartina EKS prie žmonių ir organizacijų:

¹³ Footnote with a reference to Official Journal to be added once available

- padėdami įtraukti tinkamus EKS lygmenis į pažymėjimus, diplomus, jų priedus ir kitus kvalifikacijų dokumentus bei į kvalifikacijų duomenų bazines;
- kurdami kvalifikacijų registrus ar duomenų bazines, į kurias įtraukiamos nacionalinių kvalifikacijų sandaros kvalifikacijos, ir jas skelbdami „Europass“ portale.

Daugiau informacijos: <https://europa.eu/europass/en/implementation-european-qualifications-framework-egf>

Nacionaliniai „Europass“ centrai

Pagrindinis „Europass“ bruožas – internetinė platforma, kurioje asmenims ir organizacijoms teikiamos interaktyvios priemonės ir informacija apie mokymosi galimybes, kvalifikacijų sandaras ir kvalifikacijas, gairės, žinios apie įgūdžius, įsivertinimo priemonės ir su įgūdžiais bei kvalifikacijomis susiję dokumentai, taip pat mokymosi ir užimtumo galimybių tarpusavio ryšys. Tam užtikrinti nacionalinių institucijų paskirtos įstaigos turi įdėti daug pastangų. Šios pastangos visų pirma apima:

- nacionalinės informacijos skelbimą ES platformoje, užtikrinant tarpusavio ryšį tarp ES platformos ir nacionalinių duomenų šaltinių, susijusių su mokymosi galimybėmis ir nacionalinėmis kvalifikacijų duomenų bazėmis ar registrais;
- ES platformoje siūlomų paslaugų propagavimą;
- bendradarbiavimą su atitinkamais nacionalinio lygmens suinteresuotaisiais subjektais.

Tinklas „Euroguidance“

„Euroguidance“ yra Europos nacionalinių išteklių ir informacijos centrų tinklas, kurį skiria nacionalinės institucijos. Visi „Euroguidance“ centrai siekia šių bendrų tikslų:

- bendradarbiauti ir teikti paramą Sąjungos lygmeniu siekiant sustiprinti orientavimo politiką, sistemas ir praktiką Sąjungoje (profesinio orientavimo visą gyvenimą europinio aspekto plėtotė);
- remti profesinio orientavimo specialistų kompetencijos didinimą;
- teikti kokybišką informaciją apie profesinį orientavimą visą gyvenimą;
- skatinti Europos galimybes, susijusias su mobilumu mokymosi tikslais ir karjeros valdymu (per „Europass“ portalą).

Pagrindinę „Euroguidance“ tikslinę grupę sudaro švietimo ir užimtumo sektorių orientavimo veiklos specialistai ir politikos formuotojai.

Daugiau informacijos: <https://euroguidance.eu>

KAS GALI DALYVAUTI PROGRAMOJE „ERASMUS+“?

Pagrindinė Programos tikslinė grupė yra fiziniai asmenys, tačiau jie Programoje dalyvauja daugiausia per atitinkamą veiklą organizuojančias organizacijas, institucijas, įstaigas arba grupes. Todėl dalyvavimo Programoje sąlygos yra susijusios su dviem veikėjais: dalyviais (Programoje dalyvaujančiais fizineis asmenimis) ir dalyvaujančiosiomis organizacijomis (įskaitant neformaliąsias grupes ir savarankiškai dirbančius asmenis¹⁴). Dalyvių ir dalyvaujančiųjų organizacijų dalyvavimo sąlygos priklauso nuo jų šalies.

„Erasmus+“ projekto veiklos dalyviai:

„Erasmus+“ projektų dalyviai paprastai turi būti įsteigti kurioje nors iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių. Kai kuriuose veiksmuose, visų pirma aukštojo mokslo, profesinio mokymo ir jaunimo srityse, dalyvauti gali ir dalyviai iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės.

Konkrečios dalyvavimo „Erasmus+“ projekte sąlygos priklauso nuo atitinkamo veiksmo rūšies.

Pagrindinės tikslinės grupės yra šios:

- su aukštuoju mokslu susijusių projektų pagrindinės tikslinės grupės yra aukštojo mokslo ir studijų institucijų (trumpojo ciklo, pirmosios, antrosios ar trečiosios pakopos studijų) studentai, aukštojo mokslo ir studijų institucijų dėstytojai ir profesorai, aukštojo mokslo ir studijų institucijų darbuotojai, įmonių instruktoriai ir specialistai;
- su profesiniu mokymu susijusių projektų pagrindinės tikslinės grupės yra pameistriai ir profesinio mokymo įstaigų mokiniai, profesinio mokymo specialistai ir specialybės mokytojai, pirminio profesinio mokymo organizacijų darbuotojai, įmonių instruktoriai ir specialistai;
- su bendruoju ugdymu susijusių projektų pagrindinės tikslinės grupės yra bendrojo ugdymo įstaigų vadovai, mokytojai ir darbuotojai, ikimokyklinio, pradinio ir vidurinio ugdymo įstaigų mokiniai;
- su suaugusiųjų švietimu susijusių projektų pagrindinės tikslinės grupės yra neprofesinio suaugusiųjų švietimo organizacijų nariai, mokytojai, darbuotojai ir besimokantys asmenys neprofesinio suaugusiųjų švietimo srityje;
- su jaunimu susijusių projektų pagrindinės tikslinės grupės yra 13–30 m. amžiaus jaunuoliai¹⁵, su jaunimu dirbantys asmenys, jaunimo organizacijų darbuotojai ir nariai;
- su sportu susijusių projektų pagrindinės tikslinės grupės yra sporto srities profesionalai ir savanoriai, sportininkai ir treneriai.

Išsamesnės informacijos apie dalyvavimo konkrečiuose veiksmuose sąlygas pateikta šio vadovo B dalyje.

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos

„Erasmus+“ projektus teikia ir juos įgyvendina dalyvaujančiosios organizacijos. Jeigu projektas atrenkamas, paraišką teikianti organizacija tampa „Erasmus+“ dotacijos gavėja. Gavėjai pasirašo dotacijos sutartį, pagal kurią įgyja teisę gauti finansinę paramą savo projektui įgyvendinti (dotacijų sutartys su pavieniais dalyviais nesudaromos).

„Erasmus+“ projektuose dalyvaujančiosios organizacijos paprastai turi būti įsteigtos kurioje nors iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių. Tam tikruose veiksmuose, visų pirma aukštojo mokslo, profesinio mokymo ir

¹⁴ Fiziniai asmenys negali „Erasmus+“ nacionalinėms agentūroms ar EACEA tiesiogiai teikti paraiškų dėl dotacijos (išskyrus savarankiškai dirbančius asmenis (t. y. individualias įmones, kai įmonė neturi juridinio asmens statuso, atskirto nuo fizinio asmens statuso)).

Subjektai, kurie pagal nacionalinę teisę neturi juridinio asmens statuso, gali išimties tvarka dalyvauti, jeigu jų atstovai gali jų vardu prisiimti teisinius įsipareigojimus. ES finansiniams interesams apsaugoti jie turi pateikti tokių pat garantijų, kaip ir juridiniai asmenys).

ES įstaigos (išskyrus Europos Komisijos Jungtinį tyrimų centrą) negali būti konsorciūmo dalis.

¹⁵ Atsižvelgiant į įvairias veiklos rūšis, taikomos skirtingos amžiaus ribos. Daugiau informacijos žr. šio vadovo B dalyje. Taip pat reikėtų atsižvelgti į:

jauniausių dalyvių amžių – dalyviai veiklos pradžios dieną turi būti ne jaunesni nei nurodyta;

vyriausių dalyvių amžių – dalyviai veiklos pradžios dieną turi būti ne vyresni nei nurodyta.

jaunimo srityse, taip pat gali dalyvauti dalyvaujančiosios organizacijos iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės.

Dalyvavimo „Erasmus+“ projekte konkrečios sąlygos priklauso nuo pagal Programą remiamo veiksmo rūšies. Apskritai Programoje gali dalyvauti bet kuri švietimo, mokymo, jaunimo ar sporto srityje veikianti organizacija, o kai kuriuose veiksmuose gali dalyvauti ir kiti darbo rinkos dalyviai.

Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo B dalį.

REIKALAVIMUS ATITINKANČIOS ŠALYS

Programoje „Erasmus+“ dalyvauja ES valstybės narės. Be to, pagal „Erasmus+“ reglamento 16 straipsnio nuostatas šios trečiosios šalys yra Programos asocijuotosios šalys¹⁶:

- Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) narės, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) narės: Norvegija, Islandija ir Lichtenšteinas;
- stojančiosios valstybės, šalys kandidatės ir galimos kandidatės: Šiaurės Makedonijos Respublika, Turkijos Respublika ir Serbijos Respublika.

ES valstybės narės ir pirmiau nurodytos Programos asocijuotosios trečiosios šalys toliau vadinamos **ES valstybėmis narėmis ir Programos asocijuotomis trečiosiomis valstybėmis**.

Be to, pagal Reglamento 17 straipsnį tinkamai pagrįstais atvejais ir paisant Sąjungos interesų dalyvavimo „Erasmus+“ veiksmuose reikalavimus gali atitikti ir subjektai iš kitų su neasocijuotųjų Programos trečiųjų šalių (toliau – **trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės**).

ES valstybės narės ir Programos asocijuotosios trečiosios valstybės

Visapusiškai dalyvauti visuose programos „Erasmus+“ veiksmuose gali šios šalys:

Europos Sąjungos (ES) valstybės narės ¹⁷			
Belgija	Graikija	Lietuva	Portugalija
Bulgarija	Ispanija	Liuksemburgas	Rumunija
Čekija	Prancūzija	Vengrija	Slovėnija
Danija	Kroatija	Malta	Slovakija

¹⁶ Jei Europos Sąjunga ir šios šalys yra pasirašiusios Asociacijos susitarimus.

¹⁷ Pagal 2021 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimą (ES) 2021/1764 dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos, įskaitant Europos Sąjungos ir Grenlandijos bei Danijos Karalystės santykius (Sprendimas dėl užjūrio asociacijos, įskaitant Grenlandiją) (EUR-Lex - 32021D1764 - LT - EUR-Lex (europa.eu)) 33 straipsnio 2 dalį Sąjunga užtikrina, kad asmenys ir organizacijos iš užjūrio šalių ir teritorijų (UŠT) turėtų teisę dalyvauti išvykstamojoje ir atvykstamojoje „Erasmus+“ veikloje pagal Programos taisykles ir susitarimus, taikytinus valstybei narei, su kuria šios užjūrio šalys ir teritorijos yra susijusios. Tai reiškia, kad asmenys ir organizacijos iš UŠT dalyvauja Programoje ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių statusu, o ES valstybė narė ir Programos asocijuotoji trečioji valstybė šiuo atveju yra ta valstybė, su kuria yra susijusi ta UŠT. UŠT sąrašas skelbiamas adresu https://ec.europa.eu/international-partnerships/where-we-work/overseas-countries-and-territories_lt

Vokietija	Italija	Nyderlandai	Suomija
Estija	Kipras	Austrija	Švedija
Airija	Latvija	Lenkija	

Programos asocijuotosios trečiosios valstybės ¹⁸		
Šiaurės Makedonija	Islandija	Norvegija
Serbija	Lichtenšteinas	Turkija

Trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės

Toliau nurodytos šalys gali dalyvauti vykdant tam tikrus Programos veiksmus, jeigu atitinka konkrečius kriterijus ar sąlygas (daugiau informacijos pateikiama šio vadovo B dalį). Finansavimas bus skiriamas organizacijoms tarptautinės teisės pripažįstamose atitinkamų šalių teritorijose. Pareiškėjai ir dalyviai turi laikytis bet kokių apribojimų, kuriuos ES išorės pagalbai yra nustačiusi Europos Vadovų Taryba. Paraiškos turi atitikti bendrąsias ES vertybes, tokias kaip pagarba žmogaus orumui, laisvė, demokratija, lygybė, teisinė valstybė ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises, kaip numatyta Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje.

Toliau nurodytos trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, grupuojamos pagal ES išorės veiksmų priemones: Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę „Globali Europa“ (KVTBP „Globali Europa“)¹⁹ ir Pasirengimo narystei paramos priemonę (PNPP III)²⁰.

Vakarų Balkanai (1 regionas)	Albanija, Bosnija ir Hercegovina, Kosovas ²¹ , Juodkalnija
Rytinės kaimyninės šalys (2 regionas)	Armėnija, Azerbaidžanas, Baltarusija, Gruzija, Moldova, pagal tarptautinę teisę pripažįstama Ukrainos teritorija
Pietinės Viduržemio jūros regiono šalys (3 regionas)²²	Alžyras, Egiptas, Izraelis, Jordanija, Libanas, Libija, Marokas, Palestina ²³ , Sirija, Tunisas

¹⁸ Jei Europos Sąjunga ir šios šalys yra pasirašiusios Asociacijos susitarimus.

¹⁹ Oficialusis leidinys L 209/2021 (europa.eu)

²⁰ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1529>

²¹ Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

²² VISIEMS PAGAL ŠĮ PROGRAMOS VADOVĄ ĮGYVENDINAMIEMS VEIKSMAMS TAIKOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, NUSTATYTI KOMISIJOS PRANEŠIME NR. 2013/C-205/05 (OL C 205, 2013 7 19, p. 9–11), ĮSKAITANT TREČIĄSIAS ŠALIS, GAUNANČIAS FINANSINĘ PARAMĄ TAIS ATVEJAIS, KAI PAGAL ATITINKAMĄ VEIKSMĄ DOTACIJOS GAVĖJAI TEIKIA FINANSINĘ PARAMĄ TREČIOSIOMS ŠALIMS, KAIP NUSTATYTA ES FINANSINIO REGLAMENTO 204 STRAIPSNYJE.

²³ Šis pavadinimas neturi būti aiškinamas kaip Palestinos Valstybės pripažinimas ir jis nekeičia valstybių narių skirtingų pozicijų dėl šio klausimo.

Rusijos Federacija (4 regionas)	Pagal tarptautinę teisę pripažįstama Rusijos teritorija
5 regionas Azija²⁴	Bangladešas, Butanas, Filipinai, Indija, Indonezija, Kambodža, Kinija, Korėjos Liaudies Demokratinė Respublika, Laosas, Malaizija, Maldyvai, Mianmaras, Mongolija, Nepalas, Pakistanas, Šri Lanka, Tailandas ir Vietnamas Didelių pajamų šalys: Brunėjus, Honkongas, Japonija, Korėja, Makao, Singapūras ir Taivanas
6 regionas Vidurinė Azija²⁵	Kazachstanas, Kirgizija, Tadžikistanas, Turkmėnistanas, Uzbekistanas
7 regionas Artimieji Rytai	Irakas, Iranas, Jemenas Didelių pajamų šalys: Bahreinas, Jungtiniai Arabų Emyratai, Kataras, Kuveitas, Omanas, Saudo Arabija
8 regionas Ramiojo vandenyno regionas²⁶	Kuko salos, Fidžis, Kiribatis, Maršalo Salos, Mikronezija, Nauru, Niujė, Palau, Papua Naujoji Gvinėja, Samoa, Saliamono Salos, Rytų Timoras, Tonga, Tuvalu, Vanuatu Didelių pajamų šalys: Australija, Naujoji Zelandija
9 regionas Užsachario Afrika^{27 28}	Angola, Beninas, Botsvana, Burkina Fosas, Burundis, Kamerūnas, Žaliasis Kyšulys, Centrinės Afrikos Respublika, Čadas, Komorai, Kongas, Kongo Demokratinė Respublika, Dramblio Kaulo Krantas, Džibutis, Pusiaujo Gvinėja, Eritrėja, Esvatinis, Etiopija, Gabonas, Gambija, Gana, Gvinėja, Bisau Gvinėja, Kenija, Lesotas, Liberija, Madagaskaras, Malavis, Malis, Mauritanija, Mauricijus, Mozambikas, Namibija, Nigeris, Nigerija, Ruanda, San Tomė ir Prinsipė, Senegalas, Seišeliai, Siera Leonė, Somalis, Pietų Afrika, Pietų Sudanas, Sudanas, Tanzanija, Togas, Uganda, Zambija, Zimbabvė
10 regionas Lotynų Amerika	Argentina, Bolivija, Brazilija, Čilė, Kolumbija, Kosta Rika, Ekvadoras, Salvadoras, Gvatemala, Hondūras, Meksika, Nikaragva, Panama, Paragvajus, Peru, Urugvajus ir Venesuela
11 regionas Karibų regionas²⁹	Antigva ir Barbuda, Bahamos, Barbadosas, Belizas, Kuba, Dominika, Dominikos Respublika, Grenada, Gajana, Haitis, Jamaika, Sent Kitsas ir Nevis, Sent Lusija, Sent Vinsentas ir Grenadinai, Surinamas, Trinidadas ir Tobagas
12 regionas JAV ir Kanada	Jungtinės Amerikos Valstijos, Kanada

Toliau nurodytoms trečiosioms valstybėms, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, išorės veiksmų priemonės netaikomos.

13 regionas	Andora, Monakas, San Marinas, Vatikano Miesto Valstybė
--------------------	--

²⁴ Mažiausiai išsivysčiusios šalys nurodytos adresu [DAC-List-ODA-Recipients-for-reporting-2021-flows.pdf \(oecd.org\)](https://www.oecd.org/dac/data/DAC-List-ODA-Recipients-for-reporting-2021-flows.pdf)

²⁵ Žr. pirmiau.

²⁶ Žr. pirmiau.

²⁷ Žr. pirmiau.

²⁸ Svarbiausios migracijos trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės: Burkina Fosas, Burundis, Etiopija, Gambija, Dramblio Kaulo Krantas, Gvinėja, Malis, Mauritanija, Nigeris, Nigerija, Senegalas, Pietų Afrika, Pietų Sudanas, Sudanas

²⁹ Mažiausiai išsivysčiusios šalys nurodytos adresu [DAC-List-ODA-Recipients-for-reporting-2021-flows.pdf \(oecd.org\)](https://www.oecd.org/dac/data/DAC-List-ODA-Recipients-for-reporting-2021-flows.pdf)

14 regionas	Farerų Salos, Šveicarija, Jungtinė Karalystė

Daugiau informacijos pateikiama išsamiaame Programos veiksmų aprašyme šio vadovo B dalyje.

Reikalavimai dėl vizų ir leidimų gyventi šalyje

„Erasmus+“ projektų dalyviams, norintiems vykti į kitą ES valstybę narę, Programos asocijuotąją trečiąją valstybę arba trečiąją valstybę, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, kurioje vykdoma veikla, gali reikėti vizos. Visos dalyvaujančiosios organizacijos turi pasirūpinti, kad reikalingi leidimai (trumpalaikės arba ilgalaikės vizos arba leidimai gyventi šalyje) būtų sutvarkyti iki planuojamos veiklos pradžios. Primygtinai rekomenduojama dėl leidimų į kompetentingas institucijas kreiptis likus pakankamai laiko, nes procesas gali užtrukti kelias savaites. Papildomų patarimų ir pagalbą dėl vizų, leidimų gyventi šalyje, socialinės apsaugos ir t. t. gali suteikti nacionalinės agentūros ir vykdomoji įstaiga. Bendra informacija apie vizas ir trumpalaikius bei ilgalaikius leidimus gyventi šalyje pateikiama ES imigracijos portale: <https://ec.europa.eu/immigration/>.

B DALIS. INFORMACIJA APIE ŠIAME VADOVE APTARIAMUS VEIKSMUS

Šioje dalyje pateikiama informacijos apie visus veiksmus ir veiklą, kurie įtraukti į šį programos „Erasmus+“ vadovą, be kita ko:

- jų tikslų ir numatomo poveikio aprašymas;
- remiamos veiklos aprašymas;
- lentelės, kuriose išdėstomi projektų pasiūlymų vertinimo kriterijai;
- papildoma naudinga informacija, padedanti geriau suprasti, kokio pobūdžio projektai remiami;
- finansavimo taisyklių aprašymas.

Pareiškėjams patariama prieš teikiant paraišką atidžiai perskaityti visą atitinkamą vadovo skirsnį apie veiksmą, pagal kurį norima teikti paraišką, taip pat bendrą informaciją apie Programos prioritetus, tikslus ir pagrindinius jos bruožus.

Kokie veiksmi aprašomi šiame vadove?

Vadovo skirsniuose „1 pagrindinis veiksmas“, „2 pagrindinis veiksmas“ ir „3 pagrindinis veiksmas“ aprašomi toliau nurodyti veiksmi.

1 pagrindinis veiksmas:

- Mobilumo projektai, skirti besimokantiems asmenims ir darbuotojams aukštojo mokslo, profesinio mokymo, bendrojo ugdymo, suaugusiųjų švietimo ir jaunimo srityse;
- jaunimo dalyvavimo veikla;
- „DiscoverEU“ įtraukties veiksmi;
- virtualieji mainai aukštojo mokslo ir jaunimo srityje.

2 pagrindinis veiksmas:

- Partnerystė, kuria siekiama bendradarbiavimo, apimanti:
 - bendradarbiavimo partnerystę;
 - nedidelio masto partnerystę.
- Partnerystė, kuria siekiama meistriškumo, įskaitant:
 - profesinės kompetencijos centrus;
 - „Erasmus+“ mokytojų akademijų iniciatyvą;
 - veiksmą „Erasmus Mundus“.
- Inovacijų partnerystė:
 - inovacijų aljansai;
 - perspektyviniai projektai.
- Gebėjimų stiprinimas aukštojo mokslo, profesinio mokymo, jaunimo ir sporto srityse.
- Europos sporto renginiai, kuriais nesiekama pelno.

3 pagrindinis veiksmas:

- iniciatyva „Europos jaunimas kartu“.

„Jean Monnet“ veiksmas:

- „Jean Monnet“ veiksmas aukštojo mokslo srityje;
- „Jean Monnet“ veiksmas kitose švietimo ir mokymo srityse.

Be to, kai kurie Programos veiksmas įgyvendinami skelbiant specialius kvietimus teikti paraiškas, kuriuos tiesiogiai administruoja Europos Komisija arba Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga. Daugiau informacijos pateikiama Komisijos ir vykdomosios įstaigos svetainėse.

1 PAGRINDINIS VEIKSMAS. ASMENŲ MOBILUMAS MOKYMOSI TIKSLAIS

Pagal šį pagrindinį veiksma remiamais veiksmais tikimasi padaryti teigiamą ir ilgalaikį poveikį jų dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms, taip pat politikos sistemoms, pagal kurias organizuojama ta veikla.

Mokiniais, studentams, stažuotojams, pameistrams, suaugusiems besimokantiems asmenims ir jaunimui dalyvaujant pagal šį pagrindinį veiksma remiamoje mobilumo veikloje tikimasi pasiekti vieną arba daugiau iš šių rezultatų:

- pagerinti mokymosi rezultatus;
- padidinti įsidarbinimo galimybes ir pagerinti karjeros perspektyvas;
- sustiprinti iniciatyvumą ir verslumą;
- paskatinti aktyviau naudotis savo teisėmis, padidinti pasitikėjimą savimi;
- pagerinti užsienio kalbų žinias ir skaitmeninę kompetenciją;
- padėti geriau suprasti kitas kultūras;
- paskatinti aktyvesnį dalyvavimą visuomenės gyvenime;
- paskatinti pozityvias sąsajas su žmonėmis iš įvairios aplinkos;
- padėti geriau suprasti Europos projektą ir bendras ES vertybes;
- po užsienyje praleisto mobilumo laikotarpio padidinti motyvaciją tęsti mokslus (formalioje ar neformalioje aplinkoje).

Kalbant apie švietimo, mokymo ir jaunimo sričių darbuotojus, su jaunuimu dirbančius asmenis ir šių sričių specialistus, tikimasi tokių mobilumo veiklos rezultatų:

- geresni su profesiniu profiliu susiję gebėjimai (dėstymo, mokymo, darbo su jaunuimu ir t. t.);
- geresnis švietimo, mokymo ar darbo su jaunuimu praktikos, politikos ir sistemų įvairiose šalyse supratimas;
- geresnis gebėjimas skatinti pokyčius siekiant modernizuoti ir tarptautinti švietimo organizacijas;
- geresnis formaliojo ir neformaliojo švietimo, profesinio mokymo ir darbo rinkos tarpusavio sąsajų supratimas;
- geresnė darbo kokybė ir studentams, stažuotojams, pameistrams, mokiniams, suaugusiems besimokantiems asmenims, jaunuoliams ir savanoriams palanki veikla;
- geresnis įvairovės, pavyzdžiui, socialinės, etninės, kalbinės, lyčių ir kultūros įvairovės bei įvairių gebėjimų supratimas ir reagavimas į juos;
- geresnis gebėjimas atsižvelgti į mažiau galimybių turinčių asmenų poreikius;
- didesnė parama besimokančių asmenų mobilumo veiklai ir jos skatinimas;
- didesnės profesinio tobulėjimo ir karjeros galimybės;
- geresnės užsienio kalbų žinios ir skaitmeninė kompetencija;
- didesnė motyvacija ir pasitenkinimas dirbant kasdienį darbą.

Be to, vykdant pagal šį veiksma remiamą veiklą tikimasi dalyvaujančiose organizacijose užtikrinti vieną ar daugiau iš šių dalykų:

- didesnį pajėgumą veikti ES ir (arba) tarptautiniu lygmeniu: geresnius valdymo įgūdžius ir veiklos tarptautinimo strategijas; tvirtesnį bendradarbiavimą su partneriais iš kitų šalių; didesnius finansinius išteklius (kurie nėra ES lėšos) ES ir (arba) tarptautiniams projektams organizuoti; geresnę ES ir (arba) tarptautinių projektų rengimo, įgyvendinimo, stebėsenos ir tolesnių veiksmų kokybę;

- novatoriškus ir geresnius darbo su tikslinėmis grupėmis būdus, pavyzdžiui, patrauklesnes programas besimokantiems asmenims, stažuotojams, pameistriams ir jaunimui, atitinkančias jų poreikius ir lūkesčius; aukštesnę dėstytojų ir mokytojų kvalifikaciją; tobulesnius mokymosi užsienyje laikotarpį įgytos kompetencijos pripažinimo ir patvirtinimo procesus; efektyvesnę veiklą, naudingą vietos bendruomenėms, tobulesnius darbo su jaunimu metodus ir praktiką siekiant skatinti aktyvų jaunimo dalyvavimą ir (arba) patenkinti palankių sąlygų neturinčių grupių poreikius ir t. t.;
- šiuolaikiškesnę, dinamiškesnę, atsakingesnę ir profesionalesnę aplinką organizacijoje: pasirengimą diegti gerąją patirtį ir naujus metodus kasdienėje veikloje; atvirumą sinergijai su įvairių socialinių, švietimo ir užimtumo sričių organizacijomis; darbuotojų profesinio tobulėjimo strateginį planavimą pagal jų individualius poreikius ir organizacijos tikslus; komunikacijos, žinių perdavimo ir pažangos sklaidos palaikymą, taip pat, jei aktualu, gebėjimą pritraukti giliausius studentus ir akademinius darbuotojus iš viso pasaulio.

Tikimasi, kad kelių tūkstančių projektų, remiamų pagal šį pagrindinį veiksmą, ilgalaikis bendras poveikis turės įtakos dalyvaujančiųjų šalių švietimo, mokymo ir jaunimo sričių sistemoms, t. y. skatins politines reformas ir padės pritraukti naujų išteklių, didinančių mobilumo galimybes Europoje ir už jos ribų.

KAS YRA MOBILUMO PROJEKTAS?

Švietimo, mokymo ir jaunimo srityse veikiančios organizacijos pagal programą „Erasmus+“ gaus paramą projektams, kuriais skatinamas įvairių rūšių mobilumas, įgyvendinti. Mobilumo projektą sudaro šie etapai:

- **planavimas** (įskaitant mokymosi rezultatų, veiklos formatų nustatymą, darbo programos ir tvarkaraščio sudarymą);
- **parengiamoji veikla** (įskaitant praktinį organizavimą, dalyvių atranką, susitarimų su partneriais ir dalyviais sudarymą, kalbinį, kultūrinį ir su mokymusi bei užduotimis susijusį dalyvių parengimą prieš išvykimą);
- mobilumo veiklos **įgyvendinimas**;
- **tolesnė susijusi veikla** (įskaitant veiklos įvertinimą, veiklos dalyvių mokymosi rezultatų patvirtinimą ir oficialų pripažinimą (kai taikoma), taip pat projekto rezultatų sklaidą ir naudojimą).

Pagal programą „Erasmus+“ didinama parama mobilumo veiklos dalyviams siekiant gerinti jų užsienio kalbos mokėjimą prieš išvykstant į užsienį ir būnant užsienyje, įskaitant papildomą kalbinės paramos dotaciją ilgalaikės mobilumo veiklos dalyviams profesinio mokymo ir bendrojo ugdymo srityse. „Erasmus+“ internetinės kalbinės paramos paslauga teikia mobilumo veiklos dalyviams galimybę įvertinti dviejų kalbų žinias ir dalyvauti kalbos kursuose internetu savo žinioms pagilinti.

Be to, „Erasmus+“ sudaro sąlygas plėtoti mobilumo veiklą kartu su organizacijomis partnerėmis, veikiančiomis įvairiose srityse arba socialiniuose ar ekonomikos sektoriuose (pavyzdžiui, rengti universitetų studentų ar profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų mokomąją praktiką įmonėse, NVO ar valstybės įstaigose; bendrojo ugdymo įstaigų mokytojų profesinio tobulėjimo kursus bendrovėse ar mokymo centruose; verslo ekspertų paskaitas ar mokymus aukštojo mokslo ir studijų institucijose ir t. t.).

Trečias svarbus mobilumo veiklos novatoriškumo ir kokybės elementas susijęs su tuo, kad programoje „Erasmus+“ dalyvaujančios organizacijos turi galimybę organizuoti mobilumo veiklą pagal platesnę strateginę programą ir vidutinės trukmės laikotarpį. Pateikęs vieną dotacijos paraišką mobilumo projekto koordinatorių galės organizuoti kelių rūšių mobilumo veiklą, kad vykti į įvairias užsienio šalis galėtų daugiau žmonių. Todėl pagal programą „Erasmus+“ paraiškas teikiančios organizacijos galės projektą ne tik pagal dalyvių poreikius, bet ir laikydamosi savo veiklos tarptautinimo, gebėjimų stiprinimo ir modernizavimo planų.

Siekiant užtikrinti didelį 1 pagrindinio veiksmo poveikį, svarbų vaidmenį atlieka akreditavimo sistemos. „Erasmus“ aukštojo mokslo chartija, „Erasmus“ aukštojo mokslo mobilumo konsorcių akreditacija ir „Erasmus“ akreditacijos profesinio mokymo, bendrojo ugdymo, suaugusiųjų švietimo ir jaunimo srityse teikia galimybę organizacijoms iš 1 pagrindinio veiksmo gauti tęstinės naudos, nes taip jos gali orientuotis į ilgalaikius tikslus ir institucinį poveikį.

Pagal programos „Erasmus+“ 1 pagrindinį veiksmą, priklausomai nuo dalyvių pobūdžio, remiami šių rūšių mobilumo projektai:

švietimo ir mokymo srityje:

- aukštojo mokslo ir studijų institucijų studentų ir darbuotojų mobilumo projektai;
- profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų ir tų įstaigų darbuotojų mobilumo projektai;
- bendrojo ugdymo įstaigų mokinių ir darbuotojų mobilumo projektai;
- suaugusiųjų švietimo srities suaugusių besimokančiųjų ir darbuotojų mobilumo projektai;

jaunimo srityje:

- jaunimo mobilumo projektai – jaunimo mainai;
- su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektai;
- jaunimo dalyvavimo veikla;
- „DiscoverEU“ įtraukties veiksmai.

Tollesniuose skirsniuose pateikiama išsami informacija apie visų šių rūšių mobilumo projektams taikomus kriterijus ir sąlygas.

AUKŠTOJO MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJŲ STUDENTŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAI

Pagal šį veiksma remiamas aukštojo mokslo ir studijų institucijų visų studijų sričių ir pakopų (trumpojo ciklo, bakalauro, magistrantūros ir doktorantūros) studentų fizinis ir mišrusis mobilumas. Studentai gali užsienyje studijuoti aukštojo mokslo ir studijų institucijoje partnerėje arba atlikti mokomąją praktiką užsienio įmonėje, mokslinių tyrimų institute, laboratorijoje, organizacijoje ar bet kokioje kitoje tinkamoje darbo vietoje. Studentai taip pat gali derinti studijų užsienyje laikotarpį su mokomąja praktika, taip dar labiau išplėsdami mokymosi rezultatus ir lavindami universaliuosius gebėjimus. Nors ilgalaikis fizinis mobilumas yra labai skatinamas, taip pat pripažįstamas poreikis pagal šį veiksma siūlyti galimybių lanksčiau rinktis fizinio mobilumo trukmę, siekiant užtikrinti, kad Programoje galėtų dalyvauti visi studentai, nepriklausomai nuo jų kilmės, aplinkybių ir studijų srities.

Be to, pagal šį veiksma remiamas aukštojo mokslo pedagoginių ir administracinių darbuotojų dalyvavimas profesinio tobulėjimo veikloje užsienyje, taip pat darbo rinkos profesionalų dalyvavimas mokant ir rengiant studentus arba darbuotojus aukštojo mokslo ir studijų institucijose. Šią veiklą gali sudaryti dėstyto ir praktinio mokymo (tokios veiklos kaip darbo stebėjimas, stebėsena, praktinio mokymo kursai) laikotarpiai.

Be to, pagal šį veiksma remiamos mišriosios intensyvios programos, teikiančios galimybę aukštojo mokslo ir studijų institucijų grupėms drauge rengti mišriojo mobilumo programas ir veiklą studentams, akademiniams ir administraciniams darbuotojams.

VEIKSMO TIKSLAI

Šio veiksmo tikslas yra padėti kurti Europos švietimo erdvę, kuri būtų žinoma visame pasaulyje, ir stiprinti švietimo ir mokslinių tyrimų sąsajas.

Taip pat siekiama tikslo didinti įsidarbinimo galimybes, socialinę įtrauktį, pilietinį aktyvumą, inovacijas ir aplinkos tvarumą Europoje ir už jos ribų, studijų laikotarpiu suteikiant visų studijų sričių ir pakopų studentams galimybę studijuoti arba mokytis užsienyje. Šio veiksmo tikslai yra:

- supažindinti studentus su kitokiais požiūriais, žiniomis, mokymo ir mokslinių tyrimų metodais ir darbo praktika jų studijų srityje Europos ir tarptautiniame kontekste;
- lavinti universaliuosius gebėjimus, kaip antai komunikacijos, kalbų, kritinio mąstymo, problemų sprendimo, tarpkultūrinius ir mokslinių tyrimų gebėjimus;
- ugdyti tokius perspektyvius jų įgūdžius kaip, pavyzdžiui, skaitmeniniai ir žalieji įgūdžiai, padėsiančius spręsti dabarties ir ateities uždavinius;
- sudaryti sąlygas asmeniniam tobulėjimui, kaip antai padėti ugdyti gebėjimą prisitaikyti prie naujų situacijų ir didinti pasitikėjimą savimi.

Be to, siekiama tikslo, kad visi darbuotojai (įskaitant įmonių darbuotojus), siekdami profesinio tobulėjimo, galėtų dėstyti arba mokytis užsienyje ir drauge:

- dalytis savo žiniomis;
- įgyti mokymo naujoje aplinkoje patirties;
- įgyti naujų ir pažangių pedagoginių ir mokymo programos sudarymo, taip pat skaitmeninių įgūdžių;
- užmegzti ryšius su užsienio kolegomis, kad būtų galima bendradarbiaujant siekti Programos tikslų;
- dalytis gerąja patirtimi ir stiprinti bendradarbiavimą tarp aukštojo mokslo ir studijų institucijų;
- geriau parengti studentus dalyvauti darbo rinkoje.

Be to, siekiama skatinti tarpvalstybinių ir tarpdalykinių mokymo programų rengimą ir novatoriškus mokymosi ir mokymo metodus, įskaitant bendradarbiavimą internetu, moksliniais tyrimais grindžiamą mokymąsi ir į uždavinių sprendimą orientuotų metodų taikymą siekiant spręsti visuomenės problemas.

KAIP NAUDOTIS „ERASMUS+“ MOBILUMO GALIMYBĖMIS AUKŠTOJO MOKSLO SRITYJE?

Individuali organizacijos akreditacija. „Erasmus“ aukštojo mokslo chartija

Dar prieš teikdamos mobilumo projekto paraišką „Erasmus+“ nacionalinei agentūrai aukštojo mokslo ir studijų institucijos turi turėti „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE)³⁰. Pasirašydamos „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją aukštojo mokslo ir studijų institucijos įsipareigoja teikti visą mobilumo veiklos dalyviams reikalingą paramą, įskaitant kalbinio pasirengimo paramą. Šiuo tikslu visų rūšių mobilumo atveju teikiama internetinė kalbinė parama. Europos Komisija teikia galimybę reikalavimus atitinkantiems dalyviams naudotis šia parama iki mobilumo pradžios ir (arba) mobilumo laikotarpiu ir taip pagerinti savo užsienio kalbos žinias.

Tarp kitų ECHE principų yra tai, kad dalyvaujanti aukštojo mokslo ir studijų institucija mobilumo veiklą studijų ir mokymo tikslais gali vykdyti tik laikydamasi išankstinių tarpinstitucinių susitarimų, atrinkti perspektyvius dalyvius ir teikti mobilumo dotacijas sąžiningai, skaidriai ir nuosekliai, patvirtindama tai dokumentais ir laikydamasi su nacionaline agentūra sudarytos dotacijos sutarties nuostatų. Ji turėtų užtikrinti tokią sąžiningą ir skaidrią tvarką visais mobilumo veiklos etapais ir atsakinėdama į dalyvių užklausas ir (arba) nagrinėdama jų skundus. Ji turi užtikrinti, kad mobilumo kreditų kaupimo tikslais atveju atvykstantiems mobiliems studentams nereikėtų mokėti jokių mokesčių už mokslą, registraciją, egzaminus, naudojimąsi laboratorijomis ir bibliotekomis. Mobilumo laikotarpiui pasibaigus institucija turi užtikrinti automatinį ir visišką mokymosi užsienyje laikotarpio rezultatų pripažinimą.

ECHE papildo ECHE gairės³¹ – dokumentas, padedantis aukštojo mokslo ir studijų institucijoms įgyvendinti ECHE principus. Įgyvendindamos visus veiksmus, kuriems reikia akreditacijos, aukštojo mokslo ir studijų institucijos turi tinkamai laikytis ECHE ir jos gairėse nustatytų nuostatų. Šiuo tikslu yra sukurta ECHE įsivertinimo priemonė³², kuri padeda aukštojo mokslo ir studijų institucijoms įvertinti, kaip joms sekasi laikytis ECHE principų ir kuriose srityse reikia tobulėti, ir pasiūlo tolesnio tobulėjimo idėjų.

Nors aukštojo mokslo ir studijų institucijos iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, ECHE pasirašyti negali, jos turi laikytis šios chartijos principų. Todėl tokie aspektai kaip sąžininga ir skaidri dalyvių atranka, mokymosi rezultatų pripažinimas ir būtina parama mobilumo veiklos dalyviams turi būti aiškiai išdėstyti tarpinstituciniame susitarime dėl tarptautinio mobilumo.

Grupinė akreditacija. „Erasmus“ aukštojo mokslo mobilumo konsorciumo akreditacija

Dėl aukštojo mokslo mobilumo projekto finansavimo gali kreiptis ne tik atskiros aukštojo mokslo ir studijų institucijos, bet ir jų grupės. Tokia grupė vadinama mobilumo konsorciumu.

Organizacija iš ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės, teikianti paraišką dėl „Erasmus+“ dotacijos mobilumo konsorciumo vardu, turi turėti galiojančią aukštojo mokslo mobilumo konsorciumo „Erasmus“ akreditaciją. Šią akreditaciją suteikia ta pati nacionalinė agentūra, kuri vertina paraišką dėl aukštojo mokslo

³⁰ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/applicants/higher-education-charter_it

³¹ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-charter-higher-education-2021-2027-guidelines_it

³² https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/eche/start_it

mobilumo projekto finansavimo. Akreditavimo paraišką ir mobilumo projektų paraiškas galima pateikti per tą patį kvietimą teikti paraiškas, tačiau dotacija mobilumo projektams bus suteikta tik toms aukštojo mokslo ir studijų institucijų grupėms ir organizacijoms, kurių akreditavimo procesas sėkmingai užbaigtas. Konsorciumo akreditacijai gauti turi būti įvykdytos toliau nurodytos sąlygos.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos	Aukštojo mokslo mobilumo konsorciumą gali sudaryti šios dalyvaujančiosios organizacijos: ▪ aukštojo mokslo ir studijų institucijos, turinčios galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją; ▪ viešosios arba privačiosios organizacijos, veikiančios darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir jaunimo srityse. Visos dalyvaujančiosios organizacijos turi būti įsteigtos toje pačioje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Mobilumo konsorciūmai negali būti steigiami trečiojoje valstybėje, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės.
Kas gali teikti paraišką?	Bet kuri reikalavimus atitinkanti dalyvaujančioji organizacija gali veikti kaip koordinatorė ir teikti paraišką visų konsorciūme dalyvaujančių organizacijų vardu.
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius	Mobilumo konsorciumą turi sudaryti bent trys reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos, įskaitant dvi siunčiančiąsias aukštojo mokslo ir studijų institucijas. Visos mobilumo konsorciūmo organizacijos narės jau turi būti žinomos tuo metu, kai teikiama konsorciūmo akreditavimo paraiška.
Konsorciūmo akreditacijos galiojimo trukmė	Visas programos laikotarpis.
Kam teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai akreditavimo paraišką dėl tų pačių ar vėlesnių metų birželio 1 d. prasidedančių projektų turi pateikti iki vasario 23 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku) .
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.

Dotacijų skyrimo kriterijai

Akreditavimo paraiška bus vertinama pagal toliau nurodytus kriterijus.

Konsorciūmo aktualumas (daugiausia 30 balų)	▪ Pasiūlymo aktualumas: - siekiant atitinkamo veiksmo tikslų; - atsižvelgiant į konsorciūme dalyvaujančių organizacijų ir individualių dalyvių poreikius ir tikslus. ▪ Kokiu mastu pasiūlymas yra tinkamas siekiant: - užtikrinti kokybiškus dalyvių mokymosi rezultatus; - stiprinti konsorciūme dalyvaujančių organizacijų gebėjimus ir
--	--

	padidinti tarptautinę jų veiklos aprėptį; - gauti ES pridėtinę vertę turinčių rezultatų, kurių nebūtų įmanoma pasiekti pavienių aukštojo mokslo ir studijų institucijų atskirai vykdoma veikla.
Konsorciumo sudėties ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	▪ Kokiu mastu: - užtikrinama tinkama konsorciumo sudėtis, įskaitant siunčiančiąsias aukštojo mokslo ir studijų institucijas ir, kai tinka, papildomas dalyvaujančiąsias organizacijas iš kitų socialinių ir ekonomikos sektorių, turinčias tinkamą veiklos profilį, patirties ir žinių, kad projektas būtų visais atžvilgiais sėkmingai įgyvendinamas; - konsorciumo koordinatorių turi konsorciumo ar panašaus pobūdžio projekto valdymo patirties; - yra tinkamai apibrėžtas vaidmenų, pareigų, užduočių ir išteklių paskirstymas, ir atskleidžiamas visų dalyvaujančiųjų organizacijų įsipareigojimas ir aktyvus įsitraukimas; - yra sutelktos ir pasidalytos užduotys ir ištekliai; - yra nustatytos aiškos su sutarčių ir finansų valdymo klausimais susijusios pareigos; - konsorciume dalyvauja nauji atitinkamo veiksmo dalyviai ir mažiau patirties turinčios organizacijos.
Konsorciumo veiklos parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 20 balų)	▪ Visų mobilumo projekto etapų (parengiamosios veiklos, mobilumo veiklos įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos) aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ Praktinio organizavimo, valdymo ir rėmimo kokybė (pavyzdžiui, priimančiųjų organizacijų paieška, koordinavimas, informacinė, kalbinė ir kultūrinė parama, stebėseną). ▪ Bendradarbiavimo, koordinavimo ir komunikacijos tarp dalyvaujančiųjų organizacijų ir su kitais susijusiais suinteresuotaisiais subjektais kokybė. ▪ Kai aktualu, dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių kokybė, taip pat nuoseklus naudojimas europinėmis skaidrumo ir pripažinimo priemonėmis. ▪ Jei taikytina, mobilumo veiklos dalyvių atrankos ir mažiau galimybių turinčių asmenų skatinimo dalyvauti mobilumo veikloje priemonių tinkamumas.
Poveikis ir sklaida (daugiausia 30 balų)	▪ Konsorciumo vykdomos veiklos rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: - dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; - institucijų, vietos, regioniniu, nacionaliniu ir (arba) tarptautiniu lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte.

	▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti konsorciumo veiklos rezultatus dalyvaujančiosiose organizacijose, organizacijose partnerėse bei už jų ribų, tinkamumas ir kokybė.
--	---

Kad būtų atrinkti akreditacijai, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, jiems turi būti skirta ne mažiau kaip pusė didžiausio balų skaičiaus pagal kiekvieną dotacijos skyrimo kriterijų.

PROJEKTO RENGIMAS

Paraišką teikianti organizacija pateikia mobilumo projekto dotacijos paraišką, pasirašo ir administruoja dotacijos sutartį ir teikia ataskaitas. Paraišką teikianti organizacija turi būti įsikūrusi ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ir turėti galiojančią aukštojo mokslo akreditaciją. Ji paraišką gali teikti kaip atskira aukštojo mokslo ir studijų institucija, turinti ECHE, arba mobilumo konsorciumo, turinčio konsorciumo akreditaciją, vardu.

Mobilumo projekte dalyvaujančiosios organizacijos atlieka šias funkcijas ir užduotis:

- siunčiančioji organizacija yra atsakinga už studentų ir (arba) darbuotojų atranką ir siuntimą į užsienį. Tai apima ir dotacijų išmokėjimą (dalyviams ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiojoje valstybėse), parengiamąją veiklą, stebėseną ir su mobilumo laikotarpiu susijusį automatinį pripažinimą;
- priimančioji organizacija yra atsakinga už studentų ir (arba) darbuotojų iš užsienio priėmimą ir suteikia jiems galimybę dalyvauti studijų, stažuotės (mokomosios praktikos) arba mokymo veiklos programoje arba sudaro jiems sąlygas joje dirbti pedagoginį darbą. Be kita ko, tai apima dotacijų išmokėjimą (atvykusiesiems iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės);
- organizacija tarpininkė – organizacija, veikianti vienos iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir darbo su jaunimu srityse. Ji gali būti mobilumo konsorciumo partnerė, bet ne siunčiančioji organizacija. Ji gali padėti atlikti ir palengvinti siunčiančiųjų aukštojo mokslo ir studijų institucijų administracines procedūras, geriau parinkti stažuotojus (praktikantus) pagal įmonių poreikius ir prisidėti rengiant dalyvius.

Siunčiančioji ir priimančioji organizacijos kartu su studentais ir (arba) darbuotojais turi prieš mobilumo laikotarpio pradžią susitarti dėl studentų veiklos (mokymosi sutartyje) arba darbuotojų veiklos (mobilumo sutartyje). Šiomis sutartimis nustatomas mobilumo laikotarpio užsienyje turinys ir nurodomos kiekvienos sutarties šalies taikomos oficialaus pripažinimo nuostatos. Dotacijos sutartyje nustatomos teisės ir pareigos. Kai veiklą (studentų mobilumą studijų tikslais, įskaitant mišrųjį mobilumą, ir darbuotojų mobilumą dėstyto tikslais) organizuoja dvi aukštojo mokslo ir studijų institucijos, prieš pradėdant mainus turi būti sudaromas siunčiančiosios ir priimančiosios institucijų tarpinstitucinis susitarimas.

Rengiant mobilumo projektą turi būti stiprinami toliau nurodyti horizontalieji aspektai.

HORIZONTALIEJI ASPEKTAI

Aukštojo mokslo mobilumo įtrauktis ir įvairovė

Kad studentams ir darbuotojams būtų lengviau dalyvauti mobilumo veikloje, laikantis ECHE principų, aukštojo mokslo ir studijų institucijos turi užtikrinti lygiateisę ir sąžiningą prieigą ir kitas galimybes dabartiniams ir potencialiems dalyviams, kad ir kokia būtų jų kilmė. Tai reiškia, kad įtraukiami mažiau galimybių turintys dalyviai, įskaitant su fizine, psichine ir sveikatos būkle susijusių poreikių turinčius dalyvius, taip pat studentus, kurie turi vaikų, dirba arba yra profesionalūs

sportininkai, ir visų studijų sričių, kuriose trūksta mobilumo, studentus. Siekiant laikytis šio principo, labai svarbu nustatyti vidaus atrankos procedūras, pagal kurias būtų atsižvelgiama į lygybės ir įtraukties poreikius ir būtų visapusiškai vertinami pareiškėjų nuopelnai ir motyvacija. Be to, aukštojo mokslo ir studijų institucijos raginamos savo studijų programose teikti integruotų mobilumo galimybių, tokių kaip vadinamieji mobilumo langai, kad palengvintų visų studijų sričių studentų dalyvavimą. Šiuo atžvilgiu mišrusis mobilumas gali teikti papildomų galimybių, kurios gali būti tinkamesnės tam tikriems asmenims ar studentų grupėms. Už įtrauktį atsakingų darbuotojų paskyrimas aukštojo mokslo ir studijų institucijose šiomis aplinkybėmis padeda spręsti įtraukties ir įvairovės klausimus. Už įtrauktį atsakingi darbuotojai gali, pavyzdžiui, padėti didinti informuotumą, parengti komunikacijos ir informavimo strategijas, bendradarbiaujant su atitinkamais kolegomis užtikrinti pakankamą paramą mobilumo laikotarpiu ir savo žiniomis įtraukties ir įvairovės srityje padėti atitinkamiems institucijos darbuotojams bendradarbiauti.

Aplinkos tvarumas ir ekologiškas mobilumas aukštojo mokslo srityje

Pagal ECHE principus aukštojo mokslo ir studijų institucijos turi skatinti tausoti aplinką vykdant bet kokią su Programa susijusią veiklą. Tai reiškia, kad skatinama mobilumo tikslais naudotis aplinką tausojančiu transportu, aktyviai stengtis ekologiškiau organizuoti su „Erasmus+“ mobilumu susijusius renginius, konferencijas ir susitikimus, o popierinių dokumentų tvarkymu grindžiamus administracinius procesus keisti skaitmeniniais procesais (pagal Europos studento pažymėjimo iniciatyvos standartus ir tvarkaraštį). Aukštojo mokslo ir studijų institucijos taip pat turėtų didinti visų dalyvių informuotumą apie tai, kaip jie būdami užsienyje gali įvairiomis priemonėmis mažinti su savo mobilumu susijusį anglies dioksido ir aplinkosauginį pėdsaką, ir stebėti pažangą siekiant labiau aplinką tausojančio studentų ir darbuotojų mobilumo tikslų.

Aukštojo mokslo mobilumo skaitmenizacija, skaitmeninis švietimas ir įgūdžiai

Pagal ECHE principus aukštojo mokslo ir studijų institucijos turėtų diegti skaitmeninį studentų mobilumo valdymą, laikydamosi Europos studento pažymėjimo iniciatyvos techninių standartų. Tai reiškia, kad Programoje dalyvaujančios aukštojo mokslo ir studijų institucijos turi prisijungti prie „Erasmus“ be popierinių dokumentų tinklo („Erasmus without Paper Network“), kuriame galėtų keistis mobilumo duomenimis ir tvarkyti elektronines mokymosi sutartis ir skaitmeninius tarpinstitucinius susitarimus, kai tik šiomis priemonėmis bus pradėta naudotis³³. Aukštojo mokslo ir studijų institucijos savo organizacinės paramos lėšas gali naudoti skaitmeniniam mobilumo valdymui diegti. Institucijos turėtų skatinti mišrųjį mobilumą (fizinio mobilumo derinimą su virtualiąja veikla), kad galėtų pasiūlyti lankstesnių mobilumo formų ir toliau didintų mokymosi rezultatus ir fizinio mobilumo poveikį. Aukštojo mokslo ir studijų institucijos turi užtikrinti mišriojo mobilumo veiklos kokybę ir dalyvavimo mišriojo mobilumo veikloje, įskaitant virtualiosios veiklos komponentą, oficialų pripažinimą. Institucijos taip pat turėtų didinti savo studentų ir darbuotojų informuotumą apie galimybes pagal Programą visose studijų srityse įgyti ir toliau tobulinti aktualius skaitmeninius įgūdžius, įskaitant vadinamąsias skaitmeninių galimybių stažuotes (angl. *Digital Opportunity Traineeships*), skirtas studentams ir absolventams, kad jie galėtų ugdyti arba įgyti skaitmeninius įgūdžius³⁴. Pedagoginiai ir administraciniai darbuotojai taip pat gali naudotis skaitmeninių įgūdžių tobulinimo programomis, kad įgytų reikiamų skaitmeninių įgūdžių ir galėtų naudoti skaitmenines technologijas mokymo ir administravimo skaitmenizavimo tikslais.

VEIKLOS APRAŠYMAS

³³ Europos Komisija toliau rengia tarptautinio mobilumo valdymo skaitmenizavimo darbotvarkę ir praneš apie ją vėliau.

³⁴ STUDENTO STAŽUOTĖ LAIKOMA SKAITMENINIŲ ĮGŪDŽIŲ TOBULINIMO STAŽUOTE, KAI STAŽUOTOJAS VYKDO VEIKLĄ, SUSIJUSIĄ SU: skaitmenine rinkodara (pavyzdžiui, socialinių tinklų valdymu, saityno analize); skaitmeniniu grafiniu, mechaniniu ar architektūros projektavimu; mobiliųjų programėlių, programinės įrangos, programinių scenarijų ar interneto svetainių kūrimu; IT sistemų ir tinklų diegimu, priežiūra ir valdymu; kibernetiniu saugumu; duomenų analize; duomenų gavyba ir vizualizavimu; robotų ir dirbtinio intelekto prietaikų programavimu ir mokymu. Į šią kategoriją neįeina bendro pobūdžio pagalba klientams, užsakymų vykdymas, duomenų įvedimas ar biuro užduotys.

Studentų mobilumas

Studentų mobilumas gali būti bet kurioje studijų srityje ir per bet kurios pakopos (trumpojo ciklo, bakalauro, magistrantūros, doktorantūros) studijas. Siekiant užtikrinti, kad mobilumo veikla būtų kokybiška ir turėtų kuo didesnį poveikį studentams, ji turi derėti su studento kvalifikacinio ar mokslo laipsnio įgijimo ir asmeninio tobulėjimo poreikiais.

Studentai gali vykdyti tokią veiklą:

- **studijų laikotarpis** užsienio aukštojo mokslo ir studijų institucijoje partnerėje. Studijų užsienyje laikotarpis turi būti studento studijų programos, skirtos kvalifikaciniam laipsniui įgyti bet kurioje studijų pakopoje, dalis. Studijų užsienyje laikotarpis gali apimti ir stažuotės (mokomosios praktikos) laikotarpį. Pasirinkus taip derinti studijas su stažuote, užtikrinama sinergija tarp užsienyje vykdomos akademinės veiklos ir įgyjamos profesinės patirties;
 - **stažuotė** (mokomoji arba profesinė praktika) užsienio įmonėje, mokslinių tyrimų institute, laboratorijoje, organizacijoje ar bet kokioje kitoje tinkamoje darbo vietoje. Remiamos per bet kurios pakopos studijas vykdomos stažuotės (mokomoji praktika), taip pat absolventų stažuotės (mokomoji praktika) užsienyje. Tai apima pedagogikos studentams skirtą mokytojų padėjėjų praktiką ir mokslinių tyrimų asistentų praktiką, skirtą studentams ir doktorantams bet kurioje tinkamoje mokslinių tyrimų įstaigoje. Siekiant toliau didinti sąveikas su programa „Europos horizontas“, ši mobilumo veikla taip pat gali būti vykdoma pagal „Europos horizonto“ finansuojamus mokslinių tyrimų projektus, visapusiškai vengiant dvigubo ES finansavimo. Stažuotė (mokomoji praktika), kai įmanoma, turėtų būti neatskiriama studento studijų programos dalis;
- **doktorantų mobilumas**

Siekiant geriau tenkinti įvairius doktorantų mokymosi ir mokymo poreikius ir užtikrinti lygias galimybes su aukštojo mokslo įstaigų darbuotojais, doktorantai ir neseniai doktorantūros studijas baigę absolventai³⁵ gali išvykti į užsienį trumpam arba ilgam fizinio mobilumo laikotarpiui studijų arba stažuotės (mokomosios praktikos) tikslais. Fizinį mobilumą patartina papildyti virtualiosios veiklos komponentu.

- **Mišrusis mobilumas**

Bet kokios trukmės bet koks studijų laikotarpis ar stažuotė (mokomoji praktika) užsienyje, įskaitant doktorantų mobilumą, gali būti **mišriojo mobilumo** veikla. Mišrusis mobilumas – fizinio mobilumo derinimas su virtualiosios veiklos komponentu, taip sudarant palankias sąlygas bendradarbiavimu grindžiamo e. mokymosi mainams ir kolektyviniam darbui. Pavyzdžiui, įvairių šalių ir studijų sričių besimokantys asmenys pagal virtualiosios veiklos komponentą gali susiburti ir drauge dalyvauti e. mokymosi kursuose ar kolektyviai dirbti vienu metu atlikdami užduotis, kurios laikomos jų studijų dalimi.

Besimokantys asmenys taip pat gali įsitraukti į mišriojo mobilumo veiklą dalyvaudami **mišriosiose intensyviose programose**, laikantis šiame vadove nustatytų specialių tinkamumo kriterijų.

Be to, studentai (trumpojo ciklo, bakalauro ar magistrantūros), negalintys dalyvauti ilgalaikėje fizinio mobilumo veikloje studijų ar stažuotės (mokomosios praktikos) tikslais (pavyzdžiui, dėl studijų srities arba dėl menkų dalyvavimo galimybių), galės dalyvauti trumpalaikio fizinio mobilumo veikloje, ją derindami su privalomu virtualiosios veiklos komponentu.

³⁵ Doktorantūros absolventai gali dalyvauti stažuotėse pagal tuos pačius reikalavimus, kurie taikomi visiems kitiems absolventams, per 12 mėnesių po studijų baigimo. Tose šalyse, kuriose absolventai baigę studijas turi atlikti privalomąją karo arba civilinę tarnybą, absolventų tinkamumo dalyvauti laikotarpis pratęsiamas tiek, kiek trunka ta tarnyba.

- **Darbuotojų mobilumas**

Darbuotojų mobilumo veikloje gali dalyvauti bet kuris aukštojo mokslo įstaigos darbuotojas ar kviestiniai darbuotojai ne iš aukštojo mokslo ir studijų įstaigos. Siekiant užtikrinti kokybišką mobilumo veiklą ir kuo didesnę jos poveikį, mobilumo veikla turi būti susieta su darbuotojų profesiniu tobulėjimu ir turi atitikti jų mokymosi ir asmeninio tobulėjimo poreikius.

Darbuotojai gali vykdyti tokią veiklą:

- **dėstymo laikotarpis** užsienio aukštojo mokslo ir studijų institucijoje partnerėje. Dėstymo laikotarpis užsienyje suteikia galimybę bet kuriam aukštojo mokslo ir studijų institucijos pedagoginiam darbuotojui arba įmonių darbuotojams dėstyti užsienio aukštojo mokslo ir studijų institucijoje partnerėje. Darbuotojų mobilumas dėstymo tikslais gali būti vykdomas bet kurioje studijų srityje;
- **mokymosi laikotarpis** užsienyje aukštojo mokslo ir studijų institucijoje partnerėje, įmonėje ar bet kokioje kitoje tinkamoje darbo vietoje. Mokymosi laikotarpis užsienyje suteikia galimybę bet kuriam aukštojo mokslo ir studijų institucijos darbuotojui dalyvauti su kasdieniu aukštojo mokslo ir studijų institucijoje atliekamu darbu susijusioje mokymo veikloje užsienyje. Ši veikla gali būti dalyvavimas mokymo renginiuose (išskyrus konferencijas) arba darbo stebėjimas ar stebėseną.

Mobilumo laikotarpiu užsienyje darbuotojai gali derinti dėstymo veiklą su mokymosi veikla. Bet koks dėstymo arba mokymosi laikotarpis užsienyje gali būti **mišriojo mobilumo** veikla.

Mišriosios intensyvios programos

Tai yra trumpos ir intensyvios programos, kuriose taikomi inovaciniai mokymosi ir mokymo metodai, įskaitant bendradarbiavimą internetu. Šios programos gali apimti uždavinių sprendimų grindžiamą mokymąsi, kai tarpvalstybinės ir tarpdalykinės grupės bendradarbiaudamos sprendžia uždavinius, pavyzdžiui, susijusius su Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslais arba su kitais visuomenės uždaviniais, kylančiais konkrečiame regione, mieste ar bendrovėje. Palyginti su įprasta programa ar mokymais, kurie jau siūlomi dalyvaujančiose aukštojo mokslo ir studijų institucijose, intensyvi programa turėtų teikti pridėtinės vertės. Ji gali būti daugiametė. Pagal mišriasias intensyvias programas suteikiant galimybę organizuoti naujų ir lankstesnių formų mobilumą, derinant fizinį mobilumą su virtualia veikla, siekiama įtraukti visų grupių – bet kokios kilmės, studijų srities ar pakopos – studentus.

Aukštojo mokslo ir studijų institucijų grupės galės organizuoti trumpas mišriasias intensyvias studentų ir darbuotojų mokymosi ir mokymo programas. Per šias mišriasias intensyvias programas trumpas studentų ar darbuotojų, kaip besimokančių asmenų, grupių fizinio mobilumo laikotarpis užsienyje bus derinamas su privalomu virtualiosios veiklos komponentu, taip sudarant palankias sąlygas bendradarbiavimu grindžiamo e. mokymosi mainams ir kolektyviniam darbui. Virtualiosios veiklos komponentas turi suteikti galimybę besimokantiems asmenims kolektyviai dirbti internetu, kartu ir vienu metu atliekant konkrečias į mišriąją intensyvią programą įtrauktas užduotis ir šią veiklą įtraukiant į bendruosius mokymosi rezultatus.

Be to, į mišriasias intensyvias programas gali būti įtraukiami ir kitų, partnerystėje nedalyvaujančių, aukštojo mokslo ir studijų institucijų studentai ir darbuotojai. Mišriosios intensyvios programos didina pajėgumą kurti ir diegti novatoriško mokymo ir mokymosi praktiką dalyvaujančiose aukštojo mokslo ir studijų institucijose.

TARPTAUTINIS MOBILUMAS ĮTRAUKIANT TREČIĄSIAS VALSTYBES, KURIOS NĖRA ASOCIJUOTOSIOS PROGRAMOS VALSTYBĖS

Daugiausia dėmesio vykdant mobilumo veiklą aukštojo mokslo srityje skiriama europiniam matmeniui, t. y. mobilumo veiklos tarp ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių rėmimui. Tačiau šioje veikloje svarbus ir

tarptautinis matmuo: dvi mobilumo veiklos kryptys, skirtos trečiosioms valstybėms, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš viso pasaulio. Pagal vieną iš krypčių remiamas mobilumas į visas trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės (1–14 regionus³⁶), skiriant finansavimą iš ES vidaus politikos fondų³⁷. Pagal antrąją kryptį remiamas mobilumas į trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės (išskyrus 13 ir 14 regionus), ir iš jų, o finansavimas skiriamas pagal ES išorės veiksmų priemones (žr. skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“ šio vadovo A dalyje).

Abiem tarptautinio mobilumo kryptimis siekiama skirtingų, tačiau vienas kitą papildančių tikslų, atspindinčių atitinkamų finansavimo šaltinių politinius prioritetus.

Tarptautinis išvykstamasis mobilumas, remiamas iš vidaus politikos fondų. Prioritetas teikiamas ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių aukštojo mokslo ir studijų institucijų studentų ir darbuotojų perspektyvių ir kitų aktualių įgūdžių ugdymui. Tarptautinis mobilumas į bet kokią šalį, kuri nėra asocijuotoji šalis, finansuojamas iš mobilumo projektams skiriamų dotacijų. Dotacijų gavėjai išvykstamajam mobilumui į bet kurią pasaulio valstybę, kuri nėra asocijuotoji valstybė (1–14 regioną), gali panaudoti iki 20 proc. paskutinės gautos dotacijos. Taip siekiama paskatinti ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių organizacijas plėtoti išvykstamojo mobilumo veiklą kartu su keliomis trečiosiomis valstybėmis, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, ir tikimasi kuo platesnės geografinės aprėpties.

Tarptautinis išvykstamasis ir atvykstamasis mobilumas, remiamas išorės politikos lėšomis. Šiuo veiksmu laikomasi ES išorės politikos prioritetų. Todėl dvylikai reikalavimus atitinkančių regionų (1–12) yra nustatyta įvairių bendradarbiavimo tikslų ir taisyklių išdėstytų skirsnyje „Papildoma informacija dėl mobilumo projektų, remiamų išorės politikos lėšomis“.

Jei nenurodyta kitaip, šio veiksmo tarptautinė mobilumo veikla gali būti vykdoma pagal abi kryptis.

KOKIE YRA MOBILUMO PROJEKTO PARAIŠKOS TEIKIMO IR ĮGYVENDINIMO KRITERIJAI?

Bendrieji mobilumo projektų tinkamumo kriterijai

Kad aukštojo mokslo mobilumo projektas atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, jis turi atitikti oficialius toliau nurodytus kriterijus. Bendrieji tinkamumo kriterijai atitinka bendruosius projekto lygmens reikalavimus, o konkretūs kriterijai, išdėstyti tolesniuose skirsniuose, – konkrečios veiklos įgyvendinimo reikalavimus.

³⁶ Regionų apibrėžtis žr. skirsnyje „Reikalavimus atitinkančios šalys“ šio vadovo A dalyje.

³⁷ ES biudžeto 2 išlaidų kategorija. Sanglauda, atsparumas ir vertybės

Reikalavimus atitinkanti veikla	Aukštojo mokslo ir studijų institucijos gali vykdyti vienos arba daugiau iš toliau nurodytų rūšių veiklą: ▪ studentų mobilumas studijų tikslais ▪ studentų mobilumas stažuotės (mokomosios praktikos) tikslais ▪ darbuotojų mobilumas dėstymo tikslais ▪ darbuotojų mobilumas mokymosi tikslais ▪ mišriosios intensyvios programos (ne mobilumo projektų, remiamų išorės politikos lėšomis, atveju) Reikalavimus atitinkančios mobilumo veiklos srutai: ▪ Mobilumo projektų, remiamų vidaus politikos lėšomis, atveju: iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių į bet kurią pasaulio šalį (ES valstybes nares ir Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes ir trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 1–14 regionų). ▪ Mobilumo projektų, remiamų išorės politikos lėšomis, atveju: tarp ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės (išskyrus 13 ir 14 regionus).
Kas gali teikti paraišką?	Dotacijos paraišką gali teikti organizacijos, turinčios toliau nurodytą akreditaciją: ▪ kai paraišką teikia pavienė aukštojo mokslo ir studijų institucija: aukštojo mokslo ir studijų institucijos, įsteigtos ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse ir turinčios „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE); ▪ kai paraišką teikia mobilumo konsorciumas: koordinuojančios organizacijos, įsteigtos ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse ir koordinuojančios konsorciumo, kuriam suteikta aukštojo mokslo mobilumo konsorciumo „Erasmus“ akreditacija, veiklą. Organizacijos, kurios neturi galiojančios konsorciumo akreditacijos, paraišką dėl tokios akreditacijos suteikimo mobilumo konsorciui gali pateikti teikdama paraišką dėl dotacijos mobilumo projektui arba būti pateikusi per ankstesnį kvietimą teikti paraiškas. Visos dalyvaujančios aukštojo mokslo ir studijų institucijos iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių turi turėti „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Mobilumo projektui keliamus reikalavimus šios organizacijos atitiks tik tuo atveju, jei bus patenkinta jų paraiška konsorciumo akreditacijai gauti. Aukštojo mokslo ir studijų institucijų studentai ir darbuotojai negali patys tiesiogiai teikti dotacijos paraiškos; dalyvavimo mobilumo veikloje ir mišriosiose intensyviose programose atrankos kriterijus nustato aukštojo mokslo ir studijų institucija, kurioje jie studijuoja ar dirba.
Reikalavimus atitinkančios šalys	Dalyvauti veikloje gali: ▪ bet kuri ES valstybė narė ar Programos asocijuotoji trečioji valstybė; ▪ bet kuri trečioji valstybė, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė (mobilumo projektų, remiamų išorės politikos lėšomis, sąlygas žr. šio veiksmo skirsnį „Papildoma informacija dėl mobilumo projektų, remiamų išorės politikos lėšomis“ ir A dalies „Reikalavimus atitinkančios šalys“).

Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius	Paraiškos formoje nurodoma viena organizacija (pareiškėja). Tai gali būti pavienė aukštojo mokslo ir studijų įstaiga arba mobilumo konsorciumo koordinatorė, įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Įgyvendinant mobilumo projektą turi dalyvauti bent dvi organizacijos (bent viena siunčiančioji ir bent viena priimančioji organizacija). Mobilumo projektų, remiamų išorės politikos lėšomis, atveju turi dalyvauti bent viena organizacija iš trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Mišriųjų intensyvių programų, kai mobilumo projektai remiami išorės politikos lėšomis, atveju be paraiškos teikėjo (aukštojo mokslo ir studijų institucijos ar mobilumo konsorciumui priklausančios aukštojo mokslo ir studijų institucijos) organizuojant ir įgyvendinant mišriąją intensyvią programą turi dalyvauti bent dvi aukštojo mokslo ir studijų institucijos iš dviejų kitų ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių.
Projekto trukmė	Mobilumo projektai, remiami vidaus politikos lėšomis: 26 mėn. Mobilumo projektai, remiami išorės politikos lėšomis: 24 arba 36 mėn.
Kam teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką tiesiogiai tiek projektams, finansuojamiems vidaus politikos lėšomis ir prasidedantiems tų pačių metų birželio 1 d., tiek projektams, finansuojamiems pagal išorės politikos priemones ir prasidedantiems tų pačių metų rugpjūčio 1 d., turi pateikti iki vasario 23 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku).
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.
Kiti kriterijai	Aukštojo mokslo ir studijų institucija savo šalies nacionalinei agentūrai paraiškas dėl dotacijų gali teikti dviem skirtingais būdais: - tiesiogiai kaip atskira aukštojo mokslo ir studijų institucija, - per mobilumo konsorciumą, kurio koordinatorė ir (arba) narė ji yra. Aukštojo mokslo ir studijų institucija per kiekvieną mobilumo projektų atranką gali teikti paraišką tik vieną kartą kaip atskira aukštojo mokslo ir studijų institucija ir (arba) konkretaus konsorciumo koordinuojančioji aukštojo mokslo ir studijų institucija. Tačiau aukštojo mokslo ir studijų institucija gali būti kelių skirtingų mobilumo konsorciumų, vienu metu teikiančių paraiškas, narė arba koordinatorė. Paraiškas galima teikti abiem būdais (kaip individualią paraišką ir kaip konsorciumo paraišką) vienu metu. Tačiau mokslo ir studijų institucija lieka atsakinga už dalyvio dvigubo finansavimo prevenciją, jei tais pačiais akademisiais metais paraiškos teikiamos abiem būdais. Pagal mobilumo projektą turėtų būti įgyvendinama Europos studento pažymėjimo iniciatyva, kad mobilumo ciklą būtų lengviau valdyti internetu ir būtų laikomasi ekologiškesnio ir įtraukesnio požiūrio pagal „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE) ir ECHE gaires.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

SPECIALIEJI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI STUDENTŲ MOBILUMUI

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos	▪ Studentų mobilumas studijų tikslais Visos dalyvaujančiosios organizacijos (ir siunčiančiosios, ir priimančiosios) iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių turi būti aukštojo mokslo ir studijų institucijos, kurioms suteikta ECHE. Visos organizacijos (ir siunčiančiosios, ir priimančiosios) iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, turi būti aukštojo mokslo ir studijų institucijos, pripažintos kompetentingų institucijų ir pasirašiusios tarpinstitucinius susitarimus su partneriais iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių prieš prasidedant mobilumo veiklai. ▪ Studentų mobilumas stažuotės (mokomosios praktikos) tikslais: Siunčiančioji organizacija turi būti aukštojo mokslo ir studijų institucija iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių, kuriai suteikta ECHE, arba aukštojo mokslo ir studijų institucija iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, pripažinta kompetentingų institucijų ir pasirašiusi tarpinstitucinį susitarimą su partneriais iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių prieš prasidedant mobilumo veiklai. Kai vykdomas studentų mobilumas stažuotės (mokomosios praktikos) tikslais, priimančioji organizacija gali būti³⁸: ○ viešoji arba privačioji organizacija, veikianti darbo rinkoje arba švietimo, mokymo, jaunimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų srityse. Tai gali būti, pavyzdžiui, šios organizacijos: – viešoji arba privačioji, mažoji, vidutinė ar didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); – vietos, regiono arba nacionalinio lygmens viešoji įstaiga; – siunčiančiosios ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės ambasados ar konsulatai; – socialinis partneris arba kita profesinės srities atstovaujamoji organizacija, įskaitant prekybos rūmus, amatų ar profesines asociacijas ir profesines sąjungas; – mokslinių tyrimų institutas; – fondas; – bendrojo ugdymo įstaiga, institutas, švietimo centras (bet kurio lygmens nuo ikimokyklinio iki vidurinio ugdymo, įskaitant profesinį mokymą bei suaugusiųjų švietimą); ○ ne pelno organizacija, asociacija, NVO; ○ įstaiga, teikianti profesinio orientavimo, konsultavimo ir informavimo paslaugas; ○ ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės aukštojo mokslo ir studijų institucija, kuriai suteikta ECHE, arba trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, aukštojo mokslo ir studijų institucija, pripažinta kompetentingų institucijų ir pasirašiusi tarpinstitucinį susitarimą su partneriais iš ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės prieš prasidedant mobilumo veiklai.
--	--

³⁸ Studentų mobilumo stažuotčių (mokomosios praktikos) tikslais priimančiosiomis organizacijomis negali būti šios organizacijos:

ES institucijos ir kitos ES įstaigos, įskaitant specializuotąsias agentūras (išsamus jų sąrašas pateiktas interneto svetainėje https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_lt); taip pat ES programas valdančios organizacijos, pavyzdžiui, „Erasmus+“ nacionalinės agentūros (kad nebūtų galimų interesų konfliktų ir (arba) dvigubo finansavimo).

Veiklos trukmė	Studentų mobilumas studijų tikslais nuo 2 mėnesių (arba vieno akademinio semestro ar trimestro) iki 12 mėnesių fizinio mobilumo. Šis laikotarpis gali apimti papildomą stažuotės (mokomosios praktikos) laikotarpį (jei jis planuojamas) ir gali būti įvairiai organizuojamas priklausomai nuo aplinkybių: studijos ir stažuotė viena po kitos arba abiejų rūšių veikla vienu metu. Tokiam deriniui taikomos finansavimo taisyklės ir minimali mobilumo studijų tikslais trukmė. Studentų mobilumas stažuotės (mokomosios praktikos) tikslais: nuo 2 iki 12 mėnesių fizinio mobilumo Studentai, ypač negalintys dalyvauti ilgalaikėje fizinio mobilumo veikloje studijų ar stažuotės (mokomosios praktikos) tikslais, gali derinti trumpesnį fizinio mobilumo laikotarpį su virtualiosios veiklos komponentu (mišrusis trumpalaikis mobilumas). Be to, studentai gali dalyvauti mišriosiose intensyviose programose. Šiais atvejais fizinis mobilumas turi trukti 5–30 dienų ir būti derinamas su privalomu virtualiosios veiklos komponentu, taip sudarant palankias sąlygas bendradarbiavimu grindžiamo e. mokymosi mainams ir kolektyviniam darbui. Už mišriojo mobilumo studijų tikslais veiklą turi būti suteikiami ne mažiau nei 3 ECTS kreditai. Doktorantų mobilumas studijų ir (arba) stažuotės (mokomosios praktikos) tikslais: 5–30 dienų arba 2–12 mėnesių fizinio mobilumo (įskaitant, jei planuojama, papildomą stažuotės (mokomosios praktikos) laikotarpį). Bendra reikalavimus atitinkanti trukmė vienoje studijų pakopoje Vieno studento mobilumo laikotarpiai negali viršyti 12 mėnesių³⁹ fizinio mobilumo kiekvienoje studijų pakopoje⁴⁰, nepriklausomai nuo mobilumo veiksmų skaičiaus ir mobilumo veiklos rūšies: ▪ pirmojoje (bakalauro ar lygiavertės) studijų pakopoje, įskaitant trumpojo ciklo studijas (EKS 5 ir 6 lygmenys); ▪ antrojoje studijų pakopoje (magistrantūros ar lygiavertės studijos – EKS 7 lygmuo); taip pat ▪ trečiojoje – doktorantūros – studijų pakopoje (doktorantūros arba EKS 8 lygmuo). Absolventų stažuotės (mokomosios praktikos) trukmė įskaičiuojama į maksimalų 12 mėnesių laikotarpį toje studijų pakopoje, kurioje teikiama paraiška dėl stažuotės.
Veiklos vieta (-os)	Studentai fizinio mobilumo veiklą turi vykdyti ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, kitoje nei ta, kuri yra siunčiančiosios organizacijos šalis arba kurioje studentas gyvena studijų metu⁴¹.

39 Į šį 12 mėnesių laikotarpį vienoje studijų pakopoje įskaičiuojami ankstesnio dalyvavimo „Erasmus+“ programoje ir (arba) „Erasmus Mundus“ stipendijos gavimo laikotarpiai.

40 Vientisųjų (pavyzdžiui, medicinos) studijų programų studentų mobilumo laikotarpis gali trukti iki 24 mėnesių.

41 Kai aukštojo mokslo ir studijų institucijos padaliniai yra priklausomi nuo pagrindinės institucijos ir jiems taikoma ta pati ECHE, siunčiančiąja šalimi laikoma ta šalis, kurioje yra pagrindinė institucija. Todėl negalima organizuoti mobilumo veiklos tarp pagrindinės institucijos ir jos padalinių, kuriems taikoma ta pati ECHE.

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Studentai, registruoti aukštojo mokslo ir studijų institucijoje ir įtraukti į studijų programą, kurią užbaigus suteikiamas pripažįstamas laipsnis arba kita pripažįstama aukštojo mokslo kvalifikacija (iki daktaro laipsnio imtinai). Doktorantų mobilumo veiklos dalyvis turi būti EKS 8 lygmens. Neseniai studijas baigę absolventai gali dalyvauti mobilumo veikloje stažuotės (mokomosios praktikos) tikslais. Dotaciją gaunanti organizacija gali atsisakyti absolventų stažuotės (mokomosios praktikos). Dalyvausiančius absolventus aukštojo mokslo ir studijų institucija turi atrinkti paskutiniaisiais jų studijų metais; stažuotę (mokomąją praktiką) užsienyje jie turi atlikti ir užbaigti per metus nuo mokslo baigimo⁴².
Kiti kriterijai	Studentų mobilumo veikla gali būti vykdoma bet kurioje studijų srityje. Studentų mobilumo laikotarpis gali apimti studijų laikotarpį kartu su trumpa (trumpesne nei 2 mėn.) stažuote (mokomąją praktiką), kuri įtraukiama į bendrąjį studijų laikotarpį. Studentas ir siunčiančioji bei priimančioji organizacijos turi pasirašyti mokymosi sutartį. Studijų užsienyje laikotarpis turi būti studento studijų programos, po kurios įgyjamas laipsnis, dalis. Stažuotė (mokomoji praktika), kai įmanoma, turėtų būti neatsiejama studento studijų programos dalis. Paskaitų aukštojo mokslo ir studijų institucijoje lankymas negali būti laikomas stažuote (mokomąją praktiką). Studentų mišriojo mobilumo veikla gali apimti dalyvavimą mišriojo mokymosi programose, organizuojamuose bet kurioje aukštojo mokslo ir studijų institucijoje partnerėje, internetinį mokymą ir užduočių skyrimą arba dalyvavimą mišriosiose intensyviose programose. Dėl tarptautinio mobilumo žr. „Tarptautinis mobilumas įtraukiant trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės“.

⁴² Tose šalyse, kuriose absolventai baigę studijas turi atlikti privalomąją karo arba civilinę tarnybą, absolventų tinkamumo dalyvauti laikotarpis pratęsiamas tiek, kiek trunka ta tarnyba.

Specialieji tinkamumo kriterijai, taikomi darbuotojų mobilyumui

▪ **Darbuotojų mobilumas dėstyto tikslais:**

Siunčiančioji organizacija turi būti:

- ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės aukštojo mokslo ir studijų institucija, kuriai suteikta ECHE, arba
- trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, aukštojo mokslo ir studijų institucija, pripažinta kompetentingų institucijų ir pasirašiusi tarpinstitucinius susitarimus su partneriais iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių, arba
- tais atvejais, kai darbuotojai kviečiami dėstyti aukštojo mokslo ir studijų institucijoje, – bet kuri viešoji arba privačioji organizacija (kuriai nesuteikta ECHE), veikianti ES valstybės narės ir Programos asocijuotosios trečiosios valstybės arba trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, darbo rinkoje arba švietimo, mokymo, jaunimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų srityse. Tai gali būti, pavyzdžiui, šios organizacijos:
 - viešoji arba privačioji, mažoji, vidutinė ar didelė įmonė (įskaitant socialines įmones);
 - vietos, regiono arba nacionalinio lygmens viešoji įstaiga;
 - socialinis partneris arba kita profesinės srities atstovaujamoji organizacija, įskaitant prekybos rūmus, amatų ar profesines asociacijas ir profesines sąjungas;
 - mokslinių tyrimų institutas;
 - fondas;
 - bendrojo ugdymo įstaiga, institutas, švietimo centras (bet kurio lygmens nuo ikimokyklinio iki vidurinio ugdymo, įskaitant profesinį mokymą bei suaugusiųjų švietimą);
 - ne pelno organizacija, asociacija, NVO;
 - įstaiga, teikianti profesinio orientavimo, konsultavimo ir informavimo paslaugas.

Priimančioji organizacija turi būti ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės aukštojo mokslo ir studijų institucija, kuriai suteikta ECHE, arba trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, aukštojo mokslo ir studijų institucija, pripažinta kompetentingų institucijų ir pasirašiusi tarpinstitucinį susitarimą su partneriu iš ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės prieš prasidedant mobilumo veiklai.

▪ **Darbuotojų mobilumas mokymosi tikslais:**

Siunčiančioji organizacija turi būti ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės aukštojo mokslo ir studijų institucija, kuriai suteikta ECHE, arba trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, aukštojo mokslo ir studijų institucija, pripažinta kompetentingų institucijų ir pasirašiusi tarpinstitucinius susitarimus su partneriais iš ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės prieš prasidedant mobilumo veiklai.

Priimančioji organizacija turi būti:

- ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės aukštojo mokslo ir studijų institucija, kuriai suteikta ECHE, arba trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, aukštojo mokslo ir studijų institucija, pripažinta kompetentingų institucijų ir pasirašiusi tarpinstitucinį susitarimą su partneriais iš ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės prieš prasidedant mobilumo veiklai, arba
- viešoji ar privačioji organizacija iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių (arba, tai atvejais, kai mobilumo projektai finansuojami vidaus politikos lėšomis, – iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės), veikianti darbo rinkoje arba švietimo, mokymo, jaunimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų srityse.

Veiklos trukmė	Darbuotojų mobilumas dėstymo ir mokymosi tikslais: Nuo 2 dienų iki 2 mėnesių fizinio mobilumo, neįskaičiuojant kelionės laiko. Mobilumo veiklos, kurioje dalyvauja trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, trukmė turi būti nuo 5 dienų iki 2 mėnesių. Abiem atvejais minimalus dienų skaičius turi sudaryti nepertraukiamą laikotarpį. Kviestinių įmonių darbuotojų fizinio mobilumo laikotarpio trukmė – bent viena diena. Dėstymo veiklai turi būti skiriama ne mažiau kaip 8 dėstymo darbo valandos per savaitę (ar per trumpesnį buvimo laikotarpį). Jei mobilumas trunka ilgiau kaip vieną savaitę, mažiausias ne visos savaitės dėstymo valandų skaičius turėtų būti proporcingas tos savaitės trukmei. Taikomos šios išimtys: • kviestiniams įmonių darbuotojams mažiausias dėstymo valandų skaičius nenustatomas; • jeigu per tą patį buvimo užsienyje laikotarpį derinama dėstymo ir mokymosi veikla, mažiausias dėstymo darbo valandų per savaitę (ar per trumpesnį buvimo laikotarpį) skaičius yra 4 valandos.
Veiklos vieta (-os)	Darbuotojai fizinio mobilumo veiklą turi vykdyti bet kurioje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, kitoje nei ta, kuri yra siunčiančiosios organizacijos šalis arba kurioje darbuotojas gyvena.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Darbuotojų mobilumas dėstymo tikslais: • Darbuotojai, dirbantys aukštojo mokslo ir studijų institucijoje ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. • Bet kokios šalies įmonės darbuotojai, dirbantys privačiojoje ar viešojoje organizacijoje (kuri nėra aukštojo mokslo ir studijų institucija, kuriai suteikta ECHE), vykdančioje veiklą darbo rinkoje arba švietimo, mokymo, jaunimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų srityse ir pakviesti dėstyti į bet kurios šalies aukštojo mokslo ir studijų instituciją (įskaitant dirbančius doktorantus). Darbuotojų mobilumas mokymosi tikslais: Darbuotojai, dirbantys aukštojo mokslo ir studijų institucijoje ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė.

Kiti kriterijai	Darbuotojų mobilumas gali apimti dėstyimo laikotarpį kartu su mokymosi laikotarpiu, įtrauktu į bendrą dėstyimo laikotarpį. Mobilumo veikla dėstyimo arba mokymosi tikslais gali būti vykdoma ne vienoje, o keliose tos pačios šalies priimančiose organizacijose, ir tai laikoma vienu dėstyimo arba mokymosi laikotarpiu, kuriam taikoma minimali buvimo trukmė. Mobilumo veikla dėstyimo tikslais gali būti vykdoma bet kurioje studijų srityje. Mobilumo veikla dėstyimo tikslais taip pat gali apimti mokymą, organizuojamą aukštojo mokslo ir studijų institucijos partnerės tobulėjimo tikslais. Atitinkamas darbuotojas ir siunčiančioji bei priimančioji organizacijos turi pasirašyti mobilumo sutartį. Dėl tarptautinio mobilumo žr. „Tarptautinis mobilumas įtraukiant trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės“.
------------------------	---

SPECIALIEJI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI MIŠRIOSIOMS INTENSIVIOMS PROGRAMOMS

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos	Mišrioji intensyvi programa turi būti parengta ir įgyvendinama bent trijų aukštojo mokslo ir studijų institucijų iš bent trijų ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių. Be to, dalyvauti ir siųsti dalyvius gali bet kuri kita aukštojo mokslo ir studijų institucija ar organizacija, esanti ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Aukštojo mokslo ir studijų institucija, siunčianti studentus ir darbuotojus mokytis mišriosiose intensyviose programose, turi būti ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės aukštojo mokslo ir studijų institucija, kuriai suteikta ECHE, arba trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, aukštojo mokslo ir studijų institucija, pripažinta kompetentingų institucijų ir pasirašiusi tarpinstitucinius susitarimus su partneriais iš ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės prieš prasidedant mobilumo veiklai. Dėstytojų, dalyvaujančių įgyvendinant programą, atveju tai gali būti bet kuri organizacija iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių arba trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės (žr. „Reikalavimus atitinkantys dalyviai“). Dalyviai gali būti siunčiami „Erasmus+“ lėšomis arba dalyvauti savo sąskaita. Aukštojo mokslo ir studijų institucijos iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, gali siųsti dalyvius pagal „Erasmus+“, jei priimančioji institucija savo ruožtu vykdo mobilumo projektą, finansuojamą išorės politikos lėšomis ir finansuoja iš tų šalių atvykstančius studentus ir darbuotojus. Dalyviams iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, minimalūs reikalavimai netaikomi. Priimančioji aukštojo mokslo ir studijų institucija turi turėti ECHE. Priimančioji aukštojo mokslo ir studijų institucija gali būti arba nebūti koordinuojančioji aukštojo mokslo ir studijų institucija. Priimančiojoje šalyje dalį fizinės veiklos laikotarpio dalyvius gali priimti ir kitos organizacijos. Koordinuojančioji aukštojo mokslo ir studijų institucija turi turėti ECHE. Koordinuojančioji ir (arba) priimančioji aukštojo mokslo ir studijų institucija yra paraišką teikianti aukštojo mokslo ir studijų institucija arba mobilumo konsorciumo narė, jei mobilumo projektai finansuojami vidaus politikos lėšomis.
Veiklos trukmė	Fizinis mobilumas trunka 5–30 programos laikotarpio dienų. Jokių tinkamumo kriterijų dėl virtualiosios veiklos trukmės nenustatyta, tačiau visą virtualiojo ir fizinio mobilumo veiklą įvykdžiusiems studentams turi būti suteikti ne mažiau kaip 3 ECTS kreditai.
Veiklos vieta (-os)	Fizinio mobilumo veikla gali būti vykdoma priimančiosiose aukštojo mokslo ir studijų institucijose ar bet kurioje kitoje priimančiosios aukštojo mokslo ir studijų institucijos šalies nustatytoje vietoje.

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Studentai: Studentai, registruoti aukštojo mokslo ir studijų institucijoje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, ir įtraukti į studijų programą, kurią užbaigus suteikiamas pripažįstamas laipsnis arba kita pripažįstama aukštojo mokslo kvalifikacija (iki daktaro laipsnio imtinai). Darbuotojai: Darbuotojai, dirbantys aukštojo mokslo ir studijų institucijoje ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Dėstytojai, dalyvaujantys įgyvendinant programą: • Darbuotojai, dirbantys aukštojo mokslo ir studijų institucijoje ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. ▪ Darbuotojai, pakviesti dėstyti aukštojo mokslo ir studijų institucijoje iš privačiosios ar viešosios įmonės ar organizacijos (išskyrus aukštojo mokslo ir studijų institucijas, kurioms suteikta ECHE); įmonė ar organizacija turėtų būti iš ES valstybės narės, Programos asocijuotosios trečiosios valstybės ar trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, ir vykdyti veiklą darbo rinkoje arba švietimo, mokymo, jaunimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų srityse; dirbantys doktorantai taip pat laikomi atitinkančiais reikalavimus pagal šį veiksmą.
Kiti kriterijai	Studentams ir darbuotojams skirtos mišriosios intensyvios programos turi apimti trumpą fizinio mobilumo laikotarpį užsienyje kartu su privalomu virtualiosios veiklos komponentu, taip sudarant palankias sąlygas bendradarbiavimu grindžiamo e. mokymosi mainams ir kolektyviniam darbui. Virtualiosios veiklos komponentas turi suteikti galimybę besimokantiems asmenims kolektyviai dirbti internetu, kartu ir vienu metu atliekant konkrečias į mišriąją intensyvią programą įtrauktas užduotis ir šią veiklą įtraukiant į bendruosius mokymosi rezultatus. Mišriosiose intensyviose programose dalyvaujantiems studentams turi būti suteikiami ne mažiau kaip 3 ECTS kreditai. Kad būtų tinkama finansuoti, pagal „Erasmus+“ finansuojamų mišriosios intensyvios programos mobilių dalyvių skaičius yra ne mažesnis kaip 15 (neįskaitant dėstytojų, dalyvaujančių įgyvendinant programą). Individualią paramą fizinio mobilumo veiklos dalyviams ir, kai tinka, paramą jų kelionės išlaidoms padengti skiria siunčiančioji organizacija (kviestinių įmonių darbuotojų ir dalyvių iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, finansuojamų pagal išorės veiksmų priemones, atveju – priimančioji aukštojo mokslo ir studijų institucija).

PAPILDOMA INFORMACIJA DĖL MOBILUMO PROJEKTŲ, REMIAMŲ IŠORĖS POLITIKOS LĖŠOMIS

Lėšos, skirtos išorės politikos lėšomis remiamiems projektams, padalijamos skirtingiems pasaulio regionams į 12 biudžeto paketų, kurių dydis įvairuoja priklausomai nuo ES išorės politikos prioritetų. Daugiau informacijos apie kiekvieno biudžeto paketo sumas bus paskelbta nacionalinių agentūrų svetainėse.

Apskritai lėšų paskirstymas turės būti subalansuotas geografiškai. ES yra nustačiusi įvairių orientacinių tikslų, susijusių su geografine pusiausvyra ir prioritetais, kurių reikia siekti Europos lygmeniu per visą Programos įgyvendinimo laikotarpį (2021–2027 m.), įskaitant bendradarbiavimą su mažiausiai išsivysčiusiomis šalimis. Pavienės aukštojo mokslo ir studijų institucijos nebūtinai turi pasiekti šiuos orientacinius tikslus ir prioritetus, tačiau nacionalinės agentūros atsižvelgs į juos skirstydamos turimą biudžetą. Toliau pateikiami mobilumo projektams, remiamiems išorės politikos lėšomis ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių lygmeniu, išskirti tikslai iki 2027 m.

- Azija:
 - bent 25 proc. biudžeto turėtų būti skirta mobilumui su mažiausiai išsivysčiusiomis regiono šalimis;
 - ne daugiau kaip 25 proc. biudžeto turėtų būti skirta mobilumui su didelių pajamų regiono šalimis;
 - ne daugiau kaip 15 proc. biudžeto turėtų būti skirta mobilumui su Kinija;
 - ne daugiau kaip 10 proc. biudžeto turėtų būti skirta mobilumui su Indija.
- Ramiojo vandenyno regionas:
 - ne daugiau kaip 86,5 proc. biudžeto turėtų būti skirta mobilumui su Australija ir Naująja Zelandija kartu.
- Užsachario Afrika:
 - bent 35 proc. biudžeto turėtų būti skirta mobilumui su mažiausiai išsivysčiusiomis regiono šalimis, itin daug dėmesio skiriant prioritetinėms migracijos šalims;
 - ne daugiau kaip 8 proc. biudžeto turėtų būti skirta mobilumui su bet kuria iš šalių.
- Lotynų Amerika:
 - ne daugiau kaip 30 proc. biudžeto turėtų būti skirta mobilumui su Brazilija ir Meksika kartu.
- Rytų partnerystės šalys:
 - bent 40 proc. biudžeto turėtų būti skirta mažiau galimybių turintiems besimokantiems asmenims.
- Pietinės kaimyninės šalys:
 - ne daugiau kaip 15 proc. biudžeto turėtų būti skirta mobilumui su bet kuria iš šalių.
 - bent 65 proc. biudžeto turėtų būti skirta besimokantiems asmenims, 50 proc. kurių turėtų būti mažiau galimybių turintys asmenys.
- Vakarų Balkanai: daugiausia dėmesio turi būti skiriama studentų mobilumui.

Dėl reikalavimo prisidėti prie paramos vystymuisi, trumpalaikis, pirmosios ir antrosios pakopos studentų mobilumas su 2–11 regiono šalimis, atitinkančiomis oficialios paramos vystymuisi (OPV) reikalavimus⁴³, apribojamas atvykstanuoju mobilumu iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės. Išvykstamasis mobilumas į šiuos regionus yra galimas tik doktorantams ir darbuotojams.

Jei paraišką teikianti aukštojo mokslo ir studijų institucija planuoja mobilumo projektą, finansuojamą vidaus politikos lėšomis, minėto tarptautinio išvykstamojo mobilumo srutai į šiuos regionus gali būti papildomai finansuojami iš mobilumo projekto, finansuojamo vidaus politikos lėšomis.

Galiausiai aukštojo mokslo ir studijų institucijos gali nuspręsti teikti paraišką dėl 100 proc. darbuotojų mobilumo ir 100 proc. studentų mobilumo ar bet kokie kitokie deriniai, jei jos tenkina nacionalinės agentūros nustatytus antrinius kriterijus (žr. toliau).

Nacionalinių agentūrų nustatyti mobilumo projektų, remiamų išorės politikos lėšomis, antriniai kriterijai

Jeigu tam tikram regionui ar šaliai skirto biudžeto paketas yra ribotas, nacionalinė agentūra gali nuspręsti nustatyti vieną ar kelis antrinius kriterijus:

⁴³ Šalių, kurioms taikomas šis reikalavimas, sąrašas pateikiamas Paramos vystymosi komiteto šalių, gaunančių oficialią paramą vystymuisi, sąrašė: [DAC-List-ODA-Recipients-for-reporting-2021-flows.pdf \(oecd.org\)](#).

- apriboti studijų pakopas (pavyzdžiui, leisti teikti paraiškas tik dėl vienos ar dviejų studijų pakopų: bakalauro, magistrantūros ar doktorantūros);
- apriboti mobilumo laikotarpių trukmę (pavyzdžiui, apriboti studentų mobilumo laikotarpį 6 mėn., o darbuotojų – 10 dienų).

Nacionalinei agentūrai nusprendus taikyti antrinius kriterijus, sprendimas bus paviešintas iki termino, visų pirma per nacionalinės agentūros svetainę.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Mobilumo projektų, remiamų vidaus politikos lėšomis, dotacijų skyrimo kriterijai

Kokybinis vertinimas neatliekamas (kokybė jau yra įvertinta teikiant paraišką dėl ECHE arba vykstant mobilumo konsorciumo akreditacijai), todėl dotacijų skyrimo kriterijai netaikomi.

Finansavimas bus skiriamas pagal kiekvieną reikalavimus atitinkančią dotacijos paraišką (atlikus jos atitikties reikalavimams patikrinimą).

Didžiausia skiriamos dotacijos suma priklausys nuo kelių aspektų:

- prašomų finansuoti mobilumo veiksmų skaičiaus;
- jei pareiškėjas jau buvo gavęs panašią dotaciją ankstesniais metais – jo ankstesnių rezultatų, susijusių su mobilumo veiksmų skaičiumi, įgyvendinamos veiklos kokybe ir patikimu finansų valdymu;
- mišriųjų intensyvių programų, dėl kurių teikiama paraiška, skaičiaus;
- bendro nacionalinio biudžeto, skirto mobilumo veiklai, kai mobilumo projektai remiami vidaus politikos lėšomis.

Mobilumo projektų, remiamų išorės politikos lėšomis, dotacijų skyrimo kriterijai

Reikalavimus atitinkančios dotacijų paraiškos (atlikus jų atitikties reikalavimams patikrinimą) bus vertinamos pagal toliau nurodytus kriterijus.

Projekto parengimo ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 40 balų) Projekto lygmens kriterijus	• Kokiu mastu paraišką teikianti organizacija aiškiai aprašo partnerių atsakomybę, vaidmenis ir užduotis. • Dalyvių atrankos tvarkos užbaigtumas ir kokybė, jiems teikiama parama ir mobilumo laikotarpio (visų pirma trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės) pripažinimas.
Strategijos aktualumas (daugiausia 40 balų) Regiono lygmens kriterijus	• Kokiu mastu planuojamas mobilumo projektas yra aktualus dalyvaujančios aukštojo mokslo ir studijų institucijos tarptautinimo strategijai. • Darbuotojų ir (arba) studentų mobilumo parinktės pagrindimas ir ankstesnė patirtis, susijusi su panašiais projektais to regiono aukštojo mokslo ir studijų institucijose ir organizacijose.
Poveikis ir sklaida	• Potencialus projekto poveikis dalyviams, dotacijos gavėjams, organizacijoms partnerėms vietos, regioniniu ir nacionaliniu lygmeniu.

(daugiausia 20 balų)	Priemonių, kuriomis siekiama skleisti mobilumo projekto rezultatus fakulteto, instituciniu ir, prireikus, kitais lygmenimis visose susijusiose šalyse, kokybė.
Regiono lygmens kriterijus	

Pareiškėjas paaiškina, kaip projektas tenkina šiuos tris kriterijus iš savo institucijos (ar institucijų, jei paraišką teikia konsorciumas) ir iš institucijų partnerių trečiojoje valstybėje, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, perspektyvos.

Į pasiūlymą turi būti įtrauktos visos regioninės pareiškėjo partnerystės. Ar skirti finansavimą, bus svarstoma tik tuo atveju, kai regioninė partnerystė bus įvertinta bent 60 balų ir bus pasiekta 50 proc. kiekvieno lentelėje pateikto kriterijaus riba.

Aukštojo mokslo ir studijų institucijai skiriama dotacijos suma priklausys nuo kelių aspektų:

- paraiškos mobilumo laikotarpių ir mėnesių ar dienų skaičiaus;
- šaliai ar regionui skirtas biudžetas;
- geografinės pusiausvyros atitinkamame regione.

Nepriklausomai nuo kiekvieno regiono surinkto balų skaičiaus nustatytos ribos atžvilgiu, nacionalinė agentūra pirmenybę gali teikti mobilumui su tam tikromis šalimis, kad tame regione būtų užtikrinta geografinė pusiausvyra, atsižvelgiant į pirmiau minėtus geografinės pusiausvyros tikslus.

Nacionalinė agentūra neprivalo finansuoti visos mobilumo veiklos, numatytos vykdyti tam tikroje trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, jeigu, palyginti su turimu biudžetu, prašoma nepagrįstai daug.

A) FINANSAVIMO Taisyklės, taikomos visai mobilumo veiklai aukštojo mokslo srityje

Biudžeto kategorija	Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės	Suma
Organizacinė parama	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mobilumo veiklos įgyvendinimu (neįskaitant dalyvių pragyvenimo ir kelionės išlaidų). Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal mobilumo veiklos dalyvių skaičių	Mobilumo projektų, remiamų vidaus politikos lėšomis, atveju: Iki 100-ojo dalyvio – 400 EUR vienam dalyviui, o nuo 101-ojo dalyvio – 230 EUR kiekvienam papildomam dalyviui Mobilumo projektų, remiamų išorės politikos lėšomis, atveju: 500 EUR vienam dalyviui
Įtraukties rėmimas	Išlaidos, susijusios su mobilumo veiklos organizavimu mažiau galimybių turintiems dalyviams, kuriems reikia papildomos paramos realiosioms išlaidoms padengti. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal mažiau galimybių	100 EUR vienam dalyviui

	turinčių dalyvių, kuriems papildoma parama skiriama remiantis realiosiomis išlaidomis pagal įtraukties rėmimo kategoriją, skaičių.	
	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su mažiau galimybių turinčiais dalyviais, kuriems negali būti taikoma papildoma individualios paramos suma, skirta mažiau galimybių turintiems dalyviams. Visų pirma šiomis išlaidomis siekiama teikti papildomą finansinę paramą dalyviams, kuriems dėl fizinės, psichikos ar sveikatos būklės reikalinga parama, kad jie galėtų dalyvauti mobilumo veikloje ir parengiamuosiuose vizituose, ir juos lydintiems asmenims (įskaitant pagrįstas kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Individuali parama“)⁴⁴. Finansavimo mechanizmas: realiosios išlaidos. Lėšų skyrimo taisyklė: pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra.	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų
Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos suteikimu, kai to prašo nacionalinė agentūra. Mobilumo projektų, remiamų vidaus politikos lėšomis, atveju: dalyvių, kurie turi teisę gauti paramą kelionės išlaidoms padengti, brangių kelionių išlaidos Finansavimo mechanizmas: realiosios išlaidos. Lėšų skyrimo taisyklė: pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra.	Finansinės garantijos išlaidos: 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Brangių kelionių išlaidos: 80 proc. tinkamų finansuoti kelionės išlaidų.

Organizacinės paramos dotacija gavėjui (aukštojo mokslo ir studijų institucijoms arba konsorciui)

Organizacinės paramos dotacija – tai lėšos, kuriomis padengiamos bet kokios išlaidos, kurias institucijos patiria dėl atvykstančių ir išvykstančių studentų ir darbuotojų mobilumo veiklos, laikydamosi „Erasmus“ aukštojo mokslo chartijos principų ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiojoje valstybėse ir ECHE principų, įtrauktų į

⁴⁴ Lydintiems asmenims taikomi darbuotojams nustatyti tarifai. Išimtiniais atvejais, kai lydinčiam asmeniui užsienyje reikia praleisti daugiau kaip 60 dienų, parama papildomoms pragyvenimo išlaidoms nuo 61-os dienos padengti skiriama pagal biudžeto išlaidų kategoriją „Įtraukties rėmimas“.

tarpinstitucinius susitarimus, trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, institucijų atveju. Pavyzdžiui, tai gali būti išlaidos, susijusios su:

- organizaciniais susitarimais su institucijomis partnerėmis, įskaitant vizitus pas galimus partnerius siekiant suderinti tarpinstitucinių susitarimų sąlygas dėl mobilumo veiklos dalyvių atrankos, parengimo, priėmimo ir integracijos, ir su šių tarpinstitucinių susitarimų atnaujinimu;
- atnaujintų kursų katalogų pateikimu užsienio studentams;
- informacijos ir pagalbos teikimu studentams ir darbuotojams;
- studentų ir darbuotojų atranka;
- mokymosi sutarčių parengimu siekiant užtikrinti visišką studentų studijų dalių pripažinimą; darbuotojų mobilumo sutarčių parengimu ir pripažinimu;
- kalbiniu ir kultūriniu atvykstančių ir išvykstančių studentų ir darbuotojų parengimu, papildančiu „Erasmus+“ internetinę kalbinę paramą (OLS);
- atvykstančių mobilumo veiklos dalyvių integracijos aukštojo mokslo ir studijų institucijoje palengvinimu;
- veiksmingu mobilumo veiklos dalyvių kuravimu ir jų priežiūros priemonių užtikrinimu;
- specialiomis priemonėmis, kuriomis užtikrinama studentų stažuotės (mokomosios praktikos) priimančiojoje įmonėje ar organizacijoje kokybė;
- studijų dalių ir susijusių mokymosi kreditų pripažinimo užtikrinimu išduodant akademines pažymas ir diplomų priedėlius;
- parama mobilumo veikloje dalyvavusių asmenų reintegracijai ir jų įgytų gebėjimų panaudojimui aukštojo mokslo ir studijų institucijos ir bendramokslų arba kolegų labui;
- Europos studento pažymėjimo iniciatyvos įgyvendinimu (mobilumo valdymo skaitmenizavimu);
- aplinką tausojančių mobilumo būdų ir administravimo procedūrų žalinimo skatinimu;
- mažiau galimybių turinčių asmenų dalyvavimo skatinimu ir valdymu;
- pilietinio dalyvavimo identifikavimu ir propagavimu ir jo stebėjimu;
- mišriojo ir (arba) tarptautinio mobilumo skatinimu ir valdymu.

Aukštojo mokslo ir studijų institucijos įsipareigoja laikytis visų Chartijos principų, kad būtų užtikrintas kokybiškas mobilumas, įskaitant šiuos: „užtikrinti, kad išvykstantys dalyviai būtų gerai pasirengę veiklai užsienyje (įskaitant mišriojo mobilumo atveju), ir tuo tikslu imtis veiksmų, kad jie pakankamai gerai išmokytų kalbą ir patobulintų savo tarpkultūrinius gebėjimus“ ir „atvykstantiems dalyviams teikti tinkamą kalbinę paramą“. Gali būti naudojamos pačių institucijų teikiamomis kalbų mokymo paslaugomis. Tos aukštojo mokslo ir studijų institucijos, kurios kokybišką studentų ir darbuotojų mobilumą, įskaitant kalbinę paramą, gebės užtikrinti mažesnėmis sąnaudomis (arba gaudamos finansavimą iš kitų šaltinių nei ES lėšos), galės dalį organizacinės paramos dotacijos panaudoti papildomai mobilumo veiklai finansuoti. Su tuo susijusios lankstumo galimybės nustatomos dotacijos sutartyje.

Dotacijų gavėjai visais atvejais privalės pagal sutartį teikti kokybiškas paslaugas, o nacionalinės agentūros stebės ir tikrins jų veiklos rezultatus, atsižvelgdamos, be kita ko, ir į dalyvaujančių studentų bei darbuotojų teikiamas ataskaitas, tiesiogiai prieinamas nacionalinėms agentūroms ir Komisijai.

Organizacinės paramos dotacijos suma apskaičiuojama pagal visų remiamų mobilumo veiklos dalyvių (įskaitant mobilumo veiklos dalyvius, kuriems iš ES „Erasmus+“ lėšų visam mobilumo laikotarpiui skiriama nulinė dotacija, (žr. toliau) ir įmonių darbuotojus, pakviestus dėstyti aukštojo mokslo ir studijų institucijoje) skaičių. Mobilumo veiklos dalyviai, kuriems iš ES „Erasmus+“ lėšų visam mobilumo laikotarpiui skiriama nulinė dotacija, skaičiuojami kaip remiami mobilumo veiklos dalyviai, nes jie naudojami esama mobilumo sistema ir mobilumo organizavimo veikla. Todėl organizacinė parama skiriama ir už šiuos dalyvius. Veiklos užsienyje laikotarpiu dalyvius lydintys asmenys neįtraukiami. Mobilumo projektų, remiamų išorės politikos lėšomis, atveju skaičiuojant dotacijos sumą neatsižvelgiama į papildomą mobilumą, kuris gali būti organizuojamas perkeliant lėšas iš vienos biudžeto kategorijos į kitą.

Mobilumo konsorcių atveju šią dotaciją gali pagal tarpusavyje sutartas taisykles pasidalyti visi konsorcių nariai.

Mobilumo projektų, remiamų išorės politikos lėšomis, atveju organizacinės paramos dotaciją pasidalins susiję partneriai remdamiesi visoms šalims priimtinu pagrindu, kurį nustato dalyvaujančios institucijos.

Mobilumo veiklos dalyviai, kuriems iš ES „Erasmus+“ lėšų skiriama nulinė dotacija

Nulinę dotaciją iš ES „Erasmus+“ lėšų gaunantys studentai ir darbuotojai yra mobilumo veiklos dalyviai, kurie negauna ES „Erasmus+“ dotacijos kelionės ir pragyvenimo išlaidoms padengti, tačiau visais kitais atžvilgiais atitinka visus studentų ir darbuotojų mobilumo kriterijus ir naudojami visais „Erasmus+“ studentams ir darbuotojams teikiamaiais privalumais. Jie gali gauti kito, ne „Erasmus+“, ES fondo (ESF ar kt.) arba nacionalinę, regioninę ar kitokią dotaciją savo mobilumo išlaidoms padengti. Nulinę ES „Erasmus+“ dotaciją visam mobilumo laikotarpiui gaunantys mobilumo veiklos dalyviai įtraukiami į statistinius duomenis, pagal kuriuos apskaičiuojamas rezultatų rodiklis, naudojamas paskirstant ES biudžeto lėšas tarp šalių.

Įtraukties rėmimas

Mažiau galimybių turintis asmuo yra potencialus dalyvis, kuris dėl savo asmeninės, fizinės, psichikos ar sveikatos būklės negalėtų dalyvauti projekte ar mobilumo veikloje, jei negautų papildomos finansinės ar kitokios paramos. Aukštojo mokslo ir studijų institucijos, atrinkusios mažiau galimybių turinčius studentus ir (arba) darbuotojus dalyvauti mobilumo veikloje, gali pateikti nacionalinei agentūrai paraišką dėl papildomos dotacijos papildomoms jų dalyvavimo išlaidoms padengti. Todėl remiant mažiau galimybių turinčius dalyvius, visų pirma, kai parama reikalinga dėl dalyvių fizinės, psichikos ar sveikatos būklės, skiriama dotacija gali būti didesnė negu didžiausios toliau nurodytos individualios dotacijos sumos. Aukštojo mokslo ir studijų institucijos turi savo interneto svetainėje pateikti aprašymą, kaip mažiau galimybių turintys studentai ir darbuotojai gali prašyti tokios papildomos dotacijos ir pagrįsti savo prašymą.

Mažiau galimybių turintiems studentams ir darbuotojams gali būti skiriamas ir papildomas finansavimas iš kitų vietos, regioninio ir (arba) nacionalinio lygmens finansavimo šaltinių.

Mažiau galimybių turinčius studentus ir darbuotojus lydintys asmenys turi teisę gauti išmoką, kuri priklauso nuo realiųjų išlaidų.

Kiekviena aukštojo mokslo ir studijų institucija, pasirašydama „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją, įsipareigoja visiems dalyviams, kad ir kokia būtų jų kilmė, užtikrinti vienodas dalyvavimo ir kitas galimybes. Todėl mažiau galimybių turintys studentai ir darbuotojai gali naudotis tomis paramos paslaugomis, kurias priimančioji institucija teikia saviems studentams ir darbuotojams.

Išimtinės brangios kelionės išlaidos

Paramą, skirtą išimtinėms brangios kelionės išlaidoms padengti, gali gauti tik tie mobilumo projektų, remiamų vidaus politikos lėšomis, dalyviai, kurie turi teisę gauti paramą kelionės išlaidoms padengti.

Mobilumo projektų paramos gavėjai galės prašyti finansinės paramos dalyvių brangių kelionių išlaidoms padengti pagal biudžeto išlaidų kategoriją „Išimtinės išlaidos“ (80 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų). Tai bus leidžiama, jei pareiškėjai galės pagrįsti, kad taikant finansavimo taisyklės (pagal vieneto įkainį už kelionės atstumo intervalą) būtų padengta mažiau kaip 70 proc. dalyvių kelionės išlaidų. Jei skiriama išmoka išimtinėms brangios kelionės išlaidoms padengti, ji skiriama vietoj paramos kelionės išlaidoms padengti.

Kiti finansavimo šaltiniai

Studentai ir darbuotojai kartu su ES „Erasmus+“ dotacija arba vietoj ES dotacijos (mobilumo veiklos dalyviai, kuriems iš ES lėšų skiriama nulinė dotacija) gali gauti regioninę, nacionalinę ar bet kokią kitokią dotaciją, kurios skyrimą valdo ne

nacionalinė agentūra, o kita organizacija (pavyzdžiui, ministerija ar regioninės valdžios institucijos). ES „Erasmus+“ dotacijos gali būti pakeičiamos kitokiomis ES biudžeto lėšomis (ESF ar kt.). Šio pobūdžio dotacijoms, skiriamoms ne iš ES biudžeto, o iš kitų finansavimo šaltinių, netaikomos šiame dokumente nustatytos sumos ir mažiausių bei didžiausių sumų intervalai.

B) Dotacijomis teikiama parama studentų mobilumui

Individuali parama fiziniam mobilumui. bazinės ilgalaikio mobilumo sumos

Studentai gali gauti individualią paramą, kuria padedama padengti papildomas su jų studijų ar stažuotės (mokomosios praktikos) užsienyje laikotarpiu susijusias kelionės ir pragyvenimo išlaidas.

Mobilumo tarp ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir į trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 13 ir 14 regionų atveju mėnesines sumas nustato nacionalinės agentūros, suderinusios su nacionalinės valdžios institucijomis, ir (arba) aukštojo mokslo ir studijų institucijos pagal objektyvius ir skaidrius kriterijus, kaip aprašyta toliau. Konkrečios sumos bus paskelbtos nacionalinių agentūrų ir aukštojo mokslo ir studijų institucijų svetainėse.

ES valstybės narės ir Programos asocijuotosios trečiosios valstybės ir trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 13 ir 14 regionų⁴⁵ yra suskirstytos į tris toliau nurodytas grupes.

1 grupė Šalys, kuriose pragyvenimo išlaidos didžiausios	Airija, Danija, Islandija, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Norvegija, Suomija, Švedija Trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės iš 14 regiono
2 grupė Šalys, kuriose pragyvenimo išlaidos vidutinės	Austrija, Belgija, Graikija, Ispanija, Italija, Kipras, Malta, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija, Vokietija Trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės iš 13 regiono
3 grupė Šalys, kuriose pragyvenimo išlaidos mažiausios	Bulgarija, Čekija, Estija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Serbija, Slovakija, Slovėnija, Šiaurės Makedonija, Turkija, Vengrija

Studentams skiriamos ES „Erasmus+“ individualios paramos dydis priklausys nuo mobilumo dalyvių srauto tarp siunčiančiosios ir priimančiosios šalių, laikantis tokios tvarkos:

- mobilumo į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra panašios, atveju: dalyvaujantys studentai gaus vidutinę ES dotaciją;
- mobilumo į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra didesnės, atveju: dalyvaujantys studentai gaus didesnę ES dotaciją;
- mobilumo į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra mažesnės, atveju: dalyvaujantys studentai gaus mažesnę ES dotaciją.

⁴⁵ Trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 13 ir 14 regionų gali būti tik priimančiosios šalys.

Nacionalinės agentūros nustatys dotacijų sumas šiuose mažiausių ir didžiausių sumų intervaluose:

- **vidutinė ES dotacija:** vidutinė dotacija (260–540 EUR per mėnesį) taikoma mobilumo, vykstant į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra panašios, atveju: a) iš 1 grupės šalies į kitą 1 grupės šalį, b) iš 2 grupės šalies į kitą 2 grupės šalį ir c) iš 3 grupės šalies į kitą 3 grupės šalį;
- **didesnė ES dotacija:** dotacija, gaunama prie nacionalinės agentūros taikomos vidutinės ES dotacijos pridėjus bent 50 EUR, ir sudaro 310–600 EUR per mėnesį. Ji skiriama mobilumo veiklai vykstant į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra didesnės: a) iš 2 grupės šalies į 1 grupės šalį ir b) iš 3 grupės šalies į 1 ir 2 grupių šalį;
- **mažesnė ES dotacija:** dotacija, gaunama iš nacionalinės agentūros taikomos vidutinės ES dotacijos atėmus bent 50 EUR, ir sudaro 200–490 EUR per mėnesį. Ji skiriama mobilumo veiklai vykstant į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra mažesnės: a) iš 1 grupės šalies į 2 ir 3 grupių šalį ir b) iš 2 grupės šalies į 3 grupės šalį.

Nustatydamos sumas, kurias dotacijų gavėjai turi taikyti savo šalyje, nacionalinės agentūros atsižvelgia į du konkrečius kriterijus:

- kitų ES dotaciją papildančio bendrojo finansavimo šaltinių iš vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens privačiųjų ar viešųjų įstaigų prieinamumą ir dydį;
- bendrą studentų studijų ar mokymosi užsienyje paklausos lygį.

Kai mobilumo veikla vykdoma tarp ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir į trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 13 ir 14 regionų, nacionalinės agentūros gali nuspręsti suteikti savo aukštojo mokslo ir studijų institucijoms daugiau lankstumo galimybių, nacionaliniu lygmeniu nustatydamos ne konkrečias sumas, o sumų intervalus. Tai reikėtų daryti tada, kai yra tam pagrįstų priežasčių, pavyzdžiui, šalyse, kuriose galima gauti bendrąjį finansavimą regioniniu arba instituciniu lygmeniu.

Mažiau galimybių turintiems studentams ir neseniai mokslus baigusiems absolventams skiriama papildoma individuali parama

Mažiau galimybių turintys studentai ir absolventai gauna papildomą individualią paramą su savo ES „Erasmus+“ dotacija. Ši suma yra 250 EUR per mėnesį. Taikytinus kriterijus nacionaliniu lygmeniu nustato nacionalinės agentūros, suderinusios su nacionalinėmis valdžios institucijomis.

Studentams stažuotojams ir absolventams stažuotojams skiriama papildoma individuali parama

Stazuotėse (mokomojoje praktikoje) dalyvaujantys studentai ir neseniai mokslus baigę absolventai gauna papildomą individualią paramą su savo ES „Erasmus+“ dotacija. Ši suma yra 150 EUR per mėnesį. Stazuotėse (mokomojoje praktikoje) dalyvaujantys mažiau galimybių turintys studentai ir absolventai turi teisę gauti tiek mažiau galimybių turintiems studentams ir absolventams, tiek stazuotėms skiriamas papildomas sumas.

Studentų ir absolventų iš atokiausių regionų ir užjūrio šalių ir teritorijų (UŠT) ilgalaikis mobilumas

Atsižvelgiant į apribojimus, kuriuos lemia atokumas nuo ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių bei ekonomikos lygis, atokiausių ES valstybių narių regionų ir užjūrio šalių bei teritorijų (UŠT), susijusių su ES valstybėmis narėmis, aukštojo mokslo ir studijų institucijose studijuojantiems studentams ir absolventams, skiriamos šios didesnės sumos:

Vykstant iš	Vykstant į	Suma
-------------	------------	------

Atokiausių regionų ir UŠT	ES valstybės narės, Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes ir trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 13 ir 14 regionų	700 EUR per mėnesį
---------------------------	--	--------------------

Šiuo atveju papildoma suma mažiau galimybių turintiems studentams ir absolventams nebus skiriama. Tačiau šiuo atveju skiriama papildoma suma stažuotėms (mokomajai praktikai).

Studentų ir absolventų tarptautinis mobilumas įtraukiant trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės

Nustatoma tokia bazinė individualios paramos suma:

Vykstant iš	Vykstant į	Suma
ES valstybės narės ir Programos asocijuotosios trečiosios valstybės	Trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 1–12 regionų	700 EUR per mėnesį
ES valstybės narės ir Programos asocijuotosios trečiosios valstybės	Trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 13 ir 14 regionų	Kaip aprašyta skirsnyje „Dotacijomis teikiama parama studentų mobilumui. Individuali parama fiziniam mobilumui“
Trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 1–12 regionų	1 grupės ES valstybės narės ir Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes	900 EUR per mėnesį
	2 grupės ES valstybės narės ir Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes	850 EUR per mėnesį
	3 grupės ES valstybės narės ir Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes	800 EUR per mėnesį

Šiuo atveju papildoma suma mažiau galimybių turintiems studentams ir absolventams nebus skiriama.

Papildoma suma stažuotėms (mokomajai praktikai) bus skiriama tik mobilumo į trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 13 ir 14 regionų atveju.

ES valstybės narės ir Programos asocijuotosios trečiosios valstybės apima atokiausius regionus ir UŠT.

Trumpalaikio fizinio mobilumo (mišriojo mobilumo ir doktorantų trumpalaikio mobilumo) veikloje dalyvaujantys studentai ir absolventai

Nustatomos tokios bazinės individualios paramos sumos:

Fizinio mobilumo veiklos trukmė	Suma (bet kuri ES valstybė narė, Programos asocijuotoji trečioji valstybė arba trečioji valstybė, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė)
Iki 14-tos veiklos dienos	70 EUR per dieną
Nuo 15-tos iki 30-tos veiklos dienos	50 EUR per dieną

Individuali parama taip pat gali būti skiriama už vieną kelionės dieną prieš pradedant veiklą ir vieną kelionės dieną po veiklos pabaigos.

Mažiau galimybių turintiems studentams ir neseniai mokslus baigusiems absolventams teikiama papildoma individuali parama trumpalaikiam fiziniam mobilumui.

Mažiau galimybių turintys studentai ir neseniai mokslus baigę absolventai gauna papildomą 100 EUR sumą prie individualios paramos pagal savo ES „Erasmus+“ dotaciją fizinio mobilumo veiklos laikotarpiui, kurio trukmė yra 5–14 dienų, ir 150 EUR, kai šio laikotarpio trukmė yra 15–30 dienų. Taikytinus kriterijus nacionaliniu lygmeniu nustato nacionalinės agentūros, suderinusios su nacionalinėmis valdžios institucijomis.

Šiuo atveju papildoma suma stažuotėms (mokomajai praktikai) neskiriama.

ES valstybės narės ir Programos asocijuotosios trečiosios valstybės apima atokiausius regionus ir UŠT.

Paramos kelionės išlaidoms padengti negaunantiems studentams ir neseniai mokslus baigusiems absolventams prie individualios paramos pridedama papildoma suma ekologiškos kelionės išlaidoms padengti.

Paramos kelionės išlaidoms padengti negaunantys studentai ir neseniai mokslus baigę absolventai gali rinktis ekologišką kelionę. Šiuo atveju jie gaus vienkartinę 50 EUR išmoką kaip papildomą individualią paramą kelionės į abi puses išlaidoms padengti už ne daugiau kaip 4 dienas.

Kelionės išlaidos

Toliau nurodyti dalyviai gaus toliau nurodytą paramą kelionės išlaidoms padengti (išskyrus tuos, kuriems taikoma toliau aprašyta atsisakymo nuostata):

- aukštojo mokslo ir studijų institucijose, esančiose atokiausiuose ES valstybių narių regionuose, Kipre, Islandijoje, Maltoje ir užjūrio šalyse ir teritorijose (UŠT), susijusiose su ES valstybėmis narėmis, studijuojantys studentai ir neseniai mokslus baigę absolventai, vykstantys į ES valstybes nares, Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes ar trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 13 ar 14 regionų;
- mažiau galimybių turintys studentai ir absolventai, dalyvaujantys trumpalaikio mobilumo veikloje, taip pat
- išvykstantys ir atvykstantys studentai ir absolventai tarptautinio mobilumo programose įtraukiant trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės (išskyrus 13 ir 14 regionus).

Kelionės atstumas ⁴⁶	Įprastinės kelionės atveju	Ekologiškos kelionės atveju
10–99 km	23 EUR vienam dalyviui	
100–499 km	180 EUR vienam dalyviui	210 EUR vienam dalyviui
500–1 999 km	275 EUR vienam dalyviui	320 EUR vienam dalyviui
2 000–2 999 km	360 EUR vienam dalyviui	410 EUR vienam dalyviui
3 000–3 999 km	530 EUR vienam dalyviui	610 EUR vienam dalyviui
4 000–7 999 km	820 EUR vienam dalyviui	
8 000 km arba daugiau	1500 EUR vienam dalyviui	

Studentai ir neseniai mokslus baigę absolventai, kurie renkasi ekologišką kelionę, gaus papildomą individualią paramą kelionės į abi puses išlaidoms padengti už ne daugiau kaip 4 dienas.

Mobilumo projektų, remiamų vidaus politikos lėšomis, atveju dotacijų gavėjai gali atsisakyti teikti paramą visų reikalavimus atitinkančių mobilumo veikloje iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių į trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, dalyvaujančių studentų ir neseniai mokslus baigusių absolventų kelionėms. Mažiau galimybių turintys studentai ir neseniai mokslus baigę absolventai visada privalo gauti paramą kelionės išlaidoms padengti.

⁴⁶ Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumas apskaičiuojamas naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_lt). Apskaičiuojant ES dotacijos sumą kelionės į abi puses išlaidoms padengti, remiamasi kelionės į vieną pusę atstumu.

C) DOTACIJA DARBUOTOJŲ MOBILUMUI

Darbuotojai toliau nurodyta tvarka gaus ES dotaciją savo kelionės ir pragyvenimo užsienyje išlaidoms padengti:

Biudžeto kategorija	Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės	Suma		
		Kelionės atstumas	Įprastinė kelionė	Ekologiška kelionė
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių kelionės iš kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal išlaidoms padengti. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Pareiškėjas turi nurodyti atstumą nuo kilmės vietos iki veiklos vietos⁴⁷ naudodamas Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę⁴⁸.	10–99 km	23 EUR	
		100–499 km	180 EUR	210 EUR
		500–1 999 km	275 EUR	320 EUR
		2 000–2 999 km	360 EUR	410 EUR
		3 000–3 999 km	530 EUR	610 EUR
		4 000–7 999 km	820 EUR	
		8 000 km arba daugiau	1 500 EUR	
Individuali parama	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su dalyvių pragyvenimu vykdant veiklą. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (prireikus, įskaitant vieną kelionės dieną prieš pradedant veiklą ir vieną kelionės dieną po veiklos pabaigos) Darbuotojai, kurie renkasi ekologišką kelionę, gaus papildomą individualią paramą kelionės į abi puses išlaidoms padengti už ne daugiau kaip keturias dienas.	Iki 14-tos veiklos dienos: A1.1 lentelė, vienam dalyviui per dieną, kai dalyvis yra iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių; arba A1.2 lentelė, vienam dalyviui per dieną, kai dalyvis yra iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės Nuo 15-tos iki 60-tos veiklos dienos: 70 proc. A1.1 lentelės sumos vienam dalyviui per dieną, kai dalyvis yra iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių; arba 70 proc. A1.2 lentelės sumos vienam dalyviui per dieną, kai dalyvis yra iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės		

⁴⁷ Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykdomoje veikloje, pareiškėjas apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km) ir pasirenka reikiamą kelionės atstumo intervalą (t. y. 500–1 999 km).

⁴⁸ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_lt.

A lentelė. Individuali parama (EUR per dieną)

Suma priklauso nuo priimančiosios šalies. Šios sumos bus nustatytos mažiausios ir didžiausios sumų intervaluose, kurie pateikti tolesnėje lentelėje. Nacionalinės agentūros, nustatydamos sumas, kurias turi taikyti atitinkamos šalies dotacijų gavėjai, pagal susitarimą su nacionalinėmis institucijomis, atsižvelgs į šiuos du konkrečius kriterijus:

- kitų ES dotaciją papildančio bendrojo finansavimo šaltinių iš vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens privačiųjų ar viešųjų įstaigų prieinamumą ir dydį;
- bendrą darbuotojų dėstymo ar mokymosi užsienyje paklausos lygį.

Visoms paskirties šalims turėtų būti taikomas vienodas atitinkamo intervalo procentinis išmokų dydis. Skirti tokią pačią sumą visoms paskirties šalims neįmanoma.

Priimančioji šalis	Darbuotojai iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių	Darbuotojai iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės
	Mažiausia ir didžiausia suma (per dieną)	Suma (EUR per dieną)
	A1.1	A1.2
Airija, Danija, Islandija, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Norvegija, Suomija, Švedija	80-180	180
Trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 14 regiono	80-180	Netaikoma
Austrija, Belgija, Graikija, Ispanija, Italija, Kipras, Malta, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija, Vokietija	70-160	160
Trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 13 regiono	70-160	Netaikoma

Slovėnija, Estija, Latvija, Kroatija, Slovakija, Čekija, Lietuva, Turkija, Vengrija, Lenkija, Rumunija, Bulgarija, Šiaurės Makedonija, Serbija.	60–140	140
Trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 1–12 regionų	180	Netaikoma

Kai mobilumo veikla vykdoma tarp ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir į trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 13 ir 14 regionų, nacionalinės agentūros gali nuspręsti suteikti savo aukštojo mokslo ir studijų institucijoms daugiau lankstumo galimybių, nacionaliniu lygmeniu nustatydamos ne konkrečias sumas, o sumų intervalus. Tai reiktų daryti tada, kai yra tam pagrįstų priežasčių, pavyzdžiui, šalyse, kuriose galima gauti bendrąjį finansavimą regioniniu arba instituciniu lygmeniu. Konkrečios sumos bus paskelbtos kiekvienos nacionalinės agentūros ir aukštojo mokslo ir studijų institucijų interneto svetainėse.

D) AUKŠTOJO MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJŲ IR MOBILUMO KONSORCIUMŲ NUSTATOMAS FINANSINĖ PARAMA STUDENTAMS IR DARBUOTOJAMS

Aukštojo mokslo ir studijų institucijos ir mobilumo konsorciumai, nustatydami ir (arba) taikydami ES finansavimo normas savo institucijoje, visais atvejais privalės laikytis toliau išdėstytų principų ir kriterijų.

- Institucijų ir konsorciūmų nustatytos finansavimo normos nekeičiamos visu mobilumo projekto laikotarpiu. Pagal tą patį projektą skiriamų dotacijų dydžio mažinti ar didinti negalima.
- Finansavimo normos turi būti objektyviai ir skaidriai nustatomos ir (arba) taikomos atsižvelgiant į visus pirmiau nurodytus principus ir aprašytą metodiką (t. y. atsižvelgiant į mobilumo dalyvių srautą, taip pat į papildomą specialų finansavimą).
- Visiems studentams, vykstantiems į tos pačios grupės šalis dalyvauti tos pačios rūšies mobilumo veikloje – studijuoti arba stažuotis (atlikti mokomąją praktiką) – turi būti skiriamos vienodo dydžio dotacijos (išskyrus mažiau galimybių turinčius studentus ir absolventus arba studentus ir absolventus iš atokiausių ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių, atokiausių regionų ir UŠT).

E) MIŠRIOSIOS INTENSYVIOS PROGRAMOS

Biudžeto kategorija	Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės	Suma
Organizacinė parama	Su intensyvių programų organizavimu tiesiogiai susijusios išlaidos (neįskaitant dalyvių pragyvenimo ir kelionės išlaidų). Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal aukštojo mokslo srities mobilumo veiklos dalyvių (besimokančių	400 EUR vienam dalyviui, esant ne mažiau kaip 15 dalyvių; didžiausias finansuojamų dalyvių skaičius – 20.

	asmenų) skaičių, kai finansuojami mobilumo projektai, kurie remiami vidaus politikos lėšomis, neįskaitant dėstytojų, dalyvaujančių įgyvendinant programą Koordinuojančioji aukštojo mokslo ir studijų institucija prašo skirti mobilumo organizavimo paramą visos institucijų grupės, bendrai organizuojančios mišriąją intensyvią programą, vardu.	
--	---	--

Organizacinės paramos dotacija mišriosioms intensyvioms programoms – tai lėšos, kuriomis padengiamos bet kokios išlaidos, kurias institucijos patiria dėl mišriųjų intensyvių programų organizavimo, pavyzdžiui, išlaidos, susijusios su programų rengimu, sudarymu, plėtote, įgyvendinimu ir tolesne susijusia veikla, įskaitant fizinės ir virtualiosios ar nuotolinės veiklos įgyvendinimą ir bendrą valdymą bei koordinavimą.

Už mišriųjų intensyvių programų organizacinės paramos dotacijos padalijimą partneriams, patyrusiems minėtąsias išlaidas, atsako koordinuojančioji aukštojo mokslo ir studijų institucija.

„ERASMUS“ AKREDITACIJA PROFESINIO MOKYMO, BENDROJO UGDYMO IR SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO SRITYSE

„Erasmus“ akreditacija – profesinio mokymo, bendrojo ugdymo ir suaugusiųjų švietimo įstaigoms, norinčioms dalyvauti tarpvalstybinių mainų ir bendradarbiavimo veikloje, skirta priemonė. „Erasmus“ akreditacija patvirtinama, kad pareiškėjas parengė kokybiškos mobilumo veiklos įgyvendinimo planą, kuris yra platesnio masto organizacijos plėtros pastangų dalis. Šis „Erasmus“ planu vadinamas planas yra svarbi paraiškos dėl „Erasmus“ akreditacijos dalis.

Kaip paaiškinta toliau, pareiškėjai gali teikti paraišką dėl individualios savo organizacijos „Erasmus“ akreditacijos arba „Erasmus“ mobilumo konsorciumo koordinatorių akreditacijos. Norint teikti paraišką, ankstesnė dalyvavimo Programoje patirtis nereikalinga.

Organizacijoms, kurios jau turi „Erasmus“ akreditaciją, gali būti suteiktas kokybės ženklas, kuriuo pripažįstamas jų ankstesnis darbas ir siekis užtikrinti kokybę.

KAIP NAUDOTIS MOBILUMO GALIMYBĖMIS TURINT „ERASMUS“ AKREDITACIJĄ?

„Erasmus“ akreditacijos turėtojams bus paprasčiau gauti 1 pagrindinio veiksmo finansavimą jų veiklos srityje. Metinis kvietimas teikti paraišką dėl akredituotų projektų finansavimo pristatomas specialiuose „Erasmus“ akreditacijos sričių skyriuose.

VEIKSMO TIKSLAI

VISOSE TRIJOSE SRITYSE

Stiprinti europinį mokymo ir mokymosi aspektą:

- puoselėjant įtraukties ir įvairovės, tolerancijos ir demokratinio dalyvavimo vertybes;
- propaguojant žinias apie bendrą Europos paveldą ir įvairovę;
- remiant profesinių tinklų plėtrą visoje Europoje.

PROFESINIO MOKYMO SRITYJE

Prisidėti prie Tarybos rekomendacijos dėl profesinio rengimo ir mokymo ir Osnabriuko deklaracijos bei Europos įgūdžių darbotvarkės įgyvendinimo ir prie Europos švietimo erdvės kūrimo:

- gerinant pirminio ir tęstinio profesinio mokymo kokybę;
- stiprinant bendruosius ir universaliuosius gebėjimus, ypač kalbų mokymosi ir skaitmeninius įgūdžius;
- remiant su konkrečiu darbu susijusių įgūdžių, kurių reikia dabartinėje ir būsimoje darbo rinkoje, ugdymą;
- dalijantis geriausios patirties pavyzdžiais ir skatinant naujų bei novatoriškų pedagoginių metodų ir technologijų taikymą, taip pat remiant bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojų, mentorių ir kitų profesinio mokymo srities darbuotojų profesinį tobulėjimą;
- stiprinant profesinio mokymo paslaugų teikėjų gebėjimus vykdyti kokybiškus mobilumo projektus ir gebėjimą užmegzti kokybišką partnerystę plėtojant tarptautinimo strategiją;

- užtikrinant, kad mobilumas būtų reali galimybė bet kuriam pirminio ir tęstinio profesinio mokymo programose besimokančiam asmeniui, ir padidinant vidutinę profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų mobilumo laikotarpio trukmę siekiant pagerinti mobilumo kokybę ir poveikį;
- didinant mobilumo laikotarpiu užsienyje pasiektų mokymosi rezultatų kokybę, skaidrumą ir pripažinimą, visų pirma šiuo tikslu taikant Europos priemones ir sistemas.

BENDROJO UGDYMO SRITYJE

Gerinti mokymo ir mokymosi kokybę bendrojo ugdymo srityje:

- remiant mokytojų, bendrojo ugdymo įstaigų vadovų ir kitų darbuotojų profesinį tobulėjimą;
- skatinant naujų technologijų ir novatoriškų mokymo metodų taikymą;
- gerinant kalbų mokymąsi ir kalbų įvairovę bendrojo ugdymo įstaigose;
- remiant dalijimąsi mokymo ir bendrojo ugdymo įstaigų plėtros geriausios patirties pavyzdžiais ir jų perdavimą.

Prisidėti prie Europos švietimo erdvės kūrimo:

- stiprinant bendrojo ugdymo įstaigų gebėjimus dalyvauti tarpvalstybiniuose mainuose ir bendradarbiauti bei vykdyti kokybiškus mobilumo projektus;
- užtikrinant, kad mobilumas mokymosi tikslais būtų reali galimybė bet kuriam bendrojo ugdymo įstaigos mokiniui;
- skatinant mokinių ir darbuotojų mobilumo laikotarpiu užsienyje pasiektų mokymosi rezultatų pripažinimą.

SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO SRITYJE

Prisidėti prie Europos švietimo erdvės ir Europos įgūdžių darbotvarkės kūrimo:

- gerinant formaliojo, savaiminio ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo kokybę,
- gerinant suaugusiųjų švietimo pasiūlos kokybę didinant darbuotojų profesionalumą ir stiprinant suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų gebėjimus įgyvendinti kokybiškas mokymosi programas;
- gerinant visų suaugusiųjų švietimo formų mokymo ir mokymosi kokybę ir užtikrinant, kad suaugusiųjų švietimas atitiktų visos visuomenės poreikius;
- gerinant suaugusiųjų švietimo paslaugų teikimą siekiant stiprinti bendruosius gebėjimus, nustatytus 2018 m. ES sistemoje, įskaitant bazinius įgūdžius (raštingumą, skaičiavimą, skaitmeninius įgūdžius) ir kitus gyvenime svarbius įgūdžius.
- stiprinant suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų ir kitų suaugusiųjų švietimo srityje veiklą vykdančių organizacijų gebėjimus įgyvendinti kokybiškus mobilumo projektus;
- didinant įvairaus amžiaus bei socialinės ir ekonominės kilmės suaugusiųjų dalyvavimą suaugusiųjų švietimo programose, visų pirma skatinant organizacijų, dirbančių su palankių sąlygų neturinčiais besimokančiais asmenimis, smulkių suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų, naujų Programos dalyvių, mažiau patirties turinčių organizacijų ir bendruomeninių visuomeninių organizacijų dalyvavimą.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Profesinio mokymo srityje: (1) organizacijos, teikiančios pirminio arba tęstinio profesinio mokymo paslaugas; (2) vietos ir regioninės valdžios institucijos, koordinavimo įstaigos ir kitos profesinio mokymo srityje veikiančios organizacijos; (3) bendrovės ir kitos viešosios arba privačiosios organizacijos, priimančios profesinio mokymo įstaigose besimokančius asmenis ir pameistrius, juos mokančios ar kitaip su jais dirbančios.
	Bendrojo ugdymo srityje: (1) bendrojo ugdymo įstaigos, teikiančios ikimokyklinio, pradinio ar vidurinio lygmens bendrojo ugdymo paslaugas⁴⁹; (2) vietos ir regioninės valdžios institucijos, koordinavimo įstaigos ir kitos bendrojo ugdymo srityje veikiančios organizacijos.
	Suaugusiųjų švietimo srityje: (1) organizacijos, teikiančios formaliojo, savaiminio ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo paslaugas⁵⁰; (2) vietos ir regioninės valdžios institucijos, koordinavimo įstaigos ir kitos suaugusiųjų švietimo srityje veikiančios organizacijos.
	Visose trijose srityse taikomos apibrėžtys ir principai Organizacijų atitiktis reikalavimams pagal 1 sąlygą bus nustatoma atsižvelgiant į jų švietimo programas ir veiklą. Organizacija gali atitikti reikalavimus daugiau nei vienoje srityje, jeigu ji vykdo įvairias švietimo programas ir veiklą. Kiekvienos šalies kompetentinga nacionalinė valdžios institucija nustato: ▪ kokias švietimo programas ir veiklą vykdančios organizacijos turi galimybę teikti paraišką pagal 1 sąlygą ir ▪ kurios organizacijos atitinka reikalavimus pagal 2 sąlygą. Taikomos apibrėžtys ir reikalavimus atitinkančių organizacijų pavyzdžiai bus paskelbti atsakingos nacionalinės agentūros svetainėje.
Reikalavimus atitinkančios šalys	Paraišką teikiančios organizacijos turi būti įsteigtos ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.
Kur teikti paraišką?	Paraiškos turi būti teikiamos šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei

⁴⁹ Įskaitant organizacijas, teikiančias ankstyvojo ugdymo ir priežiūros paslaugas. Specialųjį statusą turinčios mokyklos, kurių veiklą prižiūri kitos šalies nacionalinės valdžios institucijos (pvz., Lycée français, vokiškos mokyklos), paraiškas teikia prižiūrinčiosios šalies nacionalinei agentūrai. Tikslesnės informacijos kreipkitės į priimančiosios šalies arba atitinkamos nacionalinės institucijos šalies nacionalinę agentūrą.

⁵⁰ Nedarant poveikio kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos nustatytoms apibrėžtims, pažymėtina, kad organizacijos, teikiančios profesinio mokymo paslaugas suaugusiems besimokantiems asmenims, paprastai laikomos profesinio mokymo, o ne suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjomis. Daugiau informacijos žr. nacionalinės agentūros svetainėje pateiktų sąvokų apibrėžtis.

	agentūrai.
Paraiškos pateikimo terminas	spalio 19 d. 12:00:00 (vidurdienis Briuselio laiku)
„Erasmus“ kokybės standartai	Pareiškėjai, norintys gauti „Erasmus“ akreditaciją, turi laikytis „Erasmus“ kokybės standartų, pateiktų svetainėje „Europa“: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools_lt Akreditacijos galiojimo laikotarpiu „Erasmus“ kokybės standartai gali būti atnaujinami. Tokiu atveju prieš teikiant paraišką dėl kitos dotacijos bus prašoma akredituotų organizacijų sutikimo.
Paraiškų skaičius	Organizacija gali teikti po vieną paraišką kiekvienoje iš trijų šiame kvietime nurodytų sričių: suaugusiųjų švietimo, profesinio mokymo ir bendrojo ugdymo. Organizacijos, teikiančios paraiškas daugiau nei vienoje srityje, turi pateikti atskiras paraiškas kiekvienai sričiai. „Erasmus“ akreditaciją jau turinčios organizacijos negali teikti paraiškos dėl naujos akreditacijos toje pačioje srityje.
Paraiškų rūšys	Pareiškėjas gali teikti paraišką kaip atskira organizacija arba kaip mobilumo konsorciumo koordinadorius. Negalima teikti paraiškos dėl abiejų rūšių akreditacijos toje pačioje srityje.
Mobilumo konsorciumo koordinatorių „Erasmus“ akreditacija	Mobilumo konsorciumas yra tos pačios šalies organizacijų, vykdančių mobilumo veiklą pagal bendrą „Erasmus“ planą, grupė. Kiekvieno mobilumo konsorciumo veiklą koordinuoja viena vadovaujanti organizacija – mobilumo konsorciumo koordinadorius, kuriam suteikta „Erasmus“ akreditacija. Mobilumo konsorciumo koordinadorius gali organizuoti veiklą pats (kaip bet kuri kita organizacija, turinti individualią akreditaciją) ir teikti mobilumo galimybes kitoms konsorciumiui priklausančioms organizacijoms. Konsorciumo nariams reikalavimas turėti „Erasmus“ akreditaciją netaikomas. Pareiškėjai, siekiantys gauti mobilumo konsorciumo koordinatorių akreditaciją, paraiškoje turės aprašyti savo konsorciumo tikslą ir planuojamą sudėtį. Visos numatytos konsorciumo organizacijos narės turi būti iš tos pačios ES valstybės narės arba Programos asocijuotosios trečiosios valstybės kaip ir mobilumo konsorciumo koordinadorius. Tačiau šiame etape nebūtina pateikti tikslaus konsorciumo narių sąrašo. Daugiau informacijos žr. atitinkamos srities akredituotų mobilumo projektų tinkamumo kriterijus. Išsamesnės informacijos pateikiama akredituotų mobilumo projektų taisyklėse.
Pagalbinės organizacijos	Bet kuri švietimo ir mokymo srityje veikianti organizacija gali dalyvauti kaip akredituoto dotacijos gavėjo pagalbinė organizacija. Pagalbinių organizacijų vaidmenį ir pareigas drauge oficialiai nustato pagalbinės organizacijos ir akredituotos organizacijos (įskaitant atvejus, kai pagalbinė organizacija drauge yra ir mobilumo konsorciumo, vadovaujamo remiamos dotacijos gavėjo, narė). Bet koks pagalbinių organizacijų indėlis turi atitikti „Erasmus“ kokybės standartus.

ATRANKOS KRITERIJAI

Pareiškėjai turi turėti pakankamai veiklos ir profesinių pajėgumų siūlomam „Erasmus“ planui įgyvendinti, įskaitant bent dvejų metų atitinkamą patirtį paraiškos srityje, o mobilumo konsorciumo koordinatoriaus atveju – pakankamų konsorciumo koordinavimo pajėgumų.

Daugiau informacijos apie bendruosius veiklos pajėgumo kriterijus ir šiuos specialius reikalavimus paraišką dėl akreditacijos teikiantiems subjektams, žr. **šio vadovo C dalį**.

ATMETIMO KRITERIJAI

Pareiškėjai turi pateikti pasirašytą sąžiningumo deklaraciją, kuria patvirtinama, kad jie nėra patekę į jokią su **šio vadovo C dalyje** išvardytais atmetimo kriterijais susijusią situaciją, kad pateiktame „Erasmus“ plane yra originalus organizacijos pareiškėjos parengtas turinys ir už paraiškos parengimą nebuvo sumokėta jokiai kitai organizacijai ar organizacijai nepriklausantiems asmenims.

Tuo pat metu pareiškėjams leidžiama ir jie skatinami politiniais klausimais konsultuotis su atitinkamomis švietimo institucijomis ir ekspertais arba keistis gerąja patirtimi su panašiomis organizacijomis, kurios turi daugiau su programa „Erasmus+“ susijusios patirties. Pareiškėjai, siekiantys gauti mobilumo konsorciumo koordinatoriaus akreditaciją, rengdami paraišką gali konsultuotis su galimais konsorciumo nariais. Pareiškėjai gali pagrįsti savo paraiškas strateginiais dokumentais, susijusiais su jų „Erasmus“ planu, pavyzdžiui, tarptautinimo strategija arba jų priežiūros ar koordinavimo įstaigų parengta strategija.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Paraiškos bus vertinamos atskirai bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir suaugusiųjų švietimo srityse. Paraiškų kokybė bus vertinama balais iš 100 galimų, vadovaujantis toliau nurodytais kriterijais ir korekciniais koeficientais.

Kad būtų svarstoma galimybė skirti dotaciją, paraiškų įvertinimas turi atitikti šias ribines vertes:

- jos turi būti įvertintos bent 70 balų iš 100 ir
- bent puse didžiausio galimo balų skaičiaus kiekvienoje iš keturių dotacijos skyrimo kriterijų kategorijų.

Aktualumas (daugiausia 10 balų)	Kokiu mastu: ▪ pareiškėjo profilis, patirtis, veikla ir tikslinė besimokančių asmenų grupė yra aktualūs paraiškos srities, šio kvietimo tikslų ir paraiškos rūšies (individuali organizacija arba konsorciumo koordinatorius) požiūriu; ▪ konsorciumo koordinatorių atveju taip pat vertinama: ○ ar planuojamų konsorciumo narių profilis yra susijęs su paraiškoje nurodytu konsorciumo tikslu ir uždaviniais, paraiškos sritimi ir šio kvietimo tikslais; ○ ar konsorciumo sukūrimas teikia aiškos pridėtinės vertės jo nariams, atsižvelgiant į šio kvietimo tikslus.
„Erasmus“ planas: tikslai (daugiausia 40 balų)	Kokiu mastu: ▪ siūlomas „Erasmus“ planas atitinka šio kvietimo tikslus; ▪ siūlomo „Erasmus“ plano tikslai aiškiai ir konkrečiai dera su paraišką teikiančios organizacijos, jos darbuotojų ir besimokančių asmenų poreikiais; ○ konsorciumo koordinatorių atveju – ar šis kriterijus taikomas visam planuojamam konsorciumui ir ar „Erasmus“ plano tikslai dera su paraiškoje nurodytu konsorciumo

	tikslu; ▪ siūlomo „Erasmus“ plano tikslai ir jų įgyvendinimo terminai yra realistiški ir pakankamai plataus užmojo, kad būtų padarytas teigiamas poveikis organizacijai (arba konsorciui); ▪ siūlomo „Erasmus“ plano tikslų įgyvendinimo pažangos stebėjimo ir vertinimo priemonės yra tinkamos ir konkrečios; ▪ jei pareiškėjas prie paraiškos pridėjo strateginius dokumentus – ar aiškiai paaiškinta, kaip siūlomas „Erasmus“ planas susijęs su pridėtais dokumentais.
„Erasmus“ planas: veikla (daugiausia 20 balų)	Kokiu mastu: ▪ siūlomas mobilumo veiklos dalyvių skaičius yra proporcingas paraišką teikiančios organizacijos dydžiui ir patirčiai; ○ konsorciumo koordinatorių atveju – kaip bus atsižvelgiama į planuojamą konsorciumo dydį; ▪ siūlomas mobilumo veiklos dalyvių skaičius yra realistiškas ir atitinka „Erasmus“ plane nustatytus tikslus; ▪ planuojamų dalyvių profiliai yra susiję su paraiškos sritimi, siūlomu „Erasmus“ planu ir šio kvietimo tikslais; ▪ kai taikoma ir jei pareiškėjas planuoja organizuoti besimokančių asmenų mobilumo veiklą, vertinamas ir mažiau galimybių turinčių dalyvių įtraukimas.
„Erasmus“ planas: valdymas (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu: ▪ pareiškėjas pasiūlė konkrečius būdus prisidėti prie pagrindinių „Erasmus“ akreditacijos principų, aprašytų „Erasmus“ kokybės standartuose; ▪ pareiškėjas pasiūlė aiškų ir išsamų užduočių paskirstymą pagal „Erasmus“ kokybės standartus; ▪ pareiškėjas skyrė pakankamai išteklių Programos veiklai valdyti pagal „Erasmus“ kokybės standartus; ▪ užtikrinamas tinkamas dalyvavimas organizacijos valdymo lygmeniu; ▪ nustatytos tinkamos priemonės Programos veiklos tęstinumui užtikrinti tuo atveju, jei pasikeistų paraišką teikiančios organizacijos darbuotojai arba vadovybė; ▪ pareiškėjas pasiūlė konkrečių ir logiškų veiksmų, kad jo mobilumo veiklos rezultatai būtų įtraukti į organizacijos įprastą veiklą; ○ konsorciumo koordinatorių atveju šis kriterijus taikomas visam planuojamam konsorciui.

DIDŽIAUSIAS „ERASMUS“ AKREDITACIJŲ SKAIČIUS

Šalyse, kuriose esama didelio susidomėjimo „Erasmus“ akreditacijomis, nacionalinė agentūra gali nustatyti didžiausią skirtingų akreditacijų skaičių. Šis sprendimas bus priimtas atskirai dėl kiekvienos iš trijų sričių ir kartu su šiuo kvietimu paskelbtas nacionalinės agentūros svetainėje.

- Jei nacionalinė agentūra konkrečioje srityje nenustato didžiausio galimo patvirtintų akreditacijų skaičiaus, bus patvirtintos visos paraiškos, atitinkančios šiame kvietime nustatytus būtiniausius kriterijus.
- Jei nacionalinė agentūra nustato didžiausią galimą tam tikros srities patvirtintų akreditacijų skaičių, sudaromas būtiniausius kriterijus atitinkančių paraiškų prioritetas sąrašas. Akreditacijos bus teikiamos pradedant nuo didžiausių balų skaičių surinkusių paraiškų ir jų bus suteikta ne daugiau nei didžiausias nustatytas akreditacijų skaičius. Jei daugiau nei vienai paraiškai bus skirtas toks pat balų skaičius kaip ir paskutinei paraiškai, kuriai suteikta akreditacija, didžiausias suteiktų akreditacijų skaičius bus padidintas, kad būtų įtrauktos visos paraiškos, surinkusios tiek pat balų.

GALIOJIMAS

„Erasmus“ akreditacija suteikiama visam programavimo laikotarpiui iki 2027 m. Siekiant užtikrinti realistišką planavimą, pateiktas „Erasmus“ planas apims trumpesnį dvejų – penkerių metų laikotarpį ir bus reguliariai atnaujinamas.

Jei „Erasmus“ akreditacija bus reikalinga norint dalyvauti kokioje nors veikloje po 2021–2027 m. programavimo laikotarpio, nacionalinė agentūra gali pratęsti akreditacijos galiojimą Europos Komisijos nustatytomis sąlygomis.

Akreditacija gali būti bet kada panaikinta, jei organizacijos nebelieka arba jei tam pritaria nacionalinė agentūra ir akredituota organizacija.

Nacionalinė agentūra arba akredituota organizacija gali vienašališkai nutraukti akreditaciją, jei ne mažiau kaip trejus metus po tos akreditacijos gavimo nebuvo pateikta paraiškų dėl finansavimo.

ATASKAITŲ TEIKIMAS, STEBĖSENA IR KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

Baigiamosios ataskaitos, teikiamos kiekvienos dotacijos sutarties laikotarpio pabaigoje	Kiekvienos dotacijos sutarties, patvirtintos pagal „Erasmus“ akreditaciją, laikotarpio pabaigoje akredituota organizacija pateiks baigiamąjį įvykdytos veiklos ir pasiektų tikslų ataskaitą.
Akreditacijos pažangos ataskaitos	Remiantis patvirtinto „Erasmus“ plano turiniu ir bent kartą per penkerius metus akredituotos organizacijos turės: – pateikti ataskaitą apie tai, kaip jos užtikrino, kad būtų laikomasi „Erasmus“ kokybės standartų; – pateikti „Erasmus“ plano tikslų įgyvendinimo pažangos ataskaitą; – atnaujinti savo „Erasmus“ planą. Nacionalinė agentūra gali nuspręsti prašyti tuo pačiu metu arba atskirai pateikti pažangos ataskaitą dėl įvairių pirmiau išvardytų elementų. Nacionalinė agentūra gali nuspręsti akreditavimo pažangos ataskaitą pakeisti struktūruotu stebėsenos vizitu. Remdamasi akredituotos organizacijos veiklos rezultatais, gautais atlikus ataskaitų teikimo, stebėsenos ir kokybės užtikrinimo patikrinimus, arba dėl reikšmingų pokyčių organizacijoje, nacionalinė agentūra gali keisti pažangos ataskaitų skaičių ir teikimo tvarkaraštį. Be to, akredituotos organizacijos gali savanoriškai prašyti leisti atnaujinti jų „Erasmus“ planus. Ar toks atnaujinimas yra pagrįstas, sprendžia nacionalinė agentūra, atsižvelgusi į organizacijos argumentus. Į atnaujintą „Erasmus“ planą gali būti įtrauktas prašymas pakeisti individualią organizacijos akreditaciją į mobilumo konsorciumo koordinatoriaus akreditaciją arba atvirkščiai.

Stebėsena ir patikrinimai	Nacionalinė agentūra gali organizuoti oficialius patikrinimus, stebėsenos vizitus ar kitą veiklą, kad galėtų stebėti akredituotų organizacijų pažangą ir veiklos rezultatus, užtikrinti, kad būtų laikomasi sutartų kokybės standartų, ir teikti paramą. Oficialūs patikrinimai gali būti dokumentų patikrinimai arba vizitai į akredituotą organizaciją, apsilankymai pas konsorciumo narius, pagalbinėse organizacijose ir bet kokiose kitose patalpose, kuriose vykdoma atitinkama veikla. Nacionalinė agentūra gali prašyti kitų šalių nacionalinių agentūrų pagalbos, kad jos patikrintų ir stebėtų ten vykdomą veiklą.
----------------------------------	--

Gavusi ataskaitą arba atlikusi stebėseną, nacionalinė agentūra pateiks atsiliepimus akredituotai organizacijai. Nacionalinė agentūra akredituotai organizacijai taip pat gali pateikti privalomo ar rekomendacinio pobūdžio nurodymus, kaip pagerinti veiklos rezultatus.

Naujai akredituotų pareiškėjų ar didelės rizikos organizacijų atveju arba jeigu nesilaikoma nacionalinės agentūros nurodymų ir terminų, jeigu atlikus ataskaitų teikimo, stebėsenos ir kokybės užtikrinimo patikrinimus nustatomi labai prasti veiklos rezultatai arba Programos taisyklių pažeidimai (taip pat vykdant kitą veiklą), nacionalinė agentūra gali imtis toliau nurodytų taisomųjų priemonių.

- **Stebėjimas.** Nacionalinė agentūra gali apriboti finansavimą, kurį akredituota organizacija gali prašyti skirti veiklai, kuriai vykdyti būtina „Erasmus“ akreditacija.
Naujai akredituotos organizacijos gali būti stebimos, jei vertinant veiklos pajėgumus nustatomas nekokybiško įgyvendinimo pavojus arba jei paraiškos vertintojai nustato didelių pareiškėjo „Erasmus“ plano trūkumų.
- **Sustabdymas.** Organizacijos, kurių akreditacija sustabdyta, negali prašyti finansavimo veiklai, kuriai vykdyti būtina „Erasmus“ akreditacija. Nacionalinė agentūra taip pat gali nutraukti tam tikras arba visas galiojančias dotacijų sutartis, sudarytas pagal akreditaciją, kuri buvo sustabdyta.

Stebėjimo arba sustabdymo laikotarpis truks tol, kol nacionalinė agentūra nustatys, kad vėl laikomasi šiame kvietime nustatytų sąlygų ir kokybės reikalavimų ir kad akredituota organizacija pašalino prastų veiklos rezultatų pavojų.

Organizacijos, kurių akreditacijos veikla sustabdyta arba kurios yra stebimos, negali teikti paraiškos dėl naujos akreditacijos toje pačioje srityje.

Jeigu ir toliau nesilaikoma nacionalinės agentūros nurodymų ir terminų, veiklos rezultatai labai prasti arba pakartotinai ar rimtai pažeidžiamos Programos taisyklės (taip pat vykdant kitą veiklą), nacionalinė agentūra gali nutraukti akreditaciją.

KOMPETENCIJOS PRIPAŽINIMAS

Geriausių rezultatų pasiekusios akredituotos organizacijos bus pripažintos suteikiant kokybės ženklą.

Pagal šį kvietimą toks ženklas bus suteiktas organizacijoms, jau turinčioms profesinio mokymo mobilumo chartiją, sėkmingai sudalyvavusioms supaprastintos atrankos procedūroje ir kurių paskutinės dvi pagal profesinio mokymo mobilumo chartiją įgyvendintų „Erasmus+“ projektų galutinės ataskaitos įvertintos vidutiniškai bent 85 balais. Tokie kokybės ženklai galios trejus metus.

Kokybės ženklo suteikimo naujai akredituotoms visų trijų sričių organizacijoms sąlygos bus apibrėžtos būsimuose kvietimuose teikti paraiškas pagal programą „Erasmus+“.

PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR ŠIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ MOBILUMAS

Pagal šį veiksma remiami profesinio mokymo paslaugų teikėjai ir kitos šios srities veiklą vykdančios organizacijos, norinčios organizuoti profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų ir šių įstaigų darbuotojų mobilumo mokymosi tikslais veiklą.

Remiama įvairi veikla, įskaitant darbo stebėjimą ir darbuotojų profesinio tobulėjimo kursus, stažuotes (mokomąją praktiką) ir ilgalaikę profesinę praktiką („ErasmusPro“), kviestinių ekspertų ir kitą veiklą, kaip paaiškinta toliau.

Dalyvaujančiosios organizacijos savo veikla turėtų aktyviai skatinti **įtrauktį ir įvairovę, aplinkos tvarumą ir skaitmeninį švietimą**, naudodamosi konkrečiomis šiuo tikslu Programos teikiamomis finansavimo galimybėmis, didindamos dalyvių informuotumą, dalydamosi geriausia patirtimi ir pasirinkdamos tinkamą savo veiklos modelį.

VEIKSMO TIKSLAI

Pagal programą „Erasmus+“ finansuojamos mobilumo veiklos tikslas – suteikti mokymosi galimybių ir remti profesinio mokymo paslaugų teikėjų ir kitų šios srities veiklą vykdančių organizacijų tarptautinimą ir institucinę plėtrą. Veiksmu remiamas Tarybos rekomendacijos dėl profesinio rengimo ir mokymo ir Osnabriuko deklaracijos bei Europos įgūdžių darbotvarkės įgyvendinimas. Juo taip pat prisidedama prie Europos švietimo erdvės kūrimo. Konkretūs šio veiksmo tikslai išvardyti toliau.

Gerinti pirminio ir tęstinio profesinio mokymo kokybę Europoje:

- stiprinant bendruosius ir universaliuosius gebėjimus, ypač kalbų mokymosi ir skaitmeninius įgūdžius;
- remiant su konkrečiu darbu susijusių įgūdžių, kurių reikia dabartinėje ir būsimoje darbo rinkoje, ugdymą;
- dalijantis geriausios patirties pavyzdžiais ir skatinant naujų bei novatoriškų pedagoginių metodų ir technologijų taikymą, taip pat remiant bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojų, mentorų ir kitų profesinio mokymo srities darbuotojų profesinį tobulėjimą.
- stiprinant profesinio mokymo paslaugų teikėjų gebėjimus vykdyti kokybiškus mobilumo projektus ir gebėjimą užmegzti kokybišką partnerystę plėtojant tarptautinimo strategiją;
- užtikrinant, kad mobilumas būtų reali galimybė bet kuriam pirminio ir tęstinio profesinio mokymo programose besimokančiam asmeniui, ir padidinant vidutinę profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų mobilumo laikotarpio trukmę siekiant pagerinti mobilumo kokybę ir poveikį;
- skatinant mobilumo laikotarpiu užsienyje gautų mokymosi rezultatų kokybę, skaidrumą ir pripažinimą, visų pirma taikant Europos priemones ir sistemas⁵¹.

Stiprinti europinį mokymo ir mokymosi aspektą:

- puoselėjant įtraukties ir įvairovės, tolerancijos ir demokratinio dalyvavimo vertybes;
- propaguojant žinias apie bendrą Europos paveldą ir įvairovę;
- remiant profesinių tinklų plėtrą visoje Europoje.

⁵¹ Susitarimo memorandumas ir mokymosi sutartys.

KAIP NAUDOTIS „ERASMUS+“ MOBILUMO GALIMYBĖMIS?

Profesinio mokymo paslaugų teikėjai ir kitos profesinio mokymo srityje veikiančios organizacijos paraiškas dėl finansavimo gali teikti dviem būdais:

- **Trumpalaikiai besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumo projektai** suteikia galimybę paraišką teikiančioms organizacijoms šėsis – aštuoniolika mėnesių organizuoti įvairių mobilumo veiklą. Trumpalaikiai projektai yra geriausias pasirinkimas organizacijoms, pirmą kartą išbandančioms programą „Erasmus+“, arba organizacijoms, norinčioms organizuoti tik ribotą veiklą.
- **Akredituotuose besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumo projektuose** gali dalyvauti tik „Erasmus“ akreditaciją profesinio mokymo srityje turinčios organizacijos. Ši speciali finansavimo schema leidžia akredituotoms organizacijoms reguliariai gauti finansavimą mobilumo veiklai, kuria prisidedama prie laipsniško jų „Erasmus“ plano įgyvendinimo. „Erasmus“ akreditaciją gali gauti visos organizacijos, norinčios reguliariai organizuoti mobilumo veiklą. Norint teikti paraišką, ankstesnė dalyvavimo Programoje patirtis nereikalinga. Daugiau informacijos apie šią galimybę žr. šio vadovo skyrių apie „Erasmus“ akreditaciją suaugusiųjų švietimo, profesinio mokymo ir bendrojo ugdymo srityse.

Organizacijos taip pat gali dalyvauti Programoje neteikdamos paraiškos, jei:

- **prisijungia prie esamo „Erasmus+“ mobilumo konsorciumo**, kuriam vadovauja jų šalyje akredituotas konsorciumo koordinatorius, priimantis naujus konsorciumo narius;
- **priima dalyvius iš kitos šalies**: bet kuri organizacija gali priimti besimokančius asmenis ar darbuotojus, atvykstančius iš užsienyje esančios organizacijos partnerės. Tapus priimančiąja organizacija įgyjama vertingos patirties ir tai yra geras būdas sužinoti daugiau apie Programą prieš patiems teikiant paraišką.

Profesinio mokymo paslaugų teikėjai yra raginami dalyvauti europinėse interneto platformose, pavyzdžiui, EPALE ir „eTwinning“. EPALE suteikia galimybę per savo tinklaraščio įrašus, forumus ar partnerių paieškos priemonę pasiekti kolegas visoje Europoje ir iš jų mokytis; ji padeda kurti praktikos bendruomenes, rasti mokomosios medžiagos ir dalyvauti renginiuose. Platformoje taip pat rasite [Europos profesinio mokymo specialistų bendruomenę](#) – tai erdvė, kurioje susiburia, bendradarbiauja ir apie naujas europines iniciatyvas sužino profesijos ir specialybės mokytojai bei įmonių instruktoriai. „eTwinning“ yra internetinė bendruomenė, turinti saugią platformą, prieinamą tik „eTwinning“ nacionalinių paramos organizacijų patikrintiems mokytojams. „eTwinning“ suteikia galimybę profesinio mokymo paslaugų teikėjams kurti bendras virtualias klases ir vykdyti projektus su kitais profesinio mokymo paslaugų teikėjais ir organizacijomis partnerėmis (t. y. priimančiosiomis bendrovėmis). Bendrųjų ir specialiųjų dalykų mokytojams suteikiama galimybė diskutuoti ir keistis nuomonėmis su kolegomis bei naudotis įvairiomis profesinio tobulėjimo galimybėmis. Be to, „eTwinning“ aplinkoje lengva rasti partnerių būsimiems projektams.

PROJEKTO RENGIMAS

Paraišką teikianti organizacija yra pagrindinė projekto, remiamo pagal 1 pagrindinį veiksmą, dalyvė. Pareiškėjas parengia ir pateikia paraišką, pasirašo dotacijos sutartį, įgyvendina mobilumo veiklą ir teikia ataskaitas savo nacionalinei agentūrai. Tiek paraiškų dėl trumpalaikių projektų, tiek paraiškų dėl „Erasmus“ akreditacijos teikimo procese daugiausia dėmesio skiriama paraišką teikiančios organizacijos poreikiams ir planams.

Dauguma galimos veiklos rūšių yra susijusios su išvykstamuoju mobilumu. Tai reiškia, kad paraišką teikianti organizacija veiks kaip siunčiančioji organizacija: ji atrinks dalyvius ir išsiųs juos į priimančiąją organizaciją užsienyje. Be to, yra specialių

veiksmų, kuriuos vykdydamos paraišką teikiančios organizacijos gali į savo organizaciją pakviesti ekspertus ar būsimus mokytojus ir pedagogus. Atvykstančių dalyvių veikla siekiama ne kurti dvipusius mainus, o pritraukti asmenis, galinčius padėti paraišką teikiančiai organizacijai vystytis ir įgyvendinti savo tarptautinimo strategiją.

Visos pagal šį veiksma remiamos veiklos įgyvendinimas turi atitikti „Erasmus“ kokybės standartus. „Erasmus“ kokybės standartai apima konkrečią projektų užduočių įgyvendinimo praktiką, pavyzdžiui, dalyvių atranką ir parengimą, mokymosi rezultatų nustatymą, vertinimą ir pripažinimą, dalijimąsi projektų rezultatais ir t. t. Visas „Erasmus“ kokybės standartų tekstas pateiktas svetainėje „Europa“: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools_lt

Įtrauktis ir įvairovė

Laikydamosi „Erasmus“ kokybės standartų, organizacijos, gaunančios paramą pagal Programą, visiems dalyviams, kad ir kokia būtų jų kilmė, turi užtikrinti įtrauktį ir vienodas mobilumo galimybes. Atrenkant besimokančius asmenis, dalyvausiančius projekto veikloje, turėtų būti atsižvelgiama į tokius svarbius veiksnius kaip dalyvių motyvacija, nuopelnai, asmeninis tobulėjimas ir mokymosi poreikiai. O atrenkant dalyvausiančius darbuotojus taip pat reikėtų užtikrinti, kad jų profesinis tobulėjimas būtų naudingas visiems organizacijos besimokantiems asmenims.

Rengdamos, įgyvendindamos ir vykdydamos tolesnę su mobilumu susijusią veiklą, siunčiančiosios ir priimančiosios organizacijos turėtų įtraukti dalyvius į svarbiausių sprendimų priėmimo procesą, kad kiekvienam dalyviui būtų užtikrinta didžiausia nauda ir poveikis.

Švietimo ir mokymo paslaugas teikiančios dalyvaujančiosios organizacijos raginamos aktyviai kurti mobilumo galimybes ir sudaryti palankesnes sąlygas jomis naudotis, pavyzdžiui, akademiniam kalendoriuje nustatant vadinamuosius mobilumo langus ir apibrėžiant įprastus sugrįžusių dalyvių reintegracijos etapus.

Aplinkos požiūriu tvari ir atsakinga praktika

Laikydamosi „Erasmus“ kokybės standartų, organizacijos, gaunančios paramą pagal Programą, turi skatinti aplinkos požiūriu tvarų ir atsakingą savo dalyvių elgesį, didindamos informuotumą apie tai, kaip svarbu imtis veiksmų, kad būtų mažinamas arba kompensuojamas mobilumo veiklos poveikis aplinkai. Šie principai turėtų atspindėti rengiant ir įgyvendinant visą Programos veiklą, visų pirma naudojant konkrečią pagal Programą teikiamą finansinę paramą tvariems keliavimo būdams skatinti. Švietimo ir mokymo paslaugas teikiančios organizacijos turėtų įtraukti šiuos principus į savo kasdienį darbą ir aktyviai skatinti besimokančių asmenų ir darbuotojų mąstysenos ir elgesio pokyčius.

Švietimo ir mokymo skaitmeninė pertvarka

Remiantis „Erasmus“ kokybės standartais, pagal Programą visoms dalyvaujančiosioms organizacijoms padedama diegti ir naudoti skaitmenines priemones ir mokymosi metodus fizinei veiklai papildyti, organizacijų partnerių bendradarbiavimui stiprinti ir jų mokymosi ir mokymo kokybei gerinti. Profesinio mokymo įstaigos taip pat turėtų didinti savo mokinių informuotumą apie Programos teikiamas galimybes įgyti ir gerinti aktualius skaitmeninius įgūdžius, įskaitant vadinamąsias skaitmeninių galimybių stažuotes (angl. Digital Opportunity Traineeships), skirtas profesinių mokyklų mokiniams ir

absolventams⁵². Skaitmeninių galimybių stažuotėse gali dalyvauti ir darbuotojai: tokia mobilumo veikla padeda jiems įgyti skaitmeninių įgūdžių ir padidina jų gebėjimus mokytis ir atlikti kitas užduotis naudojantis skaitmeninėmis priemonėmis. Tokia veikla gali būti organizuojama bet koku prieinamu darbuotojų mobilumo formatu.

Dalyvavimas demokratiname gyvenime

Programos tikslas – padėti dalyviams atrasti aktyvaus pilietiškumo ir dalyvavimo demokratiname gyvenime naudą. Remiama mobilumo veikla turėtų sustiprinti dalyvavimo įvairoje pilietinės visuomenės veikloje įgūdžius ir padėti ugdyti socialinius ir tarpkultūrinius gebėjimus, kritinį mąstymą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis. Jei įmanoma, projektais turėtų būti suteikiama galimybių dalyvauti demokratiname gyvenime, visuomeninėje ir pilietinėje veikloje per formalųjį ar neformalųjį mokymąsi. Projektais turėtų būti gerinamas dalyvių supratimas apie Europos Sąjungą ir bendras europines vertybes, įskaitant demokratijos principus, žmogaus orumą, vienybę ir įvairovę, tarpkultūrinį dialogą ir Europos socialinį, kultūrinį ir istorinį paveldą.

VEIKLA

Šiame skirsnyje nurodoma veikla, kurią galima remti programos „Erasmus+“ lėšomis, įgyvendinant tiek trumpalaikius, tiek akredituotus projektus.

Bet kokios veiklos atveju papildoma parama gali būti teikiama asmenims, lydintiems mažiau galimybių turinčius dalyvius, nepilnamečius ar jaunus suaugusiuosius, kuriems reikalinga priežiūra. Lydintys asmenys gali būti remiami visą arba tam tikrą veiklos vykdymo laikotarpį.

Darbuotojų mobilumas

Reikalavimus atitinkanti veikla	▪ Darbo stebėjimas (2–60 d.) ▪ Mokymo užduotys (2–365 d.) ▪ Kursai ir mokymas (2–30 d., mokesčiai už mokslą – ne daugiau kaip 10 dienų vienam dalyviui) Be fizinio mobilumo, visa darbuotojų mobilumo veikla gali būti derinama su virtualiąja veikla. Trumpiausia ir ilgiausia pirmiau nurodyta trukmė taikoma fizinio mobilumo komponentui. Darbo stebėjimas: dalyviai gali praleisti tam tikrą laikotarpį priimančiojoje organizacijoje kitoje šalyje su tikslu išmokyti naujos praktikos ir sukaupti naujų idėjų stebėdami kolegas, ekspertus ir praktikuojančius priimančiosios organizacijos specialistus jų kasdieniame darbe ir su jais bendraudami. Mokymo užduotys: dalyviai gali praleisti tam tikrą laikotarpį mokydami besimokančius asmenis priimančiojoje organizacijoje kitoje šalyje, kai mokomasi atliekant užduotis ir dalijantis žiniomis
--	--

⁵² Bet kokia profesinio mokymo įstaigos mokinio mobilumo veikla bus laikoma skaitmeninių galimybių stažuote, kai stažuotojas vykdo veiklą, susijusią su: skaitmenine rinkodara (pavyzdžiui, socialinių tinklų valdymu, saityno analize); skaitmeniniu grafiniu, mechaniniu ar architektūros projektavimu; mobiliųjų programėlių, programinės įrangos, programinių scenarijų ar interneto svetainių kūrimu; IT sistemų ir tinklų diegimu, priežiūra ir valdymu; kibernetiniu saugumu; duomenų analize; duomenų gavyba ir vizualizavimu; robotų ir dirbtinio intelekto prietaikų programavimu ir mokymu. Į šią kategoriją neįeina bendro pobūdžio pagalba klientams, užsakymų vykdymas, duomenų įvedimas ar biuro užduotys.

	su kolegomis. Kursai ir mokymas: dalyviai gali dalyvauti struktūruotuose kursuose ar panašiuose mokymuose, kuriuos teikia kvalifikuoti specialistai ir kurie grindžiami iš anksto nustatyta mokymosi programa ir rezultatais. Mokyme turi dalyvauti dalyviai iš bent dviejų skirtingų šalių ir turi būti suteikta galimybė dalyviams bendrauti su kitais besimokančiais asmenimis ir dėstytojais. Pasyvi veikla, kaip antai paskaitų, pranešimų ar konferencijų klausymasis, remiama nebus. Pareiškėjai turi žinoti, kad kursų rengėjai yra visiškai nepriklausomi nuo programos „Erasmus+“ ir veikia kaip laisvosios rinkos paslaugų teikėjai. Todėl už kursų ir mokymo pasirinkimą atsako pati paraišką teikianti organizacija. Siekiant palengvinti pareiškėjų pasirinkimą, buvo parengti kokybės standartai: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/quality-standards-courses-under-key-action-1-learning-mobility-individuals_en
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Reikalavimus atitinkantiems dalyviams priskiriami bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai ir visi kiti mokymo veikloje nedalyvaujantys ekspertai bei darbuotojai, dirbantys pirminio ar tęstinio profesinio mokymo srityse. Reikalavimus atitinkantiems mokymo veikloje nedalyvaujantiems darbuotojams priskiriami darbuotojai, dirbantys pirminio ar tęstinio profesinio mokymo srityje kaip profesinio mokymo paslaugų teikėjai (vadovai, už tarptautinį mobilumą atsakingi koordinatoriai ir kt.) arba kitose profesinio mokymo srities veiklą vykdančiose organizacijose (pavyzdžiui, instruktoriai vietos bendrovėse partnerėse, patarėjai, už profesinį mokymą atsakingi politikos koordinatoriai ir t. t.). Dalyviai turi dirbti siunčiančiojoje organizacijoje arba reguliariai su ja bendradarbiauti, kad padėtų įgyvendinti pagrindinę organizacijos veiklą (pavyzdžiui, tai gali būti išorės ir įmonių instruktoriai, ekspertai ar savanoriai). Bet kuriuo atveju užduotys, kurios dalyvį sieja su siunčiančiąja organizacija, turi būti dokumentuojamos taip, kad nacionalinė agentūra galėtų patikrinti šią sąsają (pavyzdžiui, remdamasi darbo arba savanoriškos veiklos sutartimi, užduoties aprašymu arba panašiu dokumentu). Nacionalinės agentūros nustato skaidrią ir nuoseklią praktiką, pagal kurią apibrėžiami jų nacionalinėmis aplinkybėmis priimtini darbo santykiai ir patvirtinamieji dokumentai.
Reikalavimus atitinkančios veiklos vietos	Veikla turi vykti užsienyje: ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Be to, „Erasmus“ akreditaciją turinčios organizacijos taip pat gali siųsti dalyvius į trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, (1–14 regionus, kaip nurodyta A dalyje „Reikalavimus atitinkančios šalys“) darbo stebėjimo ir mokymo tikslais.

Besimokančių asmenų mobilumas

Reikalavimus	Dalyvavimas profesinio mokymo įgūdžių konkursuose (1–10 d.)
---------------------	---

atitinkanti veikla	▪ Trumpalaikis profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų mobilumas mokymosi tikslais (10–89 d.) ▪ Ilgalaikis profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų mobilumas mokymosi tikslais (90–365 d.) Be fizinio mobilumo, visa besimokančių asmenų mobilumo veikla gali būti derinama su virtualiąja veikla. Trumpiausia ir ilgiausia pirmiau nurodyta trukmė taikoma fizinio mobilumo komponentui. Dalyvavimas profesinio mokymo įgūdžių konkursuose: Profesinio mokymo įstaigose besimokantys asmenys gali dalyvauti tarptautiniuose sektoriniuose renginiuose, kuriuose varžomasi demonstruojant įgūdžius taip siekiant propaguoti ir pripažinti profesinį mokymą, dalytis patirtimi, ekspertinėmis žiniomis ir technologinėmis inovacijomis⁵³. Finansavimas taip pat skiriamas darbuotojams, mentoriams ar ekspertams, lydintiems besimokančius asmenis. Trumpalaikis profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų mobilumas mokymosi tikslais. Profesinio mokymo įstaigose besimokantys asmenys gali praleisti tam tikrą laikotarpį mokydami užsienyje profesinėje mokykloje partnerėje, bendrovėje ar kitoje šioje srityje ar darbo rinkoje veikiančioje organizacijoje. Mokymosi laikotarpis turi apimti tvirtą darbu grindžiamą komponentą ir kiekvienam dalyviui turi būti sudaryta individuali mokymosi programa. Pagrįstais atvejais mažiau galimybių turintiems dalyviams gali būti organizuojama ne trumpesnė kaip 2 dienų mobilumo veikla. Ilgalaikis profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų mobilumas mokymosi tikslais („ErasmusPro“). Profesinio mokymo įstaigose besimokantys asmenys gali praleisti tam tikrą laikotarpį mokydami užsienyje profesinėje mokykloje partnerėje, bendrovėje ar kitoje šioje srityje ar darbo rinkoje veikiančioje organizacijoje. Mokymosi laikotarpis turi apimti tvirtą darbu grindžiamą komponentą ir kiekvienam dalyviui turi būti sudaryta individuali mokymosi programa.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Reikalavimus atitinkantiems dalyviams priskiriami pirminio ir tęstinio profesinio mokymo įstaigose besimokantys asmenys ir pameistriai. Dalyviai turi būti užregistruoti mokytis pagal reikalavimus atitinkančią pirminio arba tęstinio profesinio mokymo programą⁵⁴. Neseniai mokslus pagal reikalavimus atitinkančias pirminio arba tęstinio profesinio mokymo programas baigę absolventai (įskaitant buvusius pameistrius) programoje gali dalyvauti 12 mėnesių po mokslų baigimo. Jei dalyviai, baigę mokslus, atlieka privalomąją civilinę arba karo tarnybą, tinkamumo laikotarpis pratęsiamas tiek, kiek trunka ta tarnyba.
Reikalavimus atitinkančios veiklos	Veikla turi vykti užsienyje: ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje

⁵³ Daugiau informacijos apie profesinio mokymo įgūdžių konkursus pateikiama D dalyje „Sąvokų žodynas“.

⁵⁴ Reikalavimus atitinkančias pirminio arba tęstinio profesinio mokymo programas kiekvienoje ES valstybėje narėje arba Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje nustato kompetentinga nacionalinė valdžios institucija ir paskelbia atitinkamos nacionalinės agentūros interneto svetainėje.

vietos	valstybėje. Be to, „Erasmus“ akreditaciją turinčios organizacijos gali siųsti dalyvius į trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, (1–14 regionus, kaip nurodyta A dalyje „Reikalavimus atitinkančios šalys“) trumpalaikio mobilumo ir ilgalaikio mobilumo („ErasmusPro“) ir dalyvavimo profesinio mokymo įgūdžių konkurse tikslais.
---------------	--

Kita remiama veikla

Reikalavimus atitinkanti veikla	▪ Kvietiniai ekspertai (2–60 d.) ▪ Būsimų mokytojų ir pedagogų priėmimas (10–365 d.) ▪ Parengiamieji vizitai Kvietiniai ekspertai. Organizacijos gali kviesti bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojus, politikos ekspertus ar kitus kvalifikuotus specialistus iš užsienio, galinčius padėti gerinti mokymą ir mokymąsi priimančiojoje organizacijoje. Pavyzdžiui, kvietiniai ekspertai gali mokyti priimančiosios organizacijos darbuotojus, pristatyti naujus mokymo metodus arba padėti perduoti gerąją organizavimo ir valdymo patirtį. Būsimų mokytojų ir pedagogų priėmimas. Paraiškas teikiančios organizacijos gali priimti būsimus mokytojus, norinčius stažuotis užsienyje. Priimančioji organizacija gaus paramą veiklai parengti, o dalyvio kelionės ir individualios paramos išlaidas turėtų padengti siunčiančioji institucija (kuri šiuo tikslu taip pat gali teikti paraišką dėl finansavimo pagal programą „Erasmus+“). Parengiamieji vizitai. Prieš prasidedant mobilumo veiklai, organizacijos gali surengti parengiamąjį vizitą pas priimančiąjį partnerį. Parengiamieji vizitai yra ne atskira veikla, o papildoma darbuotojų ir besimokančiųjų mobilumo veiklos dalis. Parengiamieji vizitai turi būti aiškiai pagrįsti ir padėti didinti mobilumo veiklos įtrauktį, aprėptį ir gerinti jos kokybę. Pavyzdžiui, parengiamieji vizitai gali būti organizuojami siekiant geriau pasirengti mažiau galimybių turinčių dalyvių mobilumui, pradėti bendradarbiauti su nauja organizacija partnere arba parengti ilgesnę mobilumo veiklą. Parengiamieji vizitai gali būti organizuojami rengiantis bet kokio tipo besimokančių asmenų ar darbuotojų mobilumui, išskyrus kursus ir mokymą.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Kvietinis ekspertas gali būti asmuo iš kitos ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės, galintis suteikti praktinių žinių ir mokymą, susijusius su jį kviečiančios

	organizacijos poreikiais ir tikslais. Dalyvauti būsimų mokytojų ir pedagogų priėmimo iniciatyvoje gali dalyviai, įtraukti į mokytojų rengimo programą (arba panašaus pobūdžio pedagogikos programą) arba neseniai ją baigę⁵⁵ kitoje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Parengiamuosius vizitus gali vykdyti bet kuris asmuo, galintis dalyvauti darbuotojų mobilumo veikloje ir dalyvaujantis rengiant projektą. Išskirtiniais atvejais besimokantys asmenys, dalyvausiantys ilgalaikio mobilumo mokymosi tikslais veikloje, ir mažiau galimybių turintys bet kokios veiklos dalyviai gali dalyvauti su jų veikla susijusiuose parengiamuosiuose vizituose.
Reikalavimus atitinkančios veiklos vietos	Parengiamieji vizitai gali būti vykdomi ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiojoje valstybėse. Be to, „Erasmus“ akreditaciją turinčios organizacijos gali organizuoti parengiamuosius vizitus į trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, (1–14 regionus, kaip nurodyta A dalyje „Reikalavimus atitinkančios šalys“). Kviestinių ekspertų ir būsimų mokytojų ar pedagogų veiklos vieta visada yra dotaciją gaunanti organizacija (įskaitant konsorciumo narius).

TRUMPALAIKIAI PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR ŠIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAI

Trumpalaikiai besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumo projektai yra paprastas ir lengvas būdas pasinaudoti programos „Erasmus+“ teikiamomis galimybėmis. Jais siekiama sudaryti sąlygas organizacijoms lengvai organizuoti kelių rūšių veiklą ir įgyti su Programa susijusias patirties.

Siekiant užtikrinti paprastumą, trumpalaikiuose projektuose ribojamas dalyvių skaičius ir projekto trukmė. Tokiuose projektuose gali dalyvauti tik individualios organizacijos, o ne konsorcių koordinatoriai. Akredituotos organizacijos negali teikti paraiškų dėl trumpalaikių projektų, nes joms jau suteikta nuolatinė galimybė gauti finansavimą pagal programą „Erasmus+“.

Paraiškoje dėl trumpalaikių projektų pateikiamas veiklos, kurią planuoja organizuoti paraišką teikianti organizacija, rūšių sąrašas ir aprašymas.

TINKAMUMO KRITERIJAI

⁵⁵ Neseniai mokslus baigę absolventai programoje gali dalyvauti 12 mėnesių po mokslų baigimo. Jei dalyviai, baigę mokslus, atlieka privalomąją civilinę arba karo tarnybą, tinkamumo laikotarpis pratęsiamas tiek, kiek trunka ta tarnyba.

Reikalavimus atitinkančios organizacijos. Kas gali teikti paraišką?	Paraiškas gali teikti šios organizacijos⁵⁶: (1) organizacijos, teikiančios pirminio arba tęstinio profesinio mokymo paslaugas; (2) vietos ir regioninės valdžios institucijos, koordinavimo įstaigos ir kitos profesinio mokymo srityje veikiančios organizacijos; (3) bendrovės ir kitos viešosios arba privačiosios organizacijos, priimančios profesinio mokymo įstaigose besimokančius asmenis ir pameistrius, juos mokančios ar kitaip su jais dirbančios. Organizacijos, turinčios „Erasmus“ akreditaciją profesinio mokymo srityje, negali teikti paraiškų dėl trumpalaikių projektų.
Reikalavimus atitinkančios šalys	Paraišką teikiančios organizacijos turi būti įsteigtos ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.
Kur teikti paraišką?	Paraiškos turi būti teikiamos šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Paraiškos pateikimo terminas	1 turas (visoms nacionalinėms agentūroms): vasario 23 d. 12:00:00 (vidurdienis Briuselio laiku) 2 turas: Nacionalinės agentūros gali nuspręsti paskelbti antrą (2 turo) terminą. Apie tai nacionalinė agentūra informuos pareiškėjus savo svetainėje. 2 ture pareiškėjai paraišką turi pateikti iki spalio 4 d. 12:00:00 (Briuselio laiku).
Projekto pradžios data	Gali būti pasirinktos šios projektų pradžios datos: ▪ 1 turas: nuo tų pačių metų birželio 1 d. iki gruodžio 31 d. ▪ 2 turas (jei yra): nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d.
Projekto trukmė	6–18 mėn.
Paraiškų skaičius	Per vieną atrankos turą organizacija gali teikti paraišką tik dėl vieno trumpalaikio projekto profesinio mokymo srityje. Organizacijos, kurios per pirmąjį paraiškų teikimo turą gauna dotaciją trumpalaikiam projektui, negali teikti paraiškos per antrąjį to paties kvietimo teikti pasiūlymus turą. Per bet kurį nepertraukiamą penkerių metų kvietimo laikotarpį organizacijos gali gauti ne daugiau kaip tris dotacijas trumpalaikiams profesinio mokymo projektams. 2014–2020 m. gautos dotacijos į šį intervalą neįskaičiuojamos.
Galima veikla	Visų rūšių profesinio mokymo veikla. Išsamus sąrašas ir taisyklės pateikiami skirsnyje „Veikla“.
Projekto aprėptis	Paraiška dėl trumpalaikio projekto gali apimti ne daugiau kaip 30 mobilumo veiklos dalyvių. Parengiamųjų vizitų dalyviai ir lydintys asmenys į šį skaičių neįskaičiuojami.

⁵⁶ Reikalavimus atitinkančias organizacijas kiekvienoje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje nustato kompetentinga nacionalinė valdžios institucija ir drauge su aktualiais pavyzdžiais paskelbia atitinkamos nacionalinės agentūros interneto svetainėje.

Pagalbinės organizacijos	Bet kuri švietimo ir mokymo srityje veikianti organizacija gali dalyvauti kaip dotacijos gavėjo pagalbinė organizacija. Pagalbinių organizacijų vaidmenį ir pareigas drauge oficialiai nustato pagalbinės organizacijos ir dotacijų gavėjų organizacijos. Bet koks pagalbinių organizacijų indėlis turi atitikti „Erasmus“ kokybės standartus.
---------------------------------	--

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Pateiktos paraiškos bus vertinamos balais iš 100 galimų, vadovaujantis toliau nurodytais kriterijais ir korekciniais koeficientais. Kad būtų svarstoma galimybė skirti dotaciją, paraiškų įvertinimas turi atitikti šias ribines vertes:

- jos turi būti įvertintos bent 60 balų iš 100 ir
- bent puse didžiausio galimo balų skaičiaus kiekvienoje iš trijų dotacijos skyrimo kriterijų kategorijų.

Aktualumas (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu: ▪ pareiškėjo profilis, patirtis, veikla ir tikslinė besimokančių asmenų grupė yra aktualūs profesinio mokymo srityje; ▪ siūlomas projektas yra aktualus veiksmo tikslų atžvilgiu; ▪ siūlomas projektas yra aktualus atsižvelgiant į šiuos konkrečius prioritetus: – naujų dalyvių ir mažiau patirties turinčių organizacijų rėmimą, – „ErasmusPro“ veiklos dalyvių rėmimą, – mažiau galimybių turinčių dalyvių rėmimą.
Projekto parengimo kokybė (daugiausia 40 balų)	Kokiu mastu: ▪ siūlomo projekto tikslai aiškiai ir konkrečiai dera su paraišką teikiančios organizacijos, jos darbuotojų ir besimokančių asmenų poreikiais; ▪ siūlomos veiklos turinys ir skirtingų tipų veiklos pusiausvyra yra tinkami siekiant projekto tikslų; ▪ parengtas aiškus siūlomos veiklos darbo planas; ▪ projektas apima aplinkos požiūriu tvarią ir atsakingą praktiką; ▪ projektas apima skaitmeninių priemonių (visų pirma „eTwinning“ pirminiam profesiniam mokymui ir EPAL tęstiniam profesiniam mokymui) ir mokymosi metodų taikymą, siekiant papildyti fizinio mobilumo veiklą ir stiprinti bendradarbiavimą su organizacijomis partnerėmis.
Tolesnės susijusios veiklos kokybė (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu: ▪ pareiškėjas nustatė aiškias veiklos įgyvendinimo užduotis ir atsakomybę laikantis „Erasmus“ kokybės standartų; ▪ pareiškėjas pasiūlė konkrečių ir logiškų veiksmų, kad jo mobilumo veiklos rezultatai būtų įtraukti į kasdienę organizacijos veiklą; ▪ pareiškėjas pasiūlė tinkamą projekto rezultatų vertinimo būdą; ▪ pareiškėjas pasiūlė konkrečių ir efektyvių veiksmų, kad projekto rezultatai būtų žinomi paraišką teikiančioje organizacijoje, būtų dalijamasi rezultatais su kitomis organizacijomis ir visuomene ir viešai pripažįstamas Europos Sąjungos teikiamas finansavimas.

PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR ŠIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ MOBILUMO AKREDITuoti PROJEKTAI

Organizacijos, turinčios „Erasmus“ akreditaciją profesinio mokymo srityje, gali teikti paraiškas dėl finansavimo pagal specialią tik joms skirtą finansavimo schemą. Paraiškos grindžiamos anksčiau patvirtintu „Erasmus“ planu, todėl teikiant paraišką finansavimui gauti išsamaus planuojamos veiklos sąrašo ir aprašymo nereikia. Vietoj to paraiškose daugiausia dėmesio skiriama biudžeto, reikalingo būsimai veiklai, nustatymui.

Tinkamumo kriterijai

Reikalavimus atitinkančios organizacijos: Kas gali teikti paraišką?	Paraiškas gali teikti organizacijos, turinčios galiojančią „Erasmus“ akreditaciją profesinio mokymo srityje.
Mobilumo konsorciumas	Organizacijos, turinčios mobilumo konsorciumo koordinatoriaus „Erasmus“ akreditaciją, turi teikti paraiškas dėl mobilumo konsorciumo formato. Paraiškoje turi būti pateiktas mobilumo konsorciumo narių sąrašas ir jame turi būti nurodytas ne tik koordinadorius, bet ir bent viena organizacija narė. Mobilumo konsorciumo nare gali tapti bet kuri organizacija, atitinkanti tos srities „Erasmus“ akreditacijos tinkamumo kriterijus. Visos numatytos konsorciumo organizacijos narės turi būti iš tos pačios ES valstybės narės arba Programos asocijuotosios trečiosios valstybės kaip ir mobilumo konsorciumo koordinadorius. Konsorciumo nariams reikalavimas turėti „Erasmus“ akreditaciją netaikomas. Mobilumo konsorciume dalyvaujančios organizacijos gali gauti finansavimą pagal ne daugiau kaip dvi su 1 pagrindiniu veiksmu susijusias dotacijų sutartis profesinio mokymo srityje, sudarytas pagal tą patį kvietimą teikti pasiūlymus. Todėl profesinio mokymo organizacijos, gaunančios dotaciją trumpalaikiam arba akredituotam projektui, kaip organizacijos narės papildomai gali dalyvauti tik viename profesinio mokymo srities mobilumo konsorciume. Kitos organizacijos gali dalyvauti ne daugiau kaip dviejuose mobilumo konsorciumuose.
Kur teikti paraišką?	Paraiškos turi būti teikiamos šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Paraiškos pateikimo terminas	vasario 23 d. 12:00:00 (vidurdienis Briuselio laiku)
Projekto pradžios data	tų pačių metų birželio 1 d.
Projekto trukmė	Visų akredituotų projektų pradinė trukmė bus 15 mėnesių. Po 12 mėnesių visi dotacijos gavėjai turės galimybę pratęsti savo projektą ne daugiau kaip 24 mėnesiais.
Paraiškų skaičius	Akredituotos organizacijos gali teikti paraišką tik vieną kartą per atrankos turą.
Galima veikla	Visų rūšių profesinio mokymo veikla. Išsamus sąrašas ir taisyklės pateikiami skirsnyje „Veikla“.

Projekto aprėptis	Dalyvių, kurie gali būti įtraukti į akredituotus projektus, skaičius neribojamas, išskyrus bet kokius biudžeto paskirstymo etape nustatytus apribojimus. Įgyvendinant projektus, veiklai su trečiosiomis valstybėmis, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, negali būti skiriama daugiau kaip 20 proc. suteiktos dotacijos⁵⁷. Taip siekiama paskatinti ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių organizacijas plėtoti išvykstamojo mobilumo veiklą kartu su keliomis trečiosiomis valstybėmis, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės. Tikimasi kuo platesnės šios veiklos geografinės aprėpties.
--------------------------	---

BIUDŽETO PASKIRSTYMAS

Pareiškėjų „Erasmus“ plano kokybė vertinta paraiškų dėl akreditacijos teikimo etapu, todėl biudžeto paskirstymo etapu kokybinis vertinimas nebus atliekamas. Finansavimas bus skiriamas pagal kiekvieną reikalavimus atitinkančią dotacijos paraišką.

Skiriama dotacijos suma priklausys nuo kelių aspektų:

- bendro biudžeto, skirto akredituotų pareiškėjų finansavimui,
- planuojamos veiklos (įskaitant įgyvendinimo biudžeto sąmatą),
- bazinės ir didžiausios dotacijų,
- šių finansavimo kriterijų: pareiškėjo veiklos rezultatų, politikos prioritetų ir geografinės pusiausvyros (jei šį kriterijų taiko nacionalinė agentūra).

Išsamias bazinės ir didžiausios dotacijų paskirstymo taisykles, balų skaičių pagal paskirstymo kriterijus, kiekvieno kriterijaus koeficientą, paskirstymo metodą ir bendrą akredituotiems projektams skirtą biudžetą nacionalinė agentūra paskelbs iki kvietimo teikti pasiūlymus galutinio termino.

⁵⁷ Biudžeto kategorijos „Dalyvių įtraukties rėmimas“ ir „Išimtinės brangios kelionės išlaidos“ į šią sumą neįskaičiuojamos.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Trumpalaikiams ir akredituotiems projektams taikomos toliau nurodytos finansavimo taisyklės.

Biudžeto kategorija	Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės	Suma		
Organizacinė parama	Tiesiogiai su mobilumo veiklos įgyvendinimu susijusios išlaidos, nepatenkančios į kitas išlaidų kategorijas. Pavyzdžiui, išlaidos, susijusios su: pasirengimu (pedagoginiu, tarpkultūriniu ir kt.), dalyvių kuravimu, stebėseną ir rėmimu mobilumo laikotarpiu, paslaugomis, priemonėmis ir įranga, reikalingomis virtualiesiems mišriosios veiklos komponentams, mokymosi rezultatų pripažinimu, dalijimusi rezultatais ir Europos Sąjungos finansavimo matomumu visuomenei. Organizacinės paramos lėšomis dengiamos siunčiančiųjų ir priimančiųjų organizacijų išlaidos (išskyrus darbuotojų mobilumo kursų ir mokymosi tikslais atvejus). Dėl gautos dotacijos pasidalijimo susitars abi organizacijos. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal dalyvių skaičių.	100 EUR		
		– Vienam darbuotojų mobilumo kursų ir mokymosi tikslais dalyviui – Vienam kvestiniam ekspertui – Vienam priimtam būsimam mokytojui ar pedagogui – Vienam profesinio mokymo įgūdžių konkurso dalyviui		
		350 EUR; nuo 101-ojo dalyvio – 200 EUR vienam tos pačios rūšies veiklos dalyviui		
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių ir lydinčių asmenų išlaidoms kelionei iš kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal kelionės atstumą ir asmenų skaičių.	– Vienam profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų trumpalaikio mobilumo mokymosi tikslais dalyviui – Vienam darbuotojų mobilumo darbo stebėjimo ir mokymo tikslais dalyviui		
		500 EUR		
		– Vienam profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų ilgalaikio mobilumo mokymosi tikslais dalyviui („ErasmusPro“) – Vienam bet kokios veiklos su trečiosiomis valstybėmis, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, dalyviui		
			Kelionės atstumas	Įprastinė kelionė
				Ekologiška kelionė
		10–99 km	23 EUR	
		100–499 km	180 EUR	210 EUR
		500–1 999 km	275 EUR	320 EUR

	Pareiškėjas turi nurodyti atstumą nuo kilmės vietos iki veiklos vietos ⁵⁸ naudodamas Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę ⁵⁹ .	2 000–2 999 km	360 EUR	410 EUR	
		3 000–3 999 km	530 EUR	610 EUR	
		4 000–7 999 km	820 EUR		
		8 000 km arba daugiau	1 500 EUR		
Individuali parama	Dalyvių ir juos lydinčių asmenų ⁶⁰ pragyvenimo išlaidoms vykdant veiklą padengti. Prireikus pragyvenimo išlaidoms gali būti priskiriamos išlaidos, susijusios su kelione prieš veiklą ir po jos – ne daugiau kaip dvi kelionės dienos dalyviams ir lydintiems asmenims, gaunantiems įprastinės kelionės dotaciją, ir ne daugiau kaip šešios papildomos dienos dalyviams ir lydintiems asmenims, gaunantiems ekologiškos	Dalyvių kategorija	1 šalių grupė	2 šalių grupė	3 šalių grupė
		Darbuotojai	90–180 EUR	80–160 EUR	70–140 EUR
		Profesinio mokymo įstaigose besimokantys asmenys	35–120 EUR	30–104 EUR	25–88 EUR

⁵⁸ Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykdomoje veikloje, pareiškėjas apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km) ir pasirenka reikiamą kelionės atstumo intervalą (t. y. 500–1 999 km).

⁵⁹ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_lt.

⁶⁰ Lydintiems asmenims taikomi darbuotojams nustatyti tarifai. Išimtiniais atvejais, kai lydinčiam asmeniui užsienyje reikia praleisti daugiau kaip 60 dienų, parama papildomoms pragyvenimo išlaidoms nuo 61-os dienos padengti skiriama pagal biudžeto išlaidų kategoriją „Įtraukties rėmimas“.

	kelionės dotaciją. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal asmenų skaičių, buvimo trukmę ir priimančiąją šalį ⁶¹ .	Tai – bazinės normos už veiklos dieną. Dėl tikslų bazinių normų, neviršijančių leistinų ribų, spręs NA. Bazinė norma mokama iki 14-tos veiklos dienos. Nuo 15-os veiklos dienos mokėtina norma bus lygi 70 proc. bazinės normos. Mokėtinos normos bus apvalinamos iki artimiausio viso euro.
Įtraukties rėmimas	Organizacijų įtraukties rėmimas: išlaidos, susijusios su mažiau galimybių turinčių dalyvių mobilumo veiklos organizavimu. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal mažiau galimybių turinčių dalyvių skaičių.	100 EUR vienam dalyviui
	Dalyvių įtraukties rėmimas: Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su mažiau galimybių turinčiais dalyviais ir juos lydinčiais asmenimis (įskaitant kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Individuali parama“). Finansavimo mechanizmas: realiosios išlaidos. Lėšų skyrimo taisyklė: pareiškėjas turi pagrįsti prašymą	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų

⁶¹ ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių priimančiųjų šalių grupės

1 šalių grupė: Airija, Danija, Islandija, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Norvegija, Suomija, Švedija.

2 šalių grupė: Austrija, Belgija, Graikija, Ispanija, Italija, Kipras, Malta, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija, Vokietija.

3 šalių grupė: Slovėnija, Estija, Latvija, Kroatija, Slovakija, Čekija, Lietuva, Turkija, Vengrija, Lenkija, Rumunija, Bulgarija, Šiaurės Makedonija, Serbija.

Trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, priimančiųjų šalių grupės

1 šalių grupė: Japonija, Izraelis, Pietų Korėja, Gruzija, Argentina, Armėnija, Angola, Saudo Arabija, Kuveitas, Jungtinės Valstijos, Jungtinė Karalystė, Šveicarija, Bahreinas, Azerbaidžanas, Sudanas, Sent Kitsas ir Nevis, Sent Vinsentas ir Grenadinai, Jungtiniai Arabų Emyratai, Honkongas, Libanas, Vietnamas, Meksika, Taivanas, Moldova, Malaizija, Tanzanija, Kanada, Singapūras, Australija, Tailandas, Farerų Salos.

2 šalių grupė: Indija, Kazachstanas, Brazilija, Kongo Demokratinė Respublika, Čilė, Nigerija, Uganda, Liberija, Džibutis, Korėjos Liaudies Demokratinė Respublika, Uzbekistanas, Turkmenistanas, Dominikos Respublika, Jamaika, Baltarusija, Libija, Sirija, Kuba, Jemenas, Kenija, Ruanda, Seišeliai, Antigva ir Barbuda, Brunėjus, Juodkalnija, Malavis, Barbadosas, Sent Lusija, Grenada, Dominika, Urugvajus, Albanija, Kinija, Filipinai, Peru, Venesuela, Panama, Gana, Čadas, Gajana, Egiptas, Marokas, Kiribatis, Omanas, Bosnija ir Hercegovina, Iranas, Mozambikas, Senegalas, Mauricijus, Kataras, Andora, Jordanija, Indonezija, Laosas, Pietų Afrikos Respublika, Etiopija, Bangladešas, Ekvadoras, Paragvajus, Kosta Rika, Dramblio Kaulo Krantas, Siera Leonė, Gabonas, Haitis, Bahamos, Papua Naujoji Gvinėja, Mikronezija, Ukraina, Kirgizija, Rusija, Monakas, San Marinas, Palestina, Vatikano Miesto Valstybė.

3 šalių grupė: Nepalas, Maldyvai, Tadžikistanas, Nikaragva, Zambija, Gvinėja, Kongas, Botsvana, Belizas, Samoa, Maršalo Salos, Palau, Tuvalu, Nauru, Kuko Salos, Niujė, Naujoji Zelandija, Pakistanas, Butanas, Salvadoras, Surinamas, Gvatemala, Hondūras, Somalis, Trinidadas ir Tobagas, Alžyras, Kolumbija, Gambija, Fidžis, Saliamono Salos, Vanuatu, Kambodža, Zimbabvė, Burundis, Mongolija, Kamerūnas, Rytų Timoras, Šri Lanka, Madagaskaras, Malis, Togas, San Tomė ir Prinsipė, Tonga, Bolivija, Beninas, Lesotas, Makao, Tunisas, Irakas, Burkina Faso, Pusiaujo Gvinėja, Centrinės Afrikos Respublika, Bisau Gvinėja, Namibija, Komorai, Eritrėja, Mianmaras, Afganistanas, Nigeris, Mauritanija, Žaliasis Kyšulys, Kosovas, Esvatinis, Pietų Sudanas.

	ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra.	
Parengiamieji vizitai	Kelionės ir pragyvenimo išlaidos, susijusios su dalyvavimu parengiamajame vizite. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal dalyvių skaičių.	575 EUR vienam dalyviui, ne daugiau kaip trys dalyviai vieno vizito metu
Mokesčiai už mokslą	Išlaidos, susijusios su registracija į mokymosi programą ir mokesčiais už mokslą. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal veiklos trukmę.	80 EUR vienam dalyviui per dieną; vienas darbuotojas gali gauti ne daugiau kaip 800 EUR mokesčiams už mokslą padengti pagal vieną dotacijos sutartį.
Kalbinė parama	Išlaidos, susijusios su kalbų mokymosi medžiagos ir mokymo teikimu dalyviams, kuriems reikia gerinti kalbos, kuria bus studijuojama arba mokomasi. Kalbinė parama teikiama dalyviams, dalyvaujantiems darbuotojų mobilumo programose, trukančiose daugiau nei 30 dienų, ir trumpalaikio bei ilgalaikio mobilumo programose dalyvaujantiems besimokantiems asmenims. Parama mokama tik jei dalyvis negali gauti internetinės kalbinės paramos dėl reikiamos kalbos ar lygio nebuvimo. Pastaroji sąlyga netaikoma sustiprintam kalbos mokymui, teikiamam „ErasmusPro“ dalyviams. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal dalyvių skaičių.	150 EUR vienam dalyviui Be to, 150 EUR sustiprintam kalbos mokymui vienam „ErasmusPro“ dalyviui
Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos suteikimu, kai to prašo nacionalinė agentūra. Dalyvių ir juos lydinčių asmenų brangių kelionių išlaidos, kurių dėl geografinio atokumo ar kitų kliūčių negalima padengti pagal įprastą kategoriją „Kelionės išlaidos“. Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos. Finansavimo mechanizmas: realiosios išlaidos. Lėšų skyrimo taisyklė: pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Brangios kelionės tarifai taikomi tais atvejais, kai taikant vieneto įkainį būtų padengta mažiau kaip 70 proc. dalyvio	Finansinės garantijos išlaidos: 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Brangių kelionių išlaidos: 80 proc. tinkamų finansuoti kelionės išlaidų. Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos: 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų

	kelionės išlaidų.	
--	-------------------	--

BENDROJO UGDYMO ĮSTAIGŲ MOKINIŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMAS

Pagal šį veiksmą remiamos bendrojo ugdymo įstaigos ir kitos bendrojo ugdymo srityje veikiančios organizacijos, norinčios organizuoti bendrojo ugdymo įstaigų mokinių ir darbuotojų mobilumo mokymosi tikslais veiklą.

Remiama įvairi veikla, įskaitant darbo stebėjimą ir darbuotojų profesinio tobulėjimo kursus, individualų ir grupinį mokinių mobilumą, kviestinių ekspertų ir kitą veiklą, kaip paaiškinta toliau.

Dalyvaujančiosios organizacijos savo veikla turėtų aktyviai skatinti **įtrauktį ir įvairovę, aplinkos tvarumą ir skaitmeninį švietimą**, naudodamosi konkrečiomis šiuo tikslu Programos teikiamomis finansavimo galimybėmis, didindamos dalyvių informuotumą, dalydamosi geriausia patirtimi ir pasirinkdamos tinkamą savo veiklos modelį.

VEIKSMO TIKSLAI

Pagal programą „Erasmus+“ finansuojamos mobilumo veiklos tikslas – suteikti mokymosi galimybių ir remti bendrojo ugdymo įstaigų ir kitų bendrojo ugdymo srityje veiklą vykdančių organizacijų tarptautinimą ir institucinę plėtrą. Konkretūs šio veiksmo tikslai išvardyti toliau.

Stiprinti europinį mokymo ir mokymosi aspektą:

- puoselėjant įtraukties ir įvairovės, tolerancijos ir demokratinio dalyvavimo vertybes;
- propaguojant žinias apie bendrą Europos paveldą ir įvairovę;
- remiant profesinių tinklų plėtrą visoje Europoje.

Gerinti mokymo ir mokymosi kokybę bendrojo ugdymo srityje:

- remiant mokytojų, bendrojo ugdymo įstaigų vadovų ir kitų darbuotojų profesinį tobulėjimą;
- skatinant naujų technologijų ir novatoriškų mokymo metodų taikymą;
- gerinant kalbų mokymąsi ir kalbų įvairovę bendrojo ugdymo įstaigose;
- remiant dalijimąsi mokymo ir bendrojo ugdymo įstaigų plėtros geriausios patirties pavyzdžiais ir jų perdavimą.

Prisidėti prie Europos švietimo erdvės kūrimo:

- stiprinant bendrojo ugdymo įstaigų gebėjimus dalyvauti tarpvalstybiniuose mainuose ir bendradarbiauti bei vykdyti kokybiškus mobilumo projektus;
- užtikrinant, kad mobilumas mokymosi tikslais būtų reali galimybė bet kuriam bendrojo ugdymo įstaigos mokiniui;
- skatinant mokinių ir darbuotojų mobilumo laikotarpiu užsienyje pasiektų mokymosi rezultatų pripažinimą.

KAIP NAUDOTIS „ERASMUS+“ MOBILUMO GALIMYBĖMIS?

Bendrojo ugdymo įstaigos ir kitos bendrojo ugdymo srityje veikiančios organizacijos paraiškas dėl finansavimo gali teikti dviem būdais:

- **Trumpalaikiai mokinių ir darbuotojų mobilumo projektai** suteikia galimybę paraišką teikiančioms organizacijoms organizuoti įvairių – aštuoniolikos mėnesių trukmės mobilumo veiklą. Trumpalaikiai projektai yra geriausias pasirinkimas organizacijoms, pirmą kartą išbandančioms programą „Erasmus+“, arba organizacijoms, norinčioms organizuoti tik ribotą veiklą.
- **Mokinių ir darbuotojų mobilumo akredituotuose projektuose** gali dalyvauti tik „Erasmus“ akreditaciją bendrojo ugdymo srityje turinčios organizacijos. Ši speciali finansavimo schema leidžia akredituotoms organizacijoms reguliariai gauti finansavimą mobilumo veiklai, kuria prisidedama prie laipsniško jų „Erasmus“ plano įgyvendinimo.

„Erasmus“ akreditaciją gali gauti visos organizacijos, norinčios reguliariai organizuoti mobilumo veiklą. Norint teikti paraišką, ankstesnė dalyvavimo Programoje patirtis nereikalinga. Daugiau informacijos apie šią galimybę žr. šio vadovo skyrių apie „Erasmus“ akreditaciją suaugusiųjų švietimo, profesinio mokymo ir bendrojo ugdymo srityse.

Organizacijos taip pat gali dalyvauti Programoje neteikdamos paraiškos, jei:

- **prisijungia prie esamo „Erasmus+“ mobilumo konsorciumo**, kuriam vadovauja jų šalyje akredituotas konsorciumo koordinatorius, priimančias naujus konsorciumo narius;
- **priima dalyvius iš kitos šalies**: bet kuri organizacija gali priimti besimokančius asmenis ar darbuotojus, atvykstančius iš užsienyje esančios organizacijos partnerės. Tapus priimančiąja organizacija įgyjama vertingos patirties ir tai yra geras būdas kurti partnerystes ir sužinoti daugiau apie Programą prieš patiems teikiant paraišką.

Bendrojo ugdymo įstaigos taip pat raginamos prisijungti prie „eTwinning“ – internetinės bendruomenės, turinčios saugią platformą, prieinamą tik „eTwinning“ nacionalinės paramos organizacijos patikrintiems mokytojams ir mokyklų darbuotojams. „eTwinning“ suteikia galimybę bendrojo ugdymo įstaigoms kurti bendras virtualias klases ir vykdyti projektus su kitomis bendrojo ugdymo įstaigomis. Mokytojams suteikiama galimybė diskutuoti ir keistis nuomonėmis su kolegomis bei naudotis įvairiomis profesinio tobulėjimo galimybėmis. Be to, „eTwinning“ aplinkoje lengva rasti partnerių būsimiems projektams.

Be to, mokyklos ir mokytojai kviečiami naudotis SELFIE priemonėmis – nemokamomis, daugiakalbėmis, internetinėmis įsivertinimo priemonėmis, kurias parengė Europos Komisija, kad padėtų mokykloms ir mokytojams didinti skaitmeninius pajėgumus. Mokytojams skirta priemonė padeda jiems įsivertinti savo skaitmeninę kompetenciją ir pasitikėjimą ir gauti grįžtamąjį ryšį apie stipriąsias vietas ir spragas bei gerintinus gebėjimus. Priemone naudotis ir mokymo planą rengti mokytojai gali ir dirbdami grupėmis. SELFIE priemonės rasite internete adresu: <https://ec.europa.eu/education/schools-go-digital>

PROJEKTO RENGIMAS

Paraišką teikianti organizacija yra pagrindinė projekto, remiamo pagal 1 pagrindinį veiksmą, dalyvė. Pareiškėjas parengia ir pateikia paraišką, pasirašo dotacijos sutartį, įgyvendina mobilumo veiklą ir teikia ataskaitas savo nacionalinei agentūrai. Tiek paraiškų dėl trumpalaikių projektų, tiek paraiškų dėl „Erasmus“ akreditacijos teikimo procese daugiausia dėmesio skiriama paraišką teikiančios organizacijos poreikiams ir planams.

Dauguma galimos veiklos rūšių yra susijusios su išvykstamojo mobilumo veikla. Tai reiškia, kad paraišką teikianti organizacija veiks kaip siunčiančioji organizacija: ji atrinks dalyvius ir išsiųs juos į priimančiąją organizaciją užsienyje. Primygtinai skatinama naudotis šiomis galimybėmis siekiant rengti dvipusius mainus arba bendrą veiklą su viena ar keliomis bendrojo ugdymo įstaigomis partnerėmis. Tokiu atveju kiekviena dalyvaujanti bendrojo ugdymo įstaiga turėtų prašyti finansavimo pagal programą „Erasmus+“ arba prisijungti prie esamo konsorciumo. Siekiant palengvinti partnerių paieškos procesą, pagal programą „Erasmus+“ partnerių užsienyje padedama ieškoti tokiomis priemonėmis kaip „School Education Gateway“ (<https://www.schooleducationgateway.eu/>) ir „eTwinning“ (<https://www.etwinning.net/>).

Be to, yra specialių veiksmų, kuriuos vykdydamos paraišką teikiančios organizacijos į savo organizaciją gali pakviesti ekspertus arba būsimus mokytojus. Atvykstančių dalyvių veikla siekiama ne kurti dvipusius mainus, o pritraukti asmenis, galinčius padėti paraišką teikiančiai organizacijai vystyti ir įgyvendinti savo tarptautinio strategiją.

Visos pagal šį veiksmą remiamos veiklos įgyvendinimas turi atitikti „Erasmus“ kokybės standartus. „Erasmus“ kokybės standartai apima konkrečių projektų užduočių įgyvendinimo praktiką, pavyzdžiui, dalyvių atranką ir parengimą, mokymosi rezultatų nustatymą, vertinimą ir pripažinimą, dalijimąsi projektų rezultatais ir t. t. Visas „Erasmus“ kokybės standartų tekstas pateiktas svetainėje „Europa“: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools_lt

Įtrauktis ir įvairovė

Laikydamosi „Erasmus“ kokybės standartų, organizacijos, gaunančios paramą pagal Programą, visiems dalyviams, kad ir kokia būtų jų kilmė, turi užtikrinti įtraukias ir vienodas mobilumo galimybes. Atrenkant besimokančius asmenis, dalyvausiančius projekto veikloje, turėtų būti atsižvelgiama į tokius svarbius veiksnius kaip dalyvių motyvacija, nuopelnai, asmeninis tobulėjimas ir mokymosi poreikiai. O atrenkant dalyvausiančius darbuotojus taip pat reikėtų užtikrinti, kad jų profesinis tobulėjimas būtų naudingas visiems organizacijos besimokantiems asmenims.

Rengdamos, įgyvendindamos ir vykdydamos tolesnę su mobilumu susijusią veiklą, siunčiančiosios ir priimančiosios organizacijos turėtų įtraukti dalyvius į svarbiausių sprendimų priėmimo procesą, kad kiekvienam dalyviui būtų užtikrinta didžiausia nauda ir poveikis.

Švietimo ir mokymo paslaugas teikiančios dalyvaujančiosios organizacijos raginamos aktyviai kurti mobilumo galimybes ir sudaryti palankesnes sąlygas jomis naudotis, pavyzdžiui, akademiniam kalendoriuje nustatant vadinamuosius mobilumo langus ir apibrėžiant įprastus sugrįžusių dalyvių reintegracijos etapus.

Aplinkos požiūriu tvari ir atsakinga praktika

Laikydamosi „Erasmus“ kokybės standartų, organizacijos, gaunančios paramą pagal Programą, turi skatinti aplinkos požiūriu tvarų ir atsakingą savo dalyvių elgesį, didindamos informuotumą apie tai, kaip svarbu imtis veiksmų, kad būtų mažinamas arba kompensuojamas mobilumo veiklos poveikis aplinkai. Šie principai turėtų atsispindėti rengiant ir įgyvendinant visą Programos veiklą, visų pirma naudojant konkrečią pagal Programą teikiamą finansinę paramą tvariems keliavimo būdams skatinti. Švietimo ir mokymo paslaugas teikiančios organizacijos turėtų įtraukti šiuos principus į savo kasdienį darbą ir aktyviai skatinti besimokančių asmenų ir darbuotojų mąstysenos ir elgesio pokyčius.

Švietimo ir mokymo skaitmeninė pertvarka

Remiantis „Erasmus“ kokybės standartais, pagal Programą visoms dalyvaujančiosioms organizacijoms padedama diegti ir naudoti skaitmenines priemones ir mokymosi metodus fizinei veiklai papildyti, organizacijų partnerių bendradarbiavimui stiprinti ir jų mokymosi ir mokymo kokybei gerinti. Skaitmeninių galimybių stažuotėse gali dalyvauti ir darbuotojai: tokia mobilumo veikla padeda jiems įgyti skaitmeninių įgūdžių ir padidina jų gebėjimus mokytis ir atlikti kitas užduotis naudojantis skaitmeninėmis priemonėmis. Tokia veikla gali būti organizuojama bet koku prieinamu darbuotojų mobilumo formatu.

Dalyvavimas demokratiname gyvenime

Programos tikslas – padėti dalyviams atrasti aktyvaus pilietiškumo ir dalyvavimo demokratiname gyvenime naudą. Remiama mobilumo veikla turėtų sustiprinti dalyvavimo įvairoje pilietinės visuomenės veikloje įgūdžius ir padėti ugdyti socialinius ir tarpkultūrinius gebėjimus, kritinį mąstymą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis. Jei įmanoma, projektais turėtų būti suteikiama galimybių dalyvauti demokratiname gyvenime, visuomeninėje ir pilietinėje veikloje per formalųjį ar neformalųjį mokymąsi. Projektais turėtų būti gerinamas dalyvių supratimas apie Europos Sąjungą ir bendras europines vertybes, įskaitant demokratijos principus, žmogaus orumą, vienybę ir įvairovę, tarpkultūrinį dialogą ir Europos socialinį, kultūrinį ir istorinį paveldą.

VEIKLA

Šiame skirsnyje nurodoma veikla, kurią galima remti programos „Erasmus+“ lėšomis, įgyvendinant tiek trumpalaikius, tiek akredituotus projektus.

Bet kokios veiklos atveju papildoma parama gali būti teikiama asmenims, lydintiems mažiau galimybių turinčius dalyvius, nepilnamečius ar jaunus suaugusiuosius, kuriems reikalinga priežiūra. Lydintys asmenys gali būti remiami visą arba tam tikrą veiklos vykdymo laikotarpį.

Darbuotojų mobilumas

Reikalavimus atitinkanti veikla	▪ Darbo stebėjimas (2–60 d.) ▪ Mokymo užduotys (2–365 d.) ▪ Kursai ir mokymas (2–30 d., mokesčiai už mokslą – ne daugiau kaip 10 dienų vienam dalyviui) Be fizinio mobilumo, visa darbuotojų mobilumo veikla gali būti derinama su virtualiąja veikla. Trumpiausia ir ilgiausia pirmiau nurodyta trukmė taikoma fizinio mobilumo komponentui. Darbo stebėjimas: dalyviai gali praleisti tam tikrą laikotarpį priimančiojoje organizacijoje kitoje šalyje su tikslu išmokyti naujos praktikos ir sukaupti naujų idėjų stebėdami kolegas, ekspertus ir praktikuojančius priimančiosios organizacijos specialistus jų kasdieniame darbe ir su jais bendraudami. Mokymo užduotys: dalyviai gali praleisti tam tikrą laikotarpį mokydami besimokančius asmenis priimančiojoje organizacijoje kitoje šalyje, kai mokomasi atliekant užduotis ir dalijantis žiniomis su kolegomis. Kursai ir mokymas: dalyviai gali dalyvauti struktūruotuose kursuose ar panašiuose mokymuose, kuriuos teikia kvalifikuoti specialistai ir kurie grindžiami iš anksto nustatyta mokymosi programa ir rezultatais. Mokyme turi dalyvauti dalyviai iš bent dviejų skirtingų šalių ir turi būti suteikta galimybė dalyviams bendrauti su kitais besimokančiais asmenimis ir dėstytojais. Pasyvi veikla, kaip antai paskaitų, pranešimų ar konferencijų klausymasis, remiama nebus. Pareiškėjai turi žinoti, kad kursų rengėjai yra visiškai nepriklausomi nuo programos „Erasmus+“ ir veikia kaip laisvosios rinkos paslaugų teikėjai. Todėl už kursų ir mokymo pasirinkimą atsako pati paraišką teikianti organizacija. Siekiant palengvinti pareiškėjų pasirinkimą, buvo parengti kokybės standartai: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/quality-standards-courses-under-key-action-1-learning-mobility-individuals_en
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Reikalavimus atitinkantiems dalyviams priskiriami mokytojai, bendrojo ugdymo įstaigų vadovai ir visi kiti mokymo veikloje nedalyvaujantys ekspertai ir darbuotojai, dirbantys bendrojo ugdymo srityje. Reikalavimus atitinkantiems mokymo veikloje nedalyvaujantiems darbuotojams priskiriami bendrojo ugdymo srityje – bendrojo ugdymo įstaigų darbuotojai (mokytojų padėjėjai, patarėjai pedagoginiais klausimais, psichologai ir t. t.) arba kitų bendrojo ugdymo srityje veikiančių organizacijų darbuotojai (mokyklų inspektoriai, patarėjai, už bendrąjį ugdymą atsakingi politikos koordinatoriai ir t. t.). Dalyviai turi dirbti siunčiančiojoje organizacijoje arba reguliariai su ja bendradarbiauti, kad padėtų įgyvendinti pagrindinę organizacijos veiklą (pavyzdžiui, tai gali būti kviestiniai mokytojai,

	ekspertai ar savanoriai). Bet kuriuo atveju užduotys, kurios dalyvį sieja su siunčiančiąja organizacija, turi būti dokumentuojamos taip, kad nacionalinė agentūra galėtų patikrinti šią sąsają (pavyzdžiui, remdamasi darbo arba savanoriškos veiklos sutartimi, užduoties aprašymu arba panašiu dokumentu). Nacionalinės agentūros nustato skaidrią ir nuoseklią praktiką, pagal kurią apibrėžiami jų nacionalinėmis aplinkybėmis priimtini darbo santykiai ir patvirtinamieji dokumentai.
Reikalavimus atitinkančios veiklos vietos	Veikla turi vykti užsienyje: ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.

Besimokančių asmenų mobilumas

Galimi formatai	▪ Grupinis mokinių mobilumas (2–30 d., bent du mokiniai vienoje grupėje) ▪ Trumpalaikis mokinių mobilumas mokymosi tikslais (10–29 d.) ▪ Ilgalaikis mokinių mobilumas mokymosi tikslais (30–365 d.) Be fizinio mobilumo, visa mokinių mobilumo veikla gali būti derinama su virtualiąja veikla. Trumpiausia ir ilgiausia pirmiau nurodyta trukmė taikoma fizinio mobilumo komponentui. Grupinis mokinių mobilumas. Siunčiančiosios bendrojo ugdymo įstaigos mokinių grupė gali mokytis su bendraamžiais kitoje šalyje. Siunčiančiosios bendrojo ugdymo įstaigos mokytojai ar kiti kvalifikuoti švietimo darbuotojai turi lydėti mokinius visą veiklos laikotarpį ir padėti organizuoti jų mokymosi laikotarpį. Prireikus, lydinčiais asmenimis gali būti ir kiti suaugę asmenys, padedantys lydintiems mokytojams⁶². Trumpalaikis mokinių mobilumas mokymosi tikslais. Mokiniai tam tikrą laikotarpį gali praleisti mokydami bendrojo ugdymo įstaigoje partnerėje arba atlikdami praktiką kitoje atitinkamoje organizacijoje užsienyje. Kiekvienam dalyviui turi būti sudaryta individuali mokymosi programa. Pagrįstais atvejais mažiau galimybių turintiems dalyviams gali būti organizuojama ne trumpesnė kaip 2 dienų mobilumo veikla. Ilgalaikis mokinių mobilumas mokymosi tikslais. Mokiniai tam tikrą laikotarpį gali praleisti mokydami bendrojo ugdymo įstaigoje partnerėje arba atlikdami praktiką kitoje atitinkamoje organizacijoje užsienyje. Kiekvienam dalyviui turi būti sudaryta individuali mokymosi programa. Visi dalyviai prieš išvykdami privalės dalyvauti privalomoje mokymo programoje, o organizacinei ir kalbinei paramai bus skirta didesnė finansavimo suma.
------------------------	--

⁶² Bet koku atveju už visišką taikytinų taisyklių ir siunčiančiosios bei priimančiosios šalių teisės aktų laikymąsi atsako siunčiančiosios ir priimančiosios mokyklos.

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Dalyvaujantys mokiniai turi būti užregistruoti mokytis pagal siunčiančiosios bendrojo ugdymo įstaigos švietimo programą ⁶³ .
Reikalavimus atitinkančios vietos veiklos	Veikla turi vykti užsienyje: ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Bendrojo ugdymo įstaigos mokinių grupinis mobilumas turi būti vykdomas priimančiojoje bendrojo ugdymo įstaigoje. Veikla gali būti vykdoma kitoje priimančiosios bendrojo ugdymo įstaigos šalies vietoje, jei to reikia dėl veiklos turinio ir kokybės. Tokiu atveju dalyvių kelionės iš priimančiosios bendrojo ugdymo įstaigos į veiklos vietą išlaidos nebus laikomos tarptautinės mobilumo veiklos išlaidomis. Todėl šiuo tikslu papildomų lėšų prašyti negalima. Be to, grupinė mobilumo veikla taip pat gali būti vykdoma Europos Sąjungos institucijos buveinėje, jeigu ta veikla organizuojama ES institucijoje⁶⁴ ar su ja bendradarbiaujant. Nepriklausomai nuo veiklos vykdymo vietos, grupinėje veikloje turi dalyvauti mokiniai iš bent dviejų ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių.

Kita remiama veikla

Galimi formatai	▪ Kviestiniai ekspertai (2–60 d.) ▪ Būsimų mokytojų ir pedagogų priėmimas (10–365 d.) ▪ Parengiamieji vizitai Kviestiniai ekspertai. Bendrojo ugdymo įstaigos gali kviesti bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojus, politikos ekspertus ar kitus kvalifikuotus specialistus iš užsienio, galinčius padėti gerinti mokymą ir mokymąsi priimančiojoje bendrojo ugdymo įstaigoje. Pavyzdžiui, kviestiniai ekspertai gali mokytį bendrojo ugdymo įstaigos darbuotojus, pristatyti naujus mokymo metodus arba padėti perduoti gerąją organizavimo ir valdymo patirtį. Būsimų mokytojų ir pedagogų priėmimas. Paraiškas teikiančios organizacijos gali priimti būsimus mokytojus, norinčius stažuotis užsienyje. Priimančioji organizacija gaus paramą veiklai parengti, o dalyvio kelionės ir individualios paramos išlaidas turėtų padengti siunčiančioji institucija (kuri šiuo tikslu taip pat gali teikti paraišką dėl finansavimo pagal programą „Erasmus+“). Parengiamieji vizitai. Prieš prasidedant mobilumo veiklai, organizacijos gali surengti
------------------------	---

⁶³ Reikalavimus atitinkančių švietimo programų apibrėžtis kiekvienoje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje nustato kompetentinga nacionalinė valdžios institucija ir paskelbia atitinkamos nacionalinės agentūros interneto svetainėje.

⁶⁴ Europos Sąjungos institucijų buveinės yra Briuselyje, Frankfurte, Liuksemburge, Strasbūre ir Hagoje. ES institucijų buveinėse vykdoma veikla bus laikoma tarptautinio mobilumo veikla, o finansavimo (kaip aprašyta skirsnyje „Kokios yra finansavimo taisyklės?“) gali būti prašoma visiems dalyviams, nepriklausomai nuo jų kilmės šalies.

	parengiamąjį vizitą pas priimančiąjį partnerį. Parengiamieji vizitai yra ne atskira veikla, o papildoma darbuotojų ir besimokančiųjų mobilumo veiklos dalis. Parengiamieji vizitai turi būti aiškiai pagrįsti ir padėti didinti mobilumo veiklos įtaką, aprėpti ir gerinti jos kokybę. Pavyzdžiui, parengiamieji vizitai gali būti organizuojami siekiant geriau pasirengti mažiau galimybių turinčių dalyvių mobilumui, pradėti bendradarbiauti su nauja organizacija partnere arba parengti ilgesnę mobilumo veiklą. Parengiamieji vizitai gali būti organizuojami rengiantis bet kokio tipo besimokančių asmenų ar darbuotojų mobilumui, išskyrus kursus ir mokymą.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Kviestinis ekspertas gali būti asmuo iš kitos ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės, galintis suteikti praktinių žinių ir mokymą, susijusius su jį kviečiančios organizacijos poreikiais ir tikslais. Dalyvauti būsimų mokytojų ir pedagogų priėmimo iniciatyvoje gali dalyviai, įtraukti į mokytojų rengimo programą (arba panašaus pobūdžio pedagogikos programą) arba neseniai ją baigę⁶⁵ kitoje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Parengiamuosius vizitus gali vykdyti bet kuris asmuo, galintis dalyvauti darbuotojų mobilumo veikloje ir dalyvaujantis rengiant projektą. Išskirtiniais atvejais besimokantys asmenys, dalyvausiantys ilgalaikio mobilumo mokymosi tikslais veikloje, ir mažiau galimybių turintys bet kokios veiklos dalyviai gali dalyvauti su jų veikla susijusiuose parengiamuosiuose vizituose.
Reikalavimus atitinkančios veiklos vietos	Parengiamieji vizitai gali būti vykdomi ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotose trečiojoje valstybėse. Kviestinių ekspertų ir būsimų mokytojų veiklos vieta visada yra dotaciją gaunanti organizacija (įskaitant konsorciūmo narius).

TRUMPALAIKIAI BENDROJO UGDYMO ĮSTAIGŲ MOKINIŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAI

Trumpalaikiai mokinių ir darbuotojų mobilumo projektai yra paprastas ir lengvas būdas pasinaudoti programos „Erasmus“ teikiama galimybėmis. Jais siekiama sudaryti sąlygas organizacijoms lengvai organizuoti kelių rūšių veiklą ir įgyti su Programa susijusios patirties.

Siekiant užtikrinti paprastumą, trumpalaikiuose projektuose ribojamas dalyvių skaičius ir projekto trukmė. Tokiuose projektuose gali dalyvauti tik individualios organizacijos, o ne konsorciūmų koordinatoriai. Akredituotos organizacijos negali teikti paraiškų dėl trumpalaikių projektų, nes joms jau suteikta nuolatinė galimybė gauti finansavimą pagal programą „Erasmus+“.

Paraiškoje dėl trumpalaikių projektų pateikiamas veiklos, kurią planuoja organizuoti paraišką teikianti organizacija, rūšių sąrašas ir aprašymas.

⁶⁵ Neseniai mokslus baigę absolventai programoje gali dalyvauti 12 mėnesių po mokslų baigimo. Jei dalyviai, baigę mokslus, atlieka privalomąją civilinę arba karo tarnybą, tinkamumo laikotarpis pratęsiamas tiek, kiek trunka ta tarnyba.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios organizacijos: Kas gali teikti paraišką?	Paraiškas gali teikti šios organizacijos⁶⁶: (1) bendrojo ugdymo įstaigos, teikiančios ikimokyklinio, pradinio ar vidurinio lygmens bendrojo ugdymo paslaugas⁶⁷; (2) vietos ir regioninės valdžios institucijos, koordinavimo įstaigos ir kitos bendrojo ugdymo srityje veikiančios organizacijos. Organizacijos, turinčios „Erasmus“ akreditaciją bendrojo ugdymo srityje, negali teikti paraiškų dėl trumpalaikių projektų.
Reikalavimus atitinkančios šalys	Paraišką teikiančios organizacijos turi būti įsteigtos ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.
Kur teikti paraišką?	Paraiškos turi būti teikiamos šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Paraiškos pateikimo terminas	1 turas (visoms nacionalinėms agentūroms): vasario 23 d. 12:00:00 (vidurdienis Briuselio laiku) 2 turas: Nacionalinės agentūros gali nuspręsti paskelbti antrą (2 turo) terminą. Apie tai nacionalinė agentūra informuos pareiškėjus savo svetainėje. 2 ture pareiškėjai paraišką turi pateikti iki spalio 4 d. 12:00:00 (Briuselio laiku).
Projekto pradžios data	Gali būti pasirinktos šios projektų pradžios datos: 1 turas: nuo tų pačių metų birželio 1 d. iki gruodžio 31 d. 2 turas (jei yra): nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d.
Projekto trukmė	6–18 mėn.
Paraiškų skaičius	Per atrankos turą organizacija gali teikti paraišką tik dėl vieno trumpalaikio projekto bendrojo ugdymo srityje. Organizacijos, kurios per pirmąjį paraiškų teikimo turą gauna dotaciją trumpalaikiam projektui, negali teikti paraiškos per antrąjį to paties kvietimo teikti pasiūlymus turą. Per bet kurį nepertraukiamą penkerių metų kvietimo laikotarpį organizacijos gali gauti ne daugiau kaip tris dotacijas trumpalaikiams bendrojo ugdymo projektams. 2014–2020 m. gautos dotacijos į šį intervalą neįskaičiuojamos.
Galima veikla	Visų rūšių bendrojo ugdymo veikla. Išsamus sąrašas ir taisyklės pateikiami skirsnyje „Veikla“.

⁶⁶ Reikalavimus atitinkančių organizacijų apibrėžtį kiekvienoje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje nustato kompetentinga nacionalinė valdžios institucija ir drauge su aktualiais pavyzdžiais paskelbia atitinkamos nacionalinės agentūros interneto svetainėje.

⁶⁷ Įskaitant organizacijas, teikiančias ankstyvojo ugdymo ir priežiūros paslaugas. Specialųjį statusą turinčios mokyklos, kurių veiklą prižiūri kitos šalies nacionalinės valdžios institucijos (pvz., Lycée français, vokiškos mokyklos), paraiškas teikia prižiūrinčiosios šalies nacionalinei agentūrai. Tikslesnės informacijos kreipkitės į priimančiosios šalies arba atitinkamos nacionalinės institucijos šalies nacionalinę agentūrą.

Projekto aprėptis	Paraiška dėl trumpalaikio projekto gali apimti ne daugiau kaip 30 mobilumo veiklos dalyvių. Parengiamųjų vizitų dalyviai ir lydintys asmenys į šį skaičių neįskaičiuojami.
Pagalbinės organizacijos	Bet kuri švietimo ir mokymo srityje veikianti organizacija gali dalyvauti kaip dotacijos gavėjo pagalbinė organizacija. Pagalbinių organizacijų vaidmenį ir pareigas drauge oficialiai nustato pagalbinės organizacijos ir dotacijų gavėjų organizacijos. Bet koks pagalbinių organizacijų indėlis turi atitikti „Erasmus“ kokybės standartus.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Pateiktos paraiškos bus vertinamos balais iš 100 galimų, vadovaujantis toliau nurodytais kriterijais ir korekciniais koeficientais. Kad būtų svarstoma galimybė skirti dotaciją, paraiškų įvertinimas turi atitikti šias ribines vertes:

- jos turi būti įvertintos bent 60 balų iš 100 ir
- bent puse didžiausio galimo balų skaičiaus kiekvienoje iš trijų dotacijos skyrimo kriterijų kategorijų.

Aktualumas (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu: ▪ pareiškėjo profilis, patirtis, veikla ir tikslinė besimokančių asmenų grupė yra aktualūs bendrojo ugdymo srityje; ▪ siūlomas projektas yra aktualus veiksmo tikslų atžvilgiu; ▪ siūlomas projektas yra aktualus atsižvelgiant į šiuos konkrečius prioritetus: – naujų dalyvių ir mažiau patirties turinčių organizacijų rėmimą, – ilgalaikio mokinių mobilumo mokymosi tikslais dalyvių rėmimą, – mažiau galimybių turinčių dalyvių rėmimą.
Projekto parengimo kokybė (daugiausia 40 balų)	Kokiu mastu: ▪ siūlomo projekto tikslai aiškiai ir konkrečiai dera su paraišką teikiančios organizacijos, jos darbuotojų ir besimokančių asmenų poreikiais; ▪ siūlomos veiklos turinys ir skirtingų tipų veiklos pusiausvyra yra tinkami siekiant projekto tikslų; ▪ parengtas aiškus siūlomos veiklos darbo planas; ▪ projektas apima aplinkos požiūriu tvarią ir atsakingą praktiką; ▪ projektas apima skaitmeninių priemonių (visų pirma „eTwinning“) ir mokymosi metodų taikymą, siekiant papildyti fizinio mobilumo veiklą ir stiprinti bendradarbiavimą su organizacijomis partnerėmis.
Tolėsnių susijusios veiklos kokybė (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu: ▪ pareiškėjas nustatė aiškias veiklos įgyvendinimo užduotis ir atsakomybę laikantis „Erasmus“ kokybės standartų; ▪ pareiškėjas pasiūlė konkrečių ir logiškų veiksmų, kad jo mobilumo veiklos rezultatai būtų įtraukti į kasdienę organizacijos veiklą; ▪ pareiškėjas pasiūlė tinkamą projekto rezultatų vertinimo būdą; ▪ pareiškėjas pasiūlė konkrečių ir efektyvių veiksmų, kad projekto rezultatai būtų žinomi paraišką teikiančioje organizacijoje, būtų dalijamasi rezultatais su kitomis organizacijomis ir visuomene ir viešai pripažįstamas Europos Sąjungos teikiamas finansavimas.

BENDROJO UGDYMO ĮSTAIGŲ MOKINIŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMO AKREDITUOTI PROJEKTAI

Organizacijos, turinčios „Erasmus“ akreditaciją bendrojo ugdymo srityje, gali teikti paraiškas dėl finansavimo pagal specialią tik joms skirtą finansavimo schemą. Paraiškos grindžiamos anksčiau patvirtintu „Erasmus“ planu, todėl išsamos planuojamos veiklos sąrašo ir aprašymo nereikia. Vietoj to paraiškose daugiausia dėmesio skiriama biudžeto, reikalingo būsimai veiklai, nustatymui.

Tinkamumo kriterijai

Reikalavimus atitinkančios organizacijos: Kas gali teikti paraišką?	Paraiškas gali teikti organizacijos, turinčios galiojančią „Erasmus“ akreditaciją bendrojo ugdymo srityje.
Mobilumo konsorciumas	Organizacijos, turinčios mobilumo konsorciumo koordinatoriaus „Erasmus“ akreditaciją, turi teikti paraiškas dėl mobilumo konsorciumo formato. Paraiškoje turi būti pateiktas mobilumo konsorciumo narių sąrašas ir jame turi būti nurodytas ne tik koordinorius, bet ir bent viena organizacija narė. Mobilumo konsorciumo nare gali tapti bet kuri organizacija, atitinkanti tos srities „Erasmus“ akreditacijos tinkamumo kriterijus. Visos numatytos konsorciumo organizacijos narės turi būti iš tos pačios ES valstybės narės arba Programos asocijuotosios trečiosios valstybės kaip ir mobilumo konsorciumo koordinorius⁶⁸. Konsorciumo nariams reikalavimas turėti „Erasmus“ akreditaciją netaikomas. Mobilumo konsorciume dalyvaujančios organizacijos gali gauti finansavimą pagal ne daugiau kaip dvi su 1 pagrindiniu veiksmu susijusias dotacijų sutartis bendrojo ugdymo srityje, sudarytas pagal tą patį kvietimą teikti pasiūlymus. Todėl bendrojo ugdymo įstaigos, gaunančios dotaciją trumpalaikiam arba akredituotam projektui, kaip organizacijos narės papildomai gali dalyvauti tik viename bendrojo ugdymo srities mobilumo konsorciume. Kitos organizacijos gali dalyvauti ne daugiau kaip dviejuose mobilumo konsorciumuose.
Kur teikti paraišką?	Paraiškos turi būti teikiamos šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Paraiškos pateikimo terminas	vasario 23 d. 12:00:00 (vidurdienis Briuselio laiku)
Projekto pradžios data	tų pačių metų birželio 1 d.

⁶⁸ Specialųjį statusą turinčios mokyklos, kurių veiklą prižiūri kitos šalies nacionalinės valdžios institucijos (pvz., Lycée français, vokiškos mokyklos), gali dalyvauti mobilumo konsorciumuose, kuriems vadovauja prižiūrinčios šalies nacionalinės agentūros akredituotos organizacijos. Tačiau jos negali dalyvauti konsorciume ar trumpalaikiam projekte, kurį valdo dviejų skirtingų šalių nacionalinės agentūros.

Projekto trukmė	Visų akredituotų projektų pradinė trukmė bus 15 mėnesių. Po 12 mėnesių visi dotacijos gavėjai turės galimybę pratęsti savo projektą ne daugiau kaip 24 mėnesiais.
Paraiškų skaičius	Akredituotos organizacijos gali teikti paraišką tik vieną kartą per atrankos turą.
Galima veikla	Visų rūšių bendrojo ugdymo veikla. Išsamus sąrašas ir taisyklės pateikiami skirsnyje „Veikla“.
Projekto aprėptis	Dalyvių, kurie gali būti įtraukti į akredituotus projektus, skaičius neribojamas, išskyrus bet kokius biudžeto paskirstymo etape nustatytus apribojimus.

BIUDŽETO PASKIRSTYMAS

Pareiškėjų „Erasmus“ plano kokybė vertinta paraiškų dėl akreditacijos teikimo etapu, todėl biudžeto paskirstymo etapu kokybinis vertinimas nebus atliekamas. Finansavimas bus skiriamas pagal kiekvieną reikalavimus atitinkančią dotacijos paraišką.

Skiriama dotacijos suma priklausys nuo kelių aspektų:

- bendro biudžeto, skirto akredituotų pareiškėjų finansavimui,
- planuojamos veiklos (įskaitant įgyvendinimo biudžeto sąmatą),
- bazinės ir didžiausios dotacijų,
- šių finansavimo kriterijų: pareiškėjo veiklos rezultatų, politikos prioritetų ir geografinės pusiausvyros (jei šį kriterijų taiko nacionalinė agentūra).

Išsamias bazinės ir didžiausios dotacijų paskirstymo taisykles, balų skaičių pagal paskirstymo kriterijus, kiekvieno kriterijaus koeficientą, paskirstymo metodą ir bendrą akredituotiems projektams skirtą biudžetą nacionalinė agentūra paskelbs iki kvietimo teikti pasiūlymus galutinio termino.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Trumpalaikiams ir akredituotiems projektams taikomos toliau nurodytos finansavimo taisyklės.

Biudžeto kategorija	Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės	Suma
Organizacinė parama	Tiesiogiai su mobilumo veiklos įgyvendinimu susijusios išlaidos, nepatenkančios į kitas išlaidų kategorijas. Pavyzdžiui, išlaidos, susijusios su: pasirengimu (pedagoginiu, tarpkultūriniu ir kt.), dalyvių kuravimu, stebėseną ir rėmimu mobilumo laikotarpiu, paslaugomis, priemonėmis ir įranga, reikalingomis virtualiesiems mišriosios veiklos komponentams, mokymosi rezultatų pripažinimu, dalijimusi rezultatais	100 EUR – Vienam grupinio mobilumo veikloje dalyvaujančiam mokiniui; ne daugiau kaip 1 000 EUR vienai grupei – Vienam darbuotojų mobilumo kursų ir mokymosi tikslais dalyviui – Vienam kviestiniam ekspertui – Vienam priimtam būsimam mokytojui ar pedagogui

	ir Europos Sąjungos finansavimo matomumu visuomenei. Organizacinės paramos lėšomis dengiamos siunčiančiųjų ir priimančiųjų organizacijų išlaidos (išskyrus darbuotojų mobilumo kursų ir mokymosi tikslais atvejus). Dėl gautos dotacijos pasidalijimo susitars abi organizacijos. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal dalyvių skaičių.	350 EUR; nuo 101-ojo dalyvio – 200 EUR vienam tos pačios rūšies veiklos dalyviui – Vienam trumpalaikio mokinių mobilumo mokymosi tikslais dalyviui – Vienam darbuotojų mobilumo darbo stebėjimo ir mokymo tikslais dalyviui			
		500 EUR – Vienam ilgalaikio mokinių mobilumo mokymosi tikslais dalyviui			
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių ir lydinčių asmenų išlaidoms kelionei iš kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti. Be to, parama dalyvių ir lydinčių asmenų išlaidoms kelionei iš kilmės vietos į mokymo prieš išvykimą, skirtą ilgalaikio mobilumo veikloje dalyvaujantiems mokiniams, vietą ir atgal padengti. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal kelionės atstumą ir asmenų skaičių. Pareiškėjas turi nurodyti atstumą nuo kilmės vietos iki veiklos vietos⁶⁹ naudodamas Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę⁷⁰.	Kelionės atstumas	Įprastinė kelionė	Ekologiška kelionė	
		10–99 km	23 EUR		
		100–499 km	180 EUR	210 EUR	
		500–1 999 km	275 EUR	320 EUR	
		2 000–2 999 km	360 EUR	410 EUR	
		3 000–3 999 km	530 EUR	610 EUR	
		4 000–7 999 km	820 EUR		
		8 000 km arba daugiau	1 500 EUR		
Individuali parama	Dalyvių ir juos lydinčių asmenų⁷¹ pragyvenimo išlaidoms vykdant veiklą padengti. Prireikus: pragyvenimo išlaidoms gali būti priskiriamos išlaidos, susijusios su kelione prieš veiklą ir po jos – ne daugiau kaip dvi kelionės dienos dalyviams ir lydintiems	Dalyvių kategorija	1 šalių grupė	2 šalių grupė	3 šalių grupė
		Darbuotojai	90–180 EUR	80–160 EUR	70–140 EUR
		Mokiniai	40–	35–	30–

⁶⁹ Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykdomoje veikloje, pareiškėjas apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km) ir pasirenka reikiamą kelionės atstumo intervalą (t. y. 500–1 999 km).

⁷⁰ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_lt.

⁷¹ Lydintiems asmenims taikomi darbuotojams nustatyti tarifai. Išimtiniais atvejais, kai lydinčiam asmeniui užsienyje reikia praleisti daugiau kaip 60 dienų, parama papildomoms pragyvenimo išlaidoms nuo 61-os dienos padengti skiriama pagal biudžeto išlaidų kategoriją „Įtraukties rėmimas“.

	asmenims, gaunantiems įprastinės kelionės dotaciją, ir ne daugiau kaip šešios papildomos dienos dalyviams ir lydinčiams asmenims, gaunantiems ekologiškos kelionės dotaciją. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal asmenų skaičių, buvimo trukmę ir priimančiąją šalį⁷².		80 EUR	70 EUR	60 EUR
		Tai – bazinės normos už veiklos dieną. Dėl tikslų bazinių normų, neviršijančių leistinų ribų, sprendžiama. Bazinė norma mokama iki 14-tos veiklos dienos. Nuo 15-os veiklos dienos mokėtina norma bus lygi 70 proc. bazinės normos. Mokėtinos normos bus apvalinamos iki artimiausio viso euro.			
Įtraukties rėmimas	Organizacijų įtraukties rėmimas: išlaidos, susijusios su mažiau galimybių turinčių dalyvių mobilumo veiklos organizavimu. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal mažiau galimybių turinčių dalyvių skaičių.	100 EUR vienam dalyviui			
	Dalyvių įtraukties rėmimas: Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su mažiau galimybių turinčiais dalyviais ir juos lydinčiais asmenimis (įskaitant pagrįstas kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Individuali parama“). Finansavimo mechanizmas: realiosios išlaidos. Lėšų skyrimo taisyklė: pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra.	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų			
Parengiamieji vizitai	Kelionės ir pragyvenimo išlaidos, susijusios su dalyvavimu parengiamajame vizite. Finansavimo mechanizmas: vieneto įkainis. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal dalyvių skaičių.	575 EUR vienam dalyviui, ne daugiau kaip trys dalyviai vieno vizito metu			
Mokesčiai už mokslą	Išlaidos, susijusios su registracija į mokymosi programą ir mokesčiais už mokslą.	80 EUR vienam dalyviui per dieną; vienas darbuotojas gali gauti ne daugiau kaip 800 EUR mokesčiams už mokslą padengti pagal vieną			

⁷² Priimančiųjų šalių grupės:

1 šalių grupė: Airija, Danija, Islandija, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Norvegija, Suomija, Švedija.

2 šalių grupė: Austrija, Belgija, Graikija, Ispanija, Italija, Kipras, Malta, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija, Vokietija.

3 šalių grupė: Slovėnija, Estija, Latvija, Kroatija, Slovakija, Čekija, Lietuva, Turkija, Vengrija, Lenkija, Rumunija, Bulgarija, Šiaurės Makedonija, Serbija.

	Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal veiklos trukmę.	dotacijos sutartį.
Kalbinė parama	Išlaidos, susijusios su kalbų mokymosi medžiagos ir mokymo teikimu dalyviams, kuriems reikia gerinti kalbos, kuria bus studijuojama arba mokomasi. Kalbinė parama teikiama dalyviams, dalyvaujantiems darbuotojų mobilumo programose, trunkančiose daugiau nei 30 dienų, ir trumpalaikio bei ilgalaikio mobilumo programose dalyvaujantiems besimokantiems asmenims. Parama mokama tik jei dalyvis negali gauti internetinės kalbinės paramos dėl reikiamos kalbos ar lygio nebuvimo. Pastaroji sąlyga netaikoma sustiprintam kalbos mokymui, teikiamam ilgalaikio mokinių mobilumo mokymosi tikslais projektų dalyviams. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal dalyvių skaičių.	150 EUR vienam dalyviui Be to, 150 EUR sustiprintam kalbos mokymui vienam ilgalaikio mokinių mobilumo dalyviui
Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos suteikimu, kai to prašo nacionalinė agentūra. Dalyvių ir juos lydinčių asmenų brangių kelionių išlaidos, kurių dėl geografinio atokumo ar kitų kliūčių negalima padengti pagal įprastą kategoriją „Kelionės išlaidos“. Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos. Finansavimo mechanizmas: realiosios išlaidos. Lėšų skyrimo taisyklė: pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Brangios kelionės tarifai taikomi tais atvejais, kai taikant vieneto įkainį būtų padengta mažiau kaip 70 proc. dalyvio kelionės išlaidų.	Finansinės garantijos išlaidos: 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Brangių kelionių išlaidos: 80 proc. tinkamų finansuoti kelionės išlaidų. Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos: 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų

SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO SRITIES BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMAS

Pagal šį veiksma remiami suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjai ir kitos suaugusiųjų švietimo srityje veikiančios organizacijos, norinčios organizuoti suaugusiųjų švietimo srities besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumo mokymosi tikslais veiklą.

Remiama įvairi veikla, įskaitant darbo stebėjimą ir darbuotojų profesinio tobulėjimo kursus, mažiau galimybių turinčių suaugusių besimokančiųjų (visų pirma žemos kvalifikacijos suaugusių besimokančių asmenų) individualų ir grupinį mobilumą, kviestinių ekspertų ir kitą veiklą, kaip paaiškinta toliau.

Dalyvaujančiosios organizacijos savo veikla turėtų aktyviai skatinti **įtrauktį ir įvairovę, aplinkos tvarumą ir skaitmeninį švietimą**. Jos turėtų tą daryti naudodamosi konkrečiomis šiuo tikslu Programos teikiamomis finansavimo galimybėmis, didindamos dalyvių sąmoningumą, dalydamosi geriausia patirtimi ir pasirinkdamos tinkamą savo veiklos modelį.

VEIKSMO TIKSLAI

Pagal programą „Erasmus+“ finansuojamos mobilumo veiklos tikslas – suteikti mokymosi galimybių ir remti suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų ir kitų suaugusiųjų švietimo srityje veiklą vykdančių organizacijų tarptautinimą ir institucinę plėtrą. Veiksmu bus prisidedama prie įgūdžių darbotvarkės įgyvendinimo ir Europos švietimo erdvės kūrimo. Konkretūs šio veiksmo tikslai išvardyti toliau.

- Stiprinti europinį mokymo ir mokymosi aspektą;
- puoselėti įtraukties ir įvairovės, tolerancijos ir demokratinio dalyvavimo vertybes;
- propaguoti žinias apie bendrą Europos paveldą ir įvairovę;
- remti profesinių tinklų plėtrą visoje Europoje;
- didinti Europos formaliojo, neformaliojo ir savaiminio suaugusiųjų švietimo kokybę siekiant ugdyti bendruosius gebėjimus, kaip nustatyta 2018 m. ES sistemoje, įskaitant bazinius įgūdžius (raštingumą, skaičiavimą, skaitmeninius įgūdžius) ir kitus gyvenime svarbius įgūdžius;
- plėsti ir įvairinti suaugusiųjų švietimo pasiūlą gerinant pedagogų profesinius įgūdžius ir stiprinant suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų pajėgumus;
- supaprastinti visų suaugusiųjų švietimo formų kokybiškų mokymo ir mokymosi programų įgyvendinimą ir prieinamumą ir pritaikyti jas prie pavienių asmenų ir plačiosios visuomenės poreikių;
- stiprinti suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų gebėjimus vykdyti kokybiškus mobilumo projektus;
- didinti įvairaus amžiaus bei socialinės ir ekonominės kilmės suaugusiųjų dalyvavimą suaugusiųjų švietimo programose, visų pirma skatinant organizacijų, dirbančių su palankių sąlygų neturinčiais besimokančiais asmenimis, smulkių suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų, naujų Programos dalyvių, mažiau patirties turinčių organizacijų ir bendruomeninių visuomeninių organizacijų dalyvavimą.

KAIP NAUDOTIS „ERASMUS+“ MOBILUMO GALIMYBĖMIS?

Suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjai ir kitos suaugusiųjų švietimo srityje veikiančios organizacijos paraiškas dėl finansavimo gali teikti dviem būdais:

- **Trumpalaikiai besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumo projektai** suteikia galimybę paraišką teikiančioms organizacijoms organizuoti įvairią šešių – aštuoniolikos mėnesių trukmės mobilumo veiklą. Trumpalaikiai projektai

yra geriausias pasirinkimas organizacijoms, pirmą kartą išbandančioms programą „Erasmus+“, arba organizacijoms, norinčioms organizuoti tik ribotą veiklą.

- **Besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumo akredituotuose projektuose** gali dalyvauti tik „Erasmus“ akreditaciją suaugusiųjų švietimo srityje turinčios organizacijos. Ši speciali finansavimo schema leidžia akredituotoms organizacijoms reguliariai gauti finansavimą mobilumo veiklai, kuria prisidedama prie laipsniško jų „Erasmus“ plano įgyvendinimo. „Erasmus“ akreditaciją gali gauti visos organizacijos, norinčios reguliariai organizuoti mobilumo veiklą. Norint teikti paraišką, ankstesnė dalyvavimo Programoje patirtis nereikalinga. Daugiau informacijos apie šią galimybę žr. šio vadovo skyrių apie „Erasmus“ akreditaciją suaugusiųjų švietimo, profesinio mokymo ir bendrojo ugdymo srityse.

Organizacijos taip pat gali dalyvauti Programoje neteikdamos paraiškos, jei:

- **prisijungia prie esamo „Erasmus“ mobilumo konsorciumo**, kuriam vadovauja jų šalyje akredituotas konsorciumo koordinadorius, priimančias naujus konsorciumo narius;
- **priima dalyvius iš kitos šalies**: bet kuri organizacija gali priimti dalyvius, atvykstančius iš užsienio organizacijos partnerės. Tapus priimančiąja organizacija įgyjama vertingos patirties ir tai yra geras būdas kurti partnerystes ir sužinoti daugiau apie Programą prieš patiemis teikiant paraišką.

PROJEKTO RENGIMAS

Paraišką teikianti organizacija yra pagrindinė projekto, remiamo pagal 1 pagrindinį veiksmą, dalyvė. Pareiškėjas parengia ir pateikia paraišką, pasirašo dotacijos sutartį, įgyvendina mobilumo veiklą ir teikia ataskaitas savo nacionalinei agentūrai. Tiek paraiškų dėl trumpalaikių projektų, tiek paraiškų dėl „Erasmus“ akreditacijos teikimo procese daugiausia dėmesio skiriama paraišką teikiančios organizacijos poreikiams ir planams.

Dauguma galimos veiklos rūšių yra susijusios su išvykstančiojo mobilumo veikla. Tai reiškia, kad paraišką teikianti organizacija veiks kaip siunčiančioji organizacija: ji atrinks dalyvius ir išsiųs juos į priimančiąją organizaciją užsienyje. Be to, yra specialių veiksmų, kuriuos vykdydamos paraišką teikiančios organizacijos į savo organizaciją gali pakviesti ekspertus, būsimus mokytojus ir pedagogus. Atvykstančių dalyvių veikla siekiama ne kurti dvipusius mainus, o pritraukti asmenis, galinčius padėti paraišką teikiančiai organizacijai vystyti ir įgyvendinti savo tarptautinimo strategiją. Siekiant palengvinti partnerių paieškos procesą, pagal programą „Erasmus“ partnerių užsienyje padedama ieškoti tokiomis priemonėmis kaip [EPALE](#).

Visos pagal šį veiksmą remiamos veiklos įgyvendinimas turi atitikti „Erasmus“ kokybės standartus. „Erasmus“ kokybės standartai apima konkrečių projektų užduočių įgyvendinimo praktiką, pavyzdžiui, dalyvių atranką ir parengimą, mokymosi rezultatų nustatymą, vertinimą ir pripažinimą, dalijimąsi projektų rezultatais ir t. t. Visas „Erasmus“ kokybės standartų tekstas pateiktas svetainėje „Europa“: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools_lt

Kitame skirsnyje pateikiama informacijos apie mobilumo formatų ir turinio tarpusavio sąsajas kokybiškai mobilumo veiklai užtikrinti.

Įtrauktis ir įvairovė

Laikydamosi „Erasmus“ kokybės standartų, organizacijos, gaunančios paramą pagal Programą, visiems dalyviams, kad ir kokia būtų jų kilmė, turi užtikrinti įtrauktis ir vienodas mobilumo galimybes. Atrenkant besimokančius asmenis, dalyvaujančius projekto veikloje, turėtų būti atsižvelgiama į tokius svarbius veiksnius kaip dalyvių motyvacija, nuopelnai,

asmeninis tobulėjimas ir mokymosi poreikiai. O atrenkant dalyvausiančius darbuotojus taip pat reikėtų užtikrinti, kad jų profesinis tobulėjimas būtų naudingas visiems organizacijos besimokantiems asmenims.

Rengdamos, įgyvendindamos ir vykdydamos tolesnę su mobilumu susijusią veiklą, siunčiančiosios ir priimančiosios organizacijos turėtų įtraukti dalyvius į svarbiausių sprendimų priėmimo procesą, kad kiekvienam dalyviui būtų užtikrinta didžiausia nauda ir poveikis.

Švietimo ir mokymo paslaugas teikiančios dalyvaujančiosios organizacijos raginamos aktyviai kurti mobilumo galimybes ir sudaryti palankesnes sąlygas jomis naudotis, pavyzdžiui, akademiniam kalendoriuje nustatant vadinamuosius mobilumo langus ir apibrėžiant įprastus sugrįžusių dalyvių reintegracijos etapus.

Aplinkos požiūriu tvari ir atsakinga praktika

Laikydamosi „Erasmus“ kokybės standartų, organizacijos, gaunančios paramą pagal Programą, turi skatinti aplinkos požiūriu tvarų ir atsakingą savo dalyvių elgesį, didindamos informuotumą apie tai, kaip svarbu imtis veiksmų, kad būtų mažinamas arba kompensuojamas mobilumo veiklos poveikis aplinkai. Šie principai turėtų atsispindėti rengiant ir įgyvendinant visą Programos veiklą, visų pirma naudojant konkrečią pagal Programą teikiamą finansinę paramą tvariems keliavimo būdams skatinti. Švietimo ir mokymo paslaugas teikiančios organizacijos turėtų įtraukti šiuos principus į savo kasdienį darbą ir aktyviai skatinti besimokančių asmenų ir darbuotojų mąstysenos ir elgesio pokyčius.

Švietimo ir mokymo skaitmeninė pertvarka

Remiantis „Erasmus“ kokybės standartais, pagal Programą visoms dalyvaujančiosioms organizacijoms padedama diegti ir naudoti skaitmenines priemones ir mokymosi metodus fizinei veiklai papildyti, organizacijų partnerių bendradarbiavimui stiprinti ir jų mokymosi ir mokymo kokybei gerinti. Skaitmeninių galimybių stažuotėse gali dalyvauti ir darbuotojai: tokia mobilumo veikla padeda jiems įgyti skaitmeninių įgūdžių ir padidina jų gebėjimus mokytis ir atlikti kitas užduotis naudojantis skaitmeninėmis priemonėmis. Tokia veikla gali būti organizuojama bet koku prieinamu darbuotojų mobilumo formatu.

Dalyvavimas demokratiname gyvenime

Programos tikslas – padėti dalyviams atrasti aktyvaus pilietiškumo ir dalyvavimo demokratiname gyvenime naudą. Remiama mobilumo veikla turėtų sustiprinti dalyvavimo įvairoje pilietinės visuomenės veikloje įgūdžius ir padėti ugdyti socialinius ir tarpkultūrinius gebėjimus, kritinį mąstymą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis. Jei įmanoma, projektais turėtų būti suteikiama galimybių dalyvauti demokratiname gyvenime, visuomeninėje ir pilietinėje veikloje per formalųjį ar neformalųjį mokymąsi. Projektais turėtų būti gerinamas dalyvių supratimas apie Europos Sąjungą ir bendras europines vertybes, įskaitant demokratijos principus, žmogaus orumą, vienybę ir įvairovę, tarpkultūrinį dialogą ir Europos socialinį, kultūrinį ir istorinį paveldą.

Bendrųjų gebėjimų plėtotė

Programa remiama randa visą gyvenimą ir stiprinami bendrieji gebėjimai⁷³, reikalingi asmeniniam tobulėjimui ir saviraiškai, įsadarbinamumui, aktyviam pilietiškumui ir socialinei įtraukčiai užtikrinti. Dalyvaujančiosios organizacijos turėtų siūlyti prie

⁷³ Bendrieji gebėjimai – https://ec.europa.eu/education/policies/school/key-competences-and-basic-skills_Lt

konkrečių besimokančių asmenų poreikių pritaikytą mokymo ir mokymosi veiklą, kuri padėtų jiems pasiekti ekonominę nepriklausomybę ir įveikti kliūtis švietimo ir socialinėje srityse.

VEIKLA

Šiame skirsnyje nurodoma veikla, kurią galima remti programos „Erasmus+“ lėšomis, įgyvendinant tiek trumpalaikius, tiek akredituotus projektus.

Bet kokios veiklos atveju papildoma parama gali būti teikiama mažiau galimybių turinčius dalyvius lydintiems asmenims. Lydintys asmenys gali būti remiami visą arba tam tikrą veiklos vykdymo laikotarpį.

Darbuotojų mobilumas

Galimi formatai	▪ Darbo stebėjimas (2–60 d.) ▪ Mokymo užduotys (2–365 d.) ▪ Kursai ir mokymas (2–30 d., mokesčiai už mokslą – ne daugiau kaip 10 dienų vienam dalyviui) Be fizinio mobilumo, visa darbuotojų mobilumo veikla gali būti derinama su virtualiąja veikla. Trumpiausia ir ilgiausia pirmiau nurodyta trukmė taikoma fizinio mobilumo komponentui. Darbo stebėjimas: dalyviai gali praleisti tam tikrą laikotarpį priimančiojoje organizacijoje kitoje šalyje su tikslu išmokyti naujos praktikos ir sukaupti naujų idėjų stebėdami kolegas, ekspertus ir praktikuojančius priimančiosios organizacijos specialistus jų kasdiniame darbe ir su jais bendraudami. Mokymo užduotys: dalyviai gali praleisti tam tikrą laikotarpį mokydami besimokančius asmenis priimančiojoje organizacijoje kitoje šalyje, kai mokomasi atliekant užduotis ir dalijantis žiniomis su kolegomis. Kursai ir mokymas: dalyviai gali dalyvauti struktūruotuose kursuose ar panašiuose mokymuose, kuriuos teikia kvalifikuoti specialistai ir kurie grindžiami iš anksto nustatyta mokymosi programa ir rezultatais. Mokyme turi dalyvauti dalyviai iš bent dviejų skirtingų šalių ir turi būti suteikta galimybė dalyviams bendrauti su kitais besimokančiais asmenimis ir dėstytojais. Pasyvi veikla, kaip antai paskaitų, pranešimų ar konferencijų klausymasis, remiama nebus. Pareiškėjai turi žinoti, kad kursų rengėjai yra visiškai nepriklausomi nuo programos „Erasmus+“ ir veikia kaip laisvosios rinkos paslaugų teikėjai. Todėl už kursų ir mokymo pasirinkimą atsako pati paraišką teikianti organizacija. Siekiant palengvinti pareiškėjų pasirinkimą, buvo parengti kokybės standartai: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/quality-standards-courses-under-key-action-1-learning-mobility-individuals_en
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Reikalavimus atitinkantiems dalyviams priskiriami bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai ir visi kiti mokymo veikloje nedalyvaujantys ekspertai ir darbuotojai, dirbantys suaugusiųjų švietimo srityje.

	Reikalavimus atitinkantiems mokymo veikloje nedalyvaujantiems darbuotojams priskiriami suaugusiųjų švietimo srities darbuotojai iš suaugusiųjų švietimo paslaugas teikiančių organizacijų (pavyzdžiui, skyrių vadovai) arba kitų suaugusiųjų švietimo srityje veikiančių organizacijų (pavyzdžiui, savanoriai, patarėjai, už suaugusiųjų švietimą atsakingi politikos koordinatoriai ir t. t.). Dalyviai turi dirbti siunčiančiojoje organizacijoje arba reguliariai su ja bendradarbiauti, kad padėtų įgyvendinti pagrindinę organizacijos veiklą (pavyzdžiui, tai gali būti kviestiniai mokytojai, ekspertai ar savanoriai). Bet kuriuo atveju užduotys, kurios dalyvį sieja su siunčiančiąja organizacija, turi būti dokumentuojamos taip, kad nacionalinė agentūra galėtų patikrinti šią sąsają (pavyzdžiui, remdamasi darbo arba savanoriškos veiklos sutartimi, užduoties aprašymu arba panašiu dokumentu). Nacionalinės agentūros nustato skaidrią ir nuoseklią praktiką, pagal kurią apibrėžiami jų nacionalinėmis aplinkybėmis priimtini darbo santykiai ir patvirtinamieji dokumentai.
Reikalavimus atitinkančios vietos	Veikla turi vykti užsienyje: ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.

Besimokančių asmenų mobilumas

Galimi formatai	▪ Suaugusių besimokančių asmenų grupinis mobilumas (2–30 d., bent du besimokantys asmenys kiekvienoje grupėje) ▪ Suaugusių besimokančių asmenų individualus mobilumas mokymosi tikslais (2–30 d.) Be fizinio mobilumo, visa besimokančių asmenų mobilumo veikla gali būti derinama su virtualiąja veikla. Trumpiausia ir ilgiausia pirmiau nurodyta trukmė taikoma fizinio mobilumo komponentui. Suaugusių besimokančių asmenų grupinis mobilumas. Suaugusių besimokančių asmenų grupė iš siunčiančiosios organizacijos gali kitoje šalyje pasisemti žinių novatoriško mokymosi veiklos, organizuojamos bendradarbiaujant siunčiančiajai ir priimančiajai organizacijai (rinkoje prieinamų mokymo paslaugų pirkimas neremiamas). Tokia veikla gali apimti įvairių formaliojo, neformaliojo ir savaiminio mokymosi metodų ir technikų derinį, pavyzdžiui, tarpusavio mokymąsi, mokymąsi darbo vietoje, savanorišką veiklą ir kitus novatoriškus metodus. Siunčiančiosios organizacijos kvalifikuoti mokytojai turi lydėti besimokančius asmenis visą veiklos laikotarpį ir dalyvauti įgyvendinant mokymosi programą. Grupinio mobilumo veiklos turinys turėtų būti orientuotas į suaugusių besimokančių asmenų bendruosius gebėjimus arba įtrauktį ir įvairovę, skaitmeninį, aplinkos tvarumą ir dalyvavimo aspektą. Suaugusių besimokančių asmenų individualus mobilumas mokymosi tikslais. Suaugę besimokantys asmenys gali praleisti tam tikrą laikotarpį užsienio priimančiojoje organizacijoje ir pagerinti žinias ir įgūdžius. Kiekvienam dalyviui turi būti sudaryta individuali mokymosi programa. Mokymosi programa gali apimti įvairių formaliojo, neformaliojo ir savaiminio
------------------------	--

	mokymosi metodų derinį, įskaitant kontaktinį mokymąsi, mokymąsi darbo vietoje, darbo stebėjimą, stebėseną ir kitus novatoriškus metodus.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Reikalavimus atitinkantiems dalyviams priskiriami mažiau galimybių turintys suaugę besimokantys, visų pirma žemos kvalifikacijos, asmenys. Dalyvaujantys besimokantys asmenys turi būti užregistruoti mokytis pagal siunčiančiosios organizacijos suaugusiųjų švietimo programą ⁷⁴ .
Reikalavimus atitinkančios veiklos vietos	Veikla turi vykti užsienyje: ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Suaugusių besimokančių asmenų grupinis mobilumas turi būti vykdomas priimančiojoje organizacijoje. Veikla gali būti vykdoma kitoje priimančiosios organizacijos šalies vietoje, jei to reikia dėl veiklos turinio ir kokybės. Tokiu atveju dalyvių kelionės iš priimančiosios organizacijos į veiklos vietą išlaidos nebus laikomos tarptautinės mobilumo veiklos išlaidomis. Todėl šiuo tikslu papildomų lėšų prašyti negalima. Be to, grupinė suaugusių besimokančių asmenų mobilumo veikla taip pat gali būti vykdoma Europos Sąjungos institucijos buveinėje, jeigu ta veikla organizuojama ES institucijoje⁷⁵ ar su ja bendradarbiaujant.

Kita remiama veikla

Galimi formatai	▪ Kviestiniai ekspertai (2–60 d.) ▪ Būsimų mokytojų ir pedagogų priėmimas (10–365 d.) ▪ Parengiamieji vizitai Kviestiniai ekspertai. Organizacijos gali kviesti bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojus, politikos ekspertus ar kitus kvalifikuotus specialistus iš užsienio, galinčius padėti gerinti mokymą ir mokymąsi priimančiojoje organizacijoje. Pavyzdžiui, kviestiniai ekspertai gali mokyti priimančiosios organizacijos darbuotojus, pristatyti naujus mokymo metodus arba padėti perduoti gerąją organizavimo ir valdymo patirtį. Būsimų mokytojų ir pedagogų priėmimas. Paraiškas teikiančios organizacijos gali priimti būsimus mokytojus, norinčius stažuotis užsienyje. Priimančioji organizacija gaus paramą veiklai parengti, o dalyvio kelionės ir individualios paramos išlaidas turėtų padengti siunčiančioji institucija (kuri šiuo tikslu taip pat gali teikti paraišką dėl finansavimo pagal programą „Erasmus+“).
------------------------	--

⁷⁴ Reikalavimus atitinkančių suaugusiųjų švietimo programų ir žemos kvalifikacijos suaugusių besimokančių asmenų apibrėžtis kiekvienoje ES valstybėje narėje ir Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje nustato kompetentinga nacionalinė valdžios institucija ir paskelbia atitinkamos nacionalinės agentūros interneto svetainėje. Iš esmės žemos kvalifikacijos suaugusiais besimokančiais asmenimis bus laikomi vidurinio išsilavinimo neturintys asmenys.

⁷⁵ Europos Sąjungos institucijų buveinės yra Briuselyje, Frankfurte, Liuksemburge, Strasbūre ir Hagoje. ES institucijų buveinėse vykdoma veikla bus laikoma tarptautinio mobilumo veikla, o finansavimo (kaip aprašyta skirsnyje „Kokios yra finansavimo taisyklės?“) gali būti prašoma visiems dalyviams, nepriklausomai nuo jų kilmės šalies.

	Parengiamieji vizitai. Prieš prasidedant mobilumo veiklai, organizacijos gali surengti parengiamąjį vizitą pas priimančiąjį partnerį. Parengiamieji vizitai yra ne atskira veikla, o papildoma darbuotojų ir besimokančiųjų mobilumo veiklos dalis. Parengiamieji vizitai turi būti aiškiai pagrįsti ir padėti didinti mobilumo veiklos aprėptį ir gerinti jos kokybę. Pavyzdžiui, parengiamieji vizitai gali būti organizuojami siekiant pradėti bendradarbiauti su nauja organizacija partnere arba parengti ilgesnę mobilumo veiklą. Parengiamieji vizitai gali būti organizuojami rengiantis bet kokio tipo besimokančių asmenų ar darbuotojų mobilumui, išskyrus kursus ir mokymą.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Kviestinis ekspertas gali būti asmuo iš kitos ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės, galintis suteikti praktinių žinių ir mokymą, susijusius su jį kviečiančios organizacijos poreikiais ir tikslais. Dalyvauti būsimų mokytojų ir pedagogų priėmimo iniciatyvoje gali dalyviai, įtraukti į mokytojų rengimo programą (arba panašaus pobūdžio pedagogikos programą) arba neseniai ją baigę⁷⁶ kitoje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Parengiamuosius vizitus gali vykdyti darbuotojai, tiesiogiai dalyvaujantys organizuojant projekto veiklą, palaikantys darbo santykius su siunčiančiąja organizacija arba mobilumo konsorciumo koordinatoriumi. Išimtiniais atvejais mažiau galimybių turintys potencialūs dalyviai gali dalyvauti su jų veikla susijusiuose parengiamuosiuose vizituose.
Reikalavimus atitinkančios veiklos vietos	Parengiamieji vizitai gali būti vykdomi ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiojoje valstybėse. Kviestinių ekspertų ir būsimų mokytojų veiklos vieta visada yra dotaciją gaunanti organizacija (įskaitant konsorciumo narius).

TRUMPALAIKIAI SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO SRITIES BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAI

Trumpalaikiai besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumo projektai yra paprastas ir lengvas būdas pasinaudoti programos „Erasmus+“ teikiamomis galimybėmis. Jais siekiama sudaryti sąlygas organizacijoms lengvai organizuoti kelių rūšių veiklą ir įgyti su Programa susijusias patirties.

Siekiant užtikrinti paprastumą, trumpalaikiuose projektuose ribojamas dalyvių skaičius ir projekto trukmė. Tokiuose projektuose gali dalyvauti tik individualios organizacijos, o ne konsorciimų koordinatoriai. Akredituotos organizacijos negali teikti paraiškų dėl trumpalaikių projektų, nes joms jau suteikta nuolatinė galimybė gauti finansavimą pagal programą „Erasmus+“.

Paraiškoje dėl trumpalaikių projektų pateikiamas veiklos, kurią planuoja organizuoti paraišką teikianti organizacija, rūšių sąrašas ir aprašymas.

⁷⁶ Neseniai mokslus baigę absolventai programoje gali dalyvauti 12 mėnesių po mokslų baigimo. Jei dalyviai, baigę mokslus, atlieka privalomąją civilinę arba karo tarnybą, tinkamumo laikotarpis pratęsiamas tiek, kiek trunka ta tarnyba.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios organizacijos: Kas gali teikti paraišką?	Paraiškas gali teikti šios organizacijos⁷⁷: (1) organizacijos, teikiančios formaliojo, savaiminio ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo paslaugas⁷⁸; (2) vietos ir regioninės valdžios institucijos, koordinavimo įstaigos ir kitos suaugusiųjų švietimo srityje veikiančios organizacijos. Organizacijos, turinčios „Erasmus“ akreditaciją suaugusiųjų švietimo srityje, negali teikti paraiškų dėl trumpalaikių projektų.
Reikalavimus atitinkančios šalys	Paraišką teikiančios organizacijos turi būti įsteigtos ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.
Kur teikti paraišką?	Paraiškos turi būti teikiamos šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Paraiškos pateikimo terminas	1 turas (visoms nacionalinėms agentūroms): vasario 23 d. 12:00:00 (vidurdienis Briuselio laiku) 2 turas: Nacionalinės agentūros gali nuspręsti paskelbti antrą (2 turo) terminą. Apie tai nacionalinė agentūra informuos pareiškėjus savo svetainėje. 2 ture pareiškėjai paraišką turi pateikti iki spalio 4 d. 12:00:00 (Briuselio laiku).
Projekto pradžios data	Gali būti pasirinktos šios projektų pradžios datos: 1 turas: nuo tų pačių metų birželio 1 d. iki gruodžio 31 d. 2 turas (jei yra): nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d.
Projekto trukmė	6–18 mėn.
Paraiškų skaičius	Per atrankos turą organizacija gali teikti paraišką tik dėl vieno trumpalaikio projekto suaugusiųjų švietimo srityje. Organizacijos, kurios per pirmąjį paraiškų teikimo turą gauna dotaciją trumpalaikiam projektui, negali teikti paraiškos per antrąjį to paties kvietimo teikti pasiūlymus turą. Per bet kurį nepertraukiamą penkerių metų kvietimo laikotarpį organizacijos gali gauti ne daugiau kaip tris dotacijas trumpalaikiams suaugusiųjų švietimo projektams. 2014–2020 m. gautos dotacijos į šį intervalą neįskaičiuojamos.
Galima veikla	Visų rūšių suaugusiųjų švietimo veikla. Išsamus sąrašas ir taisyklės pateikiami skirsnyje „Veikla“.

⁷⁷ Reikalavimus atitinkančių organizacijų apibrėžtį kiekvienoje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje nustato kompetentinga nacionalinė valdžios institucija ir drauge su aktualiais pavyzdžiais paskelbia atitinkamos nacionalinės agentūros interneto svetainėje.

⁷⁸ Nedarant poveikio kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos nustatytoms apibrėžtims, pažymėtina, kad organizacijos, teikiančios profesinio mokymo paslaugas suaugusiems besimokantiems asmenims, paprastai laikomos profesinio mokymo, o ne suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjomis. Daugiau informacijos žr. nacionalinės agentūros svetainėje pateiktų sąvokų apibrėžtis.

Projekto aprėptis	Paraiška dėl trumpalaikio projekto gali apimti ne daugiau kaip 30 mobilumo veiklos dalyvių. Parengiamųjų vizitų dalyviai ir lydintys asmenys į šį skaičių neįskaičiuojami.
Pagalbinės organizacijos	Bet kuri švietimo ir mokymo srityje veikianti organizacija gali dalyvauti kaip dotacijos gavėjo pagalbinė organizacija. Pagalbinių organizacijų vaidmenį ir pareigas drauge oficialiai nustato pagalbinės organizacijos ir dotacijų gavėjų organizacijos. Bet koks pagalbinių organizacijų indėlis turi atitikti „Erasmus“ kokybės standartus.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Pateiktos paraiškos bus vertinamos balais iš 100 galimų, vadovaujantis toliau nurodytais kriterijais ir korekciniais koeficientais. Kad būtų svarstoma galimybė skirti dotaciją, paraiškų įvertinimas turi atitikti šias ribines vertes:

- jos turi būti įvertintos bent 60 balų iš 100 ir
- bent puse didžiausio galimo balų skaičiaus kiekvienoje iš trijų dotacijos skyrimo kriterijų kategorijų.

Aktualumas (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu: ▪ pareiškėjo profilis, patirtis, veikla ir tikslinė besimokančių asmenų grupė yra aktualūs suaugusiųjų švietimo srityje; ▪ siūlomas projektas yra aktualus veiksmo tikslų atžvilgiu; ▪ siūlomas projektas yra aktualus atsižvelgiant į šiuos konkrečius prioritetus: – naujų dalyvių ir mažiau patirties turinčių organizacijų rėmimą, – mažiau galimybių turinčių dalyvių rėmimą.
Projekto parengimo kokybė (daugiausia 40 balų)	Kokiu mastu: ▪ siūlomo projekto tikslai aiškiai ir konkrečiai dera su paraišką teikiančios organizacijos, jos darbuotojų ir besimokančių asmenų poreikiais; ▪ siūlomos veiklos turinys ir skirtingų tipų veiklos pusiausvyra yra tinkami siekiant projekto tikslų; ▪ parengtas aiškus siūlomos veiklos darbo planas; ▪ projektas apima aplinkos požiūriu tvarią ir atsakingą praktiką; ▪ projektas apima skaitmeninių priemonių (visų pirma EPALE) ir mokymosi metodų taikymą, siekiant papildyti fizinio mobilumo veiklą ir stiprinti bendradarbiavimą su organizacijomis partnerėmis.
Tolesnės susijusios veiklos kokybė (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu: ▪ pareiškėjas nustatė aiškias veiklos įgyvendinimo užduotis ir atsakomybę laikantis „Erasmus“ kokybės standartų; ▪ pareiškėjas pasiūlė konkrečių ir logiškų veiksmų, kad jo mobilumo veiklos rezultatai būtų įtraukti į kasdienę organizacijos veiklą; ▪ pareiškėjas pasiūlė tinkamą projekto rezultatų vertinimo būdą; ▪ pareiškėjas pasiūlė konkrečių ir efektyvių veiksmų, kad projekto rezultatai būtų žinomi paraišką teikiančioje organizacijoje, būtų dalijamasi rezultatais su kitomis organizacijomis ir visuomene ir viešai pripažįstamas Europos Sąjungos teikiamas finansavimas.

SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO SRITIES BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMO AKREDITUOTI PROJEKTAI

Organizacijos, turinčios „Erasmus“ akreditaciją suaugusiųjų švietimo srityje, gali teikti paraiškas dėl finansavimo pagal specialią tik joms skirtą finansavimo schemą. Paraiškos grindžiamos anksčiau patvirtintu „Erasmus“ planu, todėl išsamaus planuojamos veiklos sąrašo ir aprašymo nereikia. Vietoj to paraiškose daugiausia dėmesio skiriama biudžeto, reikalingo būsimai veiklai, nustatymui.

Tinkamumo kriterijai

Reikalavimus atitinkančios organizacijos: Kas gali teikti paraišką?	Paraiškas gali teikti organizacijos, turinčios galiojančią „Erasmus“ akreditaciją suaugusiųjų švietimo srityje.
Mobilumo konsorciumas	Organizacijos, turinčios mobilumo konsorciumo koordinatoriaus „Erasmus“ akreditaciją, turi teikti paraiškas dėl mobilumo konsorciumo formato. Paraiškoje turi būti pateiktas mobilumo konsorciumo narių sąrašas ir jame turi būti nurodytas ne tik koordinatorius, bet ir bent viena organizacija narė. Mobilumo konsorciumo nare gali tapti bet kuri organizacija, atitinkanti tos srities „Erasmus“ akreditacijos tinkamumo kriterijus. Visos numatytos konsorciumo organizacijos narės turi būti iš tos pačios ES valstybės narės arba Programos asocijuotosios trečiosios valstybės kaip ir mobilumo konsorciumo koordinatorius. Konsorciumo nariams reikalavimas turėti „Erasmus“ akreditaciją netaikomas. Mobilumo konsorciume dalyvaujančios organizacijos gali gauti finansavimą pagal ne daugiau kaip dvi su 1 pagrindiniu veiksmu susijusias dotacijų sutartis suaugusiųjų švietimo srityje, sudarytas pagal tą patį kvietimą teikti pasiūlymus. Todėl suaugusiųjų švietimo organizacijos, gaunančios dotaciją trumpalaikiam arba akredituotam projektui, kaip organizacijos narės papildomai gali dalyvauti tik viename suaugusiųjų švietimo srities mobilumo konsorciume. Kitos organizacijos gali dalyvauti ne daugiau kaip dviejuose mobilumo konsorciumuose.
Kur teikti paraišką?	Paraiškos turi būti teikiamos šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Paraiškos pateikimo terminas	vasario 23 d. 12:00:00 (vidurdienis Briuselio laiku)
Projekto pradžios data	tų pačių metų birželio 1 d.
Projekto trukmė	Visų akredituotų projektų pradinė trukmė bus 15 mėnesių. Po 12 mėnesių visi dotacijos gavėjai turės galimybę pratęsti savo projektą ne daugiau kaip 24 mėnesiais.
Paraiškų skaičius	Akredituotos organizacijos gali teikti paraišką tik vieną kartą per atrankos turą.
Galima veikla	Visų rūšių suaugusiųjų švietimo veikla. Išsamus sąrašas ir taisyklės pateikiami skirsnyje „Veikla“.

Projekto aprėptis	Dalyvių, kurie gali būti įtraukti į akredituotus projektus, skaičius neribojamas, išskyrus bet kokius biudžeto paskirstymo etape nustatytus apribojimus.
--------------------------	--

BIUDŽETO PASKIRSTYMAS

Pareiškėjų „Erasmus“ plano kokybė vertinta paraiškų dėl akreditacijos teikimo etapu, todėl biudžeto paskirstymo etapu kokybinis vertinimas nebus atliekamas. Finansavimas bus skiriamas pagal kiekvieną reikalavimus atitinkančią dotacijos paraišką.

Skiriama dotacijos suma priklausys nuo kelių aspektų:

- bendro biudžeto, skirto akredituotų pareiškėjų finansavimui,
- planuojamos veiklos (įskaitant įgyvendinimo biudžeto sąmatą),
- bazinės ir didžiausios dotacijų,
- šių finansavimo kriterijų: pareiškėjo veiklos rezultatų, politikos prioritetų ir geografinės pusiausvyros (jei šį kriterijų taiko nacionalinė agentūra).

Išsamias bazinės ir didžiausios dotacijų paskirstymo taisyklės, balų skaičių pagal paskirstymo kriterijus, kiekvieno kriterijaus koeficientą, paskirstymo metodą ir bendrą akredituotiems projektams skirtą biudžetą nacionalinė agentūra paskelbs iki kvietimo teikti pasiūlymus galutinio termino.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Trumpalaikiams ir akredituotiems projektams taikomos toliau nurodytos finansavimo taisyklės.

Biudžeto kategorija	Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės	Suma
Organizacinė parama	Tiesiogiai su mobilumo veiklos įgyvendinimu susijusios išlaidos, nepatenkančios į kitas išlaidų kategorijas. Pavyzdžiui, išlaidos, susijusios su: pasirengimu (pedagoginiu, tarpkultūriniu ir kt.), dalyvių kuravimu, stebėseną ir rėmimu mobilumo laikotarpiu, paslaugomis, priemonėmis ir įranga, reikalingomis virtualiesiems mišriosios veiklos komponentams, mokymosi rezultatų pripažinimu, dalijimusi rezultatais ir Europos Sąjungos finansavimo matomumu	100 EUR – Vienam grupinio mobilumo veikloje dalyvaujančiam besimokančiam asmeniui – Vienam darbuotojų mobilumo kursų ir mokymosi tikslais dalyviui – Vienam kviestiniam ekspertui – Vienam priimtam būsimam mokytojui ar pedagogui

	visuomenei. Organizacinės paramos lėšomis dengiamos siunčiančiųjų ir priimančiųjų organizacijų išlaidos (išskyrus darbuotojų mobilumo kursų ir mokymosi tikslais atvejus). Dėl gautos dotacijos pasidalijimo susitars abi organizacijos. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal dalyvių skaičių.	350 EUR; nuo 101-ojo dalyvio – 200 EUR vienam tos pačios rūšies veiklos dalyviui – Vienam suaugusių besimokančių asmenų individualaus mobilumo mokymosi tikslais dalyviui – Vienam darbuotojų mobilumo darbo stebėjimo ir mokymo tikslais dalyviui		
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių ir lydinčių asmenų išlaidoms kelionei iš kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal kelionės atstumą ir asmenų skaičių. Pareiškėjas turi nurodyti atstumą nuo kilmės vietos iki veiklos vietos⁷⁹ naudodamas Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę⁸⁰.	Kelionės atstumas	Įprastinė kelionė	Ekologiška kelionė
		10–99 km	23 EUR	
		100–499 km	180 EUR	210 EUR
		500–1 999 km	275 EUR	320 EUR
		2 000–2 999 km	360 EUR	410 EUR
		3 000–3 999 km	530 EUR	610 EUR
		4 000–7 999 km	820 EUR	
		8 000 km arba daugiau	1 500 EUR	

⁷⁹ Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykdomoje veikloje, pareiškėjas apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km) ir pasirenka reikiamą kelionės atstumo intervalą (t. y. 500–1 999 km).

⁸⁰ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_lt.

Individuali parama	Dalyvių ir juos lydinčių asmenų⁸¹ pragyvenimo išlaidoms vykdant veiklą padengti. Prireikus: pragyvenimo išlaidoms gali būti priskiriamos išlaidos, susijusios su kelione prieš veiklą ir po jos – ne daugiau kaip dvi kelionės dienos dalyviams ir lydintiems asmenims, gaunantiems įprastinės kelionės dotaciją, ir ne daugiau kaip šešios papildomos dienos dalyviams ir lydintiems asmenims, gaunantiems ekologiškos kelionės dotaciją. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal asmenų skaičių, buvimo trukmę ir priimančiąją šalį⁸².	Dalyvių kategorija	1 šalių grupė	2 šalių grupė	3 šalių grupė
		Darbuotojai	90– 180 EUR	80– 160 EUR	70– 140 EUR
		Besimokantys asmenys	35– 120 EUR	30– 104 EUR	25– 88 EUR
		Tai – bazinės normos už veiklos dieną. Dėl tikslų bazinių normų, neviršijančių leistinų ribų, spęs NA. Bazinė norma mokama iki 14-tos veiklos dienos. Nuo 15-os veiklos dienos mokėtina norma bus lygi 70 proc. bazinės normos. Mokėtinos normos bus apvalinamos iki artimiausio viso euro.			
Įtraukties rėmimas	Organizacijų įtraukties rėmimas: išlaidos, susijusios su mažiau galimybių turinčių dalyvių mobilumo veiklos organizavimu. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal mažiau galimybių turinčių dalyvių skaičių.	100 EUR vienam dalyviui			
	Dalyvių įtraukties rėmimas: Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su mažiau galimybių turinčiais dalyviais ir juos lydinčiais asmenimis (įskaitant pagrįstas kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Individuali parama“). Finansavimo mechanizmas: realiosios išlaidos. Lėšų skyrimo taisyklė: pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra.	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų			
Parengiamieji vizitai	Kelionės ir pragyvenimo išlaidos, susijusios su dalyvavimu parengiamajame vizite.	575 EUR vienam dalyviui, ne daugiau kaip trys dalyviai vieno vizito metu			

⁸¹ Lydintiems asmenims taikomi darbuotojams nustatyti tarifai. Išimtiniais atvejais, kai lydinčiam asmeniui užsienyje reikia praleisti daugiau kaip 60 dienų, parama papildomoms pragyvenimo išlaidoms nuo 61-os dienos padengti skiriama pagal biudžeto išlaidų kategoriją „Įtraukties rėmimas“.

⁸² Priimančiųjų šalių grupės:

1 šalių grupė: Airija, Danija, Islandija, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Norvegija, Suomija, Švedija.

2 šalių grupė: Austrija, Belgija, Graikija, Ispanija, Italija, Kipras, Malta, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija, Vokietija.

3 šalių grupė: Slovėnija, Estija, Latvija, Kroatija, Slovakija, Čekija, Lietuva, Turkija, Vengrija, Lenkija, Rumunija, Bulgarija, Šiaurės Makedonija, Serbija.

	Finansavimo mechanizmas: vieneto įkainis. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal dalyvių skaičių.	
Mokesčiai už mokslą	Išlaidos, susijusios su registracija į mokymosi programą ir mokesčiais už mokslą. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal veiklos trukmę.	80 EUR vienam dalyviui per dieną; vienas darbuotojas gali gauti ne daugiau kaip 800 EUR mokesčiams už mokslą padengti pagal vieną dotacijos sutartį.
Kalbinė parama	Išlaidos, susijusios su kalbų mokymosi medžiagos ir mokymo teikimu dalyviams, kuriems reikia gerinti kalbos, kuria bus studijuojama arba mokomasi. Kalbinė parama teikiama dalyviams, dalyvaujantiems darbuotojų mobilumo programose, trunkančiose daugiau nei 30 dienų, ir mokinių individualaus mobilumo projektų dalyviams. Parama mokama tik jei dalyvis negali gauti internetinės kalbinės paramos dėl reikiamos kalbos ar lygio nebuvimo. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal dalyvių skaičių.	150 EUR vienam dalyviui
Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos suteikimu, kai to prašo nacionalinė agentūra. Dalyvių ir juos lydinčių asmenų brangių kelionių išlaidos, kurių dėl geografinio atokumo ar kitų kliūčių negalima padengti pagal įprastą kategoriją „Kelionės išlaidos“. Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos. Finansavimo mechanizmas: realiosios išlaidos. Lėšų skyrimo taisyklė: pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Brangios kelionės tarifai taikomi tais atvejais, kai taikant vieneto įkainį būtų padengta mažiau kaip 70 proc. dalyvio kelionės išlaidų.	Finansinės garantijos išlaidos: 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Brangių kelionių išlaidos: 80 proc. tinkamų finansuoti kelionės išlaidų. Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos: 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų

MOBILUMAS MOKYMOSI TIKSLAIS JAUNIMO SRITYJE

Šiame Programos vadovo skirsnyje nurodomi pagrindiniai veiksmai pagal 1 pagrindinį veiksmą jaunimo srityje. Šiais veiksmais jaunimui ir su jaunimu dirbantiems asmenims teikiama neformaliojo ir savaiminio mokymosi galimybių.

Neformalusis ir savaiminis mokymasis jaunuoliams suteikia galimybę įgyti esminių gebėjimų, kurie prisideda prie jų asmeninio, socialinio ir edukacinio tobulėjimo, skatina juos aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime ir taip pagerina jų įsidarbinimo perspektyvas.

Dalyvaudami mobilumo mokymosi tikslais veikloje, su jaunimu dirbantys asmenys ugdo profesiniam tobulėjimui svarbius įgūdžius, skatina naują organizacinę praktiką ir apskritai gerina darbo su jaunimu kokybę.

Manoma, kad mokymosi veikla jaunimo srityje daro labai teigiamą poveikį ne tik jaunimui, bet ir dalyvaujančiosioms organizacijoms, bendruomenėms, kuriose vykdoma ši veikla, pačiam jaunimo sektoriui ir Europos ekonominiams ir socialiniams sektoriams apskritai. Remiami šie veiksmai:

- jaunimo mobilumas – jaunimo mainai;
- su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektai;
- jaunimo dalyvavimo veikla;
- „DiscoverEU“ įtraukties veiksmai.

KAIP NAUDOTIS ŠIOMIS GALIMYBĖMIS?

Paraiškas dėl finansavimo galima teikti dviem būdais:

- **Standartiniais projektais** paraiškas teikiančioms organizacijoms ir neformaliosioms jaunimo grupėms suteikiama galimybė įgyvendinti vienos ar kelių rūšių jaunimo veiklą per 3–24 mėnesių laikotarpį. Standartiniai projektai yra geriausias pasirinkimas organizacijoms, pirmą kartą išbandančioms programą „Erasmus+“, arba toms, kurios nori įgyvendinti vienkartinį projektą ir (arba) organizuoti ribotą veiklą.
- **Akredituotuose projektuose** gali dalyvauti tik „Erasmus“ akreditaciją jaunimo srityje turinčios organizacijos. Ši speciali finansavimo schema leidžia akredituotoms organizacijoms reguliariai gauti finansavimą mobilumo veiklai, kuria prisidedama prie laipsniško jų akreditavimo plano įgyvendinimo.

Organizacijos, norinčios reguliariai organizuoti mobilumo veiklą, gali teikti paraišką dėl „Erasmus“ akreditacijos. Daugiau informacijos apie akreditacijas žr. šio vadovo skyrių apie „Erasmus“ akreditaciją jaunimo srityje.

Be to, organizacijos ir neformaliosios jaunimo grupės Programoje gali dalyvauti neteikdamos paraiškos, o prisijungdamos prie projekto kaip partnerės.

„ERASMUS“ AKREDITACIJA JAUNIMO SRITYJE

„Erasmus“ akreditacija – tai priemonė, skirta organizacijoms, norinčioms dalyvauti tarpvalstybiniuose mainuose ir bendradarbiauti, ir ketinančioms vykdyti reguliarią mobilumo mokymosi tikslais veiklą.

„Erasmus“ akreditacija jaunimo srityje leidžia paprasčiau gauti finansavimą pagal 1 pagrindinį veiksmą „Mobilumas mokymosi tikslais jaunimo srityje“.

Paraiškas teikiančios organizacijos turės nustatyti ilgalaikius tikslus ir planuoti tokią veiklą, kokia bus finansuojama programos „Erasmus“ lėšomis, numatomą naudą ir projekto valdymo tvarką. Suteikus „Erasmus“ akreditaciją jaunimo srityje patvirtinama, kad pareiškėjas taiko tinkamus ir veiksmingus procesus ir priemones, kad įgyvendintų numatytą kokybišką mobilumo mokymosi tikslais veiklą ir panaudotų ją jaunimo labui. Akreditacija suteikiama visam programavimo laikotarpiui iki 2027 m.

VEIKSMO TIKSLAI

Šiuo veiksmu siekiama toliau nurodytų tikslų.

- Puoselėti jaunimo asmeninį ir profesinį tobulėjimą vykdant mobilumo veiklą neformaliojo ir savaiminio mokymosi tikslais;
- suteikti daugiau galių jaunimui, skatinti aktyvų pilietiškumą ir dalyvavimą demokratiname gyvenime;
- skatinti kokybišką darbą su jaunimu vietos, regioniniu, nacionaliniu, Europos ir tarptautiniu lygmenimis, didinant jaunimo reikalų srityje veikiančių organizacijų gebėjimus ir remiant su jaunimu dirbančių asmenų profesinį tobulėjimą;
- remti Europos jaunimo įtrauktį ir įvairovę, kultūrų dialogą ir tokias vertybes kaip solidarumas, lygios galimybės ir žmogaus teisės.

ATRINKTŲ PAREIŠKĖJŲ GALIMYBĖS GAUTI FINANSAVIMĄ

„Erasmus“ akreditacijos jaunimo srityje turėtojams bus paprasčiau gauti finansavimą pagal 1 pagrindinį veiksmą visą akreditacijos galiojimo laikotarpį.

Metinis kvietimas teikti paraišką dėl akredituotų projektų finansavimo pristatomas skirsnyje „Mobilumo galimybės „Erasmus“ akredituotoms organizacijoms, veikiančioms jaunimo srityje“.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Paraiškas gali teikti šios organizacijos: • ne pelno organizacija, asociacija, NVO; Europos jaunimo NVO; vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens viešoji įstaiga; socialinė įmonė; pelno siekianti organizacija, veikianti įmonių socialinės atsakomybės srityje; Paraišką teikiančios organizacijos turi būti įsteigtos ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.
Kur teikti paraišką?	Paraiškos turi būti teikiamos šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Paraiškos pateikimo terminas	spalio 19 d. 12:00:00 (vidurdienis Briuselio laiku)
„Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje	Pareiškėjai, norintys gauti „Erasmus“ akreditaciją jaunimo srityje, turi laikytis „Erasmus“ kokybės standartų jaunimo reikalų srityje, pateiktų svetainėje „Europa“: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/default/files/eac-a03-2020-erasmus-youth-quality-standards_lt.pdf

ATRANKOS KRITERIJAI

Pareiškėjai turi turėti pakankamai veiklos ir profesinių pajėgumų siūlomam veiklos planui įgyvendinti, įskaitant bent dvejų metų atitinkamą veiklos jaunimo reikalų srityje patirtį.

Daugiau informacijos apie bendruosius veiklos pajėgumo kriterijus ir šiuos specialius reikalavimus paraišką dėl akreditacijos teikiantiems subjektams, žr. šio vadovo C dalį.

ATMETIMO KRITERIJAI

Pareiškėjai turi pateikti pasirašytą sąžiningumo deklaraciją, kuria patvirtinama, kad jie nėra patekę į jokią su šio vadovo C dalyje išvardytais atmetimo kriterijais susijusią situaciją, kad pateiktoje paraiškoje yra originalus organizacijos pareiškėjos parengtas turinys ir už paraiškos parengimą nebuvo sumokėta jokiai kitai organizacijai ar organizacijai nepriklausantiems asmenims.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Pasiūlymų kokybė bus vertinama balais iš 100 galimų, vadovaujantis toliau nurodytais kriterijais ir korekciniais koeficientais. Kad būtų svarstoma galimybė skirti dotaciją, paraiškų įvertinimas turi atitikti šias ribines vertes:

- jos turi būti įvertintos bent 70 balų iš 100 ir
- bent puse didžiausio galimo balų skaičiaus kiekvienoje iš trijų dotacijos skyrimo kriterijų kategorijų.

Organizacijos profilio ir patirties aktualumas (daugiausia 20 balų)	Organizacijos veiklos jaunimo reikalų srityje aktualumas ir koku mastu veiklos tikslai atitinka: • organizacijos tikslus ir principus; • organizacijos tikslines grupes; • organizacijos įprastinę veiklą; • organizacijos patirtį jaunimo reikalų srityje.
Strateginis vystymasis (daugiausia 40 balų)	Koku mastu: • nustatyti tikslai yra aktualūs ir dera su veiksmo tikslais bei prisideda prie ES jaunimo strategijos; • planuojama veikla yra tinkama nustatytoms reikmėms tenkinti ir tikslams siekti; • planuojama veikla teikia realios naudos organizacijai, dalyviams, kitoms dalyvaujančioms organizacijoms ir gali daryti potencialiai didesnę poveikį (pavyzdžiui, vietos, regioniniu, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu); • tikslai ir planuojama veikla yra integruoti į kasdienį organizacijos darbą ir veiklą; • organizacija prisideda prie Programos įtraukties ir įvairovės strategijos; • organizacija į savo veiklą yra integravusi vieną ar daugiau pagrindinių principų (tokių kaip aplinkos tvarumas ir atsakomybė, aktyvus dalyvavimas „Erasmus“ organizacijų tinkle, virtualieji komponentai).
Valdymo ir koordinavimo kokybė (daugiausia 40)	Koku mastu: • tikslai, veikla ir planuojami rezultatai yra aiškūs ir realistiški, atsižvelgiant į pareiškėjo žmogiškuosius išteklius ir vidaus struktūrą; • partnerystė yra subalansuota ir efektyvi ir, jei reikia, tinkama pritraukti naujų ir mažiau

balų)	patyrusių organizacijų; • nustatytos tinkamos veiklos kokybės, dalyvių saugumo ir saugos užtikrinimo priemonės; • taikomas aktyvaus jaunimo įtraukimo ir dalyvių dalyvavimo visais planuojamos veiklos etapais principas; • taikomos tinkamos priemonės tvirtam mokymosi aspektui užtikrinti, įskaitant svarstymų rėmimą, mokymosi rezultatų nustatymą ir dokumentavimą; • taikomi tinkami ir veiksmingi metodai, kuriais vertinama organizacijos pažanga siekiant tikslų (stebėseną ir vertinimą) ir valdoma rizika; • priemonės, kuriomis siekiama dalytis projekto rezultatais dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, yra tinkamos ir veiksmingos.
-------	---

GALIOJIMAS

„Erasmus“ akreditacija jaunimo srityje suteikiama visam programavimo laikotarpiui iki 2027 m., kuriuo bus nuolat stebima ir vertinama, ar laikomasi akreditavimo reikalavimų ir nacionalinės agentūros nurodymų. Siekiant užtikrinti realistišką planavimą, pateiktas veiklos planas galėtų apimti trejų – septynerių metų laikotarpį ir bus reguliariai atnaujinamas, kaip paaiškinta toliau.

Akreditacija gali būti bet kada panaikinta, jei organizacijos nebelieka arba jei tam pritaria nacionalinė agentūra ir akredituota organizacija. Nacionalinė agentūra arba akredituota organizacija gali vienašališkai nutraukti akreditaciją, jei ne mažiau kaip trejus metus po tos akreditacijos gavimo nebuvo pateikta paraiškų dėl finansavimo.

Jei „Erasmus“ akreditacija bus reikalinga norint dalyvauti kokioje nors veikloje po 2021–2027 m. programavimo laikotarpio, nacionalinė agentūra gali pratęsti akreditacijos galiojimą Europos Komisijos nustatytais sąlygomis.

ATASKAITŲ TEIKIMAS, STEBĖSENA IR KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

Baigiamosios ataskaitos, teikiamos kiekvienos dotacijos sutarties laikotarpio pabaigoje	Kiekvienos dotacijos sutarties, patvirtintos pagal „Erasmus“ akreditaciją, laikotarpio pabaigoje akredituota organizacija pateiks baigiamąją įvykdytos veiklos ir pasiektų tikslų ataskaitą ⁸³ .
--	---

⁸³ Dotacijos valdymo tikslais ši ataskaita vadinama baigiamąja ataskaita.

Akreditacijos pažangos ataskaitos	Bet vieną kartą akreditacijos galiojimo laikotarpiu organizacijos turės: • pateikti tikslų siekimo pažangos ataskaitą; • pateikti ataskaitą, kaip užtikrinami „Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje; • atnaujinti savo veiklos planą. Nacionalinė agentūra gali nuspręsti prašyti tuo pačiu metu arba atskirai pateikti pažangos ataskaitą dėl įvairių pirmiau išvardytų elementų. Nacionalinė agentūra gali nuspręsti vietoj tikslų siekimo ir „Erasmus“ kokybės standartų jaunimo reikalų srityje ataskaitų vykti stebėsenos vizito. Remdamasi akredituotos organizacijos veiklos rezultatais, gautais atlikus ataskaitų teikimo, stebėsenos ir kokybės užtikrinimo patikrinimus, arba dėl reikšmingų pokyčių organizacijoje, nacionalinė agentūra gali keisti pažangos ataskaitų skaičių ir teikimo tvarkaraštį. Be to, akredituotos organizacijos gali savanoriškai prašyti atnaujinti akreditaciją. Ar toks atnaujinimas yra pagrįstas ir priimtinas, sprendžia nacionalinė agentūra, atsižvelgusi į organizacijos argumentus.
Stebėsenos ir patikrinimai	Nacionalinė agentūra gali organizuoti stebėsenos vizitus, oficialius patikrinimus ar kitą veiklą, kad galėtų stebėti akredituotų organizacijų pažangą ir veiklos rezultatus, įvertinti, ar laikomasi sutartų kokybės standartų, ir teikti paramą. Oficialūs patikrinimai gali būti dokumentų patikrinimai arba vizitai į organizaciją ir bet kokias kitas patalpas, kuriose yra ar buvo vykdoma atitinkama veikla. Nacionalinė agentūra gali prašyti kitų šalių nacionalinių agentūrų ar išorės ekspertų pagalbos, kad jie patikrintų ir stebėtų ten vykdomą veiklą.

KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

Gavusi ataskaitą arba atlikusi stebėseną, nacionalinė agentūra pateiks atsiliepimus akredituotai organizacijai. Nacionalinė agentūra akredituotai organizacijai taip pat gali pateikti privalomo ar rekomendacinio pobūdžio nurodymus, kaip pagerinti veiklos rezultatus.

TAISOMOSIOS PRIEMONĖS

Naujai akredituotų pareiškėjų ar didelės rizikos organizacijų atveju arba jeigu nesilaikoma nacionalinės agentūros nurodymų ir terminų, jeigu atlikus ataskaitų teikimo, stebėsenos ir kokybės užtikrinimo patikrinimus nustatomi labai prasti veiklos

rezultatai arba Programos taisyklių pažeidimai (taip pat vykdant kitą veiklą), nacionalinė agentūra gali imtis toliau nurodytų taisomųjų priemonių.

- Stebėjimas. Nacionalinė agentūra gali apriboti finansavimą, kurį akredituota organizacija gali prašyti skirti veiklai, kuriai vykdyti būtina „Erasmus“ akreditacija. Naujai akredituotos organizacijos gali būti stebimos, jei vertinant veiklos pajėgumus nustatomas nekokybiško įgyvendinimo pavojus.
- Sustabdymas. Organizacijos, kurių akreditacija sustabdyta, negali prašyti finansavimo veiklai, kuriai vykdyti būtina „Erasmus“ akreditacija. Nacionalinė agentūra taip pat gali nutraukti tam tikras arba visas galiojančias dotacijų sutartis, sudarytas pagal akreditaciją, kuri buvo sustabdyta.

Stebėjimo arba sustabdymo laikotarpis truks tol, kol nacionalinė agentūra nustatys, kad vėl laikomasi kvietime nustatytų sąlygų ir kokybės reikalavimų ir kad akredituota organizacija pašalino prastų veiklos rezultatų pavojų.

Organizacijos, kurių akreditacijos veikla sustabdyta arba kurios yra stebimos, negali teikti paraiškos dėl naujos akreditacijos.

Jeigu ir toliau nesilaikoma nacionalinės agentūros nurodymų ir terminų, veiklos rezultatai labai prasti arba pakartotinai ar rimtai pažeidžiamos Programos taisyklės (taip pat vykdant kitą veiklą), nacionalinė agentūra gali nutraukti akreditaciją.

MOBILUMO GALIMYBĖS „ERASMUS“ AKREDITUOTOMS ORGANIZACIJOMS, VEIKIANČIOMS JAUNIMO SRITYJE

Akredituotoms organizacijoms teikti paraiškas dėl jaunimo mobilumo veiklos finansavimo (dotacijos paraiškas) yra paprasčiau. Paraiškos grindžiamos anksčiau patvirtintu akreditavimo veiklos planu, todėl išsamaus planuojamos veiklos sąrašo ir aprašymo nereikia. Vietoj to paraiškose daugiausia dėmesio skiriama veiklos, kurią reikia įgyvendinti, rūšių skaičiaus ir dalyvių skaičiaus nustatymui.

Mobilumo veikla, kuri turi būti įgyvendinama pagal šį veiksmą, turi atitikti taisykles ir principus, nustatytus kiekvienai veiklos rūšiai atitinkamuose šio vadovo skirsniuose.

Akredituotos organizacijos įsipareigoja laikytis „Erasmus“ kokybės standartų jaunimo reikalų srityje ir vykdyti kokybišką jaunimo mobilumo veiklą.

Akredituotos jaunimo organizacijos negali gauti finansavimo pagal standartinius jaunimo mainų ir su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektus. Tačiau šiuose projektuose jie gali atlikti partnerių vaidmenį.

Tinkamumo kriterijai

Toliau pateikti bendrieji kriterijai taikomi dotacijos paraiškoms.

Reikalavimus atitinkantys pareiškėjai	Organizacija, iki paraiškos pateikimo termino turinti galiojančią „Erasmus“ akreditaciją jaunimo srityje.
Reikalavimus atitinkanti veikla	▪ Jaunimo mainai ▪ Su jaunimu dirbančių asmenų profesinio tobulėjimo veikla Papildomai gali būti vykdoma ši veikla: ▪ Parengiamieji vizitai ▪ Sistemos kūrimo ir informavimo veikla (tik su jaunimu dirbančių asmenų profesinio tobulėjimo veiklos atveju) Kiekvienos iš šių veiklos rūšių aprašymas ir tinkamumo kriterijai apibrėžti atitinkamuose šio vadovo skirsniuose.
Projekto trukmė	Visų akredituotų projektų pradinė trukmė bus 15 mėnesių. Po 12 mėnesių visi dotacijos gavėjai turės galimybę pratęsti savo projektą ne daugiau kaip 24 mėnesiais.
Kam teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki: ▪ Vasario 23 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku), kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems tų pačių metų birželio 1 d.
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.

Kiti kriterijai	Akredituotai organizacijai pagal vieną kvietimą leidžiama teikti tik vieną paraišką. Prie paraiškos formos turi būti pridėta teisinio atstovo sąžiningumo deklaracija.
------------------------	---

BIUDŽETO PASKIRSTYMAS

Skiriama dotacijos suma priklausys nuo kelių aspektų:

- bendro biudžeto, skirto akredituotų pareiškėjų finansavimui,
- planuojamos veiklos,
- mažiausios ir didžiausios dotacijos sumos,
- šių finansavimo kriterijų: finansinių rezultatų, kokybinių veiklos rezultatų, politikos prioritetų ir veiklos teminių sričių bei geografinės pusiausvyros (jei šį kriterijų taiko nacionalinė agentūra).

Išsamias bazinės ir didžiausios dotacijų paskirstymo taisykles, balų skaičių pagal paskirstymo kriterijus, kiekvieno kriterijaus koeficientą, paskirstymo metodą ir bendrą akredituotiems projektams skirtą biudžetą nacionalinė agentūra paskelbs iki kvietimo teikti pasiūlymus galutinio termino.

JAUNIMO MOBILUMO PROJEKTAI. JAUNIMO MAINAI

Pagal šį veiksmą⁸⁴ organizacijos ir neformaliosios jaunimo grupės gali gauti paramą projektams, pagal kuriuos įvairių šalių jaunimas gali dalyvauti mainuose ir mokytis už savo oficialios švietimo sistemos ribų.

VEIKSMO TIKSLAI

Pagal programą „Erasmus+“ remiamas jaunimo mobilumas neformaliojo mokymosi tikslais, šiuo tikslu vykdant jaunimo mainus, siekiant įtraukti ir įgalinti jaunuolius, kad jie taptų aktyviais piliečiais ir prisijungtų prie Europos projekto, taip pat padėti jiems įgyti gyvenime ir profesinėje ateityje svarbių gebėjimų ir toliau juos ugdyti.

Kalbant konkrečiau, jaunimo mainais siekiama:

- skatinti kultūrų dialogą, mokymąsi ir buvimą europiečių;
- ugdyti jaunimo įgūdžius ir formuoti požiūrį;
- stiprinti Europos vertybes ir griauti išankstines nuostatas ir stereotipus;
- didinti informuotumą socialiniu požiūriu svarbiomis temomis ir taip skatinti įsitraukti į visuomenės gyvenimą bei aktyviai dalyvauti.

Šioje veikloje gali dalyvauti visi jaunuoliai, itin daug dėmesio skiriant tiems, kurie turi mažiau galimybių.

POLITINĖS APLINKYBĖS

2019–2027 m. Europos Sąjungos jaunimo strategijoje nustatyta Europos bendradarbiavimo jaunimo reikalų srityje sistema, pagrįsta 2018 m. gegužės 22 d. Komisijos komunikatu „Įtraukti, susieti jaunuolius ir suteikti jiems galių“. Strategija skatinamas jaunimo dalyvavimas demokratiname gyvenime, remiamas socialinis ir pilietinis įsitraukimas ir siekiama užtikrinti, kad visi jaunuoliai turėtų reikiamų išteklių dalyvauti visuomenės gyvenime. ES jaunimo strategijoje taip pat numatytas jaunimo dialogo procesas, todėl 2018 m. buvo parengta 11 Europos jaunimo tikslų. Remiantis šiais tikslais, nustatomos tarpsektorinės sritys, turinčios įtakos jaunimo gyvenimui, ir nurodomi uždaviniai. ES jaunimo strategija turėtų padėti įgyvendinti šią jaunimo viziją. Pagal siekį „Susieti“ ES jaunimo strategija skatinami ir stiprinami jaunimo ryšiai, santykiai ir keitimasis patirtimi kaip pagrindiniai būsimos ES raidos veiksniai. Puoselėti šias sąsajas geriausia įvairių formų mobilumu, pavyzdžiui, jaunimo mainais.

https://ec.europa.eu/youth/policy/youth-strategy_en.

Teminės strategijos jaunimo srityje

⁸⁴ Didžioji šio veiksmo biudžeto dalis skiriama tarpvalstybinei veiklai, kurioje dalyvauja ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių organizacijos ir dalyviai, remti. Tačiau apie 25 proc. turimo biudžeto gali būti naudojama mobilumo veiklai finansuoti, įskaitant organizacijas ir dalyvius iš ES kaimyninių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės (1–4 regionai; žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).

Programa „Erasmus+“ siekiama skatinti jaunimo dalyvavimą, didinti neformaliojo ir savaiminio mokymosi procesų kokybę ir plėtoti kokybišką darbą su jaunimu. Paramą šiose srityse galima gauti per konkrečias temines strategijas, tokias kaip Jaunimo dalyvavimo strategija, „Youthpass“ ir Europos mokymo strategija⁸⁵.

VEIKLOS APRAŠYMAS

Jaunimo mainai

Jaunimo mainai – tai ne mažiau kaip dviejų skirtingų šalių jaunimo grupių susitikimai. Susirinkę jaunuoliai per trumpą laiką drauge įgyvendina neformaliojo mokymosi programą (praktinių seminarų, praktinių užduočių, diskusijų, vaidmenų žaidimų, vaidinimo, veiklos gryname ore ir kitokį derinį) juos dominančia tema, atsižvelgdami į Europos jaunimo tikslus⁸⁶. Mokymosi laikotarpis apima planavimo laikotarpį prieš teikiant paraišką, pasirengimo etapą prieš mainus, vertinimą ir tolesnę susijusią veiklą mainams pasibaigus.

Reikalavimų jaunimo mainų dotacijoms gauti neatitinka tokia veikla: akademinės pažintinės kelionės; mainų veikla, kuria siekiama pelno; mainų veikla, kurią galima priskirti turizmui; festivaliai; atostogų kelionės; gastrolės, teisės aktais numatyti posėdžiai, suaugusiųjų rengiami mokymo kursai jaunimui.

Be jaunimo mainų, į projektus galėtų būti įtraukti parengiamieji vizitai.

Parengiamieji vizitai

Parengiamaisiais vizitais siekiama užtikrinti kokybišką veiklą palengvinant administracines procedūras ir joms pasiruošiant, stiprinant pasitikėjimą ir supratimą, užmezgant tvirtus partnerystės ryšius tarp organizacijų ir dalyvių. Jaunimo mainų, kuriuose dalyvauja mažiau galimybių turintys jaunuoliai, atveju parengiamasis vizitas turėtų padėti užtikrinti, kad būtų patenkinti specialūs dalyvių poreikiai. Su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo veiklos parengiamieji vizitai vykdomi iki veiklos pradžios vienos iš priimančiųjų organizacijų šalyje.

⁸⁵ Strategijas rasite adresu <https://www.salto-youth.net/>

⁸⁶ Europos jaunimo tikslai buvo parengti pagal ES jaunimo strategiją. Remiantis šiais tikslais, nustatomos tarpsektorinės sritys, turinčios įtakos jaunimo gyvenimui, ir nurodomi uždaviniai. https://ec.europa.eu/youth/policy/youth-strategy_en

PROJEKTO RENGIMAS

Projektą įgyvendina bent dvi organizacijos. Projekte dalyvaujančios organizacijos iš dalyvavimo turėtų gauti naudos; taigi, projektas turėtų būti suderintas su jų tikslais ir poreikiais. Dalyvaujančiosios organizacijos atlieka siunčiančiųjų ir (arba) priimančiųjų (t. y. tų, kuriose vykdoma veikla) dalyvių vaidmenį. Viena iš organizacijų taip pat imasi koordinatorės vaidmens ir partnerystės vardu teikia paraišką dėl viso projekto.

Projektą sudaro keturi etapai – planavimo, parengiamosios veiklos, įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos: Dalyvaujančiosios organizacijos ir veikloje dalyvaujantis jaunimas turėtų išplėsti savo mokymosi patirtį aktyviai įsitraukdami į visus etapus:

- planavimo (nustatyti poreikius, tikslus, mokymosi rezultatus, veiklos formatus, parengti darbo programą, veiklos tvarkaraštį ir t. t. prieš pateikiant paraišką);
- parengiamosios veiklos (praktinis organizavimas, susitarimai su partneriais, kalbinis, kultūrinis, su mokymusi ir su užduotimis susijęs dalyvių parengimas prieš išvykimą ir t. t.);
- veiklos įgyvendinimo;
- tolesnės susijusios veiklos (veiklos vertinimas, dalyvių mokymosi rezultatų nustatymas ir dokumentavimas, taip pat – projekto rezultatų sklaida ir panaudojimas).

Vykdamas kokybiškus jaunimo mainus:

- pasikliaujama aktyviu jaunimo ir dalyvaujančiųjų organizacijų įsitraukimu į veiklą; jie turėtų aktyviai dalyvauti visuose projekto etapuose, taip išplėsdami savo mokymosi ir tobulėjimo patirtį;
- įtraukiamos įvairios dalyvių grupės ir remiamasi šia įvairove;
- remiamasi aiškiai nustatytais jaunų dalyvių poreikiais;
- užtikrinama, kad dalyvių neformaliojo ir savaiminio mokymosi rezultatai būtų tinkamai nustatomi ir dokumentuojami;
- dalyviai raginami apmąstyti Europos temas ir vertybes.

Mokymosi procesas

Norint parengti su neformaliojo mokymusi susijusius jaunimo mainus, reikia iš anksto numatyti bent dalį pageidaujamų mokymosi rezultatų, kad būtų užtikrintos tinkamos galimybės. Veikloje dalyvaujantis jaunimas turėtų padėti nustatyti savo poreikius ir mokymosi procesą, kuriame nori dalyvauti ar kurį nori plėtoti dalyvaudami jaunimo mainuose.

Dalyviai taip pat turėtų kuo aktyviau dalyvauti rengiant ir plėtojant veiklą (rengiant programą, darbo metodus ir apibrėžiant užduočių paskirstymą) ir apsvarstyti, kaip pasirengti kuo geresniam mokymuisi ir asmeniniam tobulėjimui, kuris būtų užtikrinamas vykdamas mainus.

Pasibaigus pagrindinei veiklai, dalyviai turėtų būti raginami pateikti atsiliepimus apie veiklą, apmąstyti, ką išmoko ir kaip gali pasinaudoti šiais mokymosi rezultatais. Be to, dalyviai turėtų apsvarstyti galimą tolesnę susijusią veiklą. Tai galima daryti individualiai ir, kai įmanoma, grupėje.

Organizacijos turėtų remti mokymosi procesą, mokymosi rezultatų nustatymą ir dokumentavimą, visų pirma per „Youthpass“.

Įtrauktis ir įvairovė

Pagal programą „Erasmus+“ siekiama skatinti lygias galimybes ir didinti prieinamumą, įtraukti ir teisingumą vykdant visus veiksmus. Organizacijos turėtų parengti prieinamą ir įtraukią projektų veiklą, atsižvelgdamos į mažiau galimybių turinčių dalyvių nuomonę ir įtraukdamos juos į sprendimų priėmimo procesą.

Jaunimo mainai yra ypač tinkami mažiau galimybių turintiems jaunuoliams įtraukti:

- grupinis mobilumas suteikia ne tik tarptautinio mobilumo patirties, bet ir saugumo jausmą;
- kadangi jaunimo mainai trunka palyginti neilgai, į juos tikslinga įtraukti mažiau galimybių turinčius jaunuolius;
- vietos dalyvių dalyvavimas palengvina pirmąjį dalyvavimą Europos projektuose.

Jaunimo mainai taip pat tinka darbui, susijusiam su įtrauktimi ir įvairove kaip projekto tema, pavyzdžiui, remiant kovą su stereotipais, skatinant tarpusavio supratimą, toleranciją ir nediskriminavimą. Visas projektas turėtų būti grindžiamas sąmoningu įtraukties ir įvairovės traktavimu. Planuojant, vykdant parengiamąją veiklą, įgyvendinant ir vykdant tolesnę susijusią veiklą turėtų būti atsižvelgiama į šiuos aspektus.

Dalyvių apsauga ir saugumas

Jaunimo mainuose dalyvauja ir grupių lyderiai. Grupių lyderiai stebi dalyvius ir teikia jiems paramą, kad vykdant pagrindinę veiklą būtų užtikrintas kokybiško mokymosi procesas. Jie taip pat rūpinasi saugia, pagarbia ir nediskriminacine aplinka ir dalyvių apsauga. Planuojant ir rengiant jaunimo mainus, turėtų būti sprendžiamas dalyvių apsaugos ir saugumo klausimas ir numatytos visos būtinos rizikos prevencijos ir (arba) mažinimo priemonės.

Aplinkos tvarumas

Jaunimo mainais turėtų būti skatinamas aplinkos požiūriu tvarus ir atsakingas dalyvių elgesys, didinant informuotumą apie tai, kaip svarbu imtis veiksmų, kad būtų mažinamas arba kompensuojamas mobilumo veiklos poveikis aplinkai. Jaunimo mainai turėtų būti kuriami ir įgyvendinami atsižvelgiant į aplinkos apsaugą, pavyzdžiui, integruojant tvarią praktiką, kaip antai daugkartinio naudojimo ar ekologiškų medžiagų pasirinkimą, atliekų mažinimą ir perdirbimą, tvarias transporto priemones.

Skaitmeninė pertvarka

Pagal programą „Erasmus+“ visoms dalyvaujančiosioms organizacijoms padedama diegti ir naudoti skaitmenines priemones ir mokymosi metodus fizinei veiklai papildyti, organizacijų partnerių bendradarbiavimui stiprinti ir jų vykdomos veiklos kokybei gerinti.

„Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje

Įgyvendinant visus pagal šį veiksma remiamus projektus turi būti laikomasi „Erasmus“ kokybės standartų jaunimo reikalų srityje, kad mobilumo mokymosi tikslais veikla būtų kokybiška. „Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje apima pagrindinius veiklos principus, taip pat konkrečių projekto užduočių įgyvendinimo praktiką, pavyzdžiui, dalyvių atranką ir parengimą, mokymosi rezultatų nustatymą, vertinimą ir pripažinimą, dalijimąsi projekto rezultatais ir t. t. „Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje pateikiami adresu https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_lt.

ŠIAM PROJEKTUI VERTINTI TAIKOMI KRITERIJAI

TINKAMUMO KRITERIJAI

Bendrieji tinkamumo kriterijai

Toliau pateikti bendrieji kriterijai taikomi standartiniams jaunimo mainų projektams. Dėl akreditacijų žr. atitinkamą šio vadovo skirsnį.

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos	Dalyvaujančioji organizacija gali būti: • ne pelno organizacija, asociacija, NVO; Europos jaunimo NVO; vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens viešoji įstaiga; socialinė įmonė; pelno siekianti organizacija, veikianti įmonių socialinės atsakomybės srityje; • neformalioji jaunimo grupė⁸⁷, įsteigta ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar ES kaimyninėje trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė (iš 1–4 regionų, žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).
Kas gali teikti paraišką?	Reikalavimus atitinkanti dalyvaujanti organizacija ar grupė, įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu ⁸⁸ .
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius	Turi dalyvauti bent dvi dalyvaujančiosios organizacijos (bent viena siunčiančioji ir bent viena priimančioji organizacija) iš skirtingų šalių.
Projekto trukmė	3–24 mėn.
Kam teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.

⁸⁷ Bent keturių 13–30 m. amžiaus jaunuolių grupė. Vienas iš grupės narių, kuris yra bent 18 metų amžiaus, priima atstovo vaidmenį ir atsakomybę grupės vardu. Neformaliosios grupės apibrėžtis pateikta žodyne. Šio veiksmo tikslais ir su juo susijusiose nuostatose sąvoka „dalyvaujančioji organizacija“ apima sąvoką „neformalioji jaunimo grupė“. Jeigu daroma nuoroda į „dalyvaujančiąją organizaciją“, laikoma, kad ji apima ir „neformaliąją jaunimo grupę“.

⁸⁸ Dalyvaujančiosios organizacijos turės pasirašyti įgaliojamą paraišką teikiančiai organizacijai. Įgaliojimai turėtų būti suteikti paraiškos teikimo etapu ir ne vėliau kaip iki dotacijos sutarties pasirašymo. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki: Vasario 23 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku) projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų birželio 1 d. iki gruodžio 31 d. Spalio 4 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku) projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d. Galimas papildomas terminas: Nacionalinės agentūros gali nuspręsti paskelbti papildomą terminą. Apie papildomo termino paskelbimą nacionalinės agentūros pareiškėjams praneša savo interneto svetainėje. • Jei paskelbiamas papildomas terminas, pareiškėjai paraišką dėl projektų, prasidedančių nuo tų pačių metų rugpjūčio 1 d. iki gruodžio 31 d., turi pateikti iki gegužės 4 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku).
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.
Priedai	Prie paraiškos formos turi būti pridėta teisinio atstovo sąžiningumo deklaracija. Prie paraiškos formos pridedamas ir pagal projektą planuojamos vykdyti jaunimo mainų veiklos ir parengiamojo vizito tvarkaraštis.

Papildomi tinkamumo kriterijai, taikomi jaunimo mainams

Veiklos trukmė	5–21 d., neįskaičiuojant kelionės dienų.
Veiklos vieta (-os)	Veikla turi būti vykdoma vienos (arba kelių, jei numatyta vyksti į kitą šalį) iš dalyvaujančiųjų organizacijų šalyje.
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius	Turi dalyvauti bent dvi dalyvaujančiosios organizacijos (bent viena siunčiančioji ir bent viena priimančioji organizacija) iš skirtingų šalių. Veikla ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse: visos dalyvaujančiosios organizacijos turi būti iš tos pačios ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės. Veikla su ES kaimyninėmis trečiosiomis valstybėmis, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės: veikloje turi dalyvauti bent viena dalyvaujančioji organizacija iš ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios valstybės narės ir viena dalyvaujančioji organizacija iš ES kaimyninės trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė (iš 1–4 regionų).

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	13–30 m. amžiaus ⁸⁹ jaunuoliai, gyvenantys siunčiančiųjų ar priimančiųjų organizacijų šalyse. Grupių lyderiai ⁹⁰ ir fasilitatoriai turi būti ne jaunesni kaip 18 metų.
Veiklos dalyvių skaičius ir nacionalinių grupių sudėtis	Ne mažiau kaip 16 ir ne daugiau kaip 60 vienos veiklos dalyvių (neįskaitant grupės lyderių, fasilitatorių ir lydinčių asmenų). Jaunimo mainų, kuriuose dalyvauja tik mažiau galimybių turintys jaunuoliai, minimalus dalyvių skaičius – 10. Ne mažiau kaip 4 vienos veiklos dalyviai (neįskaitant grupės lyderių, fasilitatorių ir lydinčių asmenų). Mažiausiai dvi jaunimo grupės iš dviejų skirtingų šalių. Kiekvienoje grupėje turi būti bent vienas grupės lyderis. Ne daugiau kaip po du kiekvienos veiklos fasilitatorius.
Kiti kriterijai	Bent viena iš siunčiančiųjų arba priimančiųjų organizacijų turi būti iš šalies, kurios nacionalinei agentūrai buvo pateikta paraiška.

Papildomi tinkamumo kriterijai, taikomi parengiamiesiems vizitams

Veiklos vieta (-os)	Veikla turi būti vykdoma vienos iš priimančiųjų organizacijų šalyje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Dalyvaujančiųjų organizacijų atstovai, fasilitatoriai, grupių lyderiai ir jaunuoliai, dalyvaujantys pagrindinėje veikloje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal toliau nurodytus kriterijus. Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Pagal kiekvieną iš toliau išvardytų dotacijų skyrimo kriterijų pasiūlymas turi būti įvertintas bent puse didžiausio galimo balų skaičiaus.

⁸⁹ Taip pat reikėtų atsižvelgti į:

jauniausių dalyvių amžių – dalyviai veiklos pradžios dieną turi būti ne jaunesni nei nurodyta;

vyriausių dalyvių amžių – dalyviai veiklos pradžios dieną turi būti ne vyresni nei nurodyta.

⁹⁰Grupės lyderis yra suaugęs asmuo, lydintis jaunimo mainuose dalyvaujančius jaunuolius, kad užtikrintų jų veiksmingą mokymąsi, apsaugą ir saugumą.

Aktualumas, loginis pagrindimas ir poveikis (daugiausia 30 balų)	• Projekto aktualumas: - veiksmo tikslams; - dalyvaujančiųjų organizacijų ir mainų dalyvių poreikiams; - koku mastu projektu prisidedama prie dalyvių kokybiškų mokymosi rezultatų. - • Galimas projekto poveikis: - dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; - vietos, regioniniu, nacionaliniu ir (arba) Europos ar pasauliniu lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte. • koku mastu projektu prisidedama prie Programos įtraukties ir įvairovės, ekologiškumo, skaitmeninio ir dalyvavimo aspektų; • Koku mastu projektu į veiksmą įtraukiama naujų dalyvių ir mažiau patirties turinčių organizacijų;
Projekto parengimo kokybė (daugiausia 40 balų)	• Nustatytų poreikių, projekto tikslų, dalyvių profilių ir siūlomos veiklos suderinamumas; • Visų projekto etapų aiškumas, išsamumas ir kokybė: planavimas, parengiamoji veikla (įskaitant dalyvių parengimą), veiklos įgyvendinimas ir tolesnė susijusi veikla; • Jaunimo dalyvavimo projekte visais veiklos etapais mastas; • Koku mastu veikla yra prieinama ir įtrauki ir atvira įvairios kilmės ir įvairių gebėjimų dalyviams; • Siūlomų dalyvavimu grindžiamo mokymosi metodų, įskaitant internetinius ir (arba) skaitmeninius komponentus, tinkamumas; • Susitarimų kokybė ir svarstymų proceso rėmimas, dalyvių mokymosi rezultatų nustatymas ir dokumentavimas, taip pat nuoseklus europinių skaidrumo ir pripažinimo priemonių, visų pirma „Youthpass“, naudojimas; • Subalansuotas dalyvių atstovavimas šalių ir lyties atžvilgiu; • priemonių, numatytų dalyvių saugumui ir apsaugai užtikrinti, tinkamumas ir veiksmingumas; • Koku mastu į veiklą integruojama tvari ir aplinką tausojanti praktika.
Projekto valdymo kokybė (daugiausia 30 balų)	• Praktinio organizavimo, valdymo ir rėmimo kokybė; • Bendradarbiavimo ir informacijos perdavimo dalyvaujančiosioms organizacijoms, taip pat kitiems suinteresuotiesiems subjektams kokybė; • Skirtingų projekto etapų ir rezultatų vertinimo priemonių kokybė; • Priemonių, kuriomis siekiama skleisti projekto rezultatus dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė.

FINANSAVIMO TAISYKLĖS

Biudžeto kategorija	Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės	Suma		
Organizacinė parama	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mobilumo veiklos įgyvendinimu. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal dalyvių skaičių, išskyrus grupių lyderius, lydinčius asmenis ir fasilitatorius.	100 EUR vienam jaunimo mainų dalyviui		
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, įskaitant grupių lyderius, lydinčius asmenis ir fasilitatorius, kelionės iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal išlaidoms padengti. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal kelionės atstumą ir asmenų skaičių. Pareiškėjas turi nurodyti atstumą nuo kilmės vietos iki veiklos vietos ⁹¹ naudodamas Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę ⁹² . Jei numatyta vykti į kitą šalį, pareiškėjas turėtų susumuoti atstumus tarp atskirų veiklos vietų ir pasirinkti bendrą atstumą atitinkantį atstumo intervalą ⁹³ .	Kelionės atstumas	Įprastinė kelionė	Ekologiška kelionė
		10–99 km	23 EUR	
		100–499 km	180 EUR	210 EUR
		500–1 999 km	275 EUR	320 EUR
		2 000–2 999 km	360 EUR	410 EUR
		3 000–3 999 km	530 EUR	610 EUR
		4 000–7 999 km	820 EUR	
		8 000 km arba daugiau	1 500 EUR	

⁹¹ Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykdomoje veikloje, pareiškėjas apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km) ir pasirenka reikiamą kelionės atstumo intervalą (t. y. 500–1 999 km).

⁹² https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_lt.

⁹³ Pavyzdžiui, jei dalyvis iš Madrido (Ispanija) dalyvauja išvykstamojoje veikloje, vykdomoje iš pradžios Romoje (Italija), o po to Liublianoje (Slovėnija), pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), tada nuo Romos iki Liublianos (489,75 km) ir susumuoja abu atstumus (1 855,03 km); b) pasirenka taikomą kelionės atstumo intervalą (t. y. nuo 500 iki 1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotacijos sumą, skirtiną kaip paramą dalyvio kelionės iš Madrido į Liublianą (per Romą) ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

Individuali parama	su pragyvenimu susijusios išlaidos. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal kiekvieno dalyvio, įskaitant grupių lyderius, lydinčius asmenis ir fasilitatorius (jei būtina), buvimo užsienyje trukmę, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš pradedant veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus, ir ne daugiau kaip keturias papildomas dienas, jei dalyviams skiriama ekologiškos kelionės dotacija.	A2.1 lentelė, vienam dalyviui per dieną
Įtraukties rėmimas	Organizacijų įtraukties rėmimas: išlaidos, susijusios su mažiau galimybių turinčių dalyvių mobilumo veiklos organizavimu. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal mažiau galimybių turinčių dalyvių skaičių, išskyrus grupių lyderius, lydinčius asmenis ir fasilitatorius.	100 EUR vienam jaunimo mainų dalyviui
	Dalyvių įtraukties rėmimas: Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su mažiau galimybių turinčiais dalyviais ir juos lydinčiais asmenimis, įskaitant grupių lyderius ir fasilitatorius (įskaitant pagrįstas kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Individuali parama“). Finansavimo mechanizmas: realiosios išlaidos. Lėšų skyrimo taisyklė: pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra.	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų
Parama parengiamajam vizitui	Išlaidos, susijusios su parengiamojo vizito vykdymu, įskaitant kelionės ir pragyvenimo išlaidas. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: neįtraukiami dalyviai iš priimančiosios organizacijos. Galima finansuoti ne daugiau kaip du dalyvaujančiosios organizacijos dalyvius, jeigu antrasis dalyvis yra jaunuolis. Be to, galima finansuoti vieną fasilitatorių vienam parengiamajam vizitui. Sąlyga: pareiškėjas turi pagrįsti parengiamojo vizito poreikį, tikslus ir dalyvius ir juos	575 EUR vienam dalyviui vieno parengiamojo vizito metu

	turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Ši sąlyga netaikoma projektams, finansuojamiems pagal akreditacijos sistemą.	
Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos suteikimu, kai to prašo nacionalinė agentūra. Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos. Išlaidos brangioms dalyvių, įskaitant grupių lyderius, lydinčius asmenis ir fasilitatorius, kelionėms; įskaitant keliones, kurioms naudojamos ekologiškesnės, mažesnio išmetalų kiekio transporto priemonės. Finansavimo mechanizmas: realiosios išlaidos. Lėšų skyrimo taisyklė: pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Brangios kelionės tarifai taikomi tais atvejais, kai taikant vieneto įkainį būtų padengta mažiau kaip 70 proc. dalyvio kelionės išlaidų.	Finansinė garantija: 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Brangių kelionių išlaidos: 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos: 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų

A2.1 lentelė. Individuali parama jaunimo mainų veiklai

	Individuali parama (EUR per dieną)
Austrija	45 EUR
Belgija	42 EUR
Bulgarija	32 EUR
Kroatija	35 EUR
Kipras	32 EUR
Čekija	32 EUR
Danija	45 EUR
Estija	33 EUR
Suomija	45 EUR
Šiaurės Makedonija	28 EUR
Prancūzija	38 EUR
Vokietija	41 EUR
Graikija	38 EUR
Vengrija	33 EUR

Islandija	45 EUR
Airija	49 EUR
Italija	39 EUR
Latvija	34 EUR
Lichtenšteinas	45 EUR
Lietuva	34 EUR
Liuksemburgas	45 EUR
Malta	39 EUR
Nyderlandai	45 EUR
Norvegija	50 EUR
Lenkija	34 EUR
Portugalija	37 EUR
Rumunija	32 EUR
Serbija	29 EUR
Slovakija	35 EUR
Slovėnija	34 EUR
Ispanija	34 EUR
Švedija	45 EUR
Turkija	32 EUR
Kaimyninės trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės	29 EUR

SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMO PROJEKTAI

Pagal šį veiksmą⁹⁴ organizacijos gali gauti paramą projektams, kuriuos sudaro vienos ar kelių rūšių mokymosi veikla, skirta su jaunimu dirbančių asmenų ir jų organizacijų profesiniam tobulėjimui.

VEIKSMO TIKSLAI

Šiuo veiksmu remiamas su jaunimu dirbančių asmenų profesinis tobulėjimas, taigi ir kokybiško darbo su jaunimu vietos, regioniniu, nacionaliniu, Europos ir tarptautiniu lygmeniu plėtotė, pasitelkiant mobilumo veikloje įgytą neformaliojo ir savaiminio mokymosi patirtį. Šiuo veiksmu prisidedama prie 2019–2027 m. ES jaunimo strategijos tikslų, visų pirma prie Europos darbo su jaunimu darbotvarkės⁹⁵ siekiant darbo su jaunimu kokybės, naujovių ir pripažinimo.

Kalbant konkrečiau, su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektais siekiama:

- suteikti su jaunimu dirbantiems asmenims neformaliojo ir savaiminio mokymosi galimybių lavinimosi ir profesinio tobulėjimo srityje, taip prisidedant prie kokybiškos individualios praktikos ir prie su jaunimu dirbančių organizacijų ir sistemų pokyčių;
- suburti su jaunimu dirbančių asmenų bendruomenę, kuri galėtų prisidėti prie jaunimui skirtų projektų ir veiklos kokybės pagal ES programas ir kitas iniciatyvas;
- plėtoti darbo su jaunimu praktiką ir prisidėti prie dalyvių ir organizacijų kokybiško darbo su jaunimu gebėjimų stiprinimo ir aiškaus poveikio su jaunimu dirbančių asmenų darbui su jaunimu.

POLITINĖS APLINKYBĖS

2019–2027 m. Europos Sąjungos jaunimo strategijoje nustatyta Europos bendradarbiavimo jaunimo reikalų srityje sistema, pagrįsta 2018 m. gegužės 22 d. Komisijos komunikatu „Įtraukti, susieti jaunuolius ir suteikti jiems galių“. Strategija skatinamas jaunimo dalyvavimas demokratiname gyvenime, remiamas socialinis ir pilietinis įsitraukimas ir siekiama užtikrinti, kad visi jaunuoliai turėtų reikiamų išteklių dalyvauti visuomenės gyvenime. ES jaunimo strategijoje taip pat numatytas jaunimo dialogo procesas, todėl 2018 m. buvo parengta 11 Europos jaunimo tikslų. Remiantis šiais tikslais, nustatomos tarpsektorinės sritys, turinčios įtakos jaunimo gyvenimui, ir nurodomi uždaviniai. ES jaunimo strategija turėtų padėti įgyvendinti šią jaunimo viziją. Pagal siekį „Suteikti galių“ ES jaunimo strategija remiamas jaunimo įgalinimas užtikrinant darbo su jaunimu kokybę, naujoves ir pripažinimą.

https://ec.europa.eu/youth/policy/youth-strategy_en.

Teminės strategijos jaunimo srityje

⁹⁴ Didžioji šio veiksmo biudžeto dalis skiriama tarpvalstybinei veiklai, kurioje dalyvauja ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių organizacijos ir dalyviai, remti. Tačiau apie 25 proc. turimo biudžeto gali būti naudojama mobilumo veiklai finansuoti, įskaitant organizacijas ir dalyvius iš ES kaimyninių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės (1–4 regionai; žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).

⁹⁵ Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų rezoliucija dėl Europos darbo su jaunimu darbotvarkės nustatymo sistemos: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2020:417:FULL&from=EN>

Programa „Erasmus+“ siekiama skatinti jaunimo dalyvavimą, didinti neformaliojo ir savaiminio mokymosi procesų kokybę ir plėtoti kokybišką darbą su jaunimu. Paramą šiose srityse galima gauti per konkrečias temines strategijas, tokias kaip Jaunimo dalyvavimo strategija, „Youthpass“ ir Europos mokymo strategija⁹⁶.

VEIKLOS APRAŠYMAS

Profesinio tobulėjimo veikla

Profesinio tobulėjimo veikla – tarpvalstybinė mobilumo mokymosi tikslais veikla, kuria remiamas su jaunimu dirbančių asmenų profesinis tobulėjimas. Tai gali būti:

- **pažintiniai vizitai ir įvairios užduotys**, pavyzdžiui, darbo stebėjimas, su jaunimu dirbančių asmenų mainai ir mokymasis vieniems iš kitų su jaunimu dirbančiose organizacijose ir veiklą jaunimo srityje vykdančiose užsienio organizacijose;
- veiksmė dalyvaujančių ir jo tikslus remiančių su jaunimu dirbančių asmenų **tinklaveika ir bendruomenės telkimas**;
- **mokymo kursai**, kuriais remiamas gebėjimų ugdymas (pavyzdžiui, remiantis atitinkamais esamais kompetencijos modeliais), siekiant kokybiško darbo su jaunimu praktikos arba kurti ir išbandyti novatoriškus metodus (pavyzdžiui, susijusius su skaitmeniniu ir pažangiuoju darbu su jaunimu⁹⁷);

teoriniai ir praktiniai seminarai, kuriais visų pirma remiamas konkrečių žinių kaupimas ir dalijimasis geriausia patirtimi, susijusia su ES jaunimo strategijos ir prie jos įgyvendinimo prisidedančių ES programų tikslais, vertybėmis ir prioritetais. Reikalavimų su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektų dotacijoms gauti neatitinka tokia veikla: akademinės pažintinės kelionės; veikla, kuria siekiama pelno; veikla, kurią galima priskirti turizmui; festivaliai; atostogų kelionės; gastrolės, teisės aktais numatyti posėdžiai.

Projektai taip pat galėtų apimti toliau nurodytą veiklą.

Sistemos kūrimas ir informavimo veikla

Su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektai gali apimti **sistemos kūrimo ir informavimo veiklą**, kuri papildo viena kitą ir kuria siekiama didinti mobilumo projektų poveikį šiai sričiai. Tai bet kokia veikla, kuria prisidedama prie Europos darbo su jaunimu darbotvarkės⁹⁸ siekiant darbo su jaunimu kokybės, naujovių ir pripažinimo, ir skleidžiama įgyvendinant projektus įgytą patirtį bei priemones dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų. Ši papildoma veikla labiau patyrusiems ir daugiau išteklių turintiems dotacijos gavėjams suteikia galimybę patikrinti novatoriškus metodus ir reakcijas į bendrus sunkumus; ji yra tarsi Europos darbo su jaunimu laboratorija, sukurta remiantis profesinio tobulėjimo veikla, įgyvendinama vykdant projektus ir darančia tolesnį poveikį.

Keletas pavyzdžių – priemonių kūrimas ir dalijimasis patirtimi, kuria prisidedama prie su jaunimu dirbančių asmenų organizacijų ir sistemų kūrimo ir raidos, informavimo ir bendruomenės telkimo veiklos bei novatoriškų metodų, įskaitant skaitmeninių technologijų naudojimą dirbant su jaunimu, diegimo. Ši veikla yra kur kas platesnė už tolesnę sklaidos veiklą,

⁹⁶ Strategijas rasite adresu <https://www.salto-youth.net/>

⁹⁷ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XG1207\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XG1207(01))

⁹⁸ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.415.01.0001.01.ENG

kuri yra įprasto projekto gyvavimo ciklo dalis, tačiau tikslingesnė ir strategiškesnė sklaidos veikla taip pat gali būti įtraukta į tokią papildomą veiklą.

Sistemos kūrimo ir informavimo veiklą galima vykdyti tarptautiniu arba nacionaliniu lygmeniu.

Parengiamieji vizitai

Parengiamaisiais vizitais siekiama užtikrinti kokybišką veiklą palengvinant administracines procedūras ir joms pasiruošiant, stiprinant pasitikėjimą ir supratimą, užmezgant tvirtus partnerystės ryšius tarp organizacijų ir dalyvių. Parengiamieji vizitai vykdomi iki profesinio tobulėjimo veiklos pradžios vienos iš priimančiųjų organizacijų šalyje.

PROJEKTO RENGIMAS

Į pagal šį veiksmaprėmią projektą turi būti įtraukta vienos ar kelių rūšių profesinio tobulėjimo veikla. Veikla gali būti derinama lanksčiai, atsižvelgiant į projekto tikslus ir dalyvaujančiųjų organizacijų bei su jaunimu dirbančių asmenų poreikius.

Projektą įgyvendina bent dvi organizacijos. Visas dalyvaujančiąsias organizacijas reikia nustatyti paraiškos teikimo etape, nes tvirta partnerystė yra esminė projekto kokybiško įgyvendinimo sąlyga. Dalyvaujančiosios organizacijos atlieka siunčiančiųjų ir (arba) priimančiųjų (t. y. tų, kuriose vykdoma veikla) dalyvių vaidmenį. Viena iš organizacijų taip pat imasi koordinatoriės vaidmens ir partnerystės vardu teikia paraišką dėl viso projekto.

Projektą sudaro keturi etapai – planavimo, parengiamosios veiklos, įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos.

- planavimo (nustatyti poreikius, tikslus, mokymosi rezultatus, veiklos formatus, parengti darbo programą, veiklos tvarkaraštį ir t. t.);
- parengiamosios veiklos (praktinis organizavimas, dalyvių atranka, susitarimai su partneriais, kalbinis, kultūrinis, su mokymusi ir su užduotimis susijęs dalyvių parengimas prieš išvykimą ir t. t.);
- veiklos įgyvendinimo;
- tolesnės susijusios veiklos (veiklos vertinimas, dalyvių mokymosi rezultatų nustatymas ir dokumentavimas, taip pat – projekto rezultatų sklaida ir panaudojimas).

Kokybiškas su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektas:

- daro aiškų poveikį nuolatiniam dalyvaujančių su jaunimu dirbančių asmenų darbui su jaunimu ir jų organizacijai;
- pasikliauja aktyviu dalyvaujančiųjų organizacijų ir su jaunimu dirbančių asmenų įsitraukimu į veiklą; jie turėtų aktyviai dalyvauti visuose projekto etapuose, taip išplėsdami savo mokymosi ir tobulėjimo patirtį;
- yra pagrįstas aiškiai nustatytais su jaunimu dirbančių asmenų lavinimosi ir profesinio tobulėjimo⁹⁹ poreikiais, visų pirma susijusiais su kokybe, naujovėmis ir pripažinimu, ir su atitinkamomis atrankos, parengiamosios veiklos ir tolesnės susijusios veiklos priemonėmis;
- užtikrina, kad dalyvių neformaliojo ir savaiminio mokymosi rezultatai būtų tinkamai pripažinti ir kad projekto rezultatai, įskaitant visus metodus, medžiagą ir priemones, būtų perkeltami ir naudojami dalyvaujančiose

⁹⁹ Žr. „European Training Strategy Competence model for Youth Workers to work internationally“: <https://www.salto-youth.net/rc/training-and-cooperation/trainingstrategy/>

organizacijose, prisidedant prie darbo su jaunimu organizacijų raidos, ir toliau plačiai skleidžiami jaunimo reikalų srityje;

- ragina dalyvius apmąstyti Europos temas ir vertybes ir suteikti su jaunimu dirbantiems asmenims priemonių ir metodų, kuriais padedama skatinti pagarbą ir valdyti įvairovę kasdieniame darbe;
- skatina taikyti novatorišką praktiką ir metodus, pavyzdžiui, įtraukti skaitmeninę darbo su jaunimu veiklą, kad būtų galima užkirsti kelią bet kokiai internetinei dezinformacijai ir melagingoms naujienoms.

Mokymosi procesas

Su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projekte reikia numatyti, kaip bus remiamas mokymosi rezultatų apsvaistymo procesas, nustatymas ir dokumentavimas, visų pirma naudojantis „Youthpass“, kad būtų prisidedama prie projekto rezultatų pripažinimo ir poveikio, darbo su jaunimu praktikos, metodikos ir medžiagos jaunimo reikalų srityje.

Įtrauktis ir įvairovė

Pagal programą „Erasmus+“ siekiama skatinti lygias galimybes ir didinti prieinamumą, įtrauktį ir teisingumą vykdant visus veiksmus. Organizacijos turėtų parengti prieinamą ir įtraukią projektų veiklą, atsižvelgdamos į mažiau galimybių turinčių dalyvių nuomonę ir įtraukdamos juos į sprendimų priėmimo procesą.

- Su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektai yra ypač tinkami su jaunimu dirbančių asmenų įvairovės supratimui pagerinti ir patobulinti įgūdžius ir gebėjimus, kurių reikia norint į darbo su jaunimu praktiką sėkmingai įtraukti mažiau galimybių turinčius dalyvius. Su jaunimu dirbančių asmenų dalyvavimas visuose projekto etapuose padeda atidžiai valdyti mokymosi ir tobulėjimo procesą ir geriau stebėti tolesnę veiklą.
- Instruktorių ir fasilitatorių dalyvavimas daugumoje veiksmų užtikrina artimesnį ir adaptuotą požiūrį, geriau atitinkantį dalyvių poreikius.
- Visas projektas turėtų būti grindžiamas sąmoningu įtraukties ir įvairovės traktavimu. Į šiuos aspektus turėtų būti atsižvelgiama planuojant, vykdant parengiamąją veiklą, įgyvendinant ir vykdant tolesnę susijusią veiklą. Ypač svarbu tai, kaip projektu stiprinamas dalyvaujančiųjų organizacijų gebėjimas spręsti įtraukties ir įvairovės klausimus vykdant įprastą veiklą.
- Toks formatas taip pat padeda įtraukti mažiau galimybių turinčius dalyvius. Veiklos formos lankstumas (pavyzdžiui, trukmė, rūšis ir t. t.) leidžia prisitaikyti prie dalyvių poreikių. Su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektai taip pat tinka darbui, susijusiam su įtrauktimi ir įvairove kaip projekto tema, pavyzdžiui, keičiantis įtraukiaja praktika ir metodais.

Dalyvių apsauga ir saugumas

Planuojant ir rengiant projektą, turėtų būti sprendžiamas dalyvių apsaugos ir saugumo klausimas ir numatytos visos būtinos rizikos prevencijos ir (arba) mažinimo priemonės.

Aplinkos tvarumas

Projektu turėtų būti skatinamas aplinkos požiūriu tvarus ir atsakingas dalyvių elgesys, didinant informuotumą apie tai, kaip svarbu imtis veiksmų, kad būtų mažinamas arba kompensuojamas mobilumo veiklos poveikis aplinkai. Jis turėtų būti rengiamas ir įgyvendinamas atsižvelgiant į aplinkos apsaugą, pavyzdžiui, integruojant tvarią praktiką, kaip antai daugkartinio naudojimo ar ekologiškų medžiagų pasirinkimą, atliekų mažinimą ir perdirbimą, tvarias transporto priemones.

Skaitmeninė pertvarka

Pagal programą „Erasmus+“ visoms dalyvaujančiosioms organizacijoms padedama diegti ir naudoti skaitmenines priemones ir mokymosi metodus fizinei veiklai papildyti, organizacijų partnerių bendradarbiavimui stiprinti ir jų vykdomos veiklos kokybei gerinti.

„Erasmus+“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje

Igyvendinant visus pagal šį veiksmą remiamus projektus turi būti laikomasi **„Erasmus+“ kokybės standartų jaunimo reikalų srityje**, kad mobilumo mokymosi tikslais veikla būtų kokybiška. „Erasmus+“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje apima pagrindinius veiklos principus, taip pat konkrečią projekto užduočių įgyvendinimo praktiką, pavyzdžiui, dalyvių atranką ir parengimą, mokymosi rezultatų nustatymą, vertinimą ir pripažinimą, dalijimąsi projekto rezultatais ir t. t. „Erasmus+“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje pateikiami adresu https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_en.

ŠIAM PROJEKTUI VERTINTI TAIKOMI KRITERIJAI

Tinkamumo kriterijai

Bendrieji tinkamumo kriterijai

Toliau pateikti bendrieji kriterijai taikomi standartiniams su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektams. Dėl akreditacijų žr. atitinkamą šio vadovo skirsnį.

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos	Dalyvaujančioji organizacija gali būti: • ne pelno organizacija, asociacija, NVO; Europos jaunimo NVO; vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens viešoji įstaiga; socialinė įmonė; pelno siekianti organizacija, veikianti įmonių socialinės atsakomybės srityje; • jaunimo grupė, veikianti darbo su jaunimu srityje, bet nebūtinai jaunimo organizacijos struktūroje (t. y. neformalioji jaunimo grupė)¹⁰⁰ įsteigta ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar ES kaimyninėje trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė (iš 1–4 regionų, žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).
Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti reikalavimus atitinkanti dalyvaujanti organizacija, įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu ¹⁰¹ .
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius	Turi dalyvauti bent dvi dalyvaujančiosios organizacijos (bent viena siunčiančioji ir bent viena priimančioji organizacija) iš skirtingų šalių.
Projekto trukmė	3–24 mėn.
Kam teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.

¹⁰⁰ Bent keturių 13–30 m. amžiaus jaunuolių grupė. Vienas iš grupės narių, kuris yra bent 18 metų amžiaus, priima atstovo vaidmenį ir atsakomybę grupės vardu. Neformaliosios grupės apibrėžtis pateikta žodyne.

¹⁰¹ Dalyvaujančiosios organizacijos turės pasirašyti įgaliojimą paraišką teikiančiai organizacijai. Įgaliojimai turėtų būti suteikti paraiškos teikimo etapu ir ne vėliau kaip iki dotacijos sutarties pasirašymo. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki: Vasario 23 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku) projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų birželio 1 d. iki gruodžio 31 d. Spalio 4 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku) projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d. Galimas papildomas terminas: Nacionalinės agentūros gali nuspręsti paskelbti papildomą terminą. Apie papildomo termino paskelbimą nacionalinės agentūros pareiškėjams praneša savo interneto svetainėje. Jei paskelbiamas papildomas terminas, pareiškėjai paraišką dėl projektų, prasidedančių nuo tų pačių metų rugpjūčio 1 d. iki gruodžio 31 d., turi pateikti iki gegužės 4 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku).
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.
Kiti kriterijai	Prie paraiškos formos turi būti pridėta teisinio atstovo sąžiningumo deklaracija. Į kiekvieną projektą turi būti įtrauktas bent vienas profesinio tobulėjimo veiksmas. Prie paraiškos formos turi būti pridėtas kiekvieno projekte planuojamo profesinio tobulėjimo veiksmo, parengiamųjų vizitų, sistemos kūrimo ir informavimo veiklos tvarkaraštis.

Papildomi tinkamumo kriterijai, taikomi profesinio tobulėjimo veiklai

Veiklos trukmė	2–60 d., neįskaičiuojant kelionės dienų. Mažiausiai dvi dienos turi sudaryti nepertraukiamą laikotarpį.
Veiklos vieta (-os)	Veikla turi būti vykdoma vienos (arba kelių, jei numatyta vykti į kitą šalį) iš dalyvaujančiųjų organizacijų šalyje.
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius	Turi dalyvauti bent dvi dalyvaujančiosios organizacijos (bent viena siunčiančioji ir bent viena priimančioji organizacija) iš skirtingų šalių. Veikla ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse: visos dalyvaujančiosios organizacijos turi būti iš tos pačios ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės. Veikla su ES kaimyninėmis trečiosiomis valstybėmis, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės: veikloje turi dalyvauti bent viena dalyvaujančioji organizacija iš ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios valstybės narės ir viena dalyvaujančioji organizacija iš ES kaimyninės trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė (iš 1–4 regionų).
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Amžiaus apribojimai netaikomi. Dalyviai, išskyrus instruktorius, lydinčius asmenis ir fasilitatorius, turi gyventi siunčiančiosios ar priimančiosios organizacijos šalyje.
Dalyvių skaičius	Dalyvių skaičius: iki 50 dalyvių kiekvienoje pagal projektą planuojamoje veikloje (neįskaičiuojant, jei tinkama, instruktorių, lydinčių asmenų ir fasilitatorių). Kiekvienoje veikloje turi dalyvauti priimančiosios organizacijos šalies dalyviai.
Kiti kriterijai	Bent viena iš siunčiančiųjų arba priimančiųjų organizacijų turi būti iš šalies, kurios nacionalinei agentūrai buvo pateikta paraiška.

Papildomi tinkamumo kriterijai, taikomi parengiamiesiems vizitams

Veiklos vieta (-os)	Veikla turi būti vykdoma vienos iš priimančiųjų organizacijų šalyje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Dalyvaujančiųjų organizacijų atstovai, instruktoriai ir fasilitatoriai, dalyvaujantys pagrindinėje veikloje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal toliau nurodytus kriterijus. Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Pagal kiekvieną iš toliau išvardytų dotacijų skyrimo kriterijų pasiūlymas turi būti įvertintas bent puse didžiausio galimo balų skaičiaus.

Aktualumas, loginis pagrindimas ir poveikis (daugiausia 30 balų)	• Projekto aktualumas: ○ veiksmo tikslams; ○ dalyvaujančiųjų organizacijų pokyčių ir raidos poreikiams; ○ dalyvaujančių su jaunimu dirbančių asmenų poreikiams ir tikslams. • Koku mastu projektu prisidedama prie tikslo: ○ užtikrinti kokybiškus su jaunimu dirbančių asmenų mokymosi rezultatus; ○ stiprinti ir transformuoti dalyvaujančiųjų organizacijų darbą su jaunimu, siekiant kokybės, naujovių ir pripažinimo, taip pat – jų pajėgumą ir aprėptį, pradedant vietos ir baigiant pasauliniu lygmeniu; ○ įtraukti dalyvaujančiosiose organizacijose su jaunimu dirbančius asmenis; ○ įtraukti organizacijas, kurios imasi konkretaus darbo su jaunimu ir reguliariai bendradarbiauja su jaunimu vietos lygmeniu. • Galimas projekto poveikis: ○ dalyvaujantiems su jaunimu dirbantiems asmenims ir dalyvaujančiosioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; ○ konkrečiai darbo su jaunimu praktikai ir kokybiškam darbui su jaunimu; ○ vietos, regiono, nacionaliniu ir (arba) Europos ar pasauliniu lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte; • Koku mastu į projektą įtrauktos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad jo rezultatai būtų tvarūs pasibaigus projekto įgyvendinimui; • koku mastu projektu prisidedama prie Programos įtraukties ir įvairovės, ekologiskumo, skaitmeninio ir dalyvavimo aspektų; • Koku mastu projektu į veiksmą įtraukiama naujų dalyvių ir mažiau patirties turinčių organizacijų; • Koku mastu siūloma sistemos kūrimo ir informavimo veikla prisidedama prie su jaunimu dirbančių asmenų aplinkos tobulinimo (jei taikoma).
--	--

Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 40 balų)	• Nustatytų poreikių, projekto tikslų, dalyvių profilių ir siūlomos veiklos suderinamumas; • Kokiu mastu projektu prisidedama prie dalyvaujančiųjų organizacijų darbo su jaunimu kokybės gerinimo; • Visų projekto etapų aiškumas, išsamumas ir kokybė: parengiamoji veikla (įskaitant dalyvių parengimą), veiklos įgyvendinimas ir tolesnė susijusi veikla; • Su jaunimu dirbančių asmenų atrankos priemonių tinkamumas (atsižvelgiant į su jaunimu dirbančio asmens apibrėžtą teisės aktuose) ir tai, kokiu mastu su jaunimu dirbantys asmenys aktyviai dalyvauja visuose projekto etapuose; • Kokiu mastu veikla yra prieinama ir įtrauki ir atvira mažiau galimybių turintiems dalyviams; • Siūlomų dalyvavimu grindžiamo mokymosi metodų, įskaitant virtualiuosius komponentus, tinkamumas; • Susitarimų kokybė ir svarstymų proceso rėmimas, dalyvių mokymosi rezultatų nustatymas ir dokumentavimas, taip pat nuoseklus europinių skaidrumo ir pripažinimo priemonių, visų pirma „Youthpass“, naudojimas; • Subalansuotas dalyvių atstovavimas šalių ir lyties atžvilgiu; • Kokiu mastu į veiklą integruojama tvari ir aplinką tausojanti praktika; • Sistemos kūrimo ir informavimo veiklos priemonių ir praktikos kokybė ir tai, kokiu mastu jų struktūrą galima atkartoti ir įkvėpti kitas organizacijas (jei taikoma).
Projekto valdymo kokybė (daugiausia 30 balų)	• Praktinio organizavimo, valdymo ir rėmimo kokybė; • Bendradarbiavimo ir informacijos perdavimo dalyvaujančiosioms organizacijoms, taip pat kitiems suinteresuotiesiems subjektams kokybė; • Skirtingų projekto etapų ir rezultatų vertinimo priemonių kokybė; • Priemonių, kuriomis siekiama skleisti projekto rezultatus dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė.

FINANSAVIMO TAISYKLĖS

Biudžeto kategorija	Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės	Suma		
Organizacinė parama	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mobilumo veiklos įgyvendinimu. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal dalyvių skaičių, išskyrus lydinčius asmenis, instruktorius ir fasilitatorius.	100 EUR vienam profesinio tobulėjimo veiklos dalyviui		
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, įskaitant instruktorius, lydinčius asmenis ir fasilitatorius, kelionės iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal išlaidoms padengti. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal kelionės atstumą ir asmenų skaičių. Pareiškėjas turi nurodyti atstumą nuo kilmės vietos iki veiklos vietos¹⁰² naudodamas Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę¹⁰³. Jei numatyta vykti į kitą šalį, pareiškėjas turėtų susumuoti atstumus tarp atskirų veiklos vietų ir pasirinkti bendrą atstumą atitinkantį atstumo intervalą¹⁰⁴.	Kelionės atstumas	Įprastinė kelionė	Ekologiška kelionė
		10–99 km	23 EUR	
		100–499 km	180 EUR	210 EUR
		500–1 999 km	275 EUR	320 EUR
		2 000–2 999 km	360 EUR	410 EUR
		3 000–3 999 km	530 EUR	610 EUR
		4 000–7 999 km	820 EUR	
		8 000 km arba daugiau	1 500 EUR	

¹⁰² Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykdomoje veikloje, pareiškėjas apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km) ir pasirenka reikiamą kelionės atstumo intervalą (t. y. 500–1 999 km).

¹⁰³ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_lt.

¹⁰⁴ Pavyzdžiui, jei dalyvis iš Madrido (Ispanija) dalyvauja išvykstamojoje veikloje, vykdomoje iš pradžių Romoje (Italija), o po to Liublianoje (Slovėnija), pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), tada nuo Romos iki Liublianos (489,75 km) ir susumuoja abu atstumus (1 855,03 km); b) pasirenka taikomą kelionės atstumo intervalą (t. y. nuo 500 iki 1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotacijos sumą, skirtiną kaip paramą dalyvio kelionės iš Madrido į Liublianą (per Romą) ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

Individuali parama	su pragyvenimu susijusios išlaidos. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal kiekvieno dalyvio, įskaitant lydinčius asmenis, instruktorius ir fasilitatorius (jei būtina), buvimo užsienyje trukmę, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš pradedant veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus, ir ne daugiau kaip keturias papildomas dienas, jei dalyviams skiriama ekologiškos kelionės dotacija.	<u>A2.2</u> lentelė, vienam dalyviui per dieną Ne daugiau kaip 1 100 EUR vienam dalyviui (įskaitant instruktorius, fasilitatorius ir lydinčius asmenis)
Įtraukties rėmimas	Organizacijų įtraukties rėmimas: išlaidos, susijusios su mažiau galimybių turinčių dalyvių mobilumo veiklos organizavimu. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal mažiau galimybių turinčių dalyvių skaičių, išskyrus lydinčius asmenis, instruktorius ir fasilitatorius.	100 EUR vienam dalyviui
	Dalyvių įtraukties rėmimas: Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su mažiau galimybių turinčiais dalyviais ir juos lydinčiais asmenimis, instruktoriais ir fasilitatoriais (įskaitant pagrįstas kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Individuali parama“). Finansavimo mechanizmas: realiosios išlaidos. Lėšų skyrimo taisyklė: pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra.	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų
Parama parengiamajam vizitui	Išlaidos, susijusios su parengiamojo vizito vykdymu, įskaitant kelionės ir pragyvenimo išlaidas. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: neįtraukiami dalyviai iš priimančiosios organizacijos. Galima finansuoti ne daugiau kaip 2 dalyvaujančiosios organizacijos vienos rūšies veiklos dalyvius. Be to, galima finansuoti vieną fasilitatorių vienam parengiamajam vizitui. Sąlyga: pareiškėjas turi pagrįsti parengiamojo vizito poreikį, tikslus ir dalyvius ir juos turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Ši sąlyga netaikoma projektams, finansuojamiems pagal akreditacijos sistemą.	575 EUR vienam dalyviui vieno parengiamojo vizito metu

Sistemos kūrimas ir informavimo veikla	Išlaidos, susijusios su papildomos veiklos įgyvendinimu. Netiesioginės išlaidos: fiksuotosios normos suma, neviršijanti 7 proc. tinkamų finansuoti tiesioginių papildomos veiklos išlaidų, yra tinkama finansuoti kaip netiesioginės išlaidos, kurias sudaro dotacijos gavėjo bendrosios administracinės išlaidos, kurias galima laikyti papildomai veiklai priskirtinomis išlaidomis (pavyzdžiui, sąskaitos už elektros energiją arba interneto ryšį, su patalpomis susijusios išlaidos, išlaidos nuolatiniam darbuotojams ir t. t.). Finansavimo mechanizmas: realiosios išlaidos. Lėšų skyrimo taisyklė: pareiškėjas turi pagrįsti poreikį ir tikslus ir juos turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Šiai veiklai galima skirti ne daugiau kaip 10 proc. visų projekto išlaidų.	Iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.
Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos suteikimu, kai to prašo nacionalinė agentūra. Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos. Išlaidos brangioms dalyvių, įskaitant instruktorius, lydinčius asmenis ir fasilitatorius, kelionėms; įskaitant keliones, kurioms naudojamos ekologiškesnės, mažesnio išmetalų kiekio transporto priemonės. Finansavimo mechanizmas: realiosios išlaidos. Lėšų skyrimo taisyklė: pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Brangios kelionės tarifai taikomi tais atvejais, kai taikant vieneto įkainį būtų padengta mažiau kaip 70 proc. dalyvio kelionės išlaidų.	Finansinė garantija: 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Brangių kelionių išlaidos: 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos: 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų

A2.2 lentelė. Profesinio tobulėjimo veiklai skirta individuali parama

	Individuali parama (EUR per dieną)
Austrija	61 EUR
Belgija	65 EUR
Bulgarija	53 EUR
Kroatija	62 EUR

Kipras	58 EUR
Čekija	54 EUR
Danija	72 EUR
Estija	56 EUR
Suomija	71 EUR
Šiaurės Makedonija	45 EUR
Prancūzija	66 EUR
Vokietija	58 EUR
Graikija	71 EUR
Vengrija	55 EUR
Islandija	71 EUR
Airija	74 EUR
Italija	66 EUR
Latvija	59 EUR
Lichtenšteinas	74 EUR
Lietuva	58 EUR
Liuksemburgas	66 EUR
Malta	65 EUR
Nyderlandai	69 EUR
Norvegija	74 EUR
Lenkija	59 EUR
Portugalija	65 EUR
Rumunija	54 EUR
Serbija	45 EUR
Slovakija	60 EUR
Slovėnija	60 EUR
Ispanija	61 EUR
Švedija	70 EUR
Turkija	54 EUR
Kaimyninės trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės	48 EUR

JAUNIMO DALYVAVIMO VEIKLA¹⁰⁵

Formaliajam švietimui ir mokymui nepriskiriama veikla, kuria skatinamas, stiprinamas ir palengvinamas jaunimo dalyvavimas Europos demokratiname gyvenime vietos, regioniniu, nacionaliniu ir Europos lygmenimis.

VEIKSMO TIKSLAI

Pagal programą „Erasmus+“ remiami į jaunimą orientuoti vietos, nacionaliniai ir tarpvalstybiniai dalyvavimo projektai, kuriuos vykdo neformaliosios jaunimo grupės ir (arba) jaunimo organizacijos, skatinančios jaunimo dalyvavimą Europos demokratiname gyvenime ir siekiančios vieno ar kelių iš šių tikslų:

- suteikti jaunimui galimybę įsitraukti ir mokytis dalyvauti pilietinėje visuomenėje (atverti kelius jaunuoliams įsitraukti ne tik į kasdienį, bet ir į demokratinį gyvenimą siekiant prasmingo jaunuolių, kad ir kokia būtų jų kilmė, pilietinio, ekonominio, socialinio, kultūrinio ir politinio dalyvavimo, itin daug dėmesio skiriant mažiau galimybių turintiems jaunuoliams);
- didinti jaunimo informuotumą apie bendras Europos vertybes ir pagrindines teises ir prisidėti prie Europos integracijos proceso, be kita ko, įgyvendinant vieną ar kelis ES jaunimo tikslus;
- ugdyti jaunimo skaitmeninius gebėjimus ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis (ypač kritinį mąstymą ir gebėjimą vertinti informaciją ir su ja dirbti), siekiant didinti jaunimo atsparumą dezinformacijai, melagingoms naujienoms ir propagandai, taip pat jų gebėjimą dalyvauti demokratiname gyvenime;
- suburti jaunimą ir sprendimus priimančius asmenis vietos, regioniniu, nacionaliniu ir tarpvalstybiniu lygmenimis ir (arba) prisidėti prie ES jaunimo dialogo.

POLITINĖS APLINKYBĖS

2019–2027 m. Europos Sąjungos jaunimo strategijoje¹⁰⁶ nustatyta Europos bendradarbiavimo jaunimo reikalų srityje sistema, pagrįsta 2018 m. gegužės 22 d. Komisijos komunikatu „Įtraukti, susieti jaunuolius ir suteikti jiems galių“. Pagal siekį „Įtraukti“ ES jaunimo strategija siekiama prasmingo jaunimo pilietinio, ekonominio, socialinio, kultūrinio ir politinio dalyvavimo. Strategija skatinamas jaunimo dalyvavimas demokratiname gyvenime, remiamas socialinis ir pilietinis įsitraukimas ir siekiama užtikrinti, kad visi jaunuoliai turėtų reikiamų išteklių dalyvauti visuomenės gyvenime.

ES jaunimo strategijoje taip pat numatytas jaunimo dialogo procesas, todėl 2018 m. buvo parengta 11 Europos jaunimo tikslų, nustatytos įvairios tarpsektorinės sritys, darančios poveikį jaunuolių gyvenimui, ir nurodyti uždaviniai, kuriuos reikia spręsti kiekvienoje iš jų. Remiantis pačių jaunuolių indėliu, kiekviename 18 mėnesių trukmės ES jaunimo dialogo cikle nustatomi konkretūs teminiai prioritetai, kuriems bus skiriama daugiausia dėmesio tuo laikotarpiu įgyvendinant ES jaunimo strategiją.

Teminės strategijos jaunimo srityje

¹⁰⁵ Didžioji šio veiksmo biudžeto dalis skiriama projektams, kuriuose dalyvauja ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių organizacijos ir dalyviai, remti. Tačiau apie 25 proc. turimo biudžeto gali būti naudojama tarptautiniams projektams finansuoti, įskaitant organizacijas ir dalyvius iš ES kaimyninių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės (1–4 regionai; žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).

¹⁰⁶ https://europa.eu/youth/strategy_lt

Programa „Erasmus+“ siekiama skatinti jaunimo dalyvavimą, didinti neformaliojo ir savaiminio mokymosi procesų kokybę ir plėtoti kokybišką darbą su jaunimu. Paramą šiose srityse galima gauti per konkrečias temines strategijas, tokias kaip Jaunimo dalyvavimo strategija, „Youthpass“ ir Europos mokymo strategija¹⁰⁷.

VEIKLOS APRAŠYMAS

Jaunimo dalyvavimo veikla – neformaliojo mokymosi veikla, grindžiama aktyviu jaunimo dalyvavimu. Ja siekiama jaunimui suteikti galimybių įgyti patirties mainų, bendradarbiavimo, kultūrinės ir pilietinės veiklos srityse. Remiama veikla turėtų padėti dalyviams stiprinti asmeninius, socialinius, pilietinius ir skaitmeninius gebėjimus ir tapti aktyviais Europos piliečiais.

Šiuo veiksmu remiamas alternatyvių, novatoriškų, pažangiųjų ir skaitmeninių jaunimo dalyvavimo formų naudojimas, įskaitant jaunimo dalyvavimo plėtrą į įvairius sektorius ir erdves (sveikatos priežiūros, sporto ir pan., nepriklausomai nuo to, ar jos yra viešosios ar privačiosios), atveriant kelią aktyviam jaunui, kad ir kokia būtų jų kilmė, dalyvavimui.

Jaunimo dalyvavimo veikla gali būti naudojama jaunimo ir sprendimus priimančių asmenų dialogui ir diskusijoms, siekiant skatinti aktyvų jaunimo dalyvavimą demokratiname Europos gyvenime. Taip jaunimui suteikiama galimybė išsakyti savo nuomonę (pozicijas, pasiūlymus ir rekomendacijas) apie tai, kaip turėtų būti formuojama ir įgyvendinama Europos jaunimo politika. Jaunimo dalyvavimo veikla taip pat gali būti pilietinė veikla ir jaunimo aktyvizmas, padedantys jaunimui įvairiais būdais didinti informuotumą jiems rūpimais klausimais.

Jaunimo dalyvavimo veikla gali būti tarpvalstybinė (įgyvendinama vienoje ar kelyse dalyvaujančiose šalyse, įtraukiant partnerius iš kelių dalyvaujančiųjų šalių) arba nacionalinė (įgyvendinama vietos, regioniniu ar nacionaliniu lygmeniu, įtraukiant neformaliąsias jaunimo grupes ir (arba) organizacijas iš vienos dalyvaujančiosios šalies). Nacionalinė jaunimo dalyvavimo veikla ypač tinka idėjoms išbandyti vietos lygmeniu ir kaip su ankstesnėmis iniciatyvomis susijusios tolesnės veiklos priemonė, padedanti išplėsti ir toliau plėtoti sėkmingas idėjas.

Visa jaunimo dalyvavimo veikla, neatsižvelgiant į jos įgyvendinimo lygmenį, turi turėti akivaizdų europinį aspektą ir (arba) pridėtinę vertę, o kiekviena pavienė remiama veikla turi aiškiai prisidėti prie vieno ar kelių pirmiau išvardytų veiksmo tikslų įgyvendinimo.

Gali būti remiama tokia veikla (arba jos deriniai): praktiniai seminarai, debatai, vaidmenų žaidimai, modeliavimas, skaitmeninių priemonių (pavyzdžiui, skaitmeninės demokratijos priemonių) naudojimas, informuotumo didinimo kampanijos, mokymai, susitikimai ir kitų formų jaunimo ir sprendimus priimančių asmenų bendravimas internetu ar ne internetu, konsultacijos, informaciniai ir (arba) kultūriniai renginiai ir t. t.

Keli veiklos, kurių būtų galima įgyvendinti pagal projektą, pavyzdžiai:

¹⁰⁷ Dokumentus rasite toliau nurodytais adresais. Jaunimo dalyvavimo strategija: <https://participationpool.eu/>; „Youthpass“: <https://www.youthpass.eu/de/> SALTO-YOUTH - What is Youthpass? / ETS: <https://www.salto-youth.net/rc/training-and-cooperation/trainingstrategy/>

- tiesioginiai ar internetiniai seminarai ir (arba) susitikimai, seminarai ar kiti renginiai ar procesai vietos, regioniniu, nacionaliniu ar tarpvalstybiniu lygmeniu, suteikiantys erdvės jaunuolių informavimui, diskusijoms ir aktyviam dalyvavimui tokiais klausimais, kurie yra svarbūs jų, kaip aktyvių Europos piliečių, kasdieniam gyvenimui, idealiu atveju palaikant ryšį su sprendimus priimančiais asmenimis ir kitais šios srities suinteresuotaisiais subjektais;
- jaunimo konsultacijos, kuriomis nustatomos jaunimui aktualios temos ar klausimai (vietos, regioniniu, nacionaliniu ar tarpvalstybiniu mastu) ir jų poreikiai, susiję su dalyvavimu šios srities veikloje ar sprendžiant tokius klausimus;
- informuotumo didinimo kampanijos, susijusios su jaunimo dalyvavimu demokratiname gyvenime, įskaitant informaciją ir (arba) kultūrinius renginius, susijusius su jaunimui aktualiais konkrečiais visuomenės uždaviniais;
- palankesnės sąlygos jaunimui patekti į atviras, saugias ir prieinamas virtualias ir (arba) fizines erdves, suteikiant veiksmingų galimybių mokytis dalyvauti demokratiname gyvenime ir jo procesuose;
- demokratinų institucijų veikimo imitavimas ir už sprendimų priėmimą atsakingų asmenų vaidmuo šiose institucijose.

Jeigu aktualu, labai skatinama integruoti skaitmeninio formato veiklą (pavyzdžiui, internetinius seminarus, programuotojų maratonus, įvairias e. dalyvavimo priemones ir t. t.) ir (arba) mokymus, susijusius su skaitmeninės demokratijos priemonių naudojimu įgyvendinant jaunimo dalyvavimo veiklos projektą.

Projektą turėtų sudaryti įvairi veikla, kuria visa prisidedama prie iškeltų tikslų siekimo. Dalis šios veiklos gali būti mobilumo veikla, kurios dalyviai vyksta į kitą vietą nei jų gyvenamoji vieta ir dalyvauja ten organizuojamoje veikloje. Tai gali būti nacionalinis arba tarptautinis mobilumas. Veikla gali vykti kaip fizinis renginys, kuriame fiziškai dalyvauja jaunimas ir sprendimus priimančios asmenys, įskaitant dalyvius, kurie nėra tiesiogiai susiję su projekto įgyvendinimu, ir kuris rengiamas konkrečioje vietoje. Mobilumo veiklos ir jaunimo dalyvavimo renginių organizavimas remiamas iš atskirų biudžeto kategorijų. Priklausomai nuo konkrečių projekto poreikių gali būti organizuojama vien mobilumo veikla ir fiziniai renginiai arba jie gali būti derinami (pavyzdžiui, jeigu dalyviams būtina vykti į vietą, kad galėtų dalyvauti renginyje, šią veiklą galima deklaruoti kaip mobilumo veiklą ir kaip renginį, kuriems bus teikiama parama kelionės ir pragyvenimo išlaidoms padengti. Tipinis projektas taip pat apims veiklą, kuri nėra nei mobilumo veikla, nei fizinis renginys. Ši veikla ne mažiau svarbi projekto įgyvendinimui ir turėtų būti finansuojama pagal biudžeto kategoriją „Projekto valdymas“.

Pagal šį veiksmą negalima remti šių rūšių veiklos: teisės aktais numatytų organizacijų ar jų tinklų posėdžių, **politinių renginių organizavimo**, fizinės infrastruktūros tobulinimo (pavyzdžiui, statyti ar įsigyti pastatus ir nuolatinę įrangą).

Projektų su stipriu dalyvavimo elementu (neapsiribojant jaunimo dalyvavimo veikla) ir aktualių gerosios patirties pavyzdžių pateikiama Jaunimo dalyvavimo rinkinyje¹⁰⁸.

PROJEKTO RENGIMAS

Į pagal šį veiksmą remiamą projektą turėtų būti įtraukta vienos ar kelių rūšių pirmiau aprašyta veikla. Veikla gali būti derinama lanksčiai, atsižvelgiant į projekto tikslus ir dalyvaujančiųjų organizacijų bei su jaunimu dirbančių asmenų poreikius.

Projektą įgyvendina viena ar kelios neformaliosios jaunimo grupės, viena ar kelios organizacijos arba jų derinys. Paraiškų teikimo etapu turi būti nustatytos dalyvausiančios neformaliosios jaunimo grupės ir (arba) dalyvaujančiosios organizacijos. Jei dalyvauja tik neformalioji jaunimo grupė, viena iš jų teikia paraišką grupės vardu. Jei dalyvauja kelios grupės ar organizacijos, viena iš jų imasi koordinatorės vaidmens ir partnerystės vardu teikia paraišką dėl viso projekto.

¹⁰⁸ <https://participationpool.eu/toolkit/>

Projektą sudaro keturi etapai – planavimo, parengiamosios veiklos, įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos. Dalyvaujančiosios organizacijos ir veikloje dalyvaujantis jaunimas turėtų išplėsti savo mokymosi patirtį aktyviai įsitraukdami į visus etapus (pačių jaunuolių parengta jaunimui skirta veikla): Jaunimo dalyvavimo rinkinyje pateikiama praktinių idėjų ir gairių, kaip padidinti jaunimo dalyvavimą.

- planavimo (nustatyti poreikius, tikslus, mokymosi rezultatus, veiklos formatus, parengti darbo programą, veiklos tvarkaraštį ir t. t.);
- parengiamosios veiklos (praktinis organizavimas, susitarimai su partneriais, planuojamos veiklos tikslinės (-ių) grupės (-ių) patvirtinimas, dalyvių kalbinis, kultūrinis, mokymosi ir su užduotimis susijęs dalyvių parengimas ir t. t.);
- veiklos įgyvendinimo;
- tolesnės susijusios veiklos (veiklos vertinimas, dalyvių mokymosi rezultatų nustatymas ir dokumentavimas, taip pat – projekto rezultatų sklaida ir panaudojimas). Kiekviename projekte turėtų būti numatyta tolesnės susijusios veiklos etapu jaunesiems dalyviams teikti grįžtamąją informaciją apie konkrečius projekto rezultatus, įskaitant informaciją apie tai, kaip tokie rezultatai buvo perduoti kitiems susijusiems suinteresuotiesiems subjektams ir (arba) kaip jie jais naudojami.

ES jaunimo dialogas

Temos ir prioritetai, nustatyti ES jaunimo dialogo¹⁰⁹ kontekste, gali būti visų lygmenų jaunimo dalyvavimo veiklos įkvėpimo šaltinis. Panašiu įkvėpimo šaltiniu gali būti ES jaunimo tikslai, iškelti ES jaunimo dialogo kontekste, kuriuose nustatomos tarpsektorinės sritys, darančios poveikį jaunimo gyvenimui, ir nurodomi uždaviniai. Be to, sėkmingos jaunimo dalyvavimo veiklos rezultatai gali būti naudojami tolesniais ES jaunimo dialogo etapais.

Mokymosi procesas

Jaunimo dalyvavimo veiklos projekte reikia numatyti, kaip bus remiamas individualių mokymosi rezultatų apsvaistymo procesas, nustatymas ir dokumentavimas, visų pirma naudojantis „Youthpass“.

Įtrauktis ir įvairovė

Pagal programą „Erasmus+“ siekiama skatinti lygias galimybes ir didinti prieinamumą, įtrauktį ir teisingumą vykdant visus veiksmus. Organizacijos turėtų parengti prieinamą ir įtraukią projektų veiklą, atsižvelgdamos į mažiau galimybių turinčių dalyvių nuomonę ir įtraukdamos juos į sprendimų priėmimo procesą.

Jaunimo dalyvavimo veikla yra ypač tinkama mažiau galimybių turintiems jaunuoliams įtraukti:

- jaunimo dalyvavimo veikla yra paties jaunimo lygmens veikla su labai lanksčiomis sąlygomis (trukmės, dalyvių skaičiaus, nacionalinės arba tarpvalstybinės veiklos ir t. t.), kurias galima lengvai pritaikyti prie specialių mažiau galimybių turinčių jaunuolių poreikių;

¹⁰⁹ https://europa.eu/youth/strategy/euyouthdialogue_en

- neformaliąsias jaunimo grupes, vykdančias jaunimo dalyvavimo veiklos projektą, gali remti **ugdantysis vadovas**¹¹⁰. Ugdančiojo vadovo paslaugos galėtų būti ypač svarbios ir naudingos teikiant pagalbą mažiau galimybių turintiems jaunuoliams šiems kuriant ir vykdant savo projektus;
- šio veiksmo tikslai – suteikti jaunimui galimybę mokytis dalyvauti pilietinėje visuomenėje, taip pat gerinti skaitmeninį raštingumą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis. Projektai, kuriais siekiama šių tikslų, gali būti ypač naudingi padedant mažiau galimybių turinčiam jaunimui įveikti dalį sunkumų, su kuriais jie susiduria.

Jaunimo dalyvavimo veikla taip pat labai padeda gilintis į tokias temas kaip įtrauktis ir įvairovė visuomenėje, pavyzdžiui, remiant kovą su stereotipais, skatinant supratimą, toleranciją ir nediskriminavimą.

Dalyvių apsauga ir saugumas

Planuojant ir rengiant projektą, turėtų būti sprendžiamas dalyvių apsaugos ir saugumo klausimas ir numatytos visos būtinos rizikos prevencijos ir (arba) mažinimo priemonės.

Bendruomenės telkimas

Bendruomenės telkimo veiklą labai skatinama įtraukti ir į jaunimo dalyvavimo veiklos projektus. Jei įmanoma, bendruomenės telkimo veikla turėtų būti tęsiama pasibaigus remiamiems projektams ir tapti savarankiška veikla.

Aplinkos tvarumas

Projektu turėtų būti skatinamas aplinkos požiūriu tvarus ir atsakingas dalyvių elgesys, didinant informuotumą apie tai, kaip svarbu imtis veiksmų, kad būtų mažinamas arba kompensuojamas mobilumo veiklos poveikis aplinkai. Jis turėtų būti rengiamas ir įgyvendinamas atsižvelgiant į aplinkos apsaugą, pavyzdžiui, integruojant tvarią praktiką, kaip antai daugkartinio naudojimo ar ekologiškų medžiagų pasirinkimą, atliekų mažinimą ir perdirbimą, tvarias transporto priemones.

Skaitmeninė pertvarka

Pagal programą „Erasmus+“ visoms dalyvaujančiosioms organizacijoms padedama diegti ir naudoti skaitmenines priemones ir mokymosi metodus fizinei veiklai papildyti, organizacijų partnerių bendradarbiavimui stiprinti ir jų vykdomos veiklos kokybei gerinti. Skatinama naudoti skaitmeninius ir internetinius elementus, kad mažiau galimybių turintiems jaunuoliams būtų lengviau dalyvauti veikloje. Įgyvendinant Programos projektus ir veiklą, kuriais siekiama pagerinti skaitmeninius įgūdžius, skatinti skaitmeninį raštingumą ir (arba) ugdyti supratimą apie skaitmeninių technologijų keliamus pavojus ir teikiamas galimybes galima pakeisti mąstyseną ir prisidėti prie jaunimo veiklos skaitmenizacijos ir mišrumo plėtotės.

Priklausomai nuo veiklos turinio ir tikslų į fizinius renginius ar mobilumo veiklą mokymosi tikslais galima įtraukti skaitmeninių gebėjimų ugdymą ir skaitmeninių klausimų išmanymą bei naujų technologijų naudojimą, o virtualieji komponentai turi būti finansuojami iš projekto valdymo lėšų. Tinkamai pagrįstos išlaidos, susijusios su mažiau galimybių turinčių jaunuolių įtraukimu, gali būti padengtos įtraukties rėmimo lėšomis.

„Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje

¹¹⁰ Neformaliosios jaunimo grupės, atsižvelgdamos į savo poreikius, projekto metu gali naudotis vieno ar kelių ugdančiųjų vadovų paslaugomis.

Įgyvendinant pagal šį veiksma remiamus projektus turi būti laikomasi **„Erasmus“ kokybės standartų jaunimo reikalų srityje**, kad mobilumo mokymosi tikslais veikla būtų kokybiška. „Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje apima pagrindinius veiklos principus, taip pat konkrečią projekto užduočių įgyvendinimo praktiką, pavyzdžiui, dalyvių atranką ir parengimą, mokymosi rezultatų nustatymą, vertinimą ir pripažinimą, dalijimąsi projekto rezultatais ir t. t. **„Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje** pateikiami adresu https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_en

ŠIAM PROJEKTUI VERTINTI TAIKOMI KRITERIJAI

Tinkamumo kriterijai

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos	Dalyvaujančioji organizacija gali būti: - ne pelno organizacija, asociacija, NVO; Europos jaunimo NVO; vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens viešoji įstaiga; socialinė įmonė; pelno siekianti organizacija, veikianti įmonių socialinės atsakomybės srityje; - neformalioji jaunimo grupė¹¹¹. įsteigta ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar ES kaimyninėje trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė (iš 1–4 regionų, žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).
Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti reikalavimus atitinkanti dalyvaujanti organizacija, įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu¹¹².
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	- Nacionaliniai jaunimo dalyvavimo projektai: turi dalyvauti bent viena dalyvaujančioji organizacija. - Tarptautiniai jaunimo dalyvavimo projektai: turi dalyvauti bent dvi dalyvaujančiosios organizacijos iš skirtingų šalių.
Projekto trukmė	3–24 mėn.
Veiklos vieta (-os)	Veikla turi būti vykdoma vienoje ar keliuose dalyvaujančiose organizacijose. Veikla taip pat gali būti vykdoma Europos Sąjungos institucijos buveinėje¹¹³, net jei projekte nedalyvauja organizacijos iš šalies, kurioje įsikūrusi šios institucijos buveinė.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	13–30 m. amžiaus ¹¹⁴ jaunuoliai, gyvenantys dalyvaujančių organizacijų šalyse, ir projektų temoms aktualių sprendimų priėmėjai.
Kam teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.

¹¹¹ Mažiausiai keturių 13–30 m. amžiaus jaunuolių grupė. Vienas iš grupės narių, kuris yra bent 18 metų amžiaus, prisiima atstovo vaidmenį ir atsakomybę grupės vardu. Neformaliosios grupės apibrėžtis pateikta žodyne. Šio veiksmo tikslais ir su juo susijusiose nuostatose sąvoka „dalyvaujančioji organizacija“ apima sąvoką „neformalioji jaunimo grupė“. Jeigu daroma nuoroda į „dalyvaujančiąją organizaciją“, laikoma, kad ji apima ir „neformaliąją jaunimo grupę“.

¹¹² Dalyvaujančiosios organizacijos turės pasirašyti įgaliojamą paraišką teikiančiai organizacijai. Įgaliojimai turėtų būti suteikti paraiškos teikimo etapu ir ne vėliau kaip iki dotacijos sutarties pasirašymo. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

¹¹³ Europos Sąjungos institucijų buveinės yra Briuselyje, Frankfurte, Liuksemburge, Strasbūre ir Hagoje.

¹¹⁴ Taip pat reikėtų atsižvelgti į:

jauniausių dalyvių amžių – dalyviai veiklos pradžios dieną turi būti ne jaunesni nei nurodyta;

vyriausių dalyvių amžių – dalyviai veiklos pradžios dieną turi būti ne vyresni nei nurodyta.

Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki: Vasario 23 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku) projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų birželio 1 d. iki gruodžio 31 d. Spalio 4 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku) projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d. Galimas papildomas terminas: Nacionalinės agentūros gali nuspręsti paskelbti papildomą terminą. Apie papildomo termino paskelbimą nacionalinės agentūros pareiškėjams praneša savo interneto svetainėje. Jei paskelbiamas papildomas terminas, pareiškėjai paraišką dėl projektų, prasidedančių nuo rugpjūčio 1 d. iki gruodžio 31 d., turi pateikti iki gegužės 4 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku).
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.
Priedai	Prie paraiškos formos turi būti pridėta teisinio atstovo sąžiningumo deklaracija. Prie paraiškos formos turi būti pridėtas jaunimo dalyvavimo veiklos projekto mėnesinis tvarkaraštis, kuriame nurodoma visa planuojama veikla. Be to, jei projekte planuojama mobilumo veikla ir (arba) renginiai: Prie paraiškos formos pridedamas ir pagal projektą planuojamos veiklos tvarkaraštis.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Aktualumas, loginis pagrindimas ir poveikis (daugiausia 30 balų)	• Projekto aktualumas: ○ veiksmo tikslams; ○ dalyvaujančiųjų organizacijų ir dalyvių poreikiams; • koku mastu įgyvendinant projektą bus atsižvelgiama į vieną ar daugiau prioritetų, nustatytų ES jaunimo dialogo arba Jaunimo tikslų kontekste; • koku mastu projektu prisidedama prie dalyvių kokybiškų mokymosi rezultatų; • koku mastu projektu kuriama Europos pridėtinė vertė. • Galimas projekto poveikis: ○ dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; ○ vietos, regioniniu, nacionaliniu ir (arba) Europos ar pasauliniu lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte; • koku mastu į projektą įtrauktos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad jo rezultatai būtų tvarūs pasibaigus projekto įgyvendinimui; • koku mastu projektu prisidedama prie Programos įtraukties ir įvairovės, ekologiškumo, skaitmeninio ir dalyvavimo aspektų; • koku mastu projektu į veiksmą įtraukiama naujų dalyvių ir mažiau patirties turinčių organizacijų; • koku mastu projektu siekiama tvarios ir aplinką tausojančios praktikos.
Projekto parengimo kokybė (daugiausia 40 balų)	• Nustatytų poreikių, projekto tikslų, dalyvių profilių ir siūlomos veiklos suderinamumas; • Visų projekto etapų aiškumas, išsamumas ir kokybė: pasirengiamosios veiklos (įskaitant dalyvių parengimą), įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos (įskaitant dalyvių grįžtamojo ryšio mechanizmą); • Jaunimo dalyvavimo projekte visais veiklos etapais mastas; • Koku mastu veikla yra prieinama ir įtrauki ir atvira mažiau galimybių turintiems dalyviams; • Siūlomų dalyvavimo grindžiamo mokymosi metodų, įskaitant virtualiuosius komponentus, tinkamumas; • Koku mastu įgyvendinant projektą naudojamosi alternatyviomis, naujoviškomis ir pažangiomis jaunimo dalyvavimo formomis, visų pirma siekiant išbandyti naujas idėjas ir vykdyti tolesnę veiklą; • Susitarimų kokybė ir svarstymų proceso rėmimas, dalyvių mokymosi rezultatų nustatymas ir dokumentavimas, taip pat nuoseklus europinių skaidrumo ir pripažinimo priemonių, visų pirma „Youthpass“, naudojimas; • priemonių, numatytų dalyvių saugumui ir apsaugai užtikrinti, tinkamumas ir veiksmingumas; • Koku mastu į veiklą integruojama tvari ir aplinką tausojanti praktika.

Projekto valdymo kokybė (daugiausia 30 balų)	• Praktinio organizavimo, valdymo ir paramos sąlygų kokybė; • Grupių dalyvių, dalyvaujančiųjų organizacijų, taip pat kitų suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimo ir komunikacijos kokybė; • Skirtingų projekto etapų ir rezultatų vertinimo priemonių kokybė; • Priemonių, kuriomis siekiama skleisti projekto rezultatus dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė.
--	---

FINANSAVIMO TAISYKLĖS

Projekto biudžetas (EUR) turi būti parengtas pagal toliau pateiktas finansavimo taisykles.

Didžiausia projektui skiriama dotacijos suma jaunimo dalyvavimo veiklai vykdyti: 60,000 EUR

Biudžeto kategorija	Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės	Suma
Projekto valdymas	Išlaidos, susijusios su projekto valdymu ir įgyvendinimu (pavyzdžiui, projekto posėdžių rengimu ir įgyvendinimu, parengiamąja veikla, veiklos įgyvendinimu, vertinimu, rezultatų sklaida ir tolesne susijusia veikla). Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal projekto trukmę.	500 EUR per mėnesį
Ugdomojo vadovavimo išlaidos	Ugdančiojo vadovo įtraukimo į projektą išlaidos. Ugdomojo vadovavimo išlaidos įtrauktinos tik tada, kai projektą įgyvendina neformalioji jaunimo grupė. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal šalį, kurioje vykdoma veikla, ir darbo dienų skaičių. Prašymas skirti finansinę paramą ugdančiojo vadovo išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje. Ugdomojo vadovavimo trukmė nėra susijusi su projekto trukme.	B3 lentelė, už darbo dieną. Ne daugiau kaip 12 dienų.
Įtraukties rėmimas	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su mažiau galimybių turinčiais dalyviais ir juos lydinčiais asmenimis, sprendimų priėmėjais ir fasilitatoriais (įskaitant pagrįstas kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Individuali parama“). Finansavimo mechanizmas: realiosios išlaidos. Lėšų skyrimo taisyklė: pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra.	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų

Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos suteikimu, kai to prašo nacionalinė agentūra. Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos. Išlaidos brangioms dalyvių, įskaitant grupių lyderius, lydinčius asmenis ir fasilitatorius, kelionėms; įskaitant keliones, kurioms naudojamos ekologiškesnės, mažesnio išmetalų kiekio transporto priemonės. Finansavimo mechanizmas: realiosios išlaidos. Lėšų skyrimo taisyklė: pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra.	Finansinė garantija: 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Brangių kelionių išlaidos: 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos: 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų
---------------------------	--	---

B3 lentelė. Ugdomojo vadovavimo išlaidos

	Bendrųjų ar specialybės dalykų mokytojas / Tyrėjas Su jaunuimu dirbantis asmuo Suma už dieną
Danija, Airija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Austrija, Švedija, Lichtenšteinas, Norvegija	241
Belgija, Vokietija, Prancūzija, Italija, Suomija, Islandija	214
Čekija, Graikija, Ispanija, Kipras, Malta, Portugalija, Slovėnija	137
Bulgarija, Estija, Kroatija, Latvija, Lietuva, Vengrija, Lenkija, Rumunija, Serbija, Slovakija, Šiaurės Makedonija, Turkija	74

Papildomas finansavimas pagal projektą organizuojamiems fiziniams renginiams

Biudžeto kategorija	Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės	Suma
Jaunimo dalyvavimo renginių rėmimas	Išlaidos, susijusios su nacionalinių ir tarpvalstybinių fizinių renginių, kurie yra labai svarbūs siekiant jaunimo dalyvavimo veiklos projekto tikslų, įgyvendinimu. Ši biudžeto kategorija neapima dalyvaujančiųjų organizacijų darbuotojų ir (arba) neformaliųjų jaunimo grupių narių ir fasilitatorių dalyvavimo, nes šių asmenų dalyvavimas susitikimuose turėtų būti padengtas pagal biudžeto kategoriją „Projektų valdymas“. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal renginio dalyvių skaičių, įskaitant sprendimų priėmėjus, išskyrus fasilitatorius. Prireikus, jaunimo dalyvavimo renginių rėmimą galima derinti su mobilumo finansavimu.	100 EUR vienam dalyviui

Papildomas finansavimas pagal projektą vykdomai mobilumo veiklai

Biudžeto kategorija	Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės	Suma		
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, sprendimų priėmėjus ir fasilitatorius, kelionės iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal išlaidoms padengti, nepriklausomai nuo to, ar kelionė yra šalies viduje ar į kitą šalį. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal kelionės atstumą ir	Kelionės atstumas	Įprastinė kelionė	Ekologiška kelionė
		10–99 km	23 EUR	
		100–499 km	180 EUR	210 EUR
		500–1 999 km	275 EUR	320 EUR
		2 000–2 999 km	360 EUR	410 EUR

	asmenų skaičių.	3 000–3 999 km	530 EUR	610 EUR
	Pareiškėjas turi nurodyti atstumą nuo kilmės vietos iki veiklos vietos ¹¹⁵ naudodamas Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę ¹¹⁶ .	4 000–7 999 km	820 EUR	
	Jei numatyta vykti į kitą šalį, pareiškėjas turėtų susumuoti atstumus tarp atskirų veiklos vietų ir pasirinkti bendrą atstumą atitinkantį atstumo intervalą ¹¹⁷ .	8 000 km arba daugiau	1 500 EUR	
Individuali parama	su pragyvenimu susijusios išlaidos. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal kiekvieno dalyvio, įskaitant lydinčius asmenis, sprendimų priėmėjus ir fasilitatorius (jei būtina), buvimo užsienyje trukmę, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš pradedant veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus (jei būtina), ir ne daugiau kaip keturias papildomas dienas, jei dalyviams skiriama ekologiškos kelionės dotacija.	A2.1 lentelė, vienam dalyviui per dieną		
Įtraukties rėmimas	Išlaidos, susijusios su mobilumo veiklos, į kurią įtraukiami mažiau galimybių turintys dalyviai, organizavimu. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal mažiau galimybių turinčių dalyvių skaičių, išskyrus lydinčius asmenis, fasilitatorius ir sprendimų priėmėjus.	100 EUR vienam dalyviui		
Išimtinės išlaidos	Išlaidos brangioms dalyvių kelionėms, įskaitant lydinčius asmenis, sprendimų priėmėjus ir fasilitatorius; įskaitant keliones, kurioms naudojamos ekologiškesnės,	80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.		

¹¹⁵ Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykdomoje veikloje, pareiškėjas apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km) ir pasirenka reikiamą kelionės atstumo intervalą (t. y. 500–1 999 km).

¹¹⁶ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_lt.

¹¹⁷ Pavyzdžiui, jei dalyvis iš Madrido (Ispanija) dalyvauja išvykstamojoje veikloje, vykdomoje iš pradžių Romoje (Italija), o po to Liublianoje (Slovėnija), pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), tada nuo Romos iki Liublianos (489,75 km) ir susumuoja abu atstumus (1 855,03 km); b) pasirenka taikomą kelionės atstumo intervalą (t. y. nuo 500 iki 1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotacijos sumą, skirtingą kaip paramą dalyvio kelionės iš Madrido į Liublianą (per Romą) ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

	mažesnio išmetalų kiekio transporto priemonės. Finansavimo mechanizmas: realiosios išlaidos. Lėšų skyrimo taisyklė: pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Brangios kelionės tarifai taikomi tais atvejais, kai taikant vieneto įkainį būtų padengta mažiau kaip 70 proc. dalyvio kelionės išlaidų.	
--	--	--

A2.1 lentelė. Individuali parama jaunimo dalyvavimo mobilumo veiklai	Jaunimo dalyvavimo veikla (EUR per dieną)
Austrija	45 EUR
Belgija	42 EUR
Bulgarija	32 EUR
Kroatija	35 EUR
Kipras	32 EUR
Čekija	32 EUR
Danija	45 EUR
Estija	33 EUR
Suomija	45 EUR
Šiaurės Makedonija	28 EUR
Prancūzija	38 EUR
Vokietija	41 EUR
Graikija	38 EUR
Vengrija	33 EUR
Islandija	45 EUR
Airija	49 EUR
Italija	39 EUR
Latvija	34 EUR
Lichtenšteinas	45 EUR
Lietuva	34 EUR
Liuksemburgas	45 EUR
Malta	39 EUR
Nyderlandai	45 EUR
Norvegija	50 EUR
Lenkija	34 EUR
Portugalija	37 EUR
Rumunija	32 EUR

Serbija	29 EUR
Slovakija	35 EUR
Slovėnija	34 EUR
Ispanija	34 EUR
Švedija	45 EUR
Turkija	32 EUR
Kaimyninės trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės	29 EUR

„DiscoverEU“ įtraukties veiksmai.

Igyvendinant „DiscoverEU“ įtraukties veiksmus suburiama vieno–penkių mažiau galimybių turinčių jaunuolių iš tos pačios šalies grupė, kuri trumpą laiką keliauja Europoje. Mokymosi laikotarpis apima planavimo, pasirengimo ir įgyvendinimo veiklą prieš „DiscoverEU“ kelionę ir jos metu bei tolesnę susijusią veiklą kelionei pasibaigus.

Reikalavimų „DiscoverEU“ dotacijoms gauti neatitinka tokia veikla: akademinės pažintinės kelionės; mainų veikla, kuria siekiama pelno; mainų veikla, tokia kaip gastrolės, teisės aktais numatyti posėdžiai, suaugusiųjų rengiami mokymo kursai jaunimui.

PROJEKTO RENGIMAS

Projektą įgyvendina viena ar kelios organizacijos ar neformaliosios jaunimo grupės, siunčiančios vieną ar kelias dalyvių grupes į „DiscoverEU“ kelionę. „DiscoverEU“ įtraukties veiksmai dalyvaujančiai organizacijai turėtų teikti naudos, todėl projektas turėtų derėti su organizacijos tikslais ir jos poreikiais. Galima bendradarbiauti su kitų šalių suinteresuotaisiais subjektais, galinčiais dalyviams pasiūlyti veiklos¹¹⁸ arba paremti dalyvius, pavyzdžiui, priimti juos.

Projektą sudaro keturi etapai – planavimo, parengiamosios veiklos, įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos. Dalyvaujančiosios organizacijos ir veikloje dalyvaujantis jaunimas turėtų išplėsti savo mokymosi patirtį aktyviai įsitraukdami į visus etapus:

- kelionės patirties planavimas (poreikiai, tikslai, mokymosi rezultatai, veiklos pobūdis, pačios kelionės planavimas, veiklos tvarkaraštis ir t. t.);
- parengiamoji veikla („DiscoverEU“ kelionės praktinis organizavimas, susitarimai su suinteresuotaisiais subjektais, kalbinės, tarpkultūrinės, mokymosi, kultūrinės, aplinkosauginės, skaitmeninės veiklos organizavimas, užduotys, susijusios su dalyvių parengimu prieš išvykimą ir t. t.);
- veiklos įgyvendinimas „DiscoverEU“ kelionės metu;
- tolesnė susijusi veikla (veiklos vertinimas, dalyvių mokymosi rezultatų nustatymas ir dokumentavimas, taip pat – projekto rezultatų sklaida ir panaudojimas).

Kokybiški „DiscoverEU“ įtraukties veiksmai:

- priklauso nuo aktyvaus mažiau galimybių turinčių jaunuolių ir dalyvaujančiųjų organizacijų įsitraukimo į veiklą; jie turėtų aktyviai dalyvauti visuose projekto etapuose, taip išplėsdami savo mokymosi ir tobulėjimo patirtį;
- įtraukia – pageidautina – įvairias mažiau galimybių turinčių dalyvių grupes ir savo veiklą grindžia šia įvairove;
- yra grindžiami aiškiai nustatytais jaunų dalyvių poreikiais;
- užtikrina, kad dalyvių neformaliojo ir savaiminio mokymosi iš „DiscoverEU“ patirties rezultatai būtų tinkamai nustatomi ir dokumentuojami;
- skatina dalyvius apmąstyti Europos temas ir vertybes.

¹¹⁸ Įkvėpiančių pavyzdžių ieškokite Jaunimo dalyvavimo rinkinyje, kurį parengė SALTO centras. Žr. 9 modulį „DiscoverEU“ (<https://participationpool.eu/wp-content/uploads/2021/05/Discover-EU-1.pdf>).

Mokymosi procesas

Norint parengti su neformaliuoju mokymusi susijusius „DiscoverEU“ įtraukties veiksmus, reikia iš anksto numatyti bent dalį pageidaujamų mokymosi rezultatų, kad būtų užtikrintos tinkamos galimybės. Dalyviai turėtų padėti nustatyti savo poreikius ir ko norėtų išmokyti dalyvaudami „DiscoverEU“ kelionėje.

Dalyviai taip pat turėtų kuo aktyviau dalyvauti rengiant ir plėtojant veiklą kelionės metu (rengiant programą, kelionės maršrutą, numatant veiklą, užsakant nakvynės vietas ir t. t.) ir apsvarstyti, kaip pasirengti kuo geresniam mokymuisi ir asmeniniam tobulėjimui kelionės metu.

Pasibaigus „DiscoverEU“ kelionei dalyviai turėtų būti raginami pateikti atsiliepimus apie savo patirtį, apmąstyti, ko išmoko ir kaip gali pasinaudoti šiais mokymosi rezultatais.

Organizacijos turėtų remti „DiscoverEU“ dalyvių mokymosi procesą, mokymosi rezultatų nustatymą ir dokumentavimą, visų pirma per „Youthpass“.

Įtrauktis ir įvairovė

Pagal programą „Erasmus+“ siekiama skatinti lygias galimybes ir didinti prieinamumą, įtraukti ir teisingumą vykdant visus veiksmus. Organizacijos turėtų parengti prieinamą ir įtraukią projektų veiklą, atsižvelgdamos į mažiau galimybių turinčių dalyvių nuomonę ir įtraukdamos juos į sprendimų priėmimo procesą.

„DiscoverEU“ įtraukties veiksmai yra ypač tinkami mažiau galimybių turintiems jaunuoliams įtraukti:

- kad jie galėtų įgyti asmeninės keliavimo patirties;
- grupinis mobilumas suteikia ne tik tarptautinio mobilumo patirties, bet ir saugumo jausmą;
- dėl trumpumo ir glaudaus ryšio su organizacija mažiau galimybių turintiems jaunuoliams suteikiama galimybė keliauti grupėje ar pavieniui.

„DiscoverEU“ įtraukties veiksmai taip pat padeda remiantis įtrauktimi ir įvairove kovoti su stereotipais, skatinti supratimą, toleranciją ir nediskriminavimą.

Dalyvių apsauga ir saugumas

DiscoverEU“ įtraukties veiksmuose gali dalyvauti grupės lyderis (-iai), fasilitatorius (-iai), lydintis (-ys) asmuo (-enys), kurie stebi dalyvius ir juos remia, kad užtikrintų kokybišką mokymosi procesą „DiscoverEU“ kelionės metu. Jie taip pat rūpinasi saugia, pagarbia ir nediskriminacine aplinka ir dalyvių apsauga. Planuojant ir rengiant kelionę pagal įtraukties veiksmų iniciatyvą „DiscoverEU“, turėtų būti sprendžiamas dalyvių apsaugos ir saugumo klausimas ir numatytos visos būtinos rizikos prevencijos ir (arba) mažinimo priemonės.

Aplinkos tvarumas

Iniciatyva „DiscoverEU“ turėtų būti skatinamas aplinkos požiūriu tvarus ir atsakingas dalyvių elgesys, didinant jų informuotumą apie tai, kaip svarbu imtis veiksmų, kad būtų mažinamas arba kompensuojamas mobilumo veiklos poveikis aplinkai. „DiscoverEU“ įtraukties veiksmai turėtų būti kuriami ir įgyvendinami atsižvelgiant į aplinkos apsaugą, pavyzdžiui,

integruojant tvarią praktiką, kaip antai daugkartinio naudojimo ar ekologiškų medžiagų pasirinkimą, atliekų mažinimą ir perdirbimą, tvarias transporto priemones.

„DiscoverEU“ skaitmeninė transformacija

Pagal programą „Erasmus+“ visoms dalyvaujančiosioms organizacijoms padedama diegti ir naudoti skaitmenines priemones ir internetinio mokymosi metodus fizinei veiklai papildyti, suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimui stiprinti ir jų vykdomos veiklos kokybei gerinti.

„Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje

Įgyvendinant visus pagal šį veiksmą remiamus projektus turi būti laikomasi „Erasmus“ kokybės standartų jaunimo reikalų srityje, kad mobilumo mokymosi tikslais veikla būtų kokybiška. „Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje apima pagrindinius veiklos principus, taip pat konkrečią projekto užduočių įgyvendinimo praktiką, pavyzdžiui, dalyvių atranką ir parengimą, mokymosi rezultatų nustatymą, vertinimą ir pripažinimą, dalijimąsi projekto rezultatais ir t. t. „Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje pateikiami adresu https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_lt.

ŠIAM PROJEKTUI VERTINTI TAIKOMI KRITERIJAI

TINKAMUMO KRITERIJAI

Bendrieji tinkamumo kriterijai

Toliau pateikti bendrieji kriterijai taikomi standartiniams jaunimo mainų projektams. Dėl akreditacijų žr. atitinkamą šio vadovo skirsinį.

Reikalavimus atitinkančios organizacijos	Organizacija gali būti: • ne pelno organizacija, asociacija, NVO; vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens viešoji įstaiga; socialinė įmonė; pelno siekianti organizacija, veikianti įmonių socialinės atsakomybės srityje; • neformalioji jaunimo grupė¹¹⁹, įsteigti ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.
Kas gali teikti paraišką?	Reikalavimus atitinkanti dalyvaujanti organizacija ar grupė, įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.

¹¹⁹ Bent keturių 18–30 m. amžiaus jaunuolių grupė. Vienas iš grupės narių prisiima atstovo vaidmenį ir atsakomybę grupės vardu. Neformaliosios grupės apibrėžtis pateikta sąvokų žodyne. Šio veiksmo tikslais ir su juo susijusiose nuostatose sąvoka „dalyvaujančioji organizacija“ apima sąvoką „neformalioji jaunimo grupė“. Jeigu daroma nuoroda į „dalyvaujančiąją organizaciją“, laikoma, kad ji apima ir „neformaliąją jaunimo grupę“.

Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius	Bent viena dalyvaujančioji organizacija
Projekto trukmė	3–18 mėn.
Kam teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki: Spalio 4 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku) projektams, prasidedantiems nuo kitų metų kovo 1 d. iki rugpjūčio 31 d.
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.
Priedai	Prie paraiškos formos turi būti pridėta teisinio atstovo sąžiningumo deklaracija.

Papildomi tinkamumo kriterijai „DiscoverEU“ įtraukties veiksmams

„DiscoverEU“ kelionės trukmė	1–30 dienų Organizacija per projekto įgyvendinimo ciklą gali surengti kelias „DiscoverEU“ keliones (su 1–5 dalyviais ir, prireikus, lydinčiais asmenimis).
Projekto vieta (-os)	„DiscoverEU“ kelionės turi vykti bent vienoje kitoje šalyje, kuri nėra dalyvio (-ių) kelionės pradžios šalis.
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius	Turi dalyvauti viena dalyvaujančioji organizacija.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	18 m. amžiaus ¹²⁰ mažiau galimybių turintys jaunuoliai ¹²¹ , teisėtai gyvenantys siunčiančiosios organizacijos šalyje. Grupių lyderiai ¹²² , fasilitatoriai ar lydintys asmenys turi būti ne jaunesni kaip 18 metų.

¹²⁰ Taip pat reikėtų atsižvelgti į:

jauniausių dalyvių amžių – dalyviai veiklos pradžios dieną turi būti ne jaunesni nei nurodyta; vyriausių dalyvių amžių – dalyviai veiklos pradžios dieną turi būti ne vyresni nei nurodyta.

¹²¹ Mažiau galimybių turinčio dalyvio sąvokos apibrėžtį žr. skyriuje „Sąvokų žodynas“.

¹²² Grupės lyderis yra suaugęs asmuo, lydintis jaunuolius, kad užtikrintų jų veiksmingą mokymąsi, apsaugą ir saugumą.

Dalyvių skaičius ir nacionalinių grupių sudėtis	Ne mažiau kaip 1 ir ne daugiau kaip 5 vienos „DiscoverEU“ kelionės dalyviai (neįskaitant grupės lyderių, fasilitatorių ir lydinčių asmenų). Grupės gali keliauti pačios arba būti lydimos.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal toliau nurodytus kriterijus. Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Pagal kiekvieną iš toliau išvardytų dotacijų skyrimo kriterijų pasiūlymas turi būti įvertintas bent puse didžiausio galimo balų skaičiaus.

Aktualumas, loginis pagrindimas ir poveikis (daugiausia 40 balų)	- Projekto aktualumas: - veiksmo tikslams; - dalyvaujančiųjų organizacijų ir dalyvių poreikiams; - koku mastu projektas padeda mokytis atrandant; - Galimas projekto poveikis: - dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; - koku mastu organizacija gali įrodyti ankstesnę visuomeninio lygmens darbo su mažiau galimybių turinčiais jaunuoliais patirtį; - koku mastu projektu prisidedama prie Programos įtraukties ir įvairovės, ekologiškumo, skaitmeninio ir dalyvavimo aspektų; - koku mastu projektu nauji dalyviai ir mažiau patirties turinčios organizacijos, galintys įrodyti, kad turi darbo su mažiau galimybių turinčiu jaunimu patirties, supažindinami su programa „Erasmus+“.
Projekto parengimo kokybė (daugiausia 40 balų)	- Visų projekto etapų aiškumas, išsamumas ir kokybė: pasirengimas, pritaikytas prie specialių dalyvių poreikių, parama kelionės metu, veiklos ir tolesnių susijusių veiksmų įgyvendinimas; - dalyvių įsitraukimo visais veiklos etapais mastas; - veikla yra prieinama ir įtrauki; - susitarimų kokybė ir svarstymų proceso rėmimas, dalyvių mokymosi rezultatų nustatymas ir dokumentavimas „Youthpass“, naudojimas; - priemonių, numatytų dalyvių saugumui ir apsaugai užtikrinti, tinkamumas ir veiksmingumas; - koku mastu į veiklą integruojama tvari ir aplinką tausojanti praktika.

Projekto valdymo kokybė (daugiausia 20 balų)	• Praktinio organizavimo, valdymo ir rėmimo kokybė; • prireikus, bendradarbiavimo ir komunikacijos su kitais svarbiais suinteresuotaisiais subjektais kokybė; • skirtingų projekto etapų ir rezultatų vertinimo priemonių kokybė; • priemonių, kuriomis siekiama skleisti projekto rezultatus dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė.
--	--

FINANSAVIMO TAISYKLĖS

Biudžeto kategorija	Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės	Suma		
Kelionės išlaidos	Kelionės bilietas (<i>travel pass</i>): Dalyviams skirtų kelionės bilietų skaičius Lydintiems asmenims skirtų kelionės bilietų skaičius (tuo pačiu transportu kaip ir dalyviai) Paprastai dalyviai keliaus tokia transporto priemone, kurios bendras išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis yra mažiausias¹²³. Finansavimo mechanizmas: - nepiniginis įnašas kelionės bilietui; - vieneto įkainiai taikomi: tais atvejais, nėra tiesiogiai geležinkeliais susieta su žemynine Europa ir reikia papildomų kelionių kitomis transporto priemonėmis mobilumo pradžios šaliai pasiekti. - Ekologiška kelionė: Jei dalyviams reikia papildomos kelionės, kad pasiektų veiklos vykdymo vietą, jie taip pat turi teisę į paramą kelionės (prireikus, įskaitant ekologišką kelionę) išlaidoms padengti.	Septynių kelionės dienų bilietas ¹²⁴ , galiojantis vieną mėnesį		
		Prireikus, parama kelionei kitomis transporto priemonėmis		
		Kelionės atstumas	Įprastinė kelionė	Ekologiška kelionė
		10–99 km	23 EUR	
		100–499 km	180 EUR	210 EUR
		500–1 999 km	275 EUR	320 EUR
		2 000–2 999 km	360 EUR	410 EUR
		3 000–3 999 km	530 EUR	610 EUR
		4 000–7 999 km	820 EUR	
		8 000 km arba daugiau	1 500 EUR	

¹²³ <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/energy-efficiency-and-specific-co2-emissions/energy-efficiency-and-specific-co2-9>

¹²⁴ Kelionės bilietas galioja 30 dienų, per kurias dalyvis gali be apribojimų keliauti traukiniais visą parą iš viso septynias kelionės dienas. Kaip praleisti likusias kelionės dienas renkasi pats dalyvis.

Organizacinė parama	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mobilumo veiklos įgyvendinimu. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal dalyvių skaičių, išskyrus grupių lyderius, lydinčius asmenis ir fasilitatorius.	100 EUR vienam dalyviui
Individuali parama	su pragyvenimu susijusios išlaidos. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal dalyvio, įskaitant grupės lyderius, lydinčius asmenis, kelionės trukmę	62 EUR vienam dalyviui per dieną. Parama vienam dalyviui teikiama ne daugiau kaip 21 dieną.
Įtraukties rėmimas	Išlaidos, susijusios su mažiau galimybių turinčių dalyvių mobilumo veiklos organizavimu. Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį. Lėšų skyrimo taisyklė: pagal mažiau galimybių turinčių dalyvių skaičių, išskyrus grupių lyderius, lydinčius asmenis ir fasilitatorius.	100 EUR vienam dalyviui
	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su mažiau galimybių turinčiais dalyviais ir juos lydinčiais asmenimis, įskaitant grupių lyderius ir fasilitatorius (įskaitant pagrįstas kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Individuali parama“). Finansavimo mechanizmas: realiosios išlaidos. Lėšų skyrimo taisyklė: pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra.	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų
Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos suteikimu, kai to prašo nacionalinė agentūra. Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos. Rezervacijos išlaidos: kai kuriose šalyse negalima keliauti iš anksto nerezervavus vietos. Viena iš galimybių – padengti ne tik kelionės bilieto, bet ir su rezervacija susijusias išlaidas. Išlaidos brangioms dalyvių, įskaitant grupių lyderius, lydinčius asmenis ir fasilitatorius, kelionėms; įskaitant keliones, kurioms naudojamos ekologiškesnės, mažesnės	Finansinė garantija: 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Brangių kelionių išlaidos: 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Rezervacijos išlaidos: 80 proc. tinkamų finansuoti rezervacijos išlaidų. Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos: 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų

	išmetalų kiekio transporto priemonės. Finansavimo mechanizmas: realiosios išlaidos. Lėšų skyrimo taisyklė: pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra.	
--	--	--

VIRTUALIEJI MAINAI AUKŠTOJO MOKSLO IR JAUNIMO SRITYJE

Virtualiųjų mainų projektai – internetinė žmonių veikla, kuria skatinamas kultūrų dialogas ir socialinių emocinių įgūdžių ugdymas. Šie projektai padeda kiekvienam jaunuoliui gauti prieigą prie kokybiško tarptautinio ir tarpkultūrinio švietimo (tiek formaliojo, tiek neformaliojo) be fizinio mobilumo. Nors virtualieji debatai ar mokymas nesuteikia tokios pačios naudos kaip fizinis mobilumas, virtualiųjų mainų dalyviai turėtų gauti bent dalį tarptautinės mokymosi patirties naudos. Skaitmeninės platformos – vertinga priemonė, iš dalies padedanti įveikti COVID-19 pandemijos nulemtus pasaulinius mobilumo suvaržymus. Virtualieji mainai taip pat padeda skleisti europines vertybes. Be to, kai kuriais atvejais jie gali padėti pasirengti fiziniams mainams, juos pagilinti ir išplėsti ar paskatinti didesnę jų paklausą.

Virtualieji mainai gali būti vykdomi nedidelėse grupėse; juos visada moderuoja tinkamai parengtas moderatorius. Juos turėtų būti galima nesunkiai integruoti į jaunimo (neformaliojo švietimo) projektus arba aukštųjų mokyklų programas. Virtualieji mainai gali pritraukti dalyvių iš abiejų sektorių net jeigu – priklausomai nuo konkrečių projektų – į juos įtraukiami dalyviai iš vieno ar iš abiejų sektorių. Visuose projektuose pagal kvietimą teikti paraiškas dalyvaus organizacijos ir dalyviai tiek iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių, tiek iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės.

VEIKSMO TIKSLAI

Veiksmu bus siekiama:

- skatinti kultūrų dialogą su trečiosiomis valstybėmis, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, ir puoselėti toleranciją vykdant internetinius žmonių tarpusavio mainus, remiantis skaitmeninėmis, jaunimui patogiomis technologijomis;
- skatinti įvairių tipų virtualiuosius mainus, papildančius „Erasmus+“ fizinį mobilumą ir padedančius jaunimui gauti naudos iš tarpkultūrinės ir tarptautinės patirties;
- plėtoti kritinį mąstymą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, visų pirmą interneto ir socialinių tinklų naudojimą siekiant kovoti su diskriminacija, indoktrinacija, poliarizacija ir smurtine radikalizacija;
- ugdyti besimokančių asmenų, jaunimo ir su jaunimu dirbančių asmenų¹²⁵ skaitmeninius ir socialinius emocinius įgūdžius¹²⁶, įskaitant užsienio kalbų praktikavimą ir kolektyvinį darbą, taip visų pirma siekiant padidinti įsidarbinamumą;
- skatinti pilietiškumą ir bendras laisvės, tolerancijos ir nediskriminavimo vertybes pasitelkiant švietimą;
- stiprinti jaunimo aspektą ES bendraujant su trečiosiomis valstybėmis.

TEMINĖS SRITYS / KONKRETŪS TIKSLAI

„Erasmus+“ virtualieji mainai yra principu „iš apačios į viršų“ grindžiama iniciatyva. Pagal šį kvietimą teikti paraiškas dalyvaujančios organizacijos gali pačios pasirinkti joms aktualias temas, tačiau pasiūlymai turėtų įtikinamai parodyti,

¹²⁵ Su jaunimu dirbantys asmenys yra specialistai ar savanoriai, dalyvaujantys neformaliojo mokymosi veikloje ir remiantys jaunuolius, vykstant jų asmeninei socialinei, edukacinei ir profesinei raidai.

¹²⁶ Socialiniai emociniai įgūdžiai – tai, be kita ko, gebėjimas kritiškai mąstyti, būti smalsiam ir kūrybiškam, imtis iniciatyvos, spręsti problemas ir bendradarbiauti, veiksmingai bendrauti daugiakultūroje ir tarpdisciplininėje aplinkoje, prisitaikyti prie aplinkybių, valdyti stresą ir įveikti abejones. Šie įgūdžiai – bendrųjų gebėjimų dalis, kaip nustatyta Tarybos rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų (OL C 189/1, 2018 6 4).

kaip laukiamas poveikis koreliuoja su vienu ar daugiau pirmiau nurodytų tikslų (taip pat žr. skirsnį „Numatomas poveikis“). Prireikus, priklausomai nuo projekto aprėpties ir temų, turėtų būti atsižvelgiama į lyties aspektą (pavyzdžiui, į mokymą įtraukiant lyties atžvilgiu svarbius aspektus). Itin daug dėmesio reikia skirti socialiai ir ekonomiškai pažeidžiamų žmonių bei asmenų, kurie negali dalyvauti fizinio mobilumo veikloje, įtraukčiai. Kadangi virtualiuosius mainus lengviau suorganizuoti studentams ir universitetams, paraiškų teikėjai raginami įtraukti jaunimą ir organizacijas, nepriklausančius aukštojo mokslo sektoriui.

VEIKLA

Projektai bus finansuojami remiantis darbo planais, į kuriuos gali būti įtraukta įvairi internetinio bendradarbiavimo veikla, įskaitant, pavyzdžiui, tokią veiklą kaip:

- skirtingų šalių jaunimo organizacijų narių diskusijos internetu, kaip jaunimo projektų dalis. Galima įtraukti ir vaidmenų žaidimus;
- su jaunimu dirbančių asmenų, norinčių parengti virtualiųjų mainų projektą su kolegomis iš kitų šalių, mokymas;
- internetinės moderuojamos skirtingų šalių aukštojo mokslo ir studijų institucijų studentų diskusijos, kaip aukštojo mokslo programos dalis;
- universitetų dėstytojų ir (arba) darbuotojų, norinčių parengti virtualiųjų mainų projektą su kolegomis iš kitų šalių, mokymas;
- sąveikieji atviri internetiniai kursai, įskaitant tradicinę mokymosi medžiagą, kaip antai filmuotas paskaitas, skaitymo užduotis ir uždavinių rinkinius (panašūs į plačiai žinomus MOOC – atvirus masinio nuotolinio mokymo kursus, tačiau daugiau dėmesio skiriant interaktyviems nedidelių naudotojų grupių forumams, skatinantiems bendruomeninius studentų, dėstytojų, lektorių, jaunimo ir su jaunimu dirbančių asmenų ryšius).

PROJEKTO RENGIMAS

Visi mobiliųjų mainų projektai turi būti:

- moderuojami tinkamai parengtų moderatorių;
- saugūs dalyviams bei priimančiosioms organizacijoms ir visiškai atitinkantys ES duomenų apsaugos taisykles¹²⁷;
- politiškai tinkami ir kultūriškai aktualūs: virtualiųjų mainų veikla turi būti tvirtai integruota į jaunimo ir aukštojo mokslo sektorius, ir derėti su dalyvaujančių šalių jaunimo internetine ir neinternetine kultūra;
- atviri ir prieinami dalyvių patirties ir sąveikumo lygmeniu. Registracija ir ryšiai su bendraamžiais, fasilitatoriais, administratoriais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais turėtų būti neproblemiški ir patogūs;
- daugiausia tikralaikiai su galimais asinchroniniais elementais (pavyzdžiui, skaitymo užduotimis, vaizdo siužetais).

Dalyvaujančiosios organizacijos virtualiuosius mainus turėtų rengti 13–30 m. jaunimui. Jeigu projekte dalyvauja jaunuoliai iki 18 metų, dalyvaujančiosios organizacijos turi iš anksto gauti jų tėvų arba jiems atstovaujančių asmenų leidimą. Dalyviai turi gyventi projekte dalyvaujančių organizacijų šalyse.

¹²⁷ https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/eu-data-protection-rules_en.

Veiklai vykdyti projektams, kiek įmanoma, turi būti naudojamos jau sukurtos priemonės ir platformos. Jeigu konkrečioms projektams reikėtų parengti naujų priemonių ir platformų, tą reikėtų tinkamai pagrįsti.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI VIRTUALIŲJŲ MAINŲ AUKŠTOJO MOKSLO IR JAUNIMO SRITYJE PROJEKTŲ PARAIŠKOMS?

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai dėl virtualiųjų mainų aukštojo mokslo ir jaunimo srityje turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

Kas gali teikti paraišką?	Šios organizacijos gali dalyvauti kaip koordinatorės: - viešosios ar privačiosios organizacijos, veikiančios aukštojo mokslo ar jaunimo (neformaliojo švietimo) srityje; - aukštojo mokslo ir studijų institucijos, aukštojo mokslo ir studijų institucijų asociacijos ar organizacijos, taip pat teisiškai pripažintos nacionalinės ar tarptautinės rektorių, dėstytojų ar studentų organizacijos. Organizacija paraišką teikia visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu; ji turi būti teisėtai įsteigta ir veikti ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.
Kokios organizacijos gali dalyvauti projekte?	Dalyvaujančios organizacijos gali būti įsteigtos ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba reikalavimus atitinkančioje trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Į siūlomą projektą galima įtraukti organizacijas ir dalyvius tik iš <u>vieno</u> trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, reikalavimus atitinkančio regiono. Reikalavimus atitinkantys regionai, galintys dalyvauti šiame veiksme, yra 1, 2, 3, 4 ir 9 regionai (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“). Dalyvaujančiosios organizacijos gali būti: – jaunimo organizacijos¹²⁸; – aukštojo mokslo ir studijų institucijos, aukštojo mokslo ir studijų institucijų asociacijos ar organizacijos, taip pat teisiškai pripažintos nacionalinės ar tarptautinės rektorių, dėstytojų ar studentų organizacijos; – švietimo sistemos pokyčių skatintojai (universitetų vadovai, tarptautinių ryšių skyriai, dekanai, kokybės agentūros ir t. t.); viešosios ar privačiosios organizacijos, veikiančios aukštojo mokslo ar jaunimo srityje, įsteigtos ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar vienoje iš reikalavimus atitinkančių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės. Kiti subjektai konsorciame gali dalyvauti kaip asocijuotieji partneriai, rangovai, trečiosios šalys, kurių įnašas nepiniginis, ir t. t. Susiję subjektai finansavimo gauti negali.

¹²⁸ Bet kuri viešoji ar privati organizacija, dirbanti su jaunimu už oficialiosios sistemos ribų. Tokios organizacijos gali, pavyzdžiui, būti: ne pelno organizacija, asociacija, NVO (įskaitant Europos jaunimo NVO); nacionalinė jaunimo reikalų taryba; vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens valstybinė institucija; švietimo ar mokslinių tyrimų institucija; fondas.

Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	Pasiūlymą turi pateikti bent 4 organizacijų (dotacijų gavėjų, o ne susijusių subjektų) konsorciumas. Konsorciumas turi tenkinti tokias sąlygas: – bent 2 aukštojo mokslo ir studijų institucijos ar jaunimo organizacijos iš 2 ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir 2 aukštojo mokslo ir studijų institucijos ar jaunimo organizacijos iš 2 reikalavimus atitinkančių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, priklausančių tam pačiam regionui (išskyrus projektus su Rusija, kuriuose trečioji valstybė, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, bus tik Rusija); – organizacijų iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių skaičius negali viršyti organizacijų iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, skaičiaus; – Užsachario Afrikos atveju paraiškų teikėjai raginami į pasiūlymą įtraukti dalyvius iš pačių įvairiausių šalių, įskaitant mažiausiai išsivysčiusias šalis¹²⁹, ir (arba) mažiau dalyvavimo programoje „Erasmus+“ patirties turinčius partnerius.
Veiklos vieta (-os)	Veikla turi būti vykdoma vienos iš dalyvaujančiųjų organizacijų šalyse.
Projekto trukmė	Virtualiųjų mainų aukštojo mokslo ir jaunimo srityje projektų trukmė – 3 metai.
Kam teikti paraišką?	Europos Švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-EDU-2022-VIRT-EXCH
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki rugsėjo 20 d. 17:00:00 (Briuselio laiku).

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

NUMATOMAS POVEIKIS

Skirtingų projektų veikla ir rezultatais bus siekiama teigiamų poslinkių siekiant kvietimo teikti paraiškas tikslų, kurie turėtų būti glaudžiai susieti su virtualiųjų mainų mokymosi aspektu, drauge atsižvelgiant į projekto specifiškumą. Į kiekvieną projekto pasiūlymą turėtų būti įtraukta informacija apie numatomą poveikį, kuri turėtų derėti su paraiškos loginio pagrindimo forma. Paraiškų teikėjai raginami numatyti dalyvių – pavienių asmenų ir organizacijų – grįžtamąjį ryšį, visų pirma projekto poveikio ataskaitose siekiant įvertinti mokymosi vertę.

¹²⁹ Mažiausiai išsivysčiusių šalių sąrašą yra parengęs EBPO Paramos vystymuisi komitetas: [DAC-List-ODA-Recipients-for-reporting-2021-flows.pdf \(oecd.org\)](#).

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projekto aktualumas (daugiausia 30 balų)	▪ Paraiška yra aktuali kvietimo bendrųjų ir konkrečių tikslų atžvilgiu. Siūlomas projektas atitinka kvietimo teikti paraiškas reikalavimus. Pasiūlymas yra tinkamai pagrįstas. ▪ Suderinamumas: atskiri paraiškos komponentai yra nuoseklūs ir dera tarpusavyje. Paraiška yra pagrįsta adekvačia uždavinių ir poreikių analize; tikslai yra realistiški ir padeda spręsti dalyvaujančiųjų organizacijų ir tiesioginių bei netiesioginių tikslinių grupių problemas. Pateikta įrodymų, kad siūlomi virtualieji mainai bus veiksmingi. ▪ Plėtra: Paraiškoje parodytas praktikos plėtros skirtingais lygmenimis (pavyzdžiui, vietos, regioniniu, nacionaliniu, ES) ir jos perkeliama į kitus sektorius potencialas. Tokia plėtra veikiausiai nulemtų poveikį ne tik pavienių organizacijų partnerių lygmeniu, bet ir sisteminiu ir (arba) strateginiu lygmeniu. Pasiūlymas turi potencialo sukurti tarpusavio pasitikėjimą ir padidinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą. ▪ Europos pridėtinė vertė: Paraiška suteikia ES lygmens pridėtinės vertės, nes tokių rezultatų nebūtų įmanoma pasiekti pavienių šalių lygmeniu, be to, yra potencialo perkelti rezultatus į šalis, kurios projekte nedalyvavo. Projekto rezultatai turi potencialo būti integruoti į atitinkamas ES politines darbotvarkes.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 20 balų)	▪ Strateginis planas: Paraiškoje nustatyta aiški strategija, pagrįsta galimybių analize, ir veikla, kurios reikia virtualių mainų praktikai testuoti, pritaikyti ir (arba) išplėsti naujame projekto partnerystės kontekste. ▪ Poreikiai: Nustatyti įvairūs skirtingų partnerių poreikiai ir į juos atsižvelgta. Parengta aiški šių skirtingų poreikių valdymo koncepcija. Pasirinkti pedagoginiai metodai taip pat dera su šiais skirtingais poreikiais. ▪ Struktūra: Darbo programa yra aiški, pagrįsta ir apima visus projekto etapus. Nustatyti aiškūs kiekvieno rezultato pasiekimo rodikliai ir patikros priemonės. ▪ Valdymas: Projekto valdymo planas yra aiškus, numatyti adekvatūs ištekliai skirtingoms užduotims atlikti. Parengti veiksmingi ir visiems suinteresuotiesiems subjektams suprantami bendradarbiavimo ir sprendimų priėmimo procesai. Biudžetas demonstruoja ekonominį veiksmingumą ir ekonominę naudą. Partneriams paskirstytos užduotys, vaidmenys ir finansiniai ištekliai dera tarpusavyje. Finansinio valdymo tvarka yra aiški ir tinkama. ▪ Vertinimas. Specialiomis stebėsenos procesų ir siekiamų rezultatų (t. y. rezultatų rodiklių ir patikros priemonių) priemonėmis užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai. Mokymosi rezultatai yra vertinami ir pripažįstami. Parengtas aiškus kokybės užtikrinimo planas, tinkamai aprėpiantis projekto valdymą. Į stebėsenos strategiją įtrauktas rizikos nustatymas ir jos švelninimo veiksmų planas. Šie elementai taip pat įtraukti ir detalizuoti loginio pagrindimo formoje (privalomoje paraiškos dalyje).
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	▪ Sudėtis: Partnerystė yra pajėgi visiškai pasiekti projekto tikslus. Konsorciumas turi visus reikiamus įgūdžius, žinias ir patirtį projekto srityse. Užtikrintas adekvatus partnerių laiko ir indėlio paskirstymas. Partnerystės įgūdžiai ir gebėjimai papildo vieni kitus. ▪ Įsipareigojimai: visos dalyvaujančios organizacijos demonstruoja visapusišką įsitraukimą, atitinkantį jų pajėgumus ir srities žinias. ▪ Bendradarbiavimas: sudarant bendradarbiavimo susitarimus išlaikyta pusiausvyra. Pasiūlyti veiksmingi mechanizmai dalyvaujančiųjų organizacijų, suinteresuotųjų subjektų ir kitų svarbių veikėjų koordinavimui, sprendimų priėmimui ir komunikacijai užtikrinti.

Poveikis (daugiausia 30 balų)	▪ Sklaida: Aiškia informuotumo didinimo, skaidos ir komunikacijos strategija užtikrinama, kad per visą projekto ciklą bus pasiektos svarbios tikslinės grupės ir kiti suinteresuotieji subjektai bei visuomenė. Į šią strategiją įtraukti planai, kaip bus užtikrintas visos sukurtos medžiagos prieinamumas pagal atvirąsias licencijas. ▪ Rezultatų panaudojimas: Paraiškoje parodyta, kaip pasirinkti virtualiųjų mainų metodai gali būti sėkmingai skleidžiami ir (arba) plečiami, kad būtų sukurtas didesnis poveikis ir skatinami sisteminiai pokyčiai. Rezultatų panaudojimas yra aiškiai aprašytas, o siūlomos projekto rezultatų panaudojimo priemonės yra potencialiai veiksmingos. ▪ Poveikis: Numatomas poveikis, visų pirma nustatytoms tikslinėms grupėms, aiškiai apibrėžtas, taip pat nustatytos priemonės, kuriomis bus užtikrinama, kad poveikis bus padarytas ir įvertintas. Prieš kiekvienus virtualiuosius mainus aiškiai nustatomi planuojami mokymosi rezultatai, o veiklai pasibaigus rezultatai įvertinami, užfiksuojama pažanga ir pripažįstami pasiekimai. Veiklos rezultatai yra potencialiai reikšmingi. Projekto rezultatai turi potencialo paskatinti ilgalaikius pokyčius, tobulėjimą arba raidą, kurie teiktų naudos atitinkamoms tikslinėms grupėms ir sistemoms. Paraiškoje taip pat paaiškinama, kaip virtualiųjų mainų mokymosi poveikis (mokymosi rezultatai) bus įvertintas, kad būtų galima teikti (duomenimis) pagrįstas rekomendacijas dėl virtualiųjų mainų mokymo ir mokymosi patirties gerinimo projektui pasibaigus. Šie elementai taip pat įtraukti ir detalizuoti loginio pagrindimo formoje (privalomoje paraiškos dalyje). ▪ Tvarumas: paraiškoje numatytos tinkamos priemonės ir ištekliai, kuriais būtų užtikrinta, kad rezultatai ir nauda išliktų ir projektui pasibaigus.
---	---

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose; po 10 balų „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ ir „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijose).

Ex aequo atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausiai balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose.

GEOGRAFINĖS PUSIAUSVYROS TIKSLAI

Prie šio veiksmo prisidedama ES išorės veiksmų priemonėmis. Turimas biudžetas padalytas skirtingiems regionams, o biudžeto paketų dydis įvairuoja. Daugiau informacijos apie kiekvieno biudžeto paketo sumas bus paskelbta portale „Funding and Tender Opportunities Portal“.

Toliau pristatomi šio veiksmo geografinės pusiausvyros tikslai.

- **Užsachario Afrika:** pirmenybė bus teikiama mažiausiai išsivysčiusioms šalims; itin daug dėmesio bus skiriama prioritetinėms migracijos šalims; nė vienai šaliai nebus skirta daugiau nei 8 proc. tam regionui numatytų lėšų.

Paprastai, atsižvelgiant į dabartinių nacionalinių ir Europos teisinių sistemų aprėptį, rezultatai turėtų būti pateikiami kaip atvirieji švietimo ištekliai (AŠI), taip pat atitinkamose profesinėse, sektorių ar kompetentingų institucijų platformose. Pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtų duomenų, medžiagos, dokumentų, audiovizualinės medžiagos ir socialinių tinklų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Dotaciją teikianti institucija nustatys kiekvienos dotacijos fiksuotąją sumą remdamasi pasiūlymu, vertinimo rezultatais, finansavimo normomis ir didžiausia kvietime teikti paraiškas nustatyta dotacijos suma.

ES dotacija vienam projektui bus **ne didesnė nei 500 000 EUR, vienam dalyviui skiriant ne didesnę kaip 200 EUR investiciją (t. y. 500 000 EUR vertės projektas turėtų pritraukti bent 2 500 dalyvių)**. Skirta dotacija gali būti mažesnė nei prašoma suma.

Kaip nustatoma projekto fiksuotoji suma?

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę paraiškos formoje, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

- a) biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjui (-ams) ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, pasirengimo mobilumui ir jo įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir t. t.);
- b) pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;
- c) pareiškėjai savo pasiūlyme turi numatomas išlaidas paskirstyti pagal darbo paketų dalis (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);
- d) numatytais lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą.

Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į atlikto vertinimo išvadas. Fiksuotoji suma neviršys 95 proc. po vertinimo nustatytos biudžeto sąmatos.

Dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma, finansavimo norma, visos tinkamos finansuoti išlaidos ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje.

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Tokia finansavimo schema leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite portale „Funding and Tender Opportunities Portal“.

2 PAGRINDINIS VEIKSMAS.

ORGANIZACIJŲ IR INSTITUCIJŲ BENDRADARBIAVIMAS

Pagal šį pagrindinį veiksmą remiama:

- partnerystė, kuria siekiama bendradarbiavimo, įskaitant bendradarbiavimo partnerystę ir nedidelio masto partnerystę;
- partnerystė, kuria siekiama meistriškumo, įskaitant profesinės kompetencijos centrus, mokytojų akademijų iniciatyvą ir „Erasmus Mundus“;
- inovacijų partnerystė, įskaitant aljansus ir perspektyvinius projektus;
- gebėjimų stiprinimo projektai jaunimo srityje;
- Europos sporto renginiai, kuriais nesiekama pelno.

Pagal šį pagrindinį veiksmą remiamais veiksmais dalyvaujančiosios organizacijos, politikos sistemoms, kuriose tie veiksmai yra įgyvendinami, taip pat organizacijoms ir asmenims, tiesiogiai arba netiesiogiai dalyvaujantiems organizuojamoje veikloje, turėtų būti padarytas teigiamas ir ilgalaikis poveikis ir ženkliai prisidėta prie Programos prioritetų įgyvendinimo.

Pagal šį pagrindinį veiksmą organizacijų, vietos, regioniniu, nacionaliniu ar Europos lygmeniu turėtų būti kuriama, perduodama ir (arba) įgyvendinama novatoriška praktika.

Priklausomai nuo srities ir pareiškėjo tipo, šiuos veiksmus valdo nacionalinės agentūros arba Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA). Visa informacija apie tai, kas ir kur gali teikti paraišką, pateikiama tolesniuose puslapiuose.

Numatoma, kad pagal šį pagrindinį veiksmą remiamus projektus įgyvendinančios dalyvaujančiosios organizacijos pasieks tokių rezultatų kaip:

- novatoriški metodai, skirti jų tikslinėms grupėms, pavyzdžiui: patrauklesnės švietimo ir mokymo programos, atitinkančios individualius poreikius ir lūkesčius; dalyvavimo metodų ir skaitmeninių metodikų taikymas; nauji arba patobulinti kompetencijos pripažinimo ir patvirtinimo procesai; didesnis veiklos efektyvumas, teikiantis naudos vietos bendruomenėms; nauja arba patobulinta praktika, skirta mažiau galimybių turinčių tikslinių grupių poreikiams tenkinti ir mokymosi rezultatų skirtumams, susijusiems su geografiniu ir socialiniu bei ekonominiu atotrūkiu, mažinti; naujas požiūris į socialinę, etninę, kalbinę ir kultūros įvairovę; nauji būdai geriau remti konkurencingumą ir užimtumą, visų pirma regioniniu ir vietos lygmenimis; kalbų mokymosi ir mokymo meistriškumo pripažinimas, suteikiant Europos kalbų ženklą;
- šiuolaikiškesnė, dinamiškesnė, labiau įpareigojanti ir profesionalesnė aplinka organizacijos viduje: pasirengimas diegti gerą patirtį ir naujus metodus, įskaitant skaitmeninius, kasdienėje veikloje; atvirumas sinergijai su organizacijomis, veikiančiomis įvairiose srityse arba kituose socialiniuose ir ekonomikos sektoriuose; darbuotojų profesinio tobulėjimo strateginis planavimas atsižvelgiant į individualius poreikius ir organizacijos tikslus;
- didesnis pajėgumas ir profesionalumas veikti ES ir (arba) tarptautiniu lygmeniu: geresnė valdymo kompetencija ir tarptautinimo strategijos; tvirtesnis bendradarbiavimas su partneriais iš kitų šalių, kitų švietimo, mokymo ir jaunimo reikalų sričių ir (arba) kitų socialinių ir ekonomikos sektorių; didesni finansiniai ištekliai (išskyrus ES lėšas) ES ir (arba) tarptautiniams projektams švietimo, mokymo ir jaunimo srityse; geresnė ES ir (arba) tarptautinių projektų rengimo, įgyvendinimo, stebėsenos ir tolesnių veiksmų kokybė;
- gilesnės žinios ir didesnis informuotumas apie sportą ir fizinę veiklą;
- didesnis informuotumas apie sporto vaidmenį skatinant socialinę įtrauktį, lygias galimybes ir sveiką gyvenseną.

Pagal šį pagrindinį veiksmą finansuojami projektai taip pat turėtų daryti teigiamą poveikį veikloje tiesiogiai arba netiesiogiai dalyvaujantiems asmenims, pavyzdžiui:

- sustiprinti iniciatyvumą ir verslumą;
- didinti užsienio kalbų žinias;
- kelti skaitmeninės kompetencijos lygį;
- geriau suprasti įvairovę, pavyzdžiui, socialinės, etninės, kalbinės, lyčių ir kultūros įvairovę bei įvairius pajėgumus ir reaguoti į juos;
- gerinti įgūdžius, reikalingus norint įsidarbinti ir kurti naują verslą (įskaitant socialinio verslumo įgūdžius);
- aktyviau dalyvauti visuomenės gyvenime;
- pozityviau vertinti Europos projektą ir ES vertybes;
- geriau suprasti ir pripažinti įgūdžius ir kvalifikacijas Europoje ir už jos ribų;
- tobulinti su profesiniu profilu susijusius gebėjimus (dėstymo, mokymo, darbo su jaunimu, ugdomojo vadovavimo sporte ir t. t.);
- geriau suprasti įvairių šalių švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto sričių praktiką, politiką ir sistemas;
- geriau suprasti formaliojo ir neformaliojo švietimo, profesinio mokymo, kitų formų mokymosi ir darbo rinkos tarpusavio sąsajas;
- didinti profesinio tobulėjimo galimybes;
- didinti motyvaciją ir pasitenkinimą kasdiniame darbe;
- skatinti užsiimti sportu ir fizine veikla.

Sistemos lygmeniu projektai turėtų skatinti modernizuoti švietimo ir mokymo sistemas bei jaunimo politiką ir sustiprinti jų atsaką į didžiausius nūdienos pasaulio iššūkius: aplinkos tvarumą, skaitmeninę transformaciją, užimtumą, ekonominį stabilumą ir augimą, taip pat socialinių, pilietinių ir tarpkultūrinių gebėjimų ugdymo poreikį, kultūrų dialogą, demokratines vertybes ir pagrindines teises, socialinę įtrauktį, psichikos sveikatą ir gerovę, nediskriminavimą ir aktyvų pilietiškumą, kritinį mąstymą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis.

Taigi numatoma, kad šio pagrindinio veiksmo poveikis bus:

- geresnė švietimo ir mokymo, darbo su jaunimu ir sporto praktikos Europoje ir už jos ribų kokybė: aukštesnio lygio meistriškumo ir patrauklumo derinimas su didesnėmis galimybėmis visiems;
- geresnis švietimo, mokymo ir jaunimo sistemų suderinimas su darbo rinkos poreikiais ir jos teikiamomis galimybėmis, glaudesni ryšiai su verslu ir bendruomene;
- geresnis bazinių ir universaliųjų gebėjimų – visų pirma verslumo, socialinių, pilietinių, tarpkultūrinių ir kalbinių gebėjimų, kritinio mąstymo, skaitmeninių įgūdžių ir gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis – ugdymas ir vertinimas;
- didesnė įvairių švietimo, mokymo ir jaunimo sektorių sinergija, sąsajos ir pralaidumas nacionaliniu lygmeniu, geresnis Europos orientacinių gebėjimų ir kvalifikacijos pripažinimo, patvirtinimo ir skaidrumo užtikrinimo priemonių panaudojimas;
- aktyvesnis mokymosi rezultatų naudojimas apibūdinant ir apibrėžiant kvalifikacijas, kvalifikacijų dalis ir mokymo programas siekiant remti mokymą(si) ir atliekant vertinimą;
- didesnis informuotumas ir atvirumas socialinei įvairovei, didesnis švietimo sistemų ir galimybių įtraukimas ir prieinamumas;
- naujas ir glaudesnis tarpregioninis ir tarpvalstybinis valdžios institucijų bendradarbiavimas švietimo, mokymo ir jaunimo srityse;
- strategiškesnis ir labiau integruotas IRT ir atvirųjų švietimo išteklių (AŠI) naudojimas švietimo, mokymo ir jaunimo sistemose;
- didesnė motyvacija mokytis kalbų taikant naujoviškus mokymo metodus ir geresnės sąsajos su praktiniu darbo rinkos reikalaujamų kalbos įgūdžių naudojimu;
- stipresnė praktikos, mokslinių tyrimų ir politikos sąveika;
- aktyvesnis dalyvavimas sporto ir fizinėje veikloje kaip sveikatos ir gerovės užtikrinimo priemonė;

- gilesnės žinios apie tai, kaip spręsti sąžiningam sportui kylančias tarptautines grėsmes, tokias kaip dopingas, susitarimai dėl varžybų baigties ir smurtas, ar įvairios netolerancijos ir diskriminacijos rūšys, siekiant užtikrinti geresnį sporto valdymą ir dvikryptę sportininkų karjerą;
- didesnis savanoriškos veiklos sporto srityje pripažinimas;
- didesnis savanorių, trenerių, ne pelno sporto organizacijų vadovų ir darbuotojų mobilumas;
- didesnė socialinė įtrauktis ir lygios galimybės sporto srityje.

PARTNERYSTĖ, KURIA SIEKIAMA BENDRADARBIAVIMO

KAS YRA PARTNERYSTĖ, KURIA SIEKIAMA BENDRADARBIAVIMO?

Šis veiksmas dalyvaujančiosioms organizacijoms suteikia galimybę įgyti tarptautinio bendradarbiavimo patirties ir stiprinti savo gebėjimus, taip pat pasiekti kokybiškų novatoriškų rezultatų. Atsižvelgiant į projekto tikslus, dalyvaujančiąsias organizacijas, numatomą poveikį ir kitus aspektus, partnerystė, kuria siekiama bendradarbiavimo, gali būti įvairaus masto ir jos veikla gali būti atitinkamai pritaikoma. Kokybinis šių projektų vertinimas bus proporcingas bendradarbiavimo tikslams ir dalyvaujančiųjų organizacijų pobūdžiui.

Remiantis šia logika, siūlomos dviejų tipų partnerystės, padėsiančios organizacijoms dirbti, mokytis ir augti:

- **bendradarbiavimo partnerystė;**
- **nedidelio masto partnerystė.**

Toliau išsamiai aptariami abu šie partnerystės tipai. Dviejuose skirsniuose pateikta informacija padės pasirinkti partnerystės tipą, geriausiai atitinkantį jūsų organizacijos profilį ir struktūrą bei projekto idėjas.

KOKIĄ VEIKLĄ PAPRASTAI VYKDO PARTNERYSTĖ, KURIA SIEKIAMA BENDRADARBIAVIMO?

Per projekto įgyvendinimo laikotarpį organizacijos paprastai vykdo pačią įvairiausią veiklą. Pradedant įprastine ir baigiant kūrybiškesne ir novatoriškesne veikla, organizacijos gali lanksčiai pasirinkti geriausią derinį, padėsiantį siekti projekto tikslų atsižvelgiant į jo aprėptį ir partnerystės pajėgumus. Pavyzdžiui:

- **projekto valdymas:** veikla, būtina užtikrinti tinkamą projektų planavimą, įgyvendinimą ir tolesnę susijusią veiklą, įskaitant sklandų ir veiksmingą projekto partnerių bendradarbiavimą. Šiuo etapu veikla paprastai apima organizacines ir administracines užduotis, virtualius partnerių susitikimus, komunikacijos medžiagos rengimą, dalyvių pasirengimą ir tolesnę susijusią veiklą ir t. t.;
- **veiklos įgyvendinimas:** gali apimti tinklaveikos renginius, susitikimus, darbo posėdžius, skirtus keistis patirtimi ir gerinti rezultatus. Ši veikla taip pat gali apimti darbuotojų ir besimokančių asmenų dalyvavimą (jei jų dalyvavimas padeda siekti projekto tikslų);
- **dalijimosi ir sklaidos veikla:** konferencijų, sesijų, renginių organizavimas, siekiant dalytis, paaiškinti ir skleisti projekto rezultatus, kad ir kokie jie būtų – apčiuopiami rezultatai, išvados, geroji patirtis ar bet kokios kitos formos pasiekimai.

ŠIO VEIKSMO INDĖLIS SIEKIANT POLITINIŲ PRIORITETŲ

Europos Komisija kasmet nustato bendrus prioritetus ir tikslus, kurių reikia siekti programos „Erasmus+“ lygmeniu įvairiose švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto srityse. Todėl partnerystė, kuria siekiama bendradarbiavimo, bandoma ne tik ugdyti projekte dalyvaujančių organizacijų gebėjimus, bet ir jų rezultatais prisidėti prie tų prioritetų įgyvendinimo.

Todėl projektų rengėjų prašoma apibrėžiant darbą susieti jį su vienu ar keliais iš šių prioritetų ir pasirinkti juos paraiškų teikimo etape. Rengiant projektų pasiūlymus taip pat rekomenduojama susipažinti su anksčiau finansuotų projektų, kurie buvo grindžiami panašiais prioritetais, rezultatais, siekiant užtikrinti suderinamumą ir išvengti veiklos dubliavimo, taip pat palaipsniui naudotis turimais rezultatais ir prisidėti prie jungtinės įvairių sričių plėtos. Naudingos informacijos apie finansuotus projektus galima rasti „Erasmus+“ projektų rezultatų platformoje adresu https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects_en.

Be to, siekiant geriau susieti Europos prioritetus su konkrečiais nacionalinio lygmens poreikiais, „Erasmus+“ nacionalinės agentūros gali nustatyti vieną ar kelis iš šių Europos prioritetų, kurie yra ypač svarbūs jų nacionalinėmis aplinkybėmis, ir taip paskatinti organizacijas tam tikrais metais sutelkti dėmesį į šias atrinktas sritis.

2022 m. partnerystė, kuria siekiama bendradarbiavimo, turi apimti vieną ar kelias iš šių prioritetinių sričių:

Visiems „Erasmus+“ sektoriams taikomi prioritetai

- **Įtrauktis ir įvairovė visuose švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto sektoriuose.** Programa bus remiami projektai, kuriais skatinama socialinė įtrauktis ir siekiama labiau įtraukti mažiau galimybių turinčius asmenis, įskaitant neįgaliuosius ir iš migrantų šeimų kilusius žmones, taip pat kaimo ir atokiose vietovėse gyvenančius asmenis, su socialiniais ir ekonominiais sunkumais susiduriančius žmones ir asmenis, kurie yra galimai diskriminuojami dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos. Šiais projektais bus padedama įveikti kliūtis, su kuriomis susiduria šios grupės, kai nori pasinaudoti Programos teikiamomis galimybėmis, ir prisidedama prie įtraukios aplinkos, kurioje ugdomas teisingumas ir lygybė ir kurioje atsižvelgiama į platesnės bendruomenės poreikius, kūrimo.
- **Aplinka ir kova su klimato kaita.** Programa siekiama visuose sektoriuose remti didesnę informuotumą apie aplinkos ir klimato kaitos problemas. Pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais siekiama stiprinti įvairių tvarumui svarbių sektorių gebėjimus, rengti konkrečių sektorių žaliųjų įgūdžių įgijimo strategijas ir metodikas, taip pat į ateitį orientuotas ir geriau pavienių asmenų poreikius atitinkančias mokymo programas. Pagal Programą taip pat padedama testuoti novatorišką praktiką, kad besimokantys asmenys, darbuotojai ir su jaunimu dirbantys asmenys taptų tikrais pokyčių skatintojais (pavyzdžiui, tausotų išteklius, mažintų energijos suvartojimą ir atliekų susidarymą, kompensuotų išmetamą anglies dioksido kiekį, rinktųsi aplinką tausojančią mitybą ir susisiektų priemonės ir t. t.). Be to, pirmenybė bus teikiama projektams, pagal kuriuos vykdant švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto sričių veiklą skatinami su asmeniniais prioritetais, vartojimo įpročiais ir gyvensena susiję elgesio pokyčiai, laikantis naujojo europinio bauhauzo prioritetų; plėtojami pedagogų ir švietimo lyderių tvarumo gebėjimai ir remiamas dalyvaujančių organizacijų planuojamas požiūris į aplinkos tvarumą.
- **Skaitmeninės transformacijos klausimo sprendimas stiprinant skaitmeninį pasirengimą, atsparumą ir pajėgumus.** Programa bus remiami pradinio, vidurinio ugdymo, profesinio mokymo, aukštojo mokslo ir suaugusiųjų švietimo įstaigų skaitmeninės transformacijos planai. Pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais siekiama didinti tų įstaigų pajėgumus ir pasirengimą valdyti veiksmingą perėjimą prie skaitmeninio švietimo. Programa bus remiamas tikslingas naudojimas skaitmeninėmis technologijomis švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto srityse mokymo, mokymosi, vertinimo ir įsitraukimo tikslais. Tai apima skaitmeninės pedagogikos ir mokytojų patirties stiprinimą skaitmeninių priemonių naudojimo srityje, įskaitant prieinamas pagalbines technologijas bei skaitmeninio švietimo turinio kūrimą ir novatorišką naudojimą. Taip pat apimamas visuotinis skaitmeninių įgūdžių ir kompetencijų vystymas per atitinkamas programas ir iniciatyvas. Ypatingas dėmesys bus skiriamas tam, kad būtų skatinama lyčių lygybė ir mažinami skirtumai, susiję su tų technologijų ir metodų prieinamumu ir naudojimu nepakankamai atstovaujamose grupėse. Programa taip pat bus remiamas naudojimas pedagogams, piliečiams ir organizacijoms skirtomis Europos skaitmeninės kompetencijos sistemomis.
- **Bendros vertybės, pilietinis aktyvumas ir dalyvavimas.** Programa bus remiamas aktyvus pilietiškumas ir mokymosi visą gyvenimą etikos normos; ja bus skatinamas socialinių ir tarpkultūrinių gebėjimų, kritinio mąstymo ir gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis ugdymas. Pirmenybė taip pat bus teikiama projektams, pagal kuriuos organizuojant formaliojo ar neformaliojo mokymosi veiklą suteikiama galimybių dalyvauti demokratiname gyvenime, visuomeninėje ir pilietinėje veikloje. Be to, ypač daug dėmesio skiriama informuotumo ir supratimo apie Europos Sąjungą – ypač apie ES bendrąsias vertybes, vienybės ir įvairovės principus, kultūrinį identitetą ir sąmoningumą ir socialinį bei istorinį paveldą – didinimui.

Be minėtų bendrųjų prioritetų atitinkamuose sektoriuose bus siekiama toliau nurodytų konkrečių prioritetų.

SU KONKREČIAIS SEKTORIAIS SUSIJĘ PRIORITETAI

Aukštojo mokslo srityje

Pirmenybė bus teikiama veiksams, kurie ypač svarbūs, kad būtų pasiekti Europos švietimo erdvės tikslai. Siekiama remti aukštojo mokslo sektorių, kad jis būtų dar labiau tarpusavyje susijęs, novatoriškesnis, įtraukesnis ir labiau skaitmenizuotas. Šiuo tikslu Programa bus skatinamas glaudesnis ir tarpdalykinis aukštojo mokslo ir studijų institucijų, taip pat jų inovacijų ekosistemų, tarpusavio bendradarbiavimas ir švietimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų sąsajų stiprinimas. Daugiausia dėmesio bus skiriama įtraukties, mobilumo, skaitmenizacijos, mokymosi visą gyvenimą, kokybės užtikrinimo ir automatinio pripažinimo stiprinimui. Esminis tikslas – paspartinti Europos aukštojo mokslo pertvarką siekiant parengti būsimas kartas bendrai kurti žinias, kurių reikia atspariai, įtraukiai ir tvariai visuomenei.

- **Tarpusavyje susijusių aukštojo mokslo sistemų rėmimas.** Programa bus siekiama stiprinti strateginį ir struktūrinį aukštojo mokslo ir studijų institucijų bendradarbiavimą šiais būdais: a) remiant įvairių rūšių bendradarbiavimo modelių kūrimą ir išbandymą, įskaitant virtualųjį ir mišrųjį bendradarbiavimą bei skirtingų skaitmeninių priemonių ir interneto platformų naudojimą; b) gerinant mobilumą įgyvendinant automatinį abipusį kvalifikacijų ir mokymosi rezultatų pripažinimą ir įtraukiant mobilumą į mokymo programas; c) teikiant pagalbą aukštojo mokslo ir studijų institucijoms, kad jos galėtų įgyvendinti Bolonijos principus ir priemones ir išplėsti mobilumo galimybes visiems.
- **Novatoriškos mokymosi ir mokymo praktikos skatinimas.** Siekiama spręsti visuomenės problemas: a) remiant mokymosi rezultatų ir į besimokantį asmenį orientuotų mokymo programų, geriau atitinkančių jų mokymosi poreikius ir mažinančių įgūdžių paklausos ir pasiūlos neatitiktį, taip pat svarbių darbo rinkai ir platesnei visuomenei, kūrimą; b) kuriant, išbandant ir įgyvendinant lanksčias mokymosi trajektorijas ir modulinio mokymosi (iššėstinio, internetinio arba mišriojo) galimybes ir atitinkamas vertinimo formas, įskaitant internetinio vertinimo parengimą; c) skatinant mokymosi visą gyvenimą aspektą aukštojo mokslo srityje, be kita ko, palengvinant mikrokredencialus suteikiančių trumpų kursų diegimą, patvirtinimą ir pripažinimą; d) taikant tarpdisciplininius metodus ir naujoviškas pedagogikos priemones, kaip antai atvirkštinį mokymąsi, bendradarbiavimu grindžiamą internetinį tarptautinį mokymąsi ir moksliniais tyrimais grindžiamą mokymąsi; e) integruojant darnų vystymąsi į visas visų sričių studentų mokymo programas visais lygmenimis.
- **Gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, meno ir matematikos (STEM / STEAM) studijų plėtotė, skatinant moterų dalyvavimą.** Šiuo prioritetu remiamas tikslinių aukštojo mokslo STEM studijų programų kūrimas ir įgyvendinimas taikant STEAM požiūrį; skatinamas moterų dalyvavimas STEM, ypač inžinerijos, IRT ir aukštesnio lygio skaitmeninių įgūdžių plėtotės, studijų srityse; rengiamos studentams, ypač merginoms ir moterims, skirtos gairės ir mentorystės programos, skatinančios susidomėti STEM ir IRT studijomis ir profesijomis; kuriamos STEM švietimo sistemos, kuriose atsižvelgiama į lyčių aspektą, ir mokymo praktika; šalinami lyčių stereotipai STEM srityje.
- **Atlygis už meistriškumą mokymosi, mokymo ir įgūdžių ugdymo srityje.** Be kita ko, a) rengiant ir įgyvendinant strategijas ir plėtojant kokybės kultūrą, kad už mokymo, įskaitant internetinį mokymą ir palankių sąlygų neturinčių asmenų mokymą, meistriškumą būtų atlyginta ir jis būtų skatinamas; b) rengiant dėstytojus mokyti juos naujoviškų ir (arba) internetinių pedagogikos metodų, įskaitant tarpdisciplininius metodus, naujus mokymo programų rengimo, vykdymo ir vertinimo metodus, kai tinkama, švietimą susiejant su moksliniais tyrimais ir inovacijomis; c) skatinant verslų, atvirą ir naujovišką aukštojo mokslo sektorių, propaguojant mokymosi ir mokymo partnerystę su komercinėmis ir nekomercinėmis privačiojo sektoriaus organizacijomis; d) plėtojant naują pedagoginių modelių praktiką, grindžiamą šios srities moksliniais tyrimais ir kūrybiškumu.
- **Įtraukių aukštojo mokslo sistemų kūrimas.** Programa bus skatinamas įtraukių metodų taikymas mobilumo ir bendradarbiavimo veikloje, kaip antai a) didesnės mažiau galimybių turinčių grupių galimybės mokytis, dalyvauti ir baigti mokslus; b) aktyvi parama atvykstantiems mobiliems dalyviams ieškant būsto, be kita ko, bendradarbiaujant su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais dėl tinkamo ir įperkamo būsto; c) lanksčių

karjeros kelių tarp švietimo ir mokslinių tyrimų rėmimas; d) lyčių pusiausvyros skatinimas aukštojo mokslo ir studijų institucijose, visose studijų srityse ir vadovų lygmeniu; e) pilietinio dalyvavimo rėmimas skatinant savaiminio mokymosi ir papildomą veiklą ir pripažįstant savanorišką ir bendruomeninį darbą studentų mokymosi rezultatuose.

- **Skaitmeninių ir žaliųjų gebėjimų stiprinimas aukštojo mokslo sektoriuje.** Be kita ko, remiant a) veiksmus, padedančius įgyvendinti Europos studento pažymėjimo iniciatyvą, užtikrinant saugų studentų duomenų perdavimą elektroninėmis priemonėmis tarp aukštojo mokslo ir studijų institucijų, užtikrinant asmens duomenų apsaugą ir, kur įmanoma, susiejant su naujuoju „Europass“; b) besimokančių asmenų ir darbuotojų skaitmeninių įgūdžių ir gebėjimų plėtotę.

Bendrojo ugdymo srityje pirmenybė teikiama toliau nurodytiems aspektams.

- **Su nepalankiomis mokymosi sąlygomis, mokyklos nebaigimu ir žemu bazinių įgūdžių lygiu susijusių problemų sprendimas.** Šio prioriteto tikslas – suteikti galimybę sėkmingai mokytis visiems, ypač mažiau galimybių turintiems, asmenims. Prioritetu apimama rizikos grupėms priklausančių mokinių stebėseną, ankstyvasis nustatymas, prevencinės ir ankstyvosios intervencijos metodai sunkumų patiriančių besimokančių asmenų atveju, labiau į besimokančius asmenis orientuotas požiūris, besimokančių asmenų ir mokytojų gerovės bei psichinės sveikatos stiprinimas ir apsauga nuo patyčių mokykloje. Bendrojo ugdymo lygmeniu šiuo prioritetu remiamas holistinis požiūris į mokymą ir mokymąsi bei visų bendrojo ugdymo dalyvių ir šeimų, kitų išorės suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimas. Galiausiai strateginiu lygmeniu dėmesys telkiamas į geresnes galimybes pereiti iš vienos švietimo pakopos į kitą, geresnį vertinimą ir stiprių kokybės užtikrinimo sistemų kūrimą.
- **Mokytojų, mokyklų vadovų ir kitų pedagogų rėmimas.** Šiuo prioritetu teikiama pagalba mokytojo profesijos atstovams (įskaitant mokytojų rengėjus) visais jų karjeros etapais. Pagal šį prioritetą įgyvendinamuose projektuose orientuojamasi į mokytojų pirminį rengimą ir tęstinį profesinį tobulėjimą, visų pirma gerinant politikos sistemą ir suteikiant konkrečių mokytojų mobilumo galimybių. Kitas aspektas – didinti mokytojo profesijos patrauklumą ir įvairovę, tobulinti mokytojų atrankos, samdos ir vertinimo procesą. Galiausiai projektais galima tiesiogiai stiprinti lyderystę mokyklose ir kurti naujoviškus mokymo ir vertinimo metodus.
- **Bendrųjų gebėjimų plėtotė.** Pagal šį prioritetą įgyvendinamuose projektuose dėmesys bus telkiamas į tarpdisciplininį bendradarbiavimą, naudojant naujoviškus mokymosi metodus, stiprinant kūrybiškumą, padedant mokytojams mokytis remiantis gebėjimais ir vystyti bendrųjų gebėjimų vertinimą bei tvirtinimą.
- **Visapusiško požiūrio į kalbų mokymą ir mokymąsi skatinimas.** Šis prioritetas apima projektus, pagal kuriuos remiamas kalbų aspekto įtraukimas į mokymosi programas ir užtikrinama, kad besimokantys asmenys pasiektų tinkamą kalbos kompetencijos lygį iki privalomojo švietimo pabaigos. Pagal šį prioritetą remiamas ir naujų kalbos mokymosi technologijų diegimas. Galiausiai prioritetu remiami projektai, kurie gali padėti kurti kalbų mokėjimo svarbą gerai suprantančias mokyklas, besiremiančias mokyklose didėjančią kalbų įvairovę, pavyzdžiui, skatinant ankstyvą kalbų mokymąsi ir sąmoningumą, plėtojant dvikalbio mokymo galimybes (ypač pasienio regionuose ir vietovėse, kuriose gyventojai vartoja daugiau nei vieną kalbą).
- **Skatinimas domėtis gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) studijomis ir STEAM požiūriu bei meistriškumas šioje srityje.** Šiuo prioritetu remiami projektai, kuriais skatinamas STEM požiūris į švietimą remiant tarpdisciplininį dėstymą kultūriniame, aplinkos, ekonominiame, dizaino ir kituose kontekstuose. Prioritetas apima veiksmingos ir novatoriškos pedagogikos bei vertinimo metodų kūrimą ir skatinimą. Šiomis aplinkybėmis itin svarbu kurti bendrojo ugdymo įstaigų, verslo įmonių, aukštojo mokslo ir studijų institucijų, mokslo tyrimo institutų ir plačiosios visuomenės partnerystę. Strateginiu lygmeniu prioritetu skatinamas nacionalinių STEM strategijų kūrimas.

- **Kokybiškų ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros sistemų kūrimas.** Šiuo prioritetu skatinamas ES ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros kokybės sistemos, pristatytos 2019 m. Tarybos rekomendacijoje dėl kokybiškų ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros sistemų¹³⁰, įgyvendinimas. Apimami projektai, kuriais remiamas ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros organizavimo, vadovavimo ir paslaugų teikimo veikloje dalyvaujančių darbuotojų pirminis ir tęstinis profesinis tobulėjimas. Be to, pagal šį prioritetą taip pat remiamas strategijų ir praktikos, kuriomis skatinamas visų vaikų, įskaitant mažiau galimybių turinčius vaikus, dalyvavimas ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros sistemoje, kūrimas, testavimas ir įgyvendinimas.
- **Tarptautinės mobilumo mokymosi tikslais veiklos dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimas.** Šiuo prioritetu padedama praktiškai įgyvendinti Tarybos rekomendaciją dėl automatinio abipusio rezultatų pripažinimo. Remiami į bendrojo ugdymo programas integruoti tarptautiniai klasių mainai, stiprinami bendrojo ugdymo įstaigų gebėjimai organizuoti savo mokinių mokymąsi užsienyje ir kuriama ilgalaikė skirtingose šalyse esančių mokyklų partnerystė. Strateginiu lygmeniu šiuo prioritetu siekiama didesnio bendrojo ugdymo įstaigų įsitraukimo visais lygmenimis, siekiant užtikrinti pripažinimą; taip pat remiamas pasirengimo buvimui užsienyje, stebėsenos ir užsienyje praleistų laikotarpių pripažinimo priemonių ir praktikos kūrimas ir dalijimasis jomis.

Profesinio mokymo (tiek pirminio, tiek tęstinio) srityje pirmenybė teikiama toliau nurodytiems aspektams.

- **Profesinio mokymo pritaikymas prie darbo rinkos reikmių.** Tai apima profesinio mokymo programų, kuriomis siūlomas subalansuotas profesinių įgūdžių derinys ir teikiama mokymosi darbo vietoje galimybių, kūrimą, priderintą prie ekonomikos sąlygų, besikeičiančios užimtumo padėties ir darbo metodų bei bendrųjų gebėjimų. Šiuo prioritetu taip pat skatinamas profesinio mokymo programų, jų pasiūlos ir kvalifikacijų, kurios yra reguliariai atnaujinamos plėtotė, remiantis išsamiomis žiniomis apie įgūdžius. Projektai padės profesinio mokymo paslaugų teikėjams pritaikyti siūlomą mokymą prie besikeičiančių įgūdžių poreikių, žaliosios ir skaitmeninės pertvarkų bei ekonomikos ciklų.
- **Didesnis lankstumas profesinio mokymo srityje.** Šiuo prioritetu remiamos iniciatyvos, kuriomis kuriamos lanksčios ir į besimokantį asmenį orientuotos profesinio mokymo programos, prisidedančios prie darbingo amžiaus suaugusiųjų galimybių mokytis atotrūkio mažinimo siekiant sėkmingai valdyti judėjimą darbo rinkoje. Pagal šį prioritetą vykdomais projektais taip pat prisidedama prie tęstinio profesinio mokymo programų, sukurtų taip, kad jos tiktų darbo rinkai, kūrimo ir programų, kuriomis palengvinamas mokymosi rezultatų perkėlimas, pripažinimas ir kaupimas ir sudaromos galimybės įgyti nacionaliniu lygmeniu pripažįstamas kvalifikacijas.
- **Indėlis į inovacijų diegimą profesinio mokymo srityje.** Šiuo prioritetu remiami projektai, kurių pagrindinis tikslas – iš esmės pakeisti tai, kaip organizuojamas profesinis mokymas, siekiant, kad jis taptų aktualesnis dabartiniams ir būsimiems ekonominiams ir visuomenės poreikiams. Šie pokyčiai gali būti organizaciniai (planavimas, finansavimas, žmoniškųjų išteklių valdymas, stebėsenos ir komunikacija). Jie taip pat gali būti susiję su mokymo ir mokymosi procesais kuriant ir įgyvendinant naujus ir aktualesnius mokymo ir mokymosi metodus. Šie pokyčiai gali būti susiję su profesinio mokymo paslaugų teikėjų ekosistema ir tuo, kaip jie bendrauja su partneriais, pavyzdžiui, pasitelkdami technologinę sklaidą ir taikomuosius mokslinius tyrimus, tarpininkavimą, tinklaveiką ir tarptautinimo veiklą. Jie taip pat gali būti orientuoti į profesinio mokymo produktų ir paslaugų plėtrą ir teikimą (pavyzdžiui, įgūdžių ugdymą, taikomuosius mokslinius tyrimus ir konsultacijas) išorės dalyviams, pavyzdžiui, studentams, įmonėms ir vyriausybėms.

¹³⁰ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/council-recommendation-on-high-quality-early-childhood-education-and-care-systems_lt

- **Profesinio mokymo patrauklumo didinimas.** Pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais prisidedama prie profesinio mokymo patrauklumo didinimo įvairiais lygmenimis. Pavyzdžiui, tai gali būti projektai, kurie užtikrina didesnį įvairių švietimo lygmenų pralaidumą, kuriais plėtojama atvira ir įtrauki mokymosi aplinka, remiamas profesijos mokytojų ir instruktorių profesinis tobulėjimas arba lengvinamas mokymosi rezultatų pripažinimas bei „Europass“ ir kitų skaitmeninių paslaugų naudojimas. Pirmenybė taip pat teikiama projektams, kuriais vystoma ilgalaikė partnerystė siekiant įtvirtinti arba stiprinti tarptautinius, nacionalinius, regioninius ar sektorinius įgūdžių konkursus. Šios veiklos poveikį galima optimizuoti glaudžiai bendradarbiaujant su įmonėmis, profesinio mokymo paslaugų teikėjais, prekybos rūmais ir kitais svarbiais suinteresuotaisiais subjektais visuose projekto gyvavimo ciklo etapuose.
- **Profesinio mokymo kokybės užtikrinimo gerinimas.** Šiuo prioritetu orientuojamasi į profesinio mokymo kokybės vertinimą ir didinimą kuriant nacionalines kokybės užtikrinimo sistemas tiek pirminio, tiek tęstinio profesinio mokymo lygmeniu visose mokymosi aplinkose ir visais mokymosi formatais, kai profesinio mokymo paslaugas teikia ir viešieji, ir privatieji teikėjai. Visų pirma tai apima absolventų karjeros stebėjimo tvarkos nustatymą ir testavimą pagal Tarybos rekomendaciją dėl absolventų karjeros stebėjimo ir Rekomendaciją dėl Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinės sistemos (EQAVET)¹³¹ bei ES pagrindinių profesinių profilių analizę ir mikrokredencialus.
- **Profesinio mokymo paslaugų teikėjams skirtų tarptautinimo strategijų kūrimas ir įgyvendinimas.** Šiuo prioritetu siekiama įdiegti paramos mechanizmus ir sutartines sistemas, kad būtų skatinimas kokybiškas profesinio mokymo darbuotojų ir besimokančių asmenų mobilumas. Ypač svarbūs aspektai yra automatinis abipusis kvalifikacijų ir mokymosi rezultatų pripažinimas ir besimokančių asmenų rėmimo paslaugų vystymas mobilumo tikslais. Tokios paslaugos gali būti profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų informavimas, motyvavimas, rengimas ir integracijos priimančioje šalyje palengvinimas ir jų tarpkultūrinio sąmoningumo bei aktyvaus pilietiškumo skatinimas.

Suaugusiųjų švietimo srityje pirmenybė teikiama toliau nurodytiems aspektams.

- **Kokybiškų ir lanksčių suaugusiųjų mokymosi galimybių prieinamumo didinimas.** Šiuo prioritetu padedama kurti ir stiprinti lanksčius mokymosi pasiūlymus, atitinkančius suaugusiųjų mokymosi poreikius, pavyzdžiui, teikiant skaitmeninio ir mišriojo mokymosi galimybes. Pirmenybė taip pat teikiama projektams, kuriais siekiama patvirtinti įgūdžius, įgytus neformaliojo ir savaiminio mokymosi būdu.
- **Įgūdžių tobulinimo kryptių kūrimas, prieigos gerinimas ir geresnis suaugusiųjų švietimo diegimas.** Šiuo prioritetu siekiama skatinti naujas suaugusiųjų, visų pirma žemo įgūdžių, žinių ir kompetencijų lygio suaugusiųjų, švietimo galimybes. Naujų įgūdžių tobulinimo kryptių kūrimas turėtų suaugusiems besimokantiems asmenims sudaryti galimybių patobulinti bendruosius gebėjimus ir pasikelti kvalifikaciją. Pagal šį prioritetą vykdoma papildoma veikla apima orientavimo paslaugų, kuriomis užtikrinama, kad suaugusieji turėtų prieigą prie aktualaus mokymosi visą gyvenimą, plėtotę, įgūdžių nustatymo ir atrankos gerinimą, poreikius atitinkančių mokymosi pasiūlymų kūrimą ir veiksmingų informavimo, orientavimo ir motyvavimo strategijų kūrimą.
- **Pedagogų ir kitų suaugusiųjų švietimo darbuotojų kompetencijos gerinimas.** Pirmenybė visų pirma teikiama projektams, kuriais didinama darbuotojų kompetencija, teikiama galimybių apskritai patobulinti suaugusiųjų švietimo paslaugų teikimą, tikslingumą ir veiksmingumą. Tai apima suaugusių besimokančių asmenų turimų

¹³¹ OL C 417, 2020 12 2, p. 1–16.

žinių ir įgūdžių vertinimą, geresnius ir naujoviškesnius mokymo metodus, taip pat suaugusiųjų švietimo srities darbuotojų vaidmens motyvuojant, orientuojant ir konsultuojant besimokančiuosius, susiduriančius su sudėtingomis mokymosi situacijomis, stiprinimą.

- **Geresnis kokybės užtikrinimas suaugusiųjų mokymosi galimybių srityje.** Šiuo prioritetu remiamas geresnių kokybės užtikrinimo mechanizmų plėtojimas suaugusiųjų mokymosi politikos ir paslaugų teikimo srityje. Visų pirma tai apima stebėsenos metodikų kūrimą ir perkėlimą siekiant įvertinti suaugusiųjų švietimo paslaugų teikimo veiksmingumą ir stebėti besimokančių asmenų pažangą.
- **Perspektyvinių mokymosi centrų kūrimas.** Šiuo prioritetu remiama vietos lygmens mokymosi aplinka siekiant paskatinti socialinę įtrauktį, pilietinį dalyvavimą ir demokratiją bei pritraukti ir visiems bendruomenės nariams pasiūlyti mokymosi visą gyvenimą ir mokymosi iš gyvenimo galimybių, be kita ko, naudojantis skaitmeninėmis technologijomis. Projektais būtų galima, pavyzdžiui, skatinti vietos mokymosi centrus, bibliotekas, pilietinę ir plačiąją visuomenę (NVO, vietos valdžios, sveikatos priežiūros, kultūros ir kt. institucijas) dirbti drauge siekiant motyvuoti ir skatinti įvairaus amžiaus suaugusiuosius įgyti svarbių įgūdžių ir bendrųjų gebėjimų, reikalingų tam, kad jie būtų atsparūs ir gebėtų prisitaikyti prie pokyčių ir nežinomybės.
- **Mokymosi galimybių kūrimas ir propagavimas visiems piliečiams ir įvairioms kartoms.** Pirmenybė teikiama projektams, pagal kuriuos vyresnio amžiaus žmonėms siūloma švietimo ir dalijimosi patirtimi veikla, kuria siekiama kurti ir stiprinti europinę tapatybę.

Jaunimo reikalų srityje

Pirmenybė bus teikiama veiksams, kuriais prisidedama prie 2019–2027 m. ES Jaunimo strategijos svarbiausių siekių: įtraukti, susieti jaunuolius ir suteikti jiems galių. Ypatingas dėmesys bus skiriamas tarpsektorinio bendradarbiavimo stiprinimui, suteikiant didesnės sinergijos skirtingose jaunimui rūpimose srityse galimybių, skatinant įvairaus masto ir formatų jaunimo dalyvavimą ir remiant aktyvų jaunuolių, ypač patiriančių atskirties riziką, pilietiškumą. Toliau pristatomi konkretūs prioritetai jaunimo srityje.

- **Aktyvaus pilietiškumo, jaunuolių iniciatyvumo ir verslumo, įskaitant socialinį verslumą, skatinimas.** Prioritetu siekiama ugdyti aktyvų jaunuolių pilietiškumą, visų pirma per savanorišką ir solidarumo veiklą, taip stiprinant jaunuolių iniciatyvumą, visų pirma socialinėje srityje, ir remti jų bendruomenes. Projektams pagal šį prioritetą taip pat būtų galima skatinti jaunimo verslumą, kūrybišką mokymąsi ir socialinį verslumą. Svarbiausi šio prioriteto veiksniai – tarpkultūrinis dialogas, žinios, įvairovės pripažinimas ir tolerancijos puoselėjimas.
- **Darbo su jaunimu kokybės, novatoriškumo ir pripažinimo didinimas.** Prioritetu siekiama skatinti darbo su jaunimu pripažinimą ir patvirtinimą bei savaiminį ir neformalųjį mokymąsi visais lygmenimis, taip pat remti darbo su jaunimu kokybės plėtotę ir inovacijas, kaip nustatyta Europos darbo su jaunimu darbotvarkės prioritetuose ir 2020 m. gruodžio mėn. Bonos deklaracijoje. Tai apima su jaunimu dirbančių asmenų gebėjimą dirbti internetu ir ne internetu, pagalbą rengiant užribyje atsidūrusių jaunuolių veiksmingo įtraukimo metodus ir dalijimąsi jais, kovą su rasizmu ir netolerancija jaunimo srityje, rizikos prevenciją, skaitmenizacijos galimybes ir padarinius.
- **Jaunimo įdarbinimo galimybių didinimas.** Prioritetu siekiama stiprinti jaunuolių bendruosius gebėjimus ir bazinius įgūdžius. Jaunimo sektoriui tenka svarbus vaidmuo prisidedant prie jaunuolių perėjimo į suaugusiųjų gyvenimą, be kita ko, padedant integruotis į darbo rinką. Šio prioriteto pagrindinis siekis – įtraukti ir įdarbinti mažiau galimybių turinčius jaunuolius (įskaitant nedirbančius ir nesimokančius jaunuolius) ypatingą dėmesį skiriant marginalizacijos riziką patiriantiems ir iš emigrantų šeimų kilusiems jaunuoliams.

- **Politikos, mokslinių tyrimų ir praktikos sąsajų stiprinimas.** Šis prioritetas susijęs su stipresnių jaunimo reikalų politikos, mokslinių tyrimų ir praktikos sąsajų kūrimu siekiant suteikti geresnių tokios reikmės įrodymų ir palengvinti politikos formavimą. Įgyvendinant šį prioritetą bus svarbu gilinti žinias apie jaunimo padėtį ir politiką Europoje ir už jos ribų.

Sporto srityje

Pirmenybė bus teikiama partnerystei, kuria prisidedama prie pagrindinių politikos dokumentų, tokių kaip 2021–2024 m. ES darbo planas sporto srityje arba Tarybos rekomendacija dėl sveikatinamojo fizinio aktyvumo skatinimo, įgyvendinimo. Konkretūs prioritetai sporto srityje, be kita ko, yra šie:

- **Sveikos gyvensenos propagavimas.** Šio prioriteto projektuose daugiausia dėmesio bus skiriama tokiems aspektams kaip: a) visų trijų iniciatyvos „HealthyLifestyle4All“ ramsčių įgyvendinimas, b) Tarybos rekomendacijos dėl sveikatinamojo fizinio aktyvumo skatinimo įgyvendinimas, c) Europos sporto savaitės įgyvendinimo rėmimas, d) sporto ir fizinės veiklos kaip sveikatinimo priemonės rėmimas, e) veiklos, kuria skatinama sporto ir fizinės veiklos praktika, f) tradicinių sporto šakų ir žaidimų rėmimas.
- **Sąžiningumo ir vertybių sporto srityje skatinimas.** Pagal šį prioritetą vykdomuose projektuose daugiausia dėmesio bus skiriama a) kovai su dopingu, b) kovai su susitarimais dėl varžybų baigties ir korupcija sporte, c) gero valdymo sporto srityje gerinimui ir d) pozityvių vertybių sporte skatinimui.
- **Švietimas sporte ir per sportą.** Pagal šį prioritetą vykdomuose projektuose dėmesys bus skiriamas a) įgūdžių ugdymo sporto srityje rėmimui, b) dvikryptės sportininkų karjeros skatinimui, c) trenerių ir darbuotojų darbo kokybės didinimui, d) mobilumo kaip kvalifikacijos kėlimo priemonės naudojimui, e) įdarbinimo galimybių didinimui per sportą.
- **Kova su smurtu ir rasizmo, diskriminacijos ir netolerancijos klausimų sporte sprendimas.** Pagal šį prioritetą vykdomuose projektuose daugiausia dėmesio bus skiriama kovai su šiais reiškiniiais, galinčiais turėti neigiamos įtakos sporto praktikai ir plačiajai visuomenei. Projektai bus prisidedama prie kovos su bet kokios formos diskriminacija ir lygybės, įskaitant lyčių lygybę, užtikrinimo sporto srityje.

BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖ

Pagrindinis bendradarbiavimo partnerystės tikslas – sudaryti sąlygas organizacijoms gerinti savo veiklos kokybę ir aktualumą, plėtoti ir stiprinti partnerių tinklus, didinti jų pajėgumą vykdyti bendrą veiklą tarpvalstybiniu lygmeniu, skatinti jų veiklos tarptautinimą, keistis nauja praktika ir metodais ar juos plėtoti, dalytis idėjomis ir jas kvestionuoti.

Partnerystė siekiama remti novatoriškos praktikos plėtotę, perdavimą ir (arba) įgyvendinimą, taip pat bendrų iniciatyvų, kuriomis Europos lygmeniu skatinamas bendradarbiavimas, tarpusavio mokymasis ir keitimasis patirtimi, įgyvendinimą. Rezultatai turėtų būti pakartotinai panaudojami, perkeliama, kuo plačiau taikomi ir, jei įmanoma, turi turėti stiprų tarpdalykinį aspektą.

Tikimasi, kad atrinktų projektų vykdytojai pasidalys veiklos rezultatais vietos, regioniniu, nacionaliniu ir tarpvalstybiniu lygmenimis.

Bendradarbiavimo partnerystė grindžiama kiekvieno „Erasmus+“ sektoriaus prioritetais ir politikos sistemomis tiek Europos, tiek nacionaliniu lygmeniu, kartu siekiant skatinti tarpsektorinį ir horizontalų bendradarbiavimą teminėse srityse.

Priklausomai nuo siūlomo projekto srities ir pareiškėjo tipo, bendradarbiavimo partnerystę valdo **nacionalinės agentūros** arba **Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA)**. Daugiau informacijos pateikiama skirsnio „Tinkamumo kriterijai“ skylyje „Kam teikti paraišką?“.

VEIKSMO TIKSLAI

Bendradarbiavimo partnerystė siekiama:

- **gerinti dalyvaujančiųjų organizacijų ir institucijų darbo, veiklos ir praktikos kokybę**, pritraukti naujų dalyvių, atstovaujančių skirtingiems sektoriams;
- **stiprinti organizacijų gebėjimus** dirbti tarpvalstybiniu mastu ir įvairiuose sektoriuose;
- **tenkinti bendrus poreikius ir prioritetus** švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto srityse;
- **sudaryti sąlygas permainingoms ir pokyčiams** (pavienio asmens, organizacijos ar sektoriaus lygmeniu), kad būtų galima tobulinti ir taikyti naujus metodus pagal kiekvienos organizacijos aplinkybes.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI PARAIŠKOMS DĖL BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖS?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai dėl bendradarbiavimo partnerystės turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti dalyvaujanti organizacija, įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu.
	Bendradarbiavimo partnerystėje gali dalyvauti viešoji arba privačioji organizacija, įsteigta ES

Kokios organizacijos gali dalyvauti projekte?	valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“)¹³². Išimtis: šiame veiksmė negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas). ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje įsteigtos organizacijos gali dalyvauti kaip projekto koordinatorės arba kaip organizacijos partnerės. Trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, įsteigtos organizacijos kaip projekto koordinatorės dalyvauti negali. Nepriklausomai nuo projekto srities, bendradarbiavimo partnerystės projektuose gali dalyvauti visų tipų organizacijos, veikiančios bet kuriame švietimo, mokymo ir jaunimo sektoriuje arba kituose socialiniuose ir (arba) ekonomikos sektoriuose, taip pat organizacijos, vykdančios veiklą, kuri yra susijusi su įvairiomis sritimis (pavyzdžiui, vietos, regioninės ir nacionalinės valdžios institucijos, rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo centrai, prekybos rūmai, prekybos organizacijos, profesinio orientavimo centrai, kultūros ir sporto organizacijos). Atsižvelgiant į projekto prioritetus ir tikslus, bendradarbiavimo partnerystėje turėtų dalyvauti tinkamiausi ir įvairiausi partneriai, kad būtų galima pasinaudoti įvairia jų patirtimi, ypatumais ir specialiosiomis žiniomis ir pasiekti atitinkamų ir kokybiškų projekto rezultatų.
Asocijuotųjų organizacijų partnerių dalyvavimas	Be projekte oficialiai dalyvaujančių organizacijų (koordinatoriaus ir organizacijų partnerių), į bendradarbiavimo partnerystę taip pat galima įtraukti viešojo ir privačiojo sektoriaus partnerius, prisidedančius prie konkrečių projekto užduočių ir (arba) veiklos įgyvendinimo ar remiančius informacijos apie projektą sklaidą ar jo tvarumą. „Erasmus+“ projekte tokie partneriai bus vadinami asocijuotaisiais partneriais. Reikalavimų atitikties ir sutarčių valdymo aspektais jie nelaikomi projekto partneriais ir negauna jokio finansavimo pagal Programą, nors dalyvauja projekte. Tačiau kad būtų galima suprasti jų vaidmenį partnerystėje ir susidaryti bendrą siūlomo projekto vaizdą, jų dalyvavimas projekte ir įvairiose veiklos srityse turi būti aiškiai aprašyti.
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	Bendradarbiavimo partnerystė – tarpvalstybinis projektas, kuriame dalyvauja bent trys organizacijos iš trijų skirtingų ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių. Partnerystėje dalyvaujančių organizacijų skaičius neribojamas. Visos dalyvaujančiosios organizacijos privalo būti žinomos teikiant paraišką dotacijai gauti. Paprastai bendradarbiavimo partnerystėje siekiama organizacijų, įsteigtų ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse, bendradarbiavimo. tačiau organizacijos iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, gali dalyvauti kaip partnerės (ne paraiškos teikėjos), jeigu jų projektui suteikia didelės pridėtinės vertės ir jei tenkinamas bent trijų organizacijų iš trijų skirtingų ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių dalyvavimo kriterijus.

¹³² Aukštojo mokslo ir studijų institucija, įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje, norinti dalyvauti bendradarbiavimo partnerystėje, turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Dalyvaujančioms trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukštojo mokslo ir studijų institucijoms reikalavimas turėti ECHE netaikomas, tačiau jos turi įsipareigoti laikytis jos principų.

Šio veiksmo tikslais neformaliosios jaunimo grupės nėra laikomos organizacijomis, todėl jos dalyvauti negali (nei kaip pareiškėjos, nei kaip partnerės).

Nustatyti prioritetai	Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, bendradarbiavimo partnerystės turi apimti: • bent vieną horizontalųjį prioritetą ir (arba) • bent vieną konkretų prioritetą, susijusį su švietimu, mokymu, jaunimu ir sportu, kuriam daromas didžiausias poveikis. Švietimo, mokymo ir jaunimo srityse vykdomų projektų, kuriuos decentralizuotai valdo „Erasmus+“ nacionalinės agentūros, atveju nacionalinės agentūros gali daugiau dėmesio skirti ne tik šioms, bet ir kitiems prioritetams, kurie yra ypač svarbūs nacionaliniame kontekste („Europos prioritetai atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes“). Nacionalinės agentūros turi tinkamai informuoti potencialius pareiškėjus savo oficialiose svetainėse. Sporto srityje projektuose galima numatyti tik vieną prioritetą (horizontalųjį arba konkretų).
Veiklos vieta (-os)	Visa bendradarbiavimo partnerystės veikla turi būti vykdoma šiame projekte dalyvaujančių organizacijų – visateisių ar asocijuotųjų partnerių – šalyse. Be to, jei tinkamai pagrindžiama projekto tikslų ar įgyvendinimo atžvilgiu: • Veikla taip pat gali būti vykdoma Europos Sąjungos institucijos buveinėje¹³³, net jei projekte nedalyvauja organizacijos iš šalies, kurioje įsikūrusi šios institucijos buveinė. • veikla, susijusi su dalijimusi rezultatais ir jų sklaida, taip pat gali būti vykdoma atitinkamuose teminiuose tarpvalstybiniuose renginiuose ar konferencijose ES valstybėse narėse, Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse ar trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės.
Projekto trukmė	12–36 mėn. Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir veiklos, kurią ilgainiui planuojama vykdyti, rūšį. Dotacijos gavėjui pateikus pagrįstą prašymą ir nacionalinei agentūrai ar vykdomajai įstaigai sutikęs, bendradarbiavimo partnerystės projekto trukmė gali būti pratęsta (jeigu bendra jo trukmė neviršija 36 mėn.). Tokiu atveju bendra dotacijos suma nesikeičia.
Kam teikti paraišką?	Paraiškos dėl partnerystės švietimo, mokymo ir jaunimo srityse, kurią teikia šiose srityse veikianti organizacija, išskyrus Europos NVO: • Šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai. Paraiškos dėl partnerystės švietimo, mokymo ir jaunimo srityse, kurią pateikė Europos NVO¹³⁴, atveju: • Briuselyje įsikūrusiai Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). - Europos NVO – kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ▪ ERASMUS-EDU-2022-PCOOP-ENGO ▪ ERASMUS-YOUTH-2022-PCOOP-ENGO Paraiškos dėl partnerystės sporto srityje:

¹³³ Europos Sąjungos institucijų buveinės yra Briuselyje, Frankfurte, Liuksemburge, Strasbūre ir Hagoje.

¹³⁴ Europos NVO apibrėžtį programos „Erasmus+“ tikslais žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“.

	• Briuselyje įsikūrusiai Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). - Sporto srityje – kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-SPORT-2022-SCP - Abiem atvejais tas pats partnerių konsorciumas gali pateikti tik vieną paraišką ir tik vienai nacionalinei agentūrai¹³⁵.
Kada teikti paraišką?	Paraiškos dėl partnerystės švietimo, mokymo ir jaunimo srityse, kurią teikia šiose srityse veikianti organizacija, išskyrus Europos NVO: • Pareiškėjai dotacijos paraišką dėl rugsėjo 1 – gruodžio 31 d. prasidedančių projektų turi pateikti iki tų pačių metų kovo 23 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku). Paraiškos dėl partnerystės jaunimo srityje, kurią teikia šiose srityse veikianti organizacija, išskyrus Europos NVO, atveju: • Pareiškėjai dotacijos paraišką dėl kitų metų sausio 1 – rugpjūčio 31 d. prasidedančių projektų turi pateikti iki spalio 4 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku). Galimas papildomas terminas Nacionalinės agentūros švietimo ir mokymo srityje gali organizuoti antrą paraiškų teikimo turą, kuriam taip pat taikomos šiame vadove nustatytos taisyklės. Nacionalinės agentūros apie šią galimybę informuos savo svetainėse. Jei organizuojamas antras turas, pareiškėjai paraišką dėl dotacijos projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki rugpjūčio 31 d., turi pateikti iki spalio 4 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku). Paraiškos dėl partnerystės švietimo, mokymo ir jaunimo srityse, kurią pateikė Europos NVO, atveju: • Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos projektams, prasidedantiems nuo kitų metų vasario 1 d., turi pateikti iki tų pačių metų kovo 23 d. 17:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku). Paraiškos dėl partnerystės sporto srityje: • Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki kovo 23 d. 17:00:00 (Briuselio laiku).

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

PROJEKTO RENGIMAS

¹³⁵ Tai apima tiek „Erasmus+“ nacionalines agentūras, tiek Briuselyje įsikūrusią Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomąją įstaigą (EACEA).

Bendradarbiavimo partnerystės projektą sudaro keturi etapai, prasidedantys dar prieš atrenkant projekto pasiūlymą finansavimui: planavimo, parengiamosios veiklos, įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos. Dalyvaujančiosios organizacijos ir veiklos dalyviai turėtų išplėsti savo mokymosi patirtį aktyviai įsitraukdami į visus etapus:

- planavimo (nustatyti poreikius, tikslus, projekto ir mokymosi rezultatus, veiklos formatus, tvarkaraštį ir t. t.);
- parengiamosios veiklos (veiklos planavimas, darbo programos rengimas, praktinis organizavimas, planuojamos veiklos tikslinės (-ių) grupės (-ių) patvirtinimas, susitarimai su partneriais ir t. t.);
- veiklos įgyvendinimo;
- tolesnės susijusios veiklos (veiklos ir jos poveikio vertinimas įvairiais lygmenimis, dalijimasis projekto rezultatais ir jų panaudojimas).

Bendradarbiavimo partnerystė gali apimti pavienių asmenų ir jų grupių tarptautinės mokymosi ir mokymo veiklos organizavimą, jeigu siekiant projekto tikslų tai suteikia pridėtinės vertės. Siūlomos veiklos formatus, tikslas, tipas ir dalyvių skaičius bus aprašyti ir pagrįsti projekto paraiškoje.

Horizontalieji aspektai, į kuriuos reikia atsižvelgti rengiant projektą

Be oficialių kriterijų laikymosi ir tvarių bendradarbiavimo susitarimų su visais projekto partneriais sudarymo, toliau išvardytais elementais galima prisidėti prie bendradarbiavimo partnerystės poveikio didinimo ir kokybiško įgyvendinimo įvairiais projekto etapais. Pareiškėjai raginami rengiant bendradarbiavimo partnerystės projektus atsižvelgti į šias galimybes ir aspektus.

Aplinkos tvarumas

Projektais turėtų būti numatoma tausoti aplinką, o žaliaji praktika turėtų būti įtraukta į visus jų aspektus. Dalyvaujančiosios organizacijos ir dalyviai turėtų planuoti savo veiklą vadovaudamiesi aplinką tausojančiu požiūriu – tai skatins visus dalyvaujančius subjektus diskutuoti ir mokytis apie aplinkos problemas ir apmąstyti, ką būtų galima padaryti įvairiais lygmenimis ir kaip padėti organizacijoms ir dalyviams rasti alternatyvių ekologiškesnių projekto veiklos vykdymo būdų.

Įtrauktis ir įvairovė

Pagal programą „Erasmus+“ siekiama skatinti lygias galimybes ir didinti prieinamumą, įtraukti ir teisingumą vykdant visus veiksmus. Siekiant įgyvendinti šiuos principus, buvo parengta Įtraukties ir įvairovės strategija, kuria siekiama įtraukti įvairios socialinės padėties dalyvius, ypač tuos, kurie turi mažiau galimybių dalyvauti Europos projektuose. Organizacijos turėtų parengti prieinamą ir įtraukią projektų veiklą, atsižvelgdamos į mažiau galimybių turinčių dalyvių nuomonę ir įtraukdamos juos į sprendimų priėmimo procesą viso proceso metu.

Skaitmeninis aspektas

Sėkmingos bendradarbiavimo partnerystės pagrindas – virtualusis bendradarbiavimas ir eksperimentai su virtualiojo ir mišriojo mokymosi galimybėmis. Įgyvendinant bendrojo ugdymo ir suaugusiųjų švietimo sričių projektus labai rekomenduojama naudoti „The School Education Gateway“, „eTwinning“, o suaugusiųjų švietimo atveju – EPALE platformą – tiek rengiantis vykdyti veiklą, tiek ją vykdant ar užbaigus. Jaunimo srities projektų atveju primygtinai raginama bendradarbiauti naudojantis Europos jaunimo portalu ir Europos jaunimo strategijos platforma.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Aktualumas	Kokiu mastu: ▪ pasiūlymas yra aktualus siekiant šio veiksmo tikslų ir prioritetų. Pasiūlymas bus
-------------------	---

(daugiausia 25 balai)	laikomas labai aktuali, jei: – į jį įtrauktas įtraukties ir įvairovės prioritetas; – projektus decentralizuotai valdo „Erasmus+“ nacionalinės agentūros: į jį įtrauktas vienas ar daugiau Europos prioritetų atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, kaip yra nurodžiusi nacionalinė agentūra; – švietimo, mokymo ir jaunimo srities NVO Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai teikiamų projektų atveju – koku mastu paraiškos teikėjas vykdo veiklą, kuria remiamas ES politikos įgyvendinimas viename iš šių sektorių. ▪ dalyvaujančiųjų organizacijų profilis, patirtis ir veikla yra aktualūs paraiškos srityje; ▪ projektas yra grindžiamas tikrų ir adekvačių poreikių analize; ▪ pasiūlymas tinkamas įvairių švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto sričių sinergijai kurti arba gali padaryti didelį poveikį vienai ar kelioms iš šių sričių; ▪ pasiūlymas yra novatoriškas; ▪ pasiūlymas papildo kitas dalyvaujančiųjų organizacijų jau įgyvendinamas iniciatyvas; ▪ pasiūlymas suteikia pridėtinės vertės ES lygmeniu, nes tokių rezultatų nebūtų galima pasiekti vykdant veiklą pavienėse šalyse.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 30 balų)	Koku mastu: ▪ projekto tikslai yra aiškiai apibrėžti, realistiški ir atitinka dalyvaujančiųjų organizacijų poreikius ir tikslus bei jų tikslinių grupių reikmes; ▪ siūloma metodika yra aiški, adekvati ir pagrįsta; – projekto darbo planas yra aiškus, išsamus ir veiksmingas, įskaitant atitinkamus parengiamosios veiklos, įgyvendinimo ir dalijimosi rezultatais etapus; – projektas yra ekonomiškai efektyvus ir kiekvienos rūšies veiklai skiriami tinkami ištekliai; – projekte siūlomos kokybės kontrolės, stebėsenos ir vertinimo priemonės, kuriomis užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, užbaigtas laiku ir neviršijant biudžeto; ▪ veikla yra prieinama, įtrauki ir atvira mažiau galimybių turintiems asmenims; ▪ projektas apima skaitmeninių priemonių ir mokymosi metodų taikymą, siekiant papildyti fizinę veiklą ir stiprinti organizacijų partnerių bendradarbiavimą. – Jei dalyvaujančiųjų organizacijų veikloje naudojamos „Erasmus+“ internetinės platformos: koku mastu projekte naudojamos „Erasmus+“ internetinės platformos („School Education Gateway“, „eTwinning“, EPAL, Europos jaunimo portalas, ES jaunimo strategijos platforma) kaip projekto parengiamosios veiklos, įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos priemonės; ▪ Projektais turėtų būti numatoma tausoti aplinką, o žalioji praktika turėtų būti įtraukta į visus jų aspektus. Jeigu projektu planuojama vykdyti mokymo ir mokymosi veiklą: ▪ koku mastu ši veikla yra tinkama projekto tikslų atžvilgiu ir ar jo dalyvių skaičius ir profilis yra tinkamas; ▪ mokymosi ir mokymo veiklos praktinio organizavimo, valdymo ir rėmimo kokybė; ▪ dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių, atitinkančių europines skaidrumo ir pripažinimo priemones ir principus, kokybė.
	Koku mastu:

Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	▪ projekte dalyvauja įvairios dalyvaujančiosios organizacijos, turinčios skirtingus profilius, įskaitant visuomenines organizacijas, ankstesnės dalyvavimo Programoje patirties ir žinių, kad galėtų sėkmingai pasiekti visus projekto tikslus; ▪ projektu į veiklą įtraukiama naujų dalyvių ir mažiau patirties turinčių organizacijų; ▪ siūlomas užduočių paskirstymas atskleidžia visų dalyvaujančiųjų organizacijų įsipareigojimą ir aktyvų įsitraukimą; ▪ į pasiūlymą įtraukti veiksmingi dalyvaujančiųjų organizacijų ir kitų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimo ir komunikacijos mechanizmai. ▪ Jei taikytina, koku mastu trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, organizacijos dalyvavimas suteikia projektui didelės pridėtinės vertės (jeigu ši sąlyga neįvykdoma, dalyvaujančioji organizacija iš trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, bus atmesta projekto vertinimo etapu).
Poveikis (daugiausia 25 balai)	Koku mastu: ▪ projekto pasiūlyme numatyti konkretūs ir logiški veiksmai, kad projekto rezultatai būtų integruoti į kasdienį dalyvaujančiųjų organizacijų darbą; ▪ projektas gali daryti teigiamą poveikį dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms, taip pat platesnei bendruomenei; ▪ numatomi projekto rezultatai gali būti panaudoti už projekte dalyvaujančių organizacijų ribų tiek įgyvendinant projektą, tiek jam pasibaigus, taip pat vietos, regioniniu, nacionaliniu ar Europos lygmenimis; ▪ projekto pasiūlyme pateikta konkrečių ir efektyvių veiksmų, kad projekto rezultatai būtų žinomi dalyvaujančiosiose organizacijose, kad jais būtų dalijamasi su kitomis organizacijomis ir visuomene ir viešai pripažįstamas Europos Sąjungos teikiamas finansavimas; ▪ jei aktualu, koku mastu pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų; ▪ projekto pasiūlyme numatyti konkretūs ir efektyvūs veiksmai, kuriais užtikrinamas projekto tvarumas, jo gebėjimas daryti poveikį ir duoti rezultatų net ir išnaudojus ES dotaciją.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 12 balų¹³⁶ „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose; 10 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijoje ir 15 balų „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ kategorijoje).

Jei dvi ar daugiau paraiškų įvertinamos tokiu pačiu balų skaičiumi (*ex aequo* atveju), pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausiai balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Siūlomas finansavimo modelis – trys vienkartinės fiksuotosios sumos, prilygstančios bendrai projekto dotacijai: **120 000 EUR, 250 000 EUR ir 400 000 EUR**. Priklausomai nuo planuojamos veiklos ir siekiamų rezultatų pareiškėjai pasirinks vieną iš trijų iš anksto nustatytų sumų.

¹³⁶ Vertinant šį veiksma į dešimtąsias balo dalis neatsižvelgiama, o minimalus balų skaičius šiems kriterijams apvalinamas iki 12 balų.

Planuodamos projektus paraiškas teikiančios organizacijos su savo projektų partneriais, atsižvelgdami į poreikius ir tikslus, **turės pasirinkti vienkartinę fiksuotąją sumą**, kuria bus padengtos projektų išlaidos. Jei projektas atrenkamas finansavimui, prašoma fiksuotoji suma tampa bendra dotacijos suma.

Pasiūlymuose būtina **aprašyti veiklą**, kurią pareiškėjai įsipareigoja vykdyti naudodami prašytą fiksuotąją sumą, ir turi būti laikomasi ekonomiškumo, veiksmingumo ir efektyvumo principų.

Prašoma fiksuotoji suma turėtų būti grindžiama paties pareiškėjo numatoma suma, kurios reikės visoms projekto išlaidoms padengti. Remdamiesi šia numatyta suma, pareiškėjai turi **pasirinkti vienkartinę fiksuotąją sumą, geriausiai atitinkančią jų poreikius**, drauge užtikrinant, kad visos lėšos bus veiksmingai panaudotos ir kas bus laikomasi bendro finansavimo principo (t. y. projekto biudžetas turėtų būti papildytas iš kitų finansavimo šaltinių, o tai reiškia, kad planuojamos projekto išlaidos bus didesnės nei prašoma fiksuotoji suma).

Jeigu abejoja, kurią iš dviejų sumų rinktis, pareiškėjai gali: a) sumažinti projekto išlaidas, pavyzdžiui, surasdami ekonomiškai veiksmingesnių būdų tiems patiems rezultatams pasiekti arba pritaikydami projekto veiksmų skaičių ir (arba) mastą prie biudžeto galimybių; b) padidinti projekto mastą, pavyzdžiui, vykdoma veikla pritraukiant daugiau dalyvių, padidinant veiksmų skaičių arba siekiant papildomų projekto rezultatų.

Siūlomų projekto veiksmų skaičiaus, masto ir kompleksiskumo adekvatumas, palyginti su prašoma suma, drauge su projekto tikslų aktualumu bus svarbūs kokybės vertinimo veiksniai, kaip numatyta pagal pirmiau aprašytus dotacijos skyrimo kriterijus.

Reikalavimai

Projekto aprašyme turi būti pateikta išsami **projekto metodika** su aiškiu **užduočių paskirstymu** ir **finansiniais partnerių susitarimais**, smulkus grafikas su pagrindiniais siektiniais rezultatais, stebėsenos ir kontrolės sistema bei priemonės, kuriomis užtikrinamas savalaikis projekto veiklos įgyvendinimas.

Projekto metodika turi aprėpti analizę, padedančią **nustatyti poreikius**, iškelti tikslus, įdiegti projekto **stebėsenos** sistemą, **kokybės užtikrinimo** mechanizmą ir **vertinimo strategiją**. Vertinimo strategijoje pareiškėjai turi pateikti **kiekybinius** ir **kokybinius** rodiklius, leidžiančius įvertinti, kaip rezultatais prisidedama prie projekto tikslų siekimo.

Projekto aprašyme projekto valdymas turi būti aiškiai atskirtas nuo įgyvendinimui skirtų darbo paketų. Pareiškėjai projekto veiklą turi padalyti į vadinamuosius **darbo paketus**.

Darbo paketas – veiksmų, kuriais prisidedama prie bendrų konkrečiųjų tikslų siekimo, rinkinys.

Kiekviename darbo pakete turi būti aiškiai aprašytos sąsajos su konkrečiais tikslais ir rezultatais. Rekomenduojama, kad pareiškėjai padalytų savo projektus į ne daugiau kaip 5 darbo paketus, įskaitant vieną projekto valdymo paketą. Projekto valdymo darbo paketas yra skirtas horizontaliajai veiklai, kurios reikia projektui įgyvendinti, pavyzdžiui, stebėsenai, koordinavimui, komunikacijai, vertinimui ir rizikos valdymui. Projekto valdymui skiriama fiksuotosios sumos dalis turėtų būti ne didesnė kaip 20 proc.

Šie reikalavimai bus vertinami laikantis proporcingumo principo: kuo didesnė prašoma suma, tuo tikslesnės ir išsamesnės projekto metodikos bus reikalaujama.

Paslaugų subranga leidžiama tais atvejais, jei ji taikoma ne pagrindinei veiklai, nuo kurios tiesiogiai priklauso veiklos tikslų pasiekimas. Tokiais atvejais subrangai numatyta biudžeto suma turi būti įtraukta į subrangos veiklos aprašą.

Be to, subranga turi būti pagrįsta veiklos pobūdžiu ir jai skiriama suma negali viršyti 20 proc. visos dotacijos sumos.

Dotacijos mokėjimas

Visiško dotacijos išmokėjimo sąlyga – visos paraiškoje aprašytos veiklos užbaigimas laikantis paraiškoje nustatytų kokybės kriterijų. Jei viena ar daugiau veiklų neužbaigta, užbaigta iš dalies arba įvertinta kaip netenkinanti kokybės vertinimo reikalavimų, dotacijos suma gali būti atitinkamai sumažinta baigiamosios atskaitos teikimo etapu, o prasto, dalinio arba pernelyg uždelsto projekto įgyvendinimo atveju gali būti nepriimami atskiri darbo paketai arba veikla arba tam tikra procentine dalimi sumažinama bendra suma.

Baigiamosios atskaitos vertinimas grindžiamas išsamiu vykdytos veiklos aprašymu, kiekybine ir kokybine informacija, rodančia paraiškoje nurodytų projekto tikslų pasiekimo lygį, į „Erasmus+“ projektų rezultatų platformą įkeltų projekto rezultatų kokybę ir organizacijų partnerių įsivertinimu.

NEDIDELIO MASTO PARTNERYSTĖ

Nedidelio masto partnerystė siekiama didinti Programos prieinamumą nedideliu mastu veikiantiems subjektams ir sunkiai pasiekiamiems asmenims bendrojo ugdymo, suaugusiųjų švietimo, profesinio mokymo, jaunimo ir sporto sektoriuose. Skiriant mažesnes dotacijų sumas organizacijoms, nustatant trumpesnę trukmę ir paprastesnius (palyginti su bendradarbiavimo partnerystė) administracinius reikalavimus pagal šį veiksmą siekiama įtraukti visuomenines organizacijas, mažiau patirties turinčias organizacijas ir naujus Programos dalyvius, šalinant mažesnius organizacinius pajėgumus turinčių organizacijų kliūtis dalyvauti Programoje. Šiuo veiksmu taip pat bus remiami lankstūs formatai – tarpvalstybinio ir nacionalinio masto veikla bus derinama su europiniu aspektu, taip suteikiant organizacijoms daugiau priemonių įtraukti mažiau galimybių turinčius asmenis. Nedidelio masto partnerystė taip pat gali padėti kurti ir stiprinti tarptautinius tinklus ir skatinti sinergiją su vietos, regionine, nacionaline ir tarptautine politika bei tarp jų.

VEIKSMO TIKSLAI

- **Suteikiant didesnę prieigą pritraukti naujus Programos dalyvius, mažiau patirties turinčias organizacijas ir nedideliu mastu veikiančius subjektus.** Tokia partnerystė organizacijoms turėtų būti pirmas žingsnis į bendradarbiavimą Europos lygmeniu.
- **Remti tikslinių grupių, turinčių mažiau galimybių, įtraukimą**
- **Remti aktyvų Europos pilietiškumą ir priartinti Europos aspektą prie vietos lygmens**

Be to, nedidelio masto partnerystei taikomi bendradarbiavimo partnerystės pagrindiniai tikslai, proporcingai kiekvieno projekto aprėpčiai ir apimčiai:

- **gerinti dalyvaujančiųjų organizacijų ir institucijų darbo ir praktikos kokybę**, pritraukti naujų dalyvių, atstovaujančių skirtingiems sektoriams;
- **stiprinti organizacijų gebėjimus** dirbti tarpvalstybinio mastu ir įvairiuose sektoriuose;
- **tenkinti bendrus poreikius ir prioritetus švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto srityse;**
- **sudaryti sąlygas permainoms ir pokyčiams** (pavienio asmens, organizacijos ar sektoriaus lygmeniu), siekiant tobulėjimo pagal kiekvienos organizacijos aplinkybes.

TINKAMUMO KRITERIJAI

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI PARAIŠKOMS DĖL NEDIDELIO MASTO PARTNERYSTĖS?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, nedidelio masto partnerystė turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti dalyvaujanti organizacija, įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu.
Kokios organizacijos gali dalyvauti projekte?	Nedidelio masto partnerystėje gali dalyvauti viešoji arba privačioji organizacija, įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“)¹³⁷. Nepriklausomai nuo projekto srities, nedidelio masto partnerystės projektuose gali dalyvauti visų tipų organizacijos, veikiančios bet kuriame švietimo, mokymo ir jaunimo sektoriuje arba kituose socialiniuose ir (arba) ekonomikos sektoriuose, taip pat organizacijos, vykdančios veiklą, kuri yra susijusi su įvairiomis sritimis (pavyzdžiui, vietos, regioninės ir nacionalinės valdžios institucijos, rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo centrai, prekybos rūmai, prekybos organizacijos, profesinio orientavimo centrai, kultūros ir sporto organizacijos). Atsižvelgiant į projekto prioritetus ir tikslus, nedidelio masto partnerystėje turėtų dalyvauti tinkamiausi ir įvairiausi partneriai, kad būtų galima pasinaudoti įvairia jų patirtimi, ypatumais ir specialiosiomis žiniomis.
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	Nedidelio masto partnerystė – tarpvalstybinis projektas, kuriame dalyvauja bent dvi organizacijos iš dviejų skirtingų ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių. Partnerystėje dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius neribojamas. Visos dalyvaujančiosios organizacijos privalo būti žinomos teikiant paraišką dotacijai gauti.
Nustatyti prioritetai	Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, nedidelio masto partnerystės turi apimti:

¹³⁷ Šio veiksmo tikslais neformaliosios jaunimo grupės nėra laikomos organizacijomis, todėl jos dalyvauti negali (nei kaip pareiškėjos, nei kaip partnerės).

	• bent vieną horizontalųjį prioritetą ir (arba) • bent vieną konkretų prioritetą, susijusį su švietimu, mokymu, jaunimu ir sportu, kuriam daromas didžiausias poveikis. Profesinio mokymo, bendrojo ugdymo, suaugusiųjų švietimo ir jaunimo sričių projektų, kuriuos decentralizuotai valdo „Erasmus+“ nacionalinės agentūros, atveju nacionalinės agentūros gali daugiau dėmesio skirti ne tik šiems, bet ir kitiems prioritetams, kurie yra ypač svarbūs nacionaliniame kontekste („Europos prioritetai atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes“). Nacionalinės agentūros turi tinkamai informuoti potencialius pareiškėjus savo oficialiose svetainėse. Sporto srities projektuose galima numatyti tik vieną prioritetą (horizontalųjį arba konkretų).
Veiklos vieta (-os)	Visa nedidelio masto partnerystės veikla turi būti vykdoma šiame projekte dalyvaujančių organizacijų šalyse. Be to, jei tinkamai pagrindžiama projekto tikslų ar įgyvendinimo atžvilgiu, veikla taip pat gali būti vykdoma Europos Sąjungos institucijos buveinėje¹³⁸, net jei projekte nedalyvauja organizacijos iš šalies, kurioje įsikūrusi šios institucijos buveinė.
Projekto trukmė	6–24 mėn. Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir veiklos, kurią ilgainiui planuojama vykdyti, rūšį. Išimtiniais atvejais, dotacijos gavėjui paprašius ir nacionalinei agentūrai ar vykdomajai įstaigai sutikus, nedidelio masto partnerystės projekto trukmė gali būti pratęsta. Tokiu atveju bendra dotacijos suma nesikeičia.
Kam teikti paraišką?	Paraiškos dėl nedidelio masto partnerystės profesinio mokymo, bendrojo ugdymo, suaugusiųjų švietimo ir jaunimo srityse, kurią teikia šiose srityse veikianti organizacija: • Šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai. Paraiškos dėl nedidelio masto partnerystės sporto srityje: • Briuselyje įsikūrusiai Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA).

¹³⁸ Europos Sąjungos institucijų buveinės yra Briuselyje, Frankfurte, Liuksemburge, Strasbūre ir Hagoje.

	Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-SPORT-2021-SSCP Abiem atvejais tas pats partnerių konsorciumas gali pateikti tik vieną paraišką ir tik vienai nacionalinei agentūrai¹³⁹.
Kada teikti paraišką?	Paraiškos dėl nedidelio masto partnerystės profesinio mokymo, bendrojo ugdymo, suaugusiųjų švietimo ir jaunimo srityse, kurią teikia šiose srityse veikianti organizacija: • Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki: • kovo 23 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku) projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų rugsėjo 1 d. iki gruodžio 31 d. • spalio 4 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku) projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki rugpjūčio 31 d. Galimas papildomas terminas nedidelio masto partnerystei jaunimo srityje Nacionalinės agentūros gali organizuoti papildomą jaunimo srities projektų paraiškų teikimo turą, kuriam taip pat taikomos šiame vadove nustatytos taisyklės. Nacionalinės agentūros apie šią galimybę informuos savo svetainėse. Jei paskelbiamas papildomas turas, pareiškėjai dotacijos paraišką dėl projektų, prasidedančių nuo tų pačių metų rugpjūčio 1 d. iki gruodžio 31 d., turi pateikti iki gegužės 4 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku). Paraiškos dėl nedidelio masto partnerystės sporto srityje: Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki kovo 23 d. 17:00:00

PROJEKTO RENGIMAS

Nedidelio masto partnerystės projektą sudaro keturi etapai, prasidedantys dar prieš atrenkant projekto pasiūlymą finansavimui: planavimo, parengiamosios veiklos, įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos. Dalyvaujančiosios organizacijos ir veiklos dalyviai turėtų išplėsti savo mokymosi patirtį aktyviai įsitraukdami į visus etapus:

- planavimo (nustatyti poreikius, tikslus, projekto ir mokymosi rezultatus, veiklos formatus, tvarkaraštį ir t. t.);

¹³⁹ Tai apima tiek „Erasmus+“ nacionalines agentūras, tiek Briuselyje įsikūrusią Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomąją įstaigą (EACEA).

- parengiamosios veiklos (veiklos planavimas, darbo programos rengimas, praktinis organizavimas, planuojamos veiklos tikslinės (-ių) grupės (-ių) patvirtinimas, susitarimai su partneriais ir t. t.);
- veiklos įgyvendinimo;
- tolesnės susijusios veiklos (veiklos ir jos poveikio vertinimas įvairiais lygmenimis, dalijimasis projekto rezultatais ir jų panaudojimas).

Nedidelio masto partnerystė gali apimti pavienių asmenų ir jų grupių tarptautinės mokymosi ir mokymo veiklos organizavimą, jeigu siekiant projekto tikslų tai suteikia pridėtinės vertės.

Nedidelio masto partnerystės sporto srityje atveju rekomenduojama į paraišką įtraukti bent vieną vietos ar regioninį sporto klubą.

Horizontalieji aspektai, į kuriuos reikia atsižvelgti rengiant projektą

Be oficialių kriterijų laikymosi ir tvarių bendradarbiavimo susitarimų su visais projekto partneriais sudarymo, toliau išvardytais elementais galima prisidėti prie bendradarbiavimo partnerystės poveikio didinimo ir kokybiško įgyvendinimo. Pareiškėjai raginami rengiant nedidelio masto partnerystės projektus atsižvelgti į šias galimybes ir aspektus.

Aplinkos tvarumas

Projektais turėtų būti numatoma tausoti aplinką, o žaliaji praktika turėtų būti įtraukta į visus jų aspektus. Dalyvaujančiosios organizacijos ir dalyviai turėtų planuoti savo veiklą vadovaudamiesi aplinką tausojančiu požiūriu – tai skatins visus dalyvaujančius subjektus diskutuoti ir mokytis apie aplinkos problemas ir apmąstyti, ką būtų galima padaryti įvairiais lygmenimis ir kaip padėti organizacijoms ir dalyviams rasti alternatyvių ekologiškesnių projekto veiklos vykdymo būdų.

Įtrauktis ir įvairovė

Pagal programą „Erasmus+“ siekiama skatinti lygias galimybes ir didinti prieinamumą, įtrauktį ir teisingumą vykdant visus veiksmus. Siekiant įgyvendinti šiuos principus, buvo parengta Įtraukties ir įvairovės strategija, kuria siekiama įtraukti įvairios socialinės padėties dalyvius, ypač tuos, kurie turi mažiau galimybių dalyvauti Europos projektuose. Organizacijos turėtų parengti prieinamą ir įtraukią projektų veiklą, atsižvelgdamos į mažiau galimybių turinčių dalyvių nuomonę ir įtraukdamos juos į sprendimų priėmimo procesą viso proceso metu.

Skaitmeninis aspektas

Sėkmingos nedidelio masto partnerystės pagrindas – virtualusis bendradarbiavimas ir eksperimentai su virtualiojo ir mišriojo mokymosi galimybėmis. Įgyvendinant bendrojo ugdymo ir suaugusiųjų švietimo sričių projektus labai rekomenduojama naudoti „The School Education Gateway“, „eTwinning“, o suaugusiųjų švietimo atveju – EPAL platformą – tiek rengiantis vykdyti veiklą, tiek ją vykdant ar užbaigus. Jaunimo srities projektų atveju primygtinai raginama bendradarbiauti naudojantis Europos jaunimo portalu ir Europos jaunimo strategijos platforma tiek rengiantis vykdyti veiklą, tiek ją vykdant ar užbaigus.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projekto aktualumas (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu: ▪ siūlomas projektas yra aktualus siekiant šio veiksmo tikslų ir prioritetų. Pasiūlymas bus laikomas labai aktuali, jei:
---	---

	– į jį įtrauktas įtraukties ir įvairovės prioritetas; – projektus decentralizuotai valdo „Erasmus+“ nacionalinės agentūros: į jį įtrauktas vienas ar daugiau Europos prioritetų atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, kaip yra nurodžiusi nacionalinė agentūra; ▪ dalyvaujančiųjų organizacijų profilis, patirtis ir veikla yra aktualūs paraiškos srityje; ▪ pasiūlymas suteikia pridėtinės vertės ES lygmeniu, nes stiprinami organizacijų gebėjimai dalyvauti tarpvalstybinio bendradarbiavimo ir tinklaveikos veikloje.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu: ▪ projekto tikslai yra aiškiai apibrėžti, realistiški ir atitinka dalyvaujančiųjų organizacijų poreikius ir tikslus bei jų tikslinių grupių reikmes; ▪ veikla yra prieinama, įtrauki ir atvira mažiau galimybių turintiems asmenims; ▪ siūloma metodika yra aiški, adekvati ir pagrįsta; – projekto darbo planas yra aiškus, išsamus ir veiksmingas, įskaitant atitinkamus parengiamosios veiklos, įgyvendinimo ir dalijimosi rezultatais etapus; – projektas yra ekonomiškai efektyvus ir kiekvienos rūšies veiklai skiriami tinkami ištekliai; ▪ projektas apima skaitmeninių priemonių ir mokymosi metodų taikymą, siekiant papildyti fizinę veiklą ir stiprinti bendradarbiavimą su organizacijomis partnerėmis. ○ Jei taikytina: kokiu mastu projekte naudojamos „Erasmus+“ internetinės platformos („School Education Gateway“, „eTwinning“, EPAL, Europos jaunimo portalas, ES jaunimo strategijos platforma) kaip projekto parengiamosios veiklos, įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos priemonės; ▪ Projektais turėtų būti numatoma tausoti aplinką, o žaliaji praktika turėtų būti įtraukta į visus jų aspektus.
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	Kokiu mastu: ▪ projekte dalyvauja įvairios organizacijos, turinčios skirtingus profilius; ▪ projektu į veiklą įtraukiama naujų dalyvių ir mažiau patirties turinčių organizacijų; ▪ siūlomas užduočių paskirstymas atskleidžia visų dalyvaujančiųjų organizacijų įsipareigojimą ir aktyvų įsitraukimą; ▪ į pasiūlymą įtraukti veiksmingi dalyvaujančiųjų organizacijų koordinavimo ir komunikacijos mechanizmai.
Poveikis (daugiausia 20 balų)	Kokiu mastu: ▪ projekto pasiūlyme numatyti konkretūs ir logiški veiksmai, kad projekto rezultatai būtų integruoti į kasdienį dalyvaujančiųjų organizacijų darbą; ▪ projektas gali daryti teigiamą poveikį dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms, taip pat platesnei bendruomenei; ▪ projekto pasiūlyme numatytas tinkamas projekto rezultatų vertinimo būdas; ▪ projekto pasiūlyme pateikta konkrečių ir efektyvių veiksmų, kad projekto rezultatai būtų žinomi dalyvaujančiosiose organizacijose, kad jais būtų dalijamasi su kitomis organizacijomis ir visuomene ir viešai pripažįstamas Europos Sąjungos teikiamas finansavimas.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijose; po 10 balų „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ ir „poveikio“ kategorijose).

Jei dvi ar daugiau paraiškų įvertinamos tokiu pačiu balų skaičiumi (*ex aequo* atveju), pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausiai balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Siūlomas finansavimo modelis – dvi vienkartinės fiksuotosios sumos, prilygstančios bendrai projekto dotacijai. Priklausomai nuo planuojamos veiklos ir siekiamų rezultatų pareiškėjai pasirinks vieną iš dviejų iš anksto nustatytų sumų:

Vienkartinės fiksuotosios sumos:

- 30 000 EUR
- 60 000 EUR

Planuodamos projektus paraiškas teikiančios organizacijos su savo projektų partneriais, atsižvelgdami į poreikius ir tikslus, **turės pasirinkti vienkartinę fiksuotąją sumą**, kuria bus padengtos projektų išlaidos. Jei projektas atrenkamas finansavimui, prašoma fiksuotoji suma tampa bendra dotacijos suma.

Pasiūlymuose būtina **aprašyti veiklą**, kurią pareiškėjai įsipareigoja vykdyti naudodami prašytą fiksuotąją sumą, ir turi būti laikomasi ekonomiškumo, veiksmingumo ir efektyvumo principų.

Prašoma fiksuotoji suma turėtų būti grindžiama paties pareiškėjo numatoma suma, kurios reikės visoms projekto išlaidoms padengti. Remdamiesi šia numatyta suma, pareiškėjai turi pasirinkti sumą, geriausiai atitinkančią jų poreikius, drauge užtikrinant, kad visos lėšos bus veiksmingai panaudotos ir kas bus laikomasi bendro finansavimo principo (t. y. projekto biudžetas turėtų būti papildytas iš kitų finansavimo šaltinių, o tai reiškia, kad planuojamos projekto išlaidos bus didesnės nei prašoma fiksuotoji suma).

Jeigu abejoja, kurią iš dviejų sumų rinktis, pareiškėjai gali: a) sumažinti projekto išlaidas, pavyzdžiui, surasdami ekonomiškai veiksmingesnių būdų tiems patiems rezultatams pasiekti arba pritaikydami projekto veiksmų skaičių ir (arba) mastą prie biudžeto galimybių; b) padidinti projekto mastą, pavyzdžiui, vykdoma veikla pritraukiant daugiau dalyvių, padidinant veiksmų skaičių arba siekiant papildomų projekto rezultatų.

Siūlomų projekto veiksmų skaičiaus, masto ir kompleksiskumo adekvatumas, palyginti su prašoma suma, drauge su projekto tikslų aktualumu bus svarbūs kokybės vertinimo veiksniai, kaip numatyta pagal pirmiau aprašytus dotacijos skyrimo kriterijus.

REIKALAVIMAI

Atsižvelgiant į tai, kad nedidelio masto partnerystė yra naujų dalyvių ir mažiau patirties turinčių organizacijų įtraukimo į Programą ir prieinamumo priemonė, informacija, kurios reikia norint teikti paraišką dėl dotacijos pagal šį veiksmą, bus paprasta, tačiau tuo pačiu bus užtikrinta atitiktis ES Finansiniame reglamente nustatytiems reikalavimams. Projekto aprašyme turi būti pateikta ši informacija:

- tikslai,
- siūloma veikla,
- numatomi rezultatai.

Tikslai, veikla ir numatomi rezultatai turi būti aiškiai tarpusavyje susieti ir nuosekliai pateikti. Paraiškose taip pat turi būti nurodytas bendras projekto įgyvendinimo grafikas ir numatoma pagrindinės veiklos užbaigimo data.

Pareiškėjai turėtų pateikti pakankamai informacijos apie planuojamą biudžetą, kad vertintojai galėtų įvertinti kiekvieno veiksmo tinkamumą ir derėjimą su kita veikla.

Projekto biudžete turi būti išvardyta planuojama projekto veikla ir nurodyta, kaip dotacija bus paskirstoma kiekvienai veiklai.

Paslaugų subranga leidžiama tais atvejais, jei ji taikoma ne pagrindinei veiklai, nuo kurios tiesiogiai priklauso veiklos tikslų pasiekimas. Tokiais atvejais subrangai numatyta biudžeto suma turi būti įtraukta į subrangos veiklos aprašą.

Be to, subranga turi būti pagrįsta veiklos pobūdžiu ir jai skiriama suma negali viršyti 20 proc. visos dotacijos sumos.

Dotacijos mokėjimas

Visiško dotacijos išmokėjimo sąlyga – visos paraiškoje aprašytos veiklos užbaigimas laikantis paraiškoje nustatytų kokybės kriterijų. Jei viena ar daugiau veiklų neužbaigta, užbaigta iš dalies arba įvertinta kaip netenkinanti kokybės vertinimo reikalavimų, dotacijos suma gali būti atitinkamai sumažinta baigiamosios ataskaitos teikimo etapu, o prasto, dalinio arba pernelyg uždelsto projekto įgyvendinimo atveju gali būti nepriimama tam tikra veikla arba tam tikra procentine dalimi sumažinama bendra suma.

Baigiamosios ataskaitos vertinimas grindžiamas išsamiau vykdytos veiklos aprašymu, informacija, rodančia paraiškoje nurodytų projekto tikslų pasiekimo lygį, į „Erasmus+“ projektų rezultatų platformą įkeltų projekto rezultatų kokybę ir organizacijų partnerių įsivertinimu.

PARTNERYSTĖ, KURIA SIEKIAMA MEISTRIŠKUMO

KAS YRA PARTNERYSTĖ, KURIA SIEKIAMA MEISTRIŠKUMO?

Partnerystė, kuria siekiama meistriškumo, remia ilgalaikio tvarumo perspektyvą turinčius projektus. Pagal šio tipo partnerystę remiama:

- profesinės kompetencijos centrai;
- „Erasmus+“ mokytojų akademijų iniciatyva;
- „Erasmus Mundus“:
 - „Erasmus Mundus“ jungtinė magistrantūros studijų programa ir
 - „Erasmus Mundus“ planavimo priemonės.

Šiuos veiksmus valdo Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA).

PROFESINĖS KOMPETENCIJOS CENTRAI

Profesinės kompetencijos centrų (CoVE) iniciatyva remia principu „iš apačios į viršų“ grindžiamą profesinį meistriškumą dalyvaujant įvairiems vietos suinteresuotiesiems subjektams. Ši iniciatyva padeda profesinio mokymo įstaigoms greitai pritaikyti įgūdžių ugdymą prie kintančių ekonominių ir socialinių poreikių, įskaitant skaitmeninę ir žaliąją pertvarką. Profesinės kompetencijos centrai veikia tam tikrame vietos kontekste ir yra inovacijoms, regioniniam vystymuisi ir socialinei įtraukčiai palankių įgūdžių ekosistemų ramsčiai, ir taip pat per tarptautinio bendradarbiavimo tinklus bendrauja su kitų šalių profesinės kompetencijos centrais.

Šie centrai teikia jaunuoliams pirminio mokymo, o suaugusiesiems – kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo galimybių, siūlydami lankstų, savalaikį ir dinamišką darbo rinkos reikmes atitinkantį mokymą žalosios ir skaitmeninės pertvarkos kontekste. Jie glaudžiai bendradarbiauja su bendrovėmis, visų pirma MVĮ, ir veikia kaip varomoji jėga vietos verslo inovacijoms.

Profesinis meistriškumas užtikrina kokybiškus įgūdžius ir gebėjimus, savo ruožtu nulemsiančius kokybišką užimtumą ir karjeros galimybes, atitinkančias novatoriškos, įtraukios ir tvarios ekonomikos poreikius¹⁴⁰.

Siūlomai profesinės kompetencijos sampratai būdingas **į besimokantį asmenį orientuotas holistinis požiūris**, pagal kurį profesinis mokymas:

- yra integrali **įgūdžių ekosistemų**¹⁴¹ dalis, prisidedanti prie regioninės plėtros¹⁴², inovacijų¹⁴³, pažangiosios specializacijos¹⁴⁴ ir klasterių strategijų¹⁴⁵, taip pat prie konkrečių vertės grandinių ir pramonės ekosistemų¹⁴⁶;
- yra **žinių trikampio**¹⁴⁷ dalis, glaudžiai susijusi su kitais švietimo ir mokymo sektoriais, mokslo bendruomene, kūrybos sektoriumi ir verslu;
- per **kokybiškas paslaugas**, grindžiamas kokybės užtikrinimu, padeda besimokantiems asmenims įgyti tiek **profesinių** (su darbu susijusių), tiek **bendrųjų gebėjimų**¹⁴⁸;
- kuria **novatoriškas partnerystes**¹⁴⁹ su darbo pasauliu ir remia dėstytojų tęstinį profesinį tobulėjimą, novatoriškus

¹⁴⁰ Žr. Jungtinio tyrimų centro leidinį „Sustainability competences“: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC123624>

¹⁴¹ **Įgūdžių ekosistemos** yra apibrėžiamos kaip regioniniai ir sektoriai socialiniai dariniai, padedantys vystyti ir produktyvumo tikslais panaudoti žmogiškuosius pajėgumus (Finegold, 1999 m.). Šių ekosistemų baziniai elementai – verslo aplinka ir susiję verslo modeliai, institucinės/politinės sistemos, darbo jėgos įtraukimo būdai, darbo vietų struktūra, taip pat – įgūdžių lygis ir jų ugdymo sistemos (Buchanan *et al.*, 2001 m.). Žr. https://strathprints.strath.ac.uk/58001/26/Buchanan_et_al_OUP_2016_Skills_ecosystems.pdf ir <https://www.voced.edu.au/content/ngv%3A12460>.

¹⁴² **Regioninės plėtros politika**. Regioninės plėtros sąvoka yra labai plati, bet gali būti suprantama kaip bendros pastangos sumažinti regioninius skirtumus remiant (užimtumą ir pajamas didinančią) ekonominę veiklą regionuose. Žr. <http://www.oecd.org/cfe/regional-policy/regionaldevelopment.htm>.

¹⁴³ **Inovacija** naujo ar reikšmingai patobulinto produkto (prekės ar paslaugos) sukūrimas arba procesas, naujas rinkodaros metodas arba naujas verslo praktikos, darbo vietos organizavimo ar išorės ryšių organizacinis metodas. Žr. <https://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=6865>.

¹⁴⁴ **Pažangioji specializacija** – konkrečia vietoje grindžiamas metodas, kuriam būdinga strateginių sričių identifikacija intervencijos tikslais remiantis tiek pranašumų analize, tiek ekonomikos potencialu ir verslininkystės galimybių paieškos procesu įtraukiant pačius įvairiausius suinteresuotuosius subjektus. Ji yra grindžiama atvirumu ir plačiu požiūriu į inovacijas. Žr. <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/what-is-smart-specialisation> ir <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/s3-thematic-platforms>

¹⁴⁵ **Pramoniniai klasteriai** – specializuotų įmonių, neretai MVĮ, ir kitų susijusių pagalbinių veikėjų grupės, veikiančios glaudaus bendradarbiavimo kontekste. Europoje veikia maždaug 3 000 specializuotų klasterių. Atnaujintoje ES pramonės politikoje klasteriai laikomi galinga pramoninių inovacijų rėmimo priemone. Žr. https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/cluster_en ir [Europos klasterių bendradarbiavimo platformą](#) (ECCP).

¹⁴⁶ Žr. **14 pramonės ekosistemų**, kaip aprašyta Komisijos komunikate „Naujos 2020 m. pramonės strategijos atnaujinimas“ (https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/communication-industrial-strategy-update-2020_en.pdf), taip pat – Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „2021 m. metinė bendrosios rinkos ataskaita“ (SWD(2021) 351) (<https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/annual-single-market-report-2021.pdf>).

¹⁴⁷ Žr. „Education in the knowledge triangle“: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ace9d95c-5e61-4e3a-9655-ca6c409d0605>

¹⁴⁸ Kaip apibrėžta 2018 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendacijoje dėl **bendrųjų** mokymosi visą gyvenimą **gebėjimų**. Žr. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=LT](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=LT)

¹⁴⁹ Žr. ETF darbą viešosios ir privačiosios partnerystės įtraukii įgūdžių ugdymo srityje (<https://www.etf.europa.eu/en/news-and-events/news/public-private-partnerships-inclusive-skills-development>).

pedagogikos metodus, besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumą ir profesinio mokymo tarptautinimo strategijas.

VEIKSMO TIKSLAI

Šiuo veiksmu remiamas laipsniškas **profesinės kompetencijos centrų** tarptautinių bendradarbiavimo tinklų kūrimas ir plėtojimas, taip prisidedant prie įgūdžių ekosistemų kūrimo, regioninės plėtros ir socialinės įtraukties.

Profesinės kompetencijos centrai veiks dviem lygmenimis:

1. **nacionaliniu lygmeniu**, įtraukiant įvairius vietos suinteresuotuosius subjektus, kuriančius vietos inovacijoms, regioniniam vystymuisi ir socialinei įtraukčiai palankias įgūdžių ekosistemas, ir taip pat per tarptautinio bendradarbiavimo tinklus bendraujant su kitų šalių profesinės kompetencijos centrais;
- 2) **tarptautiniu lygmeniu**, suburiančios profesinės kompetencijos centrus, besidominčius:
 - tam tikrais sektoriais ar pramonės ekosistemomis¹⁵⁰,
 - novatoriškais visuomenės uždavinių sprendimo metodais (pavyzdžiui, klimato kaitos, skaitmenizacijos, dirbtinio intelekto, darnaus vystymosi tikslų, migrantų integracijos, žemos kvalifikacijos darbuotojų kvalifikacijos kėlimo ir t. t.);
 - novatoriškais metodais, skirtais esamų profesinės kompetencijos centrų aprėpčiai, kokybei ir veiksmingumui didinti.

Tinklai suburs dabartinius profesinės kompetencijos centrus iš skirtingų šalių arba, susiedami partnerius iš skirtingų šalių, ketinančius per tarptautinį bendradarbiavimą plėtoti profesinio meistriškumo sistemą vietos kontekste, rengs profesinio meistriškumo modelius. Jie, pavyzdžiui, galėtų prisidėti prie naujojo europinio bauhauso iniciatyvos įgyvendinimo, bendraujant su bendruomenėmis, siekiančiomis vietos lygmens transformacijos, skatinamos šia iniciatyva.

Tinklai siekia profesinio mokymo kompetencijos **aukštynkryptės konvergencijos**. Platformos bus prieinamos šalims su gerai išvystytais profesinės kompetencijos sistemomis, taip pat toms, kurios rengia panašias iniciatyvas, skirtas visapusiškam profesinio mokymo įstaigų potencialui aktyviai remti ekonomikos augimą, konkurencingumą ir inovacijas atskleisti.

Profesinės kompetencijos centrai skirti organizacijoms, teikiančioms EKS 3–8 lygmens profesinio mokymo, įskaitant vidurinį ugdymą, profesinį mokymą turint vidurinį išsilavinimą ir tretinį mokymą, paslaugas (pavyzdžiui, taikomųjų mokslų universitetams, politechnikos institutams ir t. t.).

Tačiau į paraiškas negali būti įtraukta tik veikla, skirta aukštojo mokslo institucijoje besimokantiems asmenims; į paraiškas, kuriose daugiausia dėmesio skiriama aukštojo mokslo lygmens profesiniam mokymui (EKS 6–8 lygmenys), turi būti įtrauktas bent vienas kitas profesinio mokymo kvalifikacijos lygmuo (EKS 3–5 lygmenys), taip pat tvirtas mokymosi darbo vietoje komponentas¹⁵¹.

¹⁵⁰ Žr. **14 pramonės ekosistemų**, kaip aprašyta Komisijos komunikate „Naujos 2020 m. pramonės strategijos atnaujinimas“ (https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/communication-industrial-strategy-update-2020_en.pdf), taip pat – Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „2021 m. metinė bendrosios rinkos ataskaita“ (SWD(2021) 351) (<https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/annual-single-market-report-2021.pdf>).

¹⁵¹ Pagal CEDEFOP apibrėžtį mokymasis darbo vietoje apima žinias ir įgūdžius, įgyjamus vykdant užduotis (ir jas apmąstant) profesinio mokymo srityje darbo vietoje [...] arba profesinio mokymo įstaigoje. Pagal 2013 m. Komisijos ataskaitą (*Work-based learning in Europe: Practices and Policy pointers*) pirminio profesinio mokymo atveju mokymasis darbo vietoje gali būti trejopas: 1) pakaitinis mokymasis ar pameistrystė, dažniausiai vadinama dualine profesinio mokymo sistema, 2) mokymasis darbo vietoje kaip mokykliniu ugdymu grindžiamas profesinis mokymas, apimantis mokymosi darbo vietoje laikotarpį įmonėse, ir 3) mokymasis darbo vietoje, integruotas į bendrojo ugdymo programą, atliekant

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai dėl profesinės kompetencijos centrų turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti dalyvaujanti organizacija, teisėtai įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu.
Kokios organizacijos gali dalyvauti projekte?	Bet kuri viešoji ar privačioji organizacija, veikianti profesinio mokymo srityje arba darbo rinkoje ir teisėtai įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“), gali dalyvauti kaip visateisė partnerė, susijęs subjektas ar asocijuotoji partnerė. Tai, pavyzdžiui, gali būti (sąrašas neišsamus): ▪ profesinio mokymo paslaugų teikėjai ▪ bendrovės, pramonės šakai arba sektoriui atstovaujančios organizacijos; ▪ nacionalinės ar regioninės kvalifikacijos institucijos; ▪ mokslinių tyrimų institutai; ▪ inovacijų agentūros; ▪ regioninės plėtros institucijos. Išimtis: šiame veiksme negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas).
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	Partnerystėje turi dalyvauti bent 8 visateisiai partneriai iš bent 4 ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių (įskaitant bent 2 ES valstybes nares), taip pat: kiekviena ES valstybė narė ar Programos asocijuotoji trečioji valstybė turi įtraukti: a) bent 1 įmonei, pramonės šakai ar sektoriui atstovaujančią organizaciją ir b) bent 1 profesinio mokymo paslaugų teikėją (vidurinio ir (arba) tretinio lygmens). Kiti partnerystės dalyviai turėtų atspindėti pasiūlymo pobūdį. Organizacijos iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, taip pat gali dalyvauti kaip visateisės partnerės, susiję subjektai ar asocijuotosios partnerės (ne pareiškėjos), jei įrodoma, kad jų dalyvavimas projektui suteikia didelės pridėtinės vertės.
Projekto trukmė	4 metai.
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-EDU-2022-PEX-COVE.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki rugpjūčio 7 d. 17:00:00 (Bruselio laiku) .

projekto užduotis vietoje įsteigtose laboratorijose, dirbtuvėse, virtuvėse, restoranuose, antrinėse ar praktikos įmonėse, imitavimo ar verslo ir (arba) pramonės realiomis sąlygomis.

VISOS PROFESINIO MOKYMO SĄVOKOS, ĮSKAITANT MOKYMĄSI DARBO VIETOJE, PATEIKTOS OFICIALIAME CEDEFOP LEIDINYJE:

https://www.cedefop.europa.eu/files/4117_en.pdf

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

PROJEKTO RENGIMAS

Profesinės kompetencijos centrams būdingas **sisteminis požiūris**, pagal kurį profesinio mokymo įstaigos drauge su įvairiais kitais vietos ar regiono partneriais aktyviai prisideda prie bendro **įgūdžių ekosistemų** kūrimo. Tikimasi, kad jie neapsiribos vien tik kokybiškos profesinės kvalifikacijos klausimais.

Toliau pateikiamas neišsamus profesinės kompetencijos centrų tipinės veiklos ir paslaugų sąrašas. Projektų tikslų bus siekiama derinant įvairius veiksmus.

Į projektą turi būti įtraukti atitinkami rezultatai, susiję su šiomis trimis veiksmų grupėmis:

- bent trimis **1 veiksmų grupės – mokymas ir mokymasis** – paraiškos formoje išvardytomis veiklos rūšimis;
- bent trimis **2 veiksmų grupės – bendradarbiavimas ir partnerystė** – paraiškos formoje išvardytomis veiklos rūšimis ir
- bent dviem **3 veiksmų grupės – valdymas ir finansavimas** – paraiškos formoje išvardytomis veiklos rūšimis.

1 veiksmų grupė. Mokymas ir mokymasis

- i. Padėti žmonėms įgyti darbo rinkoje aktualių įgūdžių, įskaitant **žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai**¹⁵² svarbius įgūdžius, taikant **mokymosi visą gyvenimą** ir įtraukų¹⁵³ požiūrį ir suteikiant mokymosi galimybių visų amžiaus grupių ir įvairios socialinės ekonominės padėties¹⁵⁴ žmonėms. Derinti **pirminio profesinio mokymo** kvalifikacijų pasiūlą su **tęstiniu mokymu** kvalifikacijos kėlimo ar perkvalifikavimo tikslais (įskaitant **mikrokredencius**), remiantis žiniomis apie įgūdžius¹⁵⁵.
- ii. Teikti **profesinio orientavimo paslaugas** ir **patvirtinti** ankstesnį mokymąsi.
- iii. Plėtoti **novatoriškus mokymo planus**, kuriuose itin daug dėmesio skiriama **techniniams įgūdžiams** ir **bendriesiems gebėjimams**¹⁵⁶, naudojantis Europos kompetencijos sistemomis ir išvestinėmis priemonėmis (pvz., DigComp¹⁵⁷, EntreComp¹⁵⁸, LifeComp¹⁵⁹, SELFIE WBL¹⁶⁰ ir Europos skaitmeninių įgūdžių sertifikatu¹⁶¹).
- iv. Rengti **novatoriškas, į besimokantį asmenį orientuotas**¹⁶² **mokymo ir mokymosi metodikas**, įskaitant tarpdalykinį, projektinį, gebėjimais grindžiamą mokymąsi, vadinamąsias „**Learning factories**“, **gamybos laboratorijas**¹⁶³, taip pat teikti tarptautinio mobilumo galimybių (įskaitant tarptautinimą vietos lygmeniu¹⁶⁴),

¹⁵² Cedefop leidinį „Digital, greener and more resilient“ žr. adresu <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b0d89b58-9e80-11eb-b85c-01aa75ed71a1/language-en>

¹⁵³ Europos socialinių teisių ramsčio 1 principas: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights_en

¹⁵⁴ TDO leidinys „Guide on making TVET and skills development inclusive for all“ (https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---emp_ent/documents/publication/wcms_755869.pdf).

¹⁵⁵ Be kita ko, remiantis turimais įgūdžių duomenimis, pavyzdžiui, gaunamais iš CEDEFOP Įgūdžių panoramos ar priemonės OVATE, ir kitų įgūdžių iniciatyvų, kuriomis siekiama darbo rinkai aktualaus mokymo (pvz., sektoriaus planų).

¹⁵⁶ Kaip apibrėžta 2018 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendacijoje dėl **bendrujų** mokymosi visą gyvenimą **gebėjimų**.

¹⁵⁷ Europos skaitmeninės kompetencijos programa: <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomp>

¹⁵⁸ EntreComp – Europos verslumo įgūdžių programa: <https://ec.europa.eu/jrc/en/entrecomp>

¹⁵⁹ Europinė asmeninių, socialinių ir mokymosi mokyti gebėjimų sistema: <https://ec.europa.eu/jrc/en/lifecomp>.

¹⁶⁰ Informacija, kaip pritaikyti priemonę SELFIE mokymuisi darbo vietoje, kaupiama adresu <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC119707>.

¹⁶¹ Europos skaitmeninių įgūdžių sertifikatas yra numatytas Skaitmeninio švietimo veiksmų plane: https://ec.europa.eu/education/education-in-the-digital-action-plan_en

¹⁶² Žr. Michele Schweisfurth „Learner-Centred Education in International

Perspective“ (https://www.researchgate.net/publication/290243780_Learner-Centred_Education_in_International_Perspective).

¹⁶³ Gamybos laboratorijos yra bendradarbiavimui skirtos erdvės, kuriose gaminama, mokomasi, tyrinėjama ir dalijamasi (žr. Jungtinio tyrimų centro ataskaitą).

drauge visapusiškai išnaudojant skaitmenines technologijas, kaip antai MOOC, imitavimo priemonės, virtualiąją realybę, dirbtinį intelektą ir t. t.

- v. Skatinti **besimokančių asmenų meistriškumą**¹⁶⁵ imantis veiksmų, kuriais profesinio mokymo įstaigose besimokantys asmenys skatinami tyrinėti savo **inovacijų ir kūrybos potencialą**¹⁶⁶, ir sukurti efektyvų ciklą, teikiantį naudos besimokantiems asmenims, dėstytojams ir profesinio mokymo įstaigai, kurie gali gerąją praktiką įtraukti į savo programas.
- vi. Rengti modulinės ir į besimokantį asmenį orientuotas tarptautines **profesinio mokymo paslaugas**, užtikrinant jo pripažinimą, taip pat – skaidrumą, mokymosi pasiekimų supratimą ir perkeliamumą, be kita ko, plėtojant ir (arba) naudojant mikrokredencius ir Europos profesinio mokymo pagrindinius profilius, naudoti „Europass“ skaitmeninių kredencijų priemonę.
- vii. Įgyvendinti **aukštesnio lygmens profesinio mokymo** programas, parengti lanksčių mokymosi trajektorijų ir profesinių mokyklų ir aukštojo mokslo ir studijų įstaigų bendradarbiavimo mechanizmų.
- viii. Investuoti į **pirminį ir tęstinį profesijos mokytojų ir instruktorių profesinį tobulėjimą**¹⁶⁷, ugdant pedagoginius, techninius ir visų pirma skaitmeninius įgūdžius, įskaitant tuos, kurių reikia internetiniam ir nuotoliniam mokymui, taip pat puoselėti kokybės kultūrą, grindžiamą nustatytomis valdymo sistemomis¹⁶⁸.
- ix. Sukurti tvirtus **kokybės užtikrinimo** mechanizmus, suderintus su Europos priemonėmis ir instrumentais, be kita ko, siekti švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų sertifikavimo remiantis atitinkamų nacionalinių ir (arba) **tarptautinių standartų** organizacijų parengtais standartais, pavyzdžiui, ISO 21001 ar EFQM (taip pat žr. [profesinio mokymo kompetencijos EVTA ženklas](#)).
- x. Sukurti **veiksmingus grįžtamosios informacijos ciklus** ir **absolventų karjeros sekimo sistemas**, padedančias laiku pritaikyti mokymo paslaugas prie kintančių darbo rinkos reikmių.

2 veiksmų grupė. Bendradarbiavimas ir partnerystė

- xi. Užmegzti **verslo ir švietimo partnerystę**, skirtą pameistrystei, stažuotėms, įgūdžių numatymui, dalijimuisi įranga, darbuotojų ir dėstytojų mainams tarp įmonių ir profesinio mokymo centrų¹⁶⁹, įskaitant prisijungimą prie **įgūdžių pakto**¹⁷⁰, ir t. t.
- xii. Teikti MVĮ techninę pagalbą, poreikių vertinimą, priemones ir metodikas taip pat prie reikmių pritaikytą mokymą, kad būtų prisidedama prie jų siūlomų **pameistrystės ir kvalifikacijos kėlimo ar perkvalifikavimo** galimybių.
- xiii. Kurti ar remti **verslo inkubatorius**, kad profesinio mokymo įstaigose besimokantys asmenys galėtų ugdytis **verslumo** įgūdžius ir įgyvendinti iniciatyvas.
- xiv. bendradarbiauti su vietos MVĮ per **inovacijų centrus, technologijų sklaidos centrus**¹⁷¹, prototipų kūrimą ir

¹⁶⁴ Apibrėžiama kaip „tikslinga tarptautinių ir tarpkultūrinių aspektų integracija į visų besimokančių asmenų formaliojo švietimo ir savaiminio mokymosi programas vietinėje mokymosi aplinkoje“. Žr. Beelen & Jones, 2015 m.: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-20877-0_5.

¹⁶⁵ Vienas iš pavyzdžių – Nyderlandų „MBO Excellence initiative“ (www.rocmn.nl/up).

¹⁶⁶ Jungtinis tyrimų centras tyrinėjo, kaip mokymosi visą gyvenimą, įskaitant profesinį mokymą, kontekste skatinamas kūrybiškumas. Baigiamoji tyrimo ataskaita ir praktikos pavyzdžiai bei atvejų tyrimai pateikiami adresu <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC122016>

¹⁶⁷ Žr. CEDEFOP „Teachers and trainers’ professional development“ (<https://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/projects/teachers-and-trainers-professional-development>).

¹⁶⁸ Taip pat žr. ES mokytojų akademijų iniciatyvą (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/programme-guide/part-b/key-action-2/partnerships-cooperation/erasmus-teacher-academies_en).

¹⁶⁹ Tai gali būti profesinio mokymo aljansų ([austriskasis modelis](#)) ir kelių įmonių mokymo centrų ([vokiškasis modelis](#)) kūrimas ir įgyvendinimas. Olandiškojo modelio pavyzdys – Verslo ir įmonių partnerystė IRT sektoriuje (<https://wearekatapult.eu/files/downloads/Handbook%20working%20together%20works.pdf>).

¹⁷⁰ Įgūdžių paktas: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1517&langId=en>

¹⁷¹ Žr. Fraunhofer pavyzdį apie žinių perdavimą iš mokslinių tyrimų institucijų privačioms bendrovėms: <https://www.academy.fraunhofer.de/en/continuing-education.html>.

taikomųjų mokslinių tyrimų¹⁷² projektus, įtraukiant profesinio mokymo įstaigose besimokančius asmenis ir darbuotojus;

- xv. prisidėti prie **naujų žinių** kūrimo ir sklaidos užmezgant partnerystę su kitais suinteresuotaisiais subjektais, pavyzdžiui, per atvirąsias inovacijas¹⁷³, su universitetais, įmonėmis ir kitais mokslinių tyrimų institutais bendrus mokslinius tyrimus ir plėtrą ir t. t.
- xvi. Rengti **profesinio mokymo tarptautinimo strategijas**, įskaitant tas, kuriomis skatinamas profesinėse mokyklose besimokančių asmenų, mokytojų ir vadovų tarptautinis mobilumas (įskaitant virtualųjį mobilumą). Be kita ko, tai galėtų būti parengiamieji mobilumo darbai, kaip antai ES dalykų mokomosios programos ar kursai, kuriais siekiama pagerinti Europos integracijos proceso ir Europos vietos globalizuotame pasaulyje supratimą (kaip „Jean Monnet“ veiksmų atveju).
- xvii. Kurti ir aktyviai dalyvauti kampanijose ir veiklose¹⁷⁴, kuriais siekiama padidinti profesinio mokymo **patrauklumą** ir **supratimą** apie profesinio mokymo kvalifikaciją teikiamas gyvenimo ir darbo galimybes. Įgyvendinant šias iniciatyvas tam tikromis profesijomis turėtų būti sudominama daugiau žmonių (įskaitant pradinių ir vidurinių mokyklų mokinius) ir prisidedama prie **Europos profesinių įgūdžių savaitės**.
- xviii. Dalyvauti nacionaliniuose ir tarptautiniuose **įgūdžių konkursuose**, kuriais siekiama didinti profesinio mokymo patrauklumą ir meistriškumą.
- xix. Rengti **tarptautines profesinio mokymo stovyklas ar akademijas**. Ši iniciatyva būtų skirta pradinių, vidurinių ir profesinių mokyklų mokiniams, mokytojams, instruktoriams, profesinių mokyklų vadovams, profesinėms sąjungoms¹⁷⁵, taip pat visiems, svarstantiems galimybę ateityje mokytis profesinėje mokykloje. Šiose stovyklose ar akademijose dėmesys galėtų būti sutelkiamas į konkrečias profesines sritis, produktus ar paslaugas, taip pat į sudėtingus visuomeninės ar ekonominės svarbos uždavinius.

3 veiksmų grupė. Valdymas ir finansavimas

- xx. Užtikrinti adekvačią **autonomiją**¹⁷⁶ ir veiksmingą **valdymą** visais lygmenimis, įtraukiant tam tikrus suinteresuotuosius subjektus, visų pirma įmones, profesijų rūmus, specialistų ir sektorių organizacijas, profesines sąjungas, nacionalines ir regionines institucijas ir socialinius partnerius.
- xxi. Aktyviai įsitraukti į bendras nacionalines **įgūdžių valdymo sistemas** ir susieti jas su užimtumo ir socialine politika vietos, regioniniu, nacionaliniu ir Europos lygmeniu.
- xxii. Bendrai kurti **įgūdžių ekosistemas**, kad būtų remiamos **inovacijos, pažangiosios specializacijos strategijos, klasteriai ir sektoriai bei vertės grandinės (pramoninės ekosistemos)**.
- xxiii. Kurti **tvarius finansinius modelius**, kuriuose derinamas viešasis ir privatusis finansavimas, bei vykdyti pajamas generuojančią veiklą.
- xxiv. Remti **užsienio investicijų projektų**¹⁷⁷ pritraukimą užtikrinant, kad būtų tenkinami vietoje investuojančių įmonių įgūdžių poreikiai.
- xxv. Visapusiškai išnaudoti **nacionalines ir ES finansines priemones ir lėšas**. Tai, be kita ko, švietimo ir mokymo veiksmų, besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumo, taikomųjų mokslinių tyrimų veiklos, investicijų į infrastruktūrą siekiant modernizuoti profesinio mokymo centrus aprūpinant juos pažangia įranga rėmimas, valdymo sistemų įgyvendinimas siekiant užtikrinti profesinio mokymo paslaugų teikėjų ir pačių paslaugų meistriškumą ir tvarumą ir t. t.

¹⁷² Žr. Kanados mokslo įstaigų pavyzdį: kaip taikomieji moksliniai tyrimai panaudojami inovaciniams pajėgumams stiprinti ir tvirtiems pramonės ir bendruomenės ryšiams palaikyti (<https://www.collegesinstitutes.ca/policyfocus/applied-research/>); taip pat žr. NCVER leidinį „Developing VET applied research: steps towards enhancing VET's role in the innovation system“ (<https://www.ncver.edu.au/research-and-statistics/publications/all-publications/developing-vet-applied-research-steps-towards-enhancing-vets-role-in-the-innovation-system>) ir „SMEs and TAFEs collaborating through applied research for growth“ (<https://tda.edu.au/wp-content/uploads/2020/10/2020-10-19-SMEs-and-TAFEs-Collaborating-Through-Applied-Research-for-Growth-003.pdf>).

¹⁷³ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/open-innovation-20>

¹⁷⁴ Žr. Vokietijos iniciatyvą „Sommer der Berufsausbildung“ (<https://www.bmbf.de/de/partner-der-allianz-fuer-aus-und-weiterbildung-starten-den-sommer-der-berufsausbildung-14611.html>).

¹⁷⁵ Tai galėtų būti, pavyzdžiui, bendradarbiavimas su profesinėmis sąjungomis ir organizacijomis, padedant joms rengti ir įgyvendinti kompetencijos strategijas savo narių vardu.

¹⁷⁶ Pedagoginę, finansinę ir veiklos valdymo autonomiją, suderintą su veiksmingos atskaitomybės mechanizmais. Taip pat žr. G. Spöttl „Autonomy of (Vocational) Schools as an Answer to Structural Changes“ (<https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.2304/pfie.2008.6.2.257>).

¹⁷⁷ Žr. Kanados ir Singapūro pavyzdžius: https://unctad.org/system/files/official-document/diaepcb2010d5_en.pdf.

Profesinės kompetencijos centrai nėra skirti naujoms profesinio mokymo įstaigoms ir infrastruktūrai kurti (nors gali tą daryti); jie veikiau siekia suburti vietas ir regionų partnerius, pavyzdžiui, pirminio ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjus, aukštojo mokslo įstaigas, įskaitant taikomųjų mokslų universitetus ir politechnikos institutus, mokslinių tyrimų institucijas, bendroves, rūmus, socialinius partnerius, nacionalines ir regionines valdžios institucijas ir plėtros agentūras, valstybines užimtumo tarnybas ir t. t.

Reikalaujama, kad prireikus projektuose būtų taikomos ES masto priemonės¹⁷⁸.

Į projektus turi būti įtraukti ilgalaikiai veiksmų planai, kuriais siekiama laipsniškai diegti projekto rezultatus projektui pasibaigus. Šis planas grindžiamas tvaria švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų ir svarbiausių srities suinteresuotųjų subjektų tinkamo lygmens partneryste. Reikėtų įtraukti tinkamas valdymo struktūras, taip pat išplėstinio taikymo ir finansinio tvarumo planus. Taip pat turėtų būti užtikrintas tinkamas matomumas ir plati platformų darbo sklaida, be kita ko, ES ir nacionaliniu politiniu lygmenimis, išsamiai apibūdinant, kaip, dalyvaujant atitinkamiems partneriams, vyks įgyvendinimas nacionaliniu ir (arba) regioniniu lygmenimis. Veiksmų plane taip pat nurodoma, kaip ES finansavimo (pavyzdžiui, Europos struktūriniais fondais, Europos strateginių investicijų fondu, programa „Erasmus+“, COSME, sektorių programomis) ir nacionalinio bei regioninio finansavimo galimybėmis bus prisidedama prie projekto įgyvendinimo. Tai darant reikėtų atsižvelgti į nacionalines ir regionines pažangiosios specializacijos strategijas.

NUMATOMAS POVEIKIS

Tikimasi, kad laipsniškas Europos profesinės kompetencijos centrų platformų kūrimas ir plėtra padidins profesinio mokymo patrauklumą ir užtikrins, kad profesinis mokymas pirmasis padėtų spręsti sparčiai kintančių įgūdžių poreikių keliamus uždavinius.

Tikimasi, kad profesinės kompetencijos centrai, kurie sudaro svarbią vadinamojo žinių trikampio – glaudžiai susietų įmonių, švietimo ir mokslinių tyrimų – dalį ir atlieka esminį vaidmenį ugdant įgūdžius, kurių reikia inovacijoms ir pažangiajai specializacijai remti, užtikrins kokybiškus įgūdžius ir gebėjimus, savo ruožtu nulemsiančius kokybišką užimtumą ir karjeros galimybes, atitinkančias novatoriškos, įtraukios ir tvarios ekonomikos poreikius. Taip pat tikimasi, kad toks požiūris sudarys sąlygas profesiniam mokymui veikti visapusiškiau ir įtraukiau konceptualizuojant įgūdžių ugdymą, sprendžiant inovacijų, pedagogikos, socialinio teisingumo, mokymosi visą gyvenimą, universaliųjų įgūdžių, organizacinio ir tęstinio profesinio mokymosi ir bendruomenės poreikių klausimus.

Tvirtai susieti su regionų ir (arba) vietos kontekstu ir tuo pačiu veikdami tarpvalstybiniu lygmeniu, profesinės kompetencijos centrai sudarys stiprias ir ilgalaikes profesinio mokymo bendruomenės ir darbo rinkos nacionalines ir tarpvalstybines partnerystes. Taip bus užtikrintas nuolatinis įgūdžių ugdymo aktualumas ir pasiekta rezultatų, kuriuos būtų sunku pasiekti be žinių mainų ir tvaraus bendradarbiavimo.

Viešinant projektų rezultatus tarpvalstybiniu, nacionaliniu ir (arba) regioniniu lygmenimis ir rengiant ilgalaikį veiksmų planą, skirtą laipsniškam projektų rezultatų diegimui, atsižvelgiant į nacionalines ir regionines pažangiosios specializacijos strategijas, tikimasi, kad pavieniai projektai suburs atitinkamus suinteresuotuosius subjektus iš dalyvaujančiųjų ir kitų organizacijų ir užtikrins ilgalaikį poveikį projektui pasibaigus.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Taikomi toliau nurodyti kriterijai.

¹⁷⁸ PAVYZDŽIUI, EKS, EQAVET, TARYBOS REKOMENDACIJA DĖL KOKYBIŠKOS IR VEIKSMINGOS PAMEISTRYSTĖS EUROPINĖS SISTEMOS, TARYBOS REKOMENDACIJA DĖL BENDRŲJŲ GEBĖJIMŲ IR T. T.

Projekto aktualumas (daugiausia 35 balai)	• Sąsaja su politika: pasiūlymu sukuriami ir plėtojama profesinės kompetencijos centrų tarpvalstybinio bendradarbiavimo platforma, kurios tikslas – remti profesinio mokymo meistriškumą. Jame paaiškinama, kaip projektu bus prisidedama prie politikos prioritetų tikslų, nustatytų Tarybos rekomendacijoje dėl profesinio rengimo ir mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo¹⁷⁹ ir Osnabriuko deklaracijoje¹⁸⁰; • Suderinamumas: koku mastu pasiūlymas grindžiamas adekvačia poreikių analize; tikslai yra aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su dalyvaujančiosioms organizacijoms ir šiam veiksmui svarbiais klausimais; • Inovacijos: pasiūlyme numatyta taikyti pažangiausias metodus ir technikas ir jį įgyvendinant bus gauta novatoriškų rezultatų ir problemų sprendimo būdų, susijusių su šia sritimi apskritai arba su geografiniu projekto kontekstu (pavyzdžiui, turinys; gauti rezultatai, taikomi darbo metodai, dalyvaujančiosios organizacijos ir asmenys arba tikslinės grupės). • Regioninis aspektas: pasiūlymu atskleidžiamas jo įtraukumas ir indėlis į regionų vystymąsi, inovacijas ir pažangiosios specializacijos strategijas, atsižvelgiant į vietos ir (arba) regionų poreikius ir uždavinius. • Bendradarbiavimas ir partnerystė: koku mastu pasiūlymas tinkamas tvirtiems ir ilgalaikiams santykiams vietos ir tarpvalstybinio mastu tarp profesinio mokymo bendruomenės ir įmonių (kurioms gali atstovauti rūmai ar asociacijos), palaikant dvikryptę ir abipusiškai naudingą sąveiką. • Europos pridėtinė vertė: pasiūlyme aiškiai parodyta, kokia pridėtinė vertė sukurama asmeniniu (besimokančių asmenų ir (arba) darbuotojų), instituciniu ir sisteminiu lygmeniu per gaunamus rezultatus, kuriuos partneriams, veikiantiems be Europos bendradarbiavimo, pasiekti būtų sunku; • Tarptautinimas: pasiūlymu atskleidžiamas indėlis į profesinio mokymo meistriškumo tarptautinį aspektą, įskaitant profesinio mokymo tarpvalstybinio mobilumo strategijų ir tvirtos partnerystės kūrimą. • Skaitmeniniai įgūdžiai: koku mastu pasiūlyme numatyta su skaitmeninių įgūdžių ugdymu susijusi veikla (pavyzdžiui, įgūdžių numatymas, novatoriškos mokymo programos ir mokymo metodikos, gairės ir t. t.); • Žalieji įgūdžiai: koku mastu pasiūlyme numatyta su perėjimu prie žiedinės ir žalesnės ekonomikos susijusi veikla (pavyzdžiui, įgūdžių numatymas, novatoriškos mokymo programos ir mokymo metodikos, gairės ir t. t.). • Socialinis aspektas: į pasiūlymą įtrauktas visaapimantis siekis vykdant įvairius veiksmus užtikrinti įvairovę ir puoselėti bendras vertybes, lygybę, įskaitant lyčių lygybę, nediskriminavimą ir socialinę įtrauktį, įskaitant specialiųjų poreikių ir (arba) mažiau galimybių turinčių asmenų įtrauktį.
---	--

¹⁷⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2020:417:FULL&from=EN>

¹⁸⁰ https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf

Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 25 balai)	• Nuoseklumas: projektas iš esmės parengtas taip, kad būtų užtikrintas jo tikslų, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. Pasiūlyme pateikiamas nuoseklus ir išsamus atitinkamos veiklos ir paslaugų, kuriais bus siekiama patenkinti nustatytus poreikius ir gauti planuojamus rezultatus, aprašas. Numatyti tinkami parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, stebėsenos, rezultatų naudojimo, vertinimo ir sklaidos etapai. • Metodika: siūlomos metodikos kokybė ir įgyvendinamumas bei jos tinkamumas numatytiems rezultatams pasiekti. • Valdymas: numatytos patikimos valdymo priemonės. Tvarkaraštis, organizavimas, užduotys ir pareigos yra tinkamai apibrėžti ir tikroviški. Pasiūlyme kiekvienai veiklai numatyti tinkami ištekliai. Nustatyti aiškūs pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai ir jų vertinimo bei pasiekimo grafikas. • Biudžetas: biudžete numatyti tinkami ištekliai, reikalingi projektui sėkmingai įgyvendinti; jis nėra nei per didelis, nei per mažas. • Darbo planas: darbo plano kokybė ir veiksmingumas, be kita ko, mastas, kuriuo darbo paketams skirti ištekliai atitinka jų tikslus ir rezultatus. • Finansų ir kokybės kontrolė: kontrolės priemonėmis (nuolatinio kokybės vertinimu, tarpusavio vertinimais, lyginamosios analizės veikla ir t. t.) ir kokybės rodikliais užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai ir ekonomiškai efektyviai. Aiškiai įvardytos su projektu susijusios problemos ir rizika yra aiškiai nustatytos ir numatyti jų šalinimo veiksmai. Ekspertų atliekama peržiūra įtraukta kaip neatsiejama projekto dalis. Numatytas nepriklausomas išorės vertinimas laikotarpio viduryje ir projekto pabaigoje. • Jei projektas apima mobilumo veiklą (besimokančių asmenų ir (arba) darbuotojų): ➤ praktinio organizavimo, valdymo ir rėmimo kokybė; ➤ koku mastu ši veikla yra tinkama projekto tikslų atžvilgiu ir ar joje dalyvauja tinkamas dalyvių skaičius; ➤ dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių, atitinkančių europinės skaidrumo ir pripažinimo priemonės ir principus, kokybė.
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	• Sudėtis: projekte dalyvauja įvairios viena kitą papildančios organizacijos, turinčios reikiamą profilį, kompetenciją, patirties ir žinių, kad galėtų sėkmingai įgyvendinti projektą visais jo aspektais. • Aukštykryptė konvergencija: koku mastu partnerystė suburia organizacijas, veikiančias profesinio mokymo srityje arba darbo rinkoje, ir pasiekusias nevienodą profesinio meistriškumo lygį, ir sudaro sąlygas sklandžiam ir veiksmingam partnerių keitimuisi patirtimi ir žiniomis. • Geografinis aspektas: koku mastu į partnerystę įtraukti atitinkami partneriai iš skirtingų geografinių vietovių, taip pat koku mastu pareiškėjas pagrindė geografinę partnerystės sudėtį ir įrodė jos svarbą siekiant profesinės kompetencijos centrų tikslų; taip pat koku mastu partnerystė apima platų ir tinkamą atitinkamų subjektų ratą vietos ir regioniniu lygmenimis. • Trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, įtraukimas: jei taikoma, organizacijų iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, dalyvavimas projektui suteikia esminės pridėtinės vertės. • Įsipareigojimas: koordinatorius įrodo gebėjimą kokybiškai valdyti ir koordinuoti tarpvalstybinius tinklus ir vadovauti sudėtingoje aplinkoje; atsakomybės sritys ir užduotys yra aiškiai ir tinkamai paskirstytos ir iš jų paskirstymo matyti visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimas ir aktyvus įsitraukimas pagal kompetenciją ir pajėgumus. • Bendradarbiavimas: siūlomas veiksmingas mechanizmas tinkamam dalyvaujančiųjų organizacijų, dalyvių ir kitų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimui, sprendimų priėmimui ir komunikacijai užtikrinti.

Poveikis (daugiausia 20 balų)	• Rezultatų panaudojimas: pasiūlyme parodoma, kaip partneriai ir kiti suinteresuotieji subjektai naudosis projekto rezultatais. Jame numatomos priemonės rezultatų panaudojimui projekto metu ir jam pasibaigus įvertinti. • Sklaida: pasiūlyme numatytas aiškus rezultatų sklaidos planas ir nurodyti atitinkami tikslai, veikla, tvarkaraštis, priemonės ir kanalai, kuriais bus užtikrinta, kad rezultatai ir nauda tiek projekto metu, tiek jam pasibaigus būtų veiksmingai skleidžiami suinteresuotiesiems subjektams, politikams, specialistams, įmonėms, jauniems besimokantiems asmenims ir t.t.; pasiūlyme taip pat nurodoma, kurie partneriai bus atsakingi už sklaidą. • Poveikis: pasiūlyme parodomas galimas projekto poveikis: ➢ dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; ➢ vietos, regioniniu, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte. Į pasiūlymą įtrauktos priemonės, aiškiai nustatyti uždaviniai ir rodikliai, kad būtų galima stebėti pažangą ir vertinti numatomą (trumpalaikį ir ilgalaikį) poveikį. • Tvarumas: pasiūlyme paaiškinama, kaip bus įgyvendinama ir toliau plėtojama profesinės kompetencijos centrų iniciatyva. Pasiūlyme numatytas ilgalaikis veiksmų planas, kuriuo siekiama laipsniškai diegti projekto rezultatus projektui pasibaigus. Šis planas grindžiamas tvaria švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų ir svarbiausių srities suinteresuotųjų subjektų tinkamo lygmens partneryste. Reikėtų įtraukti tinkamas valdymo struktūras, taip pat išplėstinio taikymo ir finansinio tvarumo planus, įskaitant finansinių išteklių (Europos, nacionalinių ir privačių) nustatymą, siekiant užtikrinti, kad rezultatai ir nauda būtų ilgalaikiai ir tvarūs.
---	---

Ar skirti finansavimą, svarstoma, jeigu paraiška įvertinama ne mažiau kaip **70 balų** (iš 100), taip pat atsižvelgiant į mažiausią būtiną balų skaičių pagal kiekvieną iš keturių dotacijos skyrimo kriterijų: bent 18 balų „projekto aktualumo“ kategorijoje; bent 13 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijoje ir 11 balų „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ ir „poveikio“ kategorijose. *Ex aequo* atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausiai balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose.

Paprastai, atsižvelgiant į dabartinių nacionalinių ir Europos teisinių sistemų aprėptį, rezultatai turėtų būti pateikiami kaip **atvirieji švietimo ištekliai** (AŠI), taip pat atitinkamose profesinėse, sektorių ar kompetentingų institucijų platformose. Pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtų duomenų, medžiagos, dokumentų, audiovizualinės medžiagos ir socialinių tinklų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Dotaciją teikianti institucija nustatys kiekvienos dotacijos fiksuotąją sumą remdamasi pasiūlymu, vertinimo rezultatais, finansavimo normomis ir didžiausia kvietime teikti paraiškas nustatyta dotacijos suma.

Didžiausia ES dotacija vienam projektui yra 4 mln. EUR.

KAIP NUSTATOMA PROJEKTO FIKSUOTOJI SUMA?

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

- a) biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjui (-ams) ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, pasirengimo mobilumui ir jo įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir t. t.);

- b) pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;
- c) pareiškėjai savo pasiūlyme turi fiksuotąją sumą paskirstyti pagal darbo paketus (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);
- d) numatytomis lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą.

Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į atlikto vertinimo išvadas. Fiksuotoji suma neviršys 80 proc. po vertinimo nustatytos biudžeto sąmatos.

Dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma, finansavimo norma, visos tinkamos finansuoti išlaidos ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje.

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Tokia finansavimo schema leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite portale „Funding and Tender Opportunities Portal“.

„ERASMUS+“ MOKYTOJŲ AKADEMIJŲ INICIATYVA

2019 m. Tarybos rezoliucijoje dėl tolesnio **Europos švietimo erdvės** plėtojimo¹⁸¹ Komisija raginama „kurti naujas priemones, skirtas mokytis ir remti kompetentingus, motyvuotus ir aukštos kvalifikacijos mokytojus, dėstytojus, pedagogus ir mokyklų vadovus, ir skatinti jų tęstinį profesinį tobulėjimą, taip pat aukštos kokybės, moksliniais tyrimais pagrįstą mokytojų rengimą“^{182, 183}.

2020 m. gegužės mėn. Tarybos išvadose dėl Europos mokytojų ir dėstytojų ateities¹⁸⁴ dar kartą pabrėžiamas mokytojų, kaip Europos švietimo erdvės kertinių akmenų, vaidmuo ir raginama toliau remti mokytojų karjerą ir kompetencijos tobulinimą bei gerovę visais karjeros etapais. Išvadose pabrėžiama mokytojų mobilumo nauda ir būtinybė įtraukti mobilumą į pirminį ir tęstinį mokytojų švietimą. Be to, išvadose Komisija raginama remti glaudesnę mokytojų rengimo paslaugų teikėjų bendradarbiavimą tęstinio mokytojų profesinio tobulėjimo procese.

2020 m. Komisijos komunikate dėl Europos švietimo erdvės sukūrimo iki 2025 m.¹⁸⁵ pripažįstamas esminis mokytojų ir dėstytojų vaidmuo ir išdėstyta kompetentingų ir motyvuotų pedagogų, kurie savo karjeroje gali naudotis įvairia pagalba ir profesinio tobulėjimo galimybėmis, vizija. Jame siūloma įvairių veiksmų, padėsiančių įveikti sunkumus, su kuriais susiduria pedagogai, įskaitant planuojamą „Erasmus+“ mokytojų akademijų iniciatyvą.

Komisijos skaitmeninio švietimo veiksmų plane (2021–2027 m.)¹⁸⁶ pabrėžiamas poreikis užtikrinti, kad visi mokytojai ir dėstytojai norėtų ir gebėtų veiksmingai ir kūrybiškai naudotis technologijomis, kad įtrauktų ir motyvuotų besimokančius asmenis, ir užtikrinti, kad visi besimokantys asmenys išsiugdytų skaitmeninius gebėjimus mokytis, gyventi ir dirbti vis labiau skaitmenizuotame pasaulyje.

Tarybos rezoliucijoje dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.) kalbama apie „Erasmus+“ mokytojų akademijų potencialą palengvinti tinklaveiką, dalijimąsi žiniomis ir mobilumą, o bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojams suteikti mokymosi galimybių per visą jų karjerą.

Reikia didinti mokytojo profesijos **patrauklumą**: EBPO TALIS tyrime dalyvavusiose ES šalyse vidutiniškai mažiau nei 20 proc. pagrindinių mokyklų mokytojų manė, kad visuomenė jų profesiją laiko vertinga. Susirūpinimą kelia pedagogų **senėjimas**, nes dėl artėjančių išėjimo į pensiją bangų konkrečiose šalyse gali pritrūkti mokymo srities darbuotojų. 2019 m. **Švietimo ir mokymo stebėsenos biuletenyje**¹⁸⁷ taip pat nurodoma, kad kai kuriose Europos šalyse **labai trūksta** visų sričių arba tam tikrų sričių, pavyzdžiui, tikslųjų mokslų, mokytojų arba specialiųjų profilių mokytojų, pavyzdžiui, galinčių mokytis specialiųjų poreikių turinčius mokinius.

EBPO TALIS tyrimo duomenimis, nepaisant didelės tęstinio profesinio tobulėjimo pasiūlos, **mokytojai vis dar praneša apie profesinio tobulėjimo galimybių trūkumą**. Nepaisant **mobilumo** teikiamos naudos, jis vis dar nėra veiksmingai įtrauktas į mokytojų rengimo procesą dėl įvairių praktinių kliūčių, kurias reikėtų šalinti vykdant nuoseklesnę politiką.

181 <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/st-13298-2019-init/lt/pdf>.

182 2019 m. švietimo ir mokymo stebėsenos biuletenis, p. 28.

183 2019 m. lapkričio 8 d., 13298/19, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/st-13298-2019-init/lt/pdf>.

184 <https://www.consilium.europa.eu/media/44115/st08269-en20.pdf>

185 https://ec.europa.eu/education/resources-and-tools/document-library/eea-communication-sept2020_en

186 https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_lt

187 https://ec.europa.eu/education/resources-and-tools/document-library/education-and-training-monitor-2019-executive-summary_en

„Erasmus+“ mokytojų akademijos spręs šiuos klausimus, papildys kitą su švietimo erdvės kūrimu susijusią veiklą ir padės perkelti rezultatus į **nacionalinę ir regioninę politiką ir galiausiai į mokytojų švietimo ir bendrojo ugdymo įstaigų rėmimo sistemas**. Šių akademijų veikla bus grindžiama nacionalinio mokytojų rengimo inovacijomis ir veiksminga praktika ir Europos bendradarbiavimu ir padės juos toliau plėtoti. Ypatingas dėmesys bus skiriamas veiksmingos praktikos sklaidai ir naudojimui skirtingose šalyse ir mokytojų rengimo įstaigose, taip pat grįžtamojo ryšio ir poveikio užtikrinimui politikos lygmeniu.

VEIKSMO TIKSLAI

Šio veiksmo bendrasis tikslas – sudaryti mokytojų švietimo ir rengimo paslaugų teikėjų europinę partnerystę, steigiant „Erasmus+“ mokytojų akademijas, kuriose bus plėtojamose mokytojų rengimo europinės ir tarptautinės perspektyvos. Mokytojų akademijose bus remiama daugiakalbystė, kalbinis sąmoningumas ir kultūros įvairovė, plėtojamas mokytojų rengimas pagal ES švietimo politikos prioritetus ir padedama siekti Europos švietimo erdvės tikslų.

„Erasmus+“ mokytojų akademijų iniciatyva bus siekiama šių tikslų:

- prisidėti prie mokytojų rengimo politikos ir praktikos tobulinimo Europoje, kuriant mokytojų rengimo tinklus ir praktikos bendruomenes, kurie suburtų pirminio mokytojų rengimo (būsimų mokytojų rengimo) paslaugų teikėjus ir tęstinio profesinio tobulėjimo (jau dirbančių mokytojų) paslaugų teikėjus, kitus susijusius subjektus, pavyzdžiui, mokytojų asociacijas, ministerijas ir suinteresuotuosius subjektus, kad būtų parengtos ir išbandytos profesinio mokymosi strategijos ir programos, kurios būtų veiksmingos, prieinamos ir perkeliama į kitus kontekstus;
- stiprinti mokytojų rengimo **europinį aspektą** ir jo tarptautinimą, novatoriškai ir praktiškai bendradarbiaujant su kitų Europos šalių pedagogais ir mokytojais ir dalijantis patirtimi, susijusia su tolesne mokytojų rengimo raida Europoje. Šis bendradarbiavimas prisidės prie pagrindinių Europos Sąjungos prioritetų, pavyzdžiui, mokymosi skaitmeniniame pasaulyje, tvarumo, teisingumo ir įtraukties, be kita ko, siūlant mokytojų kursus, modulius ir kitas mokymosi galimybes šiose srityse;
- parengti ir drauge išbandyti skirtingus **mobilumo (virtualiojo, fizinio ir mišriojo) modelius** pirminio mokytojų rengimo ir nuolatinio profesinio tobulėjimo srityje, siekiant pagerinti mobilumo kokybę ir dalyvių skaičių, taip pat užtikrinti, kad mobilumas Europoje taptų neatsiejama mokytojų rengimo dalimi;
- plėtoti **tvarų mokytojų rengimo paslaugų teikėjų bendradarbiavimą**, darantį poveikį mokytojų rengimo kokybei Europoje, ir prisidėti prie mokytojų rengimo politikos Europos ir nacionaliniu lygmenimis.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai dėl „Erasmus+“ mokytojų akademijų turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti bet kuri nacionaliniu lygmeniu pripažinta organizacija (galinti veikti kaip dalyvaujančioji organizacija, kaip nurodyta toliau), įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu.
---	--

Kokios organizacijos gali dalyvauti projekte?	Toliau nurodytos ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje įsteigtos organizacijos (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“) gali dalyvauti kaip visateisės partnerės arba asocijuotosios partnerės: ▪ mokytojų rengimo įstaigos (kolegijos, institutai, universitetai, teikiantys pirminio mokytojų rengimo ir (arba) tęstinio profesinio tobulėjimo paslaugas) ISCED 1–3 lygmens mokytojams, įskaitant profesijos mokytojus; ▪ ministerijos arba panašios viešosios įstaigos, atsakingos už bendrojo ugdymo politiką; ▪ viešosios (vietos, regioninės ar nacionalinės) ir privačiosios įstaigos, atsakingos už politikos formavimą ir mokytojų rengimo pasiūlą bei mokytojų kvalifikacijos standartų nustatymą; ▪ mokytojų asociacijos ir kiti nacionaliniu lygmeniu pripažinti mokytojų rengimo ir nuolatinio profesinio tobulėjimo paslaugų teikėjai; ▪ valdžios institucijos, atsakingos už mokytojų švietimą ir mokymą bei jų nuolatinio profesinio tobulėjimo ir kvalifikacijos priežiūrą; ▪ bendrojo ugdymo įstaigos, dirbančios su mokytojų rengimo paslaugų teikėjais, kad būtų sudaryta praktinio mokymo, kaip mokytojų rengimo dalies, galimybių; ▪ kitos bendrojo ugdymo įstaigos (nuo ikimokyklinio ugdymo iki pirminio profesinio mokymo) arba kitos su projektu susijusios organizacijos (pavyzdžiui, NVO, mokytojų asociacijos).
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	„Erasmus+“ mokytojų akademijos iniciatyvoje turi dalyvauti bent 3 visateisiai partneriai iš bent 3 ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių (įskaitant bent 2 ES valstybes nares), taip pat: • bent du nacionaliniu lygmeniu pripažinti pirminio mokytojų rengimo paslaugų teikėjai iš 2 skirtingų ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir • bent vienas nacionaliniu lygmeniu pripažintas tęstinio mokytojų (jau dirbančių) profesinio tobulėjimo paslaugų teikėjas. Be to, partnerystėje kaip visateisė partnerė ar asocijuotoji partnerė taip pat turi dalyvauti bent viena praktinio / profesinio rengimo įstaiga. Partnerystėje kaip visateisės arba asocijuotosios partnerės taip pat gali dalyvauti kitos organizacijos, turinčios atitinkamos patirties mokytojų rengimo srityje, ir (arba) institucijos, nustatančios mokytojų rengimo standartus, kvalifikaciją ar kokybės užtikrinimą.
Veiklos vieta (-os)	Visa „Erasmus+“ mokytojų akademijų veikla turi būti vykdoma ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiojoje valstybėse.
Projekto trukmė	3 metai
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-EDU-2022-PEX-TEACH-ACA
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki rugsėjo 7 d. 17:00:00 (Briuselio laiku) .

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

PROJEKTO RENGIMAS

Kiekviena „Erasmus+“ mokytojų akademija įgyvendina nuoseklią ir visapusišką veiklą, pavyzdžiui:

- bendradarbiauja ir kuria **tinklus ir praktikos bendruomenes** su mokytojų rengimo paslaugų teikėjais, mokytojų asociacijomis, visuomeninėmis organizacijomis, dalyvaujančiomis mokytojų rengimo procese, ir kitais atitinkamais subjektais, kad būtų sukurtos novatoriškos pirminio ir tęstinio mokytojų rengimo ir tęstinio profesinio tobulėjimo bei bendrojo ugdymo įstaigų strategijos ir programos;
- rengia ir teikia bendrus, novatoriškus ir veiksmingus mokytojų rengimo srities ir mokytojų gebėjimams skirtus **mokymosi modulius** sudėtingais ir (arba) naujais visiems rūpimais pedagoginiais klausimais. Šios akademijos tenkina skirtingus **pedagogikos studentų** (pirminio mokytojų rengimo) ir **jau dirbančių mokytojų** (tęstinio profesinio tobulėjimo) poreikius;
- **plėtoja bendrą mokymosi, turinčio tvirtą europinį aspektą, pasiūlą**, apimančią visų formų mobilumo veiklą, pavyzdžiui, rengiant vasaros mokyklas, studentų ir dėstytojų pažintinius vizitus, taip pat kitas universitetų bendradarbiavimo formas – tiek fizines, tiek virtualiąsias;
- nustato veiksmingus mobilumo kliūčių šalinimo būdus, įskaitant praktinius susitarimus ir mokymosi pripažinimą, siekiant padidinti mobilumo veiksmų skaičių bei kokybę ir mobilumo įtraukimą į pirminio ir tęstinio mokytojų rengimo sistemą;
- įtraukia bendrojo ugdymo įstaigas ir ypač **profesinio rengimo įstaigas**, siekiant išbandyti naujoviškus mokymo būdus (įskaitant nuotolinio ir mišriojo mokymo ir mokymosi metodus) ir jais dalytis;
- pagal šio kvietimo tikslus atlieka studijas, mokslinius tyrimus ir (arba) apklausas arba renka veiksmingos praktikos pavyzdžius, kad parengtų santraukas, diskusijų dokumentus, rekomendacijas ir t. t., siekiant skatinti diskusijas ir prisidėti prie mokytojų rengimo politikos;
- remia ir teikia pirmenybę esamoms „Erasmus+“ priemonėms, pavyzdžiui, „eTwinning“ ir „School Education Gateway“, skirtoms virtualiajam mobilumui, bendradarbiavimui, komunikacijai testavimo ir dalijimosi rezultatais tikslais.

NUMATOMAS POVEIKIS

Tikimasi, kad „Erasmus+“ mokytojų akademijų plėtotė **padidins mokytojo profesijos patrauklumą** ir užtikrins mokytojų, pedagogų ir mokyklų vadovų **kokybišką pirminį rengimą ir tęstinį profesinį tobulėjimą**.

Manoma, kad „Erasmus+“ mokytojų akademijų iniciatyva, pagal kurią bus kuriama Europos mokytojų švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų partnerystė, **sustiprins europinį mokytojų rengimo aspektą ir prisidės prie jo tarptautinimo**. Numatoma, kad glaudus atitinkamų subjektų bendradarbiavimas už Europos ribų pasižymės novatorišku Europos bendradarbiavimu ir esmine mokytojų rengimo politikos ir praktikos plėtra, remiantis esamomis inovacijomis ir veiksminga praktika nacionalinėse mokytojų rengimo sistemose bei bendra mokymosi pasiūla dalyvaujantiems mokytojams. Tikimasi, kad toks požiūris padės užtikrinti, kad **mobilumas taptų neatsiejama mokytojų rengimo dalimi** Europoje, pašalinant esamas mobilumo kliūtis ir nustatant sėkmingų mobilumo strategijų ir programų sąlygas.

Nacionaliniu ir Europos lygmeniu veikiančios „Erasmus+“ mokytojų akademijos suformuos tvirtą ir tvarią pirminio mokytojų rengimo ir tęstinio profesinio tobulėjimo paslaugų teikėjų partnerystę. Šia iniciatyva bus užtikrintas glaudesnis mokytojų rengimo paslaugų teikėjų bendradarbiavimas, paklojantis pagrindą **struktūrinei partnerystei ir jungtinėms institucijų programoms**. Taip „Erasmus+“ mokytojų akademijos užtikrins kokybišką, veiksmingą pirminį rengimą ir tęstinį profesinį tobulėjimą ir padės pasiekti rezultatų, kuriuos būtų sunku pasiekti be žinių mainų ir veiksmingo bendradarbiavimo.

Naudojant įvairius sklaidos kanalus tarpvalstybiniu, nacionaliniu ir (arba) regioniniu lygmenimis, taip pat parengiant ilgalaikį veiksmų planą, skirtą laipsniškam projektų rezultatų diegimui, tikimasi, kad projektai įtrauks atitinkamus suinteresuotuosius subjektus iš dalyvaujančiųjų ir kitų organizacijų ir užtikrins ilgalaikį poveikį net ir projektui pasibaigus.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projekto aktualumas (daugiausia 35 balai)	• Sąsaja su politika: koku mastu pasiūlymu suburiama ir plėtojama Europos mokytojų švietimo ir rengimo paslaugų teikėjų partnerystė, kurios tikslas – steigti „Erasmus+“ mokytojų akademijas, teikiančias mokytojams novatoriško mokymosi galimybes. • Suderinamumas: koku mastu pasiūlymas grindžiamas adekvačia poreikių analize; tikslai yra aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su dalyvaujančiosioms organizacijoms ir šiam veiksmui svarbiais klausimais. • Novatoriškumas: pasiūlyme numatyta taikyti pažangiausius metodus ir technikas ir jį įgyvendinant bus gauta novatoriškų rezultatų ir problemų sprendimo būdų, susijusių su šia sritimi apskritai arba su geografiniu projekto kontekstu (pavyzdžiui, turinys; gauti rezultatai, taikomi darbo metodai, dalyvaujančiosios organizacijos ir asmenys arba tikslinės grupės). • Bendradarbiavimas ir partnerystė: koku mastu pasiūlymas tinkamas tvirtiems ir ilgalaikiams santykiams vietos, nacionaliniu ir tarpvalstybiniu lygmeniu tarp pirminio mokytojų rengimo (būsimų mokytojų rengimo) paslaugų teikėjų ir (jau dirbančių mokytojų) tęstinio profesinio tobulėjimo paslaugų teikėjų, palaikant dvikryptę ir abipusiškai naudingą sąveiką. • Europos pridėtinė vertė: pasiūlyme aiškiai parodyta, kokia pridėtinė vertė sukurama asmeniniu (besimokančių asmenų ir (arba) darbuotojų), instituciniu ir sisteminiu lygmeniu per gaunamus rezultatus, kuriuos partneriams, veikiantiems be Europos bendradarbiavimo, pasiekti būtų sunku; pasiūlyme naudojamos ir remiamos esamos ES lygmens priemonės, pavyzdžiui, „eTwinning“ ir „School Education Gateway“, skirtos bendradarbiavimui, komunikacijai testavimo ir dalijimosi rezultatais tikslais. • Tarptautinimas: pasiūlymu atskleidžiamas indėlis į tarptautinį mokytojų rengimo aspektą, įskaitant jungtinių mobilumo (virtualiojo, fizinio ir mišriojo) modelių ir kitos mokymosi pasiūlos kūrimą pirminio mokytojų rengimo ir tęstinio profesinio tobulėjimo srityse. • Skaitmeniniai įgūdžiai: koku mastu pasiūlyme numatyta su skaitmeninių įgūdžių ugdymu susijusi veikla (pavyzdžiui, novatoriškų mokymo programų ir metodikų kūrimas, veiksmingi mokymosi moduliai ir t. t.) • Žalieji įgūdžiai: koku mastu pasiūlyme numatyta su Europos aplinkos tvarumo prioritetais ir perėjimu prie žiedinės ir žalesnės ekonomikos susijusi veikla (pavyzdžiui, novatoriškos mokymo programos ir mokymo metodikos, veiksmingo mokymosi moduliai ir t. t.); • Socialinis aspektas: į pasiūlymą įtrauktas visaapimantis siekis vykdant įvairius veiksmus užtikrinti įvairovę ir puoselėti bendras vertybes, lygybę, nediskriminavimą ir socialinę įtrauktį, įskaitant specialiųjų poreikių ir (arba) mažiau galimybių turinčių asmenų ir asmenų, dirbančių daugiakalbėje ir daugiakultūroje aplinkoje, atžvilgiu; • Lyčių aspektas: koku mastu pasiūlyme atsižvelgiama į lyčių lygybę ir padedama užtikrinti galimybę bendrojo ugdymo įstaigose veiksmingai atsižvelgti į lyčių aspektą.
---	---

Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 25 balai)	• Nuoseklumas: projektas iš esmės parengtas taip, kad būtų užtikrintas jo tikslų, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. Pasiūlyme pateikiamas nuoseklus ir išsamus atitinkamos veiklos ir paslaugų, kuriais bus siekiama patenkinti nustatytus poreikius ir gauti planuojamus rezultatus, aprašas; • Metodika: siūlomos metodikos kokybė ir įgyvendinamumas bei jos tinkamumas numatytiems rezultatams pasiekti. • Struktūra: darbo programos, įskaitant atitinkamus parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, stebėsenos, rezultatų naudojimo, vertinimo ir sklaidos etapus, aiškumas, išsamumas ir kokybė. • Valdymas: numatytos patikimos valdymo priemonės. Tvarkaraštis, organizavimas, užduotys ir pareigos yra tinkamai apibrėžti ir tikroviški. Pasiūlyme kiekvienai veiklai numatyti tinkami ištekliai. • Biudžetas: biudžete numatyti tinkami ištekliai, reikalingi projektui sėkmingai įgyvendinti; jis nėra nei per didelis, nei per mažas; • Rizikos valdymas: Aiškiai įvardytos su projektu susijusios problemos ir rizika yra aiškiai nustatytos ir numatyti jų šalinimo veiksmai. • Kokybės užtikrinimas: tinkamai įdiegtos kontrolės priemonės (nuolatinis kokybės vertinimas, tarpusavio vertinimas, lyginamosios analizės veikla ir t. t.). • Stebėsenos priemonės: nustatyti rodikliai, kuriais siekiama užtikrinti kokybišką ir ekonomiškai efektyvų projekto įgyvendinimą.
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	• Sudėtis: projekte dalyvauja įvairios viena kitą papildančios organizacijos, turinčios reikiamą profilį, kompetenciją, patirties ir žinių, kad galėtų sėkmingai įgyvendinti projektą visais jo aspektais. • Aukštynkryptė konvergencija: koku mastu partnerystė kuria tinklus ir praktikos bendruomenes su mokytojų rengimo paslaugų teikėjais, valdžios institucijomis, dalyvaujančiomis mokytojų rengimo procese, ir kitais atitinkamais subjektais, ir sudaro sąlygas tiems partneriams veiksmingai keistis patirtimi ir žiniomis; • Geografinis aspektas: koku mastu į partnerystę įtraukti atitinkami partneriai iš skirtingų geografinių vietovių, taip pat koku mastu pareiškėjas pagrindė geografinę partnerystės sudėtį ir įrodė jos svarbą siekiant „Erasmus+“ mokytojų akademijų tikslų; taip pat koku mastu partnerystė apima platų ir tinkamą atitinkamų subjektų ratą vietos ir regioniniu lygmenimis. • Virtualusis bendradarbiavimas ir mobilumas: koku mastu bendradarbiavimas siejamas su esamomis „Erasmus+“ priemonėmis, pavyzdžiui, „eTwinning“ ir „School Education Gateway“. • Įsipareigojimas: atsakomybės sritys ir užduotys yra aiškiai ir tinkamai paskirstytos ir iš jų paskirstymo matyti visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimas ir aktyvus įsitraukimas pagal kompetenciją ir pajėgumus. • Užduotys: koordinatorius įrodo gebėjimą kokybiškai valdyti ir koordinuoti tarpvalstybinius tinklus ir vadovauti sudėtingoje aplinkoje; individualios užduotys paskirstomos atsižvelgiant į konkrečią kiekvieno partnerio praktinę patirtį. • Bendradarbiavimas: siūlomas veiksmingas mechanizmas tinkamam dalyvaujančiųjų organizacijų, dalyvių ir kitų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimui, sprendimų priėmimui ir komunikacijai užtikrinti.

Poveikis (daugiausia 20 balų)	• Rezultatų panaudojimas: pasiūlyme parodoma, kaip partneriai ir kiti suinteresuotieji subjektai naudosis projekto rezultatais. Jame numatomos priemonės rezultatų panaudojimui projekto metu ir jam pasibaigus įvertinti. • Sklaida: pasiūlyme numatytas aiškus rezultatų sklaidos planas ir nurodomi atitinkami tikslai, veikla, tvarkaraštis, priemonės ir kanalai, kuriuos naudojant bus užtikrinta, kad rezultatai ir nauda projekto metu ir jam pasibaigus būtų veiksmingai skleidžiami suinteresuotiesiems subjektams, politikams, mokytojų rengimo paslaugų teikėjams, valdžios institucijoms ir t. t.; pasiūlyme taip pat nurodoma, kurie partneriai bus atsakingi už rezultatų sklaidą, ir įrodoma jų turima aktuali sklaidos veiklos patirtis; pasiūlyme išdėstomos sklaidos priemonės, pirmenybę teikiant „Erasmus+“ priemonėms, tokioms kaip „eTwinning“ ir „School Education Gateway“. • Poveikis: pasiūlyme parodomas galimas projekto poveikis: • dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; • vietos, regioniniu, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte. Į pasiūlymą įtrauktos priemonės, uždaviniai ir rodikliai, kad būtų galima stebėti pažangą ir vertinti numatomą (trumpalaikį ir ilgalaikį) poveikį. • Tvarumas ir tęstinumas: pasiūlyme paaiškinama, kaip bus įgyvendinama ir toliau plėtojama „Erasmus+“ mokytojų akademijų iniciatyva. Pasiūlyme numatytas ilgalaikis veiksmų planas, kuriuo siekiama laipsniškai diegti projekto rezultatus projektui pasibaigus. Šis planas grindžiamas tvaria pirminio mokytojų rengimo (būsimų mokytojų rengimo) paslaugų teikėjų ir tęstinio profesinio tobulėjimo (jau dirbančių mokytojų) paslaugų teikėjų partneryste. Reikėtų įtraukti tinkamas valdymo struktūras, taip pat išplėstinio taikymo ir finansinio tvarumo planus, įskaitant finansinių išteklių (Europos, nacionalinių ir privačių) nustatymą, siekiant užtikrinti, kad rezultatai ir nauda būtų ilgalaikiai ir tvarūs.
---	---

Ar skirti finansavimą, svarstoma, jeigu paraiška įvertinama ne mažiau kaip 60 balų (iš 100), taip pat atsižvelgiant į mažiausią būtiną balų skaičių pagal kiekvieną iš keturių dotacijos skyrimo kriterijų: bent 18 balų pagal „projekto aktualumo“ kategoriją; 13 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijoje ir 11 balų „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ ir „poveikio“ kategorijose. *Ex aequo* atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausiai balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

ES dotacija bus prisidedama prie faktinių projekto išlaidų padengimo (realiųjų išlaidų finansavimo modelis). Tik reikalavimus atitinkančios išlaidos ir išlaidos, kurias gavėjas faktiškai patyrė įgyvendindamas projektą (ne į biudžetą įtrauktos išlaidos).

Didžiausia ES dotacija vienam projektui yra 1,5 mln. EUR.

Be to,

- Išsamūs dotacijos parametrai bus nustatyti dotacijos sutartyje.
- ES finansinis įnašas negali viršyti 80 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.
- Skirta dotacija gali būti mažesnė nei prašoma suma.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite portale „Funding and Tender Opportunities Portal“.

„ERASMUS MUNDUS“ VEIKSMAS

„Erasmus Mundus“ veiksmas apima:

- **1 dalis. „Erasmus Mundus“ jungtinę magistrantūros studijų programą ir**
- **2 dalis. „Erasmus Mundus“ planavimo priemonės.**

Šiuo veiksmu siekiama didinti aukštojo mokslo ir studijų institucijų meistriškumą ir jų tarptautinimą pasaulio mastu per Europoje įsteigtų aukštojo mokslo ir studijų institucijų bendrai vykdomas ir bendrai pripažįstamas magistrantūros studijų programas, kuriose gali dalyvauti ir institucijos iš kitų pasaulio šalių.

„Erasmus Mundus“ jungtinė magistrantūros studijų programa ir „Erasmus Mundus“ planavimo priemonės skirstomos į dvi atskiras dalis. Prievolės įgyvendinti „Erasmus Mundus“ planavimo priemonės prieš „Erasmus Mundus“ jungtinę magistrantūros studijų programą nėra. „Erasmus Mundus“ planavimo priemonės nereikia automatiškai skiriamo finansavimo pagal „Erasmus Mundus“ jungtinę magistrantūros studijų programą, o „Erasmus Mundus“ planavimo priemonių projekto užbaigimas nėra „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos kriterijus.

1 dalis. „Erasmus Mundus“ jungtinė magistrantūros studijų programa

„Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos veiksmu remiamos aukšto lygio integruotos tarpvalstybinės magistrantūros studijų programos¹⁸⁸, kurias įgyvendina tarptautinis aukštojo mokslo ir studijų institucijų iš įvairių pasaulio šalių konsorciūmas ir, prireikus, kiti švietimo ir (arba) kitų sričių partneriai, turintys specialių žinių ir besidomintys atitinkamomis studijų ir (arba) profesinėmis sritimis.

„Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos – pavyzdinės programos, turinčios prisidėti prie Europos aukštojo mokslo erdvės integracijos ir tarptautinimo. „Erasmus Mundus“ jungtinių magistrantūros studijų programų specifika yra susijusi su didele dalyvaujančių institucijų bendryste ir (arba) integracija bei jų akademinio turinio meistriškumu.

„ERASMUS MUNDUS“ JUNGTINĖS MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ PROGRAMOS TIKSLAI

„Erasmus Mundus“ jungtinė magistrantūros studijų programa siekiama didinti Europos aukštojo mokslo patrauklumą ir meistriškumą pasaulyje bei pritraukti talentų į Europą derinant šiuos veiksmus:

- (i) institucinį akademinį bendradarbiavimą siekiant atskleisti Europos aukštojo mokslo meistriškumą ir
- (ii) individualų visų „Erasmus Mundus“ jungtinėje magistrantūros studijų programoje dalyvaujančių studentų mobilumą, geriausiems studentams suteikiant ES finansuojamas stipendijas.

¹⁸⁸ TARPTAUTINIO STANDARTIZUOTO ŠVIETIMO KLASIFIKATORIAUS (ISCED 2011) 7 LYGMUO.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI PARAIŠKOMS DĖL „ERASMUS MUNDUS“ JUNG TINĖS MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ PROGRAMOS?

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai dėl „Erasmus Mundus“ jungtinių magistrantūros studijų programų turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti bet kuri reikalavimus atitinkanti dalyvaujanti aukštojo mokslo ir studijų institucija, įsteigta ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Išimtis: šiame veiksme negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas).
Kokios organizacijos gali dalyvauti projekte?	Dalyvujančioji organizacija gali būti viešoji arba privačioji organizacija ir susiję subjektai (jei tokių yra), įsteigti ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, ir tiesiogiai bei aktyviai dalyvaujantys įgyvendinant „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programą. Išimtis: šiame veiksme negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas). Aukštojo mokslo ir studijų institucijos, įsteigtos ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse, turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Dalyvujančioms trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukštojo mokslo ir studijų institucijoms reikalavimas turėti ECHE netaikomas, tačiau jos turi įsipareigoti laikytis jos principų. Visateisės partnerės statusą turinčios aukštojo mokslo ir studijų institucijos paraiškos teikimo etapu¹⁸⁹ turi įrodyti įvykdžiusios jungtinei programai keliamus jų jurisdikcijai priklausančius išorės kokybės užtikrinimo reikalavimus (pavyzdžiui, akreditacijos ar vertinimo). Tą galima pasiekti i) sėkmingai įgyvendinus Europos jungtinių programų kokybės užtikrinimo metodiką (jei leidžiama pagal nacionalinės teisės aktus), ii) remiantis konkrečia jungtinės programos akreditacija ir (arba) įvertinimu arba iii) kiekvieno iš nacionalinių komponentų, sudarančių „Erasmus Mundus“ jungtinę magistrantūros studijų programą, akreditacija ir (arba) įvertinimu. Be to, „Erasmus Mundus“ jungtinėje magistrantūros studijų programoje gali dalyvauti ir asocijuotieji partneriai (pasirinktinai). Šios organizacijos netiesiogiai prisideda prie konkrečių užduočių (veiklos) įgyvendinimo ir (arba) remia sklaidą ir jungtinių programų tvarumą. Jos gali prisidėti, pavyzdžiui, perduodamos žinias ir įgūdžius, siūlydamos papildomus kursus arba teikdamos stažuotės arba praktikos galimybių. Atsižvelgiant į tinkamumo ir sutarčių valdymo aspektus jos nėra laikomos pagal Programą skiriamo finansavimo gavėjomis.
Dalyvujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	„Erasmus Mundus“ jungtinėje magistrantūros studijų programoje dalyvauja ne mažiau kaip trys visateisių partnerių statusą turinčios aukštojo mokslo ir studijų institucijos iš trijų skirtingų šalių, iš kurių bent dvi turi būti ES valstybės narės ir Programos asocijuotosios trečiosios valstybės.

¹⁸⁹ Nebent yra nacionalinių ar regioninių lygmeniu nustatytų specialių ir oficialių nuostatų, susijusių su „Erasmus Mundus“ įgyvendinimu (kiekvieną atvejį tikrina EACEA).

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Pagal šią studijų programą gali studijuoti magistrantūros studentai, įgiję pirmosios aukštojo mokslo pakopos kvalifikacinį laipsnį arba turintys lygiavertį išsilavinimą, pripažįstamą pagal laipsnį suteikiančių šalių ir (arba) institucijų nacionalinės teisės aktus ir praktiką. Studentai, jau gavę „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos stipendiją negali teikti paraiškos papildomai stipendijai pagal tą patį veiksmą gauti. „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos stipendijos gali būti teikiamos studentams iš viso pasaulio. Tačiau konsorciui turėtų užtikrinti geografinę pusiausvyrą: tai reiškia, kad įgyvendinant vieną projektą tos pačios tautybės kandidatams skiriama ne daugiau kaip 10 proc. visų stipendijų (ši taisyklė netaikoma papildomoms stipendijoms tiksliniams pasaulio regionams, jei aktualu).
Veiklos vieta (-os), jei taikoma	„Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos apima privalomą visų dalyvaujančių studentų (tiek gaunančių, tiek negaunančių „Erasmus Mundus“ stipendijas) fizinį mobilumą, kurį sudaro bent du studijų laikotarpiai dviejose šalyse, iš kurių bent viena turi būti ES valstybė narė arba Programos asocijuotoji trečioji valstybė. Šios dvi šalys turi skirtis nuo studento gyvenamosios vietos paraiškos teikimo etapu. Kiekvienas iš dviejų privalomų studijų laikotarpių turi atitikti ne mažiau kaip vieno akademinio semestro darbo krūvį (30 ECTS arba lygiavertį kreditų)¹⁹⁰. Visi magistrantūros studijų laikotarpiai turi vykti visateisės partnerės statusą turinčiose aukštojo mokslo ir studijų institucijose arba joms tiesiogiai prižiūrint. Privalomo mobilumo laikotarpių negalima pakeisti virtualiuoju mobilumu (nuotoliniu mokymusi).
Projekto trukmė (ir veikla, jei taikoma)	Konsorciūmo atveju dotacijos sutartis bus sudaryta 74 mėnesiams, kad būtų finansuojamos bent keturios magistrantūros, trunkančios 1–2 mokslo metus (60, 90 arba 120 ECTS kreditų), laidos. Anksčiau finansuotos „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros laipsnio ir jungtinės magistrantūros studijų programos gali būti atnaujintos likus ne daugiau kaip vieneriems metams iki sutarties galiojimo pabaigos. Pagal dvi atskiras dotacijos sutartis finansuojamos dvi magistrantūros laidos negali prasidėti tais pačiais akademiais metais. Stipendija skiriama už dienos studijas ir ji bus mokama visą „Erasmus Mundus“ magistrantūros studijų programos laikotarpį (t. y. 12, 18, 24 mėn.). Trumpesnis stipendijos mokėjimo laikotarpis taikomas tuo atveju, jei pripažįstamas ankstesnis mokymasis (taikant trumpiausią vienerių akademinių metų stipendijos mokėjimo laikotarpį). Pirmieji dalyvaujantys studentai turėtų pradėti studijuoti ne vėliau kaip kitais akademiais metais po projektų atrankos metų.
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai. Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-EDU-2022-PEX-EMJM-MOB
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki vasario 16 d. 17:00:00 (Briuselio laiku) .

¹⁹⁰ Išimties tvarka 60 ECTS kreditų studijų programoje kiekvienas iš privalomų studijų laikotarpių gali atitikti bent 20 ECTS ar lygiavertį kreditų.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

PROJEKTO RENGIMAS

Tikimasi, kad „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos tenkins toliau nurodytus reikalavimus:

- 1) Apims **drauge parengtą ir visiškai integruotą mokymo programą**, atitinkančią Europos aukštojo mokslo erdvės¹⁹¹ jungtinių programų kokybės užtikrinimo standartus, taikomus „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos paraiškos pateikimo dieną. Šie standartai apima svarbiausius jungtinių programų aspektus, susijusius su jų bendru rengimu, įgyvendinimu, vykdymu ir kokybės užtikrinimu.

Be jungtinių programų kokybės užtikrinimo standartų, „Erasmus Mundus“ jungtinėse magistrantūros studijų programose pabrėžiamos šios jungtinės ir (arba) bendros įgyvendinimo procedūros:

- bendrieji studentų priėmimo reikalavimai ir paraiškų teikimo, atrankos, mokesčių politikos, stebėsenos, egzaminų ir (arba) rezultatų vertinimo taisyklės ar procedūros;
 - jungtinės programos kūrimas ir integruota mokymo(si) veikla, įskaitant bendrai sutartą kalbų politiką ir bendrą konsorciumo studijų laikotarpių pripažinimo procesą;
 - bendros paslaugos studentams (pavyzdžiui, kalbų kursai, parama vizoms);
 - jungtinė viešinimo ir informuotumo didinimo veikla, siekiant užtikrinti Programos ir „Erasmus Mundus“ stipendijų sistemos žinomumą visame pasaulyje. Į viešinimo strategiją turėtų būti įtraukta integruota ir išsami speciali interneto svetainė (anglų kalba, taip pat pagrindinė (-ėmis) mokymo kalba (-omis), jei jos skiriasi), kurioje būtų teikiama visa reikiama informacija apie programą studentams ir kitiems susijusiems suinteresuotiesiems subjektams, pavyzdžiui, būsimiems darbdaviams;
 - jungtinis konsorciumo administracinis ir finansinis valdymas;
 - jei leidžiama pagal nacionalinės teisės aktus, skatinami jungtiniai laipsniai.
- 2) Bus **įgyvendinama aukštojo mokslo ir studijų institucijų konsorciumo** ir, prireikus, kitų švietimo ir (arba) kitų sričių partnerių, įsteigtų ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Konsorciume turi dalyvauti ne mažiau kaip trys aukštojo mokslo ir studijų institucijos iš trijų skirtingų šalių, iš kurių bent dvi turi būti ES valstybės narės ir Programos asocijuotosios trečiosios valstybės.

Visos visateisės partnerės statusą turinčios aukštojo mokslo ir studijų institucijos (iš ES valstybių narių, Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ar trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės) turi būti magistro laipsnį teikiančios institucijos, galinčios laipsnio suteikimo reikalavimus atitinkantiems studentams suteikti jungtinį arba dauginį laipsnį, kuriuo patvirtinamas sėkmingas „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos užbaigimas.

Siekiant užtikrinti patikimą institucinį palaikymą ir paramą, dar prieš priimant pirmuosius studentus būtina užtikrinti, kad visos „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos konsorciumo organizacijos prisiimtų būtinius institucinius įsipareigojimus. Šie įsipareigojimai įtvirtinami „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos partnerystės susitarime, kurį turi pasirašyti visos institucijos partnerės (įskaitant asocijuotuosius partnerius, jei manoma, kad tai svarbu). Dalyvaujančios trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukštojo mokslo ir studijų institucijos partnerystės susitarime turėtų įsipareigoti laikytis ECHE principų. Šiame partnerystės susitarime turėtų būti kuo tiksliau apibūdinti visi

¹⁹¹ <https://www.eqar.eu/kb/joint-programmes/agreed-standards/>

akademiniai, veiklos, administraciniai ir finansiniai aspektai, susiję su „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos įgyvendinimu ir stipendijų administravimu (žr. toliau). Partnerystės susitarimo projektas pateikiamas paraiškos teikimo etape.

- 3) **Pritrauks geriausius studentus iš viso pasaulio.** Už studentų atranką, priėmimą ir stebėjimą atsako patys „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos konsorciumo nariai. Studentų atrankos procedūra turi būti organizuojama skaidriai, nešališkai ir teisingai. Dalis šių studentų gali gauti „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos stipendiją.

Siekiant užtikrinti visišką skaidrumą ir apibrėžti visų įstojusių studentų teises ir pareigas, abi šalys (t. y. įstoję studentai ir „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos konsorciumas) turi pasirašyti mokymosi sutartį. Mokymosi sutarties šablonas turi būti paviešintas „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos interneto svetainėje.

- 4) Įtrauks **privalomą fizinį mobilumą visiems priimtiems studentams.** Dėl mobilumo galimybių ir studijų laikotarpių pripažinimo tarp institucijų partnerių mechanizmų konsorciumo narės turi būti susitarusios projekto paraiškos teikimo etapu.
- 5) Rems **darbuotojų mainus ir kviestinius mokslininkus** siekiant prisidėti prie mokymo, rengimo, mokslinių tyrimų ir administracinės veiklos.
- 6) **Sėkmingai užbaigus jungtinę „Erasmus Mundus“ magistrantūros studijų programą turi būti suteiktas jungtinis laipsnis** (t. y. vienas diplomai, kurį išduoda bent dvi aukštojo mokslo ir studijų institucijos iš skirtingų šalių, iš kurių bent viena turi būti ES valstybė narė ar Programos asocijuotoji trečioji valstybė) arba **dauginis laipsnis** (t. y. bent du diplomai, kuriuos išduoda dvi aukštojo mokslo ir studijų institucijos iš skirtingų šalių, iš kurių bent viena turi būti ES valstybė narė ar Programos asocijuotoji trečioji valstybė) arba jų derinys.

Absolventams suteiktas laipsnis (-iai) turi priklausyti šalių, kuriose yra aukštojo mokslo ir studijų institucijos, aukštojo mokslo laipsnių sistemoms. Laipsnius turi pripažinti visos tuos laipsnius teikiančios visateisės partnerės statusą turinčios aukštojo mokslo ir studijų institucijos. Konsorciumas visiems programą baigusiems studentams studijų laikotarpio pabaigoje turėtų išduoti jungtinį diplomo priedėlį, kuriame būtų nurodytas visas magistrantūros studijų programos turinys.

Teikiant paraišką, „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos pasiūlymuose turi būti pateiktos baigtinės jungtinės studijų programos, kurias galima pradėti įgyvendinti ir viešinti visame pasaulyje iš karto, kai jos bus atrinktos. Disciplinų atžvilgiu netaikoma jokių apribojimų.

Be finansinio įnašo magistrantūros studijų programoms vykdyti (žr. skirsnį apie finansavimo taisykles) visi „Erasmus Mundus“ finansuojami projektai, kurie baigsis 2021–2027 m. (įskaitant projektus, kurie prasidėjo 2014–2020 m.), gali būti tęsiami pagal „Erasmus Mundus“ magistrantūros studijų programą neviršijant trijų papildomų laidų po veiksmo pabaigos, jeigu galutiniame ataskaitiniame etape EACEA atlikto dotacijos sutarčių vertinimo metu bus surinkta bent 75 balai. Atitinkami magistrantai turėtų įsipareigoti i) toliau laikytis veiksmo tikslų, apimties, numatomo poveikio, ii) dalyvauti, kad užtikrintų anksčiau finansuotos magistrantūros studijų programos tęstinumą, ir iii) atitinkamo laikotarpio pabaigoje pateikti veiklos ataskaitą.

NUMATOMAS POVEIKIS

Sistemos lygmeniu

- Skatinti akademinį bendradarbiavimą Europos aukštojo mokslo erdvėje ir už jos ribų remiant jungtinį mokymą ir kvalifikaciją, kokybės gerinimą, akademinio meistriškumo skatinimą;
- Stiprinti tarptautinį aukštojo mokslo aspektą bendradarbiaujant Europos ir užsienio institucijoms ir užtikrinant geriausių studentų mobilumą visame pasaulyje;

- Didinti aukštojo mokslo, inovacijų ir mokslinių tyrimų sąveiką;
- Šalinti mokymosi kliūtis, didinti galimybes naudotis kokybišku ir inovacijomis grindžiamu švietimu ir sudaryti sąlygas besimokančių asmenų tarptautiniam mobilumui;
- Atsižvelgti į visuomenės ir darbo rinkos poreikius;
- Prisidėti prie novatoriškos švietimo politikos kūrimo.

Instituciniu lygmeniu

- Suteikti Europos ir kitų pasaulio šalių aukštojo mokslo institucijoms daugiau struktūruoto ir tvaraus akademinio bendradarbiavimo visame pasaulyje galimybių;
- Gerinti magistrantūros programų kokybę ir priežiūros priemones;
- Didinti dalyvaujančių organizacijų tarptautiškumą ir konkurencingumą;
- Remti naujų tinklų kūrimą ir gerinti esamų tinklų kokybę;
- Didinti dalyvaujančių organizacijų patrauklumą talentingiems studentams;
- Prisidėti prie aukštojo mokslo ir studijų institucijų tarptautinimo politikos, didinant tarptautinį informuotumą per mokymo programas ir rengiant išsamias tarptautinimo (institucinio bendradarbiavimo ir tarpvalstybinio žmonių mobilumo) strategijas.

Asmeniniu lygmeniu

- Didinti dalyvaujančių studentų įsidarbinimo galimybes;
- Stiprinti studentų bendruosius gebėjimus ir įgūdžius;
- Per tarptautinę, tarpdisciplininę, tarpsektorinę ir tarpkultūrinę patirtį formuoti naują mąstyseną ir požiūrį į akademines studijas;
- Stiprinti studentų tinklaveikos ir bendravimo gebėjimus;
- Didinti individualų indėlį į žiniomis grindžiamą ekonomiką ir visuomenę.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projekto aktualumas (daugiausia 30 balų)	Aplinkybės ir bendrieji tikslai • Bendrieji projekto tikslai, susiję su „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos veikla, ir jų aktualumas Poreikių analizė ir konkretūs tikslai • Projekto pagrindimas ir poreikių analizė, kuria grindžiamas pasiūlymas; • Problemos, iššūkiai, trūkumai ir konkretieji tikslai, kuriuos projektas siekia išspręsti akademinėmis priemonėmis ir atsižvelgiant į visuomenės ir darbo rinkos reikmes. Kitų veiksmų papildomumas ir inovacijos • Meistriškumo ir inovacijų skatinimo strategija; • Parama partnerių aukštojo mokslo ir studijų institucijų modernizavimui ir tarptautinimui; • Projekto unikalumas ir pridėtinė vertė, palyginti su dabartine magistrantūros programų pasiūla; • Strategija, kuria didinamas patrauklumas, integracija, tarptautinimas ir prisidedama prie Europos aukštojo mokslo erdvės tikslų.
--	--

Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 30 balų)	Koncepcija ir metodika • „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos bendrystė ir (arba) integracija, atsižvelgiant į reikalavimus, nustatytus skirsnyje „Projekto rengimas“. Pasiūlyme visų pirma apibūdinama: - akademinė programa ir kaip konsorciame bus užtikrinamas meistriškumas ir novatoriški mokymosi patirties elementai; - studijų laikotarpių organizavimas, įskaitant minimalius mobilumo reikalavimus ir abipusį mokymosi rezultatų (kreditų) pripažinimą; - Studentų paraiškų teikimo, atrankos, dalyvavimo studijų programoje ir stipendijų skyrimo principai ir reikalavimai; - studentams siūlomos paslaugos; - mobilių darbuotojų ir kviestinių mokslininkų indėlis į mokymą, rengimą, mokslinius tyrimus ir administracinę veiklą; - specialiosios paramos priemonės, skirtos palengvinti lygiavertę ir įtraukią prieigą dalyviams, taip pat individualių poreikių, susijusių su ilgalaikiais fiziniais, psichikos, intelektualiais ar jutiminiais sutrikimais, turinčių studentų / darbuotojų / kviestinių mokslininkų įtraukimą. Kokybės užtikrinimo, stebėsenos ir vertinimo strategija • Magistrantūros programos vidaus ir išorės kokybės užtikrinimo priemonės; • mastas, kuriuo drauge parengta ir visiškai integruota mokymo programa atitinka Europos aukštojo mokslo erdvės jungtinių programų kokybės užtikrinimo standartus; • suteiktini jungtiniai ir kiti laipsniai ir jų pripažinimas laipsnius teikiančiose visateisių partnerių aukštojo mokslo ir studijų institucijose bei jungtinis diplomo priedėlis. Projekto grupės, darbuotojai ir ekspertai • Projekto grupės ir jų bendradarbiavimas įgyvendinant projektą. Ekonominis veiksmingumas ir finansų valdymas • ES finansavimo valdymas, papildomų lėšų telkimas ir biudžeto planavimas. Rizikos valdymas • Rizikos, susijusios su projekto įgyvendinimu, nustatymas ir adekvačių tos rizikos švelninimo priemonių planavimas.
--	---

Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	Konsorciumo sudėtis - Konsorciumo sudėties ir partnerių tarpusavio papildomumo pagrindimas; jų pridėtinė vertė įgyvendinant „Erasmus Mundus“ jungtinę magistrantūros studijų programą ir kokios naudos kiekvienas partneris gauna iš dalyvavimo projekte; - Novatoriškas konsorciumo pobūdis ir partnerių, turinčių įvairios dalyvavimo „Erasmus Mundus“ veiksmė patirties, įtraukimas. Jei taikytina: - kaip buvo stiprinamas esamas „Erasmus Mundus“ konsorciumas; - kaip organizuojamas bendradarbiavimas su ne švietimo srities subjektais ir kokie yra tokio bendradarbiavimo tikslai. - Kiekvieno partnerio vaidmenų ir užduočių apibrėžimas ir dalyvavimo projekto veikloje lygis. Konsorciumo valdymas ir sprendimų priėmimas - Bendradarbiavimo susitarimai, valdymo organai ir priemonės, visų pirma susijusios su administraciniu ir finansiniu valdymu; - partnerių institucijų instituciniai įsipareigojimai, susiję su „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos įgyvendinimu; - partnerystės susitarimo projekto adekvatumas veiksmingam „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos valdymui.
Poveikis (daugiausia 20 balų)	Poveikis ir užmojai - Sisteminis poveikis (akademinėje bendruomenėje ir už jos ribų, įskaitant plačiąją ir pilietinę visuomenę), poveikis instituciniu (organizacijų partnerių) ir individualiu lygmeniu (ypač pabrėžiant įsidarbinimo galimybes); - Numatomas dalyvaujančių studentų skaičius per visą projekto įgyvendinimo laikotarpį. Priemonės, kuriomis užtikrinamas šalių balansas pritraukiant studentus. Komunikacija, sklaida ir matomumas - Viešinimo strategija siekiant pritraukti geriausius studentus iš viso pasaulio: Tikslinės grupės, partnerių užduotys ir kaip studentai bus skatinami prisidėti prie „Erasmus+“ identiteto ir (arba) bendruomenės; - Sklaidos, rezultatų panaudojimo ir matomumo strategija Tvarumas ir tęstinumas - Vidutinės trukmės ir (arba) ilgalaikė vystymosi ir tvarumo strategija ES finansavimo laikotarpiui pasibaigus, įskaitant kitų finansavimo šaltinių telkimą; - sinergija ir papildomumas su kita (ES ir ne ES finansuojama) veikla, kuri gali būti grindžiama projekto rezultatais.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent **70 balų**. Be to, pagal dotacijos skyrimo kriterijų „Projekto aktualumas“ pasiūlymas turi būti įvertintas bent 22 balais. *Ex aequo* atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausiai balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

„Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos dotacija apskaičiuojama remiantis šiais trimis elementais:

- indėliu institucinėms programos įgyvendinimo išlaidoms padengti;
- maksimaliu studentų stipendijų, kurios turi būti skiriamos per visą sutarties galiojimo laikotarpį, skaičiumi;
- papildomomis sumomis, skirtomis individualiems neįgalių studentų poreikiams tenkinti.

Indėlis „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos institucinėms išlaidoms padengti

Tai – vieneto įkainis už vieną studentą, skirtas padengti dalį išlaidų, susijusių su jungtinės magistrantūros studijų programos įgyvendinimu.

Vieneto įkainis apima personalo (mokymo, kelionių) išlaidas, kviestinių dėstytojų, viešinimo, sklaidos, organizacines išlaidas (įskaitant visapusišką studentų draudimą, finansinę paramą individualių poreikių turintiems studentams, jei jiems netaikomas papildomų sumų mechanizmas (žr. toliau), apgyvendinimo ir kitų paslaugų studentams išlaidas), administracines išlaidas ir visas kitas išlaidas, būtinas sėkmingam magistrantūros studijų programos įgyvendinimui.

Atrinktuose projektuose nebus leidžiama studentams taikyti registracijos mokesčius. Be to, projektuose „Erasmus Mundus“ stipendininkams negalima taikyti mokesčio už mokslą ar reikalauti padengti kitas būtinas išlaidas, susijusias su jų dalyvavimu mokymosi procese.

Didžiausias įnašas į institucines išlaidas yra: **750 EUR per mėnesį x DR x NRES**

Čia:

- **DR** = maksimali magistrantūros studijų programos trukmė mėnesiais (t. y. 12, 18, 24 mėn.)
- **NRES** = numatomas užsiregistravusių studentų (stipendininkų ir ne stipendininkų) skaičius per visą dotacijos sutarties galiojimo laikotarpį.

Atkreipkite dėmesį, kad dotacijos apskaičiavimo tikslais NRES negalės viršyti 100 (išskyrus papildomas stipendijas, skirtas tiksliniams pasaulio regionams, jei taikoma).

Studentų stipendijos

Stipendija bus skiriama dalyvaujančių studentų patiriamoms išlaidoms – kelionės, vizų, įsikūrimo ir pragyvenimo išlaidoms – padengti. Ji apskaičiuojama remiantis mėnesiniu vieneto įkainiu visam laikotarpiui, kurio reikia, kad stipendininkas užbaigtų studijų programą (proporcingai faktiniam dienų skaičiui). Šis laikotarpis apima studijų, mokslinių tyrimų, stažuotčių veiklą, disertacijos rengimą ir gynimą, laikantis jungtinės magistrantūros programos reikalavimų. Šiuo laikotarpiu stipendija gali būti skiriama tik visa ir tik dieninių studijų studentams.

Didžiausios stipendijos vienam studentui apskaičiavimas:

Stipendija apskaičiuojama pagal šią formulę: **1 400 EUR per mėnesį x DS**

Čia: **DS** = magistrantūros studijų programos trukmė.

Didžiausios stipendijos, skiriamos „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos dotacijos sutarties galiojimo laikotarpiu, apskaičiavimas:

Didžiausia stipendija apskaičiuojama pagal šią formulę: **1 400 EUR/mėn. x DR x NRS**

Čia:

- **DR** = maksimali magistrantūros studijų programos trukmė mėnesiais (t. y. 12, 18, 24 mėn.)
- **NRS** = stipendijų, numatytų visai dotacijos sutarties galiojimo trukmei, skaičius (ne daugiau kaip 60 stipendijų, išskyrus papildomas stipendijas tiksliniams pasaulio regionams, jei taikoma)

Sumos, skirtos individualiems neįgalių studentų poreikiams tenkinti

Įnašas, skirtas individualiems poreikiams patenkinti, yra tinkamas finansuoti, jei tenkinamos bendros tinkamumo finansuoti sąlygos, nustatytos dotacijos sutartyje. Įnašai bus naudojami įstojusiems studentams (gaunantiems stipendiją ar jos negaunantiems) su negalia (pavyzdžiui, ilgalaikių fizinių, psichikos, intelektinių ar jutiminių sutrikimų), pavyzdžiui,

kai būtina gauti specialių daiktų ar paslaugų (pavyzdžiui, reikalinga trečiųjų asmenų pagalba, prisitaikyti prie darbo aplinkos, patiriama papildomų kelionės ir (arba) transporto išlaidų).

Parama, skirta individualiems įstojusių studentų poreikiams tenkinti, bus skiriama pagal specialiesiems poreikiams skirtą vieneto įkainį:

- a) 3 000 EUR
- b) 4 500 EUR
- c) 6 000 EUR
- d) 9 500 EUR
- e) 13 000 EUR
- f) 18 500 EUR
- g) 27 500 EUR
- h) 35 500 EUR
- i) 47 500 EUR
- j) 60 000 EUR

Vieneto įkainio vienam studentui apskaičiavimas:

Įstoję studentai deklaruos, kokių daiktų ir (arba) paslaugų jiems reikia, ir nurodys jų kainą. Taikytinas vieneto įkainis prilygs numatytoms išlaidoms arba bus šiek tiek už jas mažesnis. Šiuo vieneto įkainiu tik prisidedama prie išlaidų padengimo; jis neskirtas faktinėms išlaidoms visiškai padengti.

Pastaba. Išlaidos, nesiekiančios mažiausios normos (3 000 EUR), nebus laikomos atitinkančiomis papildomos paramos reikalavimus ir turės būti padengtos kitomis jungtinių magistrantūros studijų programos institucinėmis lėšomis arba lėšomis iš kitų paramą gaunančių institucijų finansavimo šaltinių.

Didžiausio indėlio, skiriamo „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos dotacijos sutarties galiojimo laikotarpiu, apskaičiavimas:

Paraiškų teikimo etapu, remdamiesi savo skaičiavimais, pareiškėjai prašys ne daugiau kaip dviejų vieneto įkainių, atitinkančių didžiausią vieneto įkainį, t. y. ne daugiau kaip 2 x 60 000 EUR. Šia suma bus remiamasi skiriant vieneto įkainį atitinkamiems studentams.

Įgyvendinimo etapu vieneto įkainiai taps mėnesinėmis vienetinėmis įmokomis, apskaičiuojamomis taip:

$$\{\text{specialiųjų poreikių vienetas} \times (1/\text{mėnesių skaičius})\}$$

Šioje formulėje mėnesių skaičius turi atitikti mėnesių, kuriais buvo naudojami ar teikiami su specialiaisiais poreikiais susiję daiktai ar paslaugos veiksmui įgyvendinti, skaičių atsižvelgiant į daiktų ar paslaugų pobūdį. Vienkartinių lėšų atveju mėnesių skaičius bus lygus 1.

PAPILDOMOS LĖŠOS STUDENTAMS IŠ TIKSLINIŲ PASAULIO REGIONŲ

Pareiškėjai gali teikti paraiškas dėl papildomų lėšų studentams iš toliau nurodytų trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, regionų: **1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ir 11 regionai**, finansuojami pagal ES išorės veiksmų priemones.

Finansavimui siūlomoms „Erasmus Mundus“ jungtinėms magistrantūros studijų programoms gali būti skirtos ne daugiau kaip 27 papildomos stipendijos (įskaitant atitinkamas institucines išlaidas), kurios finansuojamos pagal Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę „Globali Europa“ (KVTBP „Globali Europa“), ir ne daugiau kaip 3 papildomos stipendijos (įskaitant atitinkamas institucines išlaidas), kurios finansuojamos pagal Pasirengimo narystei paramos priemonę (PNPP III), visu magistrantūros studijų programos laikotarpiu. Šios papildomos

stipendijos siūlomos siekiant įgyvendinti ES išorės veiksmų prioritetus aukštojo mokslo srityje ir atsižvelgti į skirtingą atitinkamų trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, ekonominio ir socialinio išsivystymo lygį. Šios stipendijos bus skiriamos „Erasmus Mundus“ jungtinėms magistrantūros studijų programoms, kurios atrenkamos finansavimui pagal jų reitingą mažėjančia tvarka ir atsižvelgiant į turimą biudžetą.

Daugiau informacijos apie kiekvieno biudžeto paketo sumas bus paskelbta portale „Funding and Tender Opportunities Portal“. Lėšų paskirstymas turės būti subalansuotas geografiškai, o paraiškų teikėjai raginami pritraukti studentus iš neturtingiausių ir mažiausiai išsivysčiusių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės.

Toliau pristatomi šio veiksmo geografinės pusiausvyros tikslai ir orientacinė biudžeto dalis.

- 1 regionas (Vakarų Balkanai): itin daug dėmesio bus skiriama stipendijoms klimato kaitos, aplinkos ir energijos, skaitmeninių technologijų, inžinerijos, darnaus vystymosi ir darbo vietų srityse.
- 3 regionas (Pietinės kaimyninės šalys): 8 proc. turimo biudžeto iš KVTBP.
- 5 regionas (Azija): 23 proc. turimo biudžeto iš KVTBP. Pirmenybė bus teikiama mažiausiai išsivysčiusioms šalims.
- 6 regionas (Vidurinė Azija): 9 proc. turimo biudžeto iš KVTBP. Pirmenybė bus teikiama mažiausiai išsivysčiusioms šalims.
- 7 regionas (Artimieji Rytai): 3 proc. turimo biudžeto iš KVTBP. Pirmenybė bus teikiama mažiausiai išsivysčiusioms šalims.
- 8 regionas (Ramiojo vandenyno šalys): 1 proc. turimo biudžeto iš KVTBP. Pirmenybė bus teikiama mažiausiai išsivysčiusioms šalims.
- 9 regionas (Užsachario Afrika): 31 proc. turimo biudžeto iš KVTBP. Pirmenybė bus teikiama mažiausiai išsivysčiusioms šalims. Itin daug dėmesio bus skiriama prioritetinėms migracijos šalims. Nė vienai šaliai nebus skirta daugiau nei 8 proc. tam regionui numatytų lėšų.
- 10 regionas (Lotynų Amerika): 24 proc. turimo biudžeto iš KVTBP. Brazilijai ir Meksikai kartu bus skirta ne daugiau kaip 30 proc.
- 11 regionas (Karibai): 1 proc. turimo biudžeto iš KVTBP.

Regioniniai tiksliniai biudžetai ir prioritetai yra orientaciniai, taikomi projekto lygmeniu ir bus stebimi įgyvendinimo etapu.

Galutinės dotacijos sumos apskaičiavimas

Galutinė dotacija bus apskaičiuojama galutiniame ataskaitų teikimo etape, atsižvelgiant į suteiktų stipendijų skaičių, priimtų studentų skaičių ir faktinį vieneto įkainių skaičių individualiems poreikiams tenkinti, jeigu bendra suma neviršija didžiausios skirtos dotacijos sumos. Projektų vykdytojai galės lanksčiai perkelti lėšas iš stipendijų eilutės (išskyrus papildomas stipendijas tiksliniams pasaulio regionams, jei taikoma) į individualių poreikių eilutę (ir atvirkščiai), priklausomai nuo realių poreikių ir laikantis dotacijos sutarties. Pervedimai tarp biudžeto išlaidų kategorijų ir finansavimo priemonių negalimi.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite portale „Funding and Tender Opportunities Portal“.

2 dalis. „Erasmus Mundus“ planavimo priemonės

„Erasmus Mundus“ planavimo priemonės turėtų didinti universitetų pajėgumus modernizuoti ir tarptautinti savo studijų programas ir mokymo praktiką ir sutelkti išteklius, o aukštojo mokslo sistemoms padėti kurti bendrus mechanizmus, susijusius su kokybės užtikrinimu, akreditacija, laipsnių ir mokymosi kreditų pripažinimu. Parama taip pat

siekama ištirti ir išnaudoti Europos jungtinių programų kokybės užtikrinimo metodikos teikiamas galimybes. Remiantis didele dalyvaujančių institucijų bendryste ir (arba) integracija, tokios jungtinės tarpvalstybinės programos turėtų prisidėti prie Europos aukštojo mokslo erdvės integravimo ir tarptautinimo.

„ERASMUS MUNDUS“ PLANAVIMO PRIEMONIŲ TIKSLAS

Pagrindinis „Erasmus Mundus“ planavimo priemonių tikslas – skatinti kurti **naujas, novatoriškas, aukšto lygio integruotas tarpvalstybines magistrantūros studijų programas**. Šios planavimo priemonės turėtų **apimti „Erasmus Mundus“ nepakankamai atstovaujamas** a) ES valstybes nares ir Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes ir (arba) b) šių šalių institucijas ir (arba) c) temines sritis (žr. „Erasmus Mundus“ katalogą)¹⁹².

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI PARAIŠKOMS DĖL „ERASMUS MUNDUS“ PLANAVIMO PRIEMONIŲ?

Kad atitiktų reikalavimus dotacijai gauti, projektų pasiūlymai dėl „Erasmus Mundus“ planavimo priemonių turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti bet kuri aukštojo mokslo ir studijų institucija, įsteigta ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Išimtis: šiame veiksme negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas). Aukštojo mokslo ir studijų institucijos, įsteigtos ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotose trečiojoje valstybėje, turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE).
Projekto trukmė (ir veikla, jei taikoma)	15 mėn.
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai. Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-EDU-2022-EMJM-DESIGN
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki vasario 16 d. 17:00:00 (Briuselio laiku) .

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

PROJEKTO RENGIMAS

„Erasmus Mundus“ planavimo priemonės padeda rengti aukšto lygio tarpvalstybines magistrantūros studijų programas¹⁹³, kurias drauge įgyvendina tarptautinis aukštojo mokslo ir studijų institucijų iš įvairių pasaulio šalių konsorciūmas ir, prireikus, kiti švietimo ir (arba) kitų sričių partneriai, turintys specialių žinių ir besidomintys atitinkamomis studijų ir (arba) profesinėmis sritimis.

„Erasmus Mundus“ planavimo priemonės – projektas, kuriame yra vienas naudos gavėjas. Paramos gavėjai inicijuos ryšius ir bendradarbiavimą, siekiant sukurti magistrantūros studijų programą, atitinkančią integruotos magistrantūros

¹⁹² https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/emjmd-catalogue_en

¹⁹³ TARPTAUTINIO STANDARTIZUOTO ŠVIETIMO KLASIFIKATORIAUS (ISCED 2011) 7 LYGMUO.

studijų programos apibrėžtį (žr. skirsnį „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos“, „Projekto rengimas“). Dalyvaujančias organizacijas paraiškos teikėjas turi nustatyti paraiškos teikimo etapą. Tačiau šios organizacijos pasirašant dotacijos sutartį nedalyvaus. Planuojama veikla bus aprašyta paraiškos formos B dalyje ir viename darbo pakete.

Iki finansavimo laikotarpio pabaigos jungtinė magistrantūros studijų programa turėtų:

- pasiūlyti visiškai integruotą mokymo programą, kurią įgyvendintų aukštojo mokslo ir studijų institucijų konsorciumas, (kurį sudarytų bent trys aukštojo mokslo ir studijų institucijos iš trijų skirtingų šalių, iš kurių bent dvi yra ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės);
- siekti pritraukti geriausius studentus iš viso pasaulio;
- įtraukti privalomą fizinį mobilumą visiems priimtiems studentams;
- suteikti jungtinį laipsnį (t. y. vieną diplomą, išduodamą bent dviejų aukštojo mokslo ir studijų institucijų iš skirtingų šalių, iš kurių bent viena yra ES valstybė narė ar Programos asocijuotoji trečioji valstybė) arba dauginį laipsnį (t. y. bent du diplomus, kuriuos išduoda dvi aukštojo mokslo ir studijų institucijos iš skirtingų šalių, iš kurių bent viena yra ES valstybė narė ar Programos asocijuotoji trečioji valstybė) arba jų derinį.

Be to, tikimasi, kad projektui pasibaigus bus parengti šie jungtiniai mechanizmai:

- bendrieji studentų priėmimo reikalavimai ir paraiškų teikimo, atrankos, stebėsenos, egzaminų ir (arba) rezultatų vertinimo taisyklės ar procedūros;
- jungtinės programos kūrimas ir integruota mokymo(si) veikla;
- bendros paslaugos studentams (pavyzdžiui, kalbų kursai, parama vizoms);
- jungtinė viešinimo ir informuotumo didinimo strategija;
- jungtinis konsorciumo administracinis ir finansinis valdymas;
- jungtinio laipsnio politika;
- bendro partnerystės susitarimo projektas, kuriame dalyvauja bent trys aukštojo mokslo ir studijų institucijos iš skirtingų šalių, iš kurių bent dvi yra ES valstybės narės ir Programos asocijuotosios trečiosios valstybės; Šiuo susitarimu siekiama aprėpti visus akademinius, veiklos, administracinius ir finansinius aspektus, susijusius su magistrantūros studijų programos įgyvendinimu;
- bendros mokymosi sutarties projektas.

Tikimasi, kad rengiamoje magistrantūros studijų programoje bus laikomasi [Europos aukštojo mokslo erdvės jungtinių programų kokybės užtikrinimo standartu](https://www.eqar.eu/kb/joint-programmes/agreed-standards/)¹⁹⁴.

Skatinama iki projekto pabaigos pradėti akreditavimo ir (arba) vertinimo procesą ir išnagrinėti Europos jungtinių programų kokybės užtikrinimo metodikos teikiamas galimybes (jei leidžiama pagal nacionalinės teisės aktus).

NUMATOMAS POVEIKIS

- Suteikti Europos ir ne Europos aukštojo mokslo ir studijų institucijoms daugiau galimybių plėtoti naują partnerystę;
- Gerinti magistrantūros programų kokybę, skatinti inovacijas ir gerinti priežiūros priemones;
- Didinti dalyvaujančių organizacijų tarptautinimą ir konkurencingumą;
- Didinti dalyvaujančių organizacijų patrauklumą talentingiems studentams;
- Prisidėti prie universitetų tarptautinimo politikos, didinant tarptautinį informuotumą per mokymo programas ir rengiant išsamias tarptautinimo (institucinio bendradarbiavimo ir tarpvalstybinio žmonių mobilumo) strategijas.

¹⁹⁴ [HTTPS://WWW.EQAR.EU/KB/JOINT-PROGRAMMES/AGREED-STANDARDS/](https://www.eqar.eu/kb/joint-programmes/agreed-standards/)

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Aktualumas (daugiausia 40 balų)	Aplinkybės ir bendrieji tikslai - Bendrieji projekto tikslai, susiję su „Erasmus Mundus“ planavimo priemonėmis, ir jų aktualumas Poreikių analizė ir konkretūs tikslai - Itin integruotos magistrantūros studijų programos struktūros pagrindimas - Indėlis į naujų partnerystės kūrimą ir potencialą įtraukti „Erasmus Mundus“ nepakankamai atstovaujamas a) ES valstybes nares ir Programos asocijuotąsias trečiąsias šalis ir (arba) b) šių šalių institucijas ir (arba) c) temines sritis. Kitų veiksmų papildomumas ir inovacijos - Projekto užmojai, palyginti su esamų magistrantūros studijų programų pasiūla, ir indėlis į Europos aukštojo mokslo erdvės patrauklumo didinimą.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 20 balų)	Koncepcija ir metodika - Siūloma strategija ir planuojama veikla siekiant tikslų ir tikėtinų rezultatų. Projekto valdymas, kokybės užtikrinimas, stebėsenos ir vertinimo strategija - Numatytos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti kokybišką ir savalaikį projekto įgyvendinimą. - Planuojami siūlomos magistrantūros akreditavimo ir (arba) vertinimo proceso etapai, jei įmanoma pasinaudojant Europos jungtinių programų kokybės užtikrinimo metodikos teikiamomis galimybėmis. Projekto grupės, darbuotojai ir ekspertai - Numatyti veiklos ištekliai (įskaitant dalyvaujančiąsias organizacijas), susiję su planuojama veikla ir rezultatais. - Vaidmenų nustatymas ir užduočių paskirstymas projekto grupėje.
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	Konsorciūno sudėtis - Numatyti dalyvaujančiųjų organizacijų vaidmenys. Jų indėlis į projekto įgyvendinimą ir magistrantūros programos kūrimą. - Jų dalyvavimo, pridėtinės vertės ir papildomumo pagrindimas.
Poveikis (daugiausia 20 balų)	Poveikis ir užmojai - Numatomas naujo „Erasmus Mundus“ planavimo priemonių projekto poveikis ir užmojai. Komunikacija, sklaida ir matomumas - Veikla, numatyta naujos magistrantūros programos ir projekto rezultatų viešinimui ir sklaidai. Tvarumas ir tęstinumas - Numatomos naujos magistrantūros programos tvarumo priemonės ir galimų finansavimo šaltinių nustatymas.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent **60 balų**. *Ex aequo* atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausiai balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Parama teikiama kaip finansinis fiksuotosios sumos indėlis, skirtas padengti išlaidas, tiesiogiai susijusias su veikla, būtina naujai magistrantūros studijų programai parengti, pavyzdžiui, posėdžiais ir konferencijomis, tyrimais ir (arba) apklausomis, akreditavimo ir (arba) vertinimo procesu ir t. t. Ši suma taip pat gali būti naudojama personalo, kelionės ir apgyvendinimo, administracinėms ir subrangos išlaidoms padengti, jei tai svarbu „Erasmus Mundus“ planavimo priemonių įgyvendinimui.

Fiksuotoji suma bus 55 000 EUR projektui

Dotacijos parametrai bus nustatyti dotacijos sutartyje.

Kad būtų išmokėta visa dotacija, paramos gavėjai turės įrodyti, kad paraiškoje nurodyta veikla buvo įgyvendinta iki galo ir tinkamai.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite portale „Funding and Tender Opportunities Portal“.

INOVACIJŲ PARTNERYSTĖ

Inovacijų partnerystės rėmimo projektų, kuriais siekiama sisteminio poveikio Europos lygmeniu, užtikrinant pajėgumą panaudoti projektų rezultatus Europos mastu ir (arba) galės juos pritaikyti prie skirtingų teminių ar geografinių kontekstų. Daugiausia dėmesio skiriama toms teminėms sritims, kurios yra strategiškai svarbios Europos ekonomikos augimui, konkurencingumui ir socialinei sanglaudai. 2021 m. šios rūšies partnerystė apima:

- inovacijų aljansus

Šį veiksmą valdo Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA).

INOVACIJŲ ALJANSAI

Inovacijų aljansais siekiama didinti Europos inovacinį pajėgumą, skatinant inovacijas **bendradarbiaujant ir keičiantis žiniomis** aukštojo mokslo, profesinio mokymo (tiek pirminio, tiek tęstinio) bei platesnės socialinės ir ekonominės aplinkos, įskaitant mokslinius tyrimus, kontekste.

Jais taip pat siekiama didinti naujų įgūdžių pasiūlą ir spręsti įgūdžių neatitikties problemą, rengiant ir kuriant naujas **aukštojo mokslo ir profesinio mokymo** programas, remiant **iniciatyvumo ugdymą ir verslumu grindžiamą mąstymą** ES.

VEIKSMO TIKSLAI

Šiomis partnerystėmis turėtų būti įgyvendinama nuosekli ir išsami **sektorių arba tarpsektorinė veikla**, kuri turėtų būti pritaikoma prie būsimos žinių raidos visoje ES.

Siekiant paskatinti inovacijas, ypatingas dėmesys bus skiriamas **skaitmeniniams įgūdžiams**, nes jie tampa vis svarbesni visiems profesiniams profiliams visoje darbo rinkoje. Be to, perėjimas prie žiedinės ir žalesnės ekonomikos turi būti grindžiamas kvalifikacijų ir nacionalinių švietimo bei mokymo programų pokyčiais, kad būtų tenkinami nauji profesiniai **žaliųjų įgūdžių** ir darnaus vystymosi poreikiai.

Inovacijų aljansų tikslų gali būti siekiama pagal vieną iš dviejų toliau nurodytų dalių arba pagal jas abi (organizacija gali būti įtraukta į kelis pasiūlymus).

1 dalis. Švietimo ir įmonių aljansai

Švietimo ir įmonių aljansai yra tarpvalstybiniai, struktūruoti ir rezultatais grindžiami projektai, kuriuose partneriai siekia bendrų tikslų ir bendradarbiauja skatindami inovacijas, naujus įgūdžius, iniciatyvumą ir verslumu grindžiamą mąstymą.

Šie aljansai sieks skatinti inovacijas aukštojo mokslo, profesinio mokymo, įmonių ir platesnės socialinės bei ekonominės aplinkos srityse. Be kita ko, jie padės spręsti socialines ir ekonomines problemas, tokias kaip klimato kaita, kintanti demografinė padėtis, skaitmenizacija, dirbtinis intelektas ir spartūs užimtumo pokyčiai imantis socialinių inovacijų, didinant bendruomenės atsparumą ir diegiant inovacijas darbo rinkoje.

Švietimo ir įmonių aljansai partnerystėn suburia įmones ir aukštojo mokslo bei profesinio mokymo paslaugų teikėjus. Veikdami viename ar keliuose skirtinguose ekonomikos sektoriuose, aljansai kuria patikimus ir tvarius ryšius ir visais aspektais demonstruoja savo novatorišką ir tarpvalstybinį pobūdį. Kiekvienoje partnerystėje turi būti bent viena profesinio mokymo įstaiga ir viena aukštojo mokslo ir studijų institucija, tačiau jos gali spręsti abiejų šių sričių arba vienos iš jų klausimus.

Aljansai siekia vieno ar daugiau iš toliau nurodytų tikslų:

- kurti **naujus, novatoriškus ir daugiadalykius mokymo(si) metodus**; skatinti inovacijas, susijusias su švietimo planavimu ir įgyvendinimu, mokymo metodais, vertinimo metodais, mokymosi aplinka ir (arba) naujų įgūdžių ugdymu;
- remti **įmonių socialinę atsakomybę** (pavyzdžiui, teisingumo, įtraukties, klimato kaitos, aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi atžvilgiu);
- skatinti besimokančių asmenų, švietimo ir kitų sričių darbuotojų **iniciatyvumą ir verslumą, atitinkamą**

mąstyseną ir įgūdžius, laikantis Verslumo kompetencijos sistemos (EntreComp)¹⁹⁵;

- gerinti **įgūdžių**, įgytų ir patvirtintų per švietimo ir mokymo sistemas, **kokybę ir aktualumą** (įskaitant naujų įgūdžių ugdymą ir įgūdžių neatitikties problemos sprendimą);
- palengvinti **žinių perdavimą ir kūrimą** tarp aukštojo mokslo ir profesinio mokymo, mokslinių tyrimų, viešojo sektoriaus ir verslo sektoriaus;
- kurti ir remti veiksmingas, tarpusavyje susietas ir įtraukias aukštojo mokslo ir **profesinio mokymo sistemas**, ir prisidėti prie inovacijų.

2 dalis. Sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljansai (plano įgyvendinimas)¹⁹⁶

Sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljansų tikslas – sukurti naujus strateginius metodus ir bendradarbiavimą, kad būtų rasta konkrečių įgūdžių ugdymo sprendimų (tiek trumpalaikėje, tiek ilgalaikėje perspektyvoje) tam tikruose ekonomikos sektoriuose ar srityse, kuriose įgyvendinamas pagrindinis Europos įgūdžių darbotvarkės, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo, veiksmas – **Įgūdžių paktas**. Pagrindinis Pakto tikslas – suburti ir paskatinti visus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus imtis konkrečių veiksmų darbo jėgos kvalifikacijos kėlimui ir perkvalifikavimui, dedant bendras pastangas ir buriant partnerystę, taip pat ES lygmeniu tenkinant darbo rinkos poreikius, remiant perėjimą prie žaliųjų ir skaitmeninių technologijų bei nacionalines, regionines ir vietos įgūdžių ir ekonomikos augimo strategijas. Dėl to sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljanso rezultatai, t. y. žinios apie sektorinius įgūdžius, įgūdžių strategijos, profesiniai profiliai, mokymo programos ir ilgalaikis planavimas, svariai prisidės prie Įgūdžių pakto prisijungusių sektorinių partnerysčių veiklos.

Sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljansų tikslas – sumažinti darbo rinkos įgūdžių atotrūkį, varžantį augimą, inovacijas ir konkurencingumą konkrečiuose sektoriuose ar srityse, orientuojantis tiek į trumpalaikes intervencijas, tiek į ilgalaikes strategijas. Šių aljansų veikla bus įgyvendinama 14 pramonės ekosistemų, nustatytų Naujoje Europos pramonės strategijoje¹⁹⁷ (žr. tinkamumo finansuoti kriterijus).

Įgūdžių paktas grindžiamas ir remiamas sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje planu. Dėl to aljansai pagal 2 dalį padės įgyvendinti šį planą rengdami sektoriaus įgūdžių strategijas. Šia strategija turi būti pasiektas sisteminis ir struktūrinis poveikis, dėl kurio mažėtų įgūdžių trūkumas, spragos ir neatitiktis, taip pat būtų užtikrinama tinkama įgūdžių kokybė. Sektoriaus įgūdžių strategijoje turi būti aiškiai nustatyti veiksmas, gairės ir konkretūs rezultatai siekiant suderinti įgūdžių paklausą ir pasiūlą ir taip remti bendrą konkretaus sektoriaus augimo strategiją. Aljansai siekia pakloti Įgūdžių pakto pagrindą ir nustatyti kryptį, kuria reikėtų judėti projektui pasibaigus.

Remiantis duomenimis apie įgūdžių poreikius ir profesinius profilius, aljansai padeda rengti ir įgyvendinti tarpvalstybinio švietimo ir mokymo turinį, taip pat mokymo metodikas, kad būtų galima jas kuo greičiau įdiegti regioniniu ir vietos lygmeniu ir atsižvelgti į naujas atsirandančias profesijas.

Pasiūlymai turėtų apimti tęstinio profesinio mokymo programų, skirtų skubiems darbingo amžiaus žmonių poreikiams tenkinti, rengimą. Pasiūlymai turėtų apimti naujų profesinių profilių, susijusių kvalifikacijų, apimančių profesinį vidurinį mokymą ir profesinį mokymą jau įgijus vidurinį išsilavinimą (EKS 3–5 lygmenys) ir profesinį mokymą aukštojo mokslo lygmeniu (EKS 6–8 lygmenys), raidą. Be to, pasiūlymai turėtų apimti atitinkamų pagrindinių mokymo planų ir programų, kurie leistų įgyti minėtas kvalifikacijas, kūrimą.

¹⁹⁵ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC101581/Ifna27939enn.pdf>

¹⁹⁶ Europos įgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223>

¹⁹⁷ COM(2020) 102 final: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:52020DC0102>

Tarp kiekvieno projekto partnerių turi būti profesinio mokymo įstaigų, aukštojo mokslo ir studijų institucijų ir darbo rinkos dalyvių. Idealiu atveju turėtų būti įtrauktos ir politikos kūrimo institucijos, sertifikavimo įstaigos ir Europos sektorių asociacijos bei pramonės atstovai.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI PARAIŠKOMS DĖL INOVACIJŲ PARTNERYSTĖS?

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, **1 dalies – Švietimo ir įmonių aljansų** – projektų pasiūlymai turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti visateisis partneris, teisėtai įsteigtas ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu.
Kokios organizacijos gali dalyvauti projekte?	Projektuose pagal 1 dalį (Švietimo ir įmonių aljansai) kaip visateisės partnerės, susiję subjektai ar asocijuotosios partnerės gali dalyvauti toliau nurodytos organizacijos. Tai gali būti viešoji arba privačioji organizacija, teisėtai įsteigta ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“). • Aukštojo mokslo ir studijų institucijos • Profesinio mokymo paslaugų teikėjai • Profesinio mokymo paslaugų teikėjų tinklai • Mažosios ir vidutinės arba didelės įmonės (įskaitant socialines įmones) • Mokslinių tyrimų institutai • Nevysiausybinės organizacijos • Vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens valstybinės įstaigos • Švietimo, mokymo ir jaunimo srityse veikiančios organizacijos • Tarpininkai, atstovaujantys švietimo, mokymo arba jaunimo organizacijoms arba įmonėms • Akreditavimo, sertifikavimo, pripažinimo ar kvalifikacijos įstaigos • Prekybos, pramonės ar darbo rūmai, amatų rūmai • Europos ar nacionaliniai socialiniai partneriai • Ligoninės ar kitos priežiūros, įskaitant ilgalaikę priežiūrą, institucijos • Institucijos, atsakingos už švietimą ir mokymą arba užimtumą regioniniu arba nacionaliniu lygmeniu • Užimtumo tarnybos • Nacionaliniai statistikos biurai • Ekonominės plėtros agentūros • Sektorių arba profesinės asociacijos • Sektorių įgūdžių tarybos • Įstaigos, teikiančios profesinio orientavimo, profesinio konsultavimo, informavimo ir įdarbinimo paslaugas Aukštojo mokslo ir studijų institucijos, įsteigtos ES valstybėse narėse ar Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse, turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Dalyvaujančios aukštojo mokslo ir studijų institucijos trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, turėti ECHE neprivalo. Išimtis: šiame veiksmė negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas).

Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	Švietimo ir įmonių aljansai turi apimti bent 4 ES valstybes nares ir Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes ir turėti bent 8 visateisius partnerius . Į partnerystę kaip visateisiai partneriai turi būti įtraukti bent 3 darbo rinkos dalyviai (įmonės, bendrovės arba atstovaujamosios organizacijos tarpininkės, pavyzdžiui, rūmai, profesinės sąjungos arba profesinės asociacijos) ir bent 3 švietimo ir mokymo paslaugų teikėjai (profesinio mokymo ir (arba) aukštojo mokslo ir studijų institucijos). Į kiekvieną pasiūlymą kaip visateisė partnerė turėtų būti įtraukta bent viena aukštojo mokslo ir studijų institucija ir bent vienas profesinio mokymo paslaugų teikėjas.
Projekto trukmė	2 arba 3 metai. Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir veiklos, kurią ilginiui planuojama vykdyti, rūšį.
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius (1 dalis): ERASMUS-EDU-2022-PI-ALL-INNO-EDU-ENTERP
Kada teikti paraišką?	Paraiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki rugsėjo 15 d. 17:00:00 (Briuselio laiku).

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, **2 dalies – sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljansų (plano)** – projektų pasiūlymai turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti visateisis partneris, teisėtai įsteigtas ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu.
----------------------------------	---

Kokios organizacijos gali dalyvauti projekte?	Kaip visateisės partnerės, susiję subjektai ar asocijuotosios partnerės pagal 2 dalį („Sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljansai (planas)“) gali dalyvauti toliau nurodytos organizacijos. Tai gali būti viešoji arba privačioji organizacija, teisėtai įsteigta ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“). • Aukštojo mokslo ir studijų institucijos • Profesinio mokymo paslaugų teikėjai • Profesinio mokymo paslaugų teikėjų tinklai • Mažosios ir vidutinės arba didelės įmonės (įskaitant socialines įmones) • Mokslinių tyrimų institutai • Nevyriausybinių organizacijų • Vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens valstybinės įstaigos • Švietimo, mokymo ir jaunimo srityse veikiančios organizacijos • Tarpininkai, atstovaujantys švietimo, mokymo arba jaunimo organizacijoms arba įmonėms • Akreditavimo, sertifikavimo, pripažinimo ar kvalifikacijos įstaigos • Prekybos, pramonės ar darbo rūmai, amatų rūmai • Europos ar nacionaliniai socialiniai partneriai • Ligoninės ar kitos priežiūros, įskaitant ilgalaikę priežiūrą, institucijos • Institucijos, atsakingos už švietimą ir mokymą arba užimtumą regioniniu arba nacionaliniu lygmeniu • Užimtumo tarnybos • Nacionaliniai statistikos biurai • Ekonominės plėtros agentūros • Sektorių arba profesinės asociacijos • Sektorių įgūdžių tarybos • Įstaigos, teikiančios profesinio orientavimo, profesinio konsultavimo, informavimo ir įdarbinimo paslaugas Aukštojo mokslo ir studijų institucijos, įsteigtos ES valstybėse narėse ar Programos asocijuotose trečiojoje valstybėse, turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Dalyvaujančios aukštojo mokslo ir studijų institucijos trečiojoje valstybėje, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, turėti ECHE neprivalo. Išimtis: šiame veiksmė negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas).
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	Sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljansai (planas) turi apimti bent 8 ES valstybes nares ir Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes ir turėti bent 12 visateisių partnerių. Į partnerystę kaip visateisiai partneriai turi būti įtraukti bent 5 darbo rinkos dalyviai (įmonės, bendrovės arba atstovaujamosios organizacijos tarpininkės, pavyzdžiui, rūmai, profesinės sąjungos arba profesinės asociacijos) ir bent 5 švietimo ir mokymo paslaugų teikėjai (profesinio mokymo ir aukštojo mokslo ir studijų institucijos). Į kiekvieną pasiūlymą kaip visateisė partnerė turėtų būti įtraukta bent viena aukštojo mokslo ir studijų institucija ir bent vienas profesinio mokymo paslaugų teikėjas.

Sektoriai arba sritys	14 pramonės ekosistemų, nustatytų Naujoje Europos pramonės strategijoje¹⁹⁸: 1. Turizmas: keleivių vežimas ir kelionės; viešbučiai ir trumpalaikis apgyvendinimas; restoranai ir maitinimo paslaugos; renginiai, teminiai parkai ir kt. 2. Mobilumas, transportas, automobiliai: transporto priemonių, laivų ir traukinių bei priedų gamyba; jų remontas ir priežiūra; krovinių vežimas ir kt. 3. Orlaivių ir erdvėlaivių pramonė ir gynyba: orlaivių gamyba; kosmoso gamybos pramonė ir paslaugos; gynybos produktai ir technologijos ir t. t. 4. Statyba: gyvenamųjų ir komercinių pastatų statyba; kelių ir geležinkelių tiesimas; komunalinė infrastruktūra ir civilinė inžinerija; susijusi veikla ir kt. 5. Žemės ūkio maisto produktai: augaliniai ir gyvūniniai produktai; maisto perdirbimas; veterinarijos veikla ir kt. 6. Mažaanglei energijai imlios pramonės šakos: iškastinio kuro gavyba; perdirbimas; didelį poveikį aplinkai darančių produktų, pavyzdžiui, plastiko, cheminių medžiagų, trąšų, geležies ir plieno, miško produktų, cemento, gumos, spalvotųjų metalų ir kt., gamyba. 7. Tekstilė: tekstilės, aprangos, avalynės, odos ir papuošalų ir kt. gamyba 8. Kūrybos ir kultūros pramonė: laikraščiai, knygos ir periodiniai leidiniai; kino filmai, vaizdo įrašai ir televizija; radijas ir muzika ir kt. 9. Skaitmeninė pramonė: telekomunikacijos; programinė įranga ir programavimas; interneto portalai; kompiuterių ir įrangos gamyba ir kt. 10. Atsinaujinančioji energija: elektriniai varikliai, varikliai ir turbinos; elektros energijos gamyba; dujų gamyba ir skirstymas ir kt. 11. Elektronika: elektroninių gaminių gamyba ir kt. 12. Mažmeninis sektorius: mažmeninė prekyba; su vartotojais susieta didmeninė prekyba ir kt. 13. Artumo ir socialinė ekonomika: socialinės įmonės, asociacijos ir kooperatyvai, kurių tikslas – daryti socialinį poveikį ir kt.
	14. Sveikata: vaistai ir įranga; ligoninės, slaugos namai, stacionarioji priežiūra ir kt. Aljansai savo pasiūlymuose turi pasirinkti vieną pramonės ekosistemą, su kuria bus susijęs jų projektas¹⁹⁹. Finansavimui bus atrinktas tik vienas vienos pramonės ekosistemos pasiūlymas. Pasiūlymas gali būti susijęs su bet kuria ekosistema, kuri nėra įtraukta į vykdomus projektus, arba ekosistema, kuri jau įtraukta į vykdomą projektą. Tokiu atveju pasiūlyme turi būti numatytos sritys, kurios aiškiai skiriasi nuo vykdomo (-ų) projekto (-ų) sričių²⁰⁰.

¹⁹⁸ COM(2020) 102 final: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:52020DC0102>

¹⁹⁹ PAVYZDŽIUI, VIDAUS VANDENŲ SEKTORIUS IR CIVILINĖS AVIACIJOS SEKTORIUS YRA SUSIJĘ SU DVIEM SKIRTINGOMIS PRAMONĖS EKOSISTEMOMIS: keleivių transportas priklauso turizmo ekosistemai, o krovinių transportas – Mobilumo, transporto ir automobilių. Priklausomai nuo to, kaip yra naudojamas, vandenilis atlieka svarbų vaidmenį tokiose ekosistemose kaip mobilumas, transportas, automobiliai; atsinaujinančioji energija, energijai imli pramonė; statyba; orlaivių ir erdvėlaivių pramonė ir gynyba. Pasiūlymas turi apimti tik vieną ekosistemą.

²⁰⁰ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1415&langId=en>

Projekto trukmė	4 metai
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraišką identifikatorius (2 dalis): ERASMUS-EDU-2022-PI-ALL-INNO-BLUEPRINT
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki rugsėjo 15 d. 17:00:00 (Briuselio laiku).

Paraišką pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

PROJEKTO RENGIMAS

Kiekvienas aljansas įgyvendina nuoseklią, visapusišką ir įvairią tarpusavyje susijusią veiklą, kuria siekiama skatinti inovacijas aukštojo mokslo, profesinio mokymo sistemose bei įmonėse (įskaitant dideles, mažąsias ir vidutines įmones bei socialines įmones) ir platesnėje socialinėje ekonominėje aplinkoje.

1 dalis. Švietimo ir įmonių aljansai

Į švietimo ir įmonių aljansus turi būti įtraukta bent viena toliau nurodyta veikla (sąrašas nebaigtinis).

Inovacijų skatinimas

- Bendrai rengti ir įgyvendinti naujus mokymo(si) metodus (kaip antai naujas daugiadalykes mokymo programas, į besimokantį asmenį orientuotus ir realiomis problemomis grindžiamus mokymo(si) metodus, didesnį mikrokredencialų naudojimą);
- Rengti ir išbandyti tęstinio švietimo programas ir veiklą bendradarbiaujant su įmonėmis ir pačiose įmonėse;
- Rengti ir išbandyti sprendimus, kaip patenkinti neatidėliotinus socialinius poreikius, kurių netenkina rinka ir kurie skirti pažeidžiamoms visuomenės grupėms; Spręsti visuomenės problemas ir problemas, susijusias su požiūrio ir vertybių, strategijų ir politikos, organizacinių struktūrų ir procesų, įgyvendinimo sistemų ir paslaugų pokyčiais;
- Ieškoti sudėtingų klausimų sprendimų, kurti produktų ir procesų inovacijas (bendradarbiaujant studentams, dėstytojams ir specialistams).

Iniciatyvumo ir verslumu grindžiamo mąstymo, gebėjimų ir įgūdžių ugdymas

- Kurti naujus mokymo metodus ir mokymosi priemones, apimančias universaliųjų gebėjimų ugdymą ir taikymą aukštojo mokslo ir profesinio mokymo programose, parengtose bendradarbiaujant su įmonėmis ir skirtomis įsidarbinimo galimybėms, kūrybiškumui ir naujiems profesiniams keliams plėtoti;
- Prireikus integruoti iniciatyvumą ir verslumą į tam tikrą discipliną, mokymo programą, kursą ir t. t., kad studentai, tyrėjai, darbuotojai ir pedagogai įgytų gebėjimų, įgūdžių ir motyvacijos ugdyti iniciatyvumą ir verslumą grindžiamą mąstyseną bei gebėtų įveikti įvairius iššūkius mokymosi, profesiniame ir asmeniniame gyvenime;
- Suteikti naujų mokymosi galimybių per praktinės patirties, iniciatyvumą ir verslumo gebėjimus ir įgūdžius, be kita ko, įtraukiant ir (arba) pradedant naudoti naujas paslaugas, produktus ir prototipus, taip pat kurti startuolius ir atžalines įmones.
- Taikyti labiau į besimokančius asmenis orientuotus metodus, suteikiant jiems galimybę patiems rinktis savo mokymosi kelią.

Žinių sklaidos ir mainų skatinimas aukštojo mokslo, profesinio mokymo, įmonių ir mokslinių tyrimų srityje

- Kurti įtraukias ir tarpusavyje susijusias aukštojo mokslo, profesinio mokymo ir įmonių sistemas, grindžiamas abipusiu pasitikėjimu, tarpvalstybiniu pripažinimu ir sertifikavimu, lanksčiomis judėjimo tarp profesinio mokymo ir aukštojo mokslo sistemų galimybėmis, ir skatinti besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumą;
- Plėtoti pameistrystę ir su studijų sritimi susijusią veiklą įmonėse, visapusiškai integruotą į mokymo programą, pripažintą ir vertinamą kreditais; sudaryti sąlygas novatoriškoms priemonėms bandyti ir tikrinti; vykdyti ribotos trukmės studentų, tyrėjų, pedagoginių darbuotojų ir įmonių darbuotojų mainus; skatinti įmonių darbuotojus dalyvauti mokymo ir mokslinių tyrimų veikloje; analizuoti mokslinių tyrimų duomenis.

Atsparumo didinimo, rinkos poreikių ir naujų profesijų nustatymas

- Nustatyti rinkos poreikius ir naujas profesijas (jų paklausą), didinti sistemų gebėjimą visais lygmenimis reaguoti į darbo rinkos poreikius (užtikrinti pasiūlą); derinti aukštojo mokslo ir profesinio mokymo paslaugų teikimą prie įgūdžių poreikių, tuo tikslu rengiant ir įgyvendinant tarpvalstybines sektorines mokymo programas, apimančias ir mokymąsi darbo vietoje;
- Nustatyti įgūdžius, kurių reikia viešojoje erdvėje sprendžiant visuomenės uždavinius (pavyzdžiui, klimato kaitos, sveikatos) ir skatinant atsparumą visuomenės ir bendruomenės lygmeniu, be kita ko, bendradarbiaujant aukštojo mokslo ir studijų institucijoms ir profesinio mokymo paslaugų teikėjams su nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis bei privačiuoju sektoriumi, kad jie prisidėtų rengiant ir įgyvendinant regionines pažangiosios specializacijos strategijas;
- Teikti paramą, kad būtų galima įveikti įgūdžių neatitikties problemą, susijusią su atsparumu ir rinkos poreikiais.

2 dalis. Sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljansai (plano įgyvendinimas)

Būtina įgyvendinti šią veiklą:

Strateginio požiūrio į sektorių bendradarbiavimą įgūdžių srityje įgyvendinimas

- Užmegzti tvarų pagrindinių pramonės suinteresuotųjų subjektų, įskaitant socialinius partnerius, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjus ir valdžios institucijas (nacionalinio ir regioninio lygmens), bendradarbiavimą įgūdžių srityje. Projektu taip pat bus siekiama plėtoti didelių įmonių ir labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ) bendradarbiavimą konkrečios pramonės ekosistemos vertės grandinėje;
- Nuolat rinkti žinias apie įgūdžius: teikti aktualius ES ir šalies ir (arba) regioninio lygmens kokybinius įrodymus bei kiekybinius duomenis taikant susietą atvirųjų duomenų formatą; parengti bendrą metodiką būsimų įgūdžių poreikiams numatyti, (kasmetinei) pažangai stebėti, įgūdžių paklausos ir pasiūlos raidai vertinti remiantis patikimais prognozių scenarijais, ES įgūdžių panorama ir prireikus EBPO, Pasaulio ekonomikos forumo ir esamų sektorių įgūdžių aljansų darbu;
- Nustatyti sektoriaus ir (arba) ekosistemos kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo paramą (kurią teikia pramonė, viešieji ir privatūs suinteresuotieji asmenys) ir išanalizuoti, kurią iš šių veiklų būtų galima taikyti plačiau ir paremti vertės grandinės įmones;
- Remiantis žiniomis apie įgūdžius, rengti pramonės ekosistemos įgūdžių strategijas, įskaitant veiksmų, kuriais siekiama paremti pramonės ekosistemos darbo jėgos perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo bei potencialių sektoriaus dalyvių (pavyzdžiui, ekonomiškai neaktyvių) tikslus, prioritetus. Strategijoje turėtų būti išsamiai išdėstyta, kaip svarbiausios tendencijos, pavyzdžiui, pasauliniai, visuomeniniai ir technologiniai pokyčiai toje pramonės ekosistemoje gali paveikti darbo vietų ir įgūdžių poreikius. Taip pat turėtų būti pateiktas preliminarus tvarkaraštis ir itin daug dėmesio skiriant skaitmeninių ir bazinių didelio poveikio technologijų poveikiui; Turėtų būti nustatytos ir apibrėžtos (visiškai naujos) profesijos ir susiję įgūdžiai, kurių atsiradimo tikimasi atitinkamame sektoriuje. Taip pat turėtų būti nustatyti pagrindiniai pramonės sektoriaus dalyviai ir suinteresuotieji subjektai, kurie turėtų būti įtraukti į strategijos įgyvendinimą. Ši strategija turėtų būti vienas pirmųjų svarbių projekto rezultatų; joje turėtų būti nustatyti konkretūs veiksmai, gairės ir aiškiai nustatyti

rezultatai bei konkretūs prioritetiniai veiksmai, kuriais siekiama suderinti būsimą naujoms profesijoms svarbių įgūdžių paklausą ir pasiūlą. Strategija turėtų būti pagal įgūdžių paktą kuriamos partnerystės pagrindas;

- Prireikus, užtikrinti, kad projekto rezultatai būtų pateikti atvirųjų duomenų formatu, taigi juos būtų galima panaudoti ES įgūdžių panoramoje ir Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatoriuje (ESCO);
- Teikti aktualius ES ir šalies ir (arba) regioninio lygmens kokybinius įrodymus bei kiekybinius duomenis taikant susietą atvirųjų duomenų formatą.

Europos sektorialių sutartinių svarbiausių mokymo planų ir programų rengimas

➤ *Pirmaisiais veiklos metais (reaktyvus atsakas)*

Vykdant minėtus veiksmus, visais projektais turėtų būti siekiama greitai **patenkinti pramonės ekosistemos tam tikros profesijos įgūdžių reikmes, atsiradusias dėl COVID-19 pandemijos ir perėjimo prie žaliųjų ir skaitmeninių technologijų** (įrodymai turi būti pateikti pasiūlyme):

- prireikus, remtis ESCO klasifikatoriaus ir esamų kompetencijos sistemų²⁰¹ profesijų profiliiais;
- rengti tęstinio profesinio mokymo programas, skirtas darbo jėgos kvalifikacijos kėlimui ir perkvalifikavimui, taikant naujovišką mišrųjų mokymąsi ir mokymąsi darbo vietoje;
- užtikrinti gerą naujų mokymo programų turinio ir jo teikimo kokybę taikant kokybės užtikrinimo metodus, kurie atitinka EQAVET ir ESG (Europos aukštojo mokslo erdvės jungtinių programų kokybės užtikrinimo standartus);
- užtikrinti greitą mokymo programų diegimą ir naudojimą informuojant pagrindinius pramonės ekosistemos vertės grandinės dalyvius, profesinės kompetencijos centrus²⁰², regionus, kurie įgyvendina pažangiosios specializacijos strategijas²⁰³, Europos klasterių partnerystes²⁰⁴ ir Europos technologijos instituto žinių ir inovacijų bendruomenes²⁰⁵, veikiančias toje pačioje pramonės ekosistemoje.

➤ *Viso projekto metu (aktyvus atsakas)*

Įgyvendinant projektą turėtų būti **kuriamas naujiems profesiniams profiliams skirtas mokymo turinys**:

- Remiantis nustatytais pramonės ekosistemoje atsirandančių profesinių profilių įgūdžių poreikiais rengti naujas modulinės profesinio mokymo programas ir susijusias pirminio švietimo ir mokymo kvalifikacijas (visą mokymo programą, kurią būtų galima įtraukti į nacionalines švietimo ir mokymo sistemas) bei tęstinio profesinio mokymo programas darbingo amžiaus žmonių kvalifikacijos kėlimui ir perkvalifikavimui (su naujų įgūdžių poreikiu susijusius modulius);
- Šias mokymo programas turėtų sudaryti mokymosi rezultatų vienetų sistema, laikanti Europos kvalifikacijų sistemos / Nacionalinės kvalifikacijų sistemos ir atsižvelgiant į ESCO; mokymo programos turėtų būti orientuotos į konkrečiam darbui reikalingus įgūdžius, taip pat į svarbiausius gebėjimus²⁰⁶, apimančius visų pirma universaliuosius gebėjimus ir STEAM disciplinas²⁰⁷;
- Mokymosi darbo vietoje laikotarpiai įtraukiami į naująjį mokymo turinį, įskaitant galimybes taikyti žinias praktikoje realiose darbo situacijose, ir, kai įmanoma, integruojama tarpvalstybinė mokymosi patirtis;

²⁰¹ Pavyzdžiui, Piliečiams skirta Europos skaitmeninės kompetencijos sistema, Verslumo kompetencijos sistema ir Europos e. kompetencijos sistema (e-CF).

²⁰² <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1501>

²⁰³ <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home>

²⁰⁴ <https://www.clustercollaboration.eu>

²⁰⁵ <https://eit.europa.eu/>

²⁰⁶ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2018.189.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2018:189:TOC

²⁰⁷ MOKSLAS, TECHNOLOGIJOS, INŽINERIJA, MENAI IR MATEMATIKA (STEAM).

- Naujam mokymo turiniui taikomos kokybės valdymo priemonės vadovaujantis EQAVET ir ESG kokybės užtikrinimo principais arba naudojant jau turimas kokybės užtikrinimo sistemas, kurios turėtų derėti su EQAVET ir ESG;
- Propaguojamos atitinkamos sektoriaus kvalifikacijos, įskaitant tarpvalstybines jungtines programas, vykdomas daugiau nei vieno švietimo ir mokymo paslaugų teikėjo, taip palengvinant tarpvalstybinį sertifikavimą ir stiprinant abipusį pasitikėjimą, prisidedant prie besimokančių asmenų ir profesinio mobilumo šiame sektoriuje didinimo.

Svarbiausių mokymo planų ir programų įgyvendinimas

- Parengti mokymo planų ir programų įgyvendinimo metodiką, pritaikytą įvairioms tikslinėms grupėms, taikant novatoriškus mokymo ir mokymosi metodus, įskaitant mokymąsi darbo vietoje, IRT naudojimą (pavyzdžiui, mišrųjį mokymąsi, simulatorius, papildytąją realybę ir t. t.), virtualųjį ir (arba) mišrųjį besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumą ir atvirusius švietimo išteklius (pavyzdžiui, dirbtiniu intelektu grindžiamą mokymą, MOOC²⁰⁸);
- Planuoti veiksmus, kuriais bus lengvinamas profesinių žinių perdavimas iš kartos į kartą;
- Nustatyti, kokiais būdais vertinimo metodikos ir procedūros gali aprėpti visas mokymosi formas, įskaitant mokymąsi darbo vietoje, ir palengvinti anksčiau įgytų įgūdžių ir gebėjimų patvirtinimą;
- Remtis seniai užmegztais ir naujais ryšiais, susijusiais su įgūdžių paklausa, žinių apie įgūdžius rinkimo etape, informuojant užimtumo paslaugas teikiančius subjektus, pavyzdžiui, privačiojo ir viešojo sektoriaus darbdavius ir užimtumo tarnybas, kad absolventams būtų pasiūlyta tinkamų galimybių;
- Nustatyti adekvačias absolventų karjeros stebėjimo priemones ir kurti grįžamosios informacijos ciklus²⁰⁹. Šios karjeros stebėsenos ir grįžamojo ryšio sistemos gali būti grindžiamos informacija, gauta iš įmonių, besimokančiųjų asmenų ir darbuotojų, taip pat viešųjų informacijos šaltinių ir darbo rinkos suinteresuotųjų subjektų;
- Pasiūlyti tinkamas naujų ar pritaikytų profesinio mokymo ir aukštojo mokslo programų ir kvalifikacijų oficialaus pripažinimo priemones partnerių šalyse ir atitinkamoje pramonės ekosistemoje.

Ilgalaikio veiksmų plano parengimas siekiant laipsniškai diegti projekto rezultatus projektui pasibaigus

- Šis planas grindžiamas tvaria švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų, svarbiausių pramonės suinteresuotųjų subjektų ir valdžios institucijų (regioninių ar nacionalinių) atitinkamo lygmens partnerystę siekiant palengvinti ir (arba) sustiprinti įvairių suinteresuotųjų subjektų įgūdžių partnerystę pagal įgūdžių paktą darbo jėgos kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo srityje. Reikėtų įtraukti tinkamas valdymo struktūras, taip pat išplėstinio taikymo ir finansinio tvarumo planus.
- Planu turėtų būti užtikrintas tinkamas matomumas ir plati rezultatų sklaida, be kita ko, ES ir nacionaliniu ir (arba) regioniniu politiniu lygmenimis, išsamiai apibūdinant, kaip, dalyvaujant atitinkamoms valdžios institucijoms, vyks įgyvendinimas nacionaliniu ir (arba) regioniniu lygmenimis;
- Plane būtina numatyti, kaip bus atnaujinti projekto rezultatai, visų pirma išsamios žinios apie įgūdžius, strategija ir mokymo programos pasibaigus 4 metų trukmės projektui, be kita ko, numatant būsimus finansavimo šaltinius;

²⁰⁸ MOOC – atviri masinio nuotolinio mokymo kursai, kuriuose galima dalyvauti be apribojimų ir kurie yra visiems prieinami per atvirąją prieigą internete. Be tokios tradicinės mokomosios medžiagos kaip filmuotos paskaitos, skaitymo užduotys ir uždavinių rinkiniai, daugelyje MOOC kursų rengiami interaktyvūs forumai, taip remiant besimokančių asmenų, dėstytojų ir lektorių tarpusavio sąveiką.

²⁰⁹ Žr. vidutinės trukmės laikotarpio 2 siektiną rezultatą (MTD2) 2015 m. Rygos išvadoje: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/200c516d-b8de-4c2a-a233-218671296c8d/language-it>

- Plane būtina nurodyti, kaip ES finansavimo galimybėmis (pavyzdžiui, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (EGADP), 2021–2027 m. ES daugiametė finansinė programa (DFP), įskaitant Europos struktūrinius fondus, „InvestEU“, „Erasmus+“) ir privačiomis investicijomis bei nacionaliniu ir (arba) regioniniu finansavimu bus remiamos įgūdžių strategijos. Derėtų atsižvelgti į pažangiosios specializacijos strategijas, Europos klasterių partnerystes, profesinės kompetencijos centrų platformas ir EIT inovacijų bendruomenes.

Pagal abi dalis (1 dalis: Švietimo ir įmonių aljansai; 2 dalis: Sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljansai (plano įgyvendinimas))

Prireikus reikalaujama, kad inovacijų aljansas taikytų ES masto priemones, pavyzdžiui, EKS, ESCO, „Europass“, EQAVET ir ESG.

Siekdamas išbandyti naujas mokymo programas ar naujus mokymo ir mokymosi metodus, inovacijų aljansas gali organizuoti besimokančių asmenų, dėstytojų, tyrėjų ir darbuotojų mobilumą mokymosi tikslais, jei jie remia ir papildo pagrindinę partnerystės veiklą ir suteikia pridėtinės vertės siekiant projekto tikslų.

NUMATOMAS POVEIKIS

Inovacijų aljansai bus integruoti į strateginį ir tvarų profesinio mokymo, aukštojo mokslo ir įmonių, drauge siekiančių padidinti Europos inovacinį pajėgumą, bendradarbiavimą. Ši partnerystė labai sustiprins abiejų švietimo sričių sąveiką ir padės skatinti inovacijas, naujus įgūdžius, iniciatyvumą ir verslumą grindžiamą mąstymą. Tikimasi, kad šie aukštojo mokslo, profesinio mokymo ir įmonių aljansai prisidės prie regioninių ekosistemų plėtotės ir vertingu tiesioginiu indėliu prisidės prie ekonomikos, integruojant mokymąsi darbo vietoje. Universitetai turi mokslinių tyrimų žinių ir duomenų, kuriuos perduodant mažosioms ir vidutinėms įmonėms tiesiogiai prisidedama prie vietos ekonomikos augimo, o profesinio mokymo paslaugų teikėjai teikia įmonėms reikalingus įgūdžius ir gali paskatinti vietos ekonomikos augimą.

Vertinant platesniu mastu, tikimasi, kad inovacijų aljansai padės įveikti socialinius ir ekonominius iššūkius tiek švietimo, tiek užimtumo srityse ir atsižvelgs į svarbiausias sritis, pavyzdžiui, inovacijų problemas, įgūdžių ugdymą, klimato kaitą, žaliąją ekonomiką, demografiją, skaitmenizaciją ir dirbtinį intelektą. Naudos galima gauti ir bendradarbiaujant su didelėmis įmonėmis. Inovacijų aljansuose daugiausia dėmesio bus skiriama piliečių poreikiams ir spartesniam aukštojo mokslo ir profesinio mokymo modernizavimui.

Įgūdžių paktu bus nustatyta ne tik kitų atnaujintos įgūdžių darbotvarkės veiksmų įgyvendinimo sistema, bet ir inovacijų aljansų projekto rezultatų skaida ir naudojimas. Visų pirma sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljansų plano rezultatai bus įgūdžių paktu grindžiamų sektorių didelio masto partnerysčių pagrindas.

Be to, šie aljansai padės įgyvendinti ES komunikatą dėl atnaujintos aukštojo mokslo darbotvarkės²¹⁰ ir prisidės prie Europos švietimo erdvės kūrimo²¹¹. Jie taip pat prisidės prie ES pramonės ir MVĮ strategijų įgyvendinimo (2021 m.).

Inovacijų aljansai taip pat atsižvelgs į Darbotvarkės iki 2030 m. darnaus vystymosi tikslus²¹² ir Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos²¹³ kaip į svarbiausias veiksmų gaires, taip padėdami Europos Komisijai siekti naujojo žaliajo kurso²¹⁴ ir

²¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52017DC0247>

²¹¹ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area_en

²¹² <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

²¹³ <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement>

²¹⁴ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/european-green-deal-communication_en.pdf

įgyvendinti Europos ekonomikos gaivinimo planą²¹⁵. Aljansai taip pat prisidės idėjomis prie naujojo europinio bauhauzo iniciatyvos²¹⁶, kuria siekiama naujoviškos tvarios gyvensenos, kad būtų pasiekti žaliojo kurso tikslai.

Tikimasi, kad inovacijų aljansai darys trumpalaikį ir ilgalaikį poveikį įvairiems susijusiems suinteresuotiesiems subjektams individualiu, organizaciniu ir sisteminiu lygmeniu. Tikimasi, kad poveikis daromas ir projektui pasibaigus, ir ne tik partnerystėje dalyvaujančioms organizacijoms. Tikimasi, kad partnerystė ir veikla bus tęsiama. Todėl rezultatai negali būti autonomiški, o turi būti susieti su esančiomis įmonėmis, schemomis, projektais, platformomis, sumanymais ir pan.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

1 dalyje „Švietimo ir įmonių aljansai“ taikomi toliau nurodyti dotacijų skyrimo kriterijai.

Projekto aktualumas (daugiausia 25 balai)	• Ryšys su ES politika ir iniciatyvomis: pasiūlymu atsižvelgiama į Europos tikslus profesinio mokymo ir aukštojo mokslo srityje ir padedama jų siekti; taip pat atsižvelgiama į esamas ES įgūdžių ugdymo priemones ir iniciatyvas ir padedama didinti jų matomumą; • Tikslas: pasiūlymas yra aktualus šio veiksmo tikslams ir veiklai; • Suderinamumas: tikslai grindžiami patikima poreikių analize; tikslai yra aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su dalyvaujančiosioms organizacijoms ir šiam veiksmui svarbiais klausimais; • Inovacijos: pasiūlyme numatyta taikyti pažangiausius metodus ir technikas ir jį įgyvendinant bus gauta novatoriškų rezultatų ir problemų sprendimo būdų; • Europos pridėtinė vertė: pasiūlyme aiškiai parodoma pridėtinė vertė, kurią užtikrina jo tarpvalstybinis pobūdis ir galimas perkeliamumas. • Švietimo ir mokymo sektoriaus atstovavimas: aljanse dalyvauja partneriai, tinkamai atstovaujantys švietimo ir mokymo paslaugų teikėjams; • Skaitmeniniai įgūdžiai: koku mastu pasiūlymu į mokymo turinį pagal vieną arba kelis susijusius profesinius profilius įtraukiami skaitmeniniai įgūdžiai; • Žalieji įgūdžiai: pasiūlymu į mokymo turinį pagal vieną arba kelis susijusius profesinius profilius įtraukiami įgūdžiai, susiję su perėjimu prie žiedinės ir žalesnės ekonomikos; • Atsparumo įgūdžiai: koku mastu pasiūlyme integruojami įgūdžiai, susiję su gebėjimu prisitaikyti, valdyti pokyčius ir rūpintis vieni kitais kaip vienos bendruomenės nariais.
---	---

²¹⁵ https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_en

²¹⁶ https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_lt

Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 30 balų)	• Nuoseklumas: projektas iš esmės parengtas taip, kad būtų užtikrintas jo tikslų, metodikos, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. Pasiūlyme pateikiamas nuoseklus ir išsamus atitinkamos veiklos, kuria bus siekiama patenkinti nustatytus poreikius ir gauti planuojamus rezultatus, aprašas; • Struktūra: darbo programa yra aiški, suprantama ir apima visus (parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, rezultatų naudojimo, stebėjimo, vertinimo ir sklaidos) etapus; • Metodika: pasiūlyme prireikus naudojamos su įgūdžiais ir profesijomis susijusios ES priemonės, pavyzdžiui, EKS, ESCO, „Europass“, EQAVET ir ESG. • Valdymas: numatytos patikimos valdymo priemonės. Tvarkaraštis, organizavimas, užduotys ir pareigos yra tinkamai apibrėžti ir tikroviški. Pasiūlyme kiekvienai veiklai numatyti tinkami ištekliai. • Darbo planas: darbo plano kokybė ir veiksmingumas, be kita ko, mastas, kuriuo darbo paketams skirti ištekliai atitinka jų tikslus ir rezultatus. • Kvalifikacijų pripažinimo ir patvirtinimo tvarkos kokybė: laikantis europinių skaidrumo ir pripažinimo priemonių ir principų, įskaitant mikrokredencialų atžvilgiu; • Biudžetas: biudžete numatyti tinkami ištekliai, reikalingi projektui sėkmingai įgyvendinti; jis nėra nei per didelis, nei per mažas; • Finansų ir kokybės kontrolė: kontrolės priemonėmis (nuolatinis kokybės vertinimas, tarpusavio vertinimai, lyginamosios analizės veikla ir t. t.) ir kokybės rodikliais užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai ir ekonomiškai efektyviai. Aiškiai įvardytos su projektu susijusios problemos ir rizika yra aiškiai nustatytos ir numatyti jų šalinimo veiksmai. Ekspertų atliekama peržiūra įtraukta kaip neatsiejama projekto dalis. Aljanso darbo programoje numatytas nepriklausomas išorės kokybės vertinimas laikotarpio viduryje ir projekto pabaigoje.
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 25 balai)	• Sudėtis: partnerystės sudėtis atitinka veiksmo ir projekto tikslus; ji suburia įvairias organizacijas, įskaitant profesinio mokymo įstaigas, aukštojo mokslo ir studijų institucijas ir įmones, turinčias reikiamą profilį, įgūdžių, patirties, žinių ir valdymo paramą, kad galėtų sėkmingai įgyvendinti projektą; aljanso dalyvauja partneriai, tinkamai atstovaujantys vienam ar keliems sektoriams; • Įsipareigojimas: partnerių indėlis yra reikšmingas, aktualus ir vienas kitą papildantis; atsakomybės sritys ir užduotys yra aiškiai ir tinkamai paskirstytos ir iš jų paskirstymo matyti visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimas ir aktyvus įsitraukimas pagal kompetenciją ir pajėgumus. • Užduotys: koordinatoriaus įrodo gebėjimą kokybiškai valdyti ir koordinuoti tarpvalstybinius tinklus ir vadovauti sudėtingoje aplinkoje. Individualios užduotys paskirstomos atsižvelgiant į konkrečią kiekvieno partnerio praktinę patirtį; • Bendradarbiavimas, komandinė dvasia: siūlomas veiksmingas mechanizmas veiksmingam dalyvaujančiųjų organizacijų, dalyvių ir suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimui, sprendimų priėmimui ir bendravimui užtikrinti. • Atlygis: aljansas teikia aiškios pridėtinės vertės ir naudos kiekvienai organizacijai partnerei; • Trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, įtraukimas: jei taikoma, organizacijų iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, dalyvavimas aljansui suteikia esminės pridėtinės vertės.

Poveikis (daugiausia 20 balų)	• Rezultatų panaudojimas: pasiūlyme parodoma, kaip partneriai ir kiti suinteresuotieji subjektai naudosis aljanso veiklos rezultatais. Taip pat nurodoma, kaip bus vertinamas naudojimasis rezultatais projekto laikotarpiu ir jam pasibaigus; • Sklaida: pasiūlyme numatytas aiškus rezultatų sklaidos planas ir nurodyta atitinkama veikla ir jos tvarkaraštis, priemonės ir kanalai, kuriais bus užtikrinta, kad rezultatai ir nauda tiek projekto metu, tiek jam pasibaigus būtų veiksmingai skleidžiami suinteresuotiesiems subjektams ir auditorijai, kuri tokioje veikloje paprastai nedalyvauja. • Poveikis: pasiūlyme parodomas jo aktualumas visuomenei ir ekonomikai ir poveikio mastas. Juo užtikrinamas poveikis tikslinėms grupėms ir atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams, atliekantiems svarbų vaidmenį atitinkamame sektoriuje, įskaitant švietimą ir mokymą. Įtraukiamos priemonės, taip pat uždaviniai ir rodikliai, kad būtų galima stebėti pažangą ir vertinti numatomą (trumpalaikį ir ilgalaikį) poveikį. • Atviroji prieiga: jei aktualu, pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų. • Tvarumas: pasiūlyme paaiškinama, kaip bus parengtas veiksmų planas, skirtas veiklai įgyvendinti nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis. Į pasiūlymą įtraukiamos tinkamos priemonės ir nurodomi finansiniai (Europos, nacionaliniai ir privatieji) ištekliai, skirti užtikrinti, kad aljanso pasiekti rezultatai ir nauda išliktų ir projektui pasibaigus.
--	--

Ar skirti finansavimą, svarstoma, jeigu pasiūlymas įvertinamas bent **70 balų**, atsižvelgiant į mažiausią būtiną balų skaičių pagal kiekvieną iš keturių dotacijos skyrimo kriterijų: bent 13 balų „projekto aktualumo“ kategorijoje; 16 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijoje, 13 balų „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ kategorijoje ir 11 balų „poveikio“ kategorijoje.

Tos pačios temos *ex aequo* pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausiai balų „aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose.

2 dalyje „Sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljansai (plano įgyvendinimas)“ taikomi toliau nurodyti dotacijų skyrimo kriterijai.

Projekto aktualumas (daugiausia 25 balai)	• Ryšys su ES politika ir iniciatyvomis: pasiūlymu atsižvelgiama ir prisidedama prie Europos tikslų aukštojo mokslo ir profesinio mokymo, atitinkamai pramonės ekosistemai aktualios sektorinės ES politikos srityje, taip pat prisidedama prie Įgūdžių pakto ir Europos įgūdžių darbotvarkės bei atsižvelgiama į ES priemones. Pasiūlymas, kuriame nagrinėjama pramonės ekosistema, kurioje jau vykdoma aljanso veikla, turi būti aiškiai papildantis, t. y. jame turi būti nagrinėjama visiškai kitokia sritis ir būtina nurodyti, kokiais vykdomos aljanso veiklos rezultatais remiamasi; aprėptis, rezultatai ir veikla negali būti dubliuojami. Tokios pačios kokybės pasiūlymas, susijęs su ekosistema ar jos dalimi, kuri nėra įtraukta į vykdomą aljanso veiklą, bus vertinamas kaip aktualesnis nei pasiūlymas, susijęs su ekosistema, kurioje jau vykdoma veikla. • Tikslas: pasiūlymas yra aktualus šio veiksmo tikslams ir veiklai. Visų pirma pasiūlymas apima itin aktualių naujų profesinių profilių pokyčius ir susijusių kvalifikacijų kūrimą, organizuojamą mokymosi rezultatų blokais tiek EKS 3–5 lygmenimis, tiek EKS 6–8 lygmenimis. Pasiūlymas apima susijusių švietimo ir mokymo programų, parengtų ir dėstomų moduline, lanksčia, prieinamų mokymosi galimybių forma, kūrimą, testavimą ir pirminį įgyvendinimą, atsižvelgiant į anksčiau įgytų įgūdžių patvirtinimą; • Suderinamumas: tikslai grindžiami patikima poreikių analize; tikslai yra aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su dalyvaujančiosioms organizacijoms ir šiam veiksmui svarbiais klausimais. • Inovacijos: pasiūlyme numatyta taikyti pažangiausius metodus ir technikas ir jį įgyvendinant bus gauta novatoriškų rezultatų ir problemų sprendimo būdų. • Europos pridėtinė vertė: pasiūlyme aiškiai parodoma pridėtinė vertė, kurią užtikrina jo tarpvalstybinis pobūdis; • Švietimo ir mokymo sektoriaus atstovavimas: aljanse dalyvauja partneriai, tinkamai atstovaujantys švietimo ir mokymo paslaugų teikėjams; • Atstovavimas sektoriui / vietai: aljanse dalyvauja partneriai, tinkamai atstovaujantys atitinkamai pramonės ekosistemai; • Skaitmeninių ir bazinių didelio poveikio technologijų, įskaitant dirbtinį intelektą, naudojimo įgūdžiai: koku mastu pasiūlymu į projektą pagal vieną arba kelis susijusius profesinius profilius įtraukiami šie įgūdžiai; • Žalieji įgūdžiai: pasiūlymu į mokymo turinį pagal vieną arba kelis susijusius profesinius profilius įtraukiami įgūdžiai, susiję su perėjimu prie žiedinės ir žalesnės ekonomikos.
---	--

Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 30 balų)	• Nuoseklumas: pasiūlyme numatyta nuosekli ir išsami tinkama, konkreti ir praktinė veikla, kuria bus siekiama patenkinti nustatytus poreikius ir pasiekti numatomus rezultatus. • Struktūra: darbo programa yra aiški, suprantama ir apima visus (parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, rezultatų naudojimo, stebėjimo, vertinimo ir sklaidos) etapus. • Metodika: pasiūlyme prireikus naudojamos su įgūdžiais ir profesijomis susijusios ES priemonės, pavyzdžiui, EKS, ESCO, „Europass“, EQAVET ir ESG. • Valdymas: numatytos patikimos valdymo priemonės. Tvarkaraštis, organizavimas, užduotys ir pareigos yra tinkamai apibrėžti ir tikroviški. Pasiūlyme kiekvienai veiklai numatyti tinkami ištekliai. • Darbo planas: darbo plano kokybė ir veiksmingumas, be kita ko, mastas, kuriuo darbo paketams skirti ištekliai atitinka jų tikslus ir rezultatus. • Kvalifikacijų pripažinimo ir patvirtinimo tvarkos kokybė: laikantis europinių skaidrumo ir pripažinimo priemonių ir principų; • Biudžetas: biudžete numatyti tinkami ištekliai, reikalingi projektui sėkmingai įgyvendinti; jis nėra nei per didelis, nei per mažas ir yra proporcingas pasiūlymo aprėpčiai; tikimasi, kad pramonės ekosistemos, kurioje jau vykdoma aljanso veikla, skirtame pasiūlyme bus pateiktas biudžetas, aiškiai įrodantis, kad bus išvengta dvigubo finansavimo, nes jis bus papildantis ir grindžiamas jau vykdomos aljanso veiklos rezultatais; • Finansų ir kokybės kontrolė: kontrolės priemonėmis (nuolatinio kokybės vertinimu, tarpusavio vertinimais, lyginamosios analizės veikla ir t. t.) ir kokybės rodikliais užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai ir ekonomiškai efektyviai. Aiškiai įvardytos su projektu susijusios problemos ir rizika yra aiškiai nustatytos ir numatyti jų šalinimo veiksmai. Ekspertų atliekama peržiūra įtraukta kaip neatsiejama projekto dalis. Aljanso darbo programoje numatytas nepriklausomas išorės kokybės vertinimas laikotarpio viduryje ir projekto pabaigoje.
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 25 balai)	• Sudėtis: partnerystės sudėtis atitinka veiksmo ir projekto tikslus; ji suburia įvairias organizacijas, įskaitant profesinio mokymo įstaigas, aukštojo mokslo ir studijų institucijas ir pramonę, įskaitant MVĮ, turinčias reikiamą profilį, įgūdžių, patirties, žinių ir valdymo paramą, kad galėtų sėkmingai įgyvendinti projektą; Aljansas užtikrina adekvatų atstovavimą pramonės ekosistemai: įtikinamai parodomas partnerių atstovavimas ir kompetencija atitinkamoje pramonės ekosistemoje ir nacionaliniu bei Europos lygmenimis. Labai svarbu, kad dalyvautų Europos socialiniai partneriai ir (arba) nacionaliniai socialiniai partneriai iš aljanso šalių. Partnerių geografinis pasiskirstymas ir atstovavimas jiems aljanse ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse ir regionuose turėtų būti toks, kad šis aljansas būtų pajėgus įgyvendinti veiklą visose savo aprėpties šalyse ir regionuose (pavyzdžiui, per Europos sektorinę organizaciją ir (arba) Europos socialinius partnerius). • Įsipareigojimas: partnerių indėlis yra reikšmingas, aktualus ir vienas kitą papildantis; atsakomybės sritys ir užduotys yra aiškiai ir tinkamai paskirstytos ir iš jų paskirstymo matyti visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimas ir aktyvus įsitraukimas pagal kompetenciją ir pajėgumus. • Užduotys: koordinatorius įrodo gebėjimą kokybiškai valdyti ir koordinuoti tarpvalstybinius tinklus ir vadovauti sudėtingoje aplinkoje. Individualios užduotys paskirstomos atsižvelgiant į konkrečią kiekvieno partnerio praktinę patirtį; • Bendradarbiavimas, komandinė dvasia: siūlomas veiksmingas mechanizmas tinkamam dalyvaujančiųjų organizacijų, dalyvių ir kitų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimui, sprendimų priėmimui ir komunikacijai užtikrinti. • Atlygis: aljansas teikia aiškos pridėtinės vertės ir naudos kiekvienai organizacijai partnerei; • Trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, įtraukimas: jei taikoma, organizacijų iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, dalyvavimas aljansui suteikia esminės pridėtinės vertės.

Poveikis (daugiausia 20 balų)	• Rezultatų panaudojimas: pasiūlyme parodoma, kaip aljanso veiklos rezultatai bus diegiami dalyvaujančiose šalyse laikantis įgūdžių pakto tikslų; • Sklaida: pasiūlyme numatytas aiškus rezultatų sklaidos planas ir nurodyta atitinkama veikla ir jos tvarkaraštis, priemonės ir kanalai, kuriais bus užtikrinta, kad rezultatai ir nauda būtų veiksmingai skleidžiami suinteresuotiesiems subjektams. • Poveikis: pasiūlyme parodomas jo aktualumas visuomenei ir ekonomikai ir poveikio mastas. Juo užtikrinamas poveikis tikslinėms grupėms ir atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams, atliekantiems svarbų vaidmenį atitinkamame sektoriuje, įskaitant švietimą ir mokymą, pavyzdžiui, prie įgūdžių pakto prisijungusiems subjektams. Įtraukiamos priemonės, taip pat uždaviniai ir rodikliai, kad būtų galima stebėti pažangą ir vertinti numatomą (trumpalaikį ir ilgalaikį) poveikį. • Atviroji prieiga: jei aktualu, pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų. • Tvarumas: pasiūlyme paaiškinama, kaip bus parengtas veiksmų planas, skirtas veiklai įgyvendinti nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis. Į pasiūlymą įtraukiamos tinkamos priemonės ir nurodomi finansiniai (Europos, nacionaliniai ir privatieji) ištekliai, skirti užtikrinti, kad aljanso pasiekti rezultatai ir nauda išliktų ir projektui pasibaigus.
---	--

2 dalies atveju gali būti finansuojamas tik vienas pasiūlymas vienai ekosistemai.

Ar skirti finansavimą, svarstoma, jeigu pasiūlymai įvertinami ne mažiau kaip **70 balų**, taip pat atsižvelgiant į mažiausią būtiną balų skaičių pagal kiekvieną iš keturių dotacijos skyrimo kriterijų: bent 13 balų „projekto aktualumo“ kategorijoje; 16 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijoje, 13 balų „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ kategorijoje ir 11 balų „poveikio“ kategorijoje.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Dotaciją teikianti institucija nustatys kiekvienos dotacijos fiksuotąją sumą remdamasi pasiūlymu, vertinimo rezultatais, finansavimo normomis ir didžiausia kvietime teikti paraiškas nustatyta dotacijos suma.

Didžiausia ES dotacija vienam projektui yra:

- **1 dalis. Švietimo ir įmonių aljansai**
 - **1 mln. EUR (2 metų trukmės projektai)**
 - **1,5 mln. EUR (3 metų trukmės projektai)**
- **2 dalis. Sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljansai (plano įgyvendinimas)**
 - **4 mln. EUR (4 metų trukmės projektai)** – finansavimui gali būti atrinktas tik vienas vienos pramonės ekosistemos pasiūlymas. Tokios pačios kokybės pasiūlymas, susijęs su ekosistema ar jos dalimi, kuri nėra įtraukta į vykdomą aljanso veiklą, bus vertinamas kaip aktualesnis nei pasiūlymas, susijęs su ekosistema, kurioje jau vykdoma veikla.

Kaip nustatoma projekto fiksuotoji suma?

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

- a) biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjui (-ams) ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, pasirengimo mobilumui ir jo įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir t. t.);

- b) pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;
- c) pareiškėjai savo pasiūlyme turi numatomas išlaidas paskirstyti pagal darbo paketų dalis (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);
- d) numatytomis lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą. Fiksuotoji suma neviršys 80 proc. po vertinimo nustatytos biudžeto sąmatos.

Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į atlikto vertinimo išvadas.

Dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma, finansavimo norma, visos tinkamos finansuoti išlaidos ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje.

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Tokia finansavimo schema leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite portale „Funding and Tender Opportunities Portal“.

PERSPEKTYVINIAI PROJEKTAI

Veiksmo tikslas

Dėl neseniai ištikusios pandemijos **inovacijų poreikis mūsų švietimo ir mokymo, taip pat jaunimo reikalų, sistemose yra didesnis nei bet kada iki šiol**. Inovacijos mokant ir mokantis yra būtinybė tiek asmeniniu, tiek instituciniu lygmeniu. Novatoriškumas turi ne tik suteikti šiandienos ir rytojaus darbuotojams įgūdžių, kurių reikia sparčiai besikeičiančiose darbo rinkose, bet ir išugdyti šiandieninės ir būsimos darbo jėgos kūrybiškumą ir gebėjimą įveikti vis sudėtingesnius visuomeninius uždavinius, su kuriais susiduria kiekvienas. Tarp jų – klimato kaita, biologinės įvairovės apsauga, švari energija, visuomenės sveikata, skaitmenizacija ir automatizacija, dirbtinis intelektas, robotika ir duomenų analizė.

Šiuo veiksmu bus siekiama skatinti **inovacijas, kūrybiškumą ir dalyvavimą**, taip pat socialinį verslumą įvairiose švietimo ir mokymo srityse, sektorių lygmeniu ar tarpsektoriniu ir tarpdisciplininiu lygmeniu.

Perspektyviniai projektai – didelio masto projektai, kuriais siekiama **nustatyti, kurti, testuoti ir (arba) įvertinti novatoriškus (politikos) metodus**, turinčius potencialo būti integruotiems ir taip pagerinti švietimo ir mokymo sistemas. Pagal šiuos projektus bus remiamos perspektyvinės ir **svarbiausios Europos prioritetus** atitinkančios idėjos, kurias būtų galima plačiai diegti, taip gerinant švietimo, mokymo ir jaunimo sistemas, ir kurios galėtų padaryti esminį novatorišką metodikos ir praktikos poveikį visų rūšių mokymuisi ir aktyviam dalyvavimui Europos socialinėje sanglaudoje.

Bus siekiama remti tarptautinio bendradarbiavimo projektus, kuriais įgyvendinama nuosekli ir išsami **sektorinė ar tarpsektorinė veikla**, kuria:

- a) **skatinamos inovacijos** aprėpties, novatoriškų metodų ir praktikos atžvilgiu, ir (arba)
- b) užtikrinamas **inovacijų perkėlimas** (į kitas šalis, politikos sektorius ar tikslines grupes), taip užtikrinant novatoriškų projektų rezultatų tvarų panaudojimą Europos lygmeniu ir (arba) perkeliamumą į skirtingus kontekstus ar skirtingoms auditorijoms.

Partnerystę turėtų sudaryti įvairios viešosios ir privačiosios organizacijos, ir tyrėjai, praktikuojantys specialistai ir partneriai, turintys ryšių su politikos formuotojais.

Taigi, perspektyvinius projektus turėtų įgyvendinti mišri organizacijų partnerystė:

- grindžiama kompetencija ir naujausiomis žiniomis;
- turinti pajėgumų inovuoti;
- gebanti daryti sisteminį poveikį per veiklą ir turinti potencialo vykdyti švietimo ir mokymo sričių politinę darbotvarkę.

Remiamais projektais bus siekiama sisteminio poveikio Europos lygmeniu, užtikrinant pajėgumą panaudoti novatoriškus rezultatus Europos mastu ir (arba) juos pritaikant prie skirtingų teminių ar geografinių kontekstų.

1 dalis. Tarpsektoriniai prioritetai

1 dalies projektai gali būti susiję su skirtingais švietimo sektoriais arba jungti skirtingus švietimo sektorius.

Pagal 1 dalį teikiamais pasiūlymais turi būti siekiama vieno iš dviejų toliau nurodytų prioritetų, išsamiau pristatytų skirsnyje „Projekto rengimas“:

- 1 prioritetas. **Kokybiško ir įtraukaus skaitmeninio švietimo** rėmimas vadovaujantis Skaitmeninio švietimo veiksmų planu;
- 2 prioritetas. Švietimo ir mokymo sistemų rėmimas, kad jos galėtų prisitaikyti prie **žaliosios pertvarkos**.

2 dalis. Profesinis mokymas

2 dalies projektai yra skirti profesinio mokymo sektoriui.

Šiais projektais remiamas **Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plano**²¹⁷, **Europos įgūdžių darbotvarkės**²¹⁸, **Tarybos rekomendacijos dėl profesinio rengimo ir mokymo** siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo²¹⁹ ir **Osnabriuko deklaracijos** dėl profesinio mokymo²²⁰ – kaip ekonomikos atsigavimą ir teisingą perėjimą prie skaitmeninės ir žaliosios ekonomikos įgalinančių priemonių – principų ir tikslų įgyvendinimas.

Pagal 2 dalį teikiamais pasiūlymais turi būti siekiama vieno iš trijų toliau nurodytų prioritetų, išsamiau pristatytų skirsnyje „Projekto rengimas“:

- 3 prioritetas. **Įgūdžių pakto** rėmimas
- 4 prioritetas. **Profesinio mokymo taikomųjų mokslinių tyrimų** struktūra ir mechanizmai
- 5 prioritetas. **Žalieji įgūdžiai** profesinio mokymo sektoriuje

3 dalis. Suaugusiųjų švietimas

Šiais projektais remiamas **Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plano**²²¹, **Europos įgūdžių darbotvarkės**²²², ir **Tarybos rekomendacijos dėl įgūdžių tobulinimo krypčių** – naujų galimybių suaugusiesiems²²³ principų ir tikslų įgyvendinimas.

3 dalies projektai yra skirti suaugusiųjų švietimo sektoriui. Pagal 3 dalį teikiamais pasiūlymais turi būti siekiama 6 prioriteto, išsamiau pristatyto skirsnyje „Projekto rengimas“:

- 6 prioritetas. **Įgūdžių tobulinimo kryptys** – naujos galimybės suaugusiesiems

VEIKSMO TIKSLAI

Bendrieji tikslai yra šie:

- novatoriškos iniciatyvos, darančios didelį poveikį švietimo ir mokymo reformoms konkrečiose **strateginėse politikos srityse**;
- prisidėti prie **Europos inovacinio pajėgumo didinimo** skatinant inovacijas švietimo ir mokymo srityje;
- **kurti sisteminius pokyčius** skatinant inovacijas tiek praktiniu, tiek politiniu lygmeniu;
- **remti perspektyvias idėjas**, turinčias aiškaus potencialo būti įgyvendintoms viename ar keliuose sektoriuose, itin daug dėmesio skiriant svarbiausioms temoms ir prioritetams ES lygmeniu;
- novatoriški, proveržį lemiantys švietimo metodai ir praktika ir (arba) inovacijų perdavimas, ES lygmeniu užtikrinant novatoriškų projektų rezultatų **tvarų panaudojimą** ir (arba) **perkeliamumą** į skirtingus kontekstus ir skirtingoms auditorijoms.

Konkretūs tikslai yra šie:

- **nustatyti, kurti, testuoti ir (arba) įvertinti** novatoriškus metodus, turinčius potencialo būti integruotiems ir taip pagerinti švietimo ir mokymo sistemas, politikos veiksmingumą ir praktiką švietimo ir mokymo srityse;
- **pradėti bandomuosius veiksmus** siekiant išbandyti galimus dabartinių ir būsimų problemų sprendimus ir

²¹⁷ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-action-plan_lt

²¹⁸ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=lt>

²¹⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32020H1202%2801%29>

²²⁰ https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf

²²¹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-action-plan_lt

²²² <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=lt>

²²³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/ALL/?uri=CELEX%3A32016H1224%2801%29>

inicijuoti tvarų ir sisteminių poveikį;

- **remti** pagrindinių suinteresuotųjų subjektų **tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir tarpusavio mokymąsi** perspektyviais klausimais, kad jie galėtų rasti novatoriškus sprendimus ir skatinti tų sprendimų sklaidą į naujus kontekstus, be kita ko, didinti susijusių suinteresuotųjų subjektų gebėjimus.

Perspektyvinių projektų įgyvendinimo veiklą turėtų būti siekiama:

- gerinti švietimo ir mokymo sistemų kokybę, veiksmingumą ir teisingumą;
- didinti švietimo ir mokymo politikos efektyvumą;
- remti ES sistemų ir teisinių iniciatyvų bei konkrečioms šalims skirtų Europos semestro rekomendacijų įgyvendinimą;
- geriau nustatyti ir suprasti tikslines grupes, mokymosi ir mokymo situacijas ir veiksmingą metodiką bei priemones, kurios gali įkvėpti ir stimuliuoti inovacijas sistemos lygmeniu;
- kaupti žinias, kad būtų galima vykdyti įrodymais grindžiamą politiką;
- paskatinti elgsenos pokyčius ES lygmeniu.

Svarbiausia veikla pagal šiuos prioritetus galėtų apimti toliau išvardytus dalykus (sąrašas nebaigtinis).

- Veiklos moksliniai tyrimai, darbo planai, didelio masto sektoriai ar tarpsektoriai rezultatai;
- tarptautinė gebėjimų didinimo veikla, pavyzdžiui, mokymas, politinių kontekstų analizė, politikos priemonių moksliniai tyrimai, institucinės pertvarkos;
- bandomoji veikla novatoriškiems sprendimams išbandyti;
- didelio masto tarptautiniai renginiai ar tinklaveikos veikla, sektoriniu ar tarpsektoriniu lygmeniu;
- eksploatavimo veikla rezultatams švietimo bendruomenėje ar sektoriuje paskleisti;
- idėjų generavimo veikla, moksliniai tyrimai ir eksperimentai su novatoriškomis idėjomis.

Reikalaujama, kad prireikus perspektyviniuose projektuose būtų taikomos ES masto priemonės.

Projektai turėtų apimti ilgalaikio (ilgesnio nei „Erasmus+“ finansuojamo projekto trukmė) veiksmų plano parengimą, numatant palaipsnių sukurtų inovacijų diegimą ir integravimą, kad būtų galima padaryti poveikį švietimo ir mokymo sistemoms, bendradarbiaujant su atitinkamomis įstaigomis ir institucijomis. Taip pat turėtų būti užtikrintas tinkamas matomumas ir plati darbo sklaida, be kita ko, ES ir nacionaliniu politiniu lygmenimis.

Perspektyviniuose projektuose taip pat galėtų būti nurodoma, kaip ES finansavimo (pavyzdžiui, iš Europos struktūrinių fondų, Europos strateginių investicijų fondo, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės, Teisingos pertvarkos fondo) ir nacionalinio bei regioninio finansavimo galimybėmis bus prisidedama prie projekto įgyvendinimo. Taip pat gali būti atsižvelgiama į nacionalines ir regionines pažangiosios specializacijos strategijas ir Europos pramonės ekosistemų raidą.

PARAIŠKOMS DĖL PERSPEKTYVINIŲ PROJEKTŲ TAIKOMI KRITERIJAI

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, perspektyvinių projektų pasiūlymai turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti visateisis partneris, teisėtai įsteigtas ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu.
Kokios organizacijos gali dalyvauti projekte?	• Kaip visateisės partnerės, susiję subjektai ar asocijuotosios partnerės gali dalyvauti tokios organizacijos kaip viešosios ir privačiosios organizacijos, veikiančios švietimo ir mokymo srityje, skatinančios inovacijas ir įsteigtos ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“). 1 ir 2 dalys. Tai, pavyzdžiui, gali būti (sąrašas neišsamus): ▪ švietimo ir mokymo organizacijos (pavyzdžiui, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjai, kaip antai mokyklos, aukštojo mokslo ir studijų institucijos, profesinio mokymo ir suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjai, asociacijos, NVO); ▪ viešosios ar privačiosios bendrovės, teikiančios mokymo paslaugas darbuotojams ar vertės / tiekimo grandinės partneriams; ▪ inovacijų ir teritorinio vystymosi skatintojai (pavyzdžiui, ekologinių inovacijų laboratorijos, mokslinių tyrimų centrai, inovacijų agentūros, regioninės plėtros institucijos, didelės bendrovės); ▪ politikos formuotojai ir viešosios institucijos nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmeniu (pavyzdžiui, inovacijų, švietimo, darbo, ekonomikos ministerijos, viešosios ir privačiosios užimtumo tarnybos, kvalifikacijų nustatymo institucijos ir t. t.); ▪ tarpsektorinę veiklą vykdančios organizacijos ir kiti darbo rinkos veikėjai (pavyzdžiui, socialiniai partneriai, sektorinės organizacijos, pramonės, prekybos ar amatų rūmai ir kiti tarpininkai, prekybos organizacijos, pilietinės visuomenės, sporto ir kultūros organizacijos, bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojų asociacijos, jaunimo ir tėvų asociacijos, darbo rinkos veikėjai); ▪ viešieji ar privatieji subjektai, visiškai ar iš dalies atsakingi už suaugusiesiems skirtų švietimo paslaugų (pavyzdžiui, įgūdžių vertinimo, gebėjimų patvirtinimo, švietimo ir mokymo, orientavimo ir gairių) organizavimą ir (arba) finansavimą ir (arba) teikimą arba darantys šioms paslaugoms poveikį; ▪ tarptautinius, nacionalinius, regioninius ar sektorinius įgūdžių konkursus rengiančios organizacijos. Aukštojo mokslo ir studijų institucijos, įsteigtos ES valstybėse narėse ar Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse, turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE).

Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	Visoms dalims: - Partnerystėje turi dalyvauti bent 3 visateisiai partneriai iš bent 3 ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių (įskaitant bent 2 ES valstybes nares), taip pat: 2 daliai: - Bent trijų dalyvaujančiųjų šalių partnerystėje turi dalyvauti tiek darbdaviai (ar jų atstovai), tiek švietimo ir mokymo organizacijos (ar jų atstovai). 3 daliai: - Bent trijų dalyvaujančiųjų šalių partnerystėje kaip visateisiai ar asocijuotieji partneriai turi dalyvauti viešieji ar privatieji subjektai, visiškai ar iš dalies atsakingi už suaugusiesiems skirtų švietimo paslaugų (pavyzdžiui, įgūdžių vertinimo, gebėjimų patvirtinimo, švietimo ir mokymo, orientavimo ir gairių) organizavimą ir (arba) finansavimą ir (arba) teikimą arba darantys šioms paslaugoms poveikį.
Veiklos vieta	Veikla turi būti vykdoma ES valstybėse narėse ar Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse.
Projekto trukmė	1 dalies – Tarpsektoriniai prioritetai – atveju projekto trukmė yra: 24–48 mėn. 2 ir 3 dalies atveju projekto trukmė yra: 24 mėn. Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą, veiklos, kurią ilgainiui planuojama vykdyti, rūšį, biudžetą ir projekto užmojus.
Projekto pradžios data	Projektai prasidės 2022 m. lapkričio 1 d., 2022 m. gruodžio 1 d. ar 2023 m. sausio 1 d.
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius (1 dalis): ERASMUS-EDU-2022-PI-FORWARD-LOT1 Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius (2 dalis): ERASMUS-EDU-2022-PI-FORWARD-LOT2 Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius (3 dalis): ERASMUS-EDU-2022-PI-FORWARD-LOT3
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki kovo 15 d. 17:00:00 (Bruselio laiku) .

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

PROJEKTO RENGIMAS

Planuojant perspektyvinius projektus reikėtų atsižvelgti į kompleksinį politinį kontekstą, be kita ko:

1. Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planą;
2. Europos Komisijos žaliąjį kursą²²⁴, JT darnaus vystymosi tikslus²²⁵ ir Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos²²⁶;
3. Europos įgūdžių darbotvarkę²²⁷ – visų pirma jos 1 veiksmą „Įgūdžių paktas“, 6 veiksmą „Įgūdžiai, padedantys įgyvendinti dvejopą pertvarką“ ir 8 veiksmą „Įgūdžiai visam gyvenimui“;
4. Tarybos rekomendaciją dėl profesinio rengimo ir mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo²²⁸;
5. Tarybos rekomendaciją dėl įgūdžių tobulinimo krypčių – naujų galimybių suaugusiesiems²²⁹;
6. mūsų švietimo, mokymo, taip pat jaunimo sistemų skaitmeninę transformaciją, kaip nustatyta Europos Komisijos 2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų plane²³⁰.

1 DALIS. TARPSEKTORINIAI PRIORITETAI

Pagal 1 dalį teikiamais pasiūlymais turi būti siekiama vieno iš dviejų toliau nurodytų prioritetų.

1 prioritetas. Kokybiško ir įtraukaus skaitmeninio švietimo rėmimas vadovaujantis Skaitmeninio švietimo veiksmų planu
Švietimo ir mokymo sistemos šiuo metu patiria gilią skaitmeninę transformaciją, kurią skatina junglumo pažanga, platus skaitmeninių priemonių ir prietaikų naudojimas, individualaus lankstumo poreikis, kokybiško skaitmeninio švietimo turinio didesnis prieinamumas ir poreikis ir vis labiau auganti skaitmeninių įgūdžių paklausa. COVID-19 pandemija ne tik smarkiai paveikė švietimą ir mokymą, bet ir paspartino pokyčius ir suteikė įvairių naujų mokymosi patirčių ir perspektyvų. Skaitmeninio švietimo veiksmų plane (2021–2027 m.) numatyti ateinančio programavimo laikotarpio ES švietimo ir mokymo skaitmeninės pertvarkos veiksmai. Skaitmeninio švietimo veiksmų plane išskirti du strateginiai prioritetai:

- aukštos kokybės skaitmeninio švietimo ekosistemos plėtra (1)
- tenkinti poreikį pagerinti skaitmeninius gebėjimus skaitmeninės transformacijos tikslais (2)

Visiems besimokantiems asmenims reikia suteikti skaitmeninių gebėjimų (žinių, įgūdžių, nuostatų), kurių reikia gyvenimui, darbui, mokymuisi ir klestėjimui pasaulyje, kuriame vis labiau kliaujamasi skaitmeninėmis technologijomis. Profesionaliai ir veiksmingai švietėjų naudojamos skaitmeninės technologijos gali visapusiškai prisidėti prie kokybiško ir įtraukaus visų besimokančių asmenų švietimo ir mokymo darbotvarkės. Technologijos gali būti galingos ir patrauklios bendradarbiavimu grindžiamo ir kūrybiško mokymo priemonės. Jos gali padėti besimokantiems asmenims ir mokytojams vertinti ir kurti skaitmeninį turinį ir juo dalytis. Veiksmingas skaitmeninių pajėgumų planavimas ir vystymas yra gyvybiškai svarbus švietimo ir mokymo sistemoms. Tam reikia kurti, nuolat peržiūrėti ir atnaujinti skaitmenines strategijas, kuriomis siekiama šalinti technologines infrastruktūros spragas, nustatyti priemones ir kurti reikiamus organizacinius švietimo pajėgumus, įskaitant pajėgumą teikti hibridinio (nuotolinio ir tiesioginio) mokymosi ir mokymo paslaugas. Tokiomis aplinkybėmis svarbu didinti mūsų žinias ir naujų technologijų, pavyzdžiui, dirbtinio intelekto, supratimą ir etišką jo naudojimą švietimo tikslais. Reikėtų didinti pajėgumus siekiant užtikrinti pagalbinių technologijų prieinamumą ir prieinamą skaitmeninį turinį ir apskritai spręsti nevienodos prieigos, pavyzdžiui, dėl socialinės ir

²²⁴ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/european-green-deal-communication_en.pdf

²²⁵ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

²²⁶ https://ec.europa.eu/clima/policies/international/negotiations/paris_en

²²⁷ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catid=1223&langid=lt>

²²⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/txt/?uri=celex%3A32020h1202%2801%29>

²²⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32016H1224%2801%29>

²³⁰ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_en

ekonominės ar kaimo ir miesto skirties, problemą. Kokybiškas skaitmeninio švietimo turinys, patogios naudoti priemonės, pridėtinės vertės teikiančios paslaugos ir saugios platformos, kuriose užtikrinamas privatumas ir laikomasi etikos standartų – būtini kokybiško ir įtraukaus skaitmeninio švietimo veiksniai.

Be dviejų strateginių pirmiau pristatytų prioritetų, Skaitmeninio švietimo veiksmų plane numatoma remti veiksmingesnį bendradarbiavimą skaitmeninio švietimo ir mokymo srityje ES lygmeniu – šiuo tikslu bus įsteigtas **Europos skaitmeninio švietimo centras**. Jis skatins tarpsektorinį bendradarbiavimą, nustatys ir dalysis gerosios praktikos pavyzdžiais, remtų valstybes nares ir švietimo ir mokymo sektorių skaitmeninio švietimo priemonėmis, sistemomis, gairėmis, techninėmis žiniomis ir moksliniais tyrimais. Centras turėtų susieti nacionalines ir regionines skaitmeninio švietimo iniciatyvas ir veikėjus ir remti naujus skaitmeninio švietimo turinio mainų modelius, spręsti tokius klausimus kaip bendri standartai, sąveikumas, prieinamumas ir kokybės užtikrinimas. Taigi, į Centrą turėtų būti atsižvelgiama įgyvendinant toliau nurodytą veiklą.

Perspektyviniais projektais bus vykdoma veikla **bent vienoje iš trijų toliau nurodytų sričių** pagal 1 prioritetą:

A) Įtraukaus ir kokybiško skaitmeninio švietimo ir mokymo svarbiausi sėkmės veiksniai.

Projektais bus:

- nustatomos ir (arba) vertinamos veiksmingų ir produktyvių skaitmeninio švietimo ir mokymo ekosistemų paskatos ir kliūtys. Šios paskatos ir kliūtys gali būti tiriamos sisteminiu (nacionaliniu, regioniniu, vietos lygmeniu) arba organizacijos lygmeniu;
- nagrinėjama šių paskatų ir kliūčių sąveika ir teikiamos rekomendacijos, kurios gali būti paskleistos ir naudojamos organizacijos ir sisteminiu lygmeniu.

Pastaba. Tikimasi, kad bus analizuojami tokie veiksniai kaip švietimo ir mokymo sistemų struktūra, nacionaliniai mokymo planai, nacionalinis švietimo rezultatų vertinimas, bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojų rengimo strategijos, taip pat infrastruktūra ir junglumas bei kiti paslėpti veiksniai.

B) Dirbtinis intelektas švietimo srityje

Projektais bus:

- nustatomi, kuriami ir išbandomi dirbtinio intelekto naudojimo švietimo ir mokymo srityje atvejai, įskaitant jų poveikio duomenims, privatumui, etikai ir ES vertybėms vertinimą;
- rengiamos rekomendacijos, priemonių rinkiniai ir įgyvendinimo gairės, susijusios su dirbtinio intelekto vaidmeniu ir naudojimu švietimo ir mokymo srityje, kurias galima skleisti ir naudoti organizacijos ar sisteminiu lygmeniu.

C) Kokybiškas skaitmeninio švietimo turinys

Projektais bus:

- nustatomi, kuriami ir išbandomi kokybiško skaitmeninio švietimo turinio kūrimo ir priėmimo atvejai (atsižvelgiant į reikmę užtikrinti kokybiškus pedagoginius modelius, prieinamumą, pripažinimą bei daugiakalbystę ir į skaitmeninio švietimo turinio sąveikumo, sertifikavimo, patikros ir perkeliamumo poreikį);
- rengiamos rekomendacijos, priemonių rinkiniai ir įgyvendinimo gairės, susijusios su kokybiškos skaitmeninio švietimo turinio, kurį galima skleisti ir naudoti organizacijos ar sisteminiu lygmeniu, kūrimu ir priėmimu.

2 prioritetas. Švietimo ir mokymo sistemų rėmimas, kad jos galėtų prisitaikyti prie žaliosios pertvarkos

Europos žaliasis kursas parodo, kaip svarbu mobilizuoti švietimo ir mokymo sektorių, kad jis padėtų remti perėjimą prie ekologiškesnės ir tvaresnės Europos. Reikia remti kolektyvinius ir individualius veiksmus padedant plėtoti žinias, įgūdžius ir nuostatas, susijusius su tvarumu, ir suteikti galios besimokantiems asmenims tapti pokyčių skatintojais. Švietimo ir mokymo sistemos ir institucijos gali būti tų pokyčių katalizatoriais.

Vienas iš šešių Europos švietimo erdvės²³¹ aspektų ir Europos įgūdžių darbotvarkės²³² šeštasis pavyzdinis veiksmas yra susiję būtent su žaliosios pertvarkos rėmimu. Be to, 2020 m. gruodžio 10 d. Europos Komisijos paskelbta koalicija „Švietimas klimato labui“ siekia sutelkti ekspertus, suteikti tinklaveikos išteklių ir remti kūrybišką požiūrį į veiksmus klimato srityje ir tvarumą, įtraukiant mokytojus, mokinius ir studentus. Šios koalicijos tikslas – susieti principu „iš apačios į viršų“ grindžiamas iniciatyvas ir ES lygmens veiksmus, kuriais remiami įsipareigojimai ir konkretūs veiksmai, nukreipti į tvarios elgsenos ugdymą visoje ES.

Be to, Komisija ketina 2021 m. pabaigoje pasiūlyti Tarybos rekomendaciją dėl švietimo ir aplinkosauginio tvarumo. Taip bus siekiama padėti valstybėms narėms integruoti tvarumo klausimus į švietimo ir mokymo sistemas ir paskatinti ES lygmens bendradarbiavimą ir patirties mainus mokymo apie tvarumą srityje. Komisija taip pat rengia Europos kompetencijos sistemą, kuri padėtų plėtoti ir vertinti su tvarumu susijusias žinias, įgūdžius ir nuostatas.

Visais šiais veiksmais siekiama padėti žmonėms įgyti žinių, gebėjimų, vertybių ir nuostatų, kurių reikia gyvenimui tvarioje, išteklius tausiai naudojančioje ekonomikoje ir visuomenėje, jų plėtotei ir rėmimui.

Perspektyviniais projektais bus vykdoma veikla **bent vienoje iš trijų toliau nurodytų sričių** pagal 2 prioritetą:

A) Remti holistinį institucijų požiūrį į tvarumą

Projektuose daugiausia dėmesio bus skiriama:

- visos institucijos tvarumo planų rengimui, įgyvendinimui ir stebėsenai, be kita ko, naudojantis įsivertinimo priemonėmis;
- švietimo lyderių rėmimui (pavyzdžiui, per profesinį tobulėjimą, mentorystės programas, tinklaveikos iniciatyvas), kad tvarumas būtų integruotas į visus institucijos veiklos aspektus;
- tvarumo iniciatyvose dalyvaujančių besimokančių asmenų ir darbuotojų rėmimui, pavyzdžiui, įgyvendinant tvarumo čempionų ar ambasadorių iniciatyvas, užmezgant ryšius su vietos bendruomenės grupėmis ir kitais partneriais už švietimo institucijų ribų;
- metodų, susijusių su tvarumu pačioje mokymo įstaigoje, kūrimu, įgyvendinimu ir stebėseną. Tai gali būti, pavyzdžiui, energijos ir vandens suvartojimo metodai; judumas ir transportas; mokymo veiklos, mokymosi aplinkos ir infrastruktūros žalinimas.

B) Ugdyti su tvarumu susijusius besimokančių asmenų ir pedagogų įgūdžius ir gebėjimus

Projektuose daugiausia dėmesio bus skiriama tokiems dalykams kaip:

- novatoriško požiūrio į mokymą apie tvarumą kūrimas, įgyvendinimas ir stebėseną, be kita ko, veiksmingai naudojantis skaitmeninėmis technologijomis mokymuisi tvarumo klausimais paremti;
- pedagogų (bendrųjų dalykų ir specialybės mokytojų, kitų pedagoginių darbuotojų) gebėjimo integruoti tvarumo klausimus ugdymas per profesinio tobulėjimo veiklą, įskaitant pedagogų rėmimą novatoriškomis mokymo praktikomis ir skirtingų disciplinų dalykų sąsajomis;
- įvairių švietimo sektorių, įskaitant formaliojo ir neformaliojo švietimo sektorius, susiejimas siekiant ugdyti su tvarumu susijusius gebėjimus;
- informuotumo didinimo veikla, įskaitant veiklą, orientuotą į kovą su dezinformacija (susijusią su, pavyzdžiui, ekomanipliavimu) ir į kritinio mąstymo skatinimą, pavyzdžiui, per praktinį mokymąsi vadinamosiose gamybos laboratorijose ir (arba) STEAM disciplinose.

²³¹ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area_lt

²³² <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223>

C) Suteikti galių piliečiams veikti tvarumo, aplinkos ir klimato kaitos srityje, be kita ko, koalicijos „Švietimas klimato labui“ kontekste

Projektuose daugiausia dėmesio bus skiriama:

- konkrečių ir atkartojamų klimato veiksmų planų kūrimui įtraukiant besimokančius asmenis, bendrųjų dalykų ir specialybės mokytojus, švietimo srities lyderius, vietos verslą, muziejus, meno ir mokslo įstaigas, sporto centrus;
- projektais grindžiamo patirtinio mokymosi, kuriam vadovauja mokyklos ir tėvai, vietos įmonės, platesnė bendruomenė, kūrimui, pavyzdžiui, skatinant sveiką mitybą, ekologiškus, tvarius ir sąveikius mokyklų pastatus, laikantis naujojo europinio bauhauzo prioritetų; ekologiškų mokyklų kaip fizinių struktūrų ir kitų mokymosi aplinkos elementų, kaip antai, novatoriškų pedagoginių metodų, projektais grindžiamo mokymosi ir tarpdalykinių mokytojų komandų, kryžmaveikos skatinimui;
- formaliojo švietimo (pavyzdžiui, mokyklų, aukštojo mokslo ir studijų įstaigų ir t. t.) ir neformaliojo švietimo (pavyzdžiui, NVO, aplinkosaugos centrų, bibliotekų, muziejų ir t. t.) veikėjų novatoriškos partnerystės rėmimui.

Paraiškos gali apimti vieną ar kelis švietimo sektorius, pradedant ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros ir baigiant suaugusiųjų mokymosi sektoriumi, ir formalųjį ar neformalųjį švietimą ar savišvietą. Paraiškoms, apimančioms daugiau nei vieną to paties prioriteto sritį papildomų taškų vertinant skiriama nebus.

2 DALIS. PROFESINIS MOKYMAS

Pagal 2 dalį teikiamais pasiūlymais turi būti siekiama vieno iš trijų toliau nurodytų prioritetų.

3 prioritetas. Įgūdžių pakto rėmimas

Įgūdžių paktas – pirmasis pavyzdinis 2020 m. Europos įgūdžių darbotvarkės veiksmas. Tai naujas įsipareigojimo modelis, skirtas spręsti įgūdžių problemas ir padėti ekonomikai atsigauti, įgyvendinti ES pramonės strategiją ir žaliąją bei skaitmeninę pertvarką. Jis buria ir skatina visus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus imtis konkrečių veiksmų darbo jėgos kvalifikacijos kėlimui ir perkvalifikavimui, visų pirma platesnėje partnerystėje apjungiant pastangas. Paktas glaudžiai susijęs su Europos socialinių teisių ramsčio principais. Juo palaikomi žaliojo kurso ir skaitmeninės transformacijos tikslai, išdėstyti Komisijos komunikate „Tvirta socialinė Europa teisingai pertvarkai užtikrinti“²³³.

Be kita ko, Pakto siekiama mobilizuoti ir paskatinti dideles bendroves drauge su kitais suinteresuotaisiais subjektais remti (kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo kontekste) labai mažas, mažąsias ir vidutines įmones.

Šio prioriteto tikslas – nustatyti, išbandyti, plėtoti ir vertinti priemones ar struktūras, kuriais skatinamas ar užmezgamas bendradarbiavimas tarp didelių bendrovių ir labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ) visoje tos pačios pramonės ekosistemos vertės grandinėje²³⁴, įtraukiant ir kitus kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo srities veikėjus. Tokio bendradarbiavimo tikslas – darbingo amžiaus asmenų kvalifikacijos kėlimas ir perkvalifikavimas tam tikroje vertės grandinėje ar pramonės ekosistemoje. Projektu taip pat gali būti siekiama tikslo pakloti pagrindą didelio masto įgūdžių partnerystei pramonėse ekosistemose.

Priemonės ar struktūros turėtų turėti potencialo būti integruotos ir padėti tobulinti švietimo ir mokymo sistemas bei teikti kitų galimybių įgūdžiams numatyti, ugdyti ir patvirtinti. Į projektus reikėtų įtraukti atitinkamus suinteresuotuosius subjektus, kaip antai profesinio mokymo paslaugų teikėjus, aukštojo mokslo ir studijų institucijas, privačiuosius ir

²³³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0014>

²³⁴ [Kaip nustatyta 2021 m. bendrosios rinkos ekonomikos ataskaitoje: https://ec.europa.eu/info/files/staff-working-document-annual-single-market-report-2021_en](https://ec.europa.eu/info/files/staff-working-document-annual-single-market-report-2021_en)

viešuosius užimtumo paslaugų teikėjus, inovacijų centrus, socialinius partnerius, bendroves ir viešąsias institucijas.

Bendradarbiavimo priemonėmis ir struktūromis turėtų būti gerinama darbingo amžiaus žmonių kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo galimybių kokybė, veiksmingumas ir teisingumas ir padedama jiems pasiruošti kintančioms užduotims labai mažose, mažosiose ir vidutinėse įmonėse.

Priemonės ar struktūros galėtų apimti bendradarbiavimą su viešosiomis institucijomis (regioninėmis ar nacionalinėmis), profesinio mokymo paslaugų teikėjais, socialiniais partneriais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, kad sprendimai būtų kuo tvaresnis ir kad būtų daromas poveikis švietimo ir mokymo sistemoms.

4 prioritetas. Profesinio mokymo taikomųjų mokslinių tyrimų struktūra ir mechanizmai

Taikomieji moksliniai tyrimai²³⁵ paprastai apibrėžiami kaip originalūs tyrimai, vykdomi siekiant įgyti naujų žinių. Jie yra visų pirma orientuoti į konkretų praktinį tikslą. Taikomųjų mokslinių tyrimų rezultatus iš esmės siekiama pritaikyti produktams, operacijoms, metodams ar sistemoms. Taikomaisiais moksliniais tyrimais siekiama, kad idėjos įgautų operacinę formą. Jie yra labai glaudžiai susiję su eksperimentinės plėtros sąvoka, apibrėžiama kaip sisteminis darbas, grindžiamas žiniomis, gautomis iš mokslinių tyrimų ir praktinės patirties, ir teikiantis papildomų žinių, kurios yra nukreipiamos naujiems produktams ar procesams kurti ar esamiems produktams ir procesams tobulinti.

Vykdam taikomuosius mokslinius tyrimus itin daug dėmesio skiriama realių pramonės problemų sprendimui. Ypatingas taikomųjų mokslinių tyrimų profesinio mokymo srityje bruožas – sektoriaus potencialas susieti mokslinius tyrimus ir inovacijas siekiant dviejų tikslų: suprasti pramonės problemas ir įnešti pokyčių į darbo vietą. Įgūdžiai, kurių reikia žinių persidengimui kurti ir skleisti. Abiem atvejais reikia tyrinėjimo, apmąstymų, komunikacijos ir bendradarbiavimo.

Dar vienas taikomųjų profesinio mokymo mokslinių tyrimų bruožas – glaudi sąsaja tarp mokslinių tyrimų ir pastangų pagerinti profesinio mokymo pedagogiką. Šie siekiai gali paskatinti novatorišką mąstymą, naują mokymo praktiką ir mokymo produktus ir galiausiai – kūrybiškesnius absolventus²³⁶.

Tarybos rekomendacijoje dėl profesinio rengimo ir mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo raginama steigti profesinio meistriškumo centrus, kurie veiktų „kaip katalizatoriai vietos verslo investicijoms, remdami ekonomikos gaivinimą, žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, Europos ir regioninio lygmens inovacijų ir pažangiųjų specializacijų strategijas, PRM plėtrą, įskaitant aukštesnius kvalifikacijos lygius (EKS 5–8 lygis), atsižvelgiant į nacionalinį kontekstą, ir teikia tokias novatoriškas paslaugas kaip klasteriai ir verslo inkubatoriai startuoliams ir MVĮ skirtas technologines inovacijas, taip pat novatoriškus perkvalifikavimo sprendimus“.

Savo pagrindine veikla profesinio meistriškumo centrai siekia:

- bendradarbiauti su vietos MVĮ per inovacijų centrus, technologijų sklaidos centrus, prototipų kūrimą ir **taikomųjų mokslinių tyrimų** projektus, įtraukiant profesinio mokymo įstaigose besimokančius asmenis ir darbuotojus;
- prisidėti prie **naujų žinių** kūrimo ir sklaidos užmezgant partnerystę su kitais suinteresuotaisiais subjektais, pavyzdžiui, per atvirąsias inovacijas, su universitetais, įmonėmis ir kitais mokslinių tyrimų institutais bendrus mokslinius tyrimus ir plėtrą ir t. t.

Osnabriuko deklaracijoje dėl profesinio mokymo, kaip ekonomikos atsigavimą ir teisingą perėjimą prie skaitmeninės ir žaliosios ekonomikos įgalinančioje priemonėje²³⁷, raginama teikti ES lygmens paramą, kad būtų „kuriami ir stiprinami profesinio meistriškumo centrai kaip inovacijų inkubatoriai ir įgūdžių ekosistemos, apimančios mokymosi, mokymo ir mokslinių tyrimų veiklą“.

²³⁵ Žr. Frascati Manual 2015, *Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development* (<https://www.oecd.org/publications/frascati-manual-2015-9789264239012-en.htm> <https://www.oecd.org/publications/frascati-manual-2015-9789264239012-en.htm>).

²³⁶ „Explaining the VET applied research developmental Framework“: <https://www.ncver.edu.au/research-and-statistics/publications/all-publications/explaining-the-vet-applied-research-developmental-framework> <https://www.ncver.edu.au/research-and-statistics/publications/all-publications/explaining-the-vet-applied-research-developmental-framework>

²³⁷ https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf

Daugelyje šalių taikomieji moksliniai tyrimai padėjo paspartinti inovacijas bendrovėse, visų pirma labai mažose, mažosiose ir vidutinėse įmonėse (MVĮ) ir taip pat nuolat tobulinti ir inovuoti profesinio mokymo praktikos srityje. Aktyviai bendradarbiaudami taikomųjų mokslinių tyrimų srityje su vietos įmonėmis, profesinio mokymo paslaugų teikėjai tampa vietos inovacijų ekosistemų bendrakūrėjais. Jie ne tik prisideda prie naujų produktų, paslaugų ir procesų kūrimo ar esamų tobulinimo, bet ir tiekia rinkai įgudusius, novatoriškus ir verslius profesinio mokymo įstaigų absolventus.

Projektais bus:

- nustatomos, vertinamos, išbandomos ir plėtojamos taikomųjų mokslinių tyrimų profesinio mokymo srityje struktūros ir mechanizmai, kad būtų išplėstas profesinio mokymo dalyvavimas mokslinių tyrimų ir plėtros veikloje bei inovacijų sistemose;
- didinami profesinio mokymo sistemų, įtraukiant bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojus profesinio mokymo įstaigų mokinius, pajėgumai vykdyti taikomuosius mokslinius tyrimus ir valdyti inovacijų projektus drauge su kitomis organizacijomis, visų pirma MVĮ;
- priklausomai nuo projekto patirties ir rezultatų, bus siūloma orientacinė sistema (operacinė ir finansinė), kuria siekiama integruoti taikomuosius mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą į profesinio mokymo programas, tam naudojantis privačiosiomis ir viešosiomis (nacionalinėmis ir ES) finansavimo priemonėmis.

Šių projektų rezultatus turėtų būti galima integruoti ir taip prisidėti prie profesinio mokymo sistemų modernizavimo ir jų įtraukimo į taikomuosius mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, tuo pačiu metu suteikiant besimokantiems asmenims uždavinių sprendimu ar projektais grindžiamo mokymosi galimybių.

5 prioritetas. Žalieji įgūdžiai profesinio mokymo sektoriuje

Europos žaliasis kursas – nauja Europos ekonomikos augimo strategija, kuria siekiama pertvarkyti ekonomiką ir visuomenę taip, kad jos pasuktų didesnio tvarumo keliu. Kaip numatyta Europos įgūdžių darbotvarkės 6 veiksmo, Komisija remia žaliajai pertvarkai reikalingų įgūdžių įgijimą.

Sąžiningai ir sėkmingai žaliajai pertvarkai reikia investicijų į žmonių įgūdžius, kad rastųsi daugiau specialistų, kurie i) kurtų ir įvaldytų žaliąsias (įskaitant skaitmenines) technologijas, ii) kurtų žaliuosius produktus, paslaugas ir verslo modelius, iii) ieškotų novatoriškų ir gamta grindžiamų sprendimų ir iv) padėtų sumažinti veiklos poveikį aplinkai. Be to, reikia išsaugoti darbo jėgą ir kelti jos kvalifikaciją, kad jie prisidėtų prie darbo rinkos pertvarkos ir mobilumo. Tai bus būtina, nes darbo vietos bus kuriamos ir prarandamos nebūtinai tuose pačiuose sektoriuose, o užduočių pobūdis ir įgūdžių reikalavimai esmingai keisis visoje ekonomikoje. Be to, Europai tapti neutralaus poveikio klimatui žemynui, išteklius tausiai naudojančia visuomene ir žiedine ekonomika pavyks tik tada, kai jos gyventojai ir darbo jėga bus gerai informuoti ir supras, ką reiškia žaliasis mąstymas ir veiksmai.

Profesinio mokymo įstaigos yra gerai pasirengusios – tiek per pirminio, tiek per tęstinio profesinio mokymo programas – suteikti įgūdžių, kurių reikia sėkmingai žaliajai pertvarkai. Tarybos rekomendacija dėl profesinio rengimo ir mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo taip pat siekiama paversti profesinį mokymą inovacijų ir ekonomikos augimo varomąja jėga ir padėti žmonėms įgyti įgūdžių, kurių reikia skaitmeninei ir žaliajai pertvarkai ir darbo rinkoje labai paklausioms profesijoms. Tai, be kita ko, reiškia didesnę mokymo, kuriuo padedama įgyti verslumo, skaitmeninių ir žaliųjų įgūdžių, pasiūlą.

Osnabriuko deklaracijoje dėl profesinio mokymo, kaip ekonomikos atsigavimą ir teisingą perėjimą prie skaitmeninės ir žaliosios ekonomikos įgalinančioje priemonėje, raginama:

- skatinti iniciatyvas, kuriomis remiamas profesinio mokymo įstaigų ir profesinio mokymo paslaugų teikėjų bendradarbiavimas ir dalijimasis žiniomis apie mokymosi metodus, mokymo programą, gaires, mokymąsi darbo vietoje ir kokybės užtikrinimą **švietimo ir mokymo, kuriais ugdomi žalieji įgūdžiai, pasiūlos srityje** naudojantis tokiais europinėmis programomis kaip „Erasmus+“;
- nustatyti **darbo rinkoje svarbius žaliosios pertvarkos įgūdžius**, kurių ugdymą reikėtų integruoti į mokymo programą ir profesinio mokymo paslaugas, įskaitant visiems sektoriams ir profesijoms aktualius bazinius įgūdžius ir konkrečius sektoriaus įgūdžius bendradarbiaujant su socialiniais partneriais.

Projektais bus vykdoma veikla **abiejose toliau nurodytose srityse** pagal 5 prioritetą:

A) Nustatyti svarbiausius darbo rinkoje aktualius žaliuosius įgūdžius

- Parengti svarbiausių darbo rinkoje aktualių žaliųjų įgūdžių rinkinį įvairiuose ekonomikos sektoriuose, kuriuo būtų vadovaujama mokant ir siekiant parengti naują specialistų ir ekologiškų ekonominių veikėjų

kartą, gerai suprantančių klimato, aplinkos ir sveikatos klausimus.

B) Integruoti šį rinkinį į profesinio mokymo sistemą

- Projektais bus padedama integruoti šį svarbiausių žaliųjų įgūdžių rinkinį į profesinio mokymo programas.
- Projektais taip pat bus padedama integruoti šį rinkinį į mokytojų, instruktorių ir kitų darbuotojų, dalyvaujančių pirminio ir tęstinio profesinio mokymo programose, rengimo programas.

3 DALIS. SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMAS

Pagal 3 dalį teikiamais pasiūlymais turi būti siekiama toliau nurodyto prioriteto.

6 prioritetas. Įgūdžių tobulinimo kryptys – naujos galimybės suaugusiesiems

Įgūdžių tobulinimo kryptimis, kaip nustatyta Tarybos rekomendacijoje *dėl įgūdžių tobulinimo krypčių – naujų galimybių suaugusiesiems*²³⁸, siekiama padėti žemo įgūdžių, žinių ir kompetencijų lygio suaugusiesiems, įgijusiems geriausiu atveju pagrindinį išsilavinimą. Šia iniciatyva siekiama suteikti suaugusiesiems lanksčių galimybių pagerinti rašymo, skaičiavimo ir skaitmeninius įgūdžius (įskaitant gebėjimą naudotis skaitmeninėmis technologijomis) ir siekti aukštesnės kvalifikacijos, aktualios darbo rinkai ir aktyviam dalyvavimui visuomenės gyvenime.

Įgūdžių tobulinimo kryptimis padedama užtikrinti, kad kiekvienas turėtų teisę į kokybišką ir įtraukų švietimą, mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą, kaip nustatyta Europos socialinių teisių ramsčio 1 principe.

Įgūdžių tobulinimo kryptys apima tris etapus:

1. įgūdžių vertinimą (t. y. įgūdžių vertinimą ir patikrą);
2. prie poreikių pritaikyto, lankstaus ir kokybiško mokymo paslaugų teikimą ir
3. įgytų įgūdžių patvirtinimą ir pripažinimą.

Atsižvelgiant į siūlomus veiksmus, projektais bus remiamas Tarybos rekomendacijos dėl įgūdžių tobulinimo krypčių, Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plano ir Europos įgūdžių darbotvarkės (8 veiksmo „Įgūdžiai visam gyvenimui“) įgyvendinimas.

Projektais bus:

- prisidedama prie kvalifikacijos kėlimo galimybių pasiūlos didinimo ir nekvalifikuotų suaugusiųjų naudojimosi šiomis galimybėmis;
- padedama praktiškai ir integruotai įgyvendinti Įgūdžių tobulinimo krypčių etapus, papildant šią veiklą informavimo ir orientavimo priemonėmis;
- padedama didinti dabartinių nekvalifikuotiesiems suaugusiesiems skirtų priemonių nuoseklumą;
- užtikrinama, kad įgyvendinant Rekomendaciją dėl įgūdžių tobulinimo krypčių būtų sutelkti ir įtraukti visi suinteresuotieji subjektai.

Reikėtų užtikrinti, kad būtų vadovaujamasi partnerystės dvasia, taip skatinant veiksmingą koordinavimą ir ilgalaikį visų suinteresuotųjų subjektų, susijusių su įgūdžių tobulinimo krypčių planavimu, įgyvendinimu ir stebėseną, bendradarbiavimą.

Į projektus turėtų būti įtraukti rezultatų panaudojimo dalyvaujančiose šalyse planai ir pasiūlymai dėl tolesnės tikslinės paramos konkrečiai tikslinei grupei ir tolesnio jos mokymosi.

Įgūdžių tobulinimo krypčių veikloje gali dalyvauti nacionaliniai, regioniniai ar vietos subjektai, susiję su suaugusiųjų mokymosi planavimu, organizavimu ar propagavimu, darbdavių organizacijos, darbdaviai, profesinės sąjungos, pramonės, prekybos, komercijos ir amatų rūmai, užimtumo tarnybos, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjai, tarpininkai ir sektorinės organizacijos, pilietinės visuomenės organizacijos, vietos ir regioniniai ekonomikos subjektai, bibliotekos ir bendruomeninės tarnybos.

NUMATOMAS POVEIKIS

Perspektyviniais projektais ketinama rasti novatoriškų sprendimų, kuriuos būtų galima integruoti regioniniu, nacionaliniu ir Europos lygmeniu, o idealiu atveju jie turėtų turėti potencialo būti toliau plėtojami naudojantis ES

²³⁸ [EUR-Lex - 32016H1224\(01\) - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

finansavimu ar nacionaline ir regionine parama.

Principu „iš apačios į viršų“ grindžiama praktika turėtų tinkamai tenkinti nustatytus prioritetus, kuriais siekiama sustiprinti Europos inovacinius pajėgumus, padaryti didelį poveikį švietimo ir mokymo reformoms ir inicijuoti sisteminius pokyčius.

Tikimasi, kad dėl plačios projektų rezultatų sklaidos tarptautiniu, nacionaliniu ir (arba) regioniniu lygmeniu, drauge atsižvelgiant į nacionalines ir europines pramonės ekosistemas ir regionines pažangiosios specializacijos strategijas, perspektyviniai projektai padarys skatinamąjį poveikį sistemos lygmeniu, kad švietimo ir mokymo sistemos geriau atlaikytų sparčiai kintančio pasaulio iššūkius.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projekto aktualumas (daugiausia 30 balų / ne mažiau kaip 15 balų)	• Ryšys su ES politika ir iniciatyvomis: pasiūlymu nustatomas ir plėtojamas projektas, kuriuo remiama perspektyvi ES lygmens idėja, atsižvelgiant į esamas ES priemones ir iniciatyvas (jei aktualu) ir jas skatinant. Pasiūlymu taip pat remiamas ES politikos (pavyzdžiui, ES įgūdžių darbotvarkės), ES sistemų ar iniciatyvų, pavyzdžiui, konkrečioms šalims skirtų Europos semestro rekomendacijų, įgyvendinimas. • Tikslas: pasiūlymas yra aktualus veiksmo tikslams – bendriesiems ir konkretiesiems – pasiekti (žr. skirsnį „Veiksmo tikslai“). • Aprėptis: pasiūlymu siekiama vieno iš šešių veiksmo prioritetų (žr. skirsnį „Projekto rengimas“). • Inovacijos: pasiūlyme numatyta taikyti pažangiausius metodus ir technikas ir jį įgyvendinant bus gauta novatoriškų rezultatų ir problemų sprendimo būdų, kuriuos galima integruoti į vieną ar kelis ekonomikos ar švietimo sektorius. • Suderinamumas: tikslai grindžiami patikima poreikių analize; tikslai yra aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su dalyvaujančiosioms organizacijoms ir šiam veiksmui svarbiais klausimais; • Europos pridėtinė vertė: pasiūlyme aiškiai parodoma sisteminio ES lygmens pridėtinė vertė, kurią užtikrina jo tarpvalstybinis pobūdis ir galimas perkeliamumas. • Pasirinkto prioriteto įgyvendinimas: • 1 prioritetas. Skaitmeninis švietimas ir įgūdžiai: koku mastu pasiūlyme nuosekliai planuojama ir integruojama veikla, moksliniai tyrimai ir renginiai, kuriais aiškiai prisidedama prie skaitmeninės transformacijos. • 2 prioritetas. Žaliasis švietimas ir įgūdžiai: koku mastu pasiūlyme nuosekliai planuojama ir integruojama veikla, moksliniai tyrimai ir renginiai, kuriais skatinamas perėjimas prie žiedinės ir žaliosios ekonomikos ir taip prisidedama prie Komisijos žaliojo kurso, Paryžiaus susitarimo dėl klimato kaitos ir darnaus vystymosi tikslų. • 3 prioritetas. Įgūdžių paktas: koku mastu pasiūlyme nuosekliai planuojama ir integruojama veikla, moksliniai tyrimai ir priemonės bei struktūros, kuriais stiprinamas įgūdžių ugdymas pramonės ekosistemos vertės grandinėse. • 4 prioritetas. Taikomieji moksliniai tyrimai profesinio mokymo srityje: koku mastu pasiūlyme nuosekliai planuojama sukurti profesinio mokymo taikomųjų mokslinių tyrimų struktūras ir mechanizmus, kurie sąveikautų ir prisidėtų prie mokymo ir mokymosi proceso, drauge reaguojant į išorės organizacijų inovacijų ir vystymosi poreikius; • 5 prioritetas. Žalieji įgūdžiai profesinio mokymo sektoriuje: koku mastu pasiūlyme numatyti pagrįsti svarbiausi žalieji įgūdžiai ir parodoma, kaip juos integruoti į profesinio mokymo programas ir panaudoti mokytojų, instruktorių ir kitų darbuotojų rengimui. • 6 prioritetas. Įgūdžių tobulinimo kryptys: koku mastu pasiūlymas padeda praktiškai ir integruotai įgyvendinti įgūdžių tobulinimo kryptų etapus, papildant šią
---	--

	veiklą informavimo ir orientavimo priemonėmis. • Popandeminės aplinkybės: koku mastu pasiūlymu integruojamos priemonės, skatinančios naują politiką ir praktiką sisteminiu lygmeniu, kad būtų galima įveikti naujus pandemijos sukeltus iššūkius.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 30 balų / ne mažiau kaip 15 balų)	• Nuoseklumas: projektas iš esmės parengtas taip, kad būtų užtikrintas jo tikslų, metodikos, veiklos, trukmės ir siūlomo biudžeto suderinamumas. Pasiūlyme pateikiamas nuoseklus ir išsamus atitinkamos veiklos, kuria bus siekiama patenkinti nustatytus poreikius ir gauti planuojamus rezultatus, aprašas. • Struktūra: Darbo programa yra aiški ir užbaigta (apima visus projekto etapus: parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, stebėjimo, vertinimo, sklaidos ir rezultatų naudojimo). Ji apima švietimo sistemoje įdiegtų inovacijų <i>ex ante</i> ir <i>ex post</i> analizę (projekto įgyvendinimo metu). • Metodika: siūlomos metodikos kokybė ir įgyvendinamumas bei jos tinkamumas numatytiems rezultatams pasiekti, naudojantis ES priemonėmis, jei tai projektui aktualu. • Valdymas: numatytos patikimos valdymo priemonės. Tvarkaraštis, organizavimas, užduotys ir pareigos yra tinkamai apibrėžti ir tikroviški. Pasiūlyme kiekvienai veiklai numatyti tinkami ištekliai. • Kokybės ir veiksmingumo gerinimas: pasiūlymu inovacijos aiškiai integruojamos į veiklą ir rezultatus, taip pagerinant švietimo ir mokymo sistemų kokybę, veiksmingumą ir teisingumą. • Biudžetas: biudžete numatyti tinkami ištekliai, reikalingi projektui sėkmingai įgyvendinti; jis nėra nei per didelis, nei per mažas. • Finansų ir kokybės kontrolė: kontrolės priemonėmis (nuolatinis kokybės vertinimas ir mokymu, tarpusavio vertinimais, lyginamosios analizės veikla ir t. t.) ir kokybės rodikliais užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai ir ekonomiškai efektyviai. Aiškiai įvardytos su projektu susijusios problemos ir rizika yra aiškiai nustatytos ir numatyti jų šalinimo veiksmai. Ekspertų atliekama peržiūra įtraukta kaip neatsiejama projekto dalis. Darbo programoje numatytas nepriklausomas išorės kokybės vertinimas laikotarpio viduryje ir likus keliems mėnesiams iki projekto pabaigos, kad būtų galima padaryti reikiamus projekto pakeitimus.
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų / ne mažiau kaip 10 balų)	• Sudėtis: partnerystės sudėtis atitinka veiksmo ir projekto tikslus. Ji suburia įvairias organizacijas, turinčias reikiamą profilį, įgūdžių, patirties, žinių ir valdymo paramą, kad galėtų sėkmingai įgyvendinti visą projektą. Į pasiūlymą įtraukti partneriai, tinkamai atstovaujantys vienam ar keliems sektoriams. Pagal 4 prioritetą – koku mastu partnerystė organizuoja profesinio mokymo paslaugų teikėjų ir įmonių atstovų ar asociacijų tandemus kiekvienoje dalyvaujančioje šalyje. Pagal 5 prioritetą – koku mastu partnerystė organizuoja profesinio mokymo paslaugų teikėjų ir darbo rinkos atstovų tandemus kiekvienoje dalyvaujančioje šalyje. • Įsipareigojimas: partnerių indėlis yra reikšmingas, aktualus ir vienas kitą papildantis. Atsakomybės sritys ir užduotys yra aiškiai ir tinkamai paskirstytos ir iš jų paskirstymo matyti visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimas ir aktyvus įsitraukimas pagal kompetenciją ir pajėgumus. • Užduotys: koordinatorius įrodo gebėjimą kokybiškai valdyti ir koordinuoti tarpvalstybinius tinklus ir vadovauti sudėtingoje aplinkoje. Individualios užduotys paskirstomos atsižvelgiant į konkrečių kiekvieno partnerio praktinę patirtį; • Bendradarbiavimas, komandinė dvasia: pasiūlytas veiksmingas mechanizmas, padėsiantis užtikrinti veiksmingą dalyvaujančiųjų organizacijų, dalyvių ir visų kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų veiksmingą koordinavimą, sprendimų priėmimą, komunikaciją ir konfliktų sprendimą. • Geografinis aspektas ir trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, įtraukimas: į partnerystę įtraukiami atitinkami partneriai iš skirtingų

	geografinių vietovių ir tokia geografinė sudėtis yra pagrįsta. Jei taikoma, organizacijų iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, dalyvavimas siekiant perspektyvinio projekto tikslų suteikia esminės pridėtinės vertės.
Poveikis, sklaida ir tvarumas (daugiausia 20 balų / ne mažiau kaip 10 balų)	• Rezultatų panaudojimas: pasiūlyme parodoma, kaip projekto rezultatai bus integruojami sisteminiu lygmeniu viename ar keliuose sektoriuose. Taip pat nurodoma, kaip bus vertinamas naudojimas rezultatais projekto laikotarpiu ir jam pasibaigus. • Sklaida: pasiūlyme numatytas aiškus rezultatų sklaidos planas ir nurodyti atitinkami tikslai, veikla, tvarkaraštis, priemonės ir kanalai, kuriais bus užtikrinta, kad rezultatai ir nauda tiek projekto metu, tiek jam pasibaigus būtų veiksmingai skleidžiami tinkamiems suinteresuotiesiems subjektams, politikams ir inovacijų skatintojams. Pasiūlyme taip pat nurodoma, kurie partneriai bus atsakingi už rezultatų sklaidą, ir įrodoma jų turima aktuali sklaidos veiklos patirtis. Planuojant sklaidą taip pat atsižvelgiama į nacionalines ir regionines pažangiosios specializacijos strategijas, kad poveikis šiais lygmenimis būtų kuo didesnis. Atviroji prieiga: paprastai, atsižvelgiant į dabartinių nacionalinių ir Europos teisinių sistemų aprėptį, rezultatai turėtų būti pateikiami kaip atvirieji švietimo ištekliai (AŠI), taip pat atitinkamose profesinėse, sektorių ar kompetentingų institucijų platformose. Pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtų duomenų, medžiagos, dokumentų, audiovizualinės medžiagos ir socialinių tinklų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų. • Poveikis: pasiūlyme parodomas galimas projekto poveikis: ➤ tikslinėms grupėms ir sektoriui (-iams); ➤ politikos formuotojams sisteminiu lygmeniu; ➤ vietos, regioniniu, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu privatesiems ar viešiesiems inovacijų skatintojams, išskyrus politikos formuotojus ir institucijas, tiesiogiai susijusius su projektu. Pasiūlymas rodo kitų sektoriuje ir už jo ribų veikiančių suinteresuotųjų subjektų įgyvendinimo potencialą. Į pasiūlymą įtrauktos priemonės, uždaviniai ir rodikliai, kad būtų galima stebėti pažangą ir vertinti numatomą (trumpalaikį ir ilgalaikį) poveikį. • Tvarumas: pasiūlyme paaiškinama, kaip perspektyvinis projektas bus įgyvendinamas ir toliau plėtojamas skirtingais lygmenimis (vietos, regioniniu, nacionaliniu). Pasiūlyme numatytas ilgalaikis veiksmų planas, kuriuo siekiama laipsniškai diegti projekto rezultatus projektui pasibaigus ir integruoti juos į įprastinę sistemą. Šis planas grindžiamas tvaria politikos formuotojų, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų ir svarbiausių srities suinteresuotųjų subjektų tinkamo lygmens partneryste. Reikėtų įtraukti tinkamas valdymo struktūras, taip pat išplėstinio taikymo ir finansinio tvarumo planus, įskaitant potencialų finansinių išteklių (Europos, nacionalinių ir privačių) nustatymą, siekiant užtikrinti, kad rezultatai ir nauda būtų ilgalaikiai ir tvarūs.

Ar skirti finansavimą, svarstoma, jeigu paraiška įvertinama ne mažiau kaip **70 balų** (iš 100), atsižvelgiant į mažiausią būtiną balų skaičių pagal kiekvieną iš keturių dotacijos skyrimo kriterijų.

To paties prioriteto *ex aequo* pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausiai balų „aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose.

Jei įmanoma, vertinimo komitetas sieks užtikrinti tinkamą prioritetų pusiausvyrą.

VERTINIMUI IR DOTACIJŲ SUTARTIMS TAIKOMAS GALUTINIS TERMINAS IR ORIENTACINIS TVARKARAŠTIS

Etapai	Data ir laikas arba orientacinis laikotarpis
--------	--

Galutinis paraiškų pateikimo terminas:	kovo 15 d. 17:00:00 (Briuselio laiku)
Vertinimo laikotarpis	2022 m. balandžio – liepos mėn.
Informacija pareiškėjams	2022 m. rugpjūčio mėn.
Dotacijos sutarties pasirašymas	2022 m. spalio – gruodžio mėn.
Veiklos pradžia	2022 11 01 arba 2022 12 01 arba 2023 01 01

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Dotaciją teikianti institucija nustatys kiekvienos dotacijos fiksuotąją sumą remdamasi pasiūlymu, vertinimo rezultatais, finansavimo normomis ir didžiausia kvietime teikti paraiškas nustatyta dotacijos suma.

Didžiausia ES dotacija vienam projektui yra:

- **1 dalis.** Tarpsektoriniai prioritetai: 800 000 EUR
- **2 dalis.** Profesinis mokymas: 700 000 EUR
- **3 dalis.** Suaugusiųjų švietimas: 1 000 000 EUR

Didžiausias galimų finansuoti **projektų skaičius**:

1 ir 3 dalys. Maksimalaus projektų skaičiaus nėra, taikomi tik biudžeto apribojimai

2 dalis. Orientacinis tikslas – 7 projektai pagal vieną prioritetą (3, 4 ir 5 prioritetams).

Kaip nustatoma projekto fiksuotoji suma?

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

- biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjui (-ams) ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, analizės, mokymo, renginių organizavimo, modelių įgyvendinimo, ilgalaikio veiksmų plano, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir t. t.);
- pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;
- pareiškėjai savo pasiūlyme turi numatomas išlaidas paskirstyti pagal darbo paketų dalis (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);
- numatytomis lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą. Fiksuotoji suma neviršys 80 proc. po vertinimo nustatytos biudžeto sąmatos.

Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į atlikto vertinimo išvadas.

Dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma, finansavimo norma, visos tinkamos finansuoti išlaidos ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje.

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Tokia finansavimo schema leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite portale „Funding and Tender Opportunities Portal“.

GEBĖJIMŲ STIPRINIMAS AUKŠTOJO MOKSLO SRITYJE

Gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje veikla remiami tarptautinio bendradarbiavimo projektai, grindžiami aukštojo mokslo srityje veikiančių organizacijų daugiašale partneryste. Šia veikla remiamas trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukštojo mokslo – kaip tvaraus socialinio ir ekonominio vystymosi veiksnio – aktualumas, kokybė, modernizavimas ir prieinamumas ir reaguojama į naujausias tendencijas, visų pirma ekonomikos globalizaciją, bet taip pat į prastėjančią žmogaus socialinę raidą, trapumą ir didėjančią socialinę, ekonominę ir aplinkos nelygybę, kurią COVID-19 pandemija dar labiau sustiprino.

Tikimasi, kad šiuo veiksmu bus prisidedama prie bendrųjų Europos Komisijos prioritetų: žaliojo kurso (įskaitant klimato kaitos, aplinkos ir energijos klausimus), skaitmeninės transformacijos ir duomenų technologijų, tvaraus ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo aljansų, migracijos partnerystės, valdymo, taikos ir saugumo bei ES vidaus politikos išorės aspekto švietimo srityje. Šiuo veiksmu bus remiamas su Darnaus vystymosi tikslais ir Paryžiaus susitarimu susijęs sėkmingas žaliasis ir tvarus visuotinis ekonomikos atsigavimas trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės.

Gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje veikla ir jos rezultatai turi būti orientuoti į naudą reikalavimus atitinkančioms trečiosioms valstybėms, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, jų aukštojo mokslo ir studijų institucijoms ir sistemoms.

VEIKSMO TIKSLAI

Veiksmu bus siekiama:

- pagerinti aukštojo mokslo kokybę trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, ir padidinti jo aktualumą darbo rinkai ir visuomenei;
- rengiant naujas ir novatoriškas švietimo programas, pakelti aukštojo mokslo ir studijų institucijų trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, studentų gebėjimų ir įgūdžių lygį ir padidinti jų potencialą gauti darbą;
- skatinti įtraukųjį švietimą, lygybę, teisingumą, nediskriminavimą ir pilietinių kompetencijų puoselėjimą trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukštojo mokslo sistemoje;
- plėtoti mokymą, aukštojo mokslo ir studijų institucijų darbuotojams ir studentams skirtus vertinimo mechanizmus, kokybės užtikrinimą, valdymą, administravimą, įtrauktį, inovacijas, žinių bazę, skaitmeninius ir verslumo pajėgumus, taip pat trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukštojo mokslo ir studijų institucijų tarptautinimą;
- didinti trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukštojo mokslo ir studijų institucijų, už aukštąjį mokslą atsakingų įstaigų ir kompetentingų institucijų pajėgumus modernizuoti savo aukštojo mokslo sistemas, visų pirma valdymo ir finansavimo atžvilgiu, remiant reformų procesų nustatymą, įgyvendinimą ir stebėseną;
- gerinti mokytojų rengimą ir jų tęstinį profesinį tobulėjimą, kad poveikis trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, švietimo sistemų kokybei būtų ilgalaikiškesnis;
- skatinti institucijų bendradarbiavimą, gebėjimų stiprinimą ir gerosios patirties mainus;
- skatinti skirtingų pasaulio regionų bendradarbiavimą vykdant jungtines iniciatyvas.

Veiksmu bus užtikrinamas teisingumas ir įtrauktis, sistemos ir gebėjimų stiprinimas, taip pat didinamos įsidarbinimo galimybės visose veiklos srityse. Intervencijos bus susijusios ne tik su mokymo programų modernizacija; taip pat bus atsižvelgiama į administravimą, valdymą ir platesnių aukštojo mokslo ekonominių ir socialinių ekosistemų stiprinimą. Bus labai skatinama spręsti regionines problemas, kurti aljansus ir koalicijas, išbandyti naujus metodus ir iniciatyvas, grindžiamas pačios šalies atsakomybe. Universalieji šio veiksmo elementai – žaliojo kurso įgyvendinimo rėmimas, IRT pajėgumų didinimas trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, studentų dalyvavimo planavimo ir mokymosi procesuose skatinimas. Bus užtikrinamas nuoseklumas, sinergija ir papildomumas su kitomis atitinkamomis Europos Sąjungos intervencijomis.

NUMATOMAS POVEIKIS

- Modernizuotos aukštojo mokslo ir studijų institucijos, kurios ne tik perkels žinias, bet ir kurs ekonominę ir socialinę vertę perduodamos mokymo ir mokslinių tyrimų rezultatus bendruomenei ar šaliai;
- geresnė prieiga prie aukštojo mokslo ir geresnė jo kokybė, visų pirma mažiau galimybių turintiems žmonėms ir neturtingiausiosioms įvairių regionų šalims;
- didesnis dalyvavimas atokiose vietovėse įsikūrusiose aukštojo mokslo ir studijų institucijose;
- valdymas siekiant veiksmingo politikos formavimo ir įgyvendinimo aukštojo mokslo srityje;
- regioninė integracija ir palyginamų pripažinimo ir kokybės užtikrinimo priemonių sukūrimas siekiant paremti akademinį bendradarbiavimą, studentų, darbuotojų ir tyrėjų mobilumą;
- stipresnės sąsajos ir bendradarbiavimas su privačiuoju sektoriumi, skatinant inovacijas ir verslumą;
- akademinio pasaulio ir darbo rinkos suderinimas siekiant padidinti studentų įsidarbinamumą;
- didesnis studentų iniciatyvumas ir verslumas;
- išaugusi studentų ir darbuotojų skaitmeninė kompetencija;
- institucinė atsakomybė už gebėjimų stiprinimą aukštojo mokslo srityje, taip užtikrinant tvarumą;
- nacionalinė atsakomybė už eksperimentavimą ir teigiamų rezultatų bei gerosios praktikos integravimą į aukštąjį mokslą;
- didesnis pajėgumas ir profesionalumas veikti tarptautiniu lygmeniu: geresnė valdymo kompetencija ir tarptautinimo strategijos;
- geresnė tarptautinių projektų rengimo, įgyvendinimo, stebėsenos ir tolesnių veiksmų kokybė.

VEIKLA

Siūloma veikla turi tiesiogiai sietis su pirmiau nurodytais tikslais, regioninėmis prioritetinėmis sritimis ir krypčių ypatumais (žr. toliau), ji turi būti išsamiai aprašyta projekto aprašyme ir apimti visą įgyvendinimo laikotarpį.

Šios veiklos kontekste projekto veikla turi būti orientuota į reikalavimus atitinkančių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, jų aukštojo mokslo ir studijų institucijų ir kitų organizacijų, veikiančių aukštojo mokslo ir sistemų srityje, stiprinimą ir joms teikiamą naudą.

Į finansuojamus projektus bus įtraukiama įvairi bendradarbiavimo, mainų, komunikacijos ir kitokia veikla, kurios pavyzdžių pateikiama šio veiksmo trijų krypčių aprašyme. Siūloma veikla turėtų teikti pridėtinės vertės ir daryti tiesioginį poveikį projekto rezultatų pasiekimui.

GEOGRAFINĖS PUSIAUSVYROS TIKSLAI

Gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektai gali būti įgyvendinami kaip:

- nacionaliniai projektai, t. y. projektai, į kuriuos įtraukiamos institucijos tik iš vienos reikalavimus atitinkančios trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė;
- daugiašaliai (regioniniai) projektai viename reikalavimus atitinkančiame regione;
- daugiašaliai projektai, kuriuose dalyvauja daugiau nei vienas regionas (tarpreregioniniai projektai) ir bent po vieną šalį iš kiekvieno reikalavimus atitinkančio regiono²³⁹.

239 Tarpreregioniniai projektai turi būti vykdomi visų dalyvaujančių regionų prioritetinėse srityse, būti aktualūs kiekvienam regionui ir tai pagrįsti išsamia bendrų poreikių ir tikslų analize.

Kiekvienam regionui yra skirtas tam tikro dydžio biudžetas; daugiau informacijos apie prieinamas sumas skelbiama portale „Funding and Tender Opportunities Portal“: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>.

Be ypatingo dėmesio, skiriamo siekiant pagerinti teisingą ir lyčių atžvilgiu subalansuotą prieigą prie aukštojo mokslo trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, visų pirma pritraukiant mažiau galimybių turinčius žmones, veiksmu visuose regionuose bus užtikrinamas įtraukus požiūris, kad būtų padidintas neturtingiausių ir mažiausiai išsivysčiusių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, dalyvavimas.

REGIONINĖS PRIORITETINĖS SRITYS

1 ir 2 krypties atveju pasiūlymuose privalo būti laikomasi iš anksto nustatytų regioninių prioritetų, skelbiamų portale „Funding and Tender Opportunities Portal“: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>.

PROJEKTO KRYPTYS

Siekiant reaguoti į įvairius trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iššūkius, gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje veiklą sudaro trys toliau nurodytos kryptys.

1 kryptis. Skatinti galimybes bendradarbiauti aukštojo mokslo srityje

Šia kryptimi į gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje veiklą siekiama pritraukti mažiau patirties turinčias aukštojo mokslo ir studijų institucijas ir nedidelio masto veikėjus, taip palengvinant prieigą organizacijoms naujokėms²⁴⁰. Ši partnerystė turėtų būti pirmas žingsnis aukštojo mokslo ir studijų institucijoms ir mažesnių operacinių pajėgumų organizacijoms, veikiančioms trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, įgyti ir sustiprinti priemones, padedančias pasiekti mažiau galimybių turinčius žmones. Pagal šią kryptį bus finansuojami nedidelio masto projektai, kuriais mažinamas aukštojo mokslo ir studijų institucijų iš tos pačios šalies ar regiono reikalavimus atitinkančių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, tarptautinimo atotrūkis. Projektai turėtų burti partnerystę, kuri plėtotų bendradarbiavimo idėjas ir lengvintų žinių, patirties ir gerosios praktikos perdavimą, teiktų galimybių stiprinti gebėjimus, didintų socialinę įtrauktį ir mažiau galimybių turinčių studentų ir darbuotojų prieigą prie kokybiško aukštojo mokslo. Visų pirma šiais projektais dėmesys bus sutelkiamas į:

- aukštojo mokslo ir studijų institucijas mažiausiai išsivysčiusiose šalyse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;
- aukštojo mokslo ir studijų institucijas atokiausiuose regionuose ar vietovėse trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;
- naujokes ar mažiau patirties turinčias aukštojo mokslo ir studijų institucijas ir fakultetus trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;
- mažiau galimybių turinčių studentų ir darbuotojų įtraukimą.

Veikla

Siūloma veikla ir projekto rezultatai turėtų teikti aiškos pridėtinės vertės tiksliniams dotacijų gavėjams. Toliau pateikiamas nebaigtinis galimos veiklos sąrašas.

²⁴⁰ Organizacijos naujokės apibrėžtį žr. D dalyje „Sąvokų žodynas“.

Veikla, kuria siekiama padidinti tikslinių aukštojo mokslo ir studijų institucijų valdymo ar administravimo pajėgumus, pavyzdžiui:

- universiteto valdymo reformavimas ir modernizavimas, be kita ko, išplečiant studentams naudingas paslaugas (studentų orientavimą, konsultavimą, profesinį orientavimą ir pan.);
- tarptautinių ryšių skyrių kūrimas ir stiprinimas ir tarptautinimo strategijų kūrimas;
- naujų kokybės užtikrinimo skyrių ir procesų ar strategijų kūrimas ar esamų tobulinimas aukštojo mokslo ir studijų institucijose;
- planavimo ir vertinimo skyrių pajėgumų kūrimas ar didinimas;
- tarptautinių bendradarbiavimo projektų komunikacijos ir rezultatų sklaidos mechanizmų plėtotė;
- gebėjimų stiprinimas siekiant paremti studentų ir darbuotojų mobilumo veiklą.

Veikla, kuria siekiama užtikrinti kokybišką ir aktualų švietimą, pavyzdžiui:

- moduliai ar studijų programos, techninė ar profesinė programų orientacija;
- intensyvių studijų programų kūrimas suburiant studentus ir dėstytojus iš dalyvaujančių aukštojo mokslo ir studijų institucijų trumpesnėms studijoms;
- doktorantų ir akademinį darbuotojų galimybių plėtotė, taip pat doktorantų ir (arba) darbuotojų mobilumo skatinimas;
- aukštojo mokslo ir studijų institucijos akademiniams darbuotojams skirtą mokymo įgyvendinimas;
- sinergijos kūrimas ir sąsajų su verslo sektoriumi bei privačiosiomis ar viešosiomis organizacijomis, veikiančiomis darbo rinkoje, švietimo, mokymo ir jaunimo srityje, stiprinimas.

Veikla, kuria siekiama padidinti prieigą mažiau galimybių turintiems studentams ar darbuotojams, kaip antai:

- nuotolinio ir įtraukiojo mokymosi plėtotė ir galimybės pažeidžiamiesiems studentams, naudojantis skaitmeninėmis technologijomis ir e mokymusi;
- skaitmeninių technologijų atnaujinimas, siekiant sukurti specialias paslaugas, kuriomis neįgaliems studentams būtų užtikrinamos lygios ir sąžiningos mokymosi galimybės;
- iniciatyvų, kuriomis siekiama pozityvios diskriminacijos suteikiant daugiau galių moterims ir etninėms ir (arba) religinėms mažumoms, skatinimas;
- iniciatyvų, kuriomis šalinamos ir mažinamos mokymosi kliūtys, su kuriomis susiduria nepalankioje padėtyje esančios grupės, plėtotė;
- įtraukios aplinkos, kurioje ugdomas teisingumas ir lygybė ir kurioje atsižvelgiama į platesnės bendruomenės poreikius, kūrimas.

2 kryptis. Aukštojo mokslo transformacijos partnerystė

Šios krypties projektais sprendžiami reikalavimus atitinkančiose trečiojoje valstybėje, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, esančių aukštojo mokslo ir studijų institucijų pažangos ir iššūkių klausimai, didinamas Programos poveikis ir prireikus papildomas kitų šaltinių finansavimas. Jais nustatomi nauji aukštojo mokslo metodai ir iniciatyvos, grindžiami tarpusavio mokymusi ir žinių bei gerosios patirties, veikiančių ne tik pačias institucijas, bet ir plačiąją visuomenę, perdavimu. Aukštojo mokslo transformacijos partnerystė – kompleksiški ir novatoriški gebėjimų stiprinimo projektai, grindžiami patirties, kompetencijos ir gerosios praktikos perdavimu ir įvairia susijusia veikla, kuria siekiama didinti tikslinių aukštojo mokslo ir studijų institucijų pajėgumus įveikti XXI a. iššūkius, tokius kaip migracija, klimato kaita, valdymas ir perėjimas prie skaitmeninės ekonomikos. Projekto rezultatai tikslinėms aukštojo mokslo ir studijų institucijoms turėtų daryti reikšmingą ilgalaikį poveikį net ir projektui pasibaigus, taigi, teikti naudos visai visuomenei.

Visų pirma šiuose projektuose bus derinami toliau nurodyti elementai, teikiantys naudos trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukštojo mokslo ir studijų institucijoms:

- **Inovacijos aukštojo mokslo srityje** siekiant padidinti jo aktualumą darbo rinkai ir visuomenei. Tikimasi, kad siūlomais projektais bus siekiama pašalinti darbuotojų keliamų reikalavimų ir aukštųjų mokyklų teikiamos pasiūlos neatitikimus ir pasiūlyti integralių sprendimų studentų įsidarbinamumui didinti. Šio tikslo galima siekti įgyvendinant išsamias intervencijas, be kita ko:
 - kurti novatoriškas mokymo programas ir esamas mokymo programas integruoti novatoriškus elementus;
 - taikyti novatoriškus (t. y. į besimokantį asmenį orientuotus ir realių problemų sprendimu grindžiamus) mokymosi ir mokymo metodus;

- aktyviai bendrauti su verslo ir mokslinių tyrimų pasauliais, organizuoti tęsines švietimo programas ir veiklą bendradarbiaujant su įmonėmis ar įmonėse;
- didinti trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukštojo mokslo ir studijų institucijų pajėgumus vykdyti efektyvią tinklaveiką mokslinių tyrimų, mokslo ir technologinių inovacijų srityje.
- **Aukštojo mokslo ir studijų institucijų reformų skatinimas**, kad jos taptų ekonominės ir socialinės raidos katalizatoriumi trečiojoje valstybėje, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės. Projektai aukštojo mokslo ir studijų institucijoms turėtų būti padedama įgyvendinti institucines reformas, kurios padarytų jas demokratiškesnėmis, įtraukesnėmis, teisingesnėmis ir visavertėmis pilietinės visuomenės dedamosiomis. Institucinės reformos apima naujas administravimo ir valdymo sistemas ir struktūras, pasirengimą skaitmeninių įgūdžių atžvilgiu, modernias universiteto paslaugas, kokybės užtikrinimo procesus, priemones ir metodus akademinį, techninį ir administracinį darbuotojų profesionalumo didinimo ir kvalifikacijos kėlimo tikslais. Verslumo grindžiamo mąstymo skatinimas ir geresni institucijų gebėjimai ir įgūdžiai yra svarbiausi šios krypties sėkmės aspektai. Universaliųjų gebėjimų ugdymas, verslumo ugdymas ir praktinis verslumo įgūdžių taikymas padės aukštojo mokslo ir studijų institucijoms panaudoti žinias ir išteklius vietos, regioninių ir nacionalinių bendruomenių labui.

Veikla

Siūloma veikla ir projekto rezultatai turėtų teikti aiškos pridėtinės vertės tiksliniams dotacijų gavėjams. Toliau pateikiamas nebaigtinis galimos veiklos sąrašas:

- kurti, testuoti ir turinio (bendrųjų ir universaliųjų gebėjimų: verslumo, problemų sprendimo, žaliųjų darbo vietų ir t. t.), struktūros (modulinės, jungtinės) ir mokymo ar mokymosi metodų (įskaitant atvirąjį ir lankstųjį mokymąsi, virtualųjį mobilumą, atvirojo švietimo išteklius, mišrųjį mokymąsi, atvirus masinio nuotolinio mokymo kursus (MOOC) ir t. t.) atžvilgiu pritaikyti novatoriškus mokymo planus;
- rengti, testuoti ir įgyvendinti naujus mokymosi metodus, priemones ir medžiagą (kaip antai naujas daugiadalykes mokymo programas, į besimokantį asmenį orientuotas ir realiomis problemomis grindžiamas mokymo(si) metodus), organizuojant praktinį studentų mokymą ir stažuotes;
- imtis Bolonijos tipo reformų (trijų lygmenų ciklo sistemos, skaidrumo priemonių, pavyzdžiui, kreditų sistemų ir diplomų priedėlių, kokybės užtikrinimo, vertinimo, nacionalinių ar regioninių kvalifikacijos sistemų, ankstesnio ir neformaliojo mokymosi pripažinimo ir t. t.) instituciniu lygmeniu;
- įvesti praktinį mokymą, stažuotes ir realių verslo ir pramonės situacijų tyrimą, kurie būtų visapusiškai integruoti į mokymo programas, pripažįstami ir įvertinti kreditais;
- nustatyti dualinio mokymosi sistemas, susiejančias aukštąjį mokslą ir vidurinį profesinį mokymą kaip absolventų įsidarbinamumo rėmimo priemonę;
- ieškoti sudėtingų klausimų sprendimų, kurti produktų ir procesų inovacijas (bendradarbiaujant studentams, dėstytojams ir specialistams);
- rengti ir išbandyti sprendimus, kaip patenkinti neatidėliotinus socialinius poreikius, kurių netenkina rinka, skirtus pažeidžiamoms visuomenės grupėms; spręsti visuomenės problemas ir problemas, susijusias su požiūrio ir vertybių, strategijų ir politikos, organizacinių struktūrų ir procesų, įgyvendinimo sistemų ir paslaugų pokyčiais;
- remti inovacijų centrų, inkubatorių, technologijų perdavimo ir startuolių kūrimą, taip pat švietimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų integraciją instituciniu, regioniniu ar nacionaliniu lygmeniu;
- rengti ir išbandyti tęstinio švietimo programas ir veiklą bendradarbiaujant su įmonėmis ir pačioje įmonėse;
- sudaryti sąlygas novatoriškoms priemonėms bandyti ir tikrinti; vykdyti ribotos trukmės studentų, tyrėjų, pedagoginių darbuotojų ir įmonių darbuotojų mainus; skatinti įmonių darbuotojus dalyvauti mokymo ir mokslinių tyrimų veikloje;
- instituciniu lygmeniu reformuoti administravimo ir valdymo sistemas ir struktūras (įskaitant kokybės užtikrinimo metodus ir sistemas, finansinį valdymą ir aukštojo mokslo ir studijų institucijų autonomiją, tarptautinius ryšius, paslaugas ir konsultacijas studentams, profesinį orientavimą, akademines ir mokslinių tyrimų tarybas ir t. t.);
- parengti aukštojo mokslo ir studijų institucijų tarptautinimo (mokymo programų atvirumo, tarpinstitucinio mobilumo) strategijas ir priemones ir plėtoti jų pajėgumus vykdyti efektyvią tinklaveiką (mokslinį bendradarbiavimą, žinių perdavimą ir t. t.) mokslinių tyrimų, mokslo ir technologinių inovacijų srityje;
- rengti ir išbandyti sprendimus, kaip patenkinti neatidėliotinus socialinius poreikius, kurių netenkina rinka, skirtus pažeidžiamoms visuomenės grupėms; spręsti visuomenės problemas ir problemas, susijusias su požiūrio ir vertybių, strategijų ir politikos, organizacinių struktūrų ir procesų, įgyvendinimo sistemų ir paslaugų pokyčiais;

- ieškoti sudėtingų klausimų sprendimų, kurti produktų ir procesų inovacijas (bendradarbiaujant studentams, dėstytojams ir specialistams);
- plėtoti, pritaikyti ir naudoti priemones ir metodus, skirtus kvalifikacijos kėlimui, tarpiniam ir galutiniam vertinimui, akademinių ir administracinių darbuotojų profesionalizacijai ir profesiniam tobulėjimui, pirminiam mokytojų rengimui ir tęstiniam profesiniam tobulėjimui.

3 kryptis. Struktūrinių reformų projektai

Šios krypties projektais trečiojoje valstybėje, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, remiamos pastangos kurti nuoseklias ir tvarias aukštojo mokslo sistemas, tenkinančias jų socialinius ir ekonominius poreikius, ir plačius užmojus kurti žiniomis grindžiamą ekonomiką. Kiti šios krypties elementai – sėkmingų rezultatų integravimas ir sklaida bei sinergija su esama ar planuojama šios srities parama pagal dvišales rėmimo programas. Struktūrinių reformų projektais bus tenkinami reikalavimus atitinkančių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, poreikiai remti tvarius sisteminius ir struktūrinius patobulinimus ir inovacijas aukštojo mokslo sektoriuje. kalbant konkrečiai, šiais projektais bus siekiama paskatinti šalis kurti nuoseklias ir tvarias aukštojo mokslo sistemas, kurios atitiktų socialinius ir ekonominius poreikius ir padėtų kurti žiniomis grindžiamą ekonomiką. Įtraukiant kompetentingas trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, nacionalines institucijas (visų pirma švietimo ministerijas), aukštojo mokslo ir studijų institucijas, mokslinių tyrimų institucijas ir kitas atitinkamas įstaigas ir suinteresuotuosius subjektus, šiais projektais visų pirma bus:

- skatinamas ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir reikalavimus atitinkančių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukščiausio lygmens valdžios institucijų bendradarbiavimas ir tarpusavio mokymasis siekiant sistemines pažangas ir inovacijų aukštojo mokslo sektoriuje;
- remiamos įtrauktos aukštojo mokslo sistemos, galinčios sudaryti tinkamas sąlygas įvairių socialinių grupių studentams mokytis ir sėkmingai siekti tikslų. Todėl itin daug dėmesio reikėtų skirti mažiau galimybių turintiems asmenims;
- didinami trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukštojo mokslo ir studijų institucijų, už aukštąjį mokslą atsakingų ir kitų kompetentingų institucijų (visų pirma ministerijų) pajėgumai, joms dalyvaujant apibrėžiant, įgyvendinant ir stebint reformų procesus, kuriais modernizuojamos jų aukštojo mokslo sistemos, visų pirma valdymo ir finansavimo atžvilgiu;
- nustatoma sinergija su „Erasmus+“ srityje vykdomomis ES iniciatyvomis trečiojoje valstybėje, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės.

Veikla

Projektuose turėtų būti siūloma veikla, kuri suteiktų aiškos pridėtinės vertės visai aukštojo mokslo sistemai ir padarytų tiesioginį poveikį tiksliniams dotacijų gavėjams. Šia veikla turėtų būti prisidedama prie aukštojo mokslo politikos reformų siekiant atsižvelgti į visuomenės ir darbo rinkos poreikius.

Toliau pateikiamas nebaigtinis galimos veiklos sąrašas:

- skatinti nacionalinę atsakomybę už eksperimentavimą ir teigiamų rezultatų bei gerosios praktikos integravimą į aukštąjį mokslą nacionaliniu ir (arba) regioniniu lygmeniu siekiant:
 - padidinti absolventų įsidarbinamumą;
 - išplėsti prieigą prie aukštojo mokslo mažiau galimybių turintiems asmenims;
 - sustiprinti švietimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų sąsajas.
- prisidėti prie veiksmingo politikos kūrimo aukštojo mokslo srityje įtraukiant kitus aukštojo mokslo suinteresuotuosius subjektus ir siekiant:
 - paskatinti kitų atsakingų viešųjų institucijų dalyvavimą, kad būtų padidintas aukštojo mokslo aktualumas ir jo poveikis plačiajai visuomenei;
 - sudaryti sąlygas aktyviam studentų dalyvavimui aukštojo mokslo sistemos valdymo ir reformų veikloje;
 - įtraukti asociacijas, veikiančias kitose svarbiose srityse, kaip antai profesinio mokymo ir jaunimo;
 - išplėsti tarptautinį aukštojo mokslo matmenį vykdant ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir reikalavimus atitinkančių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukšto lygio institucijų bendradarbiavimą. Visų pirma kurti ir įgyvendinti sistemas, kurios palengvintų

- studentų ir akademinį darbuotojų mobilumą, pavyzdžiui, kurti regionines kreditų perkėlimo sistemas ar remti nacionalinių kvalifikacijos sistemų plėtotę;
 - nustatyti nacionalinę ar regioninę kokybės užtikrinimo sistemą;
- skatinti regioninį akademinį bendradarbiavimą ir remti trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, savanorišką konvergenciją siekiant bendros regioninės strategijos aukštojo mokslo srityje:
 - nustatyti regioninės aukštojo mokslo erdvės kūrimo etapus;
 - lengvinti nacionalinį ir tarpvalstybinį pripažinimą;
 - šalinti mokymosi kliūtis, didinti galimybes naudotis kokybišku ir inovacijomis grindžiamu švietimu ir sudaryti sąlygas dėstytojų, studentų ir darbuotojų tarptautiniam mobilumui;
- skatinti kurti finansavimo mechanizmus, kuriais siekiama:
 - padidinti mažiau galimybių turinčių asmenų dalyvavimą aukštajame moksle;
 - sumažinti skaitmeninę atskirtį instituciniu ir individualiu lygmeniu;
- didinti mokytojo profesijos patrauklumą nustatant tokias priemones kaip:
 - profesinio tobulėjimo iniciatyvų skatinimas;
 - skatinimas dalyvauti aukštojo mokslo tarptautinimo procese teikiant paskatas.

Viešosios institucijos, kompetentingos projekte numatytuose sektoriuose (pavyzdžiui, užimtumo, jaunimo, finansų, socialinių reikalų, vidaus reikalų, teisingumo, sveikatos ir t. t.), taip pat raginamos dalyvauti projektuose drauge su ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių institucijomis.

Teikti paraiškas dėl veiklos pagal šią kryptį visų pirma skatinamos aukštojo mokslo ir studijų institucijos iš reikalavimus atitinkančių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	1 ir 2 kryptys. Aukštojo mokslo ir studijų institucijos, jų asociacijos ar organizacijos, įsteigtos ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba reikalavimus atitinkančioje trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Ši organizacija teikia paraišką visų pasiūlyme dalyvaujančių organizacijų vardu²⁴¹. 3 krypties atveju: Teisiškai pripažįstamos nacionalinės ar tarptautinės rektorių, dėstytojų ar studentų organizacijos, įsteigtos ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba reikalavimus atitinkančioje trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Išimtis: dalyvaujančios organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas), Sirijos (3 regionas) ir Rusijos Federacijos (4 regionas) pareiškėjomis būti negali²⁴².
Kokios organizacijos gali dalyvauti projekte?	Kiekviena dalyvaujanti organizacija turi būti įsteigta ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar reikalavimus atitinkančioje trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“). Reikalavimus atitinkančios trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos

²⁴¹ Dalyvaujančiosios organizacijos turės pasirašyti įgaliojimą paraišką teikiančiai organizacijai. Įgaliojimai turėtų būti suteikti paraiškos teikimo etapu ir bus patikrinti pasirašant dotacijos sutartį. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

²⁴² Pasiūlymai turi derėti su 2018 m. balandžio 16 d. Tarybos išvadomis dėl Sirijos. Be to, finansavimas nebus teikiamas trečiosioms šalims – subjektams, fiziniams asmenims ar jų grupėms, kuriems kvietimo teikti paraiškas metu taikytos ES ribojamosios priemonės. Dotacijos gavėjai ir rangovai taip pat turi užtikrinti, kad subrangovai, fiziniai asmenys, įskaitant praktinių seminarų ir (arba) mokymų dalyvius ir trečiosioms šalims teikiamos finansinės paramos gavėjus, nėra įtraukti į ES ribojamųjų priemonių sąrašus.

	valstybės, šio veiksmo atveju: Visos trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“), 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ir 11 regionuose²⁴³. Išimtis: šiame veiksmo negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas). Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos: • viešosios arba privačiosios organizacijos, apibrėžiamos kaip aukštojo mokslo ir studijų institucijos ir kaip tokios pripažįstamos jų šalies kompetentingų institucijų, ir susiję subjektai (jei tokių yra), siūlančios dienas studijų programas, kurias gavus suteikiamas aukštojo mokslo laipsnis ir pripažįstamas diplomas, įrodantys aukštojo mokslo kvalifikaciją²⁴⁴ (apibrėžiama kaip aukštojo mokslo ir studijų institucija ir kaip tokia pripažįstama kompetentingų institucijų); • viešosios arba privačiosios organizacijos ir susiję subjektai (jei tokių yra), vykdančios veiklą darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir jaunimo srityse ir esančios ES valstybėse narėse, Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse ar reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės. Tai gali būti, pavyzdžiui, šios organizacijos: - viešoji arba privačioji mažoji, vidutinė ar didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); - vietos, regiono arba nacionalinio lygmens viešoji įstaiga (įskaitant ministerijas); - socialinis partneris arba kita profesinės srities atstovaujamoji organizacija, įskaitant prekybos rūmus, amatų ar profesines asociacijas ir profesines sąjungas; - mokslinių tyrimų institutas; - fondas; - bendrojo ugdymo įstaiga, mokykla (bet kurio lygmens nuo ikimokyklinio iki vidurinio ugdymo, įskaitant profesinį mokymą bei suaugusiųjų švietimą); - ne pelno organizacija, asociacija, NVO (įskaitant nacionalines ar tarptautines asociacijas ar aukštojo mokslo ir studijų institucijų asociacijas ar tinklus, studentų ar mokytojų asociacijas ir t. t.); - kultūros įstaiga, biblioteka, muziejus; - įstaiga, teikianti profesinio orientavimo, konsultavimo ir informavimo paslaugas. Aukštojo mokslo ir studijų institucijos, įsteigtos ES valstybėse narėse ar Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse, turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Dalyvaujančios aukštojo mokslo ir studijų institucijos reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, turėti ECHE neprivalo. Aukštojo mokslo ir studijų institucijų asociacijos ar organizacijos, kurių darbas yra skatinti, tobulinti ir reformuoti aukštąjį mokslą ir bendradarbiauti Europos viduje ar su kitomis pasaulio šalimis, taip pat laikomos atitinkančiomis reikalavimus. Jei tokios asociacijos, organizacijos ar tinklai veikia ir kituose švietimo ir mokymo sektoriuose, daugiausia dėmesio jų veikloje turi būti skiriama aukštajam mokslui ir tai turi aiškiai atsispindėti organizacijos nuostatuose ir valdymo struktūroje. Aukštojo mokslo ir studijų institucijų asociacija, organizacija ar tinklas bus traktuojami kaip
--	---

243 Išskyrus didelių pajamų šalis 5, 7 ir 8 regionuose (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).

244 Tarptautinio standartizuoto švietimo klasifikatoriaus (ISCED 2013) bent 5 lygmuo (aukštasis mokslas). Povidurinis neaukštasis (ISCED 2011 4 lygmuo) yra nepriimtinas.

	vienas teisės subjektas ar institucija partnerė; tai reiškia, kad vertinant, ar tenkinamas minimalaus dalyvaujančių organizacijų skaičiaus reikalavimas, jie bus laikomi vienu subjektu iš šalies, kurioje yra jų būstinė. Šios organizacijos nebus laikomos aukštojo mokslo ir studijų institucijomis. Dotaciją gali gauti tik tie nariai, kurie yra įsteigti ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Tarptautinės vyriausybės organizacijos gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektuose gali dalyvauti kaip partnerės, jeigu dalyvavimą finansuoja pačios.
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	Nacionaliniai projektai, į kuriuos įtraukiama tik viena trečioji valstybė, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė Dalyvaujančios šalys Projektu turi dalyvauti viena reikalavimus atitinkanti trečioji valstybė, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, ir bent dvi ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės. Dalyvaujančios aukštojo mokslo ir studijų institucijos Projektuose visateisio partnerio statusu turi dalyvauti nustatytas minimalus aukštojo mokslo ir studijų institucijų skaičius: • bent viena aukštojo mokslo ir studijų institucija iš kiekvienos dalyvaujančios ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės ir • bent dvi aukštojo mokslo ir studijų institucijos iš dalyvaujančios trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Be to (tik 3 krypčiai): • Projektuose visateisio partnerio statusu taip pat <u>privalo</u> dalyvauti kompetentinga nacionalinė valdžios institucija (pavyzdžiui, ministerija), atsakinga už aukštąjį mokslą reikalavimus atitinkančioje trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, į kurią orientuotas projektas. Daugiašaliai projektai, į kuriuos įtraukiamos dvi ar daugiau trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės Dalyvaujančios šalys Projektu turi dalyvauti bent dvi reikalavimus atitinkančios trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, ir bent dvi ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės. Trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, gali būti iš to paties regiono (regioniniai projektai) arba iš skirtingų regionų (tarpreregioniniai projektai), kuriems taikomas šis veiksmas. Dalyvaujančios aukštojo mokslo ir studijų institucijos Šiuose projektuose visateisio partnerio statusu turi dalyvauti nustatytas minimalus aukštojo mokslo ir studijų institucijų skaičius: • bent viena aukštojo mokslo ir studijų institucija iš kiekvienos dalyvaujančios ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės ir • bent dvi aukštojo mokslo ir studijų institucijos iš kiekvienos dalyvaujančios trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė.

	Be to (tik 3 kryptis): - Projektuose visateisio partnerio statusu taip pat <u>privalo</u> dalyvauti kompetentinga nacionalinė valdžios institucija (pavyzdžiui, ministerija), atsakinga už aukštąjį mokslą reikalavimus atitinkančioje trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, į kurią orientuotas projektas. Gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektams taikomi specialieji kriterijai: Aukštojo mokslo ir studijų institucijų iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių skaičius negali viršyti aukštojo mokslo ir studijų institucijų iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, skaičiaus. Išimtis: Trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, kuriose bendras šalies aukštojo mokslo ir studijų institucijų skaičius yra mažesnis nei 5, arba jeigu viena aukštojo mokslo ir studijų institucija atstovauja daugiau nei 50 proc. visos šalies studentų populiacijos, bus priimamos paraiškos, į kurias įtraukiama tik viena šių šalių aukštojo mokslo ir studijų institucija. Papildomi specialieji kriterijai: - Projektuose, kuriuose dalyvauja 1 regiono partneriai (pagal 1 ir 2 kryptis), turi dalyvauti bent dvi trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš to regiono. - Projektuose, kuriuose dalyvauja 4 regiono partneriai, turi dalyvauti bent viena papildoma trečioji valstybė, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. - Projektuose, kuriuose dalyvauja 10 ir 11 regionų partneriai (pagal 1 ir 2 kryptis), turi dalyvauti bent dvi trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš tų regionų. - Sirija projektuose pagal 3 kryptį dalyvauti negali.
Projekto trukmė	Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir planuojamos veiklos rūšį. Jei užbaigti projektą per numatytą laiką partneriams pasirodo neįmanoma, išskirtinėmis aplinkybėmis projekto laikotarpį galima pratęsti vieną kartą ir ne daugiau kaip 12 mėnesių. 1 kryptis. Projektai gali trukti 24–36 mėn. 2 kryptis. Projektai gali trukti 24–36 mėn. 3 kryptis. Projektai gali trukti 36–48 mėn.
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). 1 kryptis. Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS -EDU-2022-CBHE Temos identifikatorius: ERASMUS -EDU-2022-CBHE-STRAND-1 2 kryptis. Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS -EDU-2022-CBHE

	Temos identifikatorius: ERASMUS -EDU-2022-CBHE-STRAND-2 3 kryptis. Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS -EDU-2022-CBHE Temos identifikatorius: ERASMUS -EDU-2022-CBHE-STRAND-3
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki vasario 17 d. 17:00:00 (Briuselio laiku).

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal toliau nurodytus kriterijus dviem etapais.

1 etapas.

Projekto aktualumas (daugiausia balų) 30	• Tikslas: pasiūlymas yra aktualus šio veiksmo tikslams ir gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje veiklai ir šios krypties ypatumams. Jis yra deramas atsakas į dabartinius tikslinės šalies ar regiono, tikslinių grupių ir galutinių naudos gavėjų poreikius ir apribojimus. Taip pat (prireikus) atsižvelgiama į tikslinių mažiau galimybių turinčių dalyvių poreikius. Kokiu mastu pasiūlyme atsižvelgiama į ES bendruosius prioritetus. • Tiksiai: tikslai grindžiami patikima poreikių analize; jie yra aiškiai apibrėžti, konkretūs, išmatuojami, realistiški ir įvykdytini per tam tikrą laiką. Jais sprendžiami dalyvaujančiosioms organizacijoms aktualūs klausimai (laikantis tikslinių aukštojo mokslo ir studijų institucijų modernizavimo, vystymo ir tarptautinimo strategijos) ir su reikalavimus atitinkančių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukštojo mokslo plėtotos strategijomis susiję klausimai. • Ryšys su ES politika ir iniciatyvomis: jei tinkama, pasiūlyme atsižvelgiama į papildomumą ir sinergiją su kitomis ES ar kitų subjektų (viešųjų ir privačiųjų rėmėjų) finansuojamomis intervencijomis. • ES pridėtinė vertė: Pasiūlyme parodoma, kad panašių rezultatų nebūtų galima pasiekti be aukštojo mokslo ir studijų institucijų iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių bendradarbiavimo ir be ES finansavimo. Visų pirma 1 krypties atveju: • Pasiūlymu aiškiai atsižvelgiama į iš anksto nustatytus tikslinės šalies ar regiono prioritetus. Visų pirma 2 krypties atveju: • Pasiūlyme nustatyta novatoriškų elementų ir modernių metodų ar technikų atitinkamoje intervencijos srityje. • Pasiūlymu aiškiai atsižvelgiama į iš anksto nustatytus tikslinės šalies ar regiono prioritetus. Visų pirma 3 krypties atveju: • Pasiūlymu sprendžiami aukštojo mokslo sistemų reformų ir modernizavimo klausimai, atsižvelgiant į tikslinių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, vystymosi strategijas. • Pasiūlyme parodoma stipri institucinė aukštojo mokslo kompetentingos institucijos parama.
Projekto parengimo ir	• Nuoseklumas: projektas iš esmės parengtas taip, kad būtų užtikrintas jo tikslų, metodikos, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. Pasiūlyme pateikiamas

įgyvendinimo kokybė (daugiausia 30 balų)	nuoseklus ir išsamus atitinkamos veiklos, kuria bus siekiama patenkinti nustatytus poreikius ir gauti planuojamus rezultatus, aprašas. • Metodika: intervencijos logika yra pagrįsta, planuojami produktai ir rezultatai yra nuoseklūs ir įmanomi, o pagrindinės prielaidos ir rizika aiškiai nustatytos. Loginio pagrindimo matricos struktūra ir turinys yra adekvatus, t. y. pasirinkti objektyviai patikrinami rodikliai, duomenų prieinamumas, baziniai duomenys, tikslinės vertės ir t. t. • Darbo planas: darbo plano kokybė ir veiksmingumas, be kita ko, mastas, kuriuo darbo paketams skirti ištekliai atitinka jų tikslus ir rezultatus; ryšys tarp išteklių ir numatomų rezultatų yra adekvatus, darbo planas yra realistiškas, su aiškiai numatyta veikla, terminais, aiškiais siektiniais rezultatais ir gairėmis. • Biudžetas: pasiūlymas yra ekonomiškai efektyvus, skiriami derami finansiniai ištekliai, kad projektą būtų galima sėkmingai įgyvendinti. Planuojamas biudžetas nėra nei per didelis, nei per mažas. • Kokybės kontrolė: kontrolės priemonėmis (nuolatinio kokybės vertinimu, tarpusavio vertinimais, lyginamosios analizės veikla, švelninimo veiksmais ir t. t.) ir kokybės rodikliais užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai ir ekonomiškai efektyviai. • Aplinkos tvarumas: Projektais turėtų būti numatoma tausoti aplinką, o žalioji praktika (pavyzdžiui, ekologiška kelionė) turėtų būti įtraukta į visus jų aspektus.
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	• Valdymas: numatytos patikimos valdymo priemonės. Tvarkaraštis, valdymo struktūros, bendradarbiavimo tvarka ir pareigos yra tinkamai apibrėžti ir tikroviški. • Sudėtis: partnerystė suburia tinkamas organizacijas, turinčias reikiamą kompetenciją, kad galėtų pasiekti pasiūlyme numatytus tikslus, ir atitinkančią krypties ypatumus; į pasiūlymą įtraukti tinkamiausi ir įvairiausi neakademiniai partneriai. • Užduotys: vaidmenys ir užduotys paskirstyti atsižvelgiant į kiekvieno partnerio specifines praktines žinias, profilį ir patirtį ir yra tinkami. • Bendradarbiavimas: pasiūlyti veiksmingi mechanizmai, padėsiantys užtikrinti organizacijų partnerių ir visų kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų veiksmingą bendradarbiavimą, komunikaciją ir konfliktų sprendimą. • Įsipareigojimas: projekto partnerių indėlis yra reikšmingas, aktualus ir vienas kitą papildantis. Pasiūlyme parodomas partnerių, visų pirma iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, įsitraukimas, įsipareigojimas ir atsakomybė už projekto konkrečius tikslus ir rezultatus. Visų pirma 2 krypties atveju: • į pasiūlymą įtrauktos svarbos neakademinės organizacijos ir suinteresuotieji subjektai, projekto tikslams suteikiantys novatoriškos pridėtinės vertės. • Visų pirma 3 krypties atveju: • pasiūlyme parodoma, kad kompetentingos nacionalinės institucijos yra pakankamai įsitraukusios į veiksmų valdymą ir įgyvendinimą.
Tvarumas, poveikis ir numatomų rezultatų sklaida (daugiausia 20 balų)	• Rezultatų panaudojimas: pasiūlyme parodoma, kaip partneriai ir kiti suinteresuotieji subjektai naudosis projekto rezultatais, kaip bus užtikrinamas daugiklio efektas (įskaitant replikavimo galimybes ir veiklos rezultatų plėtrą sektoriaus, vietos, regioniniu, nacionaliniu ar tarptautiniu lygmeniu) ir nurodomos priemonės rezultatų panaudojimui įvertinti projekto finansavimo laikotarpiu ir jam pasibaigus. • Sklaida: pasiūlyme numatytas aiškus ir veiksmingas rezultatų sklaidos planas ir nurodyta atitinkama veikla ir jos tvarkaraštis, priemonės ir kanalai, kuriais bus užtikrinta, kad rezultatai ir nauda tiek projekto metu, tiek jam pasibaigus būtų veiksmingai skleidžiami visiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams ir auditorijai, kuri tokioje veikloje paprastai nedalyvauja, užmezgant ryšį ir pritraukiant atitinkamus suinteresuotuosius subjektus, kad jie galėtų naudotis rezultatais projekto finansavimo laikotarpiu ir jam pasibaigus.

	• Poveikis: pasiūlymu užtikrinamas apčiuopiamas poveikis tikslinėms grupėms ir atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams vietos, regioniniu ar nacionaliniu lygmeniu. Įtraukiamos priemonės, taip pat tikslai ir rodikliai, kad būtų galima stebėti pažangą ir vertinti numatomą (trumpalaikį ir ilgalaikį) poveikį individualiu, instituciniu ir sisteminiu lygmeniu. • Atviroji prieiga: Jei aktualu, pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas ir nenumatant jokių neproporcingų apribojimų. • Tvarumas: pasiūlyme paaiškinama, kaip projekto rezultatai bus remiami finansiškai (pasibaigus projekto finansavimo laikotarpiui) ir instituciškai (kaip toliau vyks veikla ir bus teikiamos paslaugos) ir kaip bus užtikrinama atsakomybė vietos lygmeniu. Visų pirma 1 krypties atveju: • Pasiūlymu užtikrinamas tęstinis ir tvarus atsakas, padedantis šalinti dabartines kliūtis ir didinti prieigą prie švietimo galimybių ir aukštojo mokslo ir studijų institucijų išteklių mažiau galimybių turintiems studentams ir darbuotojams. • Tikėtina, kad pasiūlymu bus padidinti trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, institucijų tarptautinio bendradarbiavimo pajėgumai. Visų pirma 2 krypties atveju: • Pasiūlymu užtikrinamas reikšmingas poveikis trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, institucijoms, visų pirma jų pajėgumo inovuoti didinimui ir valdymo modernizavimui, joms atsiveriant plačiąjai visuomenei, darbo rinkai ir pasauliui. • Pasiūlyme parodytas potencialas padaryti poveikį visuomenei ir (arba) ekonomikos sektoriui. Visų pirma 3 krypties atveju: Pasiūlyme parodoma, kaip projekto rezultatai prisidės prie aukštojo mokslo politikos reformos ar modernizavimo sistemos lygmeniu.
--	---

Paraiškos gali surinkti iki 100 balų. Ar skirti finansavimą, svarstoma, jeigu pasiūlymai įvertinami ne mažiau kaip 60 balų ir skiriama bent pusė maksimalios balų sumos pagal kiekvieną dotacijos skyrimo kriterijų.

Ex aequo atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausiai balų „projekto aktualumo“ ir „tvarumo, poveikio ir numatomų rezultatų sklaidos“ kategorijose.

Po to nurodytus kokybės reikalavimus atitinkantys pasiūlymai bus reitinguojami mažėjančia tvarka pagal surinktą balų skaičių. Prieš 2 etapą bus sudarytas paraiškų sąrašas pagal regionus; jis bus dvigubai didesnis nei numatytas finansuotinių tam tikros krypties projektų skaičius (remiantis turimu regioniniu biudžetu²⁴⁵).

2 etapas.

Reikalavimus atitinkančiose trečiojoje valstybėje, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, bus konsultuojamasi su ES delegacijomis dėl tokių aspektų kaip:

- aukštojo mokslo ir studijų institucijos pripažinimas nacionalinių kompetentingų institucijų lygmeniu;

²⁴⁵ Orientacinės sumos pagal regionus skelbiamos portale „Funding and Tender Opportunities Portal“: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>.

- projekto įgyvendinamumas trečiosios valstybės vietos kontekste;
- projekto indėlis tenkinant prioritetinės srities vietos reikmes;
- pasirinktoje teminėje srityje vykdomų iniciatyvų, finansuojamų ES delegacijos, nacionalinių ar tarptautinių rėmėjų, dubliavimasis.

Tik projektai, įveikę konsultacijų su ES delegacijomis etapą, bus teikiami ES finansavimui gauti.

Todėl ES dotacijai gauti bus pateiktas tam tikras pasiūlymų skaičius, o pasiūlymai bus reitinguojami remiantis dotacijų skyrimo kriterijais mažėjančia tvarka ir konsultacijų su ES delegacija rezultatais, laikantis atitinkamam regionui skirto biudžeto ribų ir ne daugiau kaip dviejų finansuojamų pasiūlymų vienai paraišką teikiančiai organizacijai. Kiekvienai iš trijų krypčių yra numatytas orientacinis biudžetas, tačiau vienos krypties biudžeto lėšas galima perkelti kitai.

Be to, vertinimo komitetas atsižvelgs į:

- teminę projektų įvairovę ir pakankamą geografinį atstovavimą tame pačiame regione pagal kiekvienos šalies projektų skaičių;
- atitiktį reikalavimams, taikomiems toliau nurodytiems regionams:
 - **Rytų partnerystės šalys:** 1 ir 2 krypties atveju pirmenybė bus teikiama aukštojo mokslo ir studijų institucijoms, kurios yra ne sostinėje ir (arba) kaimo vietovėse ir (arba) atokiuose regionuose;
 - **Azija, Vidurinė Azija, Artimieji Rytai ir Ramiojo vandenyno regionas:** 1 ir 2 krypties atveju pirmenybė bus teikiama mažiausiai išsivysčiusioms šalims;
 - **Užsachario Afrika:** Visų krypčių atveju pirmenybė bus teikiama mažiausiai išsivysčiusioms šalims; taip pat itin daug dėmesio bus skiriama prioritetinėms migracijos šalims ir regioniniams projektams, kuriuose dalyvauja aukštojo mokslo ir studijų institucijos iš kelių šalių. Nė vienai šaliai nebus skirta daugiau nei 8 proc. tam regionui numatytų lėšų.

PAPILDOMA INFORMACIJA

Paraiškos priėmimas nereiškia, kad įsipareigojama skirti pareiškėjo prašomai sumai lygų finansavimą. Prašomo finansavimo dydis gali būti sumažintas remiantis veiklos kryptims taikytinomis finansavimo taisyklėmis ir vertinimo rezultatais.

Paprastai, atsižvelgiant į dabartinių nacionalinių ir Europos teisinių sistemų aprėptį, rezultatai turėtų būti pateikiami kaip atvirieji švietimo išteklių (AŠI), taip pat atitinkamose profesinėse, sektorių ar kompetentingų institucijų platformose. Pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtų duomenų, medžiagos, dokumentų, audiovizualinės medžiagos ir socialinių tinklų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų.

PROJEKTO RENGIMAS

Horizontalieji aspektai, į kuriuos reikia atsižvelgti rengiant projektą

Pareiškėjai raginami rengiant projektą atsižvelgti į toliau nurodytus horizontaliuosius prioritetus.

Aplinkos tvarumas:

aukštojo mokslo sistemos turi lemiama svarbos remiant žaliąjį kursą ir potencialo paskatinti didelius žmonių elgsenos ir įgūdžių pokyčius. Gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektais skatinama stiprinti įvairių tvarumui svarbių sektorių gebėjimus, rengti konkrečių sektorių žaliųjų įgūdžių įgijimo strategijas ir metodikas, taip pat į ateitį orientuotas ir geriau pavienių asmenų poreikius atitinkančias mokymo programas. Be to, pagal „Erasmus+“ remiamas novatoriškos praktikos, kuria besimokantys asmenys ir aukštojo mokslo paslaugų teikėjai rengiami tapti pokyčių skatintojais, testavimas.

Įtrauktis ir įvairovė:

Aukštojo mokslo ir studijų institucijų vaidmuo yra svarbus ugdant būsimų piliečių, politikos formuotojų ir ekspertų gebėjimus, siekiant užtikrinti įtraukųj ekonomikos augimą ir dalyvavimą visuomenės gyvenime ir padaryti švietimo sistemas teisingesnes. Taip pat reikėtų nustatyti mechanizmus, kuriais užtikrinamas mažiau galimybių turinčių asmenų (studentų, dėstytojų, tyrėjų ir kitų) dalyvavimas ir geriau atsižvelgiama į nepalankias socialines ir ekonomines sąlygas ir lytį.

Skaitmeninė transformacija:

Švietimas turėtų išlaisvinti neturtingiausių šalių skaitmeninių technologijų potencialą sukurdamas pagrindą skaitmeniniams įgūdžiams įgyti, gerindamas gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, kad švietimo sistemos būtų atsparesnės sukrėtimams, tokiems kaip COVID-19 pandemija, ir padėtų mažinti skaitmeninę atskirtį. Pagal „Erasmus+“ remiama skaitmeninė transformacija apima tikslingo skaitmeninių technologijų naudojimo planavimą ir rėmimą. Tai apima skaitmeninės pedagogikos ir patirties skaitmeninių priemonių naudojimo srityje plėtotę, įskaitant prieinamas pagalbines technologijas bei skaitmeninio švietimo turinio kūrimą ir novatorišką naudojimą.

Pilietinis aktyvumas ir dalyvavimas: gebėjimų stiprinimas aukštojo mokslo srityje gali pakloti pagrindą aktyvesniam pilietiškumui ir padėti sukaupti patirties tokiose srityse kaip demokratija, žmogaus teisės ir daugiašališkumas. Gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektai gali padėti rasti aukštojo mokslo prasto valdymo problemų sprendimus.

Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas: švietimas reikalingas, kad būtų galima suteikti visam gyvenimui ir darbui reikalingų įgūdžių, pavyzdžiui, pamatinių įgūdžių, socialinių emocinių įgūdžių (kaip antai problemų sprendimo, komunikacijos), taip pat mokslo, technologijų, inžinerijos, menų ir matematikos (STEAM) įgūdžių. Švietimas prisideda ir prie įsidarbinamumo ir yra būtina tvaraus ekonomikos augimo sąlyga

Be to, reikia atsižvelgti ir į toliau nurodytus aspektus.

1. Institucijų partnerių įsipareigojimas įgyvendinti projektą

Veiksmingu gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektu turi būti užtikrinama stipri visų institucijų partnerių, ypač tų, kurios veikia trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, partnerystė. Bendra atsakomybė rengiant pasiūlymą reiškia atsakomybę už projekto rezultatus ir projekto tvarumą. Į gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektus galima įtraukti asocijuotuosius partnerius, kurie prisidėtų prie konkrečių projekto užduočių ar veiklos įgyvendinimo arba projekto sklaidos ir tvarumo rėmimo. Sutarčių valdymo prasme asocijuotieji partneriai nelaikomi partnerystės nariais ir finansavimo negauna.

2. Poreikių analizė

Poreikių įvertinimas – pirmas svarbus etapas rengiant pasiūlymą dėl gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje. Įvertinant poreikius siekiama nustatyti sritis, kurias reikėtų stiprinti ir tų sričių trūkumus lemiančias priežastis. Tai, savo ruožtu, suteikia pagrindą parengti tinkamas intervencijas, kuriomis būtų šalinami tie trūkumai ir stiprinami aukštojo mokslo ir studijų institucijų gebėjimai.

1. Įgyvendinimas ir stebėseną

Užbaigus poreikių analizę, galima rengti įgyvendinimo planą nustatytiems trūkumams pašalinti.

Reikia atsižvelgti į toliau nurodytus aspektus.

- **Mokymo programų modernizavimas / naujos programos:** Tikimasi, kad projektai, kuriais numatyta kurti mokymo programas, apims pedagogams skirtus mokymus ir tokius klausimus kaip kokybės užtikrinimas ir

absolventų įsidarbinamumas per sąsajas su darbo rinka. Studijų programos turi būti oficialiai akredituotos ir (arba) licencijuotos iki projekto finansavimo laikotarpio pabaigos. Naujų ar atnaujintų kursų dėstymas turi prasidėti projekto įgyvendinimo metu, įtraukiant adekvatų studentų ir perkvalifikuotų dėstytojų skaičių, ir turi vykti bent trečdalį visos projekto trukmės. Mokymo programų reformų projektų kontekste vykstantis mokymas gali būti skirtas ir administraciniais darbuotojams, pavyzdžiui, bibliotekininkams, laboratorijų ir IT darbuotojams. Projektų rengėjai primygtinai raginami į modernizuotas mokymo programas integruoti studentų praktiką įmonėse. Ši praktika turi būti pagrįstos trukmės, kad leistų įgyti reikiamų įgūdžių.

- **Studentų įtraukimas:** projektuose turėtų būti numatyta įtraukti studentus (pavyzdžiui, į naujų studijų programų kūrimo veiklą) ir ne tik projekto testavimo ar bandomuoju etapu.
- **Darbuotojų ir studentų mobilumas:** mobilumas turi būti orientuotas daugiausia į studentus ir darbuotojus iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, ir yra skirtas darbuotojams (pavyzdžiui, vadovams, mokslinių tyrimų ir technologijų perdavimo personalui, techniniams ir administraciniais darbuotojams), dirbantiems pagal oficialias sutartis dotaciją gaunančiose institucijose ir dalyvaujantiems projekte; studentams [trumpojo ciklo, pirmojo ciklo (bakalauro ar lygiaverčio), antrojo ciklo (magistrantūros ar lygiaverčio) ir trečiojo arba doktorantūros ciklo], registruotiems vienoje iš dotaciją gaunančių institucijų. Studentų mobilumas ES valstybėse narėse ir tarp ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių laikomas neatitinkančiu reikalavimų. Mobilumas turi būti pagrįstos trukmės, kad būtų galima mokytis ir įgyti reikiamų įgūdžių, laikantis projekto tikslų. Rekomenduojama fizinį mobilumą derinti su virtualiuoju mobilumu. Pastarasis gali būti naudojamas fiziniam mobilumui parengti, paremti ir įgyvendinti. Jis taip pat gali būti organizuojamas specialiųjų poreikių turintiems asmenims, kad jie jiems būtų padedama įveikti ilgalaikio fizinio mobilumo kliūtis.
- **Kokybės užtikrinimas** turi būti integralus projekto komponentas, padedantis užtikrinti, kad gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektuose būtų sėkmingai numatyti rezultatai ir padarytas poveikis už partnerystės ribų. Turi būti nustatytos kokybės kontrolės priemonės, įskaitant rodiklius ir lyginamuosius standartus, taip užtikrinant, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, laiku ir ekonomiškai efektyviai.
- **Partnerystės susitarimas:** projekto partneriai turi susitarti dėl išsamių projekto įgyvendinimo detalių ir tą formalizuoti partnerystės susitarimu, kurį partneriai pasirašo projekto pradžioje. Partnerystės susitarimo kopija perduodama vykdomajai agentūrai per šešis mėnesius nuo dotacijos sutarties pasirašymo.
- **Įranga:** tik išlaidos įrangai, kuri yra tiesiogiai susijusi su krypties tikslais ir kuri įsigyta ne vėliau nei likus 12 mėnesių iki projekto pabaigos, gali būti laikomos reikalavimus atitinkančiomis išlaidomis. Įranga yra skirta išimtinai trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukštojo mokslo ir studijų institucijoms, dalyvaujančioms partnerystėje, ir turi būti oficialiai inventorizuota aukštojo mokslo ir studijų institucijoje, kuriai ji buvo nupirka.
- **Poveikis ir tvarumas:** tikimasi, kad gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektai trečiojoje valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, padarys ilgalaikį struktūrinį poveikį. Pasiūlymuose turės būti parodytas numatomas poveikis trimis lygmenimis (individualiu, instituciniu ir sisteminiu) ir pririnkus nustatyta metodika ir priemonės tam poveikiui vertinti.
- **Ekologiškas įgyvendinimas:** įgyvendinant projektų veiklą, įskaitant projekto valdymą, reikėtų taikyti aplinkai nekenksmingą praktiką. Tikimasi, kad bus fiksuojamas ir sistemingai skaičiuojamas dalyvio individualus su transportu susijęs anglies pėdsakas.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Dotaciją teikianti institucija nustatys kiekvienos

dotacijos fiksuotąją sumą remdamasi pasiūlymu, vertinimo rezultatais, finansavimo normomis ir didžiausia kvietime teikti paraiškas nustatyta dotacijos suma.

Didžiausia ES dotacija vienam projektui yra:

- **1 kryptis.** Skatinti galimybes bendradarbiauti aukštojo mokslo srityje: 200 000 – 400 000EUR vienam projektui
- **2 kryptis.** Aukštojo mokslo transformacijos partnerystė: 400 000 – 800 000EUR vienam projektui
- **3 kryptis.** Struktūrinių reformų projektai: 800 000 – 1 000 000EUR vienam projektui

Kaip nustatoma projekto fiksuotoji suma?

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

1. biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjams ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, pasirengimo mobilumui ir jo įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo, įrangos ir t. t.);
2. pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla ir rezultatai;
3. pareiškėjai savo pasiūlyme turi numatomas išlaidas paskirstyti pagal darbo paketų dalis (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);
4. numatytomis lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą. Fiksuotoji suma neviršys 90 proc. po vertinimo nustatytos biudžeto sąmatos, o dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma, finansavimo norma, visos tinkamos finansuoti išlaidos ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje.

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Tokia finansavimo schema leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite portale „Funding and Tender Opportunities Portal“. <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>.

GEBĖJIMŲ STIPRINIMAS PROFESINIO MOKYMO SRITYJE

Gebėjimų stiprinimo projektai yra tarptautinio bendradarbiavimo projektai, grindžiami daugiašale profesinio mokymo srityje veikiančių organizacijų iš ES valstybių narių, Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ar trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, partneryste. Jais siekiama prisidėti prie trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, profesinio mokymo – kaip tvaraus socialinio ir ekonominio vystymosi veiksnio – aktualumo, prieinamumo ir reaktyvumo.

VEIKSMO TIKSLAI

Veiksmu bus siekiama:

- stiprinti sąsajas tarp trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, profesinio mokymo sistemos ir darbo rinkos siekiant kuo geriau priderinti profesinį mokymą prie (naujų) vietos darbo rinkos galimybių;
- sustiprinti sąsajas tarp profesinio mokymo profilių ir su įgūdžiais susijusių vietos, regioninių ar nacionalinių strategijų ir prioritetų, visų pirma tų, kurie remiami Europos Sąjungos veiksmams, taip siekiant užtikrinti nuoseklumą;
- padidinti profesinio mokymo paslaugų teikėjų gebėjimus tokiose srityse kaip vadovavimas, valdymas, įtrauktis, kokybės užtikrinimas, inovacijos ir tarptautinimas;
- remti darbuotojų, vadovų, politikos formuotojų, vyresniųjų dėstytojų supratimą, kaip galima suartinti darbo rinką ir profesinį mokymą (pvz., dualiniu mokymu, mokymo programų rengimu įtraukiant privačiojo sektoriaus partnerius ir t. t.);
- gerinti profesijos mokytojų ir instruktorių žinias, techninius, vadovavimo ir pedagoginius įgūdžius;
- sudarant mokymo programas, kuriant profilius ir reformuojant mokymą atsižvelgti į profesijos mokytojų ir instruktorių, besimokančių asmenų ir darbdavių (visų pirma privačiojo sektoriaus) indėlį;
- didinti profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų gebėjimus, įgūdžius ir įsidarbinamumo potencialą rengiant naujas ir novatoriškas profesinio mokymo programas, visų pirma tas, kuriomis padedama įgyti bendrųjų gebėjimų, bazinių kalbos ir IRT įgūdžių;
- skatinti skirtingų pasaulio regionų bendradarbiavimą vykdant jungtines iniciatyvas.

TEMINĖS SRITYS

Gebėjimų stiprinimo profesinio mokymo srityje ypatumai apima kelias toliau nurodytas temines sritis. Pasiūlymai turėtų būti skirti vienai ar daugiau šių teminių sričių:

- mokymasis darbo vietoje (jaunimui ir (arba) suaugusiesiems);
- kokybės užtikrinimo mechanizmai;
- profesijos mokytojų ir instruktorių profesinis tobulėjimas;
- bendrieji gebėjimai, įskaitant verslumą;
- įgūdžių pasiūlos ir paklausos derinimas perspektyviniuose ekonomikos sektoriuose;
- žaliųjų ir skaitmeninių įgūdžių plėtotės siekiant dvejetainę pertvarką.

Be to, pareiškėjas gali vykdyti veiklą čia nepaminėtose teminėse srityse. Turi būti įrodyta, kad ta veikla labai padeda siekti kvietimo teikti paraiškas tikslų ir patenkinti nustatytus poreikius.

VEIKLA

Siūloma veikla turi tiesiogiai sietis su veiksmo tikslais ir teminėmis sritimis, t. y. ji turi atitikti vieną ar daugiau pirmiau nurodytų teminių sričių ir būti išsamiai aprašyta projekto aprašyme ir apimti visą įgyvendinimo laikotarpį.

Tarptautinės pasaulinio masto veiklos kontekste projekto veikla daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama profesinio mokymo srityje veikiančių organizacijų pajėgumų didinimui ir stiprinimui visų pirma trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, kurioms taikomas šis veiksmas.

Finansuojamuose projektuose bus galima integruoti įvairių bendradarbiavimo, mainų, komunikacijos ir kitą veiklą, be kita ko:

- kurti ir plėtoti profesinio mokymo paslaugų teikėjų tinklus ir gerosios patirties mainus tarp trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, ir ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių;
- kurti institucijų iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, gebėjimus stiprinančias priemones, programas ir kitą medžiagą (pavyzdžiui, praktinio mokymo modelius, mokymo programas, profesinio mokymo rezultatų vertinimo ir patvirtinimo priemones, individualius dalyvaujančių institucijų veiksmų planus, profesinio orientavimo, konsultavimo ir ugdomojo vadovavimo metodus ir t. t.);
- kurti mechanizmus, skirtus pritraukti privatųjį sektorių tiek į mokymo programos rengimą, tiek į jos įgyvendinimo veiklą ir teikti profesinio mokymo įstaigose besimokantiems asmenims kokybiškos darbu grindžiamos patirties;
- kurti ir perduoti pedagoginius metodus, teorinio ir praktinio mokymo medžiagą ir metodus, įskaitant mokymąsi darbo vietoje, virtualųjį mobilumą, atvirusius švietimo išteklius ir geresnį IRT potencialo išnaudojimą;
- rengti ir įgyvendinti visų pirma darbuotojams (įskaitant pedagogus ir ne pedagogus, pavyzdžiui, mokyklų lyderius, vadovus, patarėjus, konsultantus ir t. t.) skirtą tarptautinių (virtualiųjų) mainų veiklą.

Jei siūloma besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumo veikla, ja turėtų būti tiesiogiai prisidedama prie projekto tikslų ir ji turėtų būti logiška viso projekto dalis.

Siūloma veikla turėtų teikti pridėtinės vertės ir daryti tiesioginį poveikį projekto rezultatų pasiekimui.

GEOGRAFINĖS PUSIAUSVYROS TIKSLAI

Turimas biudžetas padalintas skirtingiems pasaulio regionams į 12 biudžeto paketų, o jų dydis įvairuoja. Daugiau informacijos apie kiekvieno biudžeto paketo sumas bus paskelbta portale „Funding and Tender Opportunities Portal“. Lėšų paskirstymas turės būti subalansuotas geografiškai.

ES yra nustačiusi įvairių orientacinių tikslų, susijusių su geografine pusiausvyra ir prioritetais. Be to, institucijos raginamos bendradarbiauti su partneriais neturtingiausiose ir mažiausiai išsivysčiusiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės.

Toliau pristatomi šio veiksmo geografinės pusiausvyros tikslai.

- **Šiaurės ir Pietų Amerika ir Karibų regionas:** pirmenybė bus teikiama regioniniams projektams (projektams, kuriuose dalyvauja daugiau nei viena reikalavimus atitinkanti trečioji valstybė, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė) ar projektams mažesnių ar vidurinių pajamų šalyse;
- **Užsachario Afrika:** pirmenybė bus teikiama mažiausiai išsivysčiusioms šalims; itin daug dėmesio bus skiriama prioritetinėms migracijos šalims; nė vienai šaliai nebus skirta daugiau nei 8 proc. tam regionui numatytų lėšų.
- **Vakarų Balkanai:** pirmenybė bus teikiama besimokančių asmenų mobilumui.

REGIONINIAI IR KOMPLEKSINIAI PRIORITETAİ

Priklausomai nuo projekte dalyvaujančių šalių, gali būti nustatyti projekto, regioniniai ar kompleksiniai prioritetai. Tokiu atveju projektų rengėjai turi parodyti, kaip ir koku mastu jie atsižvelgs į tuos prioritetus.

Išsamus prioritetų, taikytinų gebėjimų stiprinimo projektams, sąrašas bus paskelbtas portale „Funding and Tender Opportunities Portal“.

PROJEKTO RENGIMAS

Gebėjimų stiprinimo profesinio mokymo srityje projektą sudaro keturi etapai:

- 1) projekto nustatymas ir inicijavimas;
- 2) projekto rengimas, struktūra ir planavimas;
- 3) projekto įgyvendinimas ir veiklos stebėseną;
- 4) projekto peržiūra ir poveikio vertinimas.

Atkreipkite dėmesį į tai, kad parengiamaoji veikla gali prasidėti dar iki pasiūlymo pateikimo ar jo atrinkimo finansavimui, išlaidas patirti ir veiklą įgyvendinti galima tik pasirašius dotacijos sutartį.

Dalyvaujančiosios organizacijos ir veiklos dalyviai turėtų išplėsti savo mokymosi patirtį aktyviai įsitraukdami į visus etapus.

▪ **Nustatymas ir inicijavimas**

Nustatyti problemą, poreikį arba galimybę, su kuria gali būti susijusi projekto idėja atsižvelgiant į kvietimą teikti paraiškas; nustatyti pagrindinę veiklą ir pagrindinius rezultatus, kurių galima tikėtis iš projekto; sudaryti atitinkamų suinteresuotųjų subjektų ir galimų partnerių sąrašus; suformuluoti projekto tikslą (-us); užtikrinti projekto tikslų derėjimą su dalyvaujančiųjų organizacijų strateginiais tikslais; imtis pradinio planavimo, kad būtų galima sėkmingai pradėti projektą, sukaupti kitam etapui įgyvendinti reikalingą informaciją ir kt.

▪ **Rengimas, struktūra ir planavimas**

Nustatyti projekto aprėptį ir tinkamus metodus; aiškiai apibrėžti siūlomą metodiką, užtikrinant nuoseklumą tarp projekto tikslų ir veiklos; nuspręsti dėl užduočių vykdymo grafiko; numatyti būtinus išteklius ir parengti išsamią projekto informaciją, pavyzdžiui, poreikių vertinimą; nustatyti tinkamus tikslus ir poveikio rodiklius (konkrečius, išmatuojamus, pasiekiamus, aktualius ir įvykdytinus per tam tikrą laiką); nustatyti projekto ir mokymosi rezultatus; parengti darbo programą, veiklos formatus, numatyti poveikį, bendro biudžeto sąmatą; parengti projekto įgyvendinimo planą ir aiškų ir realų komunikacijos planą, įskaitant strateginius projekto valdymo, stebėsenos, kokybės kontrolės, ataskaitų teikimo ir rezultatų sklaidos aspektus; nustatyti numatomos veiklos praktinį organizavimą ir tikslines grupes; parengti susitarimus su partneriais, paruošti pasiūlymą ir kt.

▪ **Veiklos įgyvendinimas ir stebėseną**

Įgyvendinti projektą pagal ataskaitų teikimo ir komunikacijos reikalavimus atitinkančius planus; stebėti vykdomą veiklą ir vertinti projekto vykdymą pagal projekto planus; nustatyti taisomuosius veiksmus ir jų imtis nukrypimams nuo plano šalinti, problemoms spręsti ir rizikai mažinti; nustatyti neatitikimus nustatytiems kokybės standartams ir imtis taisomųjų veiksmų ir kt.

▪ **Peržiūra ir poveikio vertinimas**

Įvertinti projekto įvykdymą pagal projekto tikslus ir įgyvendinimo planus; įvertinti veiklą ir jos poveikį įvairiais lygmenimis, dalytis projekto rezultatais ir jais naudotis ir t. t.

Be to, prireikus ir laikantis proporcingumo principo, tikimasi, kad projektais bus:

- numatytas ilgalaikis veiksmų planas, kuriuo siekiama laipsniškai diegti projekto rezultatus projektui pasibaigus (plėtojant tvarią partnerystę), įskaitant išplėstinio taikymo ir finansinio tvarumo priemones;
- užtikrinamas tinkamas matomumas ir plati projekto rezultatų sklaida tarptautiniu, nacionaliniu ir (arba) regioniniu lygmeniu su atitinkamais partneriais.

Horizontalieji aspektai, į kuriuos reikia atsižvelgti rengiant projektą

Be oficialių kriterijų laikymosi ir tvarių bendradarbiavimo susitarimų su visais projekto partneriais sudarymo, toliau išvardytais elementais galima prisidėti prie gebėjimų stiprinimo projektų poveikio didinimo ir kokybiško įgyvendinimo įvairiais projekto etapais.

Pareiškėjai raginami rengiant projektą atsižvelgti į šias galimybes ir aspektus.

- **Įtrauktis ir įvairovė**

Programa remiami projektai, kuriais skatinama socialinė įtrauktis ir siekiama labiau įtraukti mažiau galimybių turinčius asmenis, įskaitant neįgaliuosius ir iš migrantų šeimų kilusius žmones, taip pat kaimo ir atokiose vietovėse gyvenančius asmenis, su socialiniais ir ekonominiais sunkumais susiduriančius žmones ir asmenis, kurie yra galimai diskriminuojami dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos. Projektais bus padedama įveikti kliūtis, su kuriomis susiduria šios grupės, kai nori pasinaudoti Programos teikiama galimybėmis, ir prisidedama prie įtraukios aplinkos, kurioje ugdomas teisingumas ir lygybė ir kurioje atsižvelgiama į platesnės bendruomenės poreikius, kūrimo.

- **Aplinkos tvarumas**

Programa remiamas informuotumo apie aplinkos ir klimato kaitos problemas didinimas. Projektais skatinama stiprinti įvairių tvarumui svarbių sektorių gebėjimus, rengti konkrečių sektorių žaliųjų įgūdžių įgijimo strategijas ir metodikas, taip pat į ateitį orientuotas ir geriau pavienių asmenų poreikius atitinkančias mokymo programas. Pagal Programą padedama testuoti novatorišką praktiką, kad besimokantys asmenys ir profesinio mokymo paslaugų teikėjai taptų tikrais pokyčių skatintojais (pavyzdžiui, tausotų išteklius, mažintų energijos suvartojimą ir atliekų susidarymą, kompensuotų išmetamą anglies dioksido kiekį, rinktųsi aplinką tausojančią mitybą ir susisiekimo priemones ir t. t.).

- **Skaitmeninis aspektas**

Programa remiami pradinio, vidurinio ugdymo, profesinio mokymo įstaigų skaitmeninės transformacijos planai. Ji skatina tikslingą skaitmeninių technologijų naudojimą. Tai apima skaitmeninės pedagogikos ir patirties skaitmeninių priemonių naudojimo srityje plėtotę, įskaitant prieinamas pagalbines technologijas bei skaitmeninio švietimo turinio kūrimą ir novatorišką naudojimą.

- **Bendros vertybės, pilietinis aktyvumas ir dalyvavimas**

Programa remiamas aktyvus pilietiškumas ir mokymosi visą gyvenimą etika. Projektai turėtų suteikti galimybių žmonėms dalyvauti demokratiname gyvenime, būti socialiai ir pilietiškai aktyviems. Be to, ypač daug dėmesio skiriama informuotumo ir supratimo apie Europos Sąjungą – ypač apie ES bendrąsias vertybes, vienybės ir įvairovės principus, kultūrinį identitetą ir sąmoningumą ir socialinį bei istorinį paveldą – didinimui.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI PARAIŠKOMS DĖL GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTŲ PROFESINIO MOKYMO SRITYJE?

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai dėl gebėjimų stiprinimo profesinio mokymo srityje turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

Kas gali teikti paraišką?	Bet kuri viešoji ar privačioji organizacija, veikianti profesinio mokymo srityje ir teisėtai įsteigta ES valstybėje narėje ar reikalavimus atitinkančioje Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu.
----------------------------------	---

Kokios organizacijos gali dalyvauti projekte?	Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos: - profesinio mokymo paslaugų teikėjai, teisėtai įsteigti ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar reikalavimus atitinkančioje trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė; - kitos viešosios ar privačiosios organizacijos, veikiančios profesinio mokymo srityje ir darbo rinkoje ir teisėtai įsteigtos ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar reikalavimus atitinkančioje trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė; - asocijuotieji partneriai iš viešojo ar privačiojo sektoriaus, kurie prisideda prie konkrečių projekto užduočių ar veiklos įgyvendinimo arba projekto sklaidos ir tvarumo rėmimo. Sutarčių valdymo prasme asocijuotieji partneriai nelaikomi projekto partneriais ir finansavimo negauna. Reikalavimus atitinkančios trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, šio veiksmo atveju: - Visos trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“), 1, 2, 3, 4, 9, 10 ir 11 regionuose. Išimtis: šiame veiksmo negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas).
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	Gebėjimų stiprinimo projektai yra tarptautiniai; juose dalyvauja bent 4 organizacijos iš bent 3 šalių: Bent 1 organizacija iš 2 skirtingų ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir bent 2 organizacijos iš bent 1 reikalavimus atitinkančios trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Organizacijų iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių skaičius negali viršyti organizacijų iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, skaičiaus.
Veiklos vieta (-os)	Veikla turi vykti dalyvaujančiųjų organizacijų šalyse, išskyrus tinkamai pagrįstais atvejais, susijusiais su veiksmo tikslais. Be to, jei tinkamai pagrindžiama projekto tikslų ar įgyvendinimo atžvilgiu: - veikla taip pat gali būti vykdoma Europos Sąjungos institucijos buveinėje, net jei projekte nedalyvauja organizacijos iš šalies, kurioje įsikūrusi šios institucijos buveinė; - veikla, susijusi su dalijimusi rezultatais ir jų sklaida, taip pat gali būti vykdoma atitinkamuose teminiuose tarpvalstybiniuose renginiuose ar konferencijose ES valstybėse narėse, Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse ar trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės.
Projekto trukmė	Projektai gali trukti vienerius, dvejus arba trejus metus. Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir planuojamos veiklos rūšį.
Kam teikti paraišką?	Europos Švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-EDU-2022-CB-VET
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki kovo 31 d. 17:00:00 (Bruselio laiku).
Kiti kriterijai	Vienas pareiškėjas vienam paraiškų teikimo terminui gali pateikti tik vieną pasiūlymą. Jei tas pats pareiškėjas teikia daugiau kaip vieną pasiūlymą, bus atsižvelgta tik į anksčiau pateiktą pasiūlymą, o kiti pasiūlymai bus automatiškai atmeti.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

NUMATOMAS POVEIKIS

Sėkmingi projektai turėtų įrodyti savo numatomą poveikį pasiekdami toliau nurodytus rezultatus:

- stipresnės sąsajos tarp trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, profesinio mokymo sistemos ir darbo rinkos;
- geresnės sąsajos tarp profesinio mokymo profilių ir vietos, regioninių ar nacionalinių strategijų ir prioritetų;
- geresni profesinio mokymo paslaugų teikėjų gebėjimai tokiose srityse kaip administravimas, valdymas, įtrauktis, kokybės užtikrinimas, inovacijos ir tarptautinimas;
- didesnis darbuotojų, vadovų, politikos formuotojų, vyresniųjų dėstytojų supratimas, kaip galima suartinti darbo rinką ir profesinį mokymą;
- geresnės profesijos mokytojų ir instruktorių žinios, techniniai, vadovavimo ir pedagoginiai įgūdžiai;
- geresnis profesijos mokytojų ir instruktorių, besimokančių asmenų ir darbdavių indėlis sudarant mokymo programas, kuriant profilius ir reformuojant mokymą;
- geresni profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų gebėjimai, įgūdžiai ir įsidarbinamumo potencialas;
- geresnis skirtingų pasaulio regionų bendradarbiavimas vykdant jungtines iniciatyvas;
- dalyvaujančių organizacijų gebėjimų aplinkos tvarumo srityje plėtotė;
- geresni tikslinės auditorijos skaitmeniniai įgūdžiai ir gebėjimai, įgyti per atitinkamą veiklą ir iniciatyvas;
- didesni socialiniai ir tarpkultūriniai gebėjimai profesinio mokymo srityje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projekto aktualumas (daugiausia 30 balų)	▪ Pasiūlymo aktualumas atsižvelgiant į veiksmo tikslus ir temines sritis. ▪ Kokiu mastu: - pasiūlymu atsižvelgiama į veiksmo geografinės pusiausvyros tikslus; - pasiūlymu atsižvelgiama į trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, regioninius ir kompleksinius prioritetus; - pasiūlymą įmanoma įgyvendinti tikslinės (-ių) šalies (-ių) vietos kontekste; - tikslai yra aiškiai apibrėžti, realistiški ir padeda spręsti dalyvaujančiosioms organizacijoms ir tikslinėms grupėms aktualius klausimus; - pasiūlymas yra novatoriškas ir (arba) papildo kitas dalyvaujančiųjų organizacijų jau įgyvendinamas iniciatyvas; - gebėjimų stiprinimo veikla aiškiai apibrėžta ir ja siekiama stiprinti dalyvaujančiųjų organizacijų gebėjimus; - veikla atspindi tikslinių profesinio mokymo paslaugų teikėjų vystymosi strategijose ir remia šalies lygmens strategijas, įskaitant didesnį dėmesį įsidarbinamumui, įtraukčiai, įvairovei ir socialiai ir ekonomiškai nepalankioje padėtyje esantiems dalyviams, jei tai aktualu; - atsižvelgiama į horizontaliuosius Programos aspektus.
---	---

Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 30 balų)	▪ Darbo programos, įskaitant atitinkamus parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, stebėsenos, vertinimo ir sklaidos etapus, aiškumas, išsamumas ir kokybė; ▪ nustatytiems poreikiams tenkinti skirtos metodikos tinkamumas ir kokybė; ▪ siūlomų metodų novatoriškumas: skaitmeninių technologijų naudojimas ir prieinamumas, skaitmeninio švietimo turinio kūrimas ir novatoriškas naudojimas, novatoriška praktika, padedanti besimokantiems asmenims ir profesinio mokymo paslaugų teikėjams tapti aplinkos tvarumo ir pokyčių skatintojais ir t. t.; ▪ projekto tikslų ir siūlomos veiklos suderinamumas; ▪ darbo plano kokybė ir veiksmingumas, be kita ko, mastas, kuriuo darbo paketams skirti ištekliai atitinka jų tikslus ir rezultatus; ▪ siūlomų neformaliojo mokymosi metodų kokybė; ▪ dalyvių atrankos tvarkos kokybė, kiek tai susiję su įtraukties ir įvairovės tikslais; ▪ dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių kokybė, taip pat nuoseklus naudojimas europinėmis skaidrumo ir pripažinimo priemonėmis; ▪ kokybės kontrolės priemonių, kuriomis užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, užbaigtas laiku ir neviršijant biudžeto, buvimas ir aktualumas; ▪ koku mastu projektas yra ekonomiškai efektyvus ir kiekvienos rūšies veiklai skiriami tinkami ištekliai; ▪ dalyvių atrankos ir (arba) dalyvavimo mobilumo veikloje priemonių, jei yra, tinkamumas (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Dalyvių apsauga, sveikata ir saugumas“ ir kitus 1 pagrindinio veiksmo mobilumo projektams taikomus reikalavimus bei rekomendacijas).
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	▪ Kokiu mastu: - projekte dalyvauja įvairios viena kitą papildančios organizacijos, turinčios reikiamą profilį, patirties ir žinių, kad galėtų sėkmingai įgyvendinti projektą visais jo aspektais; - pareigų ir užduočių paskirstymas parodo visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimą ir aktyvų indėlį; ▪ taikomi veiksmingi dalyvaujančiųjų organizacijų ir kitų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimo ir komunikacijos mechanizmai.
Poveikis (daugiausia 20 balų)	▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė; ▪ Galimas projekto poveikis: - dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; - vietos, regioniniu, nacionaliniu ir (arba) tarptautiniu lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte. ▪ Sklaidos plano kokybė: priemonių, kuriomis siekiama dalytis projekto rezultatais dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė. ▪ Jei aktualu, pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų. ▪ Projekto tvarumo užtikrinimo planų kokybė: jo gebėjimas daryti poveikį ir duoti rezultatų net ir išnaudojus ES dotaciją.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų (iš 100).

Be to, kiekvienoje iš keturių minėtų dotacijų skyrimo kriterijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijose; po 10 balų „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ ir „poveikio“ kategorijose).

PAPILDOMA INFORMACIJA

Paraiškos priėmimas nereiškia, kad įsipareigojama skirti pareiškėjo prašomai sumai lygų finansavimą. Prašomo finansavimo dydis gali būti sumažintas remiantis veiklai taikytinomis finansavimo taisyklėmis ir vertinimo rezultatais.

Paprastai, atsižvelgiant į dabartinių nacionalinių ir Europos teisinių sistemų aprėptį, rezultatai turėtų būti pateikiami kaip atvirieji švietimo ištekliai (AŠI), taip pat atitinkamose profesinėse, sektorių ar kompetentingų institucijų platformose. Pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtų duomenų, medžiagos, dokumentų, audiovizualinės medžiagos ir socialinių tinklų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Dotaciją teikianti institucija nustatys kiekvienos dotacijos fiksuotąją sumą remdamasi pasiūlymu, vertinimo rezultatais, finansavimo normomis ir didžiausia kvietime teikti paraiškas nustatyta dotacijos suma.

ES dotacija vienam projektui įvairios **nuo bent 100 000 EUR iki ne daugiau kaip 400 000 EUR.**

Kaip nustatoma projekto fiksuotoji suma?

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

- e) biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjui (-ams) ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, pasirengimo mobilumui ir jo įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir t. t.);
- f) pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;
- g) pareiškėjai savo pasiūlyme turi fiksuotąją sumą paskirstyti pagal darbo paketus (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);
- h) numatytomis lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą. Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į atlikto vertinimo išvadą. Fiksuotoji suma neviršys 80 proc. po vertinimo nustatytos biudžeto sąmatos.

Dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma, finansavimo norma, visos tinkamos finansuoti išlaidos ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje.

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Tokia finansavimo schema leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite portale „Funding and Tender Opportunities Portal“.

GEBĖJIMŲ STIPRINIMAS JAUNIMO SRITYJE

Gebėjimų stiprinimo projektai yra tarptautinio bendradarbiavimo projektai, grindžiami daugiašale jaunimo srityje veikiančių organizacijų iš Programos ar trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, partneryste. Jais siekiama remti tarptautinį bendradarbiavimą ir politikos dialogą jaunimo srityje ir neformaliojo mokymosi veikloje; šie projektai bus tvarios socialinės ir ekonominės plėtros bei jaunimo organizacijų ir jaunimo gerovės varomoji jėga.

VEIKSMO TIKSLAI

Veiksmu bus siekiama:

- didinti organizacijų, dirbančių su jaunuoliais už formaliojo švietimo ribų, pajėgumus;
- trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, skatinti neformaliojo mokymosi veiklą, ypač skirtą mažiau galimybių turintiems jaunuoliams, siekiant stiprinti jų gebėjimus drauge užtikrinant aktyvų jaunimo dalyvavimą visuomenės gyvenime;
- remti darbo su jaunimu plėtrą trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, gerinant jo kokybę ir pripažinimą;
- skatinti mobilumo neformaliojo mokymosi tikslais sistemų ir programų kūrimą, testavimą ir diegimą trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;
- prisidėti prie 2019–2027 m. ES Jaunimo strategijos, įskaitant 11 Europos Jaunimo tikslų, įgyvendinimo;
- skatinti skirtingų pasaulio regionų bendradarbiavimą vykdant jungtines iniciatyvas;
- didinti sinergiją ir papildomumą su formaliojo švietimo sistemomis ir (arba) darbo rinka.

TEMINĖS SRITYS / KONKRETŲS TIKSLAI

Pasiūlymai turėtų būti skirti vienai ar daugiau šių teminių sričių:

- politinis dalyvavimas ir dialogas su sprendimų priėmėjais;
- mažiau galimybių turinčio jaunimo įtrauktis;
- demokratija, teisinė valstybė ir vertybės;
- galių suteikimas jaunimui / įtraukimas / užimtumas;
- taika ir susitaikymas po konflikto;
- aplinka ir klimatas;
- nediskriminavimas ir lyčių lygybė;
- skaitmeniniai ir verslumo įgūdžiai.

VEIKLA

Siūloma veikla turi tiesiogiai sietis su bendraisiais ir konkrečiais veiksmo tikslais, t. y. ji turi atitikti vieną ar daugiau pirmiau nurodytų teminių sričių ir būti išsamiai aprašyta projekto aprašyme ir apimti visą įgyvendinimo laikotarpį. Galiausiai tarptautinės pasaulinio masto veiklos kontekste projekto veikla daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama jaunimo srityje veikiančių organizacijų ir paties jaunimo gebėjimų didinimui ir stiprinimui visų pirma trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, kurioms taikomas šis veiksmas.

Finansuojamuose projektuose bus galima integruoti **įvairią bendradarbiavimo, mainų, komunikacijos ir kitą veiklą**, kuria:

- padedama skatinti politinį dialogą, bendradarbiavimą, tinklaveiką ir praktikos mainus;
- skatinamas jaunimo organizacijų ir valdžios institucijų strateginis bendradarbiavimas, visų pirma reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;

- skatinamas jaunimo organizacijų ir švietimo ir mokymo srityse veikiančių organizacijų bendradarbiavimas, taip pat bendradarbiavimas su darbo rinkos organizacijomis;
- didinami jaunimo reikalų tarybų, jaunimo platformų ir su jaunimu dirbančių vietos, regioninių ir nacionalinių institucijų, visų pirma reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, gebėjimai;
- gerinamas jaunimo organizacijų valdymas, administravimas, inovacinis pajėgumas, lyderystė ir tarptautinimas visų pirma reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;
- remiama informavimo ir sąmoningumo ugdymo kampanijų plėtotė ir informavimo, komunikacijos ir medijų priemonių kūrimas;
- padedama kurti darbo su jaunimu metodus, priemones ir medžiagą;
- kuriamos naujos darbo su jaunimu įgyvendinimo formos ir teikiamos mokymo ir paramos paslaugos; lengvinama mobilumo neformaliojo mokymosi tikslais veikla.

Veiklos pavyzdžiai:

- su jaunimu dirbančių asmenų ir instruktorių socialinės ir profesinės raidos priemonių ir metodų kūrimas;
- neformaliojo mokymosi metodų, ypač tų, kuriais skatinamas gebėjimų įgijimas ir (arba) gerinimas, įskaitant gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, kūrimas;
- naujų praktinio mokymo sistemų kūrimas ir realių visuomenės gyvenimo situacijų imitavimas;
- naujų darbo su jaunimu formų kūrimas, visų pirma strategiškai naudojant atvirą ir lankstų mokymąsi, virtualų bendradarbiavimą, atvirojo švietimo išteklius (AŠI) ir geriau išnaudojant IRT potencialą;
- renginių / seminarų / praktinių seminarų / gerosios patirties mainų organizavimas bendradarbiavimo, tinklaveikos, informuotumo didinimo ir tarpusavio mokymosi tikslais;
- jaunimo ir (arba) su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo veiklos organizavimas siekiant patikrinti partnerystės sukurtas priemones ir metodus. Atkreipkite dėmesį, kad mobilumo veikla turi papildyti pagrindinius veiksmo tikslus, ji turi būti padėti siekti šių tikslų ir tą veiklą palaikyti.

PROJEKTO RENGIMAS

Gebėjimų stiprinimo projektą jaunimo srityje sudaro keturi etapai, kurie prasideda dar prieš projekto pasiūlymą atrenkant finansavimui²⁴⁶: 1) projekto nustatymas ir inicijavimas; 2) projekto rengimas, struktūra ir planavimas; 3) projekto įgyvendinimas ir veiklos stebėseną; 4) projekto peržiūra ir poveikio vertinimas.

Dalyvaujančiosios organizacijos ir veiklos dalyviai turėtų išplėsti savo mokymosi patirtį aktyviai įsitraukdami į visus etapus.

- **Nustatymas ir inicijavimas.** Nustatyti problemą, poreikį arba galimybę, su kuria gali būti susijusi projekto idėja atsižvelgiant į kvietimą teikti paraiškas; nustatyti pagrindinę veiklą ir pagrindinius rezultatus, kurių galima tikėtis iš projekto; sudaryti atitinkamų suinteresuotųjų subjektų ir galimų partnerių sąrašus; suformuluoti projekto tikslą (-us); užtikrinti projekto tikslų derėjimą su dalyvaujančiųjų organizacijų strateginiais tikslais; imtis pradinio planavimo, kad būtų galima sėkmingai pradėti projektą, sukaupti kitam etapui įgyvendinti reikalingą informaciją ir kt.;
- **Rengimas, struktūra ir planavimas.** Nustatyti projekto aprėptį ir tinkamus metodus; aiškiai apibrėžti siūlomą metodiką, užtikrinant nuoseklumą tarp projekto tikslų ir veiklos; nuspręsti dėl užduočių vykdymo grafiko; numatyti būtinus išteklius ir parengti išsamią projekto informaciją, pavyzdžiui, poreikių vertinimą; nustatyti

²⁴⁶ Atkreipkite dėmesį į tai, kad parengiamoji veikla gali prasidėti dar iki pasiūlymo pateikimo ar jo atrinkimo finansavimui, išlaidas patirti ir veiklą įgyvendinti galima tik pasirašius dotacijos sutartį.

tinkamus tikslus ir poveikio rodiklius (konkrečius, išmatuojamus, pasiekiamus, aktualius ir įvykdytinus per tam tikrą laiką); nustatyti projekto ir mokymosi rezultatus; parengti darbo programą, veiklos formatus, numatyti poveikį, bendro biudžeto sąmatą; parengti projekto įgyvendinimo planą ir aiškų ir realų komunikacijos planą, įskaitant strateginius projekto valdymo, stebėsenos, kokybės kontrolės, ataskaitų teikimo ir rezultatų sklaidos aspektus; nustatyti numatomos veiklos praktinį organizavimą ir tikslines grupes; parengti susitarimus su partneriais, paruošti pasiūlymą ir kt.;

- **Veiklos įgyvendinimas ir stebėseną.** Įgyvendinti projektą pagal ataskaitų teikimo ir komunikacijos reikalavimus atitinkančius planus; stebėti vykdomą veiklą ir vertinti projekto vykdymą pagal projekto planus; nustatyti taisomuosius veiksmus ir jų imtis nukrypimams nuo plano šalinti, problemoms spręsti ir rizikai mažinti; nustatyti neatitikimus nustatytiems kokybės standartams ir imtis taisomųjų veiksmų ir kt.;
- **Peržiūra ir poveikio vertinimas.** Įvertinti projekto įvykdymą pagal projekto tikslus ir įgyvendinimo planus; įvertinti veiklą ir jos poveikį įvairiais lygmenimis, dalytis projekto rezultatais ir jais naudotis ir t. t.

HORIZONTALIEJI ASPEKTAI, Į KURIUOS REIKIA ATSIŽVELGTI RENGİANT PROJEKTĄ

Be oficialių kriterijų laikymosi ir tvarių bendradarbiavimo susitarimų su visais projekto partneriais sudarymo, toliau išvardytais elementais galima prisidėti prie gebėjimų stiprinimo projektų poveikio didinimo ir kokybiško įgyvendinimo įvairiais projekto etapais. Pareiškėjai raginami rengiant projektą atsižvelgti į šias galimybes ir aspektus.

Aplinkos tvarumas

Projektais turėtų būti numatoma tausoti aplinką, o žaliaji praktika turėtų būti įtraukta į visus jų aspektus. Dalyvaujančiosios organizacijos ir dalyviai turėtų planuoti savo veiklą vadovaudamiesi aplinką tausojančiu požiūriu – tai skatins visus dalyvaujančius subjektus diskutuoti ir mokytis apie aplinkos problemas ir apmąstyti, ką būtų galima padaryti įvairiais lygmenimis ir kaip padėti organizacijoms ir dalyviams rasti alternatyvių ekologiškesnių projekto veiklos vykdymo būdų.

Įtrauktis ir įvairovė

Pagal programą „Erasmus+“ siekiama skatinti lygias galimybes ir didinti prieinamumą, įtrauktį ir teisingumą vykdant visus veiksmus. Siekiant įgyvendinti šiuos principus, buvo parengta Įtraukties ir įvairovės strategija, kuria siekiama įtraukti įvairios socialinės padėties dalyvius, ypač tuos, kurie turi mažiau galimybių dalyvauti Europos projektuose. Organizacijos turėtų parengti prieinamą ir įtraukią projektų veiklą, atsižvelgdamos į mažiau galimybių turinčių dalyvių nuomonę ir įtraukdamos juos į sprendimų priėmimo procesą viso proceso metu.

Skaitmeninis aspektas

Sėkmingų projektų pagrindas – virtualusis bendradarbiavimas ir eksperimentai su virtualiojo ir mišriojo mokymosi galimybėmis. Visų pirma projektų rengėjai primygtinai raginami bendradarbiauti naudojantis Europos jaunimo portalu ir Europos jaunimo strategijos platforma tiek rengiantis vykdyti veiklą, tiek ją vykdant ar užbaigus.

Bendros vertybės, pilietinis aktyvumas ir dalyvavimas

Projektais bus skatinamas aktyvus pilietiškumas ir etika, taip pat socialinių ir tarpkultūrinių gebėjimų, kritinio mąstymo ir gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis ugdymas. Daug dėmesio bus skiriama informuotumo apie Europos Sąjungos kontekstą pasaulyje ir jo supratimo didinimui.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI PARAIŠKOMS DĖL GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTŲ JAUNIMO SRITYJE?

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai dėl gebėjimų stiprinimo jaunimo srityje turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

Kas gali teikti paraišką?	Šios organizacijos gali dalyvauti kaip koordinatorės: - jaunimo srityje dirbančios NVO (įskaitant Europos jaunimo NVO ir nacionalines jaunimo reikalų tarybas); - Vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens viešosios institucijos; Organizacija paraišką teikia visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu; ji turi būti teisėtai įsteigta ir veikti ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, atitinkančioje reikalavimus dalyvauti šiame veiksmė.
Kokios organizacijos gali dalyvauti projekte?	Bet kuri viešoji ar privačioji organizacija ir jos susiję subjektai (jei tokių yra), dirbanti su jaunimu už formaliosios sistemos ribų, įsteigta ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, iš 1 ir 3 regionų (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“). Tokios organizacijos gali, pavyzdžiui, būti: • ne pelno organizacija, asociacija, NVO (įskaitant Europos jaunimo NVO); • nacionalinė jaunimo reikalų taryba; • vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens valstybinė institucija; • švietimo ar mokslinių tyrimų institucija; • fondas. Gali būti įtraukta valstybinė arba privati organizacija (mažoji, vidutinė arba didelė įmonė, įskaitant socialines įmones). Todėl, atsižvelgiant į tai, kad šiuo veiksmu visų pirma orientuojamasi į asociacijas, NVO ir apskritai į ne pelno organizacijas, pelno siekiančios organizacijos gali dalyvauti, jei projekte įrodyta aiški pridėtinė vertė. Tačiau siekiant gebėjimų stiprinimo tikslo ne pelno organizacijų koordinavimo užduotys turi būti ribotos.
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	Gebėjimų stiprinimo projektai yra tarpvalstybiniai ir juose dalyvauja bent 1 organizacija iš 2 skirtingų ES valstybių narių ir (arba) Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir bent 2 organizacijos iš bent 1 reikalavimus atitinkančios trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė (t. y. bent 4 organizacijos iš bent 3 šalių). Organizacijų iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių skaičius negali viršyti organizacijų iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, skaičiaus.

Veiklos vieta (-os)	Veikla turi vykti dalyvaujančiųjų organizacijų šalyse, išskyrus tinkamai pagrįstais atvejais, susijusiais su veiksmo tikslais. Be to, jei tinkamai pagrindžiama projekto tikslų ar įgyvendinimo atžvilgiu: • veikla taip pat gali būti vykdoma Europos Sąjungos institucijos buveinėje, net jei projekte nedalyvauja organizacijos iš šalies, kurioje įsikūrusi šios institucijos buveinė; • veikla, susijusi su dalijimusi rezultatais ir jų sklaida, taip pat gali būti vykdoma atitinkamuose teminiuose tarpvalstybiniuose renginiuose ar konferencijose ES valstybėse narėse, Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse arba trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės.
Projekto trukmė	Gebėjimų stiprinimo projektai gali trukti 12, 24 arba 36 mėn. Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir planuojamos veiklos rūšį.
Kam teikti paraišką?	Europos Švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-YOUTH-2022-CB
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki balandžio 7 d. 17:00:00 (Bruselio laiku).

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

NUMATOMAS POVEIKIS

Sėkmingi projektai turėtų įrodyti savo numatomą poveikį:

- prisidedant prie 2019–2027 m. ES jaunimo strategijos prioritetų „Įtraukti, suburti, įgalinti“;
- remiantis Europos jaunimo tikslų, jaunimo dialogo ir kitų su jaunimu susijusių projektų rezultatais;
- gerinant jaunimo dalyvavimą demokratiname gyvenime, užtikrinant aktyvų pilietiškumą ir dalyvavimą priimančiais sprendimus (suteikiant galių, ugdant naujus įgūdžius, įtraukiant jaunimą į projektų rengimą ir t. t.) visų pirma reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;
- gerinant jaunųjų verslumo ir inovacinius gebėjimus reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;
- gerinant jaunimo sektoriaus pajėgumus dirbti tarpvalstybiniu lygmeniu, atsižvelgiant į įtraukumą, solidarumą ir tvarumą;
- skatinant tarpvalstybinį mokymąsi ir jaunųjų ir sprendimų priėmėjų bendradarbiavimą ir prie to prisidedant, ypač reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;
- skleidžiant turimą patirtį ir informaciją už partnerystės ribų, įskaitant naudojimąsi skaitmeninėmis priemonėmis, kad būtų galima palaikyti ryšį bet kokiomis aplinkybėmis, net ir atokumo, izoliacijos ar atskirties sąlygomis;
- susiejant rezultatus su vietos bendruomenėmis, kuriant įsidarbinimo galimybes ir puoselėjant novatoriškas idėjas, kurias būtų galima atkartoti ir patobulinti kitame kontekste trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;
- užtikrinant mažiau galimybių turinčių tikslinių grupių ir asmenų trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, įtrauktį ir pasiekiamumą;

- kuriant naujas priemones ir neformaliojo mokymosi metodus, ypač tuos, kuriais skatinamas gebėjimų įgijimas ir (arba) gerinimas, įskaitant gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis novatorišką praktiką, ypač reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;
- veiksmingai ir patraukliai skleidžiant rezultatus jaunimo organizacijoms priklausantiems jaunuoliams.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projekto aktualumas (daugiausia 30 balų)	▪ Pasiūlymo aktualumas atsižvelgiant į veiksmo tikslus ▪ Kokiu mastu: - tikslai yra aiškiai apibrėžti, realistiški ir padeda spręsti dalyvaujančiosioms organizacijoms ir tikslinėms grupėms aktualius klausimus; - pasiūlymas yra novatoriškas ir (arba) papildo kitas dalyvaujančiųjų organizacijų jau įgyvendinamas iniciatyvas; - gebėjimų stiprinimo veikla aiškiai apibrėžta ir ja siekiama stiprinti dalyvaujančiųjų organizacijų gebėjimus; - į projektą įtraukiami mažiau galimybių turintys jaunuoliai.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 30 balų)	▪ Darbo programos, įskaitant atitinkamus parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, stebėsenos, vertinimo ir sklaidos etapus, aiškumas, išsamumas ir kokybė; ▪ Nustatytiems poreikiams tenkinti skirtos metodikos tinkamumas ir kokybė; ▪ Projekto tikslų ir siūlomos veiklos suderinamumas; ▪ Darbo plano kokybė ir veiksmingumas, be kita ko, mastas, kuriuo darbo paketams priskirti ištekliai atitinka jų tikslus ir rezultatus. ▪ Siūlomų neformaliojo mokymosi metodų kokybė; ▪ Dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių kokybė, taip pat nuoseklus naudojimas europinėmis skaidrumo ir pripažinimo priemonėmis; ▪ Kokybės kontrolės priemonių, kuriomis užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, užbaigtas laiku ir neviršijant biudžeto, buvimas ir aktualumas; ▪ Kokiu mastu projektas yra ekonomiškai efektyvus ir kiekvienos rūšies veiklai skiriami tinkami ištekliai. ▪ Dalyvių atrankos ir (arba) dalyvavimo mobilumo veikloje priemonių, jei yra, tinkamumas (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Dalyvių apsauga, sveikata ir saugumas“ ir kitus 1 pagrindinio veiksmo mobilumo projektams taikomus reikalavimus bei rekomendacijas).
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	▪ Kokiu mastu: - projekte dalyvauja įvairios viena kitą papildančios organizacijos, turinčios reikiamą profilį, patirties ir žinių, kad galėtų sėkmingai įgyvendinti projektą visais jo aspektais; - pareigų ir užduočių paskirstymas parodo visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimą ir aktyvų indėlį. ▪ Taikomi veiksmingi dalyvaujančiųjų organizacijų ir kitų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimo ir komunikacijos mechanizmai.

Poveikis (daugiausia 20 balų)	▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė; ▪ Galimas projekto poveikis: - dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; - vietos, regioniniu, nacionaliniu ir (arba) tarptautiniu lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte. ▪ Sklaidos plano kokybė: priemonių, kuriomis siekiama dalytis projekto rezultatais dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė; ▪ Jei aktualu, pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų. ▪ Projekto tvarumo užtikrinimo planų kokybė: jo gebėjimas daryti poveikį ir duoti rezultatų net ir išnaudojus ES dotaciją.
---	---

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijose; po 10 balų „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ ir „poveikio“ kategorijose).

Ex aequo atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausiai balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose.

Paprastai, atsižvelgiant į dabartinių nacionalinių ir Europos teisinių sistemų aprėptį, rezultatai turėtų būti pateikiami kaip atvirieji švietimo ištekliai (AŠI), taip pat atitinkamose profesinėse, sektorių ar kompetentingų institucijų platformose. Pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtų duomenų, medžiagos, dokumentų, audiovizualinės medžiagos ir socialinių tinklų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Dotaciją teikianti institucija nustatys kiekvienos dotacijos fiksuotąją sumą remdamasi pasiūlymu, vertinimo rezultatais, finansavimo normomis ir didžiausia kvietime teikti paraiškas nustatyta dotacijos suma.

ES dotacija vienam projektui įvairuos **nuo bent 100 000 EUR iki ne daugiau kaip 300 000 EUR.**

Kaip nustatoma projekto fiksuotoji suma?

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

- e) biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjui (-ams) ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, pasirengimo mobilumui ir jo įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir t. t.);
- f) pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;
- g) pareiškėjai savo pasiūlyme turi numatomas išlaidas paskirstyti pagal darbo paketų dalis (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);

- h) numatytomis lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą.

Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į atlikto vertinimo išvadas. Fiksuotoji suma neviršys 80 proc. po vertinimo nustatytos biudžeto sąmatos.

Dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma, finansavimo norma, visos tinkamos finansuoti išlaidos ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje.

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Tokia finansavimo schema leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite portale „Funding and Tender Opportunities Portal“.

GEBĖJIMŲ STIPRINIMAS SPORTO SRITYJE

Gebėjimų stiprinimo projektai yra tarptautinio bendradarbiavimo projektai, grindžiami daugiašale sporto srityje veikiančių organizacijų iš Programos ar trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, partneryste. Siekiama remti sporto veiklą ir politiką trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, kaip vertybių puoselėjimo ir švietimo priemonę asmeniniam ir socialiniam vystymuisi skatinti ir glaudesnėms bendruomenėms kurti.

VEIKSMO TIKSLAI

Veiksmu bus siekiama:

- didinti visuomeninių sporto organizacijų pajėgumus;
- skatinti sportą ir fizinę veiklą trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;
- skatinti socialinę įtrauktį per sportą;
- per sportą puoselėti vertybes (tokias kaip sąžiningumas, tolerancija, komandinė dvasia);
- skatinti skirtingų pasaulio regionų bendradarbiavimą vykdant jungtines iniciatyvas.

TEMINĖS SRITYS / KONKRETŲS TIKSLAI

Pasiūlymai turėtų būti skirti vienai ar daugiau šių teminių sričių, nustatytų programavimo etapu. Itin aktualių sričių pavyzdžiai:

- bendrų vertybių, nediskriminavimo ir lyčių lygybės puoselėjimas per sportą;
- įgūdžių (pavyzdžiui, savarankiškumo, lyderystės), kurių reikia norint sustiprinti nepalankioje padėtyje esančių grupių socialinį įtraukimą, ugdymas (per sportą);
- migrantų integracija;
- susitaikymas po konflikto.

VEIKLA

Siūloma veikla turi tiesiogiai sietis su bendraisiais ir konkrečiais veiksmo tikslais, t. y. ji turi atitikti vieną ar daugiau pirmiau nurodytų teminių sričių ir būti išsamiai aprašyta projekto aprašyme ir apimti visą įgyvendinimo laikotarpį. Galiausiai tarptautinės pasaulinio masto veiklos kontekste projekto veikla daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama sporto srityje veikiančių organizacijų gebėjimų didinimui ir stiprinimui visų pirma 1 regiono trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, kurioms taikomas šis veiksmas.

Finansuojamuose projektuose bus galima integruoti **įvairią bendradarbiavimo, mainų, komunikacijos ir kitą veiklą**, be kita ko:

- kurti ir plėtoti organizacijų, šalių, regionų tinklus;
- plėtoti ir įgyvendinti geriausios patirties ar idėjų mainus;
- vykdyti bendrą sporto veiklą ir papildomus švietimo renginius;
- imtis, išbandyti, dalytis ir įgyvendinti naujų formų neformaliojo mokymosi metodus, priemones, praktiką, medžiagą per sporto srities darbuotojų mokymą ir mobilumą;
- didinti informuotumą apie nepalankioje padėtyje esančių grupių diskriminaciją sporte;
- remti angažuotos ir aktyvios pilietinės visuomenės kūrimą.

PROJEKTO RENGIMAS

Gebėjimų stiprinimo projektą sporto srityje sudaro keturi etapai, kurie prasideda dar prieš projekto pasiūlymą atrenkant finansavimui²⁴⁷: 1) projekto nustatymas ir inicijavimas; 2) projekto rengimas, struktūra ir planavimas; 3) projekto įgyvendinimas ir veiklos stebėseną; 4) projekto peržiūra ir poveikio vertinimas.

Dalyvaujančiosios organizacijos ir veiklos dalyviai turėtų išplėsti savo mokymosi patirtį aktyviai įsitraukdami į visus etapus.

- **Nustatymas ir inicijavimas.** Nustatyti problemą, poreikį arba galimybę, su kuria gali būti susijusi projekto idėja atsižvelgiant į kvietimą teikti paraiškas; nustatyti pagrindinę veiklą ir pagrindinius rezultatus, kurių galima tikėtis iš projekto; sudaryti atitinkamų suinteresuotųjų subjektų ir galimų partnerių sąrašus; suformuluoti projekto tikslą (-us); užtikrinti projekto tikslų derėjimą su dalyvaujančiųjų organizacijų strateginiais tikslais; imtis pradinio planavimo, kad būtų galima sėkmingai pradėti projektą, sukaupti kitam etapui įgyvendinti reikalingą informaciją ir kt.;
- **Rengimas, struktūra ir planavimas.** Nustatyti projekto aprėptį ir tinkamus metodus; aiškiai apibrėžti siūlomą metodiką, užtikrinant nuoseklumą tarp projekto tikslų ir veiklos; nuspręsti dėl užduočių vykdymo grafiko; numatyti būtinus išteklius ir parengti išsamią projekto informaciją, pavyzdžiui, poreikių vertinimą; nustatyti tinkamus tikslus ir poveikio rodiklius (konkrečius, išmatuojamus, pasiekiamus, aktualius ir įvykdytinus per tam tikrą laiką); nustatyti projekto ir mokymosi rezultatus; parengti darbo programą, veiklos formatus, numatyti poveikį, bendro biudžeto sąmatą; parengti projekto įgyvendinimo planą ir aiškų ir realų komunikacijos planą, įskaitant strateginius projekto valdymo, stebėsenos, kokybės kontrolės, ataskaitų teikimo ir rezultatų sklaidos aspektus; nustatyti numatomos veiklos praktinį organizavimą ir tikslines grupes; parengti susitarimus su partneriais, paruošti pasiūlymą ir kt.;
- **Veiklos įgyvendinimas ir stebėseną.** Įgyvendinti projektą pagal ataskaitų teikimo ir komunikacijos reikalavimus atitinkančius planus; stebėti vykdomą veiklą ir vertinti projekto vykdymą pagal projekto planus; nustatyti taisomuosius veiksmus ir jų imtis nukrypimams nuo plano šalinti, problemoms spręsti ir rizikai mažinti; nustatyti neatitikimus nustatytiems kokybės standartams ir imtis taisomųjų veiksmų ir kt.;
- **Peržiūra ir poveikio vertinimas.** Įvertinti projekto įvykdymą pagal projekto tikslus ir įgyvendinimo planus; įvertinti veiklą ir jos poveikį įvairiais lygmenimis, dalytis projekto rezultatais ir jais naudotis ir t. t.

HORIZONTALIEJI ASPEKTAI, Į KURIUS REIKIA ATSIŽVELGTI RENGiant PROJEKTĄ

Be oficialių kriterijų laikymosi ir tvarių bendradarbiavimo susitarimų su visais projekto partneriais sudarymo, toliau išvardytais elementais galima prisidėti prie gebėjimų stiprinimo projektų poveikio didinimo ir kokybiško įgyvendinimo įvairiais projekto etapais. Pareiškėjai raginami rengiant projektą atsižvelgti į šias galimybes ir aspektus.

Aplinkos tvarumas

Projektais turėtų būti numatoma tausoti aplinką, o žaliaji praktika turėtų būti įtraukta į visus jų aspektus. Dalyvaujančiosios organizacijos ir dalyviai turėtų planuoti savo veiklą vadovaudamiesi aplinką tausojančiu požiūriu – tai skatins visus dalyvaujančius subjektus diskutuoti ir mokytis apie aplinkos problemas ir apmąstyti, ką būtų galima padaryti įvairiais lygmenimis ir kaip padėti organizacijoms ir dalyviams rasti alternatyvių ekologiškesnių projekto veiklos vykdymo būdų.

²⁴⁷ Atkreipkite dėmesį į tai, kad parengiamoji veikla gali prasidėti dar iki pasiūlymo pateikimo ar jo atrinkimo finansavimui, išlaidas patirti ir veiklą įgyvendinti galima tik pasirašius dotacijos sutartį.

Įtrauktis ir įvairovė

Pagal programą „Erasmus+“ siekiama skatinti lygias galimybes ir didinti prieinamumą, įtrauktį ir teisingumą vykdant visus veiksmus. Siekiant įgyvendinti šiuos principus, buvo parengta Įtraukties ir įvairovės strategija, kuria siekiama įtraukti įvairios socialinės padėties dalyvius, ypač tuos, kurie turi mažiau galimybių dalyvauti Europos projektuose. Organizacijos turėtų parengti prieinamą ir įtraukią projektų veiklą, atsižvelgdamos į mažiau galimybių turinčių dalyvių nuomonę ir įtraukdamos juos į sprendimų priėmimo procesą viso proceso metu.

Skaitmeninis aspektas

Sėkmingų projektų pagrindas – virtualusis bendradarbiavimas ir eksperimentai su virtualiojo ir mišriojo mokymosi galimybėmis.

Bendros vertybės, pilietinis aktyvumas ir dalyvavimas

Projektais bus skatinamas aktyvus pilietiškumas ir etika, taip pat socialinių ir tarpkultūrinių gebėjimų, kritinio mąstymo ir gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis ugdymas. Daug dėmesio bus skiriama informuotumo apie Europos Sąjungos kontekstą pasaulyje ir jo supratimo didinimui.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI PARAIŠKOMS DĖL GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTŲ SPORTO SRITYJE?

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai dėl gebėjimų stiprinimo sporto srityje turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

Kas gali teikti paraišką?	Bet kuri viešoji ar privačioji organizacija ir jos susiję subjektai (jei tokių yra), veikiantys sporto srityje; ji turi būti įsteigta ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, atitinkančioje reikalavimus dalyvauti šiame veiksmo. Organizacija paraišką teikia visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu; ji turi būti teisėtai įsteigta ir veikti ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, atitinkančioje reikalavimus dalyvauti šiame veiksmo.
----------------------------------	---

Kokios organizacijos gali dalyvauti projekte?	Bet kuri viešojo ar privačiojo organizacija, dirbanti su jaunimu už formaliosios sistemos ribų, įsteigta ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, iš 1 regiono. Tokios organizacijos gali, pavyzdžiui, būti: • už sportą vietos, regioniniu arba nacionaliniu lygmeniu atsakinga viešojo įstaiga; • vietos, regioninio, nacionalinio, Europos arba tarptautinio lygmens sporto organizacija; • nacionalinis olimpinis komitetas arba nacionalinė sporto konfederacija; • organizacija, atstovaujanti judėjimui „sportas visiems“; • organizacija, veikianti fizinio aktyvumo skatinimo srityje; • organizacija, atstovaujanti aktyvaus laisvalaikio sektoriui; Gali būti įtraukta valstybinė arba privati organizacija (mažoji, vidutinė arba didelė įmonė, įskaitant socialines įmones). Todėl, atsižvelgiant į tai, kad šiuo veiksmu visų pirma orientuojamasi į asociacijas, NVO ir apskritai į ne pelno organizacijas, pelno siekiančios organizacijos gali dalyvauti, jei projekte įrodyta aiški pridėtinė vertė. Tačiau siekiant gebėjimų stiprinimo tikslo ne pelno organizacijų koordinavimo užduotys turi būti ribotos.
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	Gebėjimų stiprinimo projektai yra tarptautiniai; juose dalyvauja bent 4 organizacijos iš bent 3 šalių: Bent 1 organizacija iš 2 skirtingų ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir bent 2 organizacijos iš bent 1 reikalavimus atitinkančios trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, iš 1 regiono. Organizacijų iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių skaičius negali viršyti organizacijų iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, skaičiaus.
Veiklos vieta (-os)	Veikla turi vykti dalyvaujančiųjų organizacijų šalyse, išskyrus tinkamai pagrįstais atvejais, susijusiais su veiksmo tikslais. Be to, jei tinkamai pagrindžiama projekto tikslų ar įgyvendinimo atžvilgiu: • veikla taip pat gali būti vykdoma Europos Sąjungos institucijos buveinėje, net jei projekte nedalyvauja organizacijos iš šalies, kurioje įsikūrusi šios institucijos buveinė; • veikla, susijusi su dalijimusi rezultatais ir jų sklaida, taip pat gali būti vykdoma atitinkamuose teminiuose tarpvalstybiniuose renginiuose ar konferencijose ES valstybėse narėse, Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse arba trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės.
Projekto trukmė	Gebėjimų stiprinimo projektai gali trukti vienerius, dvejus arba trejus metus. Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir planuojamos veiklos rūšį.
Kam teikti paraišką?	Europos Švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraišką identifikatorius: ERASMUS-SPORT-2022-CB
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki balandžio 7 d. 17:00:00 (Briuselio laiku).

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

NUMATOMAS POVEIKIS

Sėkmingi projektai turėtų įrodyti savo numatomą poveikį:

- didinant visuomeninių sporto organizacijų dalyvavimą ir pajėgumus;
- didinant moterų dalyvavimą sporte ir fizinėje veikloje;
- stiprinant nepalankioje padėtyje esančių grupių socialinį įtraukimą;
- gerinant sporto sektoriaus pajėgumus dirbti tarpvalstybiniu lygmeniu, atsižvelgiant į įtraukumą, solidarumą ir tvarumą;
- skatinant tarpvalstybinį mokymąsi ir sporto darbuotojų ir sprendimų priėmėjų bendradarbiavimą ir prie to prisidedant, ypač reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;
- veiksmingai ir patraukliai skleidžiant rezultatus sporto organizacijų darbuotojams.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projekto aktualumas (daugiausia 30 balų)	▪ Pasiūlymo aktualumas atsižvelgiant į veiksmo tikslus ▪ Koku mastu: - tikslai yra aiškiai apibrėžti, realistiški ir padeda spręsti dalyvaujančiosioms organizacijoms ir tikslinėms grupėms aktualius klausimus; - pasiūlymas yra novatoriškas ir (arba) papildo kitas dalyvaujančiųjų organizacijų jau įgyvendinamas iniciatyvas; - gebėjimų stiprinimo veikla aiškiai apibrėžta ir ja siekiama stiprinti dalyvaujančiųjų organizacijų gebėjimus; -
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 20 balų)	▪ Darbo programos, įskaitant atitinkamus parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, stebėsenos, vertinimo ir sklaidos etapus, aiškumas, išsamumas ir kokybė; ▪ Nustatytiems poreikiams tenkinti skirtos metodikos tinkamumas ir kokybė; ▪ Projekto tikslų ir siūlomos veiklos suderinamumas; ▪ Darbo plano kokybė ir veiksmingumas, be kita ko, mastas, kuriuo darbo paketams priskirti ištekliai atitinka jų tikslus ir rezultatus. ▪ siūlomų neformaliojo mokymosi metodų (jei tokių yra) kokybė; ▪ kokybės kontrolės priemonių, kuriomis užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, užbaigtas laiku ir neviršijant biudžeto, buvimas ir aktualumas; ▪ Koku mastu projektas yra ekonomiškai efektyvus ir kiekvienos rūšies veiklai skiriami tinkami ištekliai. ▪
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	▪ Koku mastu: - projekte dalyvauja įvairios viena kitą papildančios organizacijos, turinčios reikiamą profilį, patirties ir žinių, kad galėtų sėkmingai įgyvendinti projektą visais jo aspektais; - pareigų ir užduočių paskirstymas parodo visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimą ir aktyvų indėlį. ▪ Taikomi veiksmingi dalyvaujančiųjų organizacijų ir kitų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimo ir komunikacijos mechanizmai.

Poveikis (daugiausia 30 balų)	▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė; ▪ Galimas projekto poveikis: - dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; - vietos, regioniniu, nacionaliniu ir (arba) tarptautiniu lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte. ▪ Sklaidos plano kokybė: priemonių, kuriomis siekiama dalytis projekto rezultatais dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė; ▪ Jei aktualu, pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų. ▪ Projekto tvarumo užtikrinimo planų kokybė: jo gebėjimas daryti poveikį ir duoti rezultatų net ir išnaudojus ES dotaciją.
---	---

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose; po 10 balų „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ ir „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijose).

Ex aequo atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausiai balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose.

Paprastai, atsižvelgiant į dabartinių nacionalinių ir Europos teisinių sistemų aprėptį, rezultatai turėtų būti pateikiami kaip atvirieji švietimo ištekliai (AŠI), taip pat atitinkamose profesinėse, sektorių ar kompetentingų institucijų platformose. Pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtų duomenų, medžiagos, dokumentų, audiovizualinės medžiagos ir socialinių tinklų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Dotaciją teikianti institucija nustatys kiekvienos dotacijos fiksuotąją sumą remdamasi pasiūlymu, vertinimo rezultatais, finansavimo normomis ir didžiausia kvietime teikti paraiškas nustatyta dotacijos suma.

ES dotacija vienam projektui įvairuos **nuo bent 100 000 EUR iki ne daugiau kaip 200 000 EUR.**

Kaip nustatoma projekto fiksuotoji suma?

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

- i) biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjui (-ams) ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, pasirengimo mobilumui ir jo įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir t. t.);
- j) pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;
- k) pareiškėjai savo pasiūlyme turi numatomas išlaidas paskirstyti pagal darbo paketų dalis (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);

- l) numatytomis lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą.

Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į atlikto vertinimo išvadas. Fiksuotoji suma neviršys 80 proc. po vertinimo nustatytos biudžeto sąmatos.

Dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma, finansavimo norma, visos tinkamos finansuoti išlaidos ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje.

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Tokia finansavimo schema leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite portale „Funding and Tender Opportunities Portal“.

EUROPOS SPORTO RENGINIAI, KURIAIS NESIEKIAMA PELNO

VEIKSMO TIKSLAI

Šiuo veiksmu siekiama remti europinių sporto renginių organizavimą tokiose srityse kaip:

- savanoriška veikla sporto srityje;
- socialinė įtrauktis per sportą;
- kova su diskriminacija sporte ir lyčių lygybė;
- dalyvavimo sporto ir fizinėje veikloje skatinimas, įskaitant a) Tarybos rekomendacijos dėl sveikatinamojo fizinio aktyvumo skatinimo, ES fizinio aktyvumo gairių ir Tartu raginimo rinktis sveiką gyvenseną įgyvendinimą, b) Europos sporto savaitės įgyvendinimo rėmimą, c) sporto ir fizinės veiklos kaip sveikatinimo priemonės rėmimą, d) veiklos, kuria skatinama sporto ir fizinės veiklos praktika, įskaitant tradicines sporto šakas, žaidimus ir kartų varžybas, propagavimą.

Projektas turi būti orientuotas į vieną iš šių tikslų. Jis taip pat gali būti orientuotas į likusius tikslus, tačiau pagrindinis tikslas turi būti aiškiai identifikuojamas ir vyraujantis.

Juo teikiama finansinė parama vieno Europos masto sporto renginio vienoje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje organizavimui arba Europos vietos renginių keliose ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse organizavimui.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI EUROPOS SPORTO RENGINIŲ, KURIAIS NESIEKIAMA PELNO, PARAIŠKOMS?

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai dėl Europos sporto renginių, kuriais nesiekama pelno, turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

Kas gali teikti paraišką?	Bet kuri viešoji ar privačioji organizacija ir jos susiję subjektai (jei tokių yra), veikiantys sporto srityje ir įsteigti ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Tai, pavyzdžiui, gali būti (sąrašas neišsamus): • už sportą vietos, regioniniu arba nacionaliniu lygmeniu atsakinga viešoji įstaiga; • vietos, regioninio, nacionalinio, Europos arba tarptautinio lygmens sporto organizacija; • nacionalinis olimpinis komitetas arba nacionalinė sporto konfederacija; • organizacija, atstovaujanti judėjimui „sportas visiems“; • organizacija, veikianti fizinio aktyvumo skatinimo srityje; • organizacija, atstovaujanti aktyvaus laisvalaikio sektoriui; • organizacija, veikianti švietimo, mokymo arba jaunimo srityje.
Kokios organizacijos gali dalyvauti projekte?	Bet kuri viešoji ar privačioji organizacija ir jos susiję subjektai (jei tokių yra), veikiantys sporto srityje ir įsteigti ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.

Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	Europos sporto renginys, kuriuo nesiekama pelno, yra tarpvalstybinis: Europos vietos renginio atveju (I tipas): dalyvauja 3–5 organizacijos. Organizacijos turi būti iš skirtingų ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių. Europos vietos renginio atveju (II tipas): ne mažiau kaip 6 organizacijos iš 6 skirtingų ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių. Europos masto renginių atveju: ne mažiau kaip 10 organizacijų (1 paraišką teikianti organizacija + 9 dalyvaujančios organizacijos) iš 10 skirtingų ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių.
Veiklos vieta	Europos vietos renginių (I ir II tipo) atveju veikla turi vykti kiekvienoje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje, kuri dalyvauja Europos sporto renginyje, kuriuo nesiekama pelno. Europos mastu organizuojamų renginių atveju veikla turi vykti paraišką teikiančios organizacijos, kuri dalyvauja Europos sporto renginyje, kuriuo nesiekama pelno, ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.
Projekto trukmė	Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape (12 arba 18 mėn.) pagal projekto tikslą ir planuojamos veiklos rūšį.
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-SPORT-2022-SNCESE.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki kovo 23 d. 17:00:00 (Briuselio laiku).

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

PROJEKTO RENGIMAS

ES dotacija bus skiriama organizacijoms, atsakingoms už sporto renginių rengimą, organizavimą ir tolesnius veiksmus.

Remiama ši standartinė veikla (sąrašas neišsamus):

- renginio rengimas ir organizavimas;
- sportininkų, trenerių, organizatorių ir savanorių švietimo veiklos organizavimas rengiantis renginiui;
- su sporto renginiu susijusios šalutinės veiklos (konferencijų, seminarų) organizavimas;
- savanorių mokymai;
- tolesnės susijusios veiklos (įvertinimų, būsimų planų rengimo) organizavimas;
- su renginio tema susijusi komunikacijos veikla.

Pagal šį veiksmą neremiami šie sporto renginiai:

- sporto varžybos, kurias reguliariai organizuoja nacionalinės, Europos ar tarptautinės sporto federacijos, asociacijos ar lygos (t. y. nacionaliniai, Europos ar pasaulio čempionatai), išskyrus atvejus, kai prašoma finansinės paramos didelę gyventojų dalį pritraukiančiai papildomai veiklai organizuoti.

NUMATOMAS POVEIKIS

Numatomas šio veiksmo poveikis:

- didesnis informuotumas apie sporto vaidmenį skatinant socialinę įtrauktį, lygias galimybes ir sveikatinamąjį fizinį aktyvumą;
- aktyvesnis dalyvavimas sporto, fizinėje ir savanoriškoje veikloje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projekto aktualumas (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu: • pasiūlymas yra aktualus siekiant šio veiksmo tikslų ir prioritetų; • projektas yra grindžiamas tikrų ir adekvačių poreikių analize; • pasiūlymas yra novatoriškas; • pasiūlymas papildo kitas dalyvaujančiųjų organizacijų jau įgyvendinamas iniciatyvas; • pasiūlymas suteikia pridėtinės vertės ES lygmeniu, nes tokių rezultatų nebūtų galima pasiekti vykdant veiklą pavienėse šalyse. •
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 20 balų)	Kokiu mastu: • projekto darbo planas yra aiškus, išsamus ir veiksmingas, įskaitant atitinkamus parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, stebėsenos, vertinimo ir dalijimosi rezultatais etapus; • projektas yra ekonomiškai efektyvus ir kiekvienos rūšies veiklai skiriami tinkami ištekliai; • siūloma metodika yra aiški, adekvati ir pagrįsta; • projekte siūlomos kokybės kontrolės priemonės, kuriomis užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, užbaigtas laiku ir neviršijant biudžeto; • projektas apima skaitmeninių priemonių ir mokymosi metodų taikymą, siekiant papildyti fizinę veiklą ir stiprinti organizacijų partnerių bendradarbiavimą.
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	Kokiu mastu: • projekte dalyvauja įvairios dalyvaujančiosios organizacijos, turinčios skirtingus profilius ir patirties, kad galėtų sėkmingai pasiekti visus projekto tikslus; • siūlomas užduočių paskirstymas atskleidžia visų dalyvaujančiųjų organizacijų įsipareigojimą ir aktyvų įsitraukimą; • į pasiūlymą įtraukti veiksmingi dalyvaujančiųjų organizacijų ir kitų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimo ir komunikacijos mechanizmai; • jei taikoma, kokiu mastu organizacijos iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, dalyvavimas projektui suteikia pridėtinės vertės.

Poveikis (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu: - projekto pasiūlyme numatyti konkretūs ir logiški veiksmai, kad projekto rezultatai būtų integruoti į kasdienį dalyvaujančiųjų organizacijų darbą; - projektas gali daryti teigiamą poveikį dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms, taip pat platesnei bendruomenei; - numatomi projekto rezultatai gali būti panaudoti už projekte dalyvaujančiųjų organizacijų ribų tiek įgyvendinant projektą, tiek jam pasibaigus, taip pat vietos, regioniniu, nacionaliniu ar Europos lygmenimis; - projekto pasiūlyme numatyti atitinkami planai ir metodai projekto rezultatams įvertinti; - projekto pasiūlyme pateikta konkrečių ir efektyvių veiksmų, kad projekto rezultatai būtų žinomi dalyvaujančiose organizacijose, kad jais būtų dalijamasi su kitomis organizacijomis ir visuomene ir viešai pripažįstamas Europos Sąjungos teikiamas finansavimas; - projekto pasiūlyme numatyti konkretūs ir efektyvūs veiksmai, kuriais užtikrinamas projekto tvarumas, jo gebėjimas daryti poveikį ir duoti rezultatų net ir išnaudojus ES dotaciją.
---	---

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti **bent 60 balų**, atsižvelgiant į mažiausią būtiną balų skaičių pagal kiekvieną iš keturių dotacijos skyrimo kriterijų: bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose ir 10 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ ir „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ kategorijose. *Ex aequo* atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausiai balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Parama Europos sporto renginiams, kuriais nesiekama pelno, bus mokama fiksuotomis sumomis. Fiksuotoji suma priklauso nuo renginių skaičiaus ir projekte dalyvaujančių organizacijų skaičiaus.

Pareiškėjai rinksis iš 3 iš anksto nustatytų sumų pagal renginių ir projekte dalyvaujančių organizacijų skaičių.

Sporto renginių kategorija		Fiksuotoji suma
Europos vietos renginiai: Bent vienas renginys vienoje šalyje.	I tipas: ne mažiau kaip 3 organizacijos iš 3 skirtingų ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir ne daugiau kaip 5 organizacijos iš 5 skirtingų ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių.	200 000 EUR
	II tipas: ne mažiau kaip 6 organizacijos iš 6 skirtingų ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių.	300 000 EUR

Europos masto renginiai: vienas renginys, kuriame dalyvauja bent 10 dalyvaujančiųjų organizacijų iš bent 10 ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių (įskaitant pareiškėjo organizaciją)		450 000 EUR

a) Europos vietos renginio atveju (I tipas): **200 000 EUR**

Pasiūlymai susiję su projektais, kuriuose yra keli naudos gavėjai, o išlaidas dengia pareiškėjas ir organizacijos partnerės. Nustatytos dalyvaujančiosios organizacijos (3–5) laikomos bendromis dotacijos gavėjomis, o renginiai bei papildoma veikla vyks kiekvienoje dalyvaujančioje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.

Pasiūlymuose turi būti pateiktas specialusis skirsnis ir nurodytas **užduočių ir ES dotacijos paskirstymas tarp partnerių**. Būtina nurodyti ir kiekvieno projekto veiksmo įgyvendinimo grafiką bei projekto rezultatų pasiekimo terminą.

Pareiškėjai projekto veiklą turi padalyti į vadinamuosius **darbo paketus**. Kiekvienas darbo paketas turi būti susijęs su konkrečiais tikslais ir pareiškėjai turi nurodyti kiekybinius ir kokybinius rodiklius, leidžiančius įvertinti šių tikslų pasiekimo lygį.

b) Europos vietos renginio atveju (II tipas): **300 000 EUR**

Pasiūlymai susiję su projektais, kuriuose yra keli naudos gavėjai, o išlaidas dengia pareiškėjas ir organizacijos partnerės. Nustatytos dalyvaujančiosios organizacijos (bent 6) laikomos bendromis dotacijos gavėjomis, o renginiai bei papildoma veikla vyks kiekvienoje dalyvaujančioje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.

Pasiūlymuose turi būti pateiktas specialusis skirsnis ir nurodytas **užduočių ir ES dotacijos paskirstymas tarp partnerių**. Būtina nurodyti ir kiekvieno projekto veiksmo įgyvendinimo grafiką bei projekto rezultatų pasiekimo terminą.

Pareiškėjai projekto veiklą turi padalyti į vadinamuosius **darbo paketus**. Kiekvienas darbo paketas turi būti susijęs su konkrečiais tikslais ir pareiškėjai turi nurodyti kiekybinius ir kokybinius rodiklius, leidžiančius įvertinti šių tikslų pasiekimo lygį.

c) Europos masto renginių atveju: **450 000 EUR**

Pasiūlymai susiję su projektais, kuriuose yra vienas naudos gavėjas ir visas išlaidas dengia paraišką teikianti organizacija, todėl renginys bei papildoma veikla vyks paraišką teikiančios organizacijos ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Pagal sutarčių valdymo nuostatas dalyvaujančios organizacijos nelaikomos nei projekto partnerėmis, nei asocijuotosiomis partnerėmis ir negauna jokio finansavimo Programos lėšomis kaip projekto dalyvės ir todėl negali būti įtrauktos į projekto pasiūlymą.

Būtina nurodyti kiekvieno projekto veiklos įgyvendinimo grafiką bei projekto rezultatų pasiekimo terminą.

Pareiškėjai projekto veiklą turi padalyti į vadinamuosius **darbo paketus**. Kiekvienas darbo paketas turi būti susijęs su konkrečiais tikslais ir pareiškėjai turi nurodyti kiekybinius ir kokybinius rodiklius, leidžiančius įvertinti šių tikslų pasiekimo lygį.

Dotacijos mokėjimas

Visiško dotacijos išmokėjimo sąlyga – visų paraiškoje aprašytų darbo paketų užbaigimas pagal paraiškoje aprašytus kokybės kriterijus. Jei vienas ar daugiau darbo paketų neužbaigtas, užbaigtas iš dalies arba įvertintas kaip netenkinantis kokybės vertinimo reikalavimų, gali būti taikomas atitinkamas dotacijos sumos sumažinimas, kaip nurodyta dotacijos sutartyje.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite portale „Funding and Tender Opportunities Portal“.

3 PAGRINDINIS VEIKSMAS. POLITIKOS PLĖTOTĖS IR BENDRADARBIAVIMO RĖMIMAS

3 pagrindiniu veiksmu remiamas politinis bendradarbiavimas Europos Sąjungos lygmeniu, taip prisidedant prie naujos politikos, galinčios Europos Sąjungos ir sistemų lygmeniu paskatinti modernizavimą ir reformas švietimo, mokymo, jaunimo reikalų ir sporto srityse, rengimo.

Pagal šį pagrindinį veiksmą įgyvendinamais veiksmais siekiama:

- parengti ES švietimo, mokymo, jaunimo reikalų ir sporto sričių politikos darbotvarkę bei remti jos įgyvendinimą sudarant palankesnes sąlygas valdymui ir atvirųjų koordinavimo metodų veikimui;
- įgyvendinti Europos politikos bandomuosius projektus, vadovaujamus aukšto lygio valdžios institucijų ir apimančių keliose šalyse atliekamus vietos politinių priemonių tyrimus, remiantis patikimais vertinimo metodais;
- rinkti įrodymus ir žinias apie švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto sistemas ir politiką nacionaliniu ir Europos lygmenimis, kad būtų lengviau formuoti pagrįstą politiką;
- sudaryti palankesnes sąlygas įgūdžių ir kvalifikacijų skaidrumui ir pripažinimui, taip pat mokymosi kreditų perkėlimui, siekti kokybės užtikrinimo, remti neformaliojo ir savaiminio mokymosi rezultatų patvirtinimą, įgūdžių valdymą ir orientavimą;
- skatinti politinį dialogą su suinteresuotaisiais subjektais Europos Sąjungoje ir už jos ribų, pavyzdžiui, per konferencijas, renginius ir kitą veiklą, įtraukiant politikos formuotojus, specialistus ir kitus švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto sričių suinteresuotuosius subjektus, didinti informuotumą apie atitinkamas Europos politikos darbotvarkes ir populiarinti Europą kaip perspektyvių studijų ir mokslinių tyrimų vietą;
- tobulinti programos įgyvendinimą kokybiniu požiūriu sudarant palankesnes sąlygas nacionalinėms agentūroms dalytis žiniomis ir patirtimi, aprūpinant nacionalines agentūras ir Komisiją idėjų generavimo ištekliais, kuriuos naudojant galima rengti veiksmus ir strategijas programai įgyvendinti, labiau atsižvelgiant į politikos raidą, suteikiant priemones, padedančias geriau išnaudoti sinergijos ir papildomumo potencialą;
- sudaryti galimybes žmonėms bet kuriuo gyvenimo etapu mokytis užsienyje jų kompetencijos srityje, kaip antai viešojo valdymo, žemės ūkio ir kaimo plėtros, naujųjų technologijų, įmonių ir kt. srityse;
- suteikti galimybę programą „Erasmus+“ įgyvendinančioms institucijoms tarpininkauti išplečiant programos „Erasmus+“ projektus, kad būtų galima teikti paraišką dotacijai gauti ar užtikrinti sinergiją gaunant nacionalinio ir regioninio lygmens paramą iš Europos struktūrinių ir investicinių fondų, Mokslinių tyrimų ir inovacijų bendrosios programos ir programų, susijusių su migracija, saugumu, teisingumu ir pilietiškumu, sveikata ir kultūra;
- remti renginius, kampanijas ir kitus veiksmus, kuriais piliečiai ir organizacijos bus informuojami apie programą „Erasmus+“ ir Europos Sąjungos politiką švietimo, mokymo, jaunimo reikalų ir sporto srityse;
- padėti nustatyti ir skleisti gerą patirtį, taip pat dalytis sėkmės pavyzdžiais įgyvendinant remiamus projektus, siekiant padidinti jų matomumą ir mastą vietos, nacionaliniu ir Europos lygmenimis.

Kokie veiksmai remiami?

Pagal šį Programos vadovą įgyvendinamas veiksmas –

- iniciatyva „Europos jaunimas kartu“.

Šį veiksmą valdo Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA).

3 pagrindinis veiksmas apima daugelį kitų su politikos reformų rėmimu susijusių švietimo, mokymo ir jaunimo sričių veiksmų, kuriuos tiesiogiai įgyvendina Europos Komisija arba jie įgyvendinami pagal specialius kvietimus teikti paraiškas, kuriuos tvarko Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga. Šie veiksmai suskirstyti taip:

- Europos politikos plėtotės rėmimas;
- Sąjungos priemonių, kuriomis skatinama įgūdžių, kompetencijų ir kvalifikacijų kokybė, skaidrumas ir pripažinimas, rėmimas;

- politinis dialogas ir bendradarbiavimas su pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais ir tarptautinėmis organizacijomis;
- priemonės, kuriomis prisidedama prie kokybiško ir įtraukaus Programos įgyvendinimo;
- sąsajos su kitomis Sąjungos priemonėmis ir kitų Sąjungos politikos sričių rėmimas;
- sklaidos ir informuotumo didinimo veikla.

Daugiau informacijos apie remiamus veiksmus pateikiama Europos Komisijos ir vykdomosios įstaigos interneto svetainėse.

INICIATYVA „EUROPOS JAUNIMAS KARTU“

Iniciatyvos „Europos jaunimas kartu“ projektais siekiama suburti tinklus, kuriais skatinama regioninė partnerystė, įgyvendinama bendradarbiaujant su jaunimu iš visos Europos (ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių). Šie tinklai turėtų rengti mainus, skatinti mokymą (pavyzdžiui, jaunimo lyderių) ir padėti patiems jaunuoliams imtis jungtinių projektų. Visa ši veikla gali būti fizinė arba virtuali.

Iniciatyvos „Europos jaunimas kartu“ veikla yra dviejų dalių (dviejų pagalbinių veiksmų).

Pirmasis pagalbinis veiksmas yra orientuotas į visuomenines jaunimo organizacijas, kurios nori kurti tarpvalstybines partnerystes, t. y. kurios siekia savo veiklai suteikti europinį aspektą. Tikslas – paskatinti organizacijas, kurios dar nėra gerai įsitvirtinusios Europos lygmeniu, teikti naujas paraiškas.

Antrasis pagalbinis veiksmas – didelio masto partnerystė. Jis skirtas jaunimo organizacijoms, turinčioms pajėgumų bendradarbiauti didelio masto partnerystėje.

VEIKSMO TIKSLAI

Iniciatyvos „Europos jaunimas kartu“ projektais siekiama burti tinklus, kuriais būtų puoselėjama regioninė partnerystė, padedanti jaunimui iš visos Europos imtis jungtinių projektų, organizuoti mainus ir remti mokymą (pavyzdžiui, jaunimo lyderių) tiek per fizinę, tiek per virtualiąją veiklą. Ši veikla bus įgyvendinama per dvi dalis, kuriomis remiama tarpvalstybinė visuomeninių jaunimo organizacijų partnerystė arba didelio masto partnerystė, siekiant sustiprinti europinį veiklos aspektą, be kita ko, spręsti, kaip geriau bendradarbiauti pandemijai pasibaigus ir padėti kurti tvoros gyvensenos būdus, laikantis Europos žaliąjo kurso ir naujojo europinio bauhauzo iniciatyvų.

Svarbūs teminiai abiejų papildomų veiksmų prioritetai yra ES jaunimo tikslų ir apskritai 2019–2027 m. ES jaunimo strategijos įgyvendinimas ir rėmimas²⁴⁸. Europos jaunimo tikslai taip pat atspindi Komisijos Pirmininkės U. von der Leyen politinėse gairėse²⁴⁹. Projekto pasiūlymuose taip pat gali būti nagrinėjamos Konferencijos dėl Europos ateities temos.

Jaunimas ir jaunimo organizacijos – svarbiausi veikėjai ekonomikai atsigaunant nuo COVID-19 pandemijos. Jaunimo tinklai turėtų ieškoti solidarumo ir įtraukties užtikrinimo būdų ir siekti padidinti gyvenimo po pandemijos kokybę drauge sprendžiant skaitmeninių įgūdžių ir tvaraus ekologiško gyvenimo būdo keliamus uždavinius²⁵⁰.

KONKRETŪS TIKSLAI

Šiuo veiksmu konkrečiai siekiama:

- skatinti ir plėtoti labiau tarpvalstybinį struktūruotą įvairių jaunimo organizacijų bendradarbiavimą internetu ir ne internetu, siekiant kurti arba stiprinti partnerystę, sutelkiant dėmesį į solidarumą ir įtraukų visuotinį demokratinį dalyvavimą, atsižvelgiant į nepalankias socialinių ir ekonominių struktūrų aplinkybes ir laikantis ES jaunimo strategijos, ES jaunimo tikslų ir jaunimo dialogo;
- įgyvendinti ES programas ir iniciatyvas, pavyzdžiui, konkrečioms šalims skirtas Europos semestro²⁵¹ rekomendacijas,

248 Tarybos rezoliucija 2018/C 456/01, paskelbta 2018 m. gruodžio mėn.: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218\(01\)&from=LT](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218(01)&from=LT)

249 žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/IP_19_5542.

250 žr. https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_lt.

251 https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester_lt.

kiek jos susijusios su jaunimo sritimi;

- vykdyti iniciatyvas, kuriomis siekiama skatinti jaunimą dalyvauti demokratijos procesuose ir visuomenės gyvenime, organizuojant mokymus, demonstruojant jaunų europiečių bendrystę ir skatinant diskusijas ir debatus apie jų ryšį su ES, jos vertybes ir demokratijos pagrindus, be kita ko, suteikiant jaunimui prasmingą vaidmenį ekonomikai atsigaunant po COVID-19 krizės;
- skatinti nepakankamai atstovaujamų jaunimo grupių dalyvavimą politikoje, jaunimo organizacijose ir kitose pilietinės visuomenės organizacijose, įtraukiant pažeidžiamus ir palankių socialinių ir ekonominių sąlygų neturinčius jaunuolius;
- ieškoti naujų būdų suteikti galimybę jaunimo organizacijoms kovoti su COVID-19 pandemijos padariniais, remiant novatoriškus bendradarbiavimo ir tinklų kūrimo, plėtotės ir valdymo būdus. Be kita ko, tai galėtų apimti jaunimo organizacijų bendradarbiavimo skaitmeniniame kontekste stiprinimą naudojant neformaliojo mokymosi metodus ir organizacinius modelius, tokius kaip alternatyvūs mainų būdai ir savitarpio pagalba;
- stiprinti jaunimo organizacijų veiklos, įskaitant veiklą, kuria sprendžiama, kaip geriau bendradarbiauti pandemijai pasibaigus ir padėti tarptautiniu mastu kurti tvarios gyvensenos būdus, europinį aspektą.

VEIKLA

Veiksmas yra skirtas NVO (nesiekiančioms pelno) ir viešojo sektoriaus įstaigoms, siūlančioms projektus, kuriais jaunimas suburiamas į partnerystę, apimančią skirtingas šalis ir regionus iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių.

Jaunimo mobilumo veikla turėtų būti svarbiausias iniciatyvos „Europos jaunimas kartu“ elementas. Mobilumo veikla turėtų apimti tarpvalstybinius mainus ir neformaliojo mokymo bei savaiminio mokymosi galimybes visos Europos (t. y. rytinių, vakarinių, šiaurinių ir pietinių Europos regionų) jaunimui. Šiai veiklai, siekiant veiksmo tikslų, galima rengtis ir ją remti interneto forumuose. Ši mobilumo veikla turi būti labai aiškiai pagrįsta, atsižvelgiant į veiksmo tikslus.

Visa vykdoma veikla turėtų būti prisidedama prie platesnio jaunimo įtraukimo ir pritraukiami patys įvairiausi jaunuoliai, priklausantys ir nepriklausantys jaunimo organizacijoms, įskaitant mažiau galimybių turinčius jaunuolius, taip užtikrinant, kad būtų išgirsti visų balsai.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI PARAIŠKOMS DĖL VISUOMENINĖS VEIKLOS PAGAL INICIATYVĄ „EUROPOS JAUNIMAS KARTU“?

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai dėl iniciatyvos „Europos jaunimas kartu“ turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

Kas gali teikti paraišką?	Šios organizacijos gali dalyvauti kaip koordinatorės ir (arba) partnerės abiejų papildomų veiksmų atveju: - jaunimo srityje dirbančios NVO (įskaitant Europos jaunimo NVO); - vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens viešosios institucijos. Organizacija paraišką teikia visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu; ji turi būti teisėtai įsteigta ir veikti ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.
----------------------------------	--

Kokios organizacijos gali dalyvauti projekte?	Dalyvaujančioji organizacija gali būti bet kokia viešoji ar privati organizacija su savo susijusiais subjektais (jei tokių yra), dirbanti su jaunimu už formaliosios sistemos ribų, įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Tokios organizacijos gali, pavyzdžiui, būti: • ne pelno organizacija, asociacija, NVO (įskaitant Europos jaunimo NVO); • nacionalinė jaunimo reikalų taryba; • vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens valstybinė institucija; • švietimo ar mokslinių tyrimų institucija; • fondas. Gali būti įtraukta valstybinė arba privati organizacija (mažoji, vidutinė arba didelė įmonė, įskaitant socialines įmones). Todėl, atsižvelgiant į tai, kad šiuo veiksmu visų pirma orientuojamasi į ne pelno organizacijas, pelno siekiančios organizacijos <i>gali</i> dalyvauti, jei projekte įrodyta aiški pridėtinė vertė.
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	1 papildomo veiksmo atveju Bent 4 partneriai iš bent 4 skirtingų ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių. Bent pusė konsorciumo organizacijų turėtų būti negavusios ES lėšų pagal programos „Erasmus+“ 3 pagrindinį veiksmą (iniciatyvos „Europos jaunimas kartu“ projektai) per pastaruosius dvejus metus. 2 papildomo veiksmo atveju Skirta organizacijoms, kurios siūlys projektus, kuriuose dalyvauja bent 5 partneriai iš 5 ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių, gebantys sutelkti jaunuolius į partnerystę, aprėpiančią įvairias ES valstybes nares ir Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes ir jų regionus.
Veiklos vieta	Veikla turi būti vykdoma ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse.
Projekto trukmė	1 ir 2 papildomiems veiksmams – 24 mėn.
Kam teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Europos Švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Organizacija gali pateikti tik vieną to paties termino paraišką. Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-YOUTH-2022-YOUTH-TOG-1 Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-YOUTH-2022-YOUTH-TOG-2
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki kovo 22 d. 17:00:00 (Briuselio laiku).

Paraiškas pateikusių organizacijų vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

PROJEKTO RENGIMAS

„Europos jaunimas kartu“ projektą sudaro keturi etapai, kurie prasideda dar prieš projekto pasiūlymą atrenkant finansavimui: 1) projekto nustatymas ir inicijavimas; 2) projekto rengimas, struktūra ir planavimas; 3) projekto įgyvendinimas ir veiklos stebėseną; 4) projekto peržiūra ir poveikio vertinimas. Dalyvaujančiosios organizacijos ir veiklos dalyviai turėtų išplėsti savo mokymosi patirtį aktyviai įsitraukdami į visus etapus.

- Nustatymas ir inicijavimas. Nustatyti problemą, poreikį arba galimybę, su kuria gali būti susijusi projekto idėja atsižvelgiant į kvietimą teikti paraiškas; nustatyti pagrindinę veiklą ir pagrindinius rezultatus, kurių galima tikėtis iš projekto; sudaryti atitinkamų suinteresuotųjų subjektų ir galimų partnerių sąrašus; suformuluoti projekto tikslą (-us); užtikrinti projekto tikslų derėjimą su dalyvaujančiųjų organizacijų strateginiais tikslais; imtis pradinio planavimo, kad būtų galima sėkmingai pradėti projektą, sukaupiti kitam etapui įgyvendinti reikalingą informaciją ir kt.;
- Rengimas, struktūra ir planavimas. Nustatyti projekto aprėptį ir tinkamus metodus, nuspręsti dėl užduočių vykdymo grafiko; numatyti būtinus išteklius ir parengti išsamią projekto informaciją, pavyzdžiui, poreikių vertinimą; nustatyti tinkamus tikslus ir poveikio rodiklius (konkrečius, išmatuojamus, pasiekiamus, aktualius ir įvykdytinus per tam tikrą laiką); nustatyti projekto ir mokymosi rezultatus; parengti darbo programą, veiklos formatus, numatyti poveikį, bendro biudžeto sąmatą; parengti projekto įgyvendinimo planą, įskaitant strateginius projekto valdymo, stebėsenos, kokybės kontrolės, ataskaitų teikimo ir rezultatų sklaidos aspektus; nustatyti numatomos veiklos praktinį organizavimą ir tikslines grupes; parengti susitarimus su partneriais, paruošti pasiūlymą ir kt.;
- Veiklos įgyvendinimas ir stebėseną. Įgyvendinti projektą pagal ataskaitų teikimo ir komunikacijos reikalavimus atitinkančius planus; stebėti vykdomą veiklą ir vertinti projekto vykdymą pagal projekto planus; nustatyti taisomuosius veiksmus ir jų imtis nukrypimams nuo plano šalinti, problemoms spręsti ir rizikai mažinti; nustatyti neatitikimus nustatytiems kokybės standartams ir imtis taisomųjų veiksmų ir kt.;
- Peržiūra ir poveikio vertinimas. Įvertinti projekto įvykdymą pagal projekto tikslus ir įgyvendinimo planus; įvertinti veiklą ir jos poveikį įvairiais lygmenimis, dalytis projekto rezultatais ir jais naudotis ir t. t.

HORIZONTALIEJI ASPEKTAI, Į KURIUOS REIKIA ATSIŽVELGTI RENGiant PROJEKTĄ

Be oficialių kriterijų laikymosi ir tvarių bendradarbiavimo susitarimų su visais projekto partneriais sudarymo, toliau išvardytais elementais galima prisidėti prie iniciatyvos „Europos jaunimas kartu“ projektų poveikio didinimo ir kokybiško įgyvendinimo įvairiais projekto etapais. Pareiškėjai raginami rengiant projektą atsižvelgti į šias galimybes ir aspektus.

Aplinkos tvarumas

Projektais turėtų būti numatoma tausoti aplinką, o žaliaji praktika turėtų būti įtraukta į visus jų aspektus. Dalyvaujančiosios organizacijos ir dalyviai turėtų planuoti savo veiklą vadovaudamiesi aplinką tausojančiu požiūriu – tai skatins visus dalyvaujančius subjektus diskutuoti ir mokytis apie aplinkos problemas ir apmąstyti, ką būtų galima padaryti įvairiais lygmenimis ir kaip padėti organizacijoms ir dalyviams rasti alternatyvių ekologiškesnių projekto veiklos vykdymo būdų.

Įtrauktis ir įvairovė

Pagal programą „Erasmus+“ siekiama skatinti lygias galimybes ir didinti prieinamumą, įtraukti ir teisingumą vykdant visus veiksmus. Siekiant įgyvendinti šiuos principus, buvo parengta Įtraukties ir įvairovės strategija, kuria siekiama įtraukti įvairios socialinės padėties dalyvius, ypač tuos, kurie turi mažiau galimybių dalyvauti Europos projektuose. Organizacijos turėtų parengti prieinamą ir įtraukią projektų veiklą, atsižvelgdamos į mažiau galimybių turinčių dalyvių nuomonę ir įtraukdamos juos į sprendimų priėmimo procesą viso proceso metu.

Laikydamosi universalumo principo, dalyvaujančiosios organizacijos turėtų siekti įgyvendinti strategijas, kad visuomeniniu pagrindu suburtų įvairios padėties jaunuolius. Tai apima įvairių mažiau galimybių turinčių jaunuolių grupių įtraukimą, įskaitant jaunuolius iš atokių ir (arba) kaimo vietovių ir (arba) iš migrantų šeimų kilusius jaunuolius. Todėl visa veikla turėtų būti prisidedama prie platesnio jaunimo įtraukimo ir aktyvaus dalyvavimo, kad būtų suburti patys įvairiausi jaunuoliai.

Skaitmeninis aspektas

Sėkmingų projektų pagrindas – virtualusis bendradarbiavimas ir eksperimentai su virtualiojo ir mišriojo mokymosi galimybėmis. Visų pirma projektų rengėjai primygtinai raginami bendradarbiauti naudojantis Europos jaunimo portalu ir Europos jaunimo strategijos platforma tiek rengiantis vykdyti veiklą, tiek ją vykdant ar užbaigus.

Bendros vertybės, pilietinis aktyvumas ir dalyvavimas

Projektais bus skatinamas aktyvus pilietiškumas ir etika, taip pat socialinių ir tarpkultūrinių gebėjimų, kritinio mąstymo ir gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis ugdymas. Daug dėmesio bus skiriama informuotumo apie Europos Sąjungos kontekstą ir jo supratimo didinimui.

NUMATOMAS POVEIKIS

Dotaciją gavę projektai turėtų pademonstruoti planuojamą indėlį į ES jaunimo politiką:

- remiantis 2019–2027 m. ES jaunimo strategijos tikslais ir, kalbant konkrečiau, atskleidžiant, kaip jais prisidedama prie strategijos prioritetų – įtraukti, susieti, suteikti galių;
- remiantis Europos jaunimo tikslų, Jaunimo dialogo ir kitų su Europos ateitimi susijusių jaunimo diskusijų projektų ir nuomonių apklausų rezultatais ir susiejant juos su politikos plėtote vietos, regioniniu, nacionaliniu ir Europos lygmenimis;
- remiantis konkrečioms šalims skirtomis Europos semestro rekomendacijomis, susijusiomis su jaunimo sritimi;
- gerinant jaunimo dalyvavimą demokratiname gyvenime, užtikrinant aktyvų pilietiškumą ir dalyvavimą priimančiais sprendimus (suteikiant galių, ugdant naujus įgūdžius, įtraukiant jaunimą į projektų rengimą ir t. t.);
- padedant gerinti jaunimo sektoriaus visuomeninio lygmens pajėgumus aktyviau įgyvendinti tarpvalstybinę veiklą ir darbą skatinant įtrauktį, solidarumą ir tvarumą, skatinti tarpvalstybinį mokymąsi ir jaunimo bei sprendimų priėmėjų bendradarbiavimą;
- skleidžiant turimą gerąją patirtį ir informaciją už įprasto tinklo ribų, įskaitant naudojimąsi skaitmeninėmis priemonėmis, kad būtų galima palaikyti ryšį bet kokiomis aplinkybėmis, net ir atokumo, izoliacijos ar atskirties sąlygomis;
- veiksmingai ir patraukliai skleidžiant rezultatus jaunimui, priklausančiam jaunimo organizacijoms, taip pat jaunimui, nesusijusiam su jaunimo struktūromis, arba jaunimui, esančiam nepalankioje socialinėje padėtyje, kad būtų nutiestas kelias sistemingesnės partnerystės link.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projekto aktualumas (daugiausia 30 balų)	• Tikslas ir ES pridėtinė vertė: pasiūlymu nustatomas ir plėtojamas projektas, kuriuo remiama jaunimo politika ES lygmeniu, visų pirma 2019–2027 m. ES jaunimo strategija. Pasiūlyme aiškiai parodoma ES pridėtinė vertė sisteminiu lygmeniu, kurią užtikrina jo tarptautinis pobūdis ir galimas perkeliamumas. • Tiksiai: pasiūlymo tikslai padeda siekti bendrųjų veiksmo tikslų ir bent vieno konkretaus tikslo; be to, pasiūlymo tikslai yra konkretūs ir aiškiai apibrėžti, pasiekiami, išmatuojami, realūs ir savalaikiai; sprendžiami dalyvaujančiosioms organizacijoms aktualūs klausimai ir numatoma aiški pasirinktoms tikslinėms grupėms kuriama pridėtinė vertė. • Poreikiai: projektu įrodoma, kad jis grindžiamas išsamiu poreikių vertinimu, kiek įmanoma pagrįstu patikrinamais faktais ir skaičiais, paremtais bendrais ir konkrečiais duomenimis, kurie taikomi visoms konsorciumo šalims ir organizacijoms. Tikimasi aiškos poreikių analizės, susijusios su konkrečiomis pareiškėjų, partnerių ir tikslinių grupių realijomis. • Jaunimo įtraukimas: partnerystė įrodoma, kad gebama užtikrinti aktyvų įvairių jaunuolių, įskaitant gyvenančius atokiose ir (arba) kaimo vietovėse, kilusius iš migrantų šeimų, ir (arba) nepalankioje socialinėje padėtyje esančius asmenis, dalyvavimą nuo pat su jaunimu susijusios veiklos rengimo etapo.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 30 balų)	• Planavimas: Pasiūlymas yra aiškus, išsamus ir kokybiškas, apima tinkamus projekto parengimo, įgyvendinimo, stebėsenos ir vertinimo etapus pagal aiškią projekto valdymo metodiką. • Metodika: Įgyvendinimas grindžiamas tinkama metodika; tikslai dera su veikla ir yra aiškiai išdėstyti, nurodyti loginiai ryšiai tarp nustatytų problemų, poreikių ir sprendimų; darbo planas yra nuoseklus ir konkretus; nustatytos tinkamos kokybės kontrolės priemonės ir rodikliai, kuriais užtikrinama, kad projektas bus tinkamai įgyvendintas, laikantis kokybės, aprėpties, terminų ir biudžeto reikalavimų; nustatyti konkretūs ir tinkami rizikos valdymo ir nenumatytų atvejų planai. • Ekonominis veiksmingumas: siūlomas biudžetas yra nuoseklus, pakankamai išsamus, tinka projekto įgyvendinimui ir yra parengtas taip, kad užtikrintų didžiausią ekonominę naudą. Darbo paketams priskirti išteklių atitinka jų tikslus ir rezultatus. Biudžetas atitinka visuomeninių organizacijų ir pažeidžiamų jaunuolių poreikius, kad būtų skatinama jų įtrauktis į programą „Erasmus+“.

Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	• Sudėtis: partnerystė suburia įvairias viena kitą papildančias organizacijas, turinčias reikiamą profilį, įgūdžių, patirties, žinių ir valdymo paramą, kad galėtų siekti savo tikslų; pelno siekiančių organizacijų, jei jos dalyvauja konsorciame, pridėtinė vertė aiškiai įrodyta. • Geografinė sudėtis: partnerystė demonstruojami pajėgumai atspindėti Europos ekonominę, socialinę ir (arba) kultūrinę įvairovę remiantis jos geografinė sudėtimi (t. y. rytinių, vakarinių, šiaurinių ir pietinių Europos regionų aprėptimi), kad būtų užtikrintas ištis europinis bendradarbiavimas. • Vietos NVO plėtotė: partnerystė gali stiprinti vietos NVO, kurios dar nėra gerai žinomos Europos lygmeniu, pajėgumus ir žinias siekiant išplėsti NVO tarpusavio bendradarbiavimą visoje Europoje. • Įsipareigojimai ir užduotys: partnerystės dalyvių įsipareigojimų ir užduočių paskirstymas yra aiškus ir tinkamas; koordinatorius rodo gebėjimą kokybiškai valdyti ir potencialą koordinuoti tarpvalstybinius tinklus ir vadovauti sudėtingoje aplinkoje. • Bendradarbiavimo susitarimai: siūlomi valdymo mechanizmai užtikrins veiksmingą dalyvaujančiųjų organizacijų, dalyvių ir visų kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimą, sprendimų priėmimą, komunikaciją ir konfliktų sprendimą. • Jaunimo įtraukimas: jaunuoliai tinkamai įtraukiami į visus projekto įgyvendinimo etapus, o jaunimo įtrauktis pabrėžiama visuose projekto etapuose ir lygiuose, suteikiant įgalinančius vaidmenis ir (arba) konkrečias strategijas dalyvavimo įvairovei užtikrinti.
Poveikis (daugiausia 20 balų)	• Poveikis: potencialus projekto poveikis dalyviams ir organizacijoms partnerėms yra didžiulis – visų pirma siekiama nukreipti visuomeninių organizacijų dėmesį nuo nacionalinės, regioninės ar vietos veiklos į tarptautinio lygmens veiklą, jei veikla buvo sustiprinta ar plėtojama ES lygmeniu įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus, ir į visą jaunimo bendruomenę. Numatomi rezultatai atskleidžia pareiškėjo ir partnerių supratimą ir pajėgumus viešinti Europos Sąjungos vertybes, ypač susijusias su pilietybe. • Sklaida: pasiūlyme įrodyti pajėgumai imtis jaunimo įtraukimo veiklos ir gebėjimas veiksmingai viešinti bendruomenių, kurioms atstovaujama, problemas ir sprendimus platesnei pasaulio auditorijai; visų pirma pasiūlyme numatytas aiškus rezultatų viešinimo ir sklaidos planas ir nurodyti atitinkami tikslai, veikla ir užduočių paskirstymas partneriams, tvarkaraštis, priemonės ir kanalai, kuriais bus užtikrinta, kad rezultatai ir nauda tiek projekto metu, tiek jam pasibaigus būtų veiksmingai skleidžiami politikos formuotojams ir būtų prieinami galutiniams vartotojams. • Tvarumas: pasiūlyme aiškiai nustatyta, kaip būtų galima projekto rezultatais prisidėti prie sisteminių pokyčių jaunimo sektoriuje tiek įgyvendinant projektą, tiek jam pasibaigus, suteikiant didelių galimybių tęsti ilgalaikį bendradarbiavimą ES lygmeniu ir (arba) įkvėpti kurti naują ES jaunimo politiką ir iniciatyvas.

Ar skirti finansavimą, svarstoma, jeigu paraiška įvertinama ne mažiau kaip **60 balų**, taip pat atsižvelgiant į mažiausią būtiną balų skaičių pagal kiekvieną iš keturių dotacijos skyrimo kriterijų (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijose; po 10 balų „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ ir „poveikio“ kategorijose). *Ex aequo* atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausiai balų „aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose.

Paprastai, atsižvelgiant į dabartinių nacionalinių ir Europos teisinių sistemų aprėptį, rezultatai turėtų būti pateikiami kaip **atvirieji švietimo ištekliai** (AŠI), taip pat atitinkamose profesinėse, sektorių ar kompetentingų institucijų platformose. Pasiūlyme turėtų būti apibūdinta, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtų duomenų, medžiagos,

dokumentų, audiovizualinės medžiagos ir socialinių tinklų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatyta jokių neproporcingų apribojimų.

VERTINIMUI IR DOTACIJŲ SUTARTIMS TAIKOMAS GALUTINIS TERMINAS IR ORIENTACINIS TVARKARAŠTIS

Etapai	Data ir laikas arba orientacinis laikotarpis
Galutinis paraiškų pateikimo terminas:	kovo 22 d. 17:00:00 (Briuselio laiku)
Vertinimo laikotarpis	2022 m. balandžio – rugsėjo mėn.
Informacija pareiškėjams	2022 m. rugsėjo mėn.
Dotacijos sutarties pasirašymas	2022 m. spalio – gruodžio mėn.
Veiklos pradžia	2023 01 01 – 2023 03 31

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Dotaciją teikianti institucija nustatys kiekvienos dotacijos fiksuotąją sumą remdamasi pasiūlymu, vertinimo rezultatais, finansavimo normomis ir didžiausia kvietime teikti paraiškas nustatyta dotacijos suma.

1 PAPILDOMO VEIKSMO ATVEJU DIDŽIAUSIA ES DOTACIJA VIENAM PROJEKTUI YRA 150 000 EUR.

2 papildomo veiksmo atveju mažiausia ES dotacija vienam projektui yra 150 000 EUR, o didžiausia – 500 000 EUR.

Kaip nustatoma projekto fiksuotoji suma?

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

- biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjui (-ams) ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, pasirengimo mobilumui ir jo įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir t. t.);
- pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;
- pareiškėjai savo pasiūlyme turi numatomas išlaidas paskirstyti pagal darbo paketų dalis (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);
- numatytais lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą.

Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į atlikto vertinimo išvadą. Fiksuotoji suma neviršys 80 proc. po vertinimo nustatytos biudžeto sąmatos.

Dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma, finansavimo norma, visos tinkamos finansuoti išlaidos ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje.

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Tokia finansavimo schema leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite portale „Funding and Tender Opportunities Portal“.

„JEAN MONNET“ VEIKSMAI

„Jean Monnet“ veiksmis teikiama galimybių aukštojo mokslo ir kitose švietimo ir mokymo srityse. Be to, „Jean Monnet“ veiksmis prisidedama prie žinių apie Europos Sąjungos integraciją sklaidos. Remiami šie veiksmi:

- **„Jean Monnet“ veiksmi aukštojo mokslo srityje;**
- **„Jean Monnet“ veiksmi kitose švietimo ir mokymo srityse;**
- **„Jean Monnet“ politiniai debatai (aukštojo mokslo ir kitose švietimo ir mokymo srityse)**

Šiuos veiksmus įgyvendins Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA).

„JEAN MONNET“ VEIKSMAI AUKŠTOJO MOKSLO SRITYJE

„Jean Monnet“ veiksmis aukštojo mokslo srityje remiamas **mokymas ir moksliniai tyrimai** Europos Sąjungos studijų srityje visame pasaulyje.

ES studijos yra visos Europos studijos, ypač pabrėžiant ES aspektą ne tik iš vidaus, bet ir iš pasaulio perspektyvos.

ES studijų aprėptis gali įvairuoti, bet į jas privaloma įtraukti ES aspektą.

ES studijomis turėtų būti skatinamas aktyvus Europos pilietiškumas bei vertybės ir nagrinėjamas ES vaidmuo globalizuotame pasaulyje, didinamas išmanymas apie Sąjungą ir sudaromos sąlygos būsimam dalyvavimui ir žmonių tarpusavio dialogui.

Siekama, kad „Jean Monnet“ veiksmas taip pat būtų viešosios diplomatijos trečiųjų valstybių atžvilgiu vektoriumi, padedančiu propaguoti ES vertybes ir užtikrinti didesnę Europos Sąjungos pozicijos ir jos tikslų matomumą.

Toliau aprašyti mokymo ir mokslinių tyrimų tikslai ir kriterijai.

MOKYMAS IR MOKSLINIAI TYRIMAI

VEIKSMŲ TIKSLAI

„Jean Monnet“ veiksmis mokymo ir mokslinių tyrimų srityje siekiama:

- remti mokymo ir mokslinių tyrimų meistriškumą Europos Sąjungos studijų srityje visame pasaulyje;
- skatinti akademinio pasaulio ir visuomenės dialogą, įtraukiant į jį vietas ir valstybės lygio politikos formuotojus, valstybės tarnautojus, pilietinės visuomenės veikėjus, įvairių lygmenų švietimo ir žiniasklaidos atstovus;
- generuoti žinias ir įžvalgas, kurios gali padėti formuoti ES politiką ir stiprinti ES vaidmenį Europoje ir globalizuotame pasaulyje;
- užmegzti ryšius su plačiąja visuomene ir skleisti žinias apie ES plačiai visuomenei (už akademinės bendruomenės ir specializuotų auditorijų ribų), taip priartinant ES prie visuomenės.

Taip pat siekiama, kad šis veiksmas būtų viešosios diplomatijos trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, atžvilgiu vektoriumi, padedančiu propaguoti ES vertybes ir užtikrinti išties didesnę Europos Sąjungos faktinės pozicijos ir jos tikslų matomumą.

PROJEKTO RENGIMAS

„Jean Monnet“ mokymas ir moksliniai tyrimai turi būti vienos iš toliau nurodytų formų. **Moduliai, profesūra ir kompetencijos centrai**

- **Moduliai** – tai trumpos mokymo programos arba kursai Europos Sąjungos studijų srityje aukštojo mokslo ir studijų institucijoje. Kiekvieną modulį sudaro ne mažiau kaip 40 akademinių valandų per akademinius metus ir jis trunka trejus metus. Moduliai gali būti orientuoti į vieną konkrečią Europos studijų discipliną arba būti daugiadiscipliniai ir reikalauti kelių dėstytojų ir ekspertų akademinio indėlio. Jie taip pat gali būti trumpos specializuotos ar vasaros programos.
- **Profesūra** – tai dėstyto pareigos su Europos Sąjungos studijų specializacija (kaip aprašyta pirmiau), kurias universiteto profesorius eina trejus metus. „Jean Monnet“ profesoriaus pareigas eina tik vienas profesorius, kuris turi dėstyti ne mažiau kaip 90 valandų per akademinius metus. Profesorius gali turėti komandą, kuri remtų ir stiprintų profesūros veiklą, įskaitant papildomas dėstyto valandas.
- **„Jean Monnet“ kompetencijos centrai** yra kompetencijos ir žinių apie Europos Sąjungos dalykus ryšių punktai. Šie centrai turėtų kaupti aukšto lygio ekspertines žinias ir gebėjimus, siekdami vystyti Europos studijų įvairių disciplinų ir išteklių sinergiją (kaip minėta pirmiau) ir kurti jungtinę tarpvalstybinę veiklą. Jie taip pat užtikrina

atvirumą pilietinei visuomenei. „Jean Monnet“ kompetencijos centrai atlieka svarbų vaidmenį siekiant įtraukti fakultetų, kuriuose Europos Sąjungos dalykai paprastai nestudijuojami, studentus, taip pat politikus, valstybės tarnautojus, organizuotą pilietinę visuomenę ir plačiąją visuomenę apskritai.

„Jean Monnet“ naudos gavėjų (modulių ir profesorių, taip pat kompetencijos centrų lankytojų) prašoma organizuoti veiklą ir renginius, kuriais būtų užtikrintas atvirumas politikams, valstybės tarnautojams, pilietinei visuomenei ir plačiai visuomenei apskritai.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI „JEAN MONNET“ MOKYMO IR MOKSLINIŲ TYRIMŲ PARAIŠKOMS?

TINKAMUMO KRITERIJAI

„Jean Monnet“ moduliams taikomi toliau nurodyti tinkamumo kriterijai.

Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti bet kuri aukštojo mokslo ir studijų institucija, įsteigta ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Išimtis: šiame veiksmė negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas). Fiziniai asmenys negali tiesiogiai teikti paraiškos dotacijai gauti.
Kokios organizacijos gali dalyvauti projekte?	Aukštojo mokslo ir studijų institucijos, įsteigtos ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Išimtis: šiame veiksmė negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas). Aukštojo mokslo ir studijų institucijos, įsteigtos ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiojoje valstybėse turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Dalyvaujančios aukštojo mokslo ir studijų institucijos trečiojoje valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, turėti ECHE neprivalo.
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	Viena aukštojo mokslo ir studijų institucija, įsteigta ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Išimtis: šiame veiksmė negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas).
Projekto trukmė	3 metai. „Jean Monnet“ modulis turi būti dėstomas ne trumpiau kaip 40 dėstymo valandų per akademinius metus Europos Sąjungos studijų srityje (kaip aprašyta pirmiau) paraišką teikiančioje aukštojo mokslo ir studijų institucijoje. Į dėstymo valandas įskaičiuojamos grupinių paskaitų, seminarų, praktinių užsiėmimų tiesioginio kontakto valandos, taip pat gali būti įskaičiuotos bet kokių minėtų formų mokymo (išskyrus asmeninį mokymą ir (arba) priežiūrą) nuotoliniu būdu valandos. Vasaros kursai laikomi atitinkančiais reikalavimus.

Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-JMO-2022-MODULE
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki kovo 1 d. 17:00:00 (Briuselio laiku) .

„Jean Monnet“ profesūrai taikomi toliau nurodyti tinkamumo kriterijai.

Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti bet kuri aukštojo mokslo ir studijų institucija, įsteigta ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Išimtis: šiame veiksmė negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas). Fiziniai asmenys negali tiesiogiai teikti paraiškos dotacijai gauti.
Kokios organizacijos gali dalyvauti projekte?	Aukštojo mokslo ir studijų institucijos, įsteigtos ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Išimtis: šiame veiksmė negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas). Aukštojo mokslo ir studijų institucijos, įsteigtos ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Dalyvaujančios aukštojo mokslo ir studijų institucijos trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, turėti ECHE neprivalo. Už aukštojo mokslo ir studijų institucijų paraiškas visų pirma yra atsakingos pačios institucijos. Jos privalo užtikrinti, kad „Jean Monnet“ profesūros veikla būtų vykdoma visą projekto laikotarpį. Jeigu institucija turi pakeisti profesorius, vykdomajai įstaigai turi būti pateiktas rašytinis prašymas. Be to, naujasis siūlomas profesorius turi turėti tokio paties lygio Europos Sąjungos studijų srities specializaciją.
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	Viena aukštojo mokslo ir studijų institucija, įsteigta ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Išimtis: šiame veiksmė negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas). „Jean Monnet“ profesoriai turi būti nuolatiniai paraišką teikiančios institucijos darbuotojai. „Jean Monnet“ profesoriaus pareigas eina tik vienas profesorius, prisiimantis visą atsakomybę už ne mažiau kaip 90 dėstymo valandų per akademinius metus. Profesorius gali turėti komandą profesūros veiklai remti.

Projekto trukmė	3 metai. Bent 90 profesoriaus dėstyto valandų per akademinius metus Europos Sąjungos studijų srityje (kaip aprašyta pirmiau) pareiškėjo aukštojo mokslo ir studijų institucijoje. Į dėstyto valandas įskaičiuojamos grupinių paskaitų, seminarų, praktinių užsiėmimų tiesioginio kontakto valandos, taip pat gali būti įskaičiuotos bet kokių minėtų formų mokymo (išskyrus asmeninį mokymą ir (arba) priežiūrą) nuotoliniu būdu valandos.
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-JMO-2022-CHAIR.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki kovo 1 d. 17:00:00 (Briuselio laiku) .

„Jean Monnet“ kompetencijos centrams taikomi toliau nurodyti tinkamumo kriterijai.

Kas gali teikti paraišką?	Viena aukštojo mokslo ir studijų institucija, įsteigta ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Išimtis: šiame veiksmo negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas). Fiziniai asmenys negali tiesiogiai teikti paraiškos dotacijai gauti. Vienoje aukštojo mokslo ir studijų institucijoje vienu metu gali būti remiamas tik vienas „Jean Monnet“ kompetencijos centras. Vieno ar daugiau fakultetų / katedrų veiksmus koordinuoja priimančioji institucija.
Kokios organizacijos gali dalyvauti projekte?	Aukštojo mokslo ir studijų institucijos, įsteigtos ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Išimtis: šiame veiksmo negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas). Aukštojo mokslo ir studijų institucijos, įsteigtos ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiojoje valstybėse turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Dalyvaujančios aukštojo mokslo ir studijų institucijos trečiojoje valstybėje, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, turėti ECHE neprivalo.
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	Viena aukštojo mokslo ir studijų institucija, įsteigta ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Išimtis: šiame veiksmo negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas).
Projekto trukmė	3 metai
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-JMO-2022-COE

Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki kovo 1 d. 17:00:00 (Briuselio laiku) .
------------------------------	--

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

„Jean Monnet“ moduliams taikomi toliau nurodyti tinkamumo kriterijai.

Projekto aktualumas (daugiausia 25 balai)	Kokiu mastu pasiūlymas atitinka „Jean Monnet“ veiksmo tikslus: • prisidėti prie ES studijų (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje), • skatinti akademinio pasaulio ir visuomenės dialogą, įtraukiant į jį vietos ir valstybės lygio politikos formuotojus, valstybės tarnautojus, pilietinės visuomenės veikėjus, įvairių lygmenų švietimo ir žiniasklaidos atstovus; • generuoti žinias ir įžvalgas, kurios gali padėti formuoti ES politiką ir stiprinti ES vaidmenį globalizuotame pasaulyje; • skatinti aktyvų informavimo ir švietimo darbą, kuriuo skleidžiamos žinios apie ES plačiai visuomenei (už akademinės bendruomenės ir specializuotų auditorijų ribų), o ES priartinama prie piliečių. Kokiu mastu pasiūlymas pasiekia prioritetines tikslines grupes: • Europos Sąjungos studijų studentus (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje); • studentus, kurie su ES studijomis paprastai nesusiduria (studijuoja kitose srityse nei teisė, ekonomika ir politikos mokslai); • trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, kaip potencialą stiprinti ES viešąją diplomatiją.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 25 balai)	• Metodika: projekto kokybė, naujumas ir įgyvendinamumas bei siūlomos metodikos perspektyvumas. • Kokiu mastu darbo programa: ○ pristatoma aiškiai, išsamiai ir nuosekliai, tinkamai numatyti planuojami parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, vertinimo, tolesnės susijusios veiklos ir sklaidos etapai; ○ parodo nuoseklumą su projekto tikslais ir veiksmais. • Stebėsenos ir vertinimo strategija
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 25 balai)	• Grupės kompetencijos lygis ir pridėtinė vertė: pagrindinių darbuotojų, dalyvaujančių siūlomoje veikloje (akademinėje ir neakademinėje), susijusioje tiek su Europos Sąjungos studijomis (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje), tiek su konkrečiomis pasiūlyme nurodytomis temomis, profilio ir kompetencijos aktualumas ir papildomumas

Poveikis (daugiausia 25 balai)	➤ Numatomas projekto poveikis ir ilgalaikiai padariniai: • institucijai, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas; • studentams ir kitiems besimokantiems asmenims, kurie naudojami šiuo „Jean Monnet“ veiksmu: ○ patobulinta ar novatoriška studijų programa; ○ daugiau galimybių pritraukti geriausius studentus; ○ tvirtesnis bendradarbiavimas su partneriais iš kitų šalių; ○ didesni finansiniai ištekliai ES studijų dalykų dėstymui ir moksliniams tyrimams įstaigos viduje; ○ didesni pajėgumai dėstyti ES studijų dalykus ir vykdyti su jais susijusius mokslinius tyrimus; • kitoms su projektu susijusioms organizacijoms ir asmenims vietos, regioniniu, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu. ➤ Sklaida ir komunikacija: • Priemonių, kuriomis siekiama viešinti veiklos rezultatus institucijoje, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas, ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė: ○ skleidžiant informaciją; ○ didinant informuotumą apie projektus ir rezultatus, taip pat – dalyvių ir organizacijų matomumą; ○ įtraukiant grupes, esančias už aukštojo mokslo ir studijų institucijų ribų; ○ užtikrinant rezultatų perkeliamumą ir jų integravimą į naują politiką ir tobulesnę praktiką. • Kokiu mastu numatytos sklaidos priemonės pasieks tikslinę auditoriją: ○ per žiniasklaidą (įskaitant socialinius tinklus, leidinius ir t. t.), ○ per renginius. ➤ Tvarumas ir tęstinumas: pasiūlyme numatytos tinkamos priemonės ir ištekliai, kuriais būtų užtikrinta, kad projekto rezultatai ir nauda išliktų ir projektui pasibaigus
---	--

Ar skirti finansavimą, svarstoma, jeigu pasiūlymai įvertinami ne mažiau kaip **70 balų** ir skiriama po **15 balų pagal kiekvieną dotacijos skyrimo kriterijų**. Tos pačios temos *ex aequo* pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausiai balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose.

„Jean Monnet“ profesūrai taikomi toliau nurodyti dotacijų skyrimo kriterijai.

Projekto aktualumas (daugiausia 25 balai)	Kokiu mastu pasiūlymas atitinka „Jean Monnet“ veiksmo tikslus: • skatinti akademinio pasaulio ir visuomenės dialogą, įtraukiant į jį vietas ir valstybės lygio politikos formuotojus, valstybės tarnautojus, pilietinės visuomenės veikėjus, įvairių lygmenų švietimo ir žiniasklaidos atstovus; • generuoti žinias ir įžvalgas, kurios gali padėti formuoti ES politiką ir stiprinti ES vaidmenį globalizuotame pasaulyje; • skatinti aktyvų informavimo ir švietimo darbą, kuriuo skleidžiamos žinios apie ES plačiai visuomenei (už akademinės bendruomenės ir specializuotų auditorijų ribų), o ES priartinama prie piliečių. Kokiu mastu pasiūlymas pasiekia prioritetines tikslines grupes: • Europos Sąjungos studijų studentus (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje); • studentus, kurie su ES studijomis paprastai nesusiduria (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje); • trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, kaip potencialą stiprinti ES viešąją diplomatiją.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 25 balai)	• Metodika: projekto kokybė, naujumas ir įgyvendinamumas bei siūlomos metodikos perspektyvumas. • Valdymas: Kokiu mastu darbo programa: ○ pristatoma aiškiai, išsamiai ir nuosekliai, tinkamai numatyti planuojami parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, vertinimo, tolesnės susijusios veiklos ir sklaidos etapai; ○ parodo nuoseklumą su projekto tikslais ir veiksmais. • Stebėsenos ir vertinimo strategija
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 25 balai)	• Puikus Europos Sąjungos studijų profesūros profesorių profilis ir kompetencija (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje); • profesorių ir pagrindinių darbuotojų, dalyvaujančių projekto veikloje, susijusioje tiek su Europos Sąjungos studijomis (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje), tiek su konkrečiomis pasiūlyme nurodytomis temomis, profilio ir kompetencijos aktualumas ir papildomumas; • ES dalykų mokslinių tyrimų patirties įrodymas

Poveikis (daugiausia 25 balai)	➤ Numatomas projekto poveikis ir ilgalaikiai padariniai: • institucijai, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas; • studentams ir kitiems besimokantiems asmenims, kurie naudojami šiuo „Jean Monnet“ veiksmu: ○ patobulinta ar novatoriška studijų programa; ○ daugiau galimybių pritraukti geriausius studentus; ○ tvirtesnis bendradarbiavimas su partneriais iš kitų šalių; ○ didesni finansiniai ištekliai ES studijų dalykų dėstymui ir moksliniams tyrimams įstaigos viduje; ○ didesni pajėgumai dėstyti ES studijų dalykus ir vykdyti su jais susijusius mokslinius tyrimus; • kitoms su projektu susijusioms organizacijoms ir asmenims vietos, regioniniu, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu. ➤ Sklaida ir komunikacija: • Priemonių, kuriomis siekiama viešinti veiklos rezultatus institucijoje, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas, ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė: ○ skleidžiant informaciją; ○ didinant informuotumą apie projektus ir rezultatus, taip pat – dalyvių ir organizacijų matomumą; ○ įtraukiant grupes, esančias už aukštojo mokslo ir studijų institucijų ribų; ○ užtikrinant rezultatų perkeliamumą ir jų integravimą į naują politiką ir tobulesnę praktiką. • Kokiu mastu numatytos sklaidos priemonės pasieks tikslinę auditoriją: ○ per žiniasklaidą (įskaitant socialinius tinklus, leidinius ir t. t.); ○ per renginius. ➤ Tvarumas ir tęstinumas: pasiūlyme numatytos tinkamos priemonės ir ištekliai, kuriais būtų užtikrinta, kad projekto rezultatai ir nauda išliktų ir projektui pasibaigus
---	--

Ar skirti finansavimą, svarstoma, jeigu pasiūlymai įvertinami ne mažiau kaip **70 balų** ir skiriama po **15 balų pagal kiekvieną dotacijos skyrimo kriterijų**. Tos pačios temos *ex aequo* pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausiai balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose.

„Jean Monnet“ kompetencijos centrams taikomi toliau nurodyti dotacijų skyrimo kriterijai.

Projekto aktualumas (daugiausia 25 balai)	Kokiu mastu pasiūlymas atitinka „Jean Monnet“ veiklos tikslus: • prisidėti prie ES studijų (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje), • skatinti akademinio pasaulio ir visuomenės dialogą, įtraukiant į jį vietas ir valstybės lygio politikos formuotojus, valstybės tarnautojus, pilietinės visuomenės veikėjus, įvairių lygmenų švietimo ir žiniasklaidos atstovus; • generuoti žinias ir įžvalgas, kurios gali padėti formuoti ES politiką ir stiprinti ES vaidmenį globalizuotame pasaulyje; • skatinti aktyvų informavimo ir švietimo darbą, kuriuo skleidžiamos žinios apie ES plačiai visuomenei (už akademinės bendruomenės ir specializuotų auditorijų ribų), o ES priartinama prie piliečių. Kokiu mastu pasiūlymas pasiekia daugiau tikslinių grupių: • siūlomo kompetencijos centro naudos gavėjus; • dalyvaujančius fakultetus / katedras, nesusijusius su ES studijomis; • trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, kaip potencialą stiprinti ES viešąją diplomaciją.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 25 balai)	• Metodika: projekto kokybė, naujumas ir įgyvendinamumas bei siūlomos metodikos perspektyvumas. • Kokiu mastu darbo programa: ○ pristatoma aiškiai, išsamiai ir nuosekliai, tinkamai numatyti planuojami parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, vertinimo, tolesnės susijusios veiklos ir sklaidos etapai; ○ parodo nuoseklumą su projekto tikslais ir veiksmis. • Kokiu mastu darbo paketams priskirti išteklių atitinka jų tikslus ir rezultatus. • Stebėsenos ir vertinimo strategija
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 25 balai)	• Centro veiklos dalyvių kokybė ir pridėtinė vertė • Darbuotojų, dalyvaujančių siūlomoje projekto veikloje, susijusioje tiek su Europos Sąjungos studijomis, tiek su konkrečiomis pasiūlyme nurodytomis temomis, profilio ir kompetencijos aktualumas ir papildomumas • Bendradarbiavimo susitarimai aukštojo mokslo ir studijų institucijoje ir vaidmenų pasiskirstymas • Institucijos įsipareigojimas kurti kompetencijos centrą ir palaikyti jo veiklą

Poveikis (daugiausia 25 balai)	➤ Numatomas projekto poveikis ir ilgalaikiai padariniai: • institucijai, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas; • fakultetams / katedroms, kurie naudojami šiuo „Jean Monnet“ veiksmu: ○ patobulintas ar novatoriškas turinys, naujų kryptių plėtojimas konkrečiose mokslinių tyrimų srityse; ○ daugiau galimybių pritraukti geriausius studentus ir tyrėjus; ○ tvirtesnis bendradarbiavimas ir galimybė užmegzti ryšį su partneriais iš kitų šalių; ○ didesni finansiniai ištekliai ES studijų dalykų dėstymui ir moksliniams tyrimams įstaigos viduje; ○ didesni pajėgumai dėstyti ES studijų dalykus ir vykdyti su jais susijusius mokslinius tyrimus; • kitoms su projektu susijusioms organizacijoms ir asmenims vietos, regioniniu, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu. ➤ Sklaida ir komunikacija: • Priemonių, kuriomis siekiama viešinti veiklos rezultatus institucijoje, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas, ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė: ○ skleidžiant informaciją; ○ didinant informuotumą apie projektus ir rezultatus, taip pat – dalyvių ir organizacijų matomumą; ○ įtraukiant grupes, esančias už aukštojo mokslo ir studijų institucijų ribų; ○ užtikrinant rezultatų perkeliamumą ir jų integravimą į naują politiką ir tobulesnę praktiką. • Kokiu mastu numatytos sklaidos priemonės pasieks tikslinę auditoriją: ○ per žiniasklaidą (įskaitant socialinius tinklus, leidinius ir t. t.), ○ per renginius. ➤ Tvarumas ir tęstinumas: pasiūlyme numatytos tinkamos priemonės ir ištekliai, kuriais būtų užtikrinta, kad projekto rezultatai ir nauda išliktų ir projektui pasibaigus
---	---

Ar skirti finansavimą, svarstoma, jeigu pasiūlymai įvertinami ne mažiau kaip **70 balų** ir skiriama po **15 balų pagal kiekvieną dotacijos skyrimo kriterijų**. Tos pačios temos *ex aequo* pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausiai balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose.

GEOGRAFINĖS PUSIAUSVYROS TIKSLAI

Prie šio veiksmo prisidedama ES išorės veiksmų priemonėmis. Turimas biudžetas padalytas skirtingiems regionams, o biudžeto paketų dydis įvairuoja. Daugiau informacijos apie kiekvieno biudžeto paketo sumas bus paskelbta portale „Funding and Tender Opportunities Portal“.

Toliau pristatomi šio veiksmo geografinės pusiausvyros tikslai.

Azija: Didelių pajamų šalims šiame regione galima skirti ne daugiau kaip 75 proc. finansavimo, Kinijai – 12 proc., Indijai – 11 proc.

Užsachario Afrika: pirmenybė bus teikiama mažiausiai išsivysčiusioms šalims; taip pat itin daug dėmesio bus skiriama prioritetinėms migracijos šalims ir regioniniams projektams, kuriuose dalyvauja aukštojo mokslo ir studijų institucijos iš kelių šalių. Nė vienai šaliai nebus skirta daugiau nei 8 proc. tam regionui numatytų lėšų.

NUMATOMAS POVEIKIS

KIEKYBINIS

Didesnis aukštojo mokslo ir studijų institucijų, stiprinančių Europos Sąjungos aspektą savo disciplinose, skaičius.

Didesnis Europos Sąjungos dalykų, dėstomų ir tiriamų fakultetuose / katedrose, kuriuose ES aspektai paprastai nėra plėtojami, neskaičiuojant disciplinų, tradiciškai susijusių su ES klausimais.

KOKYBINIS

Kalbant apie tiesiogiai veiksmuose dalyvaujančius dalyvius, „Jean Monnet“ mokymo ir mokslinių tyrimų veikla padarys teigiamą ir ilgalaikį poveikį tiek studentams, tiek tyrėjams ar dėstytojams ir:

- skatins demokratiją ir priklausymo bendrai erdvei jausmą; aktyvesnio jaunimo domėjimosi Europos politika priemonė galėtų būti vertinama atliekant specialias apklausas;
- didins interesą gilinti žinias apie konkrečias Europos Sąjungos politikos sritis, taip siekiant užtikrinti aktyvesnį dalyvavimą ES veikloje ir viešojoje tarnyboje;
- teiks daugiau galimybių jauniems tyrėjams didinti profesinę kompetenciją ir išplėsti savo karjeros galimybes.

Kalbant apie dalyvaujančias organizacijas, „Jean Monnet“ mokymo ir mokslinių tyrimų veikla paskatins naują dinamiką ir:

- padidins aukštojo mokslo ir studijų institucijų pajėgumus dėstyti Europos Sąjungos dalykus;
- pritrauks daugiau naujų studentų ir dėstytojų, norinčių įgyti žinių apie Europos Sąjungą;
- sukurs struktūrinius centrus, teikiančius konkrečias aukšto lygio žinias apie Europos Sąjungą ir pažangiuosius mokslinius tyrimus fakultetams / katedroms, kuriems reikia tokios paramos.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Toks finansavimo modelis leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Didžiausia ES dotacija vienam projektui yra:

- „Jean Monnet“ moduliai – **30 000 EUR**
- „Jean Monnet“ profesūra – **50 000 EUR**
- „Jean Monnet“ kompetencijos centrai – **100 000 EUR**

Fiksuotosios sumos apims personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, įrangos išlaidas, subrangos ir kitas išlaidas (informacijos sklaidos, leidybos ar vertimo).

Jean Monnet“ studijų moduliai ir profesūra

Pareiškėjai savo paraiškoje turi prašyti iš anksto nustatytos vienkartinės fiksuotosios sumos, nurodytos toliau pateiktose lentelėse. Toliau pateiktose lentelėse parodyta bendra šaliai skirta fiksuotoji suma, atitinkanti bendrą dėstymo valandų skaičių. Lentelėje nurodytos sumos yra galutiniai ES įnašai, prilygstantys 75 proc. bendro finansavimo sumos.

a.1) „Jean Monnet“ moduliams ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse

Šalis / dėstymo	Bulgarija, Rumunija,	Turkija, Kroatija,	Vengrija, Lenkija,	Portugalija, Graikija,	Kipras, Islandija,	Airija, Prancūzija	Belgija, Danija,
--------------------	-------------------------	-----------------------	-----------------------	---------------------------	-----------------------	-----------------------	---------------------

valandos per 3 metų laikotarpį (bent 40 val./metus)	Šiaurės Makedonija, Lichtenšteinas, Serbija	Latvija	Lietuva, Čekija, Estija, Slovakija	Slovėnija, Malta	Ispanija, Italija	a, Suomija	Vokietija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Austrija, Švedija, Norvegija
120-150	11 500 EUR	13 500 EUR	15 000 EUR	19 000 EUR	22 000 EUR	26 000 EUR	28 000 EUR
151-180	14 500 EUR	16 500 EUR	18 500 EUR	23 000 EUR	27 500 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
181-210	16 500 EUR	19 500 EUR	22 000 EUR	27 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
211-240	19 000 EUR	22 500 EUR	25 500 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
241-270	21 500 EUR	25 500 EUR	29 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
271-300	24 000 EUR	28 500 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
301-330	26 500 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
331-360	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR

a.2) „Jean Monnet“ moduliai trečiosioms valstybėms, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės

Šalis / dėstymo valandos per 3 metų laikotarpį (bent 40 val./metus)	Čilė, Sent Kitsas ir Nevis, Meksika, Libija, Antigva ir Barbuda, Barbadosas, kitos šalys	Pagal tarptautinę teisę pripažįstama Rusijos teritorija, Bahreinas, Trinidadas ir Tobagas	Saudo Arabija, Seišeliai, Pusiaujo Gvinėja, Omanas, Izraelis	Korėja, Naujosios Zelandijos Respublika	Japonija, Jungtinė Karalystė	Australija, Brunėjus, Kanada, Honkongas, Kuveitas, Kataras, Singapūras, Šveicarija, Jungtiniai Arabų Emyratai, Jungtinės Amerikos Valstijos
120-150	11 500 EUR	15 000 EUR	19 000 EUR	22 000 EUR	26 000 EUR	28 000 EUR

151-180	14 000 EUR	18 500 EUR	23 000 EUR	27 500 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
181-210	16 500 EUR	22 000 EUR	27 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
211-240	19 000 EUR	25 500 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
241-270	21 500 EUR	29 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
271-300	24 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
301-330	26 500 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
331-360	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR

Daugiau informācijas pateikta dotācijas sutarties šablone, kurį rasite portale „Funding and Tender Opportunities Portal“.

b.1) „Jean Monnet“ profesūra ES valstybēm narēms ir Programos asocijuotosiems trečiosioms valstybēm

Šalis / dēstymo valandos per 3 metų laikotarpį (bent 90 val./metus)	Bulgarija, Rumunija, Šiaurės Makedonija, Lichtenšteinas , Serbija	Turkija, Kroatija, Latvija	Vengrija, Lenkija, Lietuva, Čekija, Estija, Slovakija	Portugalija , Graikija, Slovėnija, Malta	Kipras, Islandija, Ispanija, Italija	Airija, Prancūzija, Suomija	Belgija, Danija, Vokietija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Austrija, Švedija, Norvegija
270-300	18 000 EUR	19 000 EUR	25 000 EUR	31 000 EUR	37 000 EUR	43 000 EUR	47 000 EUR
301-330	20 000 EUR	21 000 EUR	28 000 EUR	34 000 EUR	41 000 EUR	47 000 EUR	50 000 EUR
331-360	22 000 EUR	23 000 EUR	31 000 EUR	37 000 EUR	45 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
361-390	24 000 EUR	25 000 EUR	34 000 EUR	40 000 EUR	49 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
391-420	26 000 EUR	27 000 EUR	37 000 EUR	43 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
421-450	28 000 EUR	29 000 EUR	40 000 EUR	46 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR

451-480	30 000 EUR	31 000 EUR	43 000 EUR	49 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
481-510	32 000 EUR	33 000 EUR	46 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
511-540	34 000 EUR	35 000 EUR	49 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
541-570	36 000 EUR	37 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
571-600	38 000 EUR	39 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
601-630	40 000 EUR	41 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
631-660	42 000 EUR	43 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
661-690	44 000 EUR	45 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
691-720	46 000 EUR	47 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
721-750	48 000 EUR	49 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
>750	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR

b.2) „Jean Monnet“ profesūra trečiosioms valstybėms, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės

Šalis / dėstymo valandos per 3 metų laikotarpį (bent 90 val./metus)	Čilė, Sent Kitsas ir Nevis, Meksika, Libija, Antigva ir Barbuda, Barbadosas, kitos šalys	Pagal tarptautinę teisę pripažįstama Rusijos teritorija, Bahreinas, Trinidadas ir Tobagas	Saudo Arabija, Seišeliai, Pusiaujo Gvinėja, Omanas, Izraelis	Korėjos Respublika, Naujoji Zelandija	Japonija, Jungtinė Karalystė	Australija, Brunėjus, Kanada, Honkongas, Kuveitas, Kataras, Singapūras, Šveicarija, Jungtiniai Arabų
---	---	--	---	--	---	---

						Emyratai, Jungtinės Amerikos Valstijos
270-300	21 000 EUR	24 000 EUR	31 000 EUR	37 000 EUR	43 000 EUR	47 000 EUR
301-330	23 000 EUR	27 000 EUR	34 000 EUR	41 000 EUR	47 000 EUR	50 000 EUR
331-360	25 000 EUR	30 000 EUR	37 000 EUR	45 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
361-390	27 000 EUR	33 000 EUR	40 000 EUR	49 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
391-420	29 000 EUR	36 000 EUR	43 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
421-450	31 000 EUR	39 000 EUR	46 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
451-480	33 000 EUR	42 000 EUR	49 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
481-510	35 000 EUR	45 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
511-540	37 000 EUR	48 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
541-570	39 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
571-600	41 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
601-630	43 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
631-660	45 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
661-690	47 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
691-720	49 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
721-750	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
>750	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite portale „Funding and Tender Opportunities Portal“.

a) „Jean Monnet“ kompetencijos centrai –

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Dotaciją teikianti institucija nustatys kiekvienos dotacijos fiksuotąją sumą remdamasi pasiūlymu, vertinimo rezultatais, finansavimo normomis ir didžiausia kvietime teikti paraiškas nustatyta dotacijos suma.

Didžiausia ES parama vienam projektui yra 100 000 EUR.

Kaip nustatoma projekto fiksuotoji suma?

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

- a) biudžetas turėtų būti kuo išsamesnis ir suskirstytas į derančius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, mobilumo parengimo ir įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir kt. darbo paketus);
- b) pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;
- c) pareiškėjai savo pasiūlyme turi numatomas išlaidas paskirstyti pagal darbo paketų dalis;
- d) numatytais lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą.

Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į atlikto vertinimo išvadą. Fiksuotoji suma neviršys 80 proc. po vertinimo nustatytos biudžeto sąmatos.

Dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma, finansavimo norma, visos tinkamos finansuoti išlaidos ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje.

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Tokia finansavimo schema leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite portale „Funding and Tender Opportunities Portal“.

„JEAN MONNET“ VEIKSMAI KITOSE ŠVIETIMO IR MOKYMO SRITYSE

Mokymasis apie Europos Sąjungos tikslus ir veikimą yra svarbi aktyvaus pilietiškumo ir bendrų laisvės, tolerancijos ir nediskriminavimo vertybių skatinimo dalis.

Bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai mielai naudotųsi profesinio tobulėjimo galimybėmis; nemažai mokytojų teigia, kad jiems reikia įgyti gebėjimų, kurie padėtų formuoti įtraukią klasės aplinką, naudojant informacines ir ryšių technologijas (IRT), ir mokyti daugiakalbėse ir daugiakultūrese klasėse. Jiems taip pat reikia profesinio tobulėjimo galimybių, susijusių su mokymu europiniais klausimais, ypač su patraukliu mokymu apie Europos Sąjungą.

Bendras tikslas – skatinti geresnį Europos Sąjungos ir jos institucijų veiklos supratimą tiek bendrojo ugdymo, tiek profesinio mokymo lygmeniu (ISCED 1–4) ir spręsti su žinių apie Europos Sąjungą trūkumu bei dezinformacija (kurie, savo ruožtu, didina žmonių nusivylimą Sąjunga ir jos politika) susijusius klausimus.

„JEAN MONNET“ MOKYTOJŲ RENGIMAS

Aukštojo mokslo ir studijų institucijos arba mokytojų rengimo institucijos ir (arba) agentūros pagal šį veiksmą organizuos veiklą, kuri leis bendrojo ugdymo įstaigų mokytojams ir profesinio mokymo paslaugų teikėjams įgyti naujų įgūdžių, mokyti ir įsitraukti į ES reikalus, padedant jiems geriau suprasti ES ir jos veikimą ir taip suteikiant jiems daugiau galių.

Mokytojų rengimo (tiek pirminio rengimo, tiek tęstinio profesinio tobulėjimo) įstaigos didins savo vidaus žinias ir stiprins įgūdžius, susijusius su mokymu ES klausimais, todėl mokytojai bus geriau pasirengę įtraukti ES turinį į savo veiklą.

Mokytojų rengimo veikloje galės dalyvauti bendrojo ugdymo įstaigų pedagogai ir profesinio mokymo paslaugų teikėjai (ISCED 1–4).

VEIKSMO TIKSLAI

„Jean Monnet“ mokytojų rengimo veikla siekiama padėti mokykloms ir profesinio mokymo paslaugų teikėjams planuoti, organizuoti ir įgyvendinti ES turinį mokymo programose ir užklasiniame veikloje. Pagrindiniai tikslai:

- leisti bendrojo ugdymo įstaigoms ir profesinio mokymo paslaugų teikėjams (ISCED 1–4) stiprinti pedagogų žinias apie ES reikalus;
- bendrojo mokymo įstaigoms ir profesinio mokymo paslaugų teikėjams siūlyti struktūruotą mokymą apie ES dalykus, o įvairaus lygio, skirtingo išsilavinimo ir patirties mokytojams teikti mokymo turinį ir metodikas;
- rengti specialius individualius ar grupinius mokymo kursus (modulinius, rezidencinius, mišriuosius ar internetinius), skirtus mokytojams, kurie domisi ES ir nori integruoti ES temas į savo kasdienį darbą;
- paskatinti mokytojus drąsiau integruoti ES aspektą į savo kasdienį darbą.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI „JEAN MONNET“ MOKYTOJŲ RENGIMO IR ŠVIETIMO PARAIŠKOMS?

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Viena aukštojo mokslo ir studijų institucija arba viena mokytojų rengimo institucija / švietimo įstaiga / agentūra, teikiantys pirminio rengimo ir (arba) mokymo darbo vietoje paslaugas bendrojo ugdymo įstaigų ir profesinio mokymo įstaigų mokytojams (ISCED 1–4). Paraišką teikiančios organizacijos turi būti įsteigtos ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Aukštojo mokslo ir studijų institucijos turi turėti galiojančią ECHE. Fiziniai asmenys negali tiesiogiai teikti paraiškos dotacijai gauti.
Dalyvaujančiosios organizacijos	Aukštojo mokslo ir studijų institucijos ar mokytojų rengimo įstaigos, įsteigtos ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	Viena aukštojo mokslo ir studijų institucija ar mokytojų rengimo įstaiga, įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.
Projekto trukmė	3 metai
Kam teikti paraišką?	Europos Švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-JMO-2022-OFET-TT
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki kovo 1 d. 17:00:00 (Bruselio laiku) .

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

PROJEKTO RENGIMAS

Naujos ir novatoriškos turinio apie Europos Sąjungą siūlymo mokiniams metodikos padės mokytojams integruoti faktus ir žinias apie Europos Sąjungą į mokymo programas ir užklasinę veiklą.

Mokytojų rengimo įstaiga – įstaiga, kurios viena iš pagrindinių veiklų yra mokytojų rengimo ir švietimo veikla.

„Jean Monnet“ **mokytojų rengimo ir švietimo veikla** turėtų apimti pasirengimą mokytojų rengimo veiklai ir jos vykdymą. Tai gali būti tiksliniai kursai arba moduliai, įskaitant nuotolinį mokymą (MOOC ir (arba) mišrioji veikla). **Mokytojų rengimas / švietimas** turėtų būti oficialūs, jų pabaigoje išduodamas pažymėjimas.

Siūloma veikla turėtų apimti ir paramą dalyviams (pavyzdžiui, kelionės ir pragyvenimo apmokėjimą, vadovėlių ir kitų konkrečių priemonių teikimą, atleidimą nuo mokesčių).

„Jean Monnet“ **mokytojų rengimas ir švietimas** turi būti:

- mokymas apie mokymo metodikas, susijusias su Europos Sąjungos klausimais;
- mokymas apie Europos Sąjungos reikalus;
- Europos Sąjungos dalykų mokymosi patirtis, papildanti esamas disciplinas (klasių bendradarbiavimu grindžiamas mokymasis, komandinis mokymas);
- seminarai, vasaros ir intensyvūs kursai, kitokia ES patirtis dalyvaujant kitiems suinteresuotiesiems subjektams.

Tai galima padaryti:

- teikiant *ad hoc* gaires, padedančias atlikti mokymų atranką;
- vykdant kontaktinį, internetinį ir (arba) mišrųjį mokymą.

NUMATOMAS POVEIKIS

Kiekybinis

- Dotacijų gavėjų skaičius pagal ES valstybes nares ar Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes ir (arba) regionus;
- mokytojų rengimo ir švietimo dalyvių skaičius pagal šalį arba regioną.

Kokybinis

Tikimasi, kad „Jean Monnet“ mokytojų rengimas ir švietimas padarys teigiamą ir ilgalaikį poveikį įstaigoms, teikiančioms pirminio mokytojų rengimo ir (arba) jų kvalifikacijos kėlimo paslaugas, ir veiklos dalyviams.

Mokytojų rengimo iniciatyva suteiks pedagoginiams darbuotojams didesnių profesinio tobulėjimo ir karjeros galimybių.

„Jean Monnet“ mokytojų rengimo / švietimo veikla taip pat siekiama tokių rezultatų kaip:

- geresnis mokytojų pasirengimas mokyti ES temomis įsisavinus mokymo metodiką;
- didesni pajėgumai mokyti ES temomis;
- gilesnės žinios apie ES reikalus;
- išplėsta specialaus organizacijų, kurios teikia pirminio mokytojų rengimo ir (arba) kvalifikacijų kėlimo paslaugas, mokymo pasiūla.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal toliau nurodytus kriterijus.

Projekto aktualumas (daugiausia 25 balai)	• Kokiu mastu pasiūlymas atitinka „Jean Monnet“ veiksmo tikslus: ○ prisidėti prie ES studijų (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje), ○ suteikti bendrojo ugdymo įstaigų mokytojams galimybių įgyti naujų įgūdžių; ○ padėti geriau suprasti ES ir jos veikimą; ○ padėti mokytojams integruoti ES turinį į savo veiklą. • Kokiu mastu pasiūlymas pasiekia prioritetines tikslines grupes: ○ bendrojo ugdymo mokyklas ir profesinio mokymo įstaigas (ISCED 1–4); ○ mokytojus.
--	--

Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 25 balai)	• Metodika: pasiūlymo kokybė, naujumas ir įgyvendinamumas bei siūlomos metodikos perspektyvumas. • Kokiu mastu darbo programa: ○ pristatoma aiškiai, išsamiai ir nuosekliai, tinkamai numatyti planuojami parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, vertinimo, tolesnės susijusios veiklos ir sklaidos etapai; ○ parodo nuoseklumą su pasiūlymo tikslais ir veiksmais; ○ apima dalyvių rėmimą (pavyzdžiui, kelionės ir pragyvenimo apmokėjimas, vadovėlių ir kitų konkrečių priemonių teikimas, atleidimas nuo mokesčių). • Kokiu mastu darbo paketams priskirti ištekliai atitinka jų tikslus ir rezultatus. • Stebėsenos ir vertinimo strategija
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 25 balai)	• Grupės kompetencijos lygis ir pridėtinė vertė: ○ Pagrindinių darbuotojų, dalyvaujančių siūlomoje veikloje (tiek akademinėje, tiek ne akademinėje, jei taikoma) profilio ir kompetencijos aktualumas ir papildomumas: ▪ Europos Sąjungos studijų (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje) atžvilgiu, ▪ konkrečios pasiūlyme pateiktos temos atžvilgiu.
Poveikis (daugiausia 25 balai)	• Numatomas mokytojų rengimo poveikis ir ilgalaikiai padariniai: bendrojo ugdymo įstaigoms ir profesinio mokymo paslaugų teikėjams (ISCED 1–4): ○ didesni pajėgumai mokyti ES temomis; ○ patobulintas ar novatoriškas turinys, naujų ES temų aspektų įtraukimas į mokymo programas; ○ veiklą organizuojančiai institucijai; ○ tvirtesnis bendradarbiavimas ir galimybė užmegzti ryšį su partneriais; ○ siūlomų mokymų skaičius ir lygis ir potencialių naudos gavėjų skaičius; ○ didesni finansiniai ištekliai, siekiant stiprinti tikslingesnę mokymą įstaigos viduje. „Jean Monnet“ veiksmo naudos gavėjams: ○ geresni mokytojų įgūdžiai integruoti ES turinį į savo veiklą. • Sklaida ir komunikacija: ○ priemonių, kuriomis siekiama viešinti veiklos rezultatus institucijoje, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas, ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė; ○ didesnis informuotumas apie projektus ir rezultatus, taip pat – dalyvių ir organizacijų matomumas; ○ grupių, tiesiogiai nesusijusių su tikslinėmis grupėmis, įtraukimas; ○ kokiu mastu numatytos sklaidos priemonės pasieks tikslinę auditoriją; ○ tvarumas ir tęstinumas: pasiūlyme numatytos tinkamos priemonės ir ištekliai, kuriais būtų užtikrinta, kad projekto rezultatai ir nauda išliktų ir projektui pasibaigus

Ar skirti finansavimą, svarstoma, jeigu pasiūlymai įvertinami ne mažiau kaip **70 balų** ir skiriama bent po **15 balų pagal kiekvieną dotacijos skyrimo kriterijų**. Tos pačios temos *ex aequo* pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausiai balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Dotaciją teikianti institucija nustatys kiekvienos dotacijos fiksuotąją sumą remdamasi pasiūlymu, vertinimo rezultatais, finansavimo normomis ir didžiausia kvietime teikti paraiškas nustatyta dotacijos suma.

Didžiausia ES parama vienam projektui yra 300 000 EUR.

Kaip nustatoma projekto fiksuotoji suma?

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

- a) biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjui (-ams) ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, pasirengimo mobilumui ir jo įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir t. t.);
- b) pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;
- c) pareiškėjai savo pasiūlyme turi numatomas išlaidas paskirstyti pagal darbo paketų dalis (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);
- d) numatytomis lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą.

Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į atlikto vertinimo išvadas. Fiksuotoji suma neviršys 80 proc. po vertinimo nustatytos biudžeto sąmatos.

Dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma, finansavimo norma, visos tinkamos finansuoti išlaidos ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje.

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Tokia finansavimo schema leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite portale „Funding and Tender Opportunities Portal“.

MOKYMO SI APIE ES INICIATYVOS KITOSE ŠVIETIMO IR MOKYMO SRITYSE

Mokymosi apie ES iniciatyvas bus remiamos bendrojo ugdymo mokyklos ir profesinio mokymo įstaigos (ISCED 1–4), kad jie galėtų teikti ES dalykų turinį (įskaitant tokias temas kaip demokratija, ES istorija, ES veikimas, kultūrų įvairovė). Veikla turėtų būti vykdoma mokslo metais, į ją galima įtraukti projektų savaites, pažintinius vizitus ir kitą patyriminius užsiėmimus.

Veikla bus siūloma bendrojo ugdymo mokykloms ir profesinio mokymo įstaigoms (ISCED 1–4). Jie galės rengti ir teikti su ES susijusį turinį ir kurti skirtą mokymosi patirtį patys arba padedami aukštojo mokslo ir studijų institucijų ar kitų organizacijų (NVO, asociacijų ir t. t.). Šia veikla bus padedama paskatinti įdomiais būdais mokytis apie Europos Sąjungą. Ji padės moksleiviams išsiugdyti priklausymo Europos Sąjungai jausmą, suprasti, kokį poveikį ji daro jų gyvenimui ir kaip veikia ES mechanizmai ir politika.

VEIKSMO TIKSLAI

„Jean Monnet“ **mokymosi apie ES iniciatyvos** padės įtraukti Europos Sąjungos klausimus į bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų (ISCED 1–4) švietimo kultūrą ir prisidės prie Europos identiteto ir mokinių bei mokytojų aktyvaus pilietiškumo stiprinimo.

- **Suteikti mokytojams galimybių** mokytis apie ES naudojantis patraukliais metodais ir perduoti besimokantiems asmenims faktus ir žinias apie Europos Sąjungą;
- **pagerinti mokymosi** apie ES **rezultatus**;
- stiprinti **ES klausimų išmanymą** mokyklose (ISCED 1–4);
- skatinti domėjimąsi Europos Sąjungos klausimais ir sukurti pagrindą **aktyvesniam moksleivių ir studentų dalyvavimui demokratiame procese**, kad jie geriau pasirengtų tapti aktyviais piliečiais.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI „JEAN MONNET“ MOKYMO SI APYE ES INICIATYVOMS?

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Viena bendrojo ugdymo mokykla ar vienas profesinio mokymo paslaugų teikėjas (ISCED 1–4), įsteigtas ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.
Projekto trukmė	3 metai „Jean Monnet“ mokymosi apie ES iniciatyva turi būti įgyvendinama bent 40 valandų per mokslo metus trejus metus paeiliui.
Kam teikti paraišką?	Europos Švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-JMO-2022-OFET-LEARNING-EU
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki kovo 1 d. 17:00:00 (Bruselio laiku) .

PROJEKTO RENGIMAS

„Jean Monnet“ mokymosi apie ES iniciatyvos yra visų pirma skirtos bendrojo ugdymo mokykloms ir profesinio mokymo įstaigoms (ISCED 1–4). „Jean Monnet“ **mokymosi apie ES iniciatyvos** turi vykdyti vieną ar daugiau šių veiklų:

- mokymas apie Europos Sąjungos reikalus oficialiai integruoti į mokymo programą (vieną ar daugiau esamų mokomųjų dalykų);
- Europos Sąjungos dalykų mokymosi patirtis, papildanti esamas disciplinas (klasių bendradarbiavimu grindžiamas mokymasis, komandinis mokymas ir pan.);
- užklausiniai seminarai, pažintiniai vizitai, kita ES pažinimo patirtis įtraukiant kitas organizacijas.

Šio veiksmo tikslais mokymo valanda suprantama kaip mokymosi patirties valanda bendrojo ugdymo mokyklos ar profesinio mokymo veiklos kontekste. Tai gali būti mokymasis klasėje ir už jos ribų (pavyzdžiui, praktiniai seminarai, susitikimai su ekspertais, pažintiniai vizitai), tačiau jis turi būti susietas su konkrečiais mokymosi rezultatais ir su ES studijomis / ES vertybėmis.

NUMATOMAS POVEIKIS

Kiekybinis

- Didesnis bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų (ISCED 1–4), mokančių apie Europos Sąjungą, skaičius pagal ES valstybes nares ar Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes;
- didesnis bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų (ISCED 1–4) klasių, kuriose mokomasi Europos Sąjungos dalykų, skaičius;
- didesnis teminių sričių ar užklasinės veiklos, skirtos mokyti apie ES bendrojo ugdymo mokyklose ar profesinio mokymo įstaigose (ISCED 1–4) skaičius pagal ES valstybes nares ar Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes;
- didesnis mokytojų, geriau išmanančių ES klausimus, skaičius.

Kokybinis

Kalbant apie veikloje tiesiogiai dalyvaujančius **dalyvius**, „Jean Monnet“ **mokymosi apie ES iniciatyvos** padarys teigiamą ir ilgalaikį poveikį bendrojo ugdymo mokykloms ar profesinio mokymo įstaigoms (ISCED 1–4), jų **mokiniams ir mokytojams, be kita ko**:

- padidins ES novatoriško mokymo ir mokymosi metodų kokybę, itin daug dėmesio skiriant ES prioritetams²⁵²;
- suteiks daugiau profesinio tobulėjimo galimybių mokytojams;
- pagerins mokinių mokymosi apie ES rezultatus, nes jie įgis daugiau žinių ir supratimo apie ES, jos istoriją, vertybes, tikslus ir institucijas, sprendimų priėmimo procesus, darančius poveikį kasdieniam jaunų europiečių gyvenimui;
- suteikiant faktų ir žinių, iliustruojančių ES pilietiškumo ir teisių svarbą, sustiprins kritinį mąstymą apie ES klasėse ir vykdant užklasinę veiklą, pavyzdžiui, pažintinius vizitus, mainus, projektus.

Kalbant apie dalyvaujančias organizacijas, „Jean Monnet“ **mokymosi apie ES iniciatyvos** paskatins naują dinamiką ir:

- padidins bei susistemins pajėgumus mokyti Europos Sąjungos dalykų taikant daugiadalykį požiūrį;
- pritrauks daugiau naujų mokytojų ir mokinių, norinčių įgyti faktų ir žinių apie ES.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal toliau nurodytus kriterijus (*prašome laikytis punktų eiliškumo*).

²⁵² Informacija apie Europos Komisijos 2019–2024 m. prioritetus pateikiama adresu: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024_lt

Projekto aktualumas (daugiausia 25 balai)	Turi būti parodytas pasiūlymo aktualumas siekiant veiksmo tikslų. Aktualumas bus vertinamas, be kita ko, pagal tokius aspektus kaip: - projekte siūlomų ES dalykų tipas ir skaičius; - pasiūlymo novatoriškumas ir kūrybiškumas; - jei įmanoma, skaitmeninės metodikos naudojimas; - nauja mokymo ir mokymosi metodika, siekiant padidinti Europos Sąjungos dalykų patrauklumą ir geriau pritaikyti juos prie mokinių ir studentų reikmių.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 25 balai)	Kalbant apie kokybę, pasiūlyme turėtų būti parodyta: - siūlomos metodikos kokybė ir įgyvendinamumas; - naudojama mokymo metodika, įskaitant grupines paskaitas, seminarus, praktinius užsiėmimus, nuotolinį mokymąsi, išskyrus asmeninį mokymą; - siūlomos darbo programos aiškumas ir turinys visais jos etapais (rengimo, įgyvendinimo, vertinimo ir tolesnių susijusių veiksmų).
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 25 balai)	Projekto pasiūlyme turėtų būti pateikta: - aiškaus bendrojo ugdymo mokyklos ar profesinio mokymo įstaigos vadovybės įsipareigojimo įrodymas; - aiškaus įsipareigojimo remti mokytojus, rengiančius mokymo turinį ir vykdančius mokymo veiklą, įrodymas; - stebėsenos veiklos ir iniciatyvoje dalyvaujančių darbuotojų rezultatų matomumo įrodymas; - reikiamų pedagoginių įgūdžių turinčių darbuotojų dalyvavimo įrodymas.
Poveikis, sklaida ir tvarumas (daugiausia 25 balai)	Projekto pasiūlyme turėtų būti pateikta: - tinkamų priemonių ir išteklių, kuriais būtų užtikrinta, kad rezultatai ir nauda išliktų ir projektui pasibaigus, įrodymas; - sklaidos institucijoje ir už jos ribų strategijos aiškus aprašymas; - numatyto poveikio bendrojo ugdymo mokykloms ir profesinio mokymo įstaigoms (ISCED 1–4), mokiniams, studentams ir mokytojams, dalyvaujantiems veikloje, paaiškinimas.

Ar skirti finansavimą, svarstoma, jeigu pasiūlymai įvertinami ne mažiau kaip **70 balų** ir skiriama bent po **15 balų pagal kiekvieną dotacijos skyrimo kriterijų**. Tos pačios temos *ex aequo* pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausiai balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Toks finansavimo modelis leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį. Didžiausia ES dotacija vienam projektui yra **30 000 EUR**.

Fiksuotosios sumos apims personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, įrangos išlaidas, subrangos ir kitas išlaidas (informacijos sklaidos, leidybos ar vertimo).

Pareiškėjai turi prašyti iš anksto nustatytos vienkartinės fiksuotosios sumos, nurodytos toliau pateiktose lentelėse. Atkreipkite dėmesį, kad fiksuotoji suma pagal šalį atspindi bendrą trejų metų dėstymo valandų skaičių. Lentelėje nurodytos sumos yra galutiniai ES įnašai, prilygstantys 80 proc. bendro finansavimo sumos.

ES mokymosi iniciatyvos					
Šalys / dėstymo valandos per 3 metų laikotarpį (bent 40 val./metus)	120–150 dėstymo val.	151–180 dėstymo val.	181–210 DĖSTYMO VAL.	211–240 dėstymo val.	≥ 241 DĖSTYMO VAL.
Bulgarija, Rumunija, Šiaurės Makedonija, Lichtenšteinas, Serbija	10 250 EUR	12 500 EUR	14 750 EUR	17 000 EUR	19 250 EUR
Turkija, Kroatija, Latvija	12 000 EUR	14 750 EUR	17 500 EUR	20 000 EUR	22 750 EUR
Vengrija, Lenkija, Lietuva, Čekija, Estija, Slovakija	13 500 EUR	16 500 EUR	19 750 EUR	22 750 EUR	26 000 EUR
Portugalija, Graikija, Slovėnija, Malta	17 000 EUR	20 500 EUR	24 000 EUR	27 750 EUR	30 000 EUR
Kipras, Islandija, Ispanija, Italija	19 750 EUR	24 500 EUR	29 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
Airija, Prancūzija, Suomija	23 250 EUR	28 500 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
Belgija, Danija, Vokietija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Austrija, Švedija, Norvegija	25 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR

„JEAN MONNET“ POLITINIAI DEBATAI

Didelių teminių tinklų aukštojo mokslo srityje (kasmet bus remiami du tinklai: vienas tinklas ES vidaus klausimams nagrinėti ir vienas tinklas užsienio politikos ir konkretaus prioriteto klausimams spręsti) pirminis tikslas – kaupti mokslinių tyrimų išvadas, mokomojo dalyko turinį ir patirtį, produktus (tyrimus, straipsnius ir t. t.), dalytis jais ir aptarti juos su partneriais. Kiekvienas tinklas pats spęs, kaip dalytis su partneriais akademinio darbu ir vykdyti tarpusavio vertinimo veiklą ir teikti pastabas apie paskelbtus dokumentus. Tinklo koordinatorių reguliariai atrinks novatoriškiausius ir įdomiausius rezultatus ir pateiks juos Komisijai.

ES vidaus klausimų tinklo nagrinėjama tema – Europos ateitis.

Išorės politikos tinklo nagrinėjama tema – Europa pasaulyje.

Galutinis teminių tinklų tikslas – teikti reguliarių grįžtamąjį ryšį (pavyzdžiui, internetinį naujienlaiškį) apie pažangiausių ir novatoriškiausių srities praktiką, prisidedant prie diskusijų ir padidinant jų vertę.

„Jean Monnet“ tinklai kitose švietimo ir mokymo srityse skatins bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų, norinčių dalytis gera praktika ir patirtimi tiek turinio, tiek metodikos atžvilgiu ir kaupti žinias apie mokymą Europos Sąjungos klausimais, tinklų kūrimą ir plėtotę. Visų pirma tinklai turėtų sutelkti dėmesį į tai, kaip novatoriškai ir kūrybiškai perduoti faktus ir žinias apie ES besimokantiems asmenims.

Pirmiausia paraiškas kviečiamos teikti bendrojo ugdymo mokyklos ir profesinio mokymo įstaigos, įsteigtos ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.

TEMINIAI TINKLAI AUKŠTOJO MOKSLO SRITYJE

„Jean Monnet“ tinklams (aukštojo mokslo srityje) taikomi toliau nurodyti tinkamumo kriterijai.

Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti bet kuri aukštojo mokslo ir studijų institucija, įsteigta ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Išimtis: šiame veiksmė negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas). Aukštojo mokslo ir studijų institucijos ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Dalyvaujančios aukštojo mokslo ir studijų institucijos trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, turėti ECHE neprivalo. Paskirtosios Europos institucijos (nustatytos reglamente, kuriuo nustatoma programa „Erasmus+“), siekiančios Europos interesus atitinkančio tikslo, negali teikti paraiškos pagal šį veiksmą.
Dalyvaujančiosios organizacijos	Bet kuri aukštojo mokslo ir studijų institucija, įsteigta ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Išimtis: šiame veiksmė negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas).
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir	ES vidaus klausimų tinklas: Bent 12 aukštojo mokslo ir studijų institucijų iš 7 skirtingų ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių.

pobūdis	Užsienio politikos klausimų tinklas: Bent 12 aukštojo mokslo ir studijų institucijų ir bent 6 dalyviai iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, finansuojami per ES išorės veiksmų priemones.
Projekto trukmė	3 metai
Kam teikti paraišką?	Europos Švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: • „Jean Monnet“ politiniai debatai – ES vidaus klausimai: ERASMUS-JMO-2022-NETWORKS-HEI-EU - • „Jean Monnet“ politiniai debatai – Užsienio politikos klausimai: ERASMUS-JMO-2022-NETWORKS-HEI-NON-EUT
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki kovo 1 d. 17:00:00 (Briuselio laiku) .

Tinklams taikomi toliau nurodyti dotacijų skyrimo kriterijai.

Projekto aktualumas (daugiausia 25 balai)	• Pasiūlymo aktualumas atsižvelgiant į kvietimo teikti paraiškas prioritetus • Kokiu mastu pasiūlymas yra tinkamas siekiant skatinti naujos mokymosi, mokslinių tyrimų ar diskusijų veiklos plėtotę • Akademinės pridėtinės vertės įrodymai
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 25 balai)	• Metodika: siūlomos veiklos kokybė, naujumas ir įgyvendinamumas • Siūlomos akademinių pasiekimų analizės ir peržiūros sistemos kokybė • Siūlomo įtakos ES politikai modelio kokybė • Kokiu mastu darbo programa pristatoma aiškiai, išsamiai ir nuosekliai, tinkamai numatyti planuojami parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, vertinimo, tolesnės susijusios veiklos ir sklaidos etapai • Kokiu mastu veiklai priskirti išteklių atitinka jos tikslus ir rezultatus • Stebėsenos ir vertinimo strategija
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 25 balai)	• Tinklo sudėtis geografinės aprėpties ir kompetencijos papildomumo atžvilgiu. • Partnerystės vidaus veiklos organizavimas: ○ dalyvių, dalyvaujančių siūlomoje veikloje, susijusioje su konkrečia pasiūlyme nurodyta tema, profilio ir kompetencijos aktualumas ir papildomumas. • Bendradarbiavimo susitarimai ir vaidmenų, pareigų ir užduočių paskirstymas.

Poveikis (daugiausia 25 balai)	Numatomas tinklų poveikis ir ilgalaikiai padariniai: Sklaida ir komunikacija: • priemonių, kuriomis siekiama viešinti veiklos rezultatus tinklui priklausančioje institucijoje ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė: ○ didinant informuotumą apie veiklą ir rezultatus, taip pat – dalyvių ir organizacijų matomumą; • Koku mastu numatytos sklaidos priemonės pasieks tikslinę auditoriją: ○ per žiniasklaidą (įskaitant socialinius tinklus, leidinius ir t. t.), ○ per renginius. • Tvarumas ir tęstinumas: pasiūlyme numatytos tinkamos priemonės ir ištekliai, kuriais būtų užtikrinta, kad rezultatai ir nauda išliktų ir projektui pasibaigus.
--	--

Ar skirti finansavimą, svarstoma, jeigu pasiūlymai įvertinami ne mažiau kaip **70 balų** ir skiriama bent po **15 balų pagal kiekvieną dotacijos skyrimo kriterijų**. Tos pačios temos *ex aequo* pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausiai balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Dotaciją teikianti institucija nustatys kiekvienos dotacijos fiksuotąją sumą remdamasi pasiūlymu, vertinimo rezultatais, finansavimo normomis ir didžiausia kvietime teikti paraiškas nustatyta dotacijos suma.

Didžiausia ES parama vienam tinklui, nagrinėjančiam ES vidaus klausimus, yra 1 000 000 EUR.

Didžiausia ES parama vienam tinklui, nagrinėjančiam išorės politikos klausimus, yra 1 200 000 EUR.

Kaip nustatoma projekto fiksuotoji suma?

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

- a) biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjui (-ams) ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, pasirengimo mobilumui ir jo įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir t. t.);
- b) pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;
- c) pareiškėjai savo pasiūlyme turi numatomas išlaidas paskirstyti pagal darbo paketų dalis (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);
- d) numatytomis lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą.

Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į atlikto vertinimo išvadą. Fiksuotoji suma neviršys 80 proc. po vertinimo nustatytos biudžeto sąmatos.

Dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma, finansavimo norma, visos tinkamos finansuoti išlaidos ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje.

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Tokia finansavimo schema leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite portale „Funding and Tender Opportunities Portal“.

„JEAN MONNET“ TINKLAI KITOSE ŠVIETIMO IR MOKYMO SRITYSE

Bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų (ISCED 1–4) ir (arba) mokytojus rengiančių ir šviečiančių aukštojo mokslo ir studijų institucijų tinklai turėtų siekti suteikti šiai naujai „Jean Monnet“ veiklai tarptautinį aspektą ir padėti keistis gerąja patirtimi bei šalių grupėje vykdyti komandinį mokymą.

Tokia veikla leis skirtinguose kontekstuose dirbantiems specialistams, dėl nacionalinės teisės aktų ir mokymo programų struktūros susiduriantiems su skirtingais uždaviniais ir apribojimais, pasiekti bendrą supratimą apie mokymosi Europos Sąjungos klausimais metodikas.

VEIKSMO TIKSLAI

„Jean Monnet“ tinklų tikslas – padėti bendrojo ugdymo mokykloms ir profesinio mokymo įstaigoms (ISCED 1–4) ir (arba) mokytojus rengiančioms ir šviečiančioms aukštojo mokslo ir studijų institucijoms gilinti žinias, kaip mokyti Europos Sąjungos dalykų, taip pat mokymosi procesui suteikti tarptautinį matmenį.

Mokytojų keitimasis žiniomis, bendradarbiavimas rengiant konkrečias disciplinas ir metodikas, komandinio mokymo patirtis ir bendra veikla – tinklo veiklos pagrindas. Pavyzdžiui:

- keistis informacija apie turinį ir viešinti taikomų metodikų rezultatus;
- stiprinti įvairių bendrojo ugdymo mokyklų, profesinio mokymo įstaigų (ISCED 1–4) ir mokytojus rengiančių ir šviečiančių institucijų bendradarbiavimą, suteikiant jiems tarptautinės patirties ir europinę reputaciją;
- keistis žiniomis ir mobilumu komandinio mokymo tikslais;
- skatinti bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų (ISCED 1–4) ir (arba) mokytojus rengiančių ir šviečiančių aukštojo mokslo ir studijų institucijų bendradarbiavimą ir kurti tvirtą ir tvarią žinių platformą.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI PARAIŠKOMS DĖL „JEAN MONNET“ TINKLŲ KITOSE ŠVIETIMO IR MOKYMO SRITYSE?

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Viena bendrojo ugdymo įstaiga, viena profesinio mokymo įstaiga ar viena aukštojo mokslo ir studijų įstaiga, teikianti pirminio rengimo ir (arba) mokymo darbo vietoje paslaugas bendrojo ugdymo ir (arba) profesinio mokymo įstaigų (ISCED 1–4), įsteigtų ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse, siūlomo tinklo partnerių vardu.
Dalyvaujančiosios organizacijos	Bendrojo ugdymo įstaigos, profesinio mokymo paslaugų teikėjai (ISCED 1–4) ar aukštojo mokslo ir studijų institucijos, teikiančios pirminio rengimo ir (arba) mokymo darbo vietoje paslaugas bendrojo ugdymo ir (arba) profesinio mokymo įstaigų (ISCED 1–4), įsteigtų ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje, mokytojams. Jie turėtų užtikrinti, kad naudos iš šios veiklos gautų kuo daugiau besimokančių asmenų.
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	Bent 6 institucijos, įsteigtos bent 3 skirtingose ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse. Bent 4 bendrojo ugdymo įstaigos ir (arba) profesinio mokymo paslaugų teikėjai (ISCED 1–4) ir bent 2 aukštojo mokslo ir studijų institucijos, teikiančios pirminio rengimo ir (arba) mokymo darbo vietoje paslaugas bendrojo ugdymo ir (arba) profesinio mokymo įstaigų (ISCED 1–4) mokytojams.
Projekto trukmė	3 metai

Kam teikti paraišką?	Europos Švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-JMO-2022-NETWORKS-SCHOOLS
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki kovo 1 d. 17:00:00 (Briuselio laiku) .

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

PROJEKTO RENGIMAS

„Jean Monnet“ **tinklai** turi vykdyti vieną ar daugiau šių veiklų:

- kaupti ir aptarti mokymo metodikas, skirtas mokymo programoms ir užklasinėi veiklai;
- rinkti gerą patirtį, susijusią su mokymusi Europos Sąjungos klausimais, ir ją dalytis;
- organizuoti komandinį mokymą ir bendradarbiavimu grindžiamą mokymą vykdant mobilumo veiklą arba internetu.

Tai galima padaryti:

- rengiant dokumentus ir gerosios patirties sklaidos gaires;
- rengiant fizinius ir internetinius susitikimus;
- vykdant komandinį mokymą ir bendradarbiavimu grindžiamą mokymą.

NUMATOMAS POVEIKIS

Kiekybinis

- Dotacijų gavėjų skaičius pagal ES valstybes nares ar Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes ir (arba) regionus

Kokybinis

Tikimasi, kad „Jean Monnet“ **tinklas** padarys teigiamą ir ilgalaikį poveikį bendrajam ugdymui ir profesiniam mokymui (ISCED 1–4) ir suteiks dalyviams žinių apie sėkmingą praktiką, susijusią su faktų ir žinių apie Europos Sąjungą pateikimu besimokantiems asmenims.

Tinklai suteiks daugiau galimybių bendrojo ugdymo mokykloms ir profesinio mokymo įstaigoms išplėsti savo veiklą, integruojant Europos Sąjungos turinį.

„Jean Monnet“ **tinklų** remiama veikla taip pat siekiama šių su dalyvaujančiosiomis organizacijomis susijusių rezultatų:

- geresnio gebėjimo integruoti ES dalykus į savo veiklą;
- didesnio tarptautiškumo.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal toliau nurodytus kriterijus.

Projekto aktualumas (daugiausia 25 balai)	• Koku mastu pasiūlymas atitinka „Jean Monnet“ veiksmo tikslus: ○ prisidėti prie ES studijų (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje), ○ suteikti bendrojo ugdymo įstaigų mokytojams galimybių įgyti naujų įgūdžių; ○ padėti keisti informaciją ir patirtimi, kas ir kaip padeda besimokantiems asmenims geriau pažinti ES; ○ palengvinti mokytojų mobilumo patirtį, kad jie galėtų drauge su partneriais parengti ir vykdyti komandinį mokymą; ○ padėti geriau suprasti ES ir jos veikimą; ○ padėti mokytojams integruoti ES turinį į savo veiklą. • Koku mastu pasiūlymas pasiekia prioritetines tikslines grupes: ○ bendrojo ugdymo mokyklas ir profesinio mokymo įstaigas (ISCED 1–4); ○ mokytojus; ○ besimokančius asmenis.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 25 balai)	• Metodika: siūlomos veiklos kokybė, naujumas ir įgyvendinamumas. • Koku mastu darbo programa: ○ pristatoma aiškiai, išsamiai ir nuosekliai, tinkamai numatyti planuojami parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, vertinimo, tolesnės susijusios veiklos ir sklaidos etapai; ○ parodo nuoseklumą su projekto tikslais ir veiksmais. • Koku mastu darbo paketams priskirti išteklių atitinka jų tikslus ir rezultatus. • Stebėsenos ir vertinimo strategija
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 25 balai)	• Partnerystės vidaus veiklos organizavimas: ○ dalyvių, dalyvaujančių siūlomoje veikloje, susijusioje tiek su Europos Sąjungos studijomis (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje), tiek su konkrečia pasiūlyme nurodyta tema, profilio ir kompetencijos aktualumas ir papildomumas. • Bendradarbiavimo susitarimai ir vaidmenų, pareigų ir užduočių paskirstymas.

Poveikis (daugiausia 25 balai)	• Numatomas tinklų poveikis ir ilgalaikiai padariniai: • bendrojo ugdymo įstaigoms ir profesinio mokymo paslaugų teikėjams: ○ didesni pajėgumai mokyti ES temomis; ○ novatoriškas turinys, padedantis rasti naujų ES temų aspektų, bendrojo ugdymo įstaigose; ○ tvirtesnis bendradarbiavimas ir galimybė užmegzti ryšį su partneriais; ○ didesni finansiniai ištekliai ES dalykų mokymui įstaigos viduje. • tinkluose tiesiogiai ir netiesiogiai dalyvaujantiems mokytojams: ○ tvirtesni įgūdžiai ES reikalų srityje ir geresnis ES turinio naudojimas veikloje. • Sklaida ir komunikacija: • priemonių, kuriomis siekiama viešinti veiklos rezultatus tinklui priklausančioje institucijoje ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė: ○ didinant informuotumą apie veiklą ir rezultatus, taip pat – dalyvių ir organizacijų matomumą; ○ informuojant grupes, nepriklausančias bendrojo ugdymo įstaigų ir profesinio mokymo paslaugų teikėjų sistemai. • Koku mastu numatytos sklaidos priemonės pasieks tikslinę auditoriją: ○ per žiniasklaidą (įskaitant socialinius tinklus, leidinius ir t. t.), ○ per renginius. • Tvarumas ir tęstinumas: pasiūlyme numatytos tinkamos priemonės ir ištekliai, kuriais būtų užtikrinta, kad projekto rezultatai ir nauda išliktų ir projektui pasibaigus
---	--

Ar skirti finansavimą, svarstoma, jeigu pasiūlymai įvertinami ne mažiau kaip **70 balų** ir skiriama bent po **15 balų pagal kiekvieną dotacijos skyrimo kriterijų**. Tos pačios temos *ex aequo* pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausiai balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Dotaciją teikianti institucija nustatys kiekvienos dotacijos fiksuotąją sumą remdamasi pasiūlymu, vertinimo rezultatais, finansavimo normomis ir didžiausia kvietime teikti paraiškas nustatyta dotacijos suma.

Didžiausia ES parama vienam projektui yra 300 000 EUR.

Kaip nustatoma projekto fiksuotoji suma?

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

- a) biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjui (-ams) ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, pasirengimo mobilumui ir jo įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir t. t.);
- b) pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;
- c) pareiškėjai savo pasiūlyme turi numatomas išlaidas paskirstyti pagal darbo paketų dalis (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);

- d) numatytomis lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą. Fiksuotoji suma neviršys 80 proc. po vertinimo nustatytos biudžeto sąmatos.

Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į atlikto vertinimo išvadas.

Dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma, finansavimo norma, visos tinkamos finansuoti išlaidos ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje.

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Tokia finansavimo schema leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite portale „Funding and Tender Opportunities Portal“.

C DALIS. INFORMACIJA PAREIŠKĖJAMS

Visų potencialių pareiškėjų, ketinančių teikti projekto pasiūlymą, kad gautų iš ES finansinę paramą pagal programą „Erasmus+“, prašoma atidžiai perskaityti šį skirsnį, parengtą pagal 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046²⁵³ (toliau – ES finansinis reglamentas) nuostatas, taikytinas Europos Sąjungos bendrajam biudžetui.

Visos skiriamoms dotacijoms taikomos sutartinės ir finansinės nuostatos yra pateiktos dotacijos sutarties šablone, skelbiamame Europos Komisijos arba „Erasmus+“ nacionalinių agentūrų interneto svetainėse, o vykdomosios įstaigos atveju – portale „Funding and Tender Opportunities Portal“²⁵⁴. Nustačius neatitikimų su šia vadove pateikta informacija, viršenybė teikiama dotacijos sutarties šablono nuostatomis, o ne C dalies nuostatomis.

KĄ DARYTI NORINT PATEIKTI „ERASMUS+“ PROJEKTO PARAIŠKĄ?

Pareiškėjai, norintys teikti paraišką dėl „Erasmus+“ projekto, turi vadovautis šiais keturiais etapais:

1) užsiregistruoti. Registracija vyksta taip:

- a. Kai veiksmus administruoja vykdomoji įstaiga, pareiškėjai, susiję subjektai ir asocijuotieji partneriai privalo užsiregistruoti portale „Funding and Tender Opportunities Portal“ ir gauti dalyvio identifikacinį kodą (angl. PIC). Organizacijoms ar grupėms, kurioms dalyvaujant kitose ES programose PIC jau buvo suteiktas, iš naujo registruotis nereikia. Šis anksčiau užsiregistravus suteiktas PIC kodas galioja ir teikiant paraiškas pagal programą „Erasmus+“;
- b. Nacionalinių agentūrų valdomų veiksmų atveju pareiškėjai turi, jei to dar nepadarė, užsiregistruoti per „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso organizacijų registracijos sistemą adresu <https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc> ir gauti organizacijos ID.

2) patikrinti, ar projektas atitinka atitinkamam veiksmui (sričiai) taikomus Programos kriterijus;

3) patikrinti finansavimo sąlygas;

4) užpildyti paraiškos formą ir ją pateikti.

1 ETAPAS. REGISTRACIJA

Visi pareiškėjai turi užsiregistruoti portale <https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc>, jei to dar nėra padarę.

Kai veiksmus administruoja vykdomoji įstaiga:

Kad užsiregistruotų portale „Funding and tender opportunities“, pareiškėjo teisinis atstovas turi atlikti tokius veiksmus:

- sukurti ES prisijungimo paskyrą „EU Login“ (nebent pareiškėjui atstovaujantis asmuo tokią paskyrą jau turi). ES prisijungimo paskyrą „EU Login“ galima susikurti per šią interneto svetainę: <https://webgate.ec.europa.eu/cas/>.

²⁵³ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1.) ES finansinį reglamentą galima rasti adresu: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1046&from=LT>.

²⁵⁴ <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>

- apsilankyti portale „Funding and tender opportunities“ adresu <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home> ir užsiregistruoti (jei taikoma) atstovaujamos organizacijos (grupės) vardu. Portale pateikiamos gairės ir atsakymai į dažnai užduodamus klausimus.

Pareiškėjui reikia užsiregistruoti tik kartą. Užbaigus registracijos procedūrą, pareiškėjui suteikiamas PIC kodas²⁵⁵. Šis kodas yra unikalus identifikatorius, kuris yra būtinas paraiškoms teikti ir kurį naudodamas pareiškėjas gali paprasčiau pildyti paraiškos formą (t. y. įrašius PIC numerį, formoje automatiškai atsiras visa pareiškėjo registracijos etape pateikta informacija).

Kai veiksmus administruoja „Erasmus+“ nacionalinės agentūros:

Kad užsiregistruotų „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso organizacijų registracijos sistemoje, pareiškėjo teisinis atstovas turi atlikti tokius veiksmus:

- sukurti ES prisijungimo paskyrą „EU Login“ (nebent pareiškėjas tokią paskyrą jau turi). ES prisijungimo paskyrą „EU Login“ galima susikurti per šią interneto svetainę: <https://webgate.ec.europa.eu/cas/eim/external/register.cgi>;
- prisijungti prie „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso Organizacijų registracijos sistemos adresu <https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc> ir užsiregistruoti (jei taikoma) atstovaujamos organizacijos ir (arba) grupės vardu.

Pareiškėjui reikia užsiregistruoti tik kartą. Užbaigus registracijos procedūrą, pareiškėjui suteikiamas organizacijos ID.

Pareiškėjas „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso programoms skirtose organizacijų registravimo sistemoje gali patikrinti savo organizacijos ID arba pakeisti tam tikrą susijusią informaciją.

Įrašius organizacijos ID, į formą bus įkelta visa pareiškėjo registracijos etape pateikta informacija.

TEISINIO STATUSO ĮRODYMAS:

Registruodamiesi pareiškėjai taip pat privalo įkelti tokius dokumentus:

- teisės subjekto formą (šią formą galima parsisiųsti iš Europos Komisijos interneto svetainės http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/legal_entities/legal_entities_en.cfm). Konsorciumo atveju teisės subjekto formą turėtų pateikti visi konsorciumo nariai;
- finansinių rekvizitų formą (šią formą galima parsisiųsti iš Europos Komisijos interneto svetainės http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/financial_id/financial_id_en.cfm). Formoje duomenys įrašomi pagal šalį, kurioje yra pareiškėjo bankas, net jei pareiškėjas oficialiai įregistruotas kitoje šalyje. Konsorciumo atveju finansinių rekvizitų formą turėtų pateikti tik koordinatoriai.

Jeigu dotacijos suma viršija 60 000 EUR, pareiškėjams gali reikėti įkelti konkrečius dokumentus savo finansiniam pajėgumui įrodyti. Dėl išsamesnės informacijos žr. skirsnį „Atrankos kriterijai“.

2 ETAPAS. ATITIKTIES PROGRAMOS KRITERIJAMS PATIKRA

255 PIC yra privaloma paraiškos formoje pateiktina informacija.

Rengdami projektą ir prieš pateikdami paraišką ES finansavimui gauti, dalyviai turi įsitikinti, kad projektas atitinka šiuos kriterijus: priimtino, tinkamo, atmetimo, atrankos ir dotacijos skyrimo.

Priimtino kriterijai

Paraiškos turi būti išsiųstos **ne vėliau nei iki kvietime teikti paraiškas nurodyto termino**.

- **Kai veiksmus administruoja vykdomoji įstaiga**, paraiškos turi būti pateiktos **elektroniniu būdu** per Finansavimo ir konkursų portalo elektroninę paraiškų teikimo sistemą: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>. Paraiškos (įskaitant priedus ir patvirtinamuosius dokumentus) turi būti pateiktos naudojant paraiškų teikimo sistemos formas. Kvietimo teikti paraiškas dėl mažos vertės dotacijų (60 000 EUR ar mažiau) atveju paraiškų apimtis ribojama 40 puslapių; kvietimo teikti paraiškas dėl didelės vertės dotacijų (4 000 000 EUR) atveju – 120 puslapių, o kitų kvietimų atveju – 70 puslapių. Į papildomus puslapius vertintojai neatsižvelgs.
- **Kai veiksmus administruoja „Erasmus+“ nacionalinės agentūros**, paraiškas reikia pateikti **elektroniniu būdu** naudojant „Erasmus+“ interneto svetainėje ir „Erasmus+“ nacionalinių agentūrų interneto svetainėse pateiktas formas.

Paraiškos turi būti įskaitomos ir prieinamos.

Paraiškos turi būti išsamios, jose turi būti visos dalys ir privalomi priedai. Praėjus teikimo terminui galima taisyti tik kanceliariškas klaidas valdymo institucijai paprašius.

Tinkamo kriterijai

Tinkamo kriterijai naudojami siekiant nustatyti, ar pareiškėjas turi teisę dalyvauti kvietime teikti paraiškas ir teikti pasiūlymą dėl veiksmo. Jie taikomi pareiškėjams ir veiklai, kuriai vykdyti prašoma skirti dotaciją (pavyzdžiui, projekto ir (arba) veiklos rūšis, įgyvendinimo laikotarpis, dalyvių profilis ir (arba) skaičius).

Kad projektas būtų laikomas tinkamu, pareiškėjas ir projektas privalo atitikti visus su veiksmu, pagal kurį teikiamas pasiūlymas, susijusius tinkamo kriterijus. Jeigu projektas paraiškos teikimo etape šių kriterijų neatitinka, jis atmetamas ir toliau nebevertinamas. Jeigu projekto įgyvendinimo arba baigiamosios ataskaitos teikimo etape paaiškėja, kad šie kriterijai netenkinami, veikla gali būti laikoma neatitinkančia reikalavimų ir gali būti pareikalauta grąžinti tokiam projektui suteiktą ES dotaciją.

Specialieji tinkamo kriterijai, taikomi kiekvienam iš veiksmų, įgyvendinamų pagal šį programos „Erasmus+“ vadovą, aprašyti B dalyje.

Atmetimo kriterijai

Pareiškėjui neleidžiama dalyvauti kvietime teikti paraiškas pagal programą „Erasmus+“ arba jis šalinamas iš skyrimo procedūros, jeigu jis yra atsidūręs vienoje ar daugiau iš toliau aprašytų situacijų, kaip nurodyta ES finansinio reglamento 136–141 straipsniuose:

- a) pareiškėjas yra bankrutavęs, jam taikoma nemokumo arba likvidavimo procedūra, jei jo turtą administruoja likvidatorius arba teismas, jei jis yra sudaręs susitarimą su kreditoriais, jei jo verslo veikla yra sustabdyta arba jei jis yra analogiškoje situacijoje, susidariusioje dėl panašios Sąjungos ar nacionalinėje teisėje numatytos procedūros;
- b) galutiniu teismo sprendimu arba galutiniu administraciniu sprendimu yra nustatyta, kad pareiškėjas nevykdo pareigų, susijusių su mokesčių ar socialinio draudimo įmokų mokėjimu pagal taikytiną teisę;

c) galutiniu teismo sprendimu arba galutiniu administraciniu sprendimu yra nustatyta, kad pareiškėjas yra kaltas dėl sunkaus profesinio nusižengimo, padaryto pažeidžiant taikytinus įstatymus ar kitus teisės aktus, arba profesijos, kuriai asmuo arba subjektas atstovauja, etikos standartus, arba padaryto bet kokiais neteisėtais veiksmais, kurie daro poveikį jo profesiniam patikimumui, kai tokie veiksmai rodo blogus ketinimus ar didelį aplaidumą, įskaitant visų pirma bet kurį iš šių veiksmų:

i) sukčiavimą arba aplaidumą pateikiant klaidingą informaciją, kurios reikalaujama siekiant patikrinti, ar yra priežasčių uždrausti dalyvauti procedūroje, arba ar laikomasi tinkamumo ar atrankos kriterijų, arba kai jos reikalaujama vykdant teisinį įsipareigojimą;

ii) susitarimo su kitais asmenimis arba subjektais sudarymą siekiant iškraipyti konkurenciją;

iii) intelektualinės nuosavybės teisių pažeidimą;

iv) bandymą daryti įtaką atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno sprendimų priėmimui vykstant skyrimo procedūrai;

v) bandymą gauti konfidencialios informacijos, kuri sutarčių sudarymo metu jam suteiktų nepagrįstą pranašumą;

d) galutiniu teismo sprendimu yra nustatyta, kad pareiškėjas yra kaltas dėl bet kurios iš šių veikų:

i) sukčiavimo Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2017/1371²⁵⁶ 3 straipsnio ir 1995 m. liepos 26 d. Tarybos aktu priimtos Konvencijos dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos²⁵⁷ 1 straipsnio prasme;

ii) korupcijos, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2017/1371 4 straipsnio 2 dalyje ar aktyvios korupcijos 1997 m. gegužės 26 d. Tarybos aktu priimtos Konvencijos dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnais²⁵⁸ 3 straipsnio prasme, arba veiklos, nurodytos Tarybos pamatinio sprendimo 2003/568/TVR²⁵⁹ 2 straipsnio 1 dalyje, ar korupcijos, kaip apibrėžta kituose taikytinuose teisės aktuose;

iii) veiklos, susijusios su nusikalstama organizacija, kaip nurodyta Tarybos pamatinio sprendimo 2008/841/TVR²⁶⁰ 2 straipsnyje;

iv) pinigų plovimo arba teroristų finansavimo Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849²⁶¹ 1 straipsnio 3, 4 ir 5 dalių prasme;

v) teroristinių nusikaltimų arba su teroristine veikla susijusių nusikaltimų, kaip apibrėžta atitinkamai Tarybos pamatinio sprendimo 2002/475/TVR²⁶² 1 ir 3 straipsniuose, arba dėl nusikalstamos veikos kurstymo, pagalbos tokiai veikai, bendrininkavimo ją vykdant arba kėsintis ją įvykdyti, kaip nurodyta to sprendimo 4 straipsnyje;

vi) vaikų darbo ar kitų su prekyba žmonėmis susijusių **nusikalstamų veikų, kaip nurodyta** Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/36/ES²⁶³ 2 straipsnyje;

e) pareiškėjas, vykdydamas iš biudžeto finansuojamą teisinį įsipareigojimą, savo pagrindines pareigas atliko su reikšmingais trūkumais:

i) **dėl kurių teisinis įsipareigojimas buvo nutrauktas anksčiau laiko;**

ii) **dėl kurių buvo pareikalauta atlyginti nuostolius arba taikytos kitos sutartinės sankcijos; arba;**

²⁵⁶ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

²⁵⁷ OL C 316, 1995 11 27, p. 48.

²⁵⁸ OL C 195, 1997 6 25, p. 1.

²⁵⁹ 2003 m. liepos 22 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2003/568/TVR dėl kovos su korupcija privačiame sektoriuje (OL L 192, 2003 7 31, p. 54).

²⁶⁰ 2008 m. spalio 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/841/TVR dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu (OL L 300, 2008 11 11, p. 42).

²⁶¹ 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015 6 5, p. 73).

²⁶² 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2002/475/TVR dėl kovos su terorizmu (OL L 164, 2002 6 22, p. 3).

²⁶³ 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR (OL L 101, 2011 4 15, p. 1).

iii) jie buvo nustatyti leidimus suteikiančiam pareigūnui, OLAF arba Audito Rūmams atlikus patikrinimus ir auditą arba tyrimus;

- f) galutiniu teismo sprendimu arba galutiniu administraciniu sprendimu yra nustatyta, kad pareiškėjas padarė pažeidimą Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95²⁶⁴ 1 straipsnio 2 dalies prasme;
- g) galutiniu teismo sprendimu arba galutiniu administraciniu sprendimu yra nustatyta, kad pareiškėjas įsteigė kitai jurisdikcijai priklausančią subjektą, ketindamas išvengti mokestinių, socialinių arba bet kokių kitų teisinių pareigų pagal jo registruotos buveinės, centrinės administracijos ar pagrindinės verslo vietos jurisdikciją;
- h) galutiniu teismo sprendimu arba galutiniu administraciniu sprendimu yra nustatyta, kad subjektas buvo įsteigtas turint g punkte nurodytą ketinimą;
- i) jeigu galutinio teismo sprendimo arba, jei taikytina, administracinio sprendimo nėra, pareiškėjas yra vienoje iš c, d, f, g ir h punktuose nurodytų situacijų, visų pirma pagal:
 - i. faktus, nustatytus EPPO, tų valstybių narių, kurios pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 dalyvauja tvirtesniame bendradarbiavime, atžvilgiu, Audito Rūmų ir OLAF atliktų auditų ar tyrimų arba vidaus audito metu, arba leidimus suteikiančio pareigūno atsakomybe atlikto bet kurio kito patikrinimo, audito ar kontrolės metu;
 - ii. negalutinius administracinius sprendimus, kurie gali apimti drausmines priemones, kurių ėmėsi kompetentinga priežiūros įstaiga, atsakinga už profesinės etikos standartų taikymo tikrinimą;
 - iii. asmenų ir subjektų, naudojančių Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, sprendimuose nurodytus faktus;
 - iv. subjektų, naudojančių Sąjungos lėšas pagal ES finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punktą, laikantis ES finansinio reglamento 142 straipsnio 2 dalies d punkto pateiktą informaciją;
 - v. Komisijos sprendimus, susijusius su Sąjungos konkurencijos teisės pažeidimu, arba nacionalinės kompetentingos institucijos sprendimus, susijusius su Sąjungos ar nacionalinės konkurencijos teisės pažeidimu;
 - vi. ES institucijos, Europos tarnybos, ES agentūros arba įstaigos leidimus suteikiančio pareigūno sprendimus dėl draudimo dalyvauti procedūroje.
- j) jeigu 135 straipsnio 2 dalyje nurodytas pareiškėjas yra:
 - i. fizinis arba juridinis asmuo, kuris yra 135 straipsnio 2 dalyje nurodyto pareiškėjo administracijos, valdymo ar priežiūros organo narys arba kuris turi atstovavimo, sprendimo ar kontrolės įgaliojimus to pareiškėjo atžvilgiu, yra patekęs į vieną ar daugiau iš pirmiau c–h punktuose nurodytų situacijų;
 - ii. fizinis arba juridinis asmuo, kuris prisiima neribotą atsakomybę už 135 straipsnio 2 dalyje nurodyto pareiškėjo skolas, yra patekęs į vieną ar daugiau iš pirmiau a arba b punktuose nurodytų situacijų;
 - iii. fizinis asmuo, kuris yra labai svarbus skyrimui arba teisinio įsipareigojimo vykdymui, yra patekęs į vieną ar daugiau iš pirmiau c–h punktuose nurodytų situacijų.

Jeigu pareiškėjas yra patekęs į kurią nors iš nurodytų draudimo dalyvauti procedūroje situacijų, jis turi nurodyti, kokių priemonių ėmėsi, kad ištaisytų šią padėtį, tokiu būdu įrodydamas savo patikimumą. Tai gali būti, pavyzdžiui, techninės, organizacinės ir su darbuotojais susijusios priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią problemų pasikartojimui, atlyginti žalą arba sumokėti baudas. Šis reikalavimas netaikomas šio skirsnio d punkte nurodytoms situacijoms.

²⁶⁴ 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

Jeigu c–h punktuose nurodytais atvejais galutinio teismo sprendimo ir (arba) (jeigu taikytina) galutinio administracinio sprendimo nėra, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga gali laikinai pašalinti pareiškėją iš kvietimo teikti paraiškas procedūros.

Jeigu veiksma įgyvendina pareiškėjas, kuris turi susijusių subjektų, jis turi atitikti tuos pačius šalinimo kriterijus, kaip ir pagrindinis pareiškėjas.

Pareiškėjas gali būti pašalintas iš procedūros, jeigu įrodoma, kad siekiant dalyvauti procedūroje pateiktos melagingos deklaracijos ar informacija.

Nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga c–h punktuose nurodytais atvejais savo interneto svetainėje gali skelbti šią informaciją apie draudimą dalyvauti procedūroje ir, jei taikytina, finansines baudas:

- a) atitinkamo pareiškėjo pavadinimą;
- b) situaciją, dėl kurios buvo uždrausta dalyvauti procedūroje;
- c) draudimo dalyvauti procedūroje trukmę ir (arba) finansinės baudos sumą.

Šie atmetimo kriterijai pareiškėjams taikomi pagal visus programos „Erasmus+“ veiksmus. Kad patvirtintų, jog nėra patekę į jokią iš minėtų situacijų, paraiškos ES dotacijai gauti teikėjai, turi pateikti sąžiningumo deklaraciją. Ši sąžiningumo deklaracija pateikiama specialioje paraiškos formos skyriuje arba priede.

Jeigu pasiūlymai pateikti konsorciumo vardu, minėti atmetimo kriterijai taikomi visiems projekto dalyviams.

Pagal ES finansinio reglamento 136 straipsnio 1 dalies e punktą ir 138 straipsnio 1 dalį ES lėšų gavėjui, dėl kurio priimtas teisinis įsipareigojimas, ir jei nustatyta reikšmingų trūkumų vykdant svarbiausias pareigas, susijusias su teisiniu įsipareigojimu, gali būti skiriamos finansinės baudos.

Taip pat pažymėtina, kad, Komisijos nuomone, įgyvendinant šiame Programos vadove nurodytus veiksmus galima laikyti, kad toliau nurodyti subjektai yra patekę arba gali patekti į interesų konflikto situaciją, todėl negali arba negalėtų dalyvauti:

- nacionalinės valdžios institucijos, atsakingos už nacionalinių agentūrų ir programos „Erasmus+“ įgyvendinimo savo šalyje priežiūrą, negali teikti paraiškos ir negali jokiaje šalyje dalyvauti jokiame nacionalinių agentūrų valdomame veiksmo, tačiau gali teikti paraišką dalyvauti (kaip pareiškėjai arba partneriai) veiksmuose, kuriuos valdo vykdomoji įstaiga arba Švietimo ir kultūros GD, išskyrus atvejus, kai tokia galimybė įgyvendinant atitinkamą veiksma yra aiškiai neįtraukta (kaip nurodyta šio vadovo B dalyje);
- nacionalinės agentūros (kai tai yra vienintelė jų kaip teisės subjekto veikla) arba teisės subjektų padaliniai, vykdantys nacionalinės agentūros funkcijas ir nacionalinės agentūros kompetencijai nepriklausančią veiklą, negali teikti paraiškos ar dalyvauti jokiame pagal šį vadovą įgyvendinamame veiksmo;
- programoje „Erasmus+“ arba bet kurioje programai „Erasmus+“ įgyvendinti patvirtintoje metinėje Komisijos darbo programoje nurodytos arba paskirtos struktūros ir tinklai, kuriems skiriamas Komisijos finansinis įnašas programai „Erasmus+“ įgyvendinti ir kurie priklauso tai pačiai teisės subjekto struktūrai kaip nacionalinė agentūra, negali teikti paraiškos ir jokiaje šalyje dalyvauti jokiame „Erasmus+“ nacionalinių agentūrų valdomame veiksmo, tačiau gali teikti paraišką dalyvauti (kaip pareiškėjai arba partneriai) veiksmuose, kuriuos valdo vykdomoji įstaiga arba Švietimo ir kultūros GD, išskyrus atvejus, kai tokia galimybė įgyvendinant atitinkamą veiksma yra aiškiai neįtraukta (kaip nurodyta šio vadovo B dalyje); prieš skiriant dotaciją ar sudarant sutartį jie turėtų gebėti įrodyti, kad nėra patekę į interesų konfliktą, nes imasi atsargumo priemonių, arba jų vidaus struktūroje interesai yra aiškiai atskiriami. Be to, turi būti nustatytos kiekvieno veiksmo ar veiklos, kuriai skiriamos ES lėšos, išlaidos ir įplaukos. Sprendimą, kuriuo pripažįstama, kad yra gautas pakankamas patikinimas, jog šios struktūros ir tinklai nėra patekę į faktinį interesų konfliktą, savo atsakomybe (įskaitant finansinę) priima vykdomoji įstaiga arba Švietimo ir kultūros GD, kuriam tos struktūros ar tinklai teikia paraišką;

- teisės subjektai, kurių struktūroje veikia „Erasmus+“ nacionalinės agentūros ir kurie vykdo kitą su programa „Erasmus+“ susijusią arba nesusijusią veiklą, taip pat su šiais juridiniais subjektais susiję subjektai negali teikti paraiškos ir jokioje šalyje dalyvauti jokiame nacionalinių agentūrų valdomame veiksmo, tačiau gali teikti paraišką dalyvauti veiksmuose, kuriuos valdo vykdomoji įstaiga arba Švietimo ir kultūros GD, išskyrus atvejus, kai tokia galimybė įgyvendinant atitinkamą veiksmą yra aiškiai neįtraukta (kaip nurodyta šio vadovo B dalyje). Tačiau prieš skiriant dotaciją ar sudarant su jais sutartį jie turi įrodyti, kad nėra patekę į interesų konfliktą, nes imasi atsargumo priemonių, arba jų vidaus struktūroje interesai yra aiškiai atskiriami (pavyzdžiui, yra bent atskiriamos sąskaitos, atskaitomybė ir sprendimų priėmimo procesai, taikomos priemonės, kuriomis užkertama prieiga prie konfidencialios informacijos). Be to, turi būti nustatytos kiekvieno veiksmo ar veiklos, kuriai skiriamos ES lėšos, išlaidos ir įplaukos. Sprendimą, kuriuo pripažįstama, jog yra gautas pakankamas patikinimas, kad šie subjektai nėra patekę į faktinį interesų konfliktą, savo atsakomybe (įskaitant finansinę) priima institucija, kuriai tie subjektai teikia paraišką.

ATRANKOS KRITERIJAI

Taikydama atrankos kriterijus, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga įvertina pareiškėjo finansinį ir veiklos pajėgumą įgyvendinti teikiamą projektą.

Finansinis pajėgumas

Finansinis pajėgumas reiškia, kad pareiškėjas turi stabilius ir pakankamus finansavimo šaltinius, kad galėtų nuolat vykdyti veiklą visą projekto įgyvendinimo laikotarpį arba visus metus, kuriems skiriama dotacija, ir prisidėti prie tos veiklos finansavimo.

Finansinis pajėgumas netikrinamas:

- valstybinės įstaigos, įskaitant valstybių narių organizacijas²⁶⁵;
- jeigu paraišką teikia tarptautinės organizacijos;
- jeigu prašoma dotacijos suma neviršija 60 000 EUR.

Jeigu paraiškas dėl ES dotacijos teikia kiti subjektai nei pirmiau nurodytieji ir prašoma ES dotacija neviršija 60 000 EUR, pareiškėjai turi pateikti sąžiningumo deklaraciją, kurioje patvirtina esantys finansiškai pajėgūs įgyvendinti projektą. Ši sąžiningumo deklaracija pateikiama specialioje paraiškos formos skyriuje.

Jeigu paraiškas dėl ES dotacijos teikia kiti subjektai nei pirmiau nurodytieji ir prašoma dotacija viršija 60 000 EUR, be sąžiningumo deklaracijos, pareiškėjas per „Funding and tender opportunities“ ir (arba) organizacijų registracijos sistemą turi pateikti tokius dokumentus:

- pareiškėjo pelno ir nuostolio ataskaitą;
- paskutinių finansinių metų, kurių sąskaitos buvo uždarytos, balansą;
- prireikrus – kitus dokumentus.

²⁶⁵ Įskaitant bendrojo ugdymo įstaigas, aukštojo mokslo ir studijų institucijas ir švietimo, mokymo, jaunimo ar sporto srityse veikiančias organizacijas, kurios pastaruosius dvejus metus daugiau kaip 50 proc. metinių pajamų gavo iš valstybės; jos bus laikomos turinčiomis būtinus finansinius, profesinius ir administracinius pajėgumus Programos veiklai vykdyti.

Kai veiksmus valdo vykdomoji įstaiga, daugiau informacijos žr. „Teisės subjektų patvirtinimo, JSPA paskyrimo ir finansinio pajėgumo vertinimo taisyklės“: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/rules-lev-lear-fca_lt.pdf

Jeigu projekto paraiška teikiama dėl didesnės kaip 750 000 EUR dotacijos, be minėtų dokumentų, gali būti pareikalauta pateikti patvirtinto išorės auditoriaus parengtą audito ataskaitą. Toje ataskaitoje turi būti patvirtintos paskutinių finansinių metų sąskaitos.

Jeigu subjektai negali pateikti minėtų dokumentų, nes yra naujai susikūrę, šie dokumentai gali būti pakeisti preliminariais finansiniais duomenimis ir (arba) finansine deklaracija arba draudimo deklaracija, kurioje nurodoma pareiškėjo finansinė rizika.

Organizacijos šiuos dokumentus turi įkelti į portalą „Funding and tender opportunities“ ir (arba) organizacijų registracijos sistemą registracijos etapu (žr. skirsnį „1 etapas. Organizacijos užregistravimas“) arba kai su jomis susisiekiama ES patvirtinimo tarnybos, prašančios pareiškėjo pateikti reikiamus patvirtinamuosius dokumentus. Jeigu veiksmai centralizuoti, šis prašymas bus siunčiamas dalyvio registre esančia pranešimų sistema.

Jeigu pasiūlymai teikiami partnerių konsorciumo vardu, nacionalinei agentūrai ar vykdomajai įstaigai suabejojus dėl finansinių konsorciumo pajėgumų turėtų būti atliktas rizikos vertinimas, pagal kurį visų konsorciumo dalyvaujančiųjų organizacijų gali būti paprašyta pateikti tuos pačius pirmiau minėtus dokumentus. Tai taikoma neatsižvelgiant į dotacijos sumą.

Jeigu, išnagrinėjusi šiuos dokumentus, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga mano, kad finansinis pajėgumas menkas, ji gali:

- paprašyti papildomos informacijos;
- prašyti taikyti griežtesnę finansinės atsakomybės, t. y. visų dotacijos gavėjų solidariosios atsakomybės arba susijusių subjektų solidariosios atsakomybės, režimą;
- nuspręsti skirti dalimis išmokamą išankstinį finansavimą.
- nuspręsti teikti (vieną ar daugiau) išankstinį finansavimą pagal banko garantiją arba
- nuspręsti neskirti išankstinio finansavimo.

Jeigu laikoma, kad finansiniai pajėgumai nepakankami, atitinkamas pasiūlymas atmetamas.

Veiklos pajėgumas

Veiklos pajėgumas reiškia, kad pareiškėjas turi būtiną profesinę kompetenciją ir kvalifikaciją įgyvendinti siūlomą projektą. Pareiškėjai turi turėti **praktinės patirties, kvalifikaciją ir išteklių**, kad sėkmingai įgyvendintų projektus ir tinkamai prie jų prisidėtų (įskaitant pakankamą panašaus dydžio ir pobūdžio projektų įgyvendinimo patirtį). Viešųjų įstaigų, valstybių narių organizacijų ir tarptautinių organizacijų veiklos pajėgumas netikrinamas.

Kai paraiškas teikia nacionalinės agentūros

Pareiškėjai turi pateikti sąžiningumo deklaraciją, kurioje patvirtinama esantys pajėgūs įgyvendinti projektą. Be to, jei to reikalaujama paraiškos formoje ir jeigu dotacija viršija 60 000 EUR, pareiškėjų gali būti paprašyta pateikti pagrindinių projekte dalyvaujančių asmenų gyvenimo aprašymus ar kitus patvirtinamuosius dokumentus jų atitinkamai profesinei patirčiai įrodyti, pavyzdžiui:

- pagrindinės komandos aktualių publikacijų sąrašą;
- išsamų ankstesnių projektų ir veiklos, susijusių su šia sritimi ar su šia specifine veikla, sąrašą.

Be to, paraišką dėl akreditacijos suaugusiųjų švietimo, profesinio mokymo, bendrojo ugdymo ir jaunimo srityse teikiantys pareiškėjai turi turėti ne mažesnę kaip dvejų metų veiklos įgyvendinimo patirtį, kad atitiktų

akreditacijai keliamus reikalavimus. Pagal šią išlygą į patirtį, įgytą iki viešųjų subjektų (pavyzdžiui, bendrojo ugdymo įstaigų arba švietimo centrų) susijungimo arba panašių struktūrinių pokyčių, bus atsižvelgta kaip į tinkamą.

Mobilumo konsorciumo koordinatoriams – paraišką teikianti organizacija turi turėti galimybę koordinuoti konsorciumą pagal siūlomą „Erasmus“ planą, konsorciumo tikslą, planuojamą užduočių paskirstymą ir „Erasmus“ kokybės standartus (pateiktus svetainėje „Europa“: <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/eac-a02-2020-quality-standards.pdf>).

Minėtos sąlygos bus tikrinamos remiantis paraiška (įskaitant informaciją apie pareiškėjo dalyvavimą 2014–2020 m. programoje „Erasmus+“) ir organizacijų registracijos sistemoje pateiktais dokumentais. Pareiškėjai, kurie nepateikia paraiškos formoje prašomos informacijos, gali būti pašalinti iš procedūros.

Kai paraiškas teikia vykdomoji įstaiga

Veiklos pajėgumai bus vertinami kartu su dotacijos skyrimo kokybės kriterijumi, remiantis pareiškėjų ir jų projektų grupių kompetencija ir patirtimi, įskaitant veiklos išteklius (žmogiškuosius, techninius ir kt.).

Kai įvykdomi su veiklos pajėgumais susiję reikalavimai, nustatyti kvietimuose teikti paraiškas, laikoma, kad pareiškėjai turi pakankamų veiklos pajėgumų.

Pareiškėjai turės įrodyti savo pajėgumus paraiškos formoje (B dalis) pateikdami šią informaciją:

- bendrą darbuotojų, atsakingų už projekto valdymą ir įgyvendinimą, profilį (kvalifikaciją ir patirtį);
- konsorciumo dalyvių aprašymą;
- per pastaruosius ketverius metus ES finansuotus projektus.

Nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga gali paprašyti papildomų patvirtinamųjų dokumentų, kad patikrintų paraiškoje pateiktą informaciją.

Dotacijų skyrimo kriterijai

Pagal programą „Erasmus+“ pateiktų projektų pasiūlymų kokybę nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga vertina remdamosi dotacijų skyrimo kriterijais.

Atsižvelgiant į turimą kvietimo teikti paraiškas biudžetą, bus svarstomas pasiūlymų, kurie pasiekia atitinkamų kriterijų ir bendrą kokybės ribą, finansavimas. Kitos paraiškos svarstomos nebus.

Išsamūs dotacijų skyrimo kriterijai, taikomi kiekvienam iš veiksmų, kurie įgyvendinami pagal šį programos „Erasmus+“ vadovą, pateikti Vadovo B dalyje.

3 ETAPAS. FINANSAVIMO SĄLYGŲ PATIKRA

Dotacijos formos

Dotacijos gali būti tokių formų:

- kompensuojama nustatyta faktiškai patirtų tinkamų finansuoti išlaidų dalis, pavyzdžiui, pagal 1 pagrindinį (mobilumo) veiksmą skiriama suma finansinės garantijos teikimo išlaidoms padengti;
- kompensuojama pagal vieneto įkainius, pagal kuriuos apmokamos visų ar tam tikrų iš anksto aiškiai nustatytų, nurodant sumą už vienetą, specialių kategorijų tinkamos finansuoti išlaidos, pavyzdžiui, individualios paramos suma, skiriama mobilumo projektuose švietimo, mokymo ir jaunimo srityje;

- fiksuotosios sumos, pagal kurias dengiamos visų ar tam tikrų specialių kategorijų iš anksto aiškiai nustatytos tinkamos finansuoti išlaidos, pavyzdžiui, suma, skiriama padėti įgyvendinti nedidelio masto partnerystės projektus;
- finansavimas pagal fiksuotąją normą, kai taikant procentinį dydį apmokamos visų ar tam tikrų specialių kategorijų iš anksto aiškiai nustatytos tinkamos finansuoti išlaidos, pavyzdžiui, suma, skiriama padengti sistemos kūrimo ir informavimo veiklos išlaidas su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektuose;
- šių formų derinys.

Pagal programai „Erasmus+“ taikomą finansavimo mechanizmą teikiamos dotacijos dauguma atvejų grindžiamos finansavimu pagal vieneto įkainį arba fiksuotąją sumą. Taikant šių rūšių dotacijas, pareiškėjams nesunku apskaičiuoti prašomą dotacijos sumą ir lengviau realistiškai suplanuoti projekto finansavimą.

Kokia dotacija skiriama kiekvienam pagal šiame vadove aptartus „Erasmus+“ veiksmus finansuojamam elementui, galima sužinoti B dalyje.

ES DOTACIJOMS TAIKOMI PRINCIPAI

Netaikymas atgaline data

ES dotacijos negali būti skiriamos atgaline data jau užbaigtiems projektams.

ES dotacija jau pradėtam projektui gali būti skiriama tik tuo atveju, jeigu pareiškėjas projekto pasiūlyme gali įrodyti, kad projektą reikia pradėti prieš pasirašant dotacijos sutartį. Tokiais atvejais tinkamos finansuoti išlaidos neturi būti patirtos iki dotacijos paraiškos pateikimo dienos.

Jeigu pareiškėjas pradeda įgyvendinti projektą prieš pasirašydamas dotacijos sutartį, jis tai daro savo rizika.

Kelis kartus teikiamos paraiškos

Jeigu vykstant tai pačiai atrankai ta pati paraiška tai pačiai nacionalinei agentūrai arba vykdomajai įstaigai pateikiama kelis kartus, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga galiojančia visada laikys paskutinę prieš pasibaigiant terminui pateiktą versiją.

Nacionalinių agentūrų valdomų veiksmų atveju, jei tas pats paraišką teikiantis pareiškėjas tą pačią paraišką pateikia įvairioms agentūroms, visos paraiškos bus atmestos. Jei tas pats ar skirtingi pareiškėjai toms pačioms ar skirtingoms agentūroms pateiks beveik identiškas ar panašias paraiškas, visos jos bus specialiai įvertintos ir gali būti atmestos.

Visose paraiškose dėl projektų ar akreditacijų turi būti pateiktas pareiškėjo ar kitų paraišką dėl dotacijos kartu teikiančių organizacijų sukurtas originalus turinys. Už paraiškos rengimą negali būti mokama jokioms kitoms organizacijoms ar išorės subjektams.

Nekaupiamasis skyrimas

Vienam ES finansuojamam projektui ir vienam gavėjui iš ES biudžeto gali būti skiriama tik viena dotacija. Tos pačios išlaidos jokiais aplinkybėmis du kartus iš Sąjungos biudžeto nefinansuojamos.

Siekiant išvengti dvigubo finansavimo rizikos, pareiškėjas turi nurodyti bet kokio kito per metus gauto finansavimo ar finansavimo, kuriam gauti buvo pateikta paraiška, šaltinius ir sumą, nepaisant to, ar toks finansavimas susijęs su tuo pačiu ar su kitu projektu, įskaitant dotacijas veiklai. Kai veiksmus administruoja nacionalinės agentūros, tai bus nurodyta paraiškos formoje. Kai veiksmus administruoja vykdomoji įstaiga, tai bus patikrinta sąžiningumo deklaracijoje.

Pelno nesiekimas

Iš Sąjungos biudžeto finansuojama dotacija neturi būti siekiama pelno ir ji neturi turėti tokio poveikio pagal dotacijos gavėjo vykdomą projektą. Pelnas apibrėžiamas kaip teigiamas likutis, likęs susumavus gautas lėšas ir tinkamas finansuoti išlaidas, patirtas pagal veiksmą arba darbo programą, kai gautas lėšas sudaro tik Sąjungos dotacija ir įgyvendinant veiksmą arba darbo programą uždirbtos pajamos²⁶⁶. Pelno nesiekimo principas netaikomas dotacijoms, kurios suteikiamos taikant vieneto įkainius, fiksuotąsias sumas arba fiksuotąsias normas, įskaitant stipendijas, ir kai prašymų skirti dotaciją suma neviršija 60 000 EUR.

Jei gaunamas pelnas, Komisija turi teisę susigrąžinti tokią pelno procentinę dalį, kuri atitinka Sąjungos įnašą tinkamoms finansuoti išlaidoms, kurias dotacijos gavėjas faktiškai patyrė įgyvendindamas veiksmą ar darbo programą, padengti.

Apskaičiuojant iš dotacijos gautą pelną į bendrą finansavimą nepiniginiu įnašu atsižvelgiama nebus.

Bendras finansavimas

ES dotacija yra paskata įgyvendinti projektą, kurį be ES finansinės paramos nebūtų įmanoma įgyvendinti; ji skiriama laikantis bendrojo finansavimo principo. Pagal bendrojo finansavimo principą ES dotacija negali būti naudojama visoms projekto išlaidoms finansuoti; projektas turi būti finansuojamas kitais nei ES dotacija bendrojo finansavimo šaltiniais (pavyzdžiui, gavėjo nuosavais ištekliais, iš pajamų, gautų įgyvendinant projektą, iš trečiųjų šalių gautų finansinių įnašų).

Kai ES dotacija skiriama pagal vieneto įkainį, fiksuotąsias sumas ar fiksuotąsias normas, – o taip yra daugumos į šį vadovą įtrauktų veiksmų atveju, – Komisija pelno nesiekimo ir bendrojo finansavimo principų taikymą visam veiksmui užtikrina iš anksto nustatydamą tokių įkainių, sumų ar normų dydį arba procentines dalis. Paprastai daroma prielaida, kad pelno nesiekimo ir bendro finansavimo principų yra laikomasi, todėl pareiškėjams nereikia pateikti informacijos apie kitokius nei ES dotacija finansavimo šaltinius ar pagrįsti įgyvendinant projektą patirtų išlaidų.

Tačiau tai, kad dotacija mokama taikant vieneto įkainius, fiksuotąsias sumas arba fiksuotąsias normas, nedaro poveikio teisei susipažinti su teisės aktuose nustatytais dotacijų gavėjų dokumentais. Jeigu atlikus patikrinimą arba auditą nustatoma, kad įvykis, dėl kurio skirta dotacija, neįvyko (pavyzdžiui, projekto veikla neįvykdyta taip, kaip patvirtinta paraiškos teikimo etape, dalyviai nedalyvauja veikloje ir t. t.) ir vieneto įkainiais, fiksuotosiomis sumomis ar fiksuotosiomis normomis finansuotos dotacijos lėšos gavėjui buvo išmokėtos neteisėtai, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga turi teisę susigrąžinti sumą, neviršijančią dotacijos sumos. Jeigu pradėta veikla yra neįvykdyta, o suplanuoti rezultatai negauti arba nepakankami (be kita ko, kai nesilaikoma sutartinių įsipareigojimų), dotacija gali būti sumažinta atsižvelgiant į užbaigtą veiklos dalį. Europos Komisija statistikos ir stebėsenos tikslais taip pat gali rengti pasirinktų dotacijų gavėjų apklausas ir pagal jas kiekybiškai įvertinti patirtas faktines projekto išlaidas, kurios buvo atlygintos taikant vieneto įkainius, fiksuotąsias sumas arba fiksuotąsias normas.

KONKREČIOS NUOSTATOS, TAIKOMOS DOTACIJOMS, KURIOMIS ATLYGINAMA NUSTATYTA TINKAMŲ FINANSUOTI IŠLAIDŲ DALIS

Kai ES dotacija suteikiama nustatytai tinkamų finansuoti išlaidų daliai atlyginti, taikomos tokios nuostatos²⁶⁷:

²⁶⁶ Šiuo tikslu įplaukos apribojamos vykdam projektą gautomis pajamomis, taip pat finansiniais įnašais, kuriuos paramos teikėjai specialiai skyrė tinkamoms finansuoti išlaidoms padengti. Taigi pirmiau apibrėžtą pelną (arba nuostolį) sudaro šių sumų skirtumas:

- preliminarieji priimtos dotacijos sumos ir įgyvendinant veiksmą gautų pajamų ir
- dotacijos gavėjo patirtų tinkamų finansuoti išlaidų.

Be to, visas gautas pelnas turės būti grąžintas. Nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga turi teisę susigrąžinti pelno procentinę dalį, atitinkančią Sąjungos įnašą tinkamoms finansuoti išlaidoms, kurias dotacijos gavėjas faktiškai patyrė įgyvendindamas veiksmą, padengti. Kaip apskaičiuoti pelną veiksmų, kuriems dotacija skiriama atlyginant nustatytą tinkamų finansuoti išlaidų dalį, atveju bus paaiškinta papildomai.

²⁶⁷ Kai veiksmus administruoja vykdomoji agentūra, išsamios taikomos finansinės nuostatos pateikiamos Finansavimo ir konkursų portale pateikiamame dotacijos sutarties šablone.

Tinkamos finansuoti išlaidos

ES dotacija negali būti didesnė už bendrą sumą, kuri nustatoma atrenkant projektą remiantis paraiškos formos biudžeto priede nurodyta tinkamų finansuoti išlaidų sąmata. Tinkamos finansuoti išlaidos – tai išlaidos, kurias dotacijos gavėjas faktiškai patiria ir kurios atitinka visus šiuos kriterijus:

- jos patiriamos projekto laikotarpiu, išskyrus išlaidas, susijusias su baigiamosiomis ataskaitomis ir audito pažymėjimais;
- jos nurodytos projekto biudžeto sąmatoje;
- jos būtinos projektui, kuriam skiriama dotacija, įgyvendinti;
- jas galima nustatyti ir patikrinti, visų pirma todėl, kad jos įtrauktos į dotacijos gavėjo apskaitą ir nustatytos pagal šalies, kurioje įsteigtas dotacijos gavėjas, taikomus apskaitos standartus ir pagal įprastą dotacijos gavėjo sąnaudų apskaitos praktiką;
- jos atitinka taikomų mokesčių ir socialinės apsaugos teisės aktų reikalavimus; jos yra pagrįstos, pateisinamos ir atitinka patikimo finansų valdymo principus, visų pirma ekonomiškumo ir veiksmingumo principus;

Tinkamos finansuoti išlaidos gali būti tiesioginės arba netiesioginės.

Tinkamos finansuoti tiesioginės išlaidos

Tinkamos finansuoti tiesioginės išlaidos – išlaidos, kurias (tinkamai atsižvelgus į pirmiau išdėstytas tinkamumo sąlygas) galima laikyti išlaidomis, tiesiogiai susijusiomis su atitinkamos veiklos vykdymu, ir kurias dėl to galima tiesiogiai priskirti šiai veiklai. Be tinkamų finansuoti tiesioginių išlaidų, kurios bus nurodytos kvietime teikti pasiūlymus, tinkamomis finansuoti taip pat yra laikomos šios išlaidų kategorijos:

- išlaidos, susijusios su dotacijos gavėjo pateikiama išankstinio finansavimo garantija, kai tokios garantijos reikalauja nacionalinė agentūra;
- išlaidos, susijusios su finansinių ataskaitų sertifikatais, veiklos patikrinimo ataskaitomis, kai tokių sertifikatų arba ataskaitų reikalauja nacionalinė agentūra mokėjimo prašymams pagrįsti; nusidėvėjimo išlaidos, jeigu dotacijos gavėjas faktiškai jas patiria.

Pagal dotacijos gavėjo vidaus apskaitos ir audito procedūras turi būti įmanoma deklaruotas su projektu susijusias išlaidas ir įplaukas tiesiogiai palyginti su atitinkamomis sąskaitomis ir patvirtinamaisiais dokumentais.

Pridėtinės vertės mokestis (PVM)

Pridėtinės vertės mokestis tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomas tik tuo atveju, jeigu pagal taikomus nacionalinės teisės aktus, reglamentuojančius PVM^[2], jo negalima susigrąžinti. Vienintelė išimtis taikoma veiklai arba sandoriams, kuriuos valstybės, regionų ir vietos valdžios institucijos ir kiti viešosios teisės subjektai vykdo kaip valdžios institucijos^[3]. Be to,

^[2] VALSTYBĖSE NARĖSE PVM REGLAMENTUOJANTYS NACIONALINĖS TEISĖS AKTAI GRINDŽIAMI PVM DIREKTYVA 2006/112/EB.

^[3] Žr. DIREKTYVOS 13 STRAIPSNIO 1 DALĮ.

- PVM, kurį galima atskaityti, bet kuris faktiškai nebuvo atskaitytas (dėl nacionalinių sąlygų arba dotacijų gavėjų neatidumo), nėra tinkamas finansuoti;
- PVM direktyva netaikoma ne ES šalims. Organizacijos iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, gali būti atleistos nuo mokesčių (įskaitant PVM), muitų ir rinkliavų, jeigu Europos Komisija ir trečioji valstybė, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė ir kurioje įsteigtos tos organizacijos, yra pasirašiusios tokį susitarimą.

Tinkamos finansuoti netiesioginės išlaidos

Netiesioginės išlaidos nėra tiesiogiai susijusios su veiksmo įgyvendinimu ir todėl negali būti tiesiogiai jam priskirtos.

Tam tikro pobūdžio projektuose (išsamią informaciją apie veiksmų finansavimo taisykles žr. šio vadovo B dalyje) fiksuotosios normos suma, neviršijanti 7 proc. tinkamų finansuoti tiesioginių projekto išlaidų (išskyrus savanorių veiklos išlaidas, jei tokių yra), yra tinkama finansuoti kaip netiesioginės išlaidos, kurias sudaro dotacijos gavėjo bendrosios administracinės išlaidos, kurios nepriskiriamos tinkamoms finansuoti tiesioginėms išlaidoms (pavyzdžiui, sąskaitos už elektros energiją ar interneto ryšį, su patalpomis susijusios išlaidos ir t. t.), tačiau kurias galima laikyti projektui priskirtinomis išlaidomis.

Prie netiesioginių išlaidų negalima priskirti išlaidų, įtrauktų į kitą biudžeto išlaidų kategoriją. Netiesioginės išlaidos nėra tinkamos finansuoti, jeigu dotacijos gavėjas jau gauna dotaciją veiklai iš Sąjungos biudžeto (pavyzdžiui, pagal kvietimą teikti pasiūlymus dėl pilietinės visuomenės bendradarbiavimo pagal programą „Erasmus+“).

Netinkamos finansuoti išlaidos

Tinkamomis finansuoti nelaikomos tokios išlaidos:

- dotacijos gavėjo išmokėta kapitalo grąža ir dividendai;
- skolos ir skolų tvarkymo išlaidos;
- atidėjiniai nuostoliams ar skoloms;
- mokėtinos palūkanos;
- abejotinos skolos;
- valiutos keitimo nuostoliai;
- išlaidos, kurias dotacijos gavėjas deklaravo vykdydamas kitus veiksmus, kuriems suteikta iš Sąjungos biudžeto finansuojama dotacija;
- nepagrįstai didelės ar neapgalvotos išlaidos;
- trečiųjų šalių nepiniginiai įnašai;
- įrangos nuomos ar išperkamosios nuomos atveju – išlaidos bet kokiam galimam išpirkimui pasibaigus išperkamosios nuomos arba nuomos laikotarpiui;
- banko sąskaitų atidarymo ir tvarkymo išlaidos (įskaitant išlaidas dėl lėšų pervedimo nacionalinei agentūrai arba vykdomajai įstaigai arba iš jų mokesčių, kuriuos nustato dotacijos gavėjo bankas).
- PVM, kai jis pagal taikomus nacionalinės PVM teisės aktus laikomas susigrąžinamu (žr. pastraipą apie pridėtinės vertės mokestį);

Finansavimo šaltiniai

Pareiškėjas paraiškos formoje turi nurodyti iš kitų šaltinių, nei ES dotacija, gautus įnašus. Išorės bendrasis finansavimas gali būti skiriamas iš dotacijos gavėjo nuosavų išteklių, trečiųjų šalių finansinių įnašų arba pajamų, gaunamų įgyvendinant projektą. Jeigu teikiant baigiamąją ataskaitą ir prašant išmokėti likutį yra įrodymų, kad pajamos yra didesnės (žr. skirsnį „Pelno nesiekimas ir bendrasis finansavimas“), nei įgyvendinant projektą patirtos tinkamos finansuoti išlaidos, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga turi teisę susigrąžinti procentinę pelno dalį, atitinkančią Sąjungos įnašą tinkamoms finansuoti išlaidoms, kurias dotacijos gavėjas iš tikrųjų patyrė vykdydamas projektą, padengti. Ši nuostata netaikoma projektams, kuriuose prašoma dotacija neviršija 60 000 EUR.

Trečiųjų šalių nepiniginiai įnašai nelaikomi galimu bendro finansavimo šaltiniu.

4 ETAPAS. PARAIŠKOS FORMOS UŽPILDYMAS IR PATEIKIMAS

Norėdami prašyti ES dotacijos pagal programą „Erasmus+“, pareiškėjai turi naudoti konkrečias kiekvienam veiksmui nustatytas formas, kurias galima rasti Europos Komisijos arba nacionalinių agentūrų interneto svetainėse (kontakciniai duomenys – adresu http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/contact_en).

Jeigu projekto paraišką teikia konsorciumas, koordinatorius visų konsorciumo narių vardu pateikia vieną visam projektui skirtą paraišką. Paraiška turi būti pateikta atitinkamai nacionalinei agentūrai arba vykdomajai įstaigai (žr. šio vadovo B dalies skirsnius „Kam teikti paraišką?“).

Paštu, per kurjerį, faksu arba e. paštu siunčiamos paraiškos nepriimamos.

Jei veiksmus administruoja nacionalinė agentūra, elektroninė forma turi būti užpildyta viena iš oficialių ES valstybėse narėse ar Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse vartojamų kalbų. Jeigu veiksmus administruoja vykdomoji įstaiga, pareiškėjai formą turi užpildyti viena iš oficialiųjų ES kalbų.

Paraiškos turi būti pateiktos tik vienai nacionalinei agentūrai arba vykdomajai įstaigai. Jeigu vykstant tai pačiai atrankai ta pati paraiška tai pačiai nacionalinei agentūrai arba vykdomajai įstaigai pateikiama kelis kartus, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga galiojančia visada laikys paskutinę prieš pasibaigiant terminui pateiktą versiją. Jeigu ta pati paraišką teikianti organizacija arba konsorciumas tokias pačias arba labai panašias paraiškas kelis kartus pateikia skirtingoms agentūroms, visos paraiškos gali būti automatiškai atmestos (žr. skirsnį apie nekaupiamąjį skyrimą).

Daugiau informacijos apie tai, kaip pildyti ir teikti paraiškas, pateikta šiose interneto svetainėse:

Kai veiksmus administruoja „Erasmus+“ nacionalinės agentūros: informaciją, kaip pildyti ir teikti elektroninę formą, rasite gairėse. Jose taip pat paaiškinta, ką daryti kilus techninėms problemoms; gairės skelbiamos nacionalinių agentūrų (kai jos administruoja veiksmus) ir Europos Komisijos interneto svetainėse.

- Kai veiksmus administruoja vykdomoji įstaiga: paraiškos turi būti pateiktos elektroniniu būdu per Finansavimo ir konkursų portalą elektroninę teikimo sistemą. Daugiau informacijos apie teikimo procesą (įskaitant IT aspektus) rasite internetiniame vadove adresu https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/om_lt.pdf

Termino laikymasis

Paraiška turi būti pateikta iki kiekvienam veiksmui nustatyto termino. Kiekvieno veiksmo projektų pateikimo terminai nurodyti šio vadovo B dalyje „Tinkamumo kriterijai“.

Pastaba.

Kai veiksmus administruoja „Erasmus+“ nacionalinės agentūros, neatsižvelgiant į termino dieną, elektroninės formos visada turi būti pateiktos iki 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku).

Igyvendinant veiksmus, kuriuos administruoja vykdomoji įstaiga EACEA ir kuriems taikomas šis Programos vadovas, laikantis Komisijos portale „Funding and Tender Opportunities Portal“ nustatytų reikalavimų, pasiūlymų teikimo EACEA terminas yra 17:00:00 (Briuselio laiku).

Kitai laiko zonai priklausančiose šalyse įsteigti pareiškėjai turėtų atidžiai įvertinti laiko skirtumus, kad jų paraiškos nebūtų atmestos.

KAS VYKSTA PATEIKUS PARAIŠKĄ?

Visos nacionalinių agentūrų arba vykdomosios įstaigos gautos paraiškos yra vertinamos.

Vertinimo procedūra

Paraišką gavusi nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga projekto pasiūlymą vertina remdamasi šiame vadove nustatytais kriterijais. Vertinimu siekiama:

- patikrinti, ar paraiška atitinka priimtumo kriterijus;
- patikrinti, ar pareiškėjas ir siūloma veikla atitinka tinkamumo kriterijus;
- patikrinti, ar pareiškėjas atitinka atmetimo ir atrankos (t. y. veiklos ir finansinius pajėgumų) kriterijus;
- atlikti kokybės vertinimą ir įvertinti mastą, kuriuo pareiškėjas atitinka dotacijos skyrimo kriterijus. Kokybės vertinimas dažniausiai atliekamas padedant nepriklausomiems ekspertams. Ekspertai vertinimą atlieka remdamiesi Europos Komisijos parengtomis gairėmis; kai veiksmus administruoja „Erasmus+“ nacionalinės agentūros, šios gairės bus paskelbtos Europos Komisijos ir agentūrų, atsakingų už „Erasmus+“ projektų administravimą kiekvienoje šalyje, svetainėse;
- patikrinimas, ar dėl projekto nekyla dvigubo finansavimo rizikos. Prireikus, atliekant tokį patikrinimą bendradarbiaujama su kitomis agentūromis arba kitais suinteresuotaisiais subjektais.

Nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga paskiria vertinimo komitetą, kuris prižiūri visą atrankos procesą. Remiantis vertinimo komiteto atliktu vertinimu, jei reikia, pasitelkus ekspertų pagalbą, bus atrenkamas ir sudaromas dotacijai gauti siūlomų projektų sąrašas.

Visų šiame vadove nurodytų veiksmų atveju per vertinimo procesą pareiškėjų gali būti paprašyta pateikti papildomos informacijos arba paaiškinti kartu su paraiška pateiktus patvirtinamuosius dokumentus, tačiau informacija arba paaiškinimai negali iš esmės pakeisti pasiūlymo. Prašyti papildomos informacijos ir paaiškinimų visų pirma pagrįsta tais atvejais, kai pareiškėjas yra padaręs akivaizdžių kanceliarinių (techninių) klaidų, arba tais atvejais, kai – jeigu projektai finansuojami pagal keliems gavėjams skirtų dotacijų sutartis, – nepateiktas vienas ar daugiau partnerių įgaliojimų (dėl keliems gavėjams skirtų dotacijų sutarčių žr. skirsnį „Dotacijos sutartis“).

Galutinis sprendimas

Pasibaigus vertinimo procedūrai, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga priima sprendimą dėl projektų, kuriems turėtų būti suteikta dotacija, remdamasi:

- vertinimo komiteto pasiūlytu prioritetiniu sąrašu;
- turimu konkreto veiksmo (arba konkrečios kokio nors veiksmo veiklos) biudžetu.

Pasibaigus vertinimo procedūrai, paraiškų dokumentai ir prie jų pridėta medžiaga pareiškėjui negrąžinama, nepriklausomai nuo procedūros rezultato.

Pranešimas apie sprendimus skirti dotaciją

Visi pareiškėjai apie vertinimo rezultatą bus informuoti raštu. Šiame rašte bus pateikti tolesni nurodymai dėl kitų veiksmų dotacijos sutarčiai pasirašyti.

Kai veiksmus administruoja vykdomoji įstaiga:

Atrinktų paraiškų teikėjai bus pakviesti rengtis dotacijos skyrimui; kiti bus įtraukti į rezervinį sąrašą arba atmesti. Kvietimas rengtis dotacijos skyrimui nėra oficialus finansavimo įsipareigojimas. Prieš skirdami dotaciją turėsime atlikti įvairias teises patikras: teisės subjekto patvirtinimo, finansinio pajėgumo, draudimo dalyvauti procedūroje ir kt. Tuo metu pareiškėjų bus prašoma pateikti savo organizacijos finansinius duomenis ir paskirti JSPA.

Jei pareiškėjas mano, kad vertinimo procedūra buvo ydinga, jis gali pateikti skundą (po pranešime apie vertinimo rezultatus nustatyto termino ir atlikus jame nustatytą procedūrą). Atkreipkite dėmesį, kad pranešimai, kurie nebuvo atidaryti per 10 dienų nuo išsiuntimo dienos, bus laikomi perskaitytais ir terminai bus skaičiuojami nuo atidarymo ir (arba) prieigos momento (taip pat žr. Finansavimo ir konkursų portalo sąlygas: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/ftp/tc_en.pdf). Taip pat atkreipkite dėmesį, kad teikiant skundus elektroniniu būdu, gali būti ribojamas simbolių skaičius.

Preliminarus informavimas apie sprendimą skirti dotaciją ir dotacijos sutarties pasirašymo tvarkaraštis:

Kai 1 pagrindinio veiksmo projektus administruoja „Erasmus+“ nacionalinės agentūros, apie sprendimą skirti dotaciją ir dotacijos sutarties pasirašymą bus pranešta po pateikimo termino praėjus maždaug 4 mėnesiams.

Kai 2 pagrindinio veiksmo projektus administruoja „Erasmus+“ nacionalinės agentūros, apie sprendimą skirti dotaciją ir dotacijos sutarties pasirašymą bus pranešta po pateikimo termino praėjus maždaug 5 mėnesiams.

Kai 2 ir 3 pagrindinio veiksmo projektus administruoja vykdomoji įstaiga, apie sprendimą skirti dotaciją bus pranešta po pateikimo termino praėjus maždaug 6 mėnesiams, o dotacijos sutartis bus pasirašoma po pateikimo termino praėjus maždaug 9 mėnesiams.

KAS VYKSTA, KAI PARAIŠKA PATVIRTINAMA?

Dotacijos sutartis

Jeigu projektas atrenkamas ES dotacijai pagal programą „Erasmus+“:

- dotacijos sutartį pasirašo nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga ir pareiškėjas. Pareiškėjas gauna

dotacijos sutartį, kurią turi pasirašyti ir grąžinti nacionalinei agentūrai arba vykdomajai įstaigai. Nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga susitarimą pasirašo paskutinė. Kai dotacijos susitarimą pasirašo abi šalys, pareiškėjas tampa ES dotacijos gavėju ir gali pradėti įgyvendinti projektą²⁶⁸.

Dotacijos sutartys gali būti sudaromos kaip vienam dotacijos gavėjui skirtos sutartys, pagal kurias vienintelis dotacijos gavėjas yra pareiškėjas, arba kaip keliems gavėjams skirtos dotacijos sutartys, pagal kurias dotacijos gavėjomis tampa visos konsorciumo organizacijos partnerės. Keliems gavėjams skirtos dotacijos sutartį pasirašo koordinatorius, kuris yra vienintelis nacionalinės agentūros ar vykdomosios įstaigos kontaktinis asmuo. Tačiau visos kitos projekte dalyvaujančios organizacijos (bendros dotacijos gavėjos) pasirašo įgaliojimą, kuriuo paveda koordinatoriui veikti kaip pagrindiniam dotacijos gavėjui. Visų partneriai tokį įgaliojimą koordinatoriui paprastai suteikia paraiškos teikimo etapu. Jeigu šie įgaliojimai pateikiami vėlesniu etapu, jie turi būti pateikti ne vėliau kaip iki dotacijos sutarties pasirašymo.

Pastaba. Organizacijoms partnerėms šalyse, kurios nėra paraišką pateikusios organizacijos šalys, aukštojo mokslo ir studijų institucijų studentų ir darbuotojų projektų, profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų ir tų įstaigų darbuotojų mobilumo projektų, bendrojo ugdymo įstaigų mokinių ir darbuotojų mobilumo projektų ir suaugusiųjų švietimo darbuotojų mobilumo projektų atveju įgaliojimų nereikia. Tačiau nacionalinių konsorcių, veikiančių aukštojo mokslo, profesinio mokymo, bendrojo ugdymo ir suaugusiųjų švietimo srityje, organizacijos narės turi suteikti įgaliojimus paraišką teikiančiai organizacijai.

Programoje „Erasmus+“ naudojami dotacijos sutarties šablonai bus paskelbti per vienerius metus Europos Komisijos arba „Erasmus+“ nacionalinių agentūrų interneto svetainėse, o vykdomosios įstaigos atveju – portale „Funding and Tender Opportunities Portal“.

Dotacijos suma

Paraiškos priėmimas nereiškia, kad įsipareigojama skirti pareiškėjo prašomai sumai lygų finansavimą. Pagal atitinkamam veiksmui taikomas finansines taisykles prašomo finansavimo dydis gali būti sumažintas.

Tai, kad per vieną atranką dotacija skirta, nereiškia, kad įgyjama teisė dotacijas gauti ir per kitas atrankas.

Reikėtų pažymėti, kad sutartyje nurodyta dotacijos suma yra didžiausia suma ir jos didinti negalima, net jei dotacijos gavėjas prašo didesnės sumos.

Turi būti įmanoma nustatyti, kokias lėšas vykdomoji įstaiga arba nacionalinės agentūros pervedė į dotacijos gavėjo nurodytą sąskaitą arba subsąskaitą dotacijai mokėti.

Mokėjimo procedūros

Atsižvelgiant į veiksmo rūšį, dotacijos sutarties trukmę ir finansinės rizikos įvertinimą, projektams, remiamiems pagal programą „Erasmus+“, taikoma įvairi mokėjimo tvarka.

²⁶⁸ Žr. pirmesnę išnašą.

Išskyrus pirmąjį išankstinio finansavimo mokėjimą, kiti mokėjimai arba susigrąžinimai atliekami remiantis gavėjo pateiktų ataskaitų arba mokėjimo prašymų analize (šių dokumentų šablonai per metus bus pateikti nacionalinių agentūrų svetainėse arba – vykdomosios įstaigos atveju – Finansavimo ir konkursų portale).

Pagal programą „Erasmus+“ taikomos mokėjimo procedūros aprašytos toliau.

Išankstinio finansavimo mokėjimas

Išankstinio finansavimo mokėjimas gavėjui pervedamas per 30 dienų nuo tos dienos, kai dotacijos sutartį pasirašo paskutinė iš dviejų šalių (ir sutartis įsigalioja) arba kai gavėjui pranešama apie sprendimą skirti dotaciją ir, jei taikoma, gaunamos visos atitinkamos garantijos (žr. skirsnį „Finansinė garantija“). Išankstinis finansavimas suteikiamas, kad dotacijos gavėjas turėtų pradinių lėšų. Nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga gali nuspręsti padalyti pirmąjį išankstinio finansavimo dalį į mažesnes dalis. Jeigu dotacijos gavėjo finansinis pajėgumas laikomas menku, jos gali nuspręsti sumažinti išankstinį finansavimą arba jo apskritai nemokėti.

Tolesni išankstinio finansavimo mokėjimai

Pagal tam tikrus veiksmus antrasis, o tam tikrais atvejais ir trečiasis išankstinio finansavimo mokėjimas gavėjui pervedamas per 60 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga gauna gavėjo prašymą dėl kito išankstinio finansavimo mokėjimo, ir jeigu prie kito išankstinio finansavimo mokėjimo prašymo pridedama išankstinio finansavimo ataskaita. Šių tolesnių išankstinio finansavimo mokėjimų gali būti prašoma išnaudojus ne mažiau kaip 70 proc. ankstesnio išankstinio finansavimo mokėjimo. Jeigu iš ankstesnių išankstinio finansavimo mokėjimų panaudojimo ataskaitos matyti, kad veiksmo išlaidoms padengti panaudota mažiau nei 70 proc. ankstesnių išankstinio finansavimo mokėjimų, naujo mokėtino išankstinio finansavimo suma sumažinama ankstesnio išankstinio finansavimo nepanaudotos sumos dydžiu.

Tarpinės arba pažangos / techninės ataskaitos

Pagal tam tikrus veiksmus dotacijos gavėjų bus prašoma kartu su tarpinio mokėjimo prašymu pateikti periodinę arba tarpinę ataskaitą.

Kitais atvejais gavėjų taip pat gali būti prašoma pateikti pažangos ataskaitą, kurioje būtų pateikta informacija apie projekto įgyvendinimo etapą. Pažangos ataskaitų gavimas nėra susietas su tolesniais mokėjimais. Tarpinės ir pažangos ataskaitos turi būti pateiktos iki dotacijos sutartyje nurodyto termino.

Likučio mokėjimas arba susigrąžinimas

Galutinio gavėjui mokėtino mokėjimo suma nustatoma remiantis baigiamąja ataskaita, kuri turi būti pateikta iki dotacijos sutartyje nurodyto termino. Jeigu a) veiksmai, kuriems skiriama dotacija, nėra įgyvendinami arba yra įgyvendinami kitaip negu planuota arba b) dotacijos gavėjo faktiškai patirtos tinkamos finansuoti išlaidos yra mažesnės negu planuota paraiškos teikimo etapu arba c) įgyvendinta veikla ar rezultatai yra nepakankamai kokybiški, finansavimas gali būti proporcingai sumažintas arba, jei taikytina, iš dotacijos gavėjo pareikalauta grąžinti visas permokėtas išankstinio finansavimo forma gautas sumas.

Pagal kai kuriuos veiksmus pagrįstais atvejais nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga gali pervesti 100 proc. skirtos dotacijos išankstinio finansavimo dalimis. Tokiais atvejais likutis nėra mokamas. Tačiau jeigu remiantis baigiamąja ataskaita, kurią dotacijos gavėjas turi pateikti iki dotacijos sutartyje nurodyto termino, nustatoma, kad a) veiksmai, kuriems skirta dotacija, neįgyvendinti arba įgyvendinti kitaip, negu planuota, arba b) dotacijos gavėjo faktiškai patirtos tinkamos finansuoti išlaidos yra mažesnės negu planuota paraiškos teikimo etape, arba c) įgyvendinta veikla (rezultatai) yra nepakankamai kokybiška, iš dotacijos gavėjo bus pareikalauta grąžinti visas perteklines sumas, kurias jau gavo išankstinio finansavimo forma.

Išankstinio finansavimo mokėjimus (ar jų dalis) galima išskaičiuoti (be gavėjo sutikimo) iš sumų, kurias gavėjas turi sumokėti dotaciją teikiančiai institucijai, neviršijant tam gavėjui mokėtinos sumos.

Galutinis mokėjimas paprastai išmokamas arba prašymas dėl likučio susigrąžinimo paprastai pateikiamas per 60 kalendorinių dienų nuo baigiamosios ataskaitos gavimo dienos.

KITOS SVARBIOS SUTARTINĖS NUOSTATOS

Finansinė garantija

Jeigu finansinis pajėgumas laikomas menku, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga, siekdamos sumažinti su išankstinio finansavimo mokėjimu susijusią finansinę riziką, gali pareikalauti, kad dotacijos gavėjas, kuriam suteikta didesnė nei 60 000 EUR dotacija, iš anksto pateiktų garantiją. Didžiausia garantijos, kurios gali būti pareikalauta, suma negali būti didesnė nei išankstinio finansavimo mokėjimo (-ų) suma.

Tokia garantija siekiama, kad bankas arba finansų įstaiga neatšaukiamai užtikrintų skolos grąžinimą arba veiktų kaip dotacijos gavėjo įsipareigojimų, kylančių iš dotacijos sutarties, pirmosios eilės skolos garantas.

Finansinę garantiją eurai suteikia patvirtintas bankas arba finansų įstaiga, įsteigta vienoje iš ES valstybių narių. Jeigu dotacijos gavėjas įsteigtas ne ES šalyje, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga gali sutikti, kad garantiją suteiktų toje šalyje įsteigtas bankas arba finansų įstaiga, jeigu mano, kad to banko arba finansų įstaigos teikiamos finansinės garantijos ir jų savybės yra lygiavertės bet kurioje iš ES valstybių narių įsteigto banko ar finansų įstaigos teikiamoms garantijoms ir jų savybėms.

Vietoj tokios garantijos gali būti pateikta trečiosios šalies solidarioji garantija arba dalyvaujančiųjų organizacijų, kurios yra tos pačios dotacijos sutarties šalys, suteiktos kelios trečiųjų šalių solidariosios garantijos.

Garantija dotacijos gavėjui bus grąžinta laipsniškai baigus išankstinį finansavimą – išmokėjus tarpines sumas arba likutį, vadovaujantis dotacijos sutartyje nustatytais sąlygomis. Jeigu vietoj likučio mokėjimo lėšos yra susigrąžinamos, garantija bus grąžinta pranešus apie tai dotacijos gavėjui arba bus aiškiai numatyta, kad ji lieka galioti iki galutinio mokėjimo išmokėjimo ir, jei galutinis mokėjimas turi būti susigrąžinamas, per tris mėnesius po to, kai dotacijos gavėjui nusiunčiamas debetinis dokumentas.

Subrangos ir viešųjų pirkimų sutarčių sudarymas

Dotacijos gavėjas gali sudaryti subrangos sutartį dėl konkrečių techninių paslaugų, kurioms reikia specializuotų įgūdžių (susijusių su teisės, apskaitos, mokesčių, žmogiškųjų išteklių sritimis, IT ir t. t.), arba įgyvendinimo sutartį. Taigi dotacijos gavėjo patiriamos išlaidos šios rūšies paslaugoms gali būti laikomos tinkamomis finansuoti, jeigu atitinka visus kitus dotacijos sutartyje apibūdintus kriterijus.

Jeigu projektui įgyvendinti reikalingi viešieji prekių, darbų ar paslaugų pirkimai (sutartys), dotacijos gavėjai sutartį turi sudaryti su ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusių subjektu, t. y. su subjektu, kurio pasiūlymas yra geriausias kokybės ir kainos santykio atžvilgiu, arba, jei tai taikoma, su mažiausią kainą pasiūliusių subjektu, kartu vengdami interesų konflikto ir pasirūpindami, kad būtų išsaugoti auditui reikalingi dokumentai.

Jeigu įgyvendinimo sutarties suma viršija 60 000 EUR, be ankstesnėje pastraipoje nurodytų taisyklių, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga dotacijos gavėjui gali nustatyti specialias taisykles. Tos specialios taisyklės bus paskelbtos nacionalinių agentūrų arba vykdomosios įstaigos interneto svetainėse.

Informacija apie skirtas dotacijas

Laikantis skaidrumo principo ir *ex post* viešinimo reikalavimo informacija apie Sąjungos fondų lėšų gavėjus per pirmąjį pusmetį nuo finansinių metų, kuriais jos buvo skirtos, pabaigos privalo būti paskelbta Komisijos, vykdomosios įstaigos ir (arba) nacionalinių agentūrų svetainėje.

Ši informacija taip pat gali būti skelbiama bet kokiuose kituose tinkamuose šaltiniuose, įskaitant *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*.

Nacionalinės agentūros ir vykdomoji įstaiga skelbs tokią informaciją:

- dotacijos gavėjo pavadinimą ir vietą;
- skirtos dotacijos sumą;
- dotacijos pobūdį ir paskirtį.

Dotacijos gavėjui pateikus motyvuotą ir tinkamai pagrįstą prašymą, ši informacija neskelbiama, jeigu dėl tokio informacijos atskleidimo galėtų kilti pavojus pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją saugomoms susijusių asmenų teisėms ir laisvėms arba galėtų būti pakenkta dotacijų gavėjų komerciniams interesams.

Kalbant apie asmens duomenis, susijusius su fiziniais asmenimis, paskelbta informacija pašalinama praėjus dviem metams nuo finansinių metų, kuriais lėšos buvo skirtos, pabaigos.

Tokia pati tvarka taikoma asmens duomenims, kurie yra nurodomi juridinių asmenų oficialiuose pavadinimuose (pavyzdžiui, kai asociacija arba įmonė pavadinama jos steigėjų vardu).

Ši informacija neskelbiama fiziniams asmenims mokamų stipendijų atveju arba socialiai remtiniams fiziniams asmenims (pabėgėliams ir bedarbiams) mokamos kitos tiesioginės paramos atveju. Be to, dotaciją gaunančioms organizacijoms neleidžiama skelbti šios rūšies informacijos apie asmenis, pagal programą „Erasmus+“ gaunančius mobilumo dotaciją.

Viešinimas

Be reikalavimų dėl projekto matomumo ir jo rezultatų sklaidos ir projekto poveikio (t. y. dotacijos skyrimo kriterijų), privaloma užtikrinti bent minimalų kiekvieno projekto, kuriam suteikta dotacija, viešinimą.

Dotacijų gavėjai visuose visokia forma ir visokioje terpėje, įskaitant internetą, skelbiamuose pranešimuose, leidiniuose, vykdydami bet kokią veiklą, kuriai naudojama ta dotacija, turi aiškiai nurodyti, kad tai veiklai buvo skirta Europos Sąjungos parama.

Tai turi būti daroma remiantis dotacijos sutarties nuostatomis. Jeigu šių nuostatų nėra visapusiškai laikomasi, dotacijos gavėjui skirta dotacija gali būti sumažinta.

Patikros ir auditas

Nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga ir (arba) Europos Komisija gali atlikti technines ir finansines patikras ir auditą, siekdamas nustatyti, kaip naudojama dotacija. Jos taip pat gali tikrinti dotacijos gavėjo (arba bendro dotacijos gavėjo) teisės aktais nustatytus dokumentus, kad periodiškai įvertintų finansavimą pagal vieneto įkainį, fiksuotąsias sumas ar fiksuotąsias normas. Dotacijos gavėjas (arba bendras dotacijos gavėjas) įsipareigoja pateikti įrodymus, kad dotacija buvo panaudota teisingai, o jo teisinis atstovas įsipareigojimą patvirtina parašu. Europos Komisija, vykdomoji įstaiga, nacionalinė agentūra ir (arba) Europos Audito Rūmai, OLAF, EPPO ar jų įgaliota įstaiga bet kuriuo metu ne ilgiau

kaip per penkerius metus (arba ne ilgiau kaip per trejus metus, jeigu dotacijos suma neviršija 60 000 EUR) nuo tos dienos, kurią nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga sumoka likutį arba susigrąžina lėšas, gali patikrinti, kaip panaudota dotacija. Todėl dotacijos gavėjai šiuo laikotarpiu turi saugoti įrašus, patvirtinamųjų dokumentų originalus, statistinius įrašus ir kitus su dotacija susijusius dokumentus.

Projektams, kuriuos vykdomoji įstaiga valdo centralizuotai, gali būti taikomos skirtingos audito procedūros, atsižvelgiant į atitinkamų veiksmų rūšį, skirtos dotacijos dydį ir formą. Daugiau informacijos galima rasti vykdomosios įstaigos svetainėje.

Išsamios nuostatos dėl patikrų ir audito pateikiamos dotacijos sutartyje.

Duomenų apsauga

Visus paraiškos formoje arba dotacijos sutartyje (sprendime dėl dotacijos) pateikiamus asmens duomenis nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga, arba Europos Komisija tvarko vadovaudamasi toliau nurodytais dokumentais.

- Visai tvarkymo veiklai, atliekamai pagal oficialių gairių reikalavimus ar Europos Komisijos nurodymus, ar kai tai būtina programai „Erasmus+“ įgyvendinti, taikomi šie dokumentai: 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB[1] (tekstas svarbus EEE);
- Visai tvarkymo veiklai kitais tikslais, kurių atlikti nėra būtina pagal oficialių gairių reikalavimus ar Europos Komisijos nurodymus, ar kai tai nėra būtina programai „Erasmus+“ įgyvendinti, taikomi šie dokumentai:
 - Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas (kitais – BDAR; 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679[2]) tokiems duomenims kaip:
 - visi ES ir (arba) EEE duomenų valdytojo ar tvarkytojo tvarkomi asmens duomenys;
 - visi duomenų subjektų, kurie duomenų tvarkymo veiklos pradžioje yra ES ir (arba) EEE, asmens duomenys;
 - nacionaliniai duomenų apsaugos teisės aktai, skirti visai kitai duomenų tvarkymo veiklai.

Šiais atvejais subjektas, sprendžiantis dėl duomenų tvarkymo priemonių ir tikslų, šiais kitais tikslais pakeičia Europos Komisiją, kaip atskaitingą ir atsakingą duomenų valdytoją, pagal taikytinus duomenų apsaugos teisės aktus.

Pareiškėjo atsakymai į paraiškos formoje pateiktus klausimus (išskyrus tuos, kurie pažymėti kaip neprivalomi) yra būtini, kad dotacijos paraišką būtų galima įvertinti ir toliau ją tvarkyti pagal programos „Erasmus+“ vadovą. Asmens duomenis tuo vieninteliu tikslu tvarkys už atitinkamą Sąjungos dotacijų programą atsakingas padalinys arba skyrius (subjektas, veikiantis kaip duomenų valdytojas). Asmens duomenis galima perduoti trečiosioms šalims, kurios dalyvauja vertinant paraiškas arba dotacijos administravimo procedūroje ir kurioms tuos duomenis būtina žinoti, neapribojant galimybės duomenis perduoti įstaigoms, kurios pagal Europos Sąjungos teisę yra atsakingos už kontrolę ir tikrinimą, arba įstaigoms, kurios yra įgaliotos atlikti Programos ar jos veiksmų vertinimus. Visų pirma, siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, asmens duomenys gali būti perduodami vidaus audito tarnyboms, Europos Audito Rūmams, Finansinių pažeidimų komisijai arba Europos kovos su sukčiavimu tarnybai ir leidimus suteikiantiems Komisijos bei vykdomųjų įstaigų pareigūnams. Pareiškėjas turi teisę patikrinti savo asmens duomenis ir juos pataisyti. Visus klausimus dėl savo asmens duomenų tvarkymo pareiškėjas turėtų teikti projektą atrinkusiai agentūrai. Kilus konfliktui, pareiškėjas taip pat turi teisę bet kada kreiptis į Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūną.

Su asmens duomenų tvarkymu pagal programą „Erasmus+“ susijęs išsamus privatumo pareiškimas, įskaitant informaciją ryšiams, pateikiamas Komisijos ir vykdomosios įstaigos svetainėje. https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/help/erasmus-and-data-protection_en

Kai veiksmus administruoja EACEA: https://ec.europa.eu/research/participants/data/support/legal_notice/h2020-ssps-grants-sedia_en.pdf

Pareiškėjas informuoja asmenis, kurių asmens duomenys yra nurodyti pasiūlyme, apie atitinkamą privatumo pareiškimą, kaip nurodyta pirmiau, prieš pateikdamas pasiūlymus.

Kai vykdomi vykdomosios įstaigos centralizuotai valdomi veiksmai, pareiškėjai ir, jei jie yra teisės subjektai, pareiškėjo administracinio, valdymo arba priežiūros organo nariai, įgaliojimus atstovauti pareiškėjui, priimti sprendimus ir kontroliuoti pareiškėją turintys asmenys arba fiziniai ar juridiniai asmenys, kurie prisiima neribotą atsakomybę už pareiškėjo skolas, yra informuojami, kad jų asmens duomenis (vardą ir pavardę (jei tai fizinis asmuo), adresą, juridinę formą ir pavadinimą, atstovavimo, sprendimo priėmimo arba kontrolės įgaliojimus turinčių asmenų vardą ir pavardę (jei tai juridinis asmuo)) agentūros leidimus suteikiantis pareigūnas gali įtraukti į ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemą (EDES), jei tie asmenys atsidurtų vienoje iš 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių nurodytų situacijų.

D DALIS. SĄVOKŲ ŽODYNAS

Šiame skirsnyje pateikiamos pagrindinių sąvokų ir plačiai vartojamų terminų, susijusių su programa „Erasmus+“, apibrėžtys. Žodynas suskirstytas į abėcėlės tvarka pateiktus skirsnius, apimančius bendrąją terminiją ir atskirus blokus su atitinkamo sektoriaus sąvokomis.

Bendrosios sąvokos

Lydintis asmuo	Asmuo, lydintis mobilumo veiklos dalyvis (besimokančius asmenis, darbuotojus arba su jaunuimu dirbančius asmenis), kad užtikrintų jų saugumą, teiktų jiems paramą ir pagalbą, taip pat skatintų veiksmingą mokymąsi mobilumo laikotarpiu. Individualios veiklos atveju lydintis asmuo taip pat gali lydėti mažiau galimybių turinčius dalyvius ar nepilnamečius ir jaunuolius, turinčius mažai kelionių už savo šalies ribų patirties. Grupinės veiklos atveju grupę turi lydėti kvalifikuoti švietimo specialistai, palengvinantys mokymosi procesą.
Akreditavimas	Procesas, kuriuo užtikrinama, kad organizacijos, norinčios gauti finansavimą pagal kokį nors programos „Erasmus+“ veiksmą, turi paisyti tam tikrų kokybinių standartų arba išankstinių sąlygų, Europos Komisijos nustatytų tam veiksmui.
Susijęs subjektas	Susijusiais subjektais (pagal Finansinio reglamento 187 straipsnį) gali būti laikomi šie subjektai: - teisės subjektai, turintys teisinių ar turtinių ryšių su dotacijų gavėjais; šie ryšiai nėra siejami tik su veiksmu ir nėra sukurti tik jo įgyvendinimo tikslais; - keli subjektai, kurie atitinka dotacijos skyrimo kriterijus ir kartu sudaro vieną subjektą, kuris gali būti laikomas vienu dotacijos gavėju, įskaitant atvejus, kai subjektas įsteigiamas specialiai veiksmui įgyvendinti. Susiję subjektai privalo tenkinti tinkamumo, lygių galimybių ir, jei taikoma, pareiškėjams taikomus atrankos kriterijus.
Pareiškėjas	Dotacijos paraišką teikianti dalyvaujančioji organizacija arba neformalioji jaunimo grupė. Pareiškėjai paraiškas gali teikti individualiai arba kitų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu. Antruoju atveju pareiškėjas taip pat apibūdinamas kaip koordinatorius.
Paraiškos pateikimo terminas	Galutinė data, iki kurios paraiškos forma turi būti pateikta nacionalinei agentūrai arba vykdomajai įstaigai, kad būtų laikoma atitinkančia reikalavimus.

Asocijuotieji partneriai	Partneriai iš viešojo ar privačiojo sektoriaus, prisidedantys prie konkrečių projekto uždavinių ir (arba) veiklos įgyvendinimo arba remiantys projekto viešinimą ir tvarumą, tačiau pagal sutarčių valdymo nuostatas nelaikomi dotacijos gavėjais ir negauna jokio finansavimo pagal Programą, nors projekte dalyvauja (jie neturi teisės teikti sąskaitų ir reikalauti atlyginti išlaidas).
Baziniai įgūdžiai	Raštingumas, matematika, gamtos mokslai ir technologijos; šie įgūdžiai yra priskiriami prie bendrųjų gebėjimų.
Gavėjas	Jeigu projektas atrenkamas, paraišką teikianti organizacija, pasirašydama sutartį su projektą atrinkusia nacionaline agentūra arba vykdomąja įstaiga, tampa programos „Erasmus+“ dotacijos gavėja. Jeigu paraiška pateikta kitų dalyvaujančiųjų organizacijų vardu, jos gali tapti bendromis dotacijos gavėjomis.
Mišrusis mobilumas	Fizinio mobilumo ir virtualiosios veiklos derinimas siekiant sudaryti palankias sąlygas bendradarbiavimu grindžiamo internetinio mokymosi mainams ir (arba) kolektyviniam darbui.
Kvietimas teikti pasiūlymus	Europos Komisijos arba jos vardu skelbiamas kvietimas per nustatytą terminą pateikti pasiūlymą (paraišką) dėl veiksmo, kuris atitinka siekiamus tikslus ir reikalaujamas sąlygas. Kvietimai teikti paraiškas skelbiami <i>Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje</i> (C serijoje) ir (arba) atitinkamose Komisijos, nacionalinės agentūros arba vykdomosios įstaigos interneto svetainėse.
Pažymėjimas	Dokumentas, išduodamas asmeniui, užbaigusiam mokymosi veiklą pagal programą „Erasmus+“ švietimo, mokymo ar jaunimo srityje. Šiuo dokumentu patvirtinamas dalyvio dalyvavimas veikloje ir, jei taikoma, jo mokymosi rezultatai.
Kanceliarinė (techninė) klaida	Netyčia dokumente padaryta smulki ar neatidumo klaida, pakeičianti prasmę. Pavyzdžiui, spausdinimo klaida, papildomai įrašytas arba praleistas žodis, frazė ar skaičius.
Bendrasis finansavimas	Principas, pagal kurį dalį ES remiamo projekto išlaidų turi padengti dotacijos gavėjas arba ji turi būti padengta kitomis nei ES dotacija lėšomis.
Bendrovė	Juridinis asmuo, įsteigtas vadovaujantis civiline arba komercine teise, įskaitant kooperatines bendroves, ir kiti juridiniai asmenys, kuriems taikomos viešosios arba privatinės teisės nuostatos, išskyrus nesiekiančius pelno.
Konsorciumas	Dvi ar daugiau dalyvaujančiųjų organizacijų, kurios susiburia, kad parengtų ir įgyvendintų projektą ir vykdytų tolesnę susijusią veiklą. Konsorciumas gali būti nacionalinis (t. y. jame dalyvauja toje pačioje šalyje įsteigtos organizacijos) arba tarptautinis (jame dalyvauja organizacijos iš skirtingų šalių).
Koordinatorius (koordinuojančioji organizacija)	Dalyvaujančioji organizacija, organizacijų partnerių konsorciumo vardu teikianti paraišką programos „Erasmus+“ dotacijai gauti. Koordinatorius turi dotacijos sutartyje numatytų specialių pareigų.

Skaitmeninė kompetencija	Patikimas, kritiškas ir atsakingas skaitmeninių technologijų naudojimas mokymosi, darbo ir dalyvavimo visuomenės gyvenime tikslais ir jų išmanymas. Tai, be kita ko, gebėjimas naudotis informacija ir duomenimis, komunikacija ir bendradarbiavimas, gebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis, skaitmeninio turinio kūrimas (įskaitant programavimą), saugumas (įskaitant skaitmeninę gerovę ir su kibernetiniu saugumu susijusią kompetenciją), su intelektine nuosavybe susiję klausimai, problemų sprendimas ir kritinis mąstymas.
Įmonė	Bet kokia tam tikrą ekonominę veiklą vykdanči įmonė, neatsižvelgiant į jos dydį, teisinę formą ar ekonomikos sektorių, kuriame ji veikia.
Europos kvalifikacijų sandara (EKS)	Bendra Europos orientacinė priemonė, padedanti palyginti skirtingas švietimo ir mokymo sistemas bei jų lygmenis. Ja siekiama visoje Europoje padidinti kvalifikacijų skaidrumą, palyginamumą ir perkeliamumą, skatinti darbuotojų ir besimokančių asmenų mobilumą bei mokymąsi visą gyvenimą, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacijoje (2008/C 111/01).
Daugiakalbis Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatorius (ESCO)	Klasifikatorius, kuriame 25 Europos kalbomis nustatomi ir suskirstomi į kategorijas ES darbo rinkai ir švietimui bei mokymui aktualūs įgūdžiai, gebėjimai, kvalifikacijos ir profesijos. Sistemoje pateikiami profesiniai profiliai, kuriuose matyti profesijų, įgūdžių, gebėjimų ir kvalifikacijų ryšiai. ESCO sukurtas atviru skaitmeniniu formatu ir visi gali juo naudotis nemokamai.
Įsteigtas (-a)	Terminas, susijęs su organizacija arba įstaiga, atitinkančia tam tikras nacionalines sąlygas (registracijos, ataskaitų, paskelbimo ir t. t.), kurių pagrindu nacionalinė valdžios institucija gali oficialiai ją pripažinti. Neformaliosios jaunimo grupės atveju vertinant atitiktį reikalavimams programos „Erasmus+“ dotacijai gauti, grupės teisinio atstovo registruota gyvenamoji vieta laikoma turinčia tokią pat galią.
ES valstybės narės ir Programos asocijuotosios trečiosios valstybės	ES ir ne ES šalys, įsteigusios nacionalinę agentūrą, visokeriopai dalyvaujančią programoje „Erasmus+“. ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių sąrašas pateiktas šio vadovo A dalies skirsnyje „Kas gali dalyvauti programos „Erasmus+“?“
„Europass“	Internetinė platforma, kaip Europos įgūdžių darbotvarkės dalis, kurioje pavieniams asmenims ir organizacijoms teikiamos internetinės priemonės ir informacija apie mokymosi galimybes, kvalifikacijų sandaras ir kvalifikacijas, orientavimas, išsamios žinios apie įgūdžius, įsivertinimo priemonės ir su įgūdžiais bei kvalifikacijomis susiję dokumentai, taip pat – nuorodos į mokymosi ir užimtumo galimybes. „Europass“ platformoje taip pat siūloma priemonių ir programinės įrangos skaitmeniniu būdu pasirašytiems kredencialams palaikyti, kaip skelbiama Skaitmeninio švietimo veiksmų plane. Platforma yra susieta su nacionaliniais mokymosi galimybių duomenų šaltiniais ir nacionalinėmis kvalifikacijų duomenų bazėmis ar registrais.

Europos NVO	Programos tikslais – NVO, veikianti oficialiai pripažintoje struktūroje, kurią sudaro Europos institucija ir (arba) sekretoriatas, teisėtai įsteigti bent vieneriems metams vienoje iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių, ir nacionalinės organizacijos ir (arba) padaliniai bent devyniose ES valstybėse narėse ar Programos asocijuotosiose trečiojoje valstybėse. Šios nacionalinės organizacijos ir (arba) padaliniai turi: • turėti statutinį ryšį²⁶⁹ su Europos institucija ir (arba) sekretoriatu; • veikti švietimo, mokymo arba jaunimo srityje.
Naujas pareiškėjas	Organizacija ar institucija, kuri per pastaruosius septynerius metus pagal šia ar ankstesnę programą remiamą atitinkamos rūšies veiksmą nėra gavusi paramos kaip projekto koordinatorė (pareiškėja).
Nenugalimos jėgos aplinkybės (<i>force majeure</i>)	Nenumatytos išimtinės aplinkybės ar įvykis, kurio dalyvis negali kontroliuoti ir kuris nesiejamas su jo padaryta klaida ar aplaidumu.
Žalieji įgūdžiai	Esminiai įgūdžiai, kurių reikia norint pereiti prie pereinant prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos ir kurie gali būti bendro pobūdžio, pavyzdžiui, susiję su tvariu žemės ūkiu, dirvožemio apsauga, energijos naudojimu ir atliekų mažinimu, arba labiau techninio pobūdžio, kaip antai atsinaujinančiųjų išteklių energijos išmanymas.
Aplinką tausojantis transportas (ekologiška kelionė)	Ekologiška kelionė aplinką tausojančiu transportu yra kelionė, kurios didžiąjai daliai naudojamos mažiau anglies dioksido išmetančios transporto priemonės, pvz., autobusai ar traukiniai, arba naudojamosi dalijimosi automobiliu paslauga.
Savaiminis mokymasis	Mokymasis iš kasdienės veiklos ir patirties, kuris nėra organizuotas ar struktūruotas tikslų, laiko ar paramos mokymuisi atžvilgiu. Besimokančiojo požiūriu jis gali būti neplanuotas.
Tarptautinis	Programoje „Erasmus+“ – kiekvienas veiksmas, kuriame dalyvauja bent viena ES valstybė narė ar Programos asocijuotoji trečioji valstybė ir bent viena trečioji valstybė, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė.
Darbo stebėjimas	Kitos šalies organizacijoje partnerėje praleidžiamas laikotarpis, kuriuo stebint praktikuojančius priimančiosios organizacijos specialistus jų kasdieniame darbe siekiama iš jų mokytis, dalytis gerąja patirtimi, įgyti įgūdžių ir žinių ir (arba) kurti ilgalaikę partnerystę.
Bendrieji gebėjimai	Bazinis žinių, įgūdžių ir nuostatų rinkinys, kurio reikia norint užtikrinti asmens saviraišką ir tobulėjimą, aktyvų pilietiškumą, socialinę įtrauktį ir užimtumą, kaip apibrėžta 2018 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų.
Mobilumas mokymosi tikslais	Fizinis persikėlimas į kitą šalį nei gyvenamoji šalis studijuoti, mokytis ar gauti žinių neformaliojo ar savaiminio mokymosi būdu.
Mokymosi rezultatai	Tai, ką besimokantis asmuo žino, supranta ir sugeba daryti pasibaigus mokymosi procesui; mokymosi rezultatams apibrėžti vartojami terminai „žinios“, „įgūdžiai“ ir „gebėjimai“.

²⁶⁹ Statutinio ryšio sąvokos apibrėžtį žr. šiame „Sąvokų žodyne“.

Teisės subjektas	Fizinis ar juridinis asmuo, įsteigtas ir tokiu pripažįstamas pagal nacionalinę teisę, Sąjungos teisę arba tarptautinę teisę, turintis teisinį subjektiškumą ir galintis veikdamas savo vardu naudotis teisėmis ir turėti pareigų, arba subjektas, kuris neturi teisinio subjektiškumo, kaip nurodyta Finansinio reglamento 197 straipsnio 2 dalies c punkte.
Teisės subjekto paskirtas atstovas (JSPA)	Europos Švietimo ir kultūros vykdomosios įstaigos valdomų veiksmų atveju, registruodamas organizaciją dalyvių registre, jos teisinis atstovas turi paskirti teisės subjekto paskirtą atstovą (JSPA). JSPA atlieka labai svarbų vaidmenį – Komisijai patvirtinus, JSPA bus įgaliojamas: • valdyti teisinę ir finansinę informaciją apie organizaciją; • valdyti organizacijos asmenų prieigos teises (ne projekto lygmeniu); • paskirti organizacijos atstovus, kurie elektroniniu būdu pasirašytų dotacijos sutartis (teisiniai pasirašantys asmenys – LSIGN) arba finansines ataskaitas (finansiniai pasirašantys asmenys – FSIGN) Finansavimo ir konkursų portale. Visi JSPA patvirtinimo veiksmai paaiškinti Finansavimo ir konkursų portale.
Mažiau patirties turinti organizacija	Organizacija ar institucija, kuri per pastaruosius septynerius metus paramą pagal šia ar ankstesne programa remiamą atitinkamos rūšies veiksmą yra gavusi ne daugiau kaip du kartus. Į šią kategoriją patenka pirmą kartą paraišką teikiantys pareiškėjai, kaip apibrėžta pirmiau.
Mokymasis visą gyvenimą	Įvairių formų (formalusis, neformalusis ar savaiminis) mokymasis, vykstantis visais gyvenimo etapais ir padedantis gerinti ar atnaujinti asmenines, pilietines, kultūrinės, socialines arba su užimtumu susijusias žinias, įgūdžius, gebėjimus ir nuostatas arba dalyvavimą visuomenėje, įskaitant konsultavimo ir orientavimo paslaugas. Jis apima ikimokyklinį ugdymą ir priežiūrą, bendrąjį ugdymą, profesinį mokymą, aukštąjį mokslą, suaugusiųjų švietimą, darbą su jaunimu ir kitus mokymosi kontekstus, nepriklausančius formaliojo švietimo ir mokymo sistemai, ir juo paprastai propaguojamas tarpsektorinis bendradarbiavimas bei lankstusis mokymasis.
Organizacija naujokė	Organizacija ar institucija, kuri nei kaip koordinatore, nei kaip partnerė nėra gavusi paramos pagal šią Programą ar ankstesnes programas remiamai veiklai vykdyti.
Mikrokredencialas	Po trumpos mokymosi patirties, grindžiamos skaidriais standartais, reikalavimais ir vertinimu, besimokančio asmens įgytų mokymosi rezultatų pripažįstamas įrodymas. Įrodymas pateikiamas patvirtintame dokumente, kuriame nurodomas asmens vardas, pavardė, mokymosi rezultatai, vertinimo metodas, mikrokredencialą suteikianti institucija ir, prireikus, kvalifikacijų sandaros lygis bei kreditai. Mikrokredencialai priklauso besimokančiam asmeniui, jais galima dalytis, juos perkelti ir sujungus paversti didesniais kredencialais ar kvalifikacijomis.
Mobilumo / mokymosi sutartis	Siunčiančiosios ir priimančiosios organizacijų ir dalyvaujančio asmens sutartis, kurioje apibrėžiami mobilumo laikotarpio tikslai ir turinys siekiant užtikrinti jo aktualumą ir kokybę. Ši sutartis taip pat gali būti naudojama kaip pagrindas priimančiajai organizacijai pripažinti užsienyje praleistą laikotarpį.
Mėnuo	Programos „Erasmus+“ ir dotacijų skaičiavimo tikslais mėnuo yra lygus 30 dienų.

MOOC	Termino „Atviri masinio nuotolinio mokymo kursai“ (angl. Massive Open Online Course) trumpinys; tai vien internetu teikiami kursai, kuriuose nemokamai, be atrankos ar kitų apribojimų gali dalyvauti bet kuris asmuo. Juose neretai dalyvauja labai daug dalyvių. Tokie kursai gali turėti tiesioginio bendravimo apraiškų, pavyzdžiui, gali būti skatinami vietos dalyvių susitikimai, ir oficialaus vertinimo reikalavimą, bet dažniausiai taikomas tarpusavio vertinimo mechanizmas, įsivertinimas ir automatizuotas žinių lygio nustatymas. Yra daug įvairių atvirų masinio nuotolinio mokymo kursų variantų, skirtų konkretiems sektoriams, tikslinėms grupėms (pavyzdžiui, tam tikros profesijos atstovams, mokytojams ir kt.) arba kuriuose taikomi specialūs mokymo metodai. Pagal programą „Erasmus+“ finansuojami atviri masinio nuotolinio mokymo kursai turi būti prieinami visiems, o dalyvavimas ir baigimo pažymėjimas arba ženklelis dalyviams – nemokami. Prašome atkreipti dėmesį, kad atvirosios prieigos prie švietimo išteklių reikalavimas taikomas ir atviriems masinio nuotolinio mokymo kursams ir kitiems baiginiams kursams.
Nacionalinė agentūra	Įstaiga, atsakinga už Programos įgyvendinimo valdymą nacionaliniu lygmeniu, esanti valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Vienoje šalyje gali veikti viena ar kelios nacionalinės agentūros.
Nacionalinė institucija	Nacionalinio lygmens institucija, atsakinga už Programos valdymo stebėseną ir priežiūrą valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Vienoje šalyje gali veikti viena ar kelios nacionalinės institucijos.
Neformalusis mokymasis	Formaliojo švietimo ir mokymo sistemai nepriklausantis mokymasis vykdant mokymosi tikslų ir mokymosi laiko atžvilgiu suplanuotą veiklą ir naudojantis kokios nors formos parama mokymuisi.
Profesinis profilis	Įgūdžių, gebėjimų, žinių ir kvalifikacijų, paprastai susijusių su konkrečia profesija, visuma.
OID	Organizacijos ID (OID) – unikalus organizacijos identifikacinis numeris, kuriuo žymimos organizacijos, dalyvaujančios programoje „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso veikloje, valdomoje nacionalinių agentūrų. Organizacijos ID naudojamas teikiant paraišką dėl akreditacijos ar dotacijos pagal „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso iniciatyvą, valdomą nacionalinių agentūrų.
Atviroji prieiga	Tam tikros medžiagos paviešinimas, kad ji būtų prieinama kuo didesnei naudotojų grupei ir naudotina kuo daugiau įvairių atvejų. Programa „Erasmus+“ turi atvirosios prieigos prie švietimo išteklių reikalavimą ir skatina suteikti atvirą prieigą prie tyrimų rezultatų ir duomenų.
Atvirieji švietimo ištekliai (AŠI)	Bet kokio pobūdžio švietimo medžiaga (pavyzdžiui, vadovėliai, pratybų sąsiuviniai, pamokų planai, mokomieji vaizdo įrašai, baigtiniai nuotolinio mokymo kursai, ugdomieji žaidimai), kurią galima laisvai naudoti, pritaikyti ir dalytis. AŠI yra pateikiami pagal atvirąją licenciją arba viešojoje erdvėje (t. y. autorių teisių apsauga yra pasibaigusi). Nemokama medžiaga, kurios negalima pritaikyti ir kuria visuomenė negali dalytis, nėra AŠI.

Atviroji licencija	Tai būdas, kuriuo autorių teisių turėtojai (kūrėjai arba kiti teisių turėtojai) gali suteikti plačiai visuomenei teisinį leidimą laisvai naudotis jų darbu. Atsižvelgiant į programos „Erasmus+“ atvirosios prieigos reikalavimą, pagal taikomą atvirąją licenciją privaloma leisti bent naudoti, pritaikyti ir platinti medžiagą. Atviroji licencija turėtų būti nurodyta pačiame darbe arba platinant darbą. Atvirąją licenciją turinti švietimo medžiaga yra vadinama atviraisiais švietimo ištekliais (AŠI).
„Erasmus+“ projekto veiklos dalyviai	Programoje „Erasmus+“ dalyviais laikomi asmenys, visokeriopai dalyvaujantys projekte ir tam tikrais atvejais gaunantys Europos Sąjungos dotacijos dalį, skirtą jų dalyvavimo (visų pirma kelionės ir pragyvenimo) išlaidoms padengti.
Dalyvaujančioji organizacija	Bet kokia, įgyvendinant programos „Erasmus+“ projektą, dalyvaujanti organizacija ar neformalioji jaunimo grupė, kuri yra pareiškėja arba partnerė.
Organizacija partnerė	Oficialiai projekte dalyvaujanti (bendra dotacijos gavėja), bet pareiškėjo vaidmens neatliekanti organizacija.
Partnerystė	Institucijų ar organizacijų grupės susitarimas vykdyti bendrą veiklą ir projektus.
Mažiau galimybių turintis dalyvis	Asmuo, kuris dėl ekonominių, socialinių, kultūrinių, geografinių ar sveikatos priežasčių, migrantų kilmės, arba dėl negalios ir mokymosi sunkumų ar kokių kitų priežasčių, įskaitant Europos Sąjungos Pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnyje nurodytas priežastis, dėl kurių gali būti diskriminuojama, negali veiksmingai naudotis pagal Programą teikiamomis galimybėmis.
Mokymasis vieniems iš kitų	Savitarpiška mokymosi veikla, teikianti naudos visiems dalyviams ir apimanti tarpusavio dalijimąsi žiniomis, idėjomis ir patirtimi. Toks mokymasis padeda užmegzti ryšį su kitais dalyviais, kolegomis ir dalyvauti veikloje, padedančioje mokytis vieniems iš kitų ir siekti lavinimosi, profesinių ir (arba) asmeninio tobulėjimo tikslų.
Parengiamasis vizitas	Vizitas į priimančiosios organizacijos šalį prieš prasidedant mobilumo veiklai siekiant jai pasiręgti ir užtikrinti jos kokybę. Pavyzdžiui, siekiama nustatyti administracinę tvarką, didinti dalyvaujančių organizacijų tarpusavio pasitikėjimą ir supratimą.
Profesinis tobulėjimas	Procesas, kuriuo didinamas dalyvių (besimokančių asmenų ir darbuotojų) profesinis pajėgumas: gerinama jų kompetencija bei profesinės žinios ir suteikiama naujų įgūdžių, kurių reikmė nustatoma atliekant tobulinimosi poreikių analizę. Profesinis tobulėjimas apima visų tipų mokymosi galimybes, pradedant struktūruotu mokymu ir seminarais ir baigiant savaiminio mokymosi galimybėmis.
Pelno siekianti organizacija, veikianti įmonių socialinės atsakomybės srityje	Privati bendrovė, kuri a) veiklą vykdo laikydamasi etikos normų ir (arba) b) be savo verslo veiklos, dar imasi socialinę vertę turinčių veiksmų.
Projektas	Nuoseklios veiklos, kuri organizuojama norint pasiekti apibrėžtus tikslus ir rezultatus, visuma.
Kvalifikacija	Oficialūs įvertinimo ir patvirtinimo proceso rezultatai, gaunami, kai kompetentinga institucija nustato, kad asmens mokymosi rezultatai atitinka nustatytus standartus.

Priimančioji organizacija	Pagal tam tikrus programos „Erasmus+“ veiksmus (visų pirma mobilumo veiksmus) priimančioji organizacija – tai dalyvaujančioji organizacija, priimanti vieną ar daugiau dalyvių ir organizuojanti programos „Erasmus+“ projekto vienos ar kelių rūšių veiklą.
Bendrojo ugdymo įstaiga	Institucija, bet koku ugdymo lygmeniu – nuo ikimokyklinio iki vidurinio, įskaitant ankstyvąjį ugdymą ir priežiūrą, – teikianti bendrojo ugdymo, profesinio ar techninio mokymo paslaugas. Norėdami patikrinti, ar jūsų projektas tikėtų bendrojo ugdymo sričiai, žr. kiekvienos šalies reikalavimus atitinkančių bendrojo ugdymo įstaigų apibrėžtį atitinkamos šalies nacionalinės agentūros svetainėje.
Mokinys	Asmuo, priimtas mokytis bendrojo ugdymo įstaigoje bet kuriuo lygmeniu, pradedant ikimokykliniu ugdymu ir priežiūra ir baigiant viduriniu ugdymu, arba asmuo, mokomas už institucinės aplinkos ribų, kompetentingų institucijų laikomas tinkamu dalyvauti Programoje atitinkamoje teritorijoje.
Siunčiančioji organizacija	Pagal tam tikrus programos „Erasmus+“ veiksmus (visų pirma mobilumo veiksmus) siunčiančioji organizacija – tai dalyvaujančioji organizacija, siunčianti vieną ar daugiau dalyvių dalyvauti programos „Erasmus+“ projekto veikloje.
Mažosios ir vidutinės įmonės (MVĮ)	Įmonės (žr. pirmiau pateiktą apibrėžtį), kuriose dirba mažiau negu 250 darbuotojų ir kurių metinė apyvarta neviršija 50 mln. EUR ir (arba) bendras metinis balansas neviršija 43 mln. EUR.
Socialinė įmonė	Bet kokio juridinio statuso įmonė, kurios akcijomis nėra prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 14 punkte, ir kuri: 1) pagal įstatus, statutą ar bet koki kitą teisės aktais nustatytą dokumentą, kuriuo ji įsteigta, siekia pagrindinio tikslo – išmatuojamo ir teigiamo socialinio poveikio, o ne pelno savininkams, nariams ar akcininkams, jei tokia įmonė: a) teikia novatoriškas paslaugas ar gamina novatoriškas prekes, kurios duoda socialinę grąžą, ir (arba) b) taiko novatorišką prekių gamybos ar paslaugų teikimo metodą, kuriuo siekiama jos socialinio pobūdžio tikslo; 2) reinvestuoja pelną pirmiausia siekdama savo pagrindinio tikslo ir yra nustačiusi iš anksto apibrėžtas procedūras ir taisykles, kurios yra taikytinos bet kokioms aplinkybėms, kuriomis pelnas yra paskirstomas akcininkams ir savininkams, ir kuriomis užtikrinama, kad toks pelno paskirstymas netrukdytų siekti pagrindinio tikslo; 3) yra versliai, atskaitingai ir skaidriai administruojama, visų pirma įtraukiant darbuotojus, klientus ir (arba) suinteresuotąsias šalis, patiriančias įmonės veiklos poveikį.
Darbuotojai	Asmuo, kuris profesiniu arba savanorišku pagrindu dalyvauja švietimo, mokymo ar neformaliojo mokymosi visais lygmenimis veikloje. Tai, be kita ko, dėstytojai, bendrųjų dalykų mokytojai (įskaitant priešmokyklinio ugdymo pedagogus), profesijos mokytojai, mokyklų vadovai, su jaunimu dirbantys asmenys, sporto darbuotojai, ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros darbuotojai, ne švietimo srities darbuotojai ir kiti mokymosi skatinimo veikloje reguliariai dalyvaujantys specialistai.

Statutinis ryšys	Ryšys, reiškiantis, kad atitinkamų organizacijų bendradarbiavimas yra grindžiamas formalizuotais ar dokumentuotais santykiais, kurie neapsiriboja vien projektu, dėl kurio teikiama paraiška, ir neužmezgami vien projekto įgyvendinimo tikslais. Šis ryšys gali būti įvairių formų, pradedant stipria integracija (pavyzdžiui, motininės organizacijos ir jos nacionalinių padalinių ar susijusių subjektų, kurie yra arba nėra teisės subjektai, ryšys) ir baigiant laisvesniais santykiais (pavyzdžiui, tinklas, grindžiamas aiškiai apibrėžtos narystės principu, be kita ko, mokant nario mokesčius, pasirašant narystės sutartį, nustatant abiejų šalių teises ir pareigas ir t. t.).
Pažintinis vizitas	Išvyka, kurioje dalyvis gali susipažinti su kita organizacija ar institucija, jų praktika ir sistemomis. Taip dalyviui suteikiama galimybė mokytis tiesiogiai bendraujant ar stebint priimančiosios organizacijos metodus ir praktiką.
Trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės	Šalys, negalinčios visapusiškai dalyvauti programoje „Erasmus+“, tačiau galinčios dalyvauti (kaip partnerės arba pareiškėjos) tam tikruose jos veiksmuose. Trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, sąrašas pateiktas šio vadovo A dalies skirsnyje „Kas gali dalyvauti programos „Erasmus+“?“
Stažuotė (mokomoji praktika)	Kitos šalies įmonėje arba organizacijoje praleidžiamas tam tikras laikotarpis siekiant įgyti konkrečią darbo rinkoje reikalingą kompetenciją, įgyti darbo patirties ir geriau suprasti tos šalies ekonominę ir socialinę kultūrą.
Tarpvalstybinis	Programos „Erasmus+“ kontekste – bet kuris veiksmas, kuriame dalyvauja bent dvi ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės, jei nenurodyta kitaip.
Universalieji (socialiniai emociniai, gyvenimo) gebėjimai	Tai, be kita ko, gebėjimas kritiškai mąstyti, būti smalsiam ir kūrybiškam, imtis iniciatyvos, spręsti problemas ir bendradarbiauti, veiksmingai bendrauti daugiakultūroje ir tarpdisciplininėje aplinkoje, prisitaikyti prie aplinkybių, valdyti stresą ir įveikti abejones; šie gebėjimai yra bendrųjų gebėjimų dalis.
Sąjungos skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemonės	Priemonės, padedančios suinteresuotiesiems subjektams suprasti, įvertinti ir prireikus pripažinti mokymosi rezultatus ir kvalifikaciją visoje Europos Sąjungoje.
Neformaliojo ir savaiminio mokymosi rezultatų patvirtinimas	Įgaliotosios įstaigos patvirtinimo, kad asmuo yra pasiekęs tam tikrus pagal atitinkamą standartą įvertintus mokymosi rezultatus, procesas, kurį sudaro šie keturi atskiri etapai: 1. konkretios asmens patirties nustatymas dialogo būdu; 2. asmens patirties patvirtinimas dokumentais; 3. oficialus šios patirties įvertinimas ir 4. vertinimo rezultatų sertifikavimas, kuriuo remiantis gali būti suteikta dalinė arba visa kvalifikacija.
Virtualusis bendradarbiavimas	Bet kokios formos bendradarbiavimas naudojantis informacinėmis ir ryšių technologijomis, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos įgyvendinti Programos veiksmus ir juos remti.
Virtualusis mokymasis	Žinių, įgūdžių ir gebėjimų įgijimas naudojant informacines ir ryšių technologijų priemones, kurios suteikia dalyviams prasmingos tarpvalstybinio ar tarptautinio mokymosi patirties.

Darbo paketas	Vienas iš projekto darbų suskirstymo komponentų. Tai – projekto veiksmų, kuriais siekiama bendro konkretaus tikslo, grupė.
Jaunimas	Programoje „Erasmus+“ dalyvaujantys 13–30 metų amžiaus asmenys.

Aukštasis mokslas

Mokymosi kreditas	Asmens mokymosi rezultatų, kurie yra įvertinti ir gali būti kaupiami siekiant įgyti kvalifikaciją arba perkelti į kitas mokymosi programas ar kvalifikacijas, rinkinys.
Mobilumas kreditų kaupimo tikslais	Terminuotas studijų arba stažuotės (mokomosios praktikos) užsienyje laikotarpis – tęsiant studijas savo buveinės šalies institucijoje – siekiant įgyti mokymosi kreditų. Pasibaigus mobilumo laikotarpiui, studentai grįžta į savo buveinės šalies instituciją užbaigti studijų.
Mobilumas laipsnio įgijimo tikslais	Studijų užsienyje laikotarpis siekiant pasirinktose šalyse įgyti visą kvalifikacinį ar mokslo laipsnį ar gauti diplomą.
Diplomo priedėlis	Oficialaus kvalifikaciją patvirtinančio dokumento priedas, kuriame suderinta forma turi būti pateikta išsamesnė informacija apie baigtas studijas ir kuris tarptautiniu mastu pripažįstamas kaip prie aukštojo mokslo diplomo pridamas dokumentas, kuriame, laikantis nustatytų standartų, apibūdinamas jo turėtojo baigtų studijų pobūdis, lygmuo, aplinkybės, turinys ir statusas. Jį pagal Europos Komisijos, Europos Tarybos ir UNESCO sutartus standartus parengia aukštojo mokslo ir studijų institucijos. Tarptautinėse jungtinių studijų programose rekomenduojama išduoti jungtinį diplomo priedėlį, kuris apimtų visą programą ir kurį patvirtintų visi laipsnį suteikiantys universitetai.
Dvigubas laipsnis arba dauginis laipsnis	(Bent) du atskiri laipsnio įgijimo pažymėjimai, išduodami jungtinę programą sėkmingai baigusiam studentui. Dvigubas laipsnis – dauginio laipsnio rūšis. Kiekvienas laipsnis turi būti parašais patvirtintas atitinkamų kompetentingų institucijų ir oficialiai pripažįstamas tose šalyse, kuriose yra tuos laipsnius suteikusios institucijos.
„Erasmus“ aukštojo mokslo chartija (ECHE)	Europos Komisijos suteikiama akreditacija, suteikianti ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių aukštojo mokslo ir studijų institucijoms teisę teikti paraiškas ir dalyvauti mobilumo mokymosi tikslais ir bendradarbiavimo veikloje pagal programą „Erasmus+“. Chartijoje išdėstyti pagrindiniai principai, kurių institucija turėtų laikytis organizuodama ir įgyvendindama kokybišką mobilumo ir bendradarbiavimo veiklą, ir nurodomos būtinos sąlygos, kurių ta institucija turi sutikti laikytis, kad užtikrintų kokybiškas paslaugas ir procedūras, taip pat teiktų patikimą ir skaidrią informaciją.

Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistema (ECTS)	Į besimokantį asmenį orientuota mokymosi kreditų kaupimo ir perkėlimo sistema, pagrįsta mokymo(si) ir vertinimo procesų skaidrumu. Ja siekiama sudaryti palankesnes sąlygas studijų programų ir besimokančių asmenų mobilumo veiklos planavimui, vykdymui ir vertinimui pripažįstant kvalifikacijas ir mokymosi laikotarpius. Tai sistema, padedanti planuoti studijų programas, jas aprašyti ir įgyvendinti, taip pat suteikti aukštojo mokslo kvalifikacijas. ECTS ir rezultatais grindžiamomis kvalifikacijų sistemomis, užtikrinamas didesnis studijų programų ir kvalifikacijų skaidrumas ir sudaromos palankesnės sąlygos pripažinti kvalifikacijas.
Aukštojo mokslo ir studijų institucija	Institucija, kuri, nepriklausomai nuo to, kaip ji yra vadinama, pagal nacionalinę teisę ar praktiką suteikia pripažįstamus kvalifikacinius ar mokslo laipsnius arba kitas pripažįstamas tretinio lygmens kvalifikacijas, ar bet kuri palyginama tretinio lygmens institucija, kurią nacionalinės institucijos laiko tinkama dalyvauti Programoje savo atitinkamoje teritorijoje.
Jungtinis laipsnis	Laipsnis, patvirtinamas vienu diplomu, kuris išduodamas jungtinę programą sėkmingai baigusiam studentui. Jungtinis laipsnis turi būti drauge parašais patvirtintas dviejų ar daugiau dalyvaujančių kompetentingų institucijų ir oficialiai pripažįstamas tose šalyse, kuriose yra tos dalyvaujančios institucijos.
Jungtinės programos	Aukštojo mokslo (studijų arba mokslinių tyrimų) programos, kurias drauge rengia, įgyvendina ir visiškai pripažįsta dvi ar daugiau aukštojo mokslo ir studijų institucijų. Jungtinės programos gali būti įgyvendinamos bet koku aukštojo mokslo lygmeniu, t. y. bakalauro studijų, magistrantūros ar doktorantūros ar net trumpojo ciklo studijų. Jungtinės programos gali būti nacionalinės (kai visi dalyvaujantys universitetai įsikūrę toje pačioje šalyje) arba tarpvalstybinės ar tarptautinės (kai dalyvauja bent dviejų skirtingų šalių aukštojo mokslo ir studijų institucijos).
Vientisųjų studijų programos	Integruotos (ilgos) programos, kurias užbaigus įgyjamas pirmosios arba antrosios pakopos kvalifikacinis arba mokslo laipsnis ir kurias tam tikrose šalyse vis dar galima geriau apibūdinti trukme (metais), o ne mokymosi kreditais. Daugumoje šių šalių programos, nepatenkančios į Bolonijos pirmosios pakopos modelį, vykdomos medicinos, stomatologijos, veterinarijos, slaugos ir akušerijos srityse ir dauguma atvejų jose dalyvauja 1–8 proc. studentų. Integruotos programos, kurias užbaigus įgyjamos reglamentuojamosios profesijos, paprastai atitinka 300–360 ECTS kreditų arba trunka penkerius šešerius metus (atsižvelgiant į atitinkamą reglamentuojamą profesiją).
Trečioji pakopa	Vykstant Bolonijos procesui 2005 m. gegužės mėn. Berge surengtame susitikime už aukštąjį mokslą atsakingų ministrų suderintos Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijos sandaros trečiosios pakopos lygmuo. Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sandaros trečiosios pakopos aprašo rodiklis atitinka EKS 8 lygmens mokymosi rezultatus.

Pameistrystė (pameistrys)²⁷¹	Nedarant poveikio nacionalinei terminijai, pameistrystė suprantama kaip formalaus profesinio mokymo programos: a) pagal kurias mokymasis profesinio rengimo ir mokymo įstaigose derinamas su realiu mokymusi darbo vietoje įmonėse ir kitose darbovietėse, b) kuriomis sudaromos galimybės įgyti nacionaliniu lygmeniu pripažintas kvalifikacijas, c) kurios yra grindžiamos susitarimu, kuriame apibrėžtos pameistro, darbdavio ir, kai tinkama, profesinio rengimo ir mokymo įstaigos teisės ir pareigos, ir d) kuriose dalyvaujančiam pameistriui mokama arba kitaip kompensuojama už darbo vietoje atliktą darbą.
Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinė sistema (EQAVET)	Orientacinė politikos formuotojams skirta priemonė, pagrįsta keturių etapų kokybės užtikrinimo ciklu, kurį sudaro tikslų nustatymas ir planavimas, įgyvendinimas, vertinimas ir peržiūra. Ja paisoma nacionalinių vyriausybių autonomijos ir tai yra savanoriška sistema, skirta naudoti valdžios institucijoms ir kitoms įstaigoms, prisidedančioms prie kokybės užtikrinimo.
Profesinio mokymo įgūdžių konkursai	Tarptautiniai sektoriniai renginiai, kuriuose, siekiant propaguoti ir pripažinti profesinį mokymą ir dalytis žiniomis, praktine patirtimi ir technologinėmis inovacijomis, profesinių mokyklų mokiniai varžosi demonstruodami savo įgūdžius. Tokie renginiai – verslo, profesinio mokymo paslaugų teikėjų, prekybos rūmų ir kitų suinteresuotųjų subjektų, siekiančių didinti profesinio mokymo patrauklumą ir meistriškumą, glaudaus bendradarbiavimo rezultatas, padedantis kurti globalius mokymo standartus ir lyginamosios analizės sistemas ir bendradarbiavimu bei moksliniais tyrimais daryti poveikį pramonei, valdžiai ir švietimo sistemai. Įgūdžių konkursų tikslas – didinti kvalifikuotų žmonių matomumą ir pripažinimą ir parodyti įgūdžių svarbą ekonomikos augimui ir asmeninei sėkmei. Jais siekiama įkvėpti jaunuolius susidomėti įgūdžių ugdymu ir siekti meistriškumo per konkursus ir propagavimą.

²⁷⁰ Daugiau profesinio mokymo sąvokų pateikta oficialiame CEDEFOP leidinyje: https://www.cedefop.europa.eu/files/4117_en.pdf

²⁷¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32018H0502%2801%29>

Profesinis mokymas	Profesinis mokymas turi būti suprantamas kaip švietimas ir mokymas, kuriuo siekiama jaunuoliams ir suaugusiesiems suteikti žinių, įgūdžių ir gebėjimų, kurių reikia konkrečiose profesijose arba darbo rinkoje apskritai. Jis gali būti teikiamas formalioje ir neformalioje aplinkoje visais Europos kvalifikacijų sistemos lygmenimis, prireikus įskaitant tretinį lygmenį. Programoje „Erasmus+“ projektai, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama pirminiam arba tęstiniam profesiniam mokymui gali būti įgyvendinami pagal profesinio mokymo srities veiksmus.
Profesinio mokymo įstaigos mokinys	Asmuo, priimtas pagal pirminio ar tęstinio profesinio mokymo programą arba asmuo, neseniai baigęs tokią programą arba pagal ją įgijęs tam tikrą kvalifikaciją.
Mokymasis darbo vietoje	Žinių ir įgūdžių įgijimas atliekant (ir apmąstant) užduotis profesinėje erdvėje – darbo vietoje (pavyzdžiui, pakaitinis mokymasis) arba profesinio mokymo įstaigoje.

Suaugusiųjų švietimas

Suaugusiųjų švietimas	Visų formų neprofesinis suaugusiųjų švietimas (formaliojo, neformaliojo arba savaiminio mokymosi pobūdžio) (tęstinio profesinio mokymo sąvoką žr. Profesinis mokymas).
Suaugęs asmuo besimokantis	Pirminio švietimo ar mokymo programą užbaigęs ar jos nebaigęs asmuo, kuris sugrįžta į tam tikrų formų tęstinio (formaliojo, neformaliojo ar savaiminio) mokymosi sistemą. Bet kurios srities „Erasmus+“ projektuose dalyvaujantys švietimo darbuotojai (bendrujų ir specialybės dalykų mokytojai, pedagogai, akademiniai darbuotojai, su jaunimu dirbantys asmenys ir t. t.) negali būti laikomi suaugusiais besimokančiais asmenimis suaugusiųjų švietimo kontekste. Darbuotojai, oficialiai darbo santykiais susiję su švietimo įstaiga (bendrojo ugdymo, profesinio mokymo, aukštojo mokslo, suaugusiųjų švietimo organizacija ir t. t.), gali dalyvauti darbuotojams skirtose veiklose atitinkamame programos „Erasmus+“ sektoriuje.

Jaunimas

Ugdantysis vadovas	Patirties turintis ir grupei nepriklausantis asmuo, padedantis jaunuoliams rengti, įgyvendinti ir vertinti savo projektą.
Bendruomenės telkimas	Pavienių asmenų, kuriuos vienija bendri poreikiai ar interesai arba turinčių panašios patirties, padėjusios sukurti bendrą pagrindą, bendruomenės kūrimas ar plėtotė. Bendruomenės telkimo būdu atsiradusi bendruomenė – gyvybinga grupė, kuri dalijasi patirtimi ir idėjomis, kad jos nariai galėtų toliau tobulėti.

Dialogo mechanizmai	Dialogas su jaunimu, jaunimo organizacijomis ir sprendimų priėmėjais, per kurį nuolat bendrai apžvelgiami prioritetai, Europos bendradarbiavimo jaunimo reikalų srityje įgyvendinimas ir tolesnė susijusi veikla.
Darbas su jaunimu naudojantis skaitmeninėmis technologijomis	Aktyvus skaitmeninių medijų ir technologijų naudojimas ar skatinimas naudoti darbo su jaunimu srityje. Skaitmeninės medijos ir technologijos gali būti darbo su jaunimu priemonė, veiklos rūšis arba turinys. Darbas su jaunimu naudojantis skaitmeninėmis technologijomis nėra darbo su jaunimu metodas; jį galima įtraukti į bet kokią darbo su jaunimu kontekstą, o jo tikslai yra tokie patys kaip ir bendrieji darbo su jaunimu tikslai.
Grupės lyderis	Jaunimo mobilumo projektuose grupės lyderis yra bent 18 m. sulaukęs asmuo, lydintis jaunimo mainuose ar „DiscoverEU“ įtraukties veiksmuose dalyvaujančius jaunuolius, kad užtikrintų jų veiksmingą mokymąsi („Youthpass“), apsaugą ir saugumą.
Neformalioji jaunimo grupė	Bent keturių jaunuolių grupė, pagal taikomą nacionalinę teisę neturinti juridinio asmens statuso, jeigu jos atstovai gali grupės vardu priimti teisinius įsipareigojimus. Tokios grupės gali teikti paraiškas dalyvauti tam tikruose programos „Erasmus+“ veiksmuose kaip partnerės. Siekiant paprastumo, šiame vadove jos prilyginamos juridiniams asmenims (organizacijoms, institucijoms ir t. t.) ir patenka į 1 pagrindinio veiksmo, kuriame jos gali dalyvauti, programoje „Erasmus+“ dalyvaujančių organizacijų sąvokos taikymo sritį. Grupėje turi būti bent keturi jaunuoliai ir jų amžius turėtų atitikti bendrą jaunuolių, kurie gali dalyvauti programoje, amžių (13–30 metų). Išimtiniais atvejais ir jeigu visa jaunuolių grupė yra nepilnamečiai, grupei atstovauti gali suaugęs asmuo. Tai suteiktų galimybę nepilnamečių grupei (jei visi yra nepilnamečiai), padedant su jaunimu dirbančiam asmeniui, pateikti paraišką.
Veikla, dėl kurios reikia vykti į kitą šalį	Daugiau nei vienoje šalyje vykdoma veikla. Tokia veikla reiškia, kad visi dalyviai turi keliauti tuo pačiu metu.
Pažangusis darbas su jaunimu	Novatoriškas darbas su jaunimu, apimantis darbą su jaunimu naudojantis skaitmeninėmis technologijomis, ir, be kita ko, mokslinių tyrimų, kokybės ir politikos komponentą.
Jaunimo veikla	Jaunuolių individualiai ar su grupe, visų pirma per jaunimo organizacijas, vykdoma nemokyklinė veikla (pavyzdžiui, jaunimo mainai, savanoriška veikla ar jaunimo mokymas), kuriai būdingas neformalusis mokymasis.
Su jaunimu dirbantis asmuo	Specialistas ar savanoris, dalyvaujantis neformaliojo mokymosi veikloje ir remiantis jaunuolius, vykstant jų asmeninei socialinei, edukacinei ir profesinei raidai.

„Youthpass“	Europos priemonė, kuria siekiama gerinti jaunuolių ir su jaunimu dirbančių asmenų mokymosi rezultatų, pasiektų dalyvaujant pagal programą „Erasmus+“ remiamuose projektuose, pripažinimą. „Youthpass“ sudaro: a) pažymėjimai, kuriuos gali gauti kelių Programos veiksmų dalyviai, ir b) nustatytas procesas, kuriuo jaunuoliams, su jaunimu dirbantiems asmenims ir jaunimo organizacijoms padedama suvokti, kokių mokymosi rezultatų galima pasiekti dalyvaujant programos „Erasmus+“ jaunimo srities veikloje per neformalųjį mokymąsi. Priemonė „Youthpass“ taip pat įtraukta į platesnę Europos Komisijos strategiją, kuria siekiama didinti neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi, taip pat darbo su jaunimu pripažinimą Europoje ir už jos ribų.
---------------------------	---